

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

59 tomas
2016 m. kovo 9 d.

Turinys

EUROPOS PARLAMENTAS

2013–2014 m. SESIJA

2013 m. rugsėjo 9–12 d. posėdžiai

Posėdžių protokolai paskelbti OL C 357 E, 2013 12 6.

PRIIMTI TEKSTAI

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

Europos Parlamentas

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

2016/C 093/01	2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos transporto technologijų strategijos skatinimo siekiant būsimo tvaraus judumo Europoje (2012/2298(INI))	2
2016/C 093/02	2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl postūmio energijos vidaus rinkai (2013/2005(INI))	8
2016/C 093/03	2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimo ir poveikio vykdant sanglaudos politiką (2013/2038(INI))	21
2016/C 093/04	2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žuvininkystės Adrijos ir Jonijos jūrose strategijos (2012/2261(INI))	31
2016/C 093/05	2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl veiksmingesnio ir ekonomiškai efektyvesnio vertimo žodžiu Europos Parlamente (2011/2287(INI))	37
2016/C 093/06	2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl internetinių lošimų vidaus rinkoje (2012/2322(INI))	42

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

2016/C 093/07	2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos kalbų išnykimo grėsmės ir kalbų įvairovės Europos Sąjungoje (2013/2007(INI))	52
2016/C 093/08	2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl Parlamento teisių skiriant būsimus Europos aplinkos agentūros vykdančiuosius direktorius – 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 401/2009 dėl Europos aplinkos agentūros bei Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo 9 straipsnio dalinis pakeitimas (2013/2089(INL)) . .	58
2016/C 093/09	2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES jaunimo strategijos įgyvendinimo 2010–2012 m. (2013/2073(INI))	61
2016/C 093/10	2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl galimų jaunimo nedarbo problemos sprendimo būdų (2013/2045(INI))	70
2016/C 093/11	2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija „Paslaugų vidaus rinka: padėtis ir artimiausi veiksmai“ (2012/2144(INI))	84
2016/C 093/12	2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija su savo rekomendacija Tarybai, Komisijai ir EIVT dėl derybų dėl ES ir Malaizijos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo (2013/2052(INI))	89

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

2016/C 093/13	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos kultūros ir kūrybos sektorių rėmimo siekiant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo (2012/2302(INI))	95
2016/C 093/14	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija „Mikrogeneravimas: mažo masto elektros energijos ir šilumos gamyba“ (2012/2930(RSP))	105
2016/C 093/15	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vienodo užmokesčio už vienodą ar vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams principo taikymo (2013/2678(RSP))	110
2016/C 093/16	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategija: atvira, saugi ir patikima kibernetinė erdvė“ (2013/2606(RSP))	112
2016/C 093/17	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija „Skaitmeninė darbotvarkė. Augimas, judumas ir užimtumas: metas judėti sparčiau“ (2013/2593(RSP))	120
2016/C 093/18	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Sirijoje (2013/2819(RSP))	125
2016/C 093/19	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Egipte (2013/2820(RSP))	127
2016/C 093/20	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl bendros saugumo ir gynybos politikos jūrinio aspekto (2012/2318(INI))	131
2016/C 093/21	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija „ES karinės struktūros. Padėtis ir ateities perspektyvos“ (2012/2319(INI))	144
2016/C 093/22	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Rusijos daromo spaudimo Rytų partnerystės šalims (Vilniuje vyksiančio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo kontekste) (2013/2826 (RSP))	152

2016/C 093/23	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl antrosios ES vidaus saugumo strategijos įgyvendinimo ataskaitos (2013/2636(RSP))	154
2016/C 093/24	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Sąjungos darbuotojų sveikatos ir saugos strategijos (2013/2685(RSP))	159
2016/C 093/25	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl tarpvalstybinio kolektyvinių sutarčių sudarymo ir tarptautinio socialinio dialogo (2012/2292(INI))	161
2016/C 093/26	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl nelydimų nepilnamečių padėties ES (2012/2263(INI))	165
2016/C 093/27	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Kongo Demokratinėje Respublikoje (2013/2822(RSP))	173
2016/C 093/28	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Centrinės Afrikos Respublikos (2013/2823(RSP))	178
2016/C 093/29	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Bahreine (2013/2830(RSP))	182

REKOMENDACIJOS

Europos Parlamentas

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

2016/C 093/30	2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rekomendacija Tarybai, Komisijai ir EIVT dėl ES politikos Baltarusijos atžvilgiu (2013/2036(INI))	186
---------------	--	-----

III Parengiamieji aktai

EUROPOS PARLAMENTAS

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

2016/C 093/31	P7_TA(2013)0336 Tarybos reglamento (EB) Nr. 850/98 dėl žuvininkystės išteklių apsaugos, taikant technines priemones jūrų gyvūnų jaunikliams apsaugoti, dalinis keitimas ***I 2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 850/98 dėl žuvininkystės išteklių apsaugos, taikant technines priemones jūrų gyvūnų jaunikliams apsaugoti (COM(2012)0432 – C7-0211/2012 – 2012/0208(COD)) P7_TC1-COD(2012)0208 Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 850/98 dėl žuvininkystės išteklių apsaugos, taikant technines priemones jūrų gyvūnų jaunikliams apsaugoti	196
2016/C 093/32	2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais pripažinimo ir vykdymo (COM(2011)0127 – C7-0094/2011 – 2011/0060(CNS))	202
2016/C 093/33	2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais pripažinimo ir vykdymo (COM(2011)0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS))	251

2016/C 093/34	<p>P7_TA(2013)0340</p> <p>Teisė turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir teisė susisiekti po sulaikymo ***I</p> <p>2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir teisės susisiekti po sulaikymo (COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2011)0154</p> <p>Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/.../ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu</p>	294
2016/C 093/35	<p>2013 m. rugsėjo 10 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nuosavybės (COM(2011)0142 – C7-0085/2011 – 2011/0062(COD)) ⁽¹⁾</p>	295
2016/C 093/36	<p>P7_TA(2013)0342</p> <p>Prekyba vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimas rinka (piktnaudžiavimas rinka) ***I</p> <p>2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka) (COM(2011)0651 – C7-0360/2011 – 2011/0295(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2011)0295</p> <p>Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2014 dėl piktnaudžiavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) ir kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB ir Komisijos direktyvos 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB</p>	360
2016/C 093/37	<p>P7_TA(2013)0343</p> <p>Tarybos reglamento (EB) Nr. 2187/2005 dėl žuvų išteklių apsaugos techninėmis priemonėmis Baltijos jūroje, Baltų ir Zundo sąsiauriuose dalinis keitimas ***I</p> <p>2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2187/2005 dėl žuvų išteklių apsaugos techninėmis priemonėmis Baltijos jūroje, Baltų ir Zundo sąsiauriuose (COM(2012) 0591 – C7-0332/2012 – 2012/0285(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2012)0285</p> <p>Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2187/2005 dėl žuvų išteklių apsaugos techninėmis priemonėmis Baltijos jūroje, Baltų ir Zundo sąsiauriuose</p>	361
2016/C 093/38	<p>2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento sprendimas siūlyti paskirti Luigi Berlinguerį komiteto, įsteigto pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 255 straipsnį, nariu (2013/2161(INS))</p>	364
2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis		
2016/C 093/39	<p>2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2013 finansinių metų taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projekto, III skirsnis – Komisija (11693/2013 – C7-0245/2013 – 2013/2056(BUD))</p>	365

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

2016/C 093/40	2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2013 finansinių metų taisomojo biudžeto projekto Nr. 3/2013, III skirsnis – Komisija (11694/2013 – C7-0246/2013 – 2013/2070(BUD))	367
2016/C 093/41	2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo pagal 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo 26 punktą (COM(2013)0259 – C7-0116/2013 – 2013/2085(BUD))	368
2016/C 093/42	2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2013 finansinių metų taisomojo biudžeto Nr. 5/2013 projekto, III skirsnis – Komisija (11697/2013 – C7-0248/2013 – 2013/2086(BUD))	369
2016/C 093/43	P7_TA(2013)0357 Degalų kokybės direktyva ir atsinaujinančių išteklių energija ***I 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ir Direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (COM(2012)0595 – C7-0337/2012 – 2012/0288(COD)) P7_TC1-COD(2012)0288 Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/.../ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ir Direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją ⁽¹⁾	371
2016/C 093/44	P7_TA(2013)0358 Priemonės europinių ungurių ištekliams atkurti ***I 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1100/2007, nustatantis priemonės europinių ungurių ištekliams atkurti (COM(2012)0413 – C7-0202/2012 – 2012/0201 (COD)) P7_TC1-COD(2012)0201 Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1100/2007, nustatantis priemonės europinių ungurių ištekliams atkurti	395
2016/C 093/45	P7_TA(2013)0359 Sąjungos muitinės kodeksas ***I 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (Nauja redakcija) (COM(2012)0064 – C7-0045/2012 – 2012/0027(COD)) P7_TC1-COD(2012)0027 Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas	401

(¹) Tekstas svarbus EEE

2016/C 093/46	<p>P7_TA(2013)0360</p> <p>Žemės ūkio valdų pajamų ir ūkinės veiklos apskaitos duomenų rinkimo tinklo Europos bendrijoje sukūrimas ***I</p> <p>2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1217/2009, sukuriantis žemės ūkio valdų pajamų ir ūkinės veiklos apskaitos duomenų rinkimo tinklą Europos bendrijoje (COM(2011)0855 – C7-0468/2011 – 2011/0416(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2011)0416</p> <p>Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1217/2009, sukuriantis žemės ūkio valdų pajamų ir ūkinės veiklos apskaitos duomenų rinkimo tinklą Europos bendrijoje 402</p>
2016/C 093/47	<p>P7_TA(2013)0361</p> <p>Maisto saugos direktyvų nuostatų dėl Komisijai suteikiamų įgaliojimų dalinis keitimas ***I</p> <p>2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvų 1999/4/EB, 2000/36/EB, 2001/111/EB, 2001/113/EB ir 2001/114/EB nuostatos dėl Komisijai suteikiamų įgaliojimų (COM(2012)0150 – C7-0089/2012 – 2012/0075(COD))</p> <p>P7_TC1-COD(2012)0075</p> <p>Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 1999/4/EB ir 2000/36/EB ir Tarybos direktyvų 2001/111/EB, 2001/113/EB ir 2001/114/EB nuostatos, susijusios su Komisijai suteikiamais įgaliojimais 403</p>
2016/C 093/48	<p>2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimo dėl paprastesnės trumpalaikių vizų išdavimo Žaliojo Kyšulio Respublikos ir Europos Sąjungos piliečiams tvarkos sudarymo projekto (05674/2013 – C7-0110/2013 – 2012/0271(NLE)) 404</p>
2016/C 093/49	<p>2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimo dėl neteisėtai esančių asmenų readmisijos sudarymo projekto (14546/2012 – C7-0109/2013 – 2012/0268(NLE)) 405</p>
2016/C 093/50	<p>2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2013 finansinių metų taisomojo biudžeto Nr. 4/2013 projekto, III skirsnis – Komisija, IV skirsnis – Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (11696/2013 – C7-0247/2013 – 2013/2084(BUD)) 406</p>

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

2016/C 093/51	<p>2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl metinio pranešimo apie Europos ombudsmeno 2012 m. veiklą (2013/2051(INI)) 408</p>
---------------	---

2016/C 093/52

P7_TA(2013)0370

Trečiosios šalys, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas ***I

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (COM(2011)0290 – C7-0135/2011 – 2011/0138 (COD))

P7_TC1-COD(2011)0138

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 12 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus 414

2016/C 093/53

P7_TA(2013)0371

Europos bankininkystės institucija ir rizikos ribojimu pagrįsta kredito įstaigų priežiūra ***I

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), nuostatos dėl jo sąsajų su Tarybos reglamentu (ES) Nr. .../..., kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedamos specialios užduotys, susijusios su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (COM(2012)0512 – C7-0289/2012 – 2012/0244(COD))

P7_TC1-COD(2012)0244

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 12 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), nuostatos, susijusios su specialių uždavinių pavedimu Europos Centriniam Bankui pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1024/2013 415

2016/C 093/54

P7_TA(2013)0372

Specialių uždavinių susijusių su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika, pavedimas Europos Centriniam Bankui *

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedamos specialios užduotys, susijusios su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (COM(2012)0511 – C7-0314/2012 – 2012/0242(CNS))

P7_TC1-CNS(2012)0242

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 12 d., siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika 417

2016/C 093/55

2013 m. rugsėjo 12 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl galimybės naudotis genetiniais išteklių ir sąžiningo bei teisingo naudoti, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo Sąjungoje (COM(2012)0576 – C7-0322/2012 – 2012/0278 (COD)) 419

Simbolių paaiškinimai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra: antrasis svarstymas
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra: trečiasis svarstymas

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Parlamento pakeitimai

Naujos teksto dalys žymimos ***pusjuodžiu kursyvu***. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu „■“ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint ***pusjuodžiu kursyvu***, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant.

EUROPOS PARLAMENTAS

2013–2014 m. SESIJA

2013 m. rugsėjo 9–12 d. posėdžiai

Posėdžių protokolai paskelbti OL C 357 E, 2013 12 6.

PRIIMTI TEKSTAI

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P7_TA(2013)0339

Europos transporto technologijų strategijos, siekiant tvaraus Europos mobilumo ateityje, skatinimas

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos transporto technologijų strategijos skatinimo siekiant būsimo tvaraus judumo Europoje (2012/2298(INI))

(2016/C 093/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Būsimo Europos mobilumo moksliniai tyrimai ir inovacijos. Europos transporto technologijų strategijos kūrimas“ (COM(2012)0501),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (COM(2011)0808),
 - atsižvelgdamas į 2011 m. Komisijos baltąją knygą „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“ (COM(2011)0144),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. rugsėjo 27 d. rezoliuciją dėl 2011–2020 m. Europos kelių eismo saugos ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Transporto ir turizmo komiteto pranešimą ir Regioninės plėtros komiteto nuomonę (A7-0241/2013),
- A. kadangi Komisija nustatė Europos transporto inovacijų sistemos trūkumų;
- B. kadangi investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas transporto sektoriuje kartu yra investicijos į ekonomiką ir darbo vietų kūrimą, todėl gali turėti trejopą poveikį;
- C. kadangi inovacijos būtinos siekiant sukurti išmanesnę, saugesnę ir pažangesnę transporto sistemą piliečiams, išspręsti aplinkos apsaugos problemas, su kuriomis susiduria transporto sektorius, ir įtvirtinti mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomiką;

⁽¹⁾ OL C 56 E, 2013 2 26, p. 54.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- D. kadangi strategijos „Europa 2020“ kovos su klimato kaita ir energetikos tikslai glaudžiai susiję su transporto inovacijomis: siekiama 20 proc. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su 1990 m., naudoti 20 proc. atsinaujinančiųjų išteklių energijos, 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir 50 proc. sumažinti per avarijas keliuose žūstančių žmonių skaičių, palyginti su 2001 m.;
- E. kadangi labai svarbu, kad iš tiesų pasikeistų naudotojų požiūris ir jų reikalavimų lygis, jei norima daugelį įmonių ir paslaugų teikėjų įtikinti pakeisti savo veiklos modelius ir naudotis inovacijų teikiamomis galimybėmis, kurias užtikrina kūrybinis sąlytis ir pradininkiškomis idėjomis pagrįstas požiūris, kaip nurodyta Komisijos komunikato (COM(2012) 0501) 5.3 dalyje;
- F. kadangi palankiai vertinamos Baltojoje knygoje dėl transporto išdėstytos iniciatyvos, ypač paminėtos 3.2 skirsnyje („Ateities inovacijos: technologijos ir elgsena“), kartu su 7 iniciatyva („Daugiarūšis prekių vežimas. E. kroviniai“) ir 22 iniciatyva („Sklandus judumas nuo durų iki durų“);
- G. kadangi Europos strategija būtina užtikrinti, kad būtų išlaikyta pusiausvyra tarp pastangų, kuriomis siekiama sumažinti transporto poveikį aplinkai, ir tarp pastangų, kuriomis siekiama užtikrinti judumo laisvę Europos Sąjungoje siekiant sukurti bendrą Europos transporto erdvę, kurioje būtų naudojamas įvairių rūšių transporto sistemos, kuri būtų integruota ir kurioje būtų veiksmingai naudojami ištekliai;
- H. kadangi 2012 m. Europos Sąjungos keliuose įvykusiose eismo nelaimėse vis dėlto žuvo daugiau nei 31 000 ir buvo iš dalies sunkiai sužeista daugiau kaip 1 500 000 žmonių;
- I. kadangi jau parengtos technologijos, kurias taikant bus lengviau įgyvendinti saugios Europos transporto erdvės tikslus, tačiau jos vis dar nepateiktos į rinką;

Bendrieji principai

1. pabrėžia, kad Europos transporto technologijų strategija siekiant būsimo tvaraus judumo Europoje visų pirma turėtų skatinti paslaugų kokybę, keleivių ir įmonių patogumą ir tvarų judumą ir turėtų būti pagrįsta Sąjungos tikslais ir teisės aktais dėl energijos naudojimo, transporto keliamo triukšmo, oro teršalų, žaliavų ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio iki 2020, 2030 ir 2050 m. mažinimo, taip pat turėtų skatinti sveikatos ir gyvenimo kokybės gerinimą, paslaugų kokybės didinimą pateikiant sprendimus, kurie vis labiau būtų pritaikyti prie individualių poreikių ir tenkintų naudotojų reikmes, ir saugos bei saugumo didinimą;
2. atsižvelgdamas į mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) svarbą visos Europos ekonomikai, ragina Komisiją ir Tarybą pripažinti iniciatyvos „Horizontas 2020“ svarbą ir tinkamai ją finansuoti;
3. patvirtina Komisijos tikslą kiekvienoje srityje transporto mokslinius tyrimus ir inovacijas (MTI) geriau suderinti su Europos transporto politikos tikslais ir gairėmis, tačiau mano, kad Komisijos komunikate pasiūlytą požiūrį reikia suderinti su toliau išdėstytais prioritetais;
4. mano, kad veiksminga Europos transporto technologijų strategija turi apimti visus ES regionus siekiant užtikrinti veiksmingą asmenų ir prekių judėjimą ir taip iš tiesų sukurti Europos bendrąją rinką;
5. mano, kad nustatant ir įgyvendinant transporto politiką būtina veiksmingiau, nuosekliau ir tikslingiau naudoti moksliniais tyrimais ir inovacijomis, jei norima gebėti reaguoti į naujas aktualijas, atsiriboti nuo tradicinio mastymo ir sutelkti dėmesį novatoriškoms idėjomis, ir taip įgyti galimybę vartotojams pasiūlyti novatoriškus transporto srities sprendimus, kurie patenkintų jų poreikius ir atitiktų prieinamumo, pelningumo, patikimumo, kokybės ir tęstinumo reikalavimus;
6. ragina Komisiją sukurti moksliniams tyrimams ir inovacijoms palankią sistemą parengiant teisingas, veiksmingas ir novatoriškas visų judumo ir transporto rūšių kainodaros sistemas, visų pirma į vidaus išlaidas įtraukiant išorės išlaidas, ir atsižvelgiant į principus „teršėjas moka“ ir „naudotojas moka“;
7. pažymi Komisijos pasiūlytos Transporto mokslinių tyrimų ir inovacijų stebėjimo ir informacijos sistemos (TMTISIS) naudingumą ir mano, jog reikia, kad ji apimtų naudotojų požiūrį, nes tai būtų ideali priemonė kliūtims inovacijų taikymui, kylančioms dėl įprastinio požiūrio, nustatyti, galimybėms išsiaiškinti ir naujų paslaugų galimybėms, siekiant paskatinti keistis visuomenės požiūrį į tvarų transportą, skatinti;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

8. pabrėžia, kad technologinis sustabarėjimas gali trukdyti iki galo išnaudoti transporto inovacijų potencialą ir skleistis naujoms novatoriškoms idėjoms; mano, kad Sąjungos politika turėtų būti neutrali alternatyvių transporto technologijų atžvilgiu („technologinis neutralumas“), dėl prioritetų ir finansavimo turėtų būti sprendžiama remiantis konkrečiose transporto srityse taikytų technologijų viso gyvavimo ciklo rezultatais, o suderinimo pastangos neturi kliudyti plėtojant novatoriškus ir alternatyvius sprendimus transporto srityje, energijos tiekimo įvairovei ir naudojimuisi išmaniomis ryšių technologijomis;

9. pabrėžia, kad, siekiant padėti verslo subjektams ir viešojo sektoriaus įstaigoms perimti naujus sprendimus ir novatoriškas technologijas, reikalinga efektyvesnė inovacijų grandinė ir daugiau investicijų į priemones, kaip antai ekonominės paskatos siekiant įveikti technologijų taikymo ir jų pateikimo į rinką kliūtis („viso ciklo įsipareigojimai“); todėl skatina Komisiją imtis veiksmų, kad, siekiant atskleisti visą transporto sektoriaus inovacijų potencialą ir remti novatoriškas įmones, subsidijos būtų naudojamos taip pat ir naujų sprendimų pateikimui į rinką, jų demonstracijai ir visiškam įgyvendinimui finansuoti ir kad tinkamomis valdymo ir finansavimo priemonėmis būtų galima užtikrinti spartų mokslinių tyrimų rezultatų įgyvendinimą;

10. mano, kad visi Europos regionai ir atitinkama jų darbo jėga turėtų gauti naudos iš tokios strategijos, ir pabrėžia, kad būtina atsižvelgti į regionų ypatumus ir galimybes, ypač kuriant mažiau taršias transporto rūšis; ragina antrinio lygmens valdžios institucijas kartu su suinteresuotaisiais subjektais kurti inovacijų partnerystes tvaraus judumo srityje;

11. ragina tvirčiau remti mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, ypač suteikiant joms galimybę lengviau gauti ES lėšų ir sumažinant administracinę našta, ir pabrėžia, kad svarbu pasitelkiant mokslinius tyrimus ir inovacijas sukurti ir išlaikyti darbo vietas ir tvarų ekonomikos augimą;

12. teigia, kad ES struktūrinių fondų ir investicinių fondų lėšomis vykdomos investicijos teikia puikių galimybių Europos regionuose tvaraus judumo srityje plėtoti pažangiąją specializaciją;

13. skatina nacionalines ir regionines valdžios institucijas rengti mokslinių tyrimų ir vystymosi strategijas, pagrįstas pažangiosios specializacijos koncepcija, siekiant užtikrinti, kad būtų veiksmingiau naudojamos struktūrinių fondų lėšos ir didinama viešojo ir privačiojo sektorių investicijų sąveika;

14. atsižvelgdamas į tai, primena, kad inovacinių technologijų strategija turi būti parengta atsižvelgiant į atitinkamų teritorijų ypatybes ir savitumus, todėl nebus galima taikyti visų atžvilgiu vienodo požiūrio; mano, kad, pavyzdžiui, regionai, turintys tam tikrų teritorinių apribojimų, kaip antai salos, kalnuoti, atokiausi ir retai apgyvendinti regionai, turi savitų ekonominių ir kitų galimybių, kurioms panaudoti reikia surasti tinkamus ir naujoviškus su judumu susijusius sprendimus; todėl pabrėžia, kad reikia skirti tinkamus išteklius tvariai transporto infrastruktūrai;

15. pabrėžia, kad, siekiant sukurti aiškią ir skaidrią teisinę sistemą, būtina labiau supaprastinti administracines mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo procedūras Europos, nacionaliniu, regionų, vietos ir tarpvalstybiniu lygmenimis;

16. pabrėžia, kad būtina nesiliaujant dėti pastangas sumažinti keliuose žuvusiųjų ir sužeistųjų skaičių; primygtinai ragina Komisiją apsvarstyti ir įgyvendinti Parlamento didžiąja balsų dauguma priimtus pasiūlymus dėl kelių eismo saugos gerinimo;

17. mano, kad transporto technologijų pokyčiai yra tinkami ir svarbūs; vis dėlto pabrėžia, kad šie pokyčiai turi vykti taikant ne draudimus, bet paskatas naudoti naujas išteklius tausančias technologijas;

18. pabrėžia, kad neturi būti jokių draudimų ieškoti inovacinių naujų transporto sprendimų ar naudoti jau taikytą ir išbandytą praktiką naujuose deriniuose;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Bendrosios priemonės

19. mano, kad tvaraus judumo srities moksliniai tyrimai ir inovacijos turėtų būti pagrįsti integracijos principu, ypač sukuriant trūkstamas tarpvalstybines grandis (jungtys), didinant sistemų tarpusavio ir sistemų vidaus dalių suderinamumą (sąveikumas) ir skatinant labiausiai tam tikram maršrutui pritaikytas ir tvarias transporto rūšis (įvairiarūšiis ir mišrusis transportas);

20. primena, kad ES turi parengti iš tiesų bendrąją transporto politiką ir taip užtikrinti galimybes naudotis tinkamu transportu Europos regionuose ir tarp jų, taip pat nuoseklumą vietos, regionų, nacionaliniu ir Europos lygmenimis; ragina valstybes nares ir regionus užtikrinti, kad naudojant įvairių rūšių transporto derinius daugiau dėmesio būtų teikiama iš tiesų tvariam judumui;

21. pabrėžia, kad šią strategiją būtina pagrįsti integruotu modeliu, kuriame daugiausia dėmesio būtų skiriama tarpregioninėms jungtims ir trūkstamos tarpvalstybinėms jungtims, įskaitant geografiškai pasklidusiuose regionuose, o novatoriškais sprendimais, susijusiais su įvairių rūšių transportu, būtų galima mažinti regionų skirtumus, skatinti darbo jėgos judumą ir didinti teritorinę sanglaudą; pripažįsta, kad šiuo metu regionų transporto tinklai labai skiriasi, ir atkreipia dėmesį į tai, kad būtina investuoti į tvarias transporto technologijas ir sprendimus regionuose, kuriuose susiklosčiusios tam tikros nepalankios sąlygos, atsižvelgiant taip pat į Europos infrastruktūros tinklų priemonės teikiamas galimybes;

22. pabrėžia, kad moksliniai tyrimai ir inovacijos taip pat turėtų būti sutelkti į tvarios infrastruktūros elementų naudojimą, siekiant remti perėjimą prie tokių atsinaujinančiųjų pirminių produktų, kaip antai mediena ar sudėtinės medžiagos, naudojamos kaip geležinkelių infrastruktūros komponentai (pvz., grandininiai ar signalizavimo stulpai, platformų ar tiltų statybinės medžiagos); pažymi, kad ši nuostata taip pat apima mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą siekiant sukurti impregnuojamąją medinių sijų medžiagą, galinčią būti alternatyva kreozotui, kurį pagal ES teisės aktus nuo 2018 m. bus draudžiama naudoti;

23. pabrėžia, kad negalima primesti naujų judumo koncepcijų ir kad siekiant skatinti tvaresnę elgseną būtinos aktyvesnės mokslinių tyrimų pastangos ekologinių ir socialinių žinių, miestų ir erdvės planavimo srityse, taip pat technologijų judumo paklauskos ir elgsenos pokyčių, kuriais siekiama geriau valdyti transporto srautus pasitelkiant, be kita ko, novatoriškas judumo valdymo priemones, naudotojų reikalavimus atitinkančias sklendaus judumo nuo durų iki durų grandines, ekologiško ir pažangaus vairavimo sistemas ir naudojamą informacinėmis ir ryšių technologijomis su informacija realiuoju laiku, srityse;

24. mano, kad labai svarbu į Europos inovacijų politikos valdymą, taikomą transportui ir judumui, įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas; atkreipia dėmesį, kad tokios valdžios institucijos gali dalytis savo patirtimi ir žiniomis, kurios gali tikti ir vykdant technologijų, infrastruktūros, transporto priemonių ir keleivių integravimą, ir skatinant naujus su judumu susijusius visuomenės įpročius; pažymi, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali nustatyti didžiausias judumo problemas ir joms pavesta jas valdyti, kad jos nuolat tiria ir pradeda taikyti pažangiąją praktiką ir novatoriškas idėjas ir kad, turint mintyje įvairias situacijas, kuriomis joms tenka veikti, jos yra itin gerai susipažinusios su inovacijomis;

25. pabrėžia, kad reikia atlikti vienos rūšies transporto ir įvairių rūšių transporto sąžiningos konkurencijos transporto sektoriuje, taip pat kliūčių, kurių kyla dėl interesų, susijusių su dabartiniais verslo modeliais, mokslinius tyrimus, įskaitant visų pirma technologinių priemonių, kurių reikia siekiant pagerinti kabotažo taisyklių, socialinių nuostatų kelių transporto sektoriuje ir šiame sektoriuje dirbančių asmenų darbo sąlygų nuoseklų ir veiksmingą taikymą ir kontrolę, mokslinius tyrimus;

26. pabrėžia, kad, siekiant apsaugoti ES piliečių sveikatą ir gyvenimo kokybę ir užtikrinti gyventojų pritarimą, reikia skubiai parengti novatoriškus visų rūšių transporto triukšmo mažinimo, ypač jo ištakose, sprendimus; šiomis aplinkybėmis pabrėžtinai primena savo rezoliuciją dėl bendros Europos transporto erdvės, kurioje raginama iki 2020 m. 20 proc., t. y. iki 2010 m. lygio, sumažinti geležinkelio transporto priemonių keliamą triukšmą ir vibracijas, taip pat jų energijos sąnaudas, ir dar kartą pabrėžia, kad kuriant naujas transporto srities technologijas, strategijas ir infrastruktūrą nuo pat pradžių keliamo triukšmo klausimui reikėtų skirti daug dėmesio;

27. yra įsitikinęs, kad novatoriškos technologijos, kuriomis sprendžiamas infrastruktūros ir transporto priemonių sąveikos klausimas, gali atlikti svarbų vaidmenį mažinant avarių skaičių, triukšmą ir vibraciją, energijos sąnaudas, išmetamą dujų kiekį ir poveikį klimatui;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

28. patvirtina, jog pastangos siekiant, kad transportas ir judumo technologijos naudotų ekologiškesnę energiją, turėtų būti siejamos su efektyvesnėmis koncepcijomis ir geresniu transporto priemonių dizainu; pabrėžia, kad naudojant novatoriškas idėjas, kaip antai energijos surinkimo priemonės, kurias taikant išnaudojamos atsinaujinančiosios energijos ir alternatyviojo kuro naudojimo teikiamos galimybės, galima sutaupyti energijos;

29. pabrėžia būtinybę ne tik galvoti apie naujos transporto infrastruktūros kūrimą, bet ir moksliniuose tyrimuose ir vystymosi strategijose aiškiai atsižvelgti į taisymo, techninės priežiūros ir kokybės gerinimo aspektus (pvz., įrengiant pažangaus eismo valdymo ir vadinamosios automobilio ir infrastruktūros ryšio technologijos komponentus);

30. ragina valstybes nares ir Komisiją investuoti į intelektinių transporto sistemų (ITS) mokslinius tyrimus ir užtikrinti, kad jie būtų vykdomi, siekiant mažinti eismo spūstis, gerinti Europos transporto ekologinį efektyvumą ir didinti eismo saugą;

31. ragina Komisiją apsvarstyti galimybę suvienodinti konteinerius ir kitas transportavimo talpyklas, taip pat visų transporto rūšių transporto priemonių matmenis tam, kad būtų galima skatinti siekti sąveikumo ir įvairių rūšių transporto naudojimo tikslo;

32. ragina Komisiją valstybėms narėms pateikti geriausios praktikos, kaip laikytis Oro kokybės direktyvoje nustatytų ribų, vadovą;

Specialiosios priemonės

33. pripažįsta individualaus judumo srities mokslinių tyrimų ir inovacijų svarbą ir pabrėžia, kad daug ką lemia transporto naudotojų elgsena; ragina numatyti paskatas, kad būtų renkamosi tvarios, su fiziniu aktyvumu susijusios, saugios ir sveikatai neigiamo poveikio nedarančios transporto ir judumo priemonės siekiant plėtoti inovacinį požiūrį, skatinantį rinktis aplinką tausojantį viešąjį transportą, vaikščiojimą pėsčiomis, važiavimą dviračiu, atsižvelgiant į miestų, priemiesčių, tarp miestų esančių vietovių ir kaimo vietovių poreikius ir ypatumus; mano, jog svarbu gerinti transporto paslaugų sąveikumą, ir mano, jog patvirtinimą suteikiančios institucijos turės itin atidžiai ir skubiai spręsti tokias galimas technines ir administracines problemas tam, kad rinkai būtų galima pateikti naujų transporto pasirinkčių, atitinkančių minėtas charakteristikas;

34. pabrėžia, kad ES institucijos turi parengti geros praktikos pavyzdžių savo pačių judumo valdymo tarnybose ir skaidriai valdyti reikiamas pastangas ir jų rezultatus siekiant, kad tai taptų Bendrijos institucijų skiriamuoju ženklu;

35. pabrėžia, kad būtina skatinti veiksmingą praktiką tvaraus transporto srityje ir paspartinti bendradarbiavimą ir keitimąsi gerąja patirtimi tarp regionų, kurių vystymosi galimybės panašios; rekomenduoja vietos valdžios institucijoms, glaudžiai konsultuojantis su pilietine visuomene, kurti gerosios patirties pavyzdžius rengiant tvaraus judumo miestuose planus;

36. mano, kad Europos palydovinės navigacijos sistemos, kaip antai „Galileo“, turėtų būti pagrindinis pažangaus ir veiksmingo transporto kūrimo Europoje ramstis;

37. remia mokslinius tyrimus ir inovacijas, kuriais galima padėti pereiti nuo naudojimosi nuosavais automobiliais prie netradicinės transporto naudotojų elgsenos ir naujų formų su transportu susijusių paslaugų, kaip antai bendras naudojimas automobiliais ir dviračiais; ragina Komisiją aktyviau skatinti kolektyvines individualaus judumo formas ir individualiems poreikiams pritaikytas viešojo ir bendrojo transporto sistemas;

38. ragina išplėsti mokslinius tyrimus – atlikti taip pat ir mokesčių ir administracinėje srityje – siekiant numatyti su mokesčiais, užmokesčiais ir viešosiomis išlaidomis susijusias kūrybiškas paskatas, skirtas ir privatiems asmenims, ir gaminių, paslaugų ir (arba) turinio gamintojams ar paslaugų kūrėjams arba teikėjams, kurias taikant būtų skatinama važiuoti dviračiu ir vaikščioti pėsčiomis, tam tikrais atvejais derinant šiuos judumo būdus su naudojimusi viešuoju transportu ir kitomis tvaraus judumo priemonėmis;

39. dar kartą pabrėžia būtinybę pasitelkiant integruotas ir elektronines informacijos teikimo ir bilietų pardavimo sistemas, pagrįstas atviros prieigos duomenų sprendimais, gerinti ir skatinti įvairių rūšių transportą; pažymi, kad mokslinius tyrimus ir inovacijas šioje srityje reikėtų nukreipti visų pirma į kliūčių šalinimą, sąveikumą, įperkumą, kainų skaidrumą, patogumą naudotojams ir veiksmingumą;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

40. pabrėžia, kad reikia plėtoti novatoriškus ilgalaikės infrastruktūros sprendimus – įskaitant aktyvesnę informacijos teikimo, mokėjimo ir rezervavimo sistemų kūrimą – kuriais visų pirma užtikrinama galimybė nekludomai naudotis infrastruktūra visiems keleiviams, ypač neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims, kaip antai asmenys su neįgaliųjų vežimėliais, vaikų vežimėliais, dviračiais ar asmenys, gabenantys sunkų bagažą;

41. pritaria tam, kad būtų laisvai teikiami su viešojo transporto priemonių tvarkaraščiais ir vėlavimu susiję duomenys, kad tretieji asmenys turėtų galimybę kurti įvairias keleivių patogumą didinančias telematines taikomąsias programas, pvz., informacijos, kaip pasiekti kelionės tikslą naudojantis skirtingų rūšių transportu, teikimo realiuoju laiku programas arba įvairių rūšių transporto naudojimo keliaujant konkrečiu maršrutu ekologinio pėdsako palyginimo programas;

42. pabrėžia, kad vystant miestų ir gyvenamųjų vietovių transporto ir judumo inovacijas pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas sveikatai ir gyvenimo kokybei, taip pat, kad visiems tektų sąžininga erdvės dalis, būtų mažiau triukšmo ir būtų švaresnis oras;

43. primena Komisijai, kad skubiai reikia gerinti visų kelių eismo dalyvių, ypač pažeidžiamiausių, kaip antai vaikai, pagyvenę žmonės, pėstieji, dviratinkai ir neįgalieji ar riboto judumo asmenys, saugą; pritaria mokslinių tyrimų ir inovacijų projektams, kuriais technologiniai sprendimai derinami su pažangiais vairuotojais ir jų elgsenos pokyčiais;

44. mano, kad, siekiant miesto teritorijose ir labai tankiai užstatytuose regionuose mažinti grūstis keliuose, svarbu ne tik didinti dabartinių transporto priemonių veiksmingumą, bet ir pasitelkiant technologijų pažangą nustatyti alternatyvaus transporto sprendimus ir skatinti juos taikyti;

45. ragina Komisiją aktyviai skatinti inovacijas, pagrįstas atsinaujinančiąja vėjo, saulės, bangų energija ir susijusias su kuro elementų technologijomis aplinkos neteršiančių laivų srityje, ypač skirtas keltams, kruiziniams laivams ir jūrų laivams;

46. ragina Komisiją sutelkti mokslinių tyrimų pastangas tam, kad toliau būtų mažinamas visų rūšių transporto išmetamųjų teršalų poveikis sveikatai ir klimatui;

47. mano, kad nuosekli ir veiksminga Europos transporto technologijų strategija turi būti suderinta su strategija „Europa 2020“ (COM(2010)2020) ir 1990 m. nustatytais išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslais, be to, teritorinės sanglaudos ir darnaus vystymosi požiūriais ši strategija turi visiškai atitikti 2011 m. Baltąją transporto knygą „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“ (COM(2011)0144); mano, kad ši strategija turėtų suteikti galimybę mažinti energijos suvartojimą, eismo triukšmą, eismo poreikius, oro teršalus ir išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį; pabrėžia, kad ES, siekdama šio tikslo, turi nustatyti aiškius tikslus iki 2020, 2030 ir 2050 m.;

48. pabrėžia, kad reikia skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas vidaus vandenų laivybos srityje, būtent siekiant kurti ekologiškus laivus ir technologijas, pritaikytas nedidelių krovinių navigacijai, pvz., upėms pritaikyti laivai, skirti tvariai vidaus vandenų laivybai (angl. RASSIN), taip būtų galima sutaupyti vidaus vandenų infrastruktūros srityje;

49. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl Transporto mokslinių tyrimų ir inovacijų stebėjimo ir informacijos sistemos (angl. TRIMIS) įdiegimo; pabrėžia reguliariai ir nemokamai teikiamos lengvai prieinamos ir patikimos informacijos svarbą regionų politikos formuotojams; apgailestauja, kad iki šiol vis dar labai sunku susipažinti su informacija apie transporto projektų finansavimą ES lėšomis;

50. rekomenduoja Komisijai kurti iniciatyvas, kuriomis nustatomi ir apdovanojami tvarios miestų plėtros projektai, panašiai, kaip apdovanojama, pvz., „RegioStars“ apdovanojimais;

51. pabrėžia, kad visapusiška Europos strategija nuo pat pradžių turi būti pagrįsta vietos ir regionų valdžios institucijų bei nacionalinių vyriausybių puikiai parengtomis integruoto transporto strategijomis; mano, kad Europos Sąjungos fondų lėšomis turi būti remiamas tokių strategijų rengimas;

52. mano, kad teikiant visą viešąją paramą reikėtų laikytis galiojančių valstybės pagalbą reglamentuojančių Europos Sąjungos teisės aktų, įskaitant taisykles dėl mokslinių tyrimų, vystymosi ir inovacijų veiklos, taip pat dėl transporto veiklos ir infrastruktūros finansavimo; vis dėlto mano, kad pagal ES taisykles, reglamentuojančias valstybės pagalbą, taip pat turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į konkrečią kai kurių regionų nepalankią padėtį;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

53. pabrėžia, kad Komisijai reikia gerinti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos žinių perdavimo suinteresuotiesiems naudotojams (pvz., MVĮ arba mokslinių tyrimų institutams) veiklą sukuriant sugrupuotą duomenų bazę, kurioje būtų pateikta aiški suskirstų į kategorijas visų ES finansuojamų mokslinių tyrimų ir inovacijų apžvalga;
54. pabrėžia naujų iniciatyvų, pvz., transporto ir logistikos pajėgumų sutelkimo atsižvelgiant į veiksmingesnį krovinių pervežimą, svarbą; ragina Komisiją šalinti galimas kliūtis tokioms iniciatyvoms;
55. pabrėžia tam tikrų transporto priemonių, pvz., automobilių, išmetamųjų teršalų standartų svarbą; mano, kad turėtų būti ištirtas panašus požiūris aviacijos ir laivybos srityse;
56. remia tolesnius mokslinius tyrimus ir inovacijas transporto sektoriaus saugumo sprendimų srityje, jeigu laikomasi proporcingumo, nediskriminavimo ir duomenų apsaugos principų;
57. patvirtina ir remia Europos Komisijos pasiūlytą koncepciją ir joje numatytas Europos transporto technologijų strategijos rengimo priemones; vis dėlto pabrėžia, kad tai nesuteikia teisinio pagrindo deleguotiesiems aktams ar kitiems aktams, tačiau Komisija turi pasiūlyti priemones, kurios gali būti priimtos taikant bendro sprendimo procedūrą;
58. ragina Komisiją, rengiant Europos strateginę transporto technologijų planą ir tolesnių veiksmų variantus, atsižvelgti į šiame pranešime išdėstytus prioritetus;

o

o o

59. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

P7_TA(2013)0344

Postūmis energijos vidaus rinkai**2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl postūmio energijos vidaus rinkai (2013/2005(INI))**

(2016/C 093/02)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Postūmis energijos vidaus rinkai“ ir lydimočius darbinis dokumentus (COM (2012)0663),
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 12 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0061.

⁽²⁾ OL L 295, 2010 11 12, p. 1.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinantią Direktyvą 2003/54/EB ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinanti Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003;
- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinanti Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005;
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 25 d. Tarybos direktyvą 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 994/2012/ES, kuriuo nustatomas keitimosi informacija apie tarpvyriausybinius valstybių narių ir trečiųjų šalių energetikos susitarimus mechanizmas ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 15 d. Komisijos komunikatą „Energetikos veiksmų planas iki 2050 m.“ (COM(2011) 0885),
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 3 d. Komisijos komunikatą „II bendrosios rinkos aktas. Drauge už naują augimą“ (COM(2012)0573),
- atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 6 d. Komisijos komunikatą „Atsinaujinančioji energija – reikšmingas Europos energijos rinkos objektas“ (COM(2012)0271),
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl naujos energetikos strategijos Europai 2011–2020 m. ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. birželio 12 d. rezoliuciją dėl bendradarbiavimo su užsienio partneriais energetikos politikos klausimais. Strateginis požiūris siekiant saugaus, tvaraus ir konkurencingo energijos tiekimo ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl ES plieno pramonės ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 12 d. Aukšto lygio apskritojo stalo rekomendacijas dėl plieno pramonės ateities,

⁽¹⁾ OL L 326, 2011 12 8, p. 1.

⁽²⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 94.

⁽³⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 55.

⁽⁴⁾ OL L 315, 2012 11 14, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 172, 2009 7 2, p. 18.

⁽⁶⁾ OL L 299, 2012 10 27, p. 13.

⁽⁷⁾ OL C 99 E, 2012 4 3, p. 64.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0238.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0509.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- atsižvelgdamas į savo 2012 m. kovo 15 d. rezoliuciją dėl Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. plano ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 14 d. rezoliuciją „Energetikos veiksmų planas iki 2050 m. – energija ateičiai“ ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 21 d. rezoliuciją dėl skalūnų dujų ir skalūnų alyvos pramoninių, energetinių ir kitų aspektų ⁽³⁾ ir rezoliuciją dėl skalūnų dujų ir skalūnų alyvos gavybos poveikio aplinkai ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą ir Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonę (A7–0262/2013),
- A. kadangi valstybės narės įsipareigojo laikytis aiškaus termino – iki 2014 m. baigti kurti energijos vidaus rinką ir iki 2015 m. panaikinti ES energetines salas;
- B. kadangi baigta kurti energijos vidaus rinka būtina bendram Sąjungos energetiniam saugumui ir tvarumui įtvirtinti ir iš esmės padeda didinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje, spartinti ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas, kaip pripažįstama II bendrosios rinkos akte ir strategijoje „Europa 2020“;
- C. kadangi Komisijos strategija „Energetika 2020“ yra paremta skaičiavimais, kad iki 2020 m. energetikos sektoriui reikia 1 trln. EUR investicijų, iš kurių 540 mlrd. EUR reikalingi energijos gamybai ir 210 mlrd. europinės svarbos elektros ir dujų tinklams;
- D. kadangi Energetikos veiksmų plane iki 2050 m. pabrėžiama, kad siekiant išlaikyti energetinio saugumo, konkurencingumo, išlaidų veiksmingumo, tikslo pereiti prie tvarios ekonomikos ir vartotojų interesų pusiausvyrą būtina visapusiškai integruoti Europos energetikos tikslus ir atverti rinkas; kadangi Energetikos veiksmų plane iki 2050 m. teigiama, kad energijos vartojimo efektyvumas, atsinaujinančiųjų išteklių energija ir energetikos infrastruktūra yra naudingi visais aspektais;
- E. kadangi trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais daugėja atsinaujinančiosios energijos, įeinančios į Europos energijos rūšių derinį, išteklių dalis; kadangi didelio masto energijos rūšių derinio integracijai reikia pritaikyti tinklą ir pagerinti lankstumą;
- F. kadangi bendroji energijos rinka sudarys Sąjungai galimybę vieningai derėtis su išorės partneriais ir užtikrinti vienodas sąlygas visoms ES ir jai nepriklausančių šalių įmonėms taip pat užtikrinant socialinių ir aplinkos nuostatų paisymą bei siekiant abipusiškumo iš trečiųjų šalių pusės;
- G. kadangi turi būti sukurta sistema, kuri leistų valstybėms narėms keistis informacija, susijusia su energijos tiekimo susitarimais su trečiosiomis šalimis;
- H. kadangi Europos energijos vidaus rinka ir jos atitinkamos nacionalinės energijos rinkos turi būti konkurencingos ir suteikti tikrą pasirinkimą bei skaidrų visų vartotojų, kurių vaidmuo energijos rinkoje yra svarbiausias, informavimą; kadangi siekiant baigti kurti energijos vidaus rinką labai svarbu siekiant trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu sumažinti energijos išlaidas ir kainas iki prieinamo ir konkurencingo lygio; kadangi energijos rinkose sumažėjusios kainos vartotojas dažnai nepajunta;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0086.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0088.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0444.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0443.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- I. kadangi Europos energijos bendrija taikant Bendrijos metodą turi būti grindžiama tvirta bendra energijos rinka, energijos pirkimo už ES ribų koordinavimu ir bendru europiniu naujų tvarių energijos technologijų finansavimu, visų pirma mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse;
- J. kadangi tam tikra pažanga padaryta užtikrinant glaudesnę tarpvalstybinę bendradarbiavimą, iš dalies panaikinant energetines salas ir užkertant kelią energijos tiekimo nepakankamumui;
 1. iš esmės teigiamai vertina komunikatą ir lydimąjį veiksmų planą, kuriuose apibendrinama iki šiol padaryta pažanga ir laukiantys iššūkiai siekiant užbaigti kurti energijos vidaus rinką;
 2. pripažįsta, kad kylančių energijos kainų tendencija veikiausiai išliks, kadangi šios kainos šiuo metu yra susietos – dujų atveju su naftos barelio kaina, o elektros atveju su kintančiomis kuro kainomis, joms taip pat poveikį daro Europos priklausomybė nuo naftos ir dujų importo, reguliavimo priemonių poveikio, nepakankamų energijos vartojimo efektyvumo skatinimo veiksmų ir investicijų, reikalingų energetikos sistemoms išlaikyti ir modernizuoti (įskaitant priešingos krypties srautus bei jungtis), kuriomis būtų siekiama užtikrinti aukštą energijos tiekimo saugumo lygį ir palengvinti energijos rūšių derinio integraciją, trūkumo; todėl ragina dujų kainodaros mechanizmą atskirti nuo naftos kainomis grindžiamo indeksavimo ir pereiti prie lankstesnių alternatyvų, laikantis prekybos mainų laisvės principo;
 3. pabrėžia, kad plėtojant vietos energijos išteklius ES atsiras nauji prekybos mazgai bei naujos dujų ir elektros neatidėliotinių sandorių rinkos, sudarančios ES ir valstybėms narėms realią galimybę nustatyti savo energijos kainas, be kita ko, regioniniu ir vietos lygmenimis;
 4. pripažįsta, kad geresnis valstybių narių energetikos politikos koordinavimas ir bendradarbiavimas vadovaujantis solidarumo dvasia ir veiksmingų bei saugių tarpvalstybinių energetikos sistemų sukūrimas teikia Europos pridėtinę vertę – taip geriau valdant energijos pasiūlą ir paklausą užtikrinama sąveika, kurią palengvina skirstymo sistemos lygmens pažangiosios technologijos;
 5. pabrėžia regioninių rinkų ir valstybių narių bendradarbiavimo svarbą siekiant pašalinti kliūtis, paspartinti integraciją ir padidinti tinklų veiksmingumą;
 6. primena apie savo paramą kuriant valstybių narių Europos energijos bendriją ir prašo Komisijos ir Europos Vadovų Tarybos pranešti apie pažangą ją kuriant;

Į vartotojus orientuota rinka

7. pabrėžia, kad galutiniai energijos vartotojai – atskiri asmenys, MVĮ ir pramonė – yra patys svarbiausi naudotojams palankiai ir skaidriai energijos vidaus rinkai; atkreipia dėmesį į tai, kad juos reikia deramai apsaugoti ir juos tiksliai informuoti suteikiant lengvą prieigą prie informacijos, kad jie turėtų galimybę visapusiškai naudotis savo teisėmis, kartu juos raginant atlikti aktyvesnę konkurencijos rinkoje skatinimo vaidmenį – iš pasyvių paslaugos gavėjų tapti aktyviais informuotais vartotojais ir profesionaliais vartotojais;
8. pabrėžia, kaip svarbu užtikrinti konkurencingą, lengvai valdomą ir skaidrią energijos rinką, kurioje siūlomas realus pasirinkimas ir konkurencingos kainos vartotojams, taip pat visiems dabartiniams ir ateities ES energijos vartotojams užtikrinami saugūs, tvarūs, finansiškai prieinami ir patikimi energijos gamybos būdai, kai atsižvelgiama į būsimųjų kartų interesus;
9. mano, kad didesnę vartotojų dalyvavimą palengvins vietos atsinaujinančios energijos kooperatyvai, bendro perėjimo prie kitų paslaugų teikėjų iniciatyvos ir agregatoriai ar kitos priemonės, pvz., decentralizuotas kaupimas ir pažangieji prietaisai; mano, kad tokios priemonės padės vartotojams geriau suprasti ir valdyti energijos vartojimą, todėl jie galės tapti lankstesni ir geriau reaguoti (tiek paklausos, tiek pasiūlos požiūriu), ir kad jos gali pagerinti prieigą prie atsinaujinančios energijos ir pritraukti reikiamas finansines investicijas;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

10. atkreipia dėmesį į kintančių tarifų už tinklų naudojimą taikymo naudą siekiant raginti vartotojus energiją vartoti ne piko tarpsniais, kad būtų skatinama energiją vartoti tvariai;

11. mano, kad pažangiosios technologijos turi vartotojams teikti tikslią, suprantamą ir naudotojams palankią informaciją ir turi sudaryti vartotojams galimybes valdyti savo energijos suvartojimą ir gamybą; todėl mano, kad pažangiosios technologijos turi būti papildytos dinamišku internetiniu perdavimo ir skirstomojo tinklo valdymu, apimančiu tinklo palaikymo paslaugas, savanoriškas vartotojų reakcijos priemonės, efektyvaus energijos vartojimo paslaugas, mikrogamybą ir vietas ar buveinės brokerius; vis dėlto pažymi, kad reikia kruopščiai išnagrinėti, kiek energijos suvartoja pažangieji skaitikliai, kad jie atneštų ekonominės naudos, ir kad vartotojai, suvartojantys mažiau nei šis kiekis, į juos investuoti neprivalėtų;

12. reiškia susirūpinimą dėl atvejų, kai telekomunikacijų bendrovės skatinamos valdyti skirstymo tinklo duomenis, nes tokios jų pareigos kelia rimtų klausimų dėl duomenų apsaugos, taip pat kyla pavojus, kad operatoriams teks pirkti techninius duomenis, kurie jiems reikalingi norint vykdyti savo, kaip skirstymo sistemų operatorių, funkcijas;

13. pripažįsta, kad energijos nepriteklus kelia didelių sunkumų valstybėse narėse; pažymi, kad taikant vienodą požiūrį neatsižvelgiama į nacionalinių sąlygų įvairovę; todėl mano, kad pažeidžiamiems vartotojams reikia specialios ir efektyvios apsaugos ir kad tuo tikslu turi būti įdiegti veiksmingi mechanizmai, o rinkos iškraipymų turi būti vengiama; pažymi, kad jau esama specialių nacionalinių priemonių, privalomų pagal trečiąjį energetikos dokumentų rinkinį.

14. pažymi, kad dėl skalūnų dujų revoliucijos JAV sumažėjo išmetamo CO₂ kiekis ir buvo sukurtas didelis konkurencinis JAV pramonės pranašumas;

Dabartiniai iššūkiai baigiant kurti energijos vidaus rinką

15. pabrėžia, kad energijos vidaus rinka dar neužbaigta kurti ir kad nacionalinės energijos rinkos nepatenkina vartotojų poreikių ir lūkesčių, nes kai kuriose valstybėse narėse jie ir toliau susiduria su didelėmis kainomis, ribotu tiekėjų, gamintojų ir tarifų pasirinkimu, apskritai žema paslaugų kokybe, silpna vartotojų apsauga ir sunkumais keičiant tiekėją; todėl pabrėžia, kad reikia sukurti naudotojams palankesnę rinką, kurioje vartotojai galėtų atlikti aktyvų vaidmenį ir tapti profesionaliais vartotojais ES rinkoje, kurioje jie apie atskirų tiekėjų siūlomas sąlygas būtų informuojami taip, kad būtų lengva jas palyginti; šiuo atžvilgiu pažymi kolektyvinio persijungimo vaidmenį suteikiant vartotojams galių ir užtikrinant žemesnes energijos kainas;

16. mano, kad nevisapusiškai įgyvendinti energijos vidaus rinkos teisės aktai tebėra viena iš pagrindinių kliūčių užbaigti kurti šią rinką; mano, kad būtinas vidaus rinkos konsolidavimas apima mūsų infrastruktūros plėtimą, įgyvendinant vidaus rinkos teisės aktus ir užtikrinant kompetencijos taisyklių laikymąsi;

17. pabrėžia, kad siekiant gerai integruotos ir gerai sujungtos energijos rinkos būtina modernizuoti esamą infrastruktūrą ir kurti naują, pažangią ir lanksčią energijos gamybos, perdavimo (ypač tarpvalstybinių dujų ir elektros jungčių), paskirstymo ir kaupimo infrastruktūrą – tada bus išvengta neigiamo poveikio, pvz., neplanuotų galios srautų, užtikrinta pasiūla prieinamomis kainomis, bus visapusiškai išnaudotos visų tvarių energijos šaltinių mikrogamybos, bendros šilumos ir elektros energijos gamybos ir energijos vartojimo efektyvumo, paklausos valdymo ir kaupimo galimybės, o iki 2015 m. turi būti pasiekta, kad nė viena valstybė narė neliktų izoliuota nuo Europos dujų ir elektros energijos tinklų, be kita ko, izoliuotas energijos sistemas sinchroniškai integruojant į Europos žemyno tinklus; pabrėžia, kad didelio masto investicijos turi būti daromos lygiagrečiai investicijoms į regionų ir netgi vietos tinklus, nes vis daugiau energijos gamybos vyksta regionų ir vietos lygmenimis;

18. šiuo atžvilgiu pažymi, kad decentralizuotas atsinaujinančiųjų išteklių energijos tiekimas sumažina būtinybę statyti naujas perdavimo linijas ir su tuo susijusias išlaidas, nes decentralizuotos technologijos, kurios gali būti integruotos tiesiog namuose, yra gerokai arčiau galutinių vartotojų;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

19. pripažįsta, kad leidžiant didėti energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybai ir tuo pat metu proporcingai nevystant reikiamos infrastruktūros gali atsirasti nekoordinuojamų tarpvalstybinių gretutinėmis elektros linijomis tekančių srautų ir atitinkamai neoptimalių energijos kainų;
20. primena apie dar neįvykdytą valstybių narių tikslą pasiekti elektros ir dujų jungčių lygmenį, prilygstantį bent 10 proc. jų įrengimų pajėgumų, dėl kurio 2002 m. ir 2007 m. aukščiausiojo lygio susitikimų metu susitarė Europos Vadovų Taryba;
21. palankiai vertina tai, kad Komisija pabrėžia, jog ateityje Europos energetikos sistemos pasižymės lankstumu; pažymi, kad bet kuriuo laikotarpiu veiksmingos tarpvalstybinės didmeninės prekybos rinkos yra lengvai pasiekiami lankstumo šaltiniai; ragina toliau dėti pastangas skatinti įsisavinti būsimas energijos kaupimo technologijas ir gerinti vartotojų reakciją, nes abi šios sritys teikia papildomų lankstumo galimybių;
22. mano, kad veiksmingas energijos vartojimas yra vienas iš tvariausių ir ekonomiškiausių būdų sumažinti sąskaitas už energiją, sustiprinti energijos tiekimo saugumą, sumažinti importuojamo iškastinio kuro poreikį ir išvengti anglies išmetimo į aplinką; pripažįsta, kad bet kokios veiksmingą energijos vartojimą skatinančios priemonės turi atitikti vartotojų poreikius, būti ekonomiškos ir remiamos tinkamomis paskatomis;
23. pabrėžia, kad, remiantis Tarptautinės energetikos agentūros išvadomis, ryžtingesniais veiksmais ES dujų importą 2035 m. būtų galima sumažinti trečdaliu, ir tai atitinka 100 mlrd. m³ dujų;
24. primena, kad telekomunikacijų ir energetikos infrastruktūrų plėtros ir priežiūros sąveikai teks pagrindinis vaidmuo siekiant Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų;
25. pabrėžia, kad reikia ir toliau atsieti Europos energetikos rinkas siekiant užtikrinti konkurenciją ir užtikrinti elektros energijos tiekimą už mažiausią įmanomą kainą;
26. mano, kad investicijos į infrastruktūrą turi būti skatinamos sukuriant stabilias, inovacijoms palankias ir numatomas reglamentavimo sistemas, kurios netrukdytų vidaus rinkos veikimui, ir kad pensijų fondams ir instituciniams investuotojams turėtų būti leidžiama investuoti į perdavimą, pripažįstant, kad investicijų nepavyks pritraukti, jeigu joms rinkoje nebus poreikio; tačiau tuo pat metu pripažįsta, kad tam tikrais atvejais infrastruktūros neįmanoma pakeisti be viešojo finansavimo pagrindiniams infrastruktūros projektams, kurie nebūtinai yra komerciškai perspektyvūs; todėl pabrėžia Europos infrastruktūros tinklų priemonės vaidmenį ir apgailestauja, kad šios priemonės energijai skirtas biudžetas yra mažesnis, nei siūlė Europos Komisija;
27. siūlo išnagrinėti galimybę sukurti Europos investicijų į energetikos tinklus fondą;
28. pabrėžia, kad leidimų procedūrų supaprastinimas valstybėse narėse padės plėtoti infrastruktūros tinklus ir suteiks postūmį investicijoms; pabrėžia, kad vietos ir regioninės valdžios institucijos šiuo klausimu turėtų atlikti svarbų vaidmenį supaprastindamos planavimo procedūras ir integruodamos energetikos infrastruktūrą į savo vietos ir regionines planavimo sistemas;
29. atkreipia dėmesį į tai, kad tam tikrais atvejais atvirų ir nediskriminacinių galimybių naudotis perdavimo infrastruktūra stoka toliau trukdo naujiems rinkos dalyviams sąžiningomis sąlygomis prisijungti prie tinklo ar konkuruoti rinkoje su senbuviais; pabrėžia, kad reikia spręsti struktūrinių rinkos iškraipymų problemą, dėl kurios keliose valstybėse narėse yra didelis rinkos koncentracijos lygis;
30. šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad trečiasis energetikos dokumentų rinkinys turėtų būti be išlygų taikomas ir Europos, ir užsienio bendrovėms; mano, kad turėtų būti ribojama bet kokia Komisijos tvirtinama šių taisyklių išimčių apimtis ir galiojimo trukmė, ir kad tokias išimtis turėtų peržiūrėti Parlamentas ir Taryba;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

31. pabrėžia, kad skaidrumo stoka ir nekonkuravimo praktikos taikymas didmeninėje energijos rinkoje kenkia vartotojų pasitikėjimui; mano, kad būtina, kad būtų kuo greičiau suprasta, kaip formuojasi kaina didmeninėje rinkoje ir kokią įtaką tai turi vartotojų gaunamoms sąskaitoms;

32. visiškai remia vienodas priemones, kurių imtasi kuriant labiau decentralizuotas ir konkurencingesnes rinkos modelius, atsižvelgiant į tai, kad juos taikant vietos energijos gamintojams ir naujiems pramonės atstovams suteikiama daugiau galimybių;

33. primena, kad siekiant, jog dabar rinkoje dominuojantys tiekėjai nesutrukdytų atverti rinkos, svarbu sudaryti galimybę kurti naujus verslo modelius, pvz., galimybę sudaryti sutartis su keliais tiekėjais vienu metu;

34. pažymi, kad stabili reglamentavimo sistema gamintojams, reguliavimo institucijoms, tinklų operatoriams, energijos tiekėjams, su paklausa susijusiems paslaugų teikėjams ir, svarbiausia, galutiniams vartotojams bei gaminantiems vartotojams būtina siekiant, kad gerai veiktų vidaus rinka ir būtų galima pritraukti ilgalaikių investicijų į infrastruktūros plėtrą; pabrėžia, kad parengus tinklų kodeksus, apimančius aiškias, nediskriminacines ir gerai subalansuotas taisykles, turėtų suvienodėti tinklų valdymas, rinkos struktūra ir pagerėti sąveika; pabrėžia, kad labai svarbu, jog visoje ES būtų laikomasi susitarimų dėl perdavimo tinklų, gamybos ir pristatymo atsiejimo, įskaitant susitarimus dėl nepriklausomos energijos reguliavimo institucijų pozicijos ir dėl reikalavimų dėl vartotojų apsaugos; todėl pabrėžia, kad reikia remti ir toliau plėtoti Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (angl. ACER) vaidmenį, ypač jos įgaliojimus tikrinti nacionalinių reguliavimo institucijų sprendimus ir spręsti ginčus;

35. pažymi, kad esama susirūpinimo, kad kai kurios valstybės narės, siekdamos užtikrinti elektros tiekimą, jau įgyvendino ar planuoja įgyvendinti nacionalinius pajėgumų ir atlygio mechanizmus, tinkamai neišnagrinėjusios visų galimų alternatyvių sprendimų, visų pirma tarpvalstybinių sprendimų ir su lankstumu susijusių išteklių; pripažįsta, kad nors šie mechanizmai tam tikromis aplinkybėmis yra būtini, jie gali trikdyti ir iškreipti didmeninės rinkos struktūrą ir, jei jie sukuriama netinkamai, gali sukelti izoliuojamąjį poveikį; ragina Komisiją užtikrinti labiau koordinuojamą požiūrį ES lygiu, siekiant užtikrinti, kad bet visi tokie pajėgumų ir atlygio mechanizmai būtų reikalingi, efektyvūs, skaidrūs, neutralūs technologiniu požiūriu ir nediskriminaciniai;

36. apgailestauja, kad iki šiol Direktyvoje 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją nustatytais bendradarbiavimo mechanizmais dar nepasinaudota; atkreipia dėmesį į Komisijos išvadą, kuriose nurodoma, kad geriau išnaudojant esamas bendradarbiavimo galimybes, būtų galima gauti nemažai naudos, pvz., būtų suteiktas postūmis prekybai; todėl ragina valstybes nares, kai tinkama, geriau išnaudoti bendradarbiavimo mechanizmus ir palaikyti geresnius tarpusavio ryšius;

37. pabrėžia, kad nepažeidžiant valstybių narių teisės pasirinkti energijos rūšių derinį ir nesumenkinant ES lygmens koordinavimo poreikio visa ES turi visapusiškai naudotis visais ES valstybių narių turimais tvariais energijos ištekliais, visapusiškai siekiant trijų ES energetikos politikos, kaip visumos, tikslų – konkurencingumo, tvarumo ir energijos tiekimo saugumo;

38. pažymi, kad kai kurios valstybės narės, būdamos energetinėmis salomis, vis dar yra visiškai atskirtos nuo Europos dujų ir elektros tinklų ir toliau moka didesnę kainą už energijos išteklius, dėl to paveikiamas jų konkurencingumas; pažymi, kad nedarant didelių investicijų į infrastruktūrą tos valstybės narės negalės pasiekti ne kartą išsakyto Europos Vadovų Tarybos įsipareigojimo, pagal kurį iki 2015 m. nei viena valstybė narė neturėtų būti atskirta nuo ES tinklų; mano, kad Komisija, toms valstybėms narėms paprašius, turėtų dalyvauti derybose su ne ES energijos išteklių tiekėjais dėl energijos išteklių, pavyzdžiui, dujų pirkimo, kainų;

39. pabrėžia, kad į ES sutartyje įtvirtintą raginimą užtikrinti valstybių narių solidarumą turėtų būti atsižvelgta tiek atliekant kasdienį vidaus ir išorės energetikos politikos darbą, tiek valdant krizes; ragina Komisiją pateikti aiškią „energetinio solidarumo“ apibrėžtį siekiant užtikrinti, kad jos laikytųsi visos valstybės narės;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

40. pabrėžia, kad trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu reikia spręsti numatomo dujų ir elektros energijos importo iš trečiųjų šalių į ES augimo klausimą siekiant užtikrinti energijos tiekimo saugumą, naštos pasidalijimą ir sąžiningą vidaus rinkos veikimą; primena, kad kai kurioms valstybėms narėms šis iššūkis artimai susijęs su priklausomybe nuo dujų ir naftos importo iš vienos trečiosios šalies ir kad siekiant šį iššūkį įveikti reikia imtis veiksmų, kuriais būtų įvairinamas energijos tiekėjų, maršrutų ir išteklių derinys; pripažįsta, kad strateginiai tikslai šiuo klausimu yra sukurti pietinį dujų koridorių, apimančių dujotiekį „Nabucco“ ir galimą jo sujungimą su Vidurio ir Rytų Europos šalimis, ir pasiekti, kad iki 2020 m. būtų sukurtas maršrutas, kuriuo į ES būtų tiekama maždaug 10–20 proc. ES reikalingų dujų, siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam Europos regionui fiziškai naudotis dujomis mažiausiai iš dviejų skirtingų šaltinių;

41. mano, kad atviroje ir skaidrioje vidaus rinkoje, kurioje visos ES ir trečiųjų šalių įmonės laikosi energetikos srities *acquis communautaire*, lengviau sustiprinti ES energijos tiekėjų derybines pozicijas išorės konkurentų atžvilgiu, o tai itin svarbu siekiant išnaudoti galimybes toliau koordinuoti išorinį energijos pirkimą ES lygmeniu; ragina ES apsvarstyti galimybę įsteigti bendrą dujų pirkimo agentūrą ir parengti tam reikalingus mechanizmus, kad būtų sukurta atsvara monopolistinei dominuojančių išorės tiekėjų padėčiai; atkreipia dėmesį į tai, kad palaikant santykius su ES ir išorės energijos tiekėjais turi būti vadovaujama abipusiškumo principu; pabrėžia, kad Komisija, palaikydama ryšius su energijos tiekėjais iš trečiųjų šalių, privalo atsižvelgti į savo sprendimų padarinius vartotojų mokamoms kainoms bei apie juos pranešti;

42. yra įsitikinęs, kad Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai vykdyti derybas dėl strateginės svarbos infrastruktūros projektų, turinčių įtakos visos ES energijos tiekimo saugumui, ir kad šie įgaliojimai turėtų būti svarstomi ir kalbant apie kitus tarpvyriausybinius susitarimus, kurie, kaip manoma, turi didelį poveikį ilgalaikiams ES energetikos politikos tikslams, ypač jos energetinei nepriklausomybei; atsižvelgdamas į tai, teigiamai vertina Komisijos vadovaujamos derybose dėl ES, Azerbaidžano ir Turkmėnistano sutarties dėl Kaspijos jūros dujotiekio statybos padarytą pažangą;

43. pabrėžia, kad, siekiant sukurti gerai veikiančią ir efektyvią didmeninę ir mažmeninę energijos vidaus rinką ir sudaryti palankias sąlygas atsinaujinančių energijos šaltinių ilgalaikiai plėtrai ir didelio masto naudojimui, būtina palaipsniui suvienodinti su atsinaujinančiais išteklių ir našumu susijusias paskatas ir papildomas energijos sąnaudas visose valstybėse narėse po 2020 m.;

44. mano, kad trumpuoju laikotarpiu kaimyninių valstybių narių regioninės grupės turėtų būti skatinamos nuo nacionalinių planų pereiti prie suderintos arba bendros regioninės atsinaujinančiųjų išteklių rėmimo sistemos;

45. ragina valstybes nares reguliariai ir skaidriai persvarstyti savo supirkimo arba kitokius paramos tarifus, kad juos reikiamu tempu būtų galima suderinti su mažėjančiomis technologinėmis ir tiekimo sąnaudomis;

46. pripažįsta, jog bendri ES mokslinių tyrimų projektai, remiami pagal bendrąsias programas, SET planą ir kitas panašias iniciatyvas, nepakankamai panaudojami kuriant naujas technologijas, leidžiančias pagerinti veiksmingumą, didinti atsinaujinančiųjų išteklių naudojimą, gerinti branduolinių elektrinių saugą ir saugumą, didinti iškastinio kuro naudojimą mažataršiais būdais, plėtoti pažangiuosius tinklus; visa tai yra būtini energijos rinkos aspektai;

47. mano, jog svarbu daryti didesnę pažangą tiesiant ateities elektros energijos perdavimo linijas, ypač Pietryčių–Šiaurės elektros perdavimo liniją, kuri taip pat padėtų perduoti fotovoltinės energijos parkų, pvz., pagal projektą „Helios“, pagaminamą elektros energiją iš Europos pietryčių į šiaurę ir vakarus;

Skubių veiksmų būtinybė

Gerai integruota, atvira, gerai reguliuojama ir konkurencinga energijos vidaus rinka

48. ragina valstybes nares skubiai iki galo perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti visus aktualius ES teisės aktus, visų pirma trečiąją energetikos dokumentų rinkinį; primygtinai ragina Komisiją imtis veiksmų prieš tas valstybes nares, kuriose įgyvendinimas nepagrįstai vilkinamas; teigiamai vertina, kad Europos Komisija pradėjo oficialiai tirti ES taisyklių pažeidimus;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

49. pabrėžia, kad reikia spręsti struktūrinių rinkos iškraipymų ir skaidrumo stokos rinkoje problemas; ragina Komisiją didinti pastangas, kad būtų įgyvendintas trečiasis energetikos dokumentų rinkinys;

50. prašo Komisiją atidžiai stebėti, kaip veiksmingai įgyvendinami ES energetikos teisės aktai, ypač nuostatos, kuriomis nustatomos pagrindinės vartotojų teisės, nuostatos, susijusios su sistemos operatoriais, nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklėmis, ir nuostatos, kuriomis siekiama sumažinti gretutinėmis elektros linijomis tekančių elektros srautų reiškinį elektros energijos vidaus rinkoje, keliantį energijos vidaus rinkai nemažai, tačiau išsprendžiamų problemų, nes dėl jo silpnėja energetikos sistemos saugumas, kadangi sumažinami energijos kaupimo variantai ir tinklo pajėgumai; primygtinai ragina Komisiją tinkamiausiomis turimomis priemonėmis kovoti su tolesniu aktualių ES teisės aktų nevykdymu;

51. atkreipia dėmesį, kad iki šiol visi elektros tiekimo sistemos gedimai įvykdavo dėl veiklos sutrikimų, o ne dėl pajėgumų trūkumo; pripažįsta, kad dėl ekonomikos nuosmukio, didelių gamtinių dujų kainų ir vis didesnio periodinės atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybos dalies investuotojai, plėtodami lanksčius elektros energijos gamybos pajėgumus, ES susiduria su nemažu neapibrėžtumu; ragina Komisiją naudojant suderintą metodiką atlikti išsamų gamybos pakankamumo vertinimą ir pateikti gaires, kaip didinti lankstumą ir užtikrinti energijos tiekimą;

52. ragina Komisiją ir valstybes nares geriau koordinuoti infrastruktūros projektus ir bendrai planuoti tinklo plėtrą, ir užtikrinti visapusišką ES masto sistemos sąsają ir veiksmingumą pasinaudojant tarpvalstybinio sąveikumo ir veiksmingesnio infrastruktūros tinklo teikiamais pranašumais; pažymi, kad turėtų būti skatinama taikyti integruotą požiūrį, pagal kurį būtų įtraukiami skirstymo operatoriai; tuo tikslu ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų sparčiai analizuojami, atrenkami, patvirtinami ir įgyvendinami bendros europinės svarbos projektai, ypač susiję su elektros energijos ir dujų tarpvalstybinėmis jungtimis, įskaitant tiekimo priešinga kryptimi mechanizmus, suskystintomis gamtinėmis dujomis, energijos kaupimo infrastruktūra ir pažangiaisiais perdavimo ir paskirstymo tinklais – visa tai itin svarbu siekiant gerai integruotos ir gerai veikiančios energijos rinkos;

53. rekomenduoja Komisijai taikant Europos infrastruktūros tinklų priemonės nuostatas energetikos srityje pirmenybę skirti didžiausią poveikį vidaus rinkos veikimui turintiems projektams, taip skatinant konkurenciją, atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, būtinų tarpvalstybinių jungčių kūrimą ir tiekimo saugumą;

54. ragina Komisiją peržiūrėti esamus planus energetikos projektų srityje, ypač dėl regioninių suskystintų dujų terminalų statybų, kurios užtruktų ilgiau nei dešimtmetį, ir įvertinti jų ekonominę naudą, atsižvelgiant į atskirose valstybėse narėse statomus ar planuojamus statyti nacionalinius suskystintų dujų terminalus, kurie jau netolimoje ateityje prisidės prie energetiškai izoliuotų valstybių narių energetinio saugumo didinimo, taip pat prisidėti prie tokių projektų finansavimo;

55. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares įdiegti veiksmingą perkrovos valdymo sistemą, kad mažinant plečiamų tinklo pajėgumų sąnaudas būtų skatinama našiai naudoti esamus dujų ir elektros energijos perdavimo pajėgumus, ir sudaryti geresnes sąlygas daugiau atsinaujinančiųjų energijos išteklių prijungti prie elektros tinklo;

56. ragina valstybes nares kaip įmanoma anksčiau susilaikyti nuo viršutinių kainų ribų nustatymo ar energijos kainų reguliavimo nacionaliniu lygmeniu, nes šios priemonės iškreipia konkurenciją ir kelia rimtą grėsmę būsimoms investicijoms į energetikos sektoriaus pajėgumus ir infrastruktūrą; vis dėlto pabrėžia, kad politikoje šiuo klausimu bus atsižvelgiama į teisėtus pažeidžiamų vartotojų interesus – šie vartotojai ne visada turi galimybių pasinaudoti tikrąja energijos rinkų konkurencija;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

57. teigiamai vertina Komisijos ryžtą užtikrinti, kad visų Europos Sąjungos teritorijoje veikiančių energetikos sektoriaus įmonių ir jų patrunuojamųjų įmonių atžvilgiu būtų laikomasi antimonopolinių ir valstybės pagalbos taisyklių, kuriomis visiems rinkos dalyviams būtų sudaromos vienodos sąlygos vykdyti veiklą ir pateikti į rinką; ragina Komisiją paskelbti gaires, kaip įvertinti bet kokios įmonės piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi mažmeninėse dujų ir elektros energijos rinkose, taip pat pateikti gaires dėl geriausios praktikos ir patirties, įgytos taikant atsinaujinančių energijos išteklių rėmimo schemas;

58. prašo Komisijos persvarstyti valstybės pagalbos taisykles, susijusias su nacionalinėmis energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis ir pagal sanglaudos politiką bendrai finansuojamais projektais, siekiant užtikrinti, kad daugiau šių veiksmų atitiktų valstybinio finansavimo kriterijus – tada daugiau projektų bus užbaigta;

59. rekomenduoja Komisijai naudojantis savo turimais valstybės pagalbos tikrinimo įgaliojimais skatinti plėtoti tarpvalstybinę infrastruktūrą; mano, kad tokios jungtys atliktų gyvybiškai svarbų vaidmenį didinant galimybes energetinės avarijos ar energijos disbalanso atveju naudotis kaimyninės šalies tiekiamą energija ir palaipsniui sumažinant subsidijas;

60. tvirtai remia Komisijos pastangas Europos perdavimo sistemos operatorių tinklo atlikto koordinuoto darbo pagrindu pagal planą iki 2014 m. priimti suderintus tinklo kodeksus ir taisykles ir užtikrinti energijos vidaus rinkos reglamentavimo sistemos stabilumą ir didesnę palankumą inovacijoms;

61. ryžtingai pritaria reguliavimo priemonėms, kurių ėmėsi ACER ir nacionalinės reguliavimo institucijos siekdamos skatinti, tobulinti ir supaprastinti tarpvalstybinę prekybą energija, įskaitant prekybą tos pačios dienos, išvakarių dienos ir balansavimo rinkose, ir panaikinti įvairių valstybių narių energetikos sistemų tarpusavio spragas skatinant skaidrų jungčių naudojimą; pabrėžia, kad užduotims, susijusioms su didmeninių operacijų stebėseną ir prekybos pasinaudojant viešai neatskleista informacija atvejų ir bandymų manipuluoti rinka nustatymu, vykdyti ACER ir nacionalinėms valdžios institucijoms reikia pakankamai darbuotojų, turinčių reikiamą kvalifikaciją, patirtį ir žinių;

62. vidaus elektros rinkos klausimu ragina Komisiją skubiai pateikti išsamią nacionalinių gamybos pajėgumų sistemos pakankamumo ir lankstumo trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu analizę, visapusiškai atsižvelgiant į naudą, kurią gali teikti visos lankstumo priemonės, pvz., reagavimas į paklausą, energijos kaupimas ir jungtys, ir pranešti apie taikytų nacionalinių priemonių, susijusių su pajėgumų vertinimu ir plėtros planavimu, poveikį energijos vidaus rinkai ir konkurencijos taisyklėms, atsižvelgiant pasekmes energijos tiekimo saugumui ir tarpvalstybiniams šios papildomos rinkos struktūros formavimo politikos aspektams; todėl ragina toliau stengtis, kad ateityje būtų pradėta taikyti energijos kaupimo technologijas ir reagavimo į paklausą priemonės – visa tai teikia papildomo lankstumo;

63. ragina Komisiją parengti gaires, kaip naudotis su lankstumu susijusiais ištekliais – paklausos valdymu, energijos kaupimu ir fizine infrastruktūra, įskaitant tarpvalstybinę infrastruktūrą, kad valstybės narės galėtų parengti ir įgyvendinti nacionalines strategijas, kaip savo teritorijose naudotis su lankstumu susijusiais ištekliais;

64. ragina Komisiją ir Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklą (ENTSO-E) parengti nuoseklią ir suderintą gamybos pakankamumo Europoje užtikrinimo metodiką, apimančią teigiamą atsinaujinančiųjų, ypač kintamų, energijos išteklių įnašą;

65. ragina Komisiją išnagrinėti būsimas energijos rinkos formas, kurios, priešingai negu dabartiniai nacionaliniai pajėgumų mechanizmai, galėtų teikti papildomus nediskriminacinius pajamų srautus investuotojams visų rūšių energijos gamybos srityse ir būtų užtikrintas ekonomiškai efektyviausias lanksčių paslaugų teikimas energetikos sektoriuje;

66. ragina Komisiją nustatyti taisykles, kuriomis būtų skatinama toliau plėtoti papildomų paslaugų rinką, kurioje galėtų dalyvauti visų energijos išteklių, įskaitant atsinaujinančiuosius, eksploatuotojai;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

67. ragina Komisiją, valstybes nares ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus teikti paskatas ir remti regionines iniciatyvas ir partnerystės projektus, kuriais siekiama didesnės rinkos integracijos sukuriant regionines energijos biržas ir prekybos dujomis centrus, nustatant darnesnes prekybos dujomis taisykles ir rinkos susiejimo mechanizmus visiems laikotarpiams ir užtikrinant pakankamą rinkos likvidumą ir skaidrumą;

68. pabrėžia, kad vidaus rinkos priemonėmis turėtų būti skatinama įvairinti vietos ir išorės energijos išteklius ir pagrindinis dėmesys neturėtų būti skiriamas tolesnei dabartinių maršrutų ir tiekimo būdų plėtojei ar plėtrai;

69. atkreipia dėmesį į energijos rinkos, kuria siekiama palengvinti visų valstybių narių prieigą prie įvairių energijos išteklių, išorinį aspektą; ragina Komisiją, koordinuojant su EIVT, naudotis savo užsienio politikos priemonėmis populiarinant energijos vidaus rinkos taisykles ir standartus trečiojoje šalyse, ypač ES kaimyninėse šalyse; primygtinai ragina Komisiją dvišaliuose dialoguose su atitinkamų trečiųjų šalių atstovais spręsti klausimą, kaip nustatyti aiškias perkrovos valdymo tarpvalstybinėse elektros ir dujų jungtyse ir trečiųjų šalių naudojimosi perdavimo tinklais taisykles; labai ragina Komisiją imtis priemonių, kuriomis būtų siekiama užkirsti kelią antikoncepciniams trečiųjų šalių bendrovių veiksams, kuriais gali būti ribojama konkurencija, nustatomos didesnės kainos ar mažinamas energijos tiekimo saugumas; ragina Komisiją palaikant santykius su išorės partneriais užtikrinti, kad ES įmonės galėtų vienodomis sąlygomis konkuruoti visame pasaulyje; primygtinai ragina Komisiją stiprinti bendradarbiavimą su ES kaimyninėmis šalimis branduolinės saugos klausimais; ragina Komisiją pranešti apie visus veiksnius, kurie vis dar kelia sunkumų įgyvendinant trečiąją energetikos dokumentų rinkinį, ir pateikti aiškius skaičius, parodančius šių veiksnių padarinius vartotojų mokamoms kainoms;

70. prašo valstybių narių ir Komisijos padidinti politinę ir finansinę paramą Energijos bendrijai ir imtis tolesnių priemonių, kuriomis būtų siekiama, kad vidaus rinkos taisyklės taip pat būtų taikomos Pietryčių ir Rytų Europoje;

71. atsižvelgdamas į keitimosi informacija sistemos, aktualios rengiant tarpvalstybinius ES valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimus energetikos politikos srityje, sukūrimą, ragina Komisiją ir valstybes nares parodyti daugiau užmojo užtikrinant, kad nebūtų sudaromi vidaus rinkos teisės aktams prieštaraujantys susitarimai; mano, kad Komisijai turėtų būti sudaryta galimybė išnagrinėti susitarimų projektus, kad būtų patikrintas jų suderinamumas su *acquis communautaire*, ir, kai tinkama, dalyvauti derybose;

72. primena Komisijai, kad vidaus rinka nėra nepriklausoma nuo pasaulinės rinkos; prašo Komisijos planuojant savo veiksmus vidaus rinkoje visapusiškai atsižvelgti į Parlamento rekomendacijas dėl energetikos politikos išorės dimensijos⁽¹⁾; pritaria minčiai, kad tik visapusiškai veikianti vidaus rinka leis mums visame pasaulyje kalbėti vienu balsu; prašo Komisijos toliau rengti papildomus veiksmus energetikos išorės politikos srityje;

73. mano, kad į būsimąjį ES ir JAV laisvosios prekybos susitarimą turėtų būti įtrauktas skyrius, kuriame būtų kalbama tik apie energetikos klausimus, galinčius turėti poveikį vidaus rinkai, įskaitant, be kita ko, didmeninę prekybą energija, prekybą biržos prekėmis, energijos transportavimo jūra taisykles, šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemas, kuro saugos standartus, apskaitos praktiką, valstybės subsidijas energetikai ir intelektinės nuosavybės perdavimą, susijusį su energijos išteklių žvalgymu, gavyba, transformavimu ir gyvavimo ciklo pabaigos produktais;

74. pritaria Europos Vadovų Tarybos Komisijai suteiktiems įgaliojimams iki 2013 m. pabaigos pateikti energijos kainų ir išlaidų atskirose valstybėse narėse sudėtį ir veiksnius, ypač dėmesį atkreipiant į poveikį namų ūkiams, MŪI ir energijai imliai pramonei, plačiau pažvelgiant į ES konkurencingumą ir jį palyginant su kitų pasaulio dalių konkurencingumu; taip pat ragina Komisiją nuolat stebėti energijos kainas ir išlaidas valstybėse narėse;

75. dujų vidaus rinkos klausimu ragina Komisiją ir valstybes nares persvarstyti visas dujų tiekimo sutartis, grindžiamas pasenusiais kainų nustatymo mechanizmais, ypač naftos kainų indeksavimo principu, nes jais vartotojams nustatomos didelės kainos, ir primygtinai ragina Komisiją padėti iširti galimybes iš naujo susiderėti dėl šių sutarčių, ne tik svarstant jų

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0238.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

pratęsimo klausimus; pabrėžia, kad reikia kurti ir remti visus produktus ir mechanizmus, kuriais siekiama sustiprinti trumpalaikius prekybos dujomis pajėgumus; pabrėžia, kad minėtosios priemonės itin svarbios siekiant užtikrinti tikrąjį visiems dujų vidaus rinkos vartotojams tiekiamų dujų kainos konkurencingumą;

Veiksminga vartotojų apsauga ir rėmimas

76. ragina Komisiją, valstybes nares ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus gerinti vartotojams teikiamos informacijos kokybę ir prieinamumą, nurodyti jiems aiškius ir skaidrius sąskaitų išrašymo metodus, parengti kainų palyginimo priemones, kuriomis naudodamiesi jie galėtų priimti geriausias turima informacija pagrįstus sprendimus ir informuoti juos apie būdus kontroliuoti vartojimą, galimybes taupyti energiją, didinti energijos vartojimo efektyvumą ir nedideliu mastu gaminti energiją; primygtinai ragina valstybes nares įgyvendinti Direktyvą dėl vartotojų ginčų alternatyvaus sprendimo ir Reglamentą dėl vartotojų ginčų elektroninio sprendimo; teigiamai vertina Komisijos pasiūlymą sukurti informacijos apie vartotojų teises platformą; rekomenduoja Komisijai ir valstybėms narėms inicijuoti vartotojams pritaikytas informavimo kampanijas, kuriose turėtų aktyviai dalyvauti valdžios institucijos ir regioninės pilietinės visuomenės organizacijos;

77. pažymi, kad nors viso pasaulio didmeninės prekybos rinkose energijos kainos sumažėjo, vartotojai ir toliau moka dideles kainas; ragina Komisiją, valstybes nares ir valstybių narių reguliavimo institucijas užtikrinti, kad vartotojai gautų tiesioginės ir pakankamos naudos iš didmeninės kainos pokyčių;

78. ragina valstybes nares ir Komisiją parengti išsamią strategiją, kuria būtų siekiama skatinti vartotojus ir gaminančius vartotojus aktyviai dalyvauti energijos rinkoje, *inter alia*, juos įtraukti taikant galiojančius teisės aktus ir įgyvendinant atitinkamas Direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo nuostatas; ragina, kad reguliariai būtų pritaikoma tinklų naudojimo kainų pranešimo priemonė siekiant pateikti gaires ne tik esamiems, bet ir būsimiems naudotojams ir taip užtikrinti tinklų plėtros ir individualių sprendimų suderinamumą;

79. ragina Komisiją skatinti tolesnį energetikos bei informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektorių bendradarbiavimą ir persvarstyti galiojančias reglamentavimo sistemas siekiant skatinti su energetika susijusias inovacijas, kad jos būtų naudingos visiems vartotojams, sudaryti sąlygas naudotojams palankiai, saugiai ir patikimai įdiegti pažangiuosius tinklus, dėl kurių neuždedama finansinė našta vartotojams ir kuriais naudojantis atsižvelgiama į vartotojų duomenų privatumą; ragina bendradarbiauti tiesiant pažangiuosius tinklus Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu ir kuriant Europos pažangiųjų tinklų standartus;

80. primygtinai ragina valstybes nares, regionų ir vietos valdžios institucijas įtraukti ir sukurti finansines paskatas investicijoms į pažangiųjų tinklų IRT sprendimus ir siekti, kad susiformuotų profesionalių vartotojų rinka, kad būtų galima užtikrinti didesnę lankstumą, energijos vartojimo efektyvumą ir (arba) taupymą ir aktyvesnę vartotojų dalyvavimą;

81. tikisi, kad Komisijos gairės padės nustatyti plataus užmojo politikos tikslus pažeidžiamų vartotojų atžvilgiu, o tai valstybėms narėms padės geriau apibrėžti savo požiūrį į šią vartotojų kategoriją; ragina Komisiją, deramai atsižvelgiant į esamus nacionalinius mechanizmus ir priemones šiems vartotojams apsaugoti, parengti šias gaires siekiant užtikrinti nuoseklesnę ir visapusiškesnę ES lygmens koncepciją, bet tinkamiausias tokios paramos priemones paliekant pasirinkti valstybėms narėms; taip pat pažymi, kad šios kategorijos vartotojų konsultavimo paslaugos ir keitimasis geriausia praktika gali vaidinti svarbų vaidmenį;

82. teigiamai vertina energijos nepritekliaus Europos Sąjungoje analizę, kurią atliks Komisija; mano, jog, atlikdama šią analizę, Komisija turėtų stengtis užtikrinti, kad kova su energijos nepriteklumi taptų Europos socialinių paslaugų krepšelio dalimi, pvz., pasinaudojant Socialiniu ir Sanglaudos fondais; pabrėžia, kad esamose ir naujose energijos vartojimo efektyvumo didinimo programose visada konkretų dėmesį reikėtų skirti mažas pajamas gaunančioms grupėms;

83. primygtinai ragina Komisiją parengti ir rekomenduoti tinkamą pagal tiekėjus sudarytą mažmeninės rinkos struktūrą Europos mažmeninėms rinkoms suderinti, taip palengvinant administracinę naštą vartotojams – leidžiant tiekėjams visus mokesčius tiesiogiai nurodyti sąskaitoje už elektros energiją;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pagalba ateityje sprendžiant energetikos ir klimato problemas

84. ragina valstybes nares, Komisiją ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus reikiamas paramos visiems elektros energijos gamintojams sistemas kaip įmanoma greičiau paversti skaidriomis, numatomomis, darniomis ir rinka grindžiamomis priemonėmis, kad būtų sukurta bendra rinka, kurioje būtų teikiama parama reikalingoms sritims – energijos vartojimo efektyvumui, gaminantiems vartotojams, bendrai šilumos ir elektros energijos gamybai, lankstumui, atsinaujinančiųjų išteklių energijai ir tinklo palaikymo paslaugoms tokiu būdu, kad būtų užtikrinamas jų suderinamumas ir išvengiama bet kokio dubliavimosi; ragina Komisiją pateikti gaires dėl veiksmingų ir ekonomiškai efektyvių atsinaujinančios energijos paramos sistemų;

85. ragina Komisiją, valstybes nares ir nacionalines reguliavimo institucijas persvarstyti rodiklius, pagal kuriuos nustatoma konkurencija energijos rinkose, ir prie jų priskirti tokius rodiklius kaip pigiausias tarifus mokančių vartotojų dalis, naujų įmonių galimybės patekti į rinką ir vartotojų aptarnavimo bei inovacijų lygis – visa tai padės susidaryti aiškų vaizdą apie konkurencijos lygį rinkoje;

86. elektros energijos vidaus rinkos srityje ragina Komisiją išsamiai išnagrinėti vis didėjančios atsinaujinančiųjų išteklių dalies integravimo į energijos tinklus padarinius, susijusius su finansine parama, visos sistemos techniniais reikalavimais ir rinkos struktūra; pabrėžia, kad nesant koordinuoto požiūrio į šiuos išteklius iki šiol buvo sudėtinga juos integruoti į Europos energetikos sistemas; pabrėžia, kad esami Europos energijos tinklai ir kaupimo infrastruktūra turi būti pritaikyti atsižvelgiant į atsinaujinančiųjų išteklių energijos paskirstytosios gamybos įnašą; pabrėžia dujų, kaip atsarginio kuro, naudojamo sprendžiant atsinaujinančios energijos gamybos variacijos klausimą, svarbą ir prašo Komisijos įvertinti reikalingą elektros energijos sistemos lankstumo (pažangiųjų tinklų, paklausos valdymo, kaupimo ir lanksčių atsarginių pajėgumų) lygį; mano, kad kaupiant elektrą didelis vaidmuo tenka hidroakumuliacinėms elektrinėms;

87. prašo Komisijos, toliau naudojantis regioninės plėtros, sanglaudos ir kitų ES struktūrinių fondų lėšomis, ateinančiu laikotarpiu remti pažangiųjų dujų ir elektros energijos tinklų tiesimą siekiant geriau panaudoti naujų tipų ir išteklių energiją ir modernizuoti visus Europos regionus; mano, kad paskirstymo sistemos operatoriai taip pat turėtų būti skatinami duoti sutikimą pritaikyti savo tinklus;

88. ragina Komisiją ir valstybes nares taikyti paskatas, kad būtų naudojamos neišnaudotomis mikrogamybos galimybėmis, ir atkreipti dėmesį į būtinybę toliau plėtoti bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą, nes tai yra vienas iš ekonomiškiausių būdų gaminti elektros energiją ir šilumą, ir remiant šią galimybę plačiai diegti efektyvias centrinio šildymo ir centrinio vėsinimo sistemas;

89. pabrėžia centriniam šildymui ir centriniam vėsinimui skirtų bendros šilumos ir elektros energijos gamybos pajėgumų galimybes priimti vis didesnę periodinės elektros energijos dalį – energijos rinkai tai teikia lankstumo, atsparumo ir galimybę ekonomiškai kaupti perteklinę elektros energiją; ragina Komisiją spręsti šį klausimą ir būsimoje iniciatyvoje dėl pajėgumų ir atlygio mechanizmų sistemos numatyti atlygį už šių galimybių diegimą ir remti šią tarpsektorinę integraciją ir balansavimą pagal programą „Horizontas 2020“;

90. ragina Komisiją atlikti tyrimą, kad būtų išnagrinėti nauji ir ekonomiškai efektyvūs Europos elektros energijos rinkos struktūros variantai siekiant užtikrinti, kad vartotojai elektros energiją gautų priimtinais kainomis, ir užkirsti kelią anglies dioksido nutekėjimui;

91. teigiamai vertina darbą, atliktą siekiant energetikos srities mokslinius tyrimus padaryti programos „Horizontas 2020“ prioritetu, ir ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti šia lėšų programavimo sritimi; ragina Komisiją ir valstybes nares taip pat remti programai „Horizontas 2020“ ir Europos technologijų instituto (EIT) projektams nepriklausančius novatoriškus energetikos technologijų mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą ir tobulinti esamas technologijas; ragina valstybes nares siekti europinių ir nacionalinių mokslinių tyrimų programų sąveikos, pripažįstant, kad moksliniai tyrimai yra vienintelis būdas sumažinti išmetamuosius teršalus, pagerinti energetinį saugumą ir ES pramonės konkurencinę padėtį pasaulinėje rinkoje, išlaikyti technologinį ES pirmavimą ir padėti siekti Europos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo darbotvarkės tikslų; pabrėžia, kad pramonės atstovams reikia suteikti teisinį tikrumą dėl laikotarpio po 2020 m.;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

92. labai ragina Komisiją pradėti skirti pakankamą finansavimą pažangiųjų paskirstymo tinklų plėtrai – tai ekonomiškai efektyviausias būdas įgyvendinti didelę atsinaujinančiųjų išteklių energijos paskirstytosios gamybos skvarbą ir kartu užtikrinti energijos tiekimo saugumą ir geriausiai išnaudoti energijos taupymo galimybes;

93. pažymi, kad esant dabartinei sistemai, kai vidaus rinka yra suskaidyta, įmonėms ir investuotojams nesuteikiamas ilgalaikis stabilumas, todėl gali tekti uždaryti įrenginius ir tuomet susidarytų neapibrėžta padėtis, susijusi su užimtumu ir pajėgumais; prašo Komisijos atlikti nepriklausomą elektros energijos ir dujų vidaus rinkos ateities vertinimą, kuriame daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama klausimams, susijusiems su investicijomis, sektoriaus užimtumu, aplinka ir vartotojų apsauga; prašo šį vertinimą parengti iki 2014 m. kovo mėn. ir jame atsižvelgti į socialinių partnerių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių, aplinkosaugos organizacijų, MVĮ ir kitų suinteresuotųjų subjektų nuomones;

o

o o

94. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

P7_TA(2013)0345

Energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas ir poveikis vykdant sanglaudos politiką

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimo ir poveikio vykdant sanglaudos politiką (2013/2038(INI))

(2016/C 093/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į SESV 194 straipsnį,
- atsižvelgdamas į ES pagrindinių teisių chartijos 37 straipsnį,
- atsižvelgdamas į SESV 3 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1083/2006, nustatantį bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999,
- atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1080/2006 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1783/1999,
- atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1084/2006, įsteigiantį Sanglaudos fondą ir panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1164/94,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, keičiančią direktyvas 2009/125/EB ir 2010/30/EU ir panaikinančią direktyvas 2004/8/EB ir 2006/32/EB,
- atsižvelgdamas į 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/EU dėl pastatų energinio naudingumo,

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 18 d. Komisijos ataskaitą „Finansinė parama energijos vartojimo pastatuose efektyvumui gerinti“ (COM(2013)0225),
- atsižvelgdamas į 2013 m. Briuselyje paskelbtos Europos profesinių sąjungų instituto (EPSI) ataskaitos „Benchmarking Working Europe 2013“ 5 skyrių „Svarios energijos ir energijos nepritekliaus takoskyra Europos šalyse“ („The European divide in clean energy and fuel poverty“),
- atsižvelgdamas į 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų, pagal kurią panaikinama Tarybos direktyva 93/76/EEB,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. birželio 11 d. rezoliuciją dėl socialinio būsto Europos Sąjungoje ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 4 d. Tarybos ataskaitą „Europos semestro įgyvendinimas – Apibendrinamoji ataskaita“ (6754/13),
- atsižvelgdamas į 2011 m. sausio 26 d. Komisijos komunikatą „Regioninės politikos įnašas į tvarų augimą 2020 m. Europoje“ (COM(2011)0017),
- atsižvelgdamas į 2012 m. Komisijos statistinių duomenų knygėlę „ES energetikos skaičiai“ ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 16 d. Komisijos komunikatą „Sanglaudos politika: investavimas į realiąją ekonomiką“ (COM(2008)0876),
- atsižvelgdamas į 2006 m. spalio 19 d. Komisijos komunikatą „Efektyvus energijos vartojimo veiksmų planas: išnaudoti potencialą“ (COM(2006)0545),
- atsižvelgdamas į Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 21/2012 „Sanglaudos politikos investicijų į energijos vartojimo efektyvumą ekonominis veiksmingumas“,
- atsižvelgdamas į savo 2009 m. kovo 11 d. rezoliuciją dėl Europos ekonomikos atkūrimo plano ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į „KfW Research“ ataskaitą „KfW skatinimo programų, susijusių su efektyvus energijos vartojimo pastatais ir jų rekonstrukcija, poveikis valstybių biudžetams“ ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl ES sanglaudos politikos ir jos veikėjų vaidmens įgyvendinant naują Europos energetikos politiką ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 8 d. Komisijos komunikatą „Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. planas“ (COM(2011)0112),
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gegužės 24 d. rezoliuciją dėl efektyviai išteklius naudojančios Europos ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 18 d. Komisijos ataskaitą „Sanglaudos politika. 2013 m. strateginė ataskaita dėl programų įgyvendinimo 2007–2013 m.“ (COM(2013)0210),

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0246.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/energy/publications/doc/2012_energy_figures.pdf.

⁽³⁾ OL C 87 E, 2010 4 1, p. 98.

⁽⁴⁾ <https://www.kfw.de/migration/Weiterleitung-zur-Startseite/Homepage/KfW-Group/Research/PDF-Files/Energy-efficient-building-and-rehabilitation.pdf>.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0017.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0223.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 4 d. Regionų komiteto nuomonę „Efektyvus energijos vartojimas miestuose ir regionuose. Skirtumai tarp kaimo vietovių ir miestų“⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 14 d. Regionų komiteto nuomonę dėl energijos vartojimo efektyvumo⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (ESRK) nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į strateginį dokumentą „Viduržemio jūros regiono valstybių (MED) tarptautinio bendradarbiavimo priemonių gerinimas sprendžiant energijos vartojimo pastatuose efektyvumo uždavinius“, parengtą įgyvendinant „MARIE/ELIH-MED“ projektus,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 8 d. Komisijos komunikatą „2011 m. efektyvaus energijos vartojimo planas“ (COM (2011)0109),
 - atsižvelgdamas į struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo rekomendacijas dėl investavimo į tvarios energijos vartojimą (projektas „SF Energy Invest“) „Praktinės rekomendacijos siekiant didinti investicijas į tvarios energijos vartojimą būsimuoju struktūrinių fondų ir Sanglaudos fondo 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu“⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į „Ismeri Europa“ Komisijai pateiktą ataskaitą „Ekspertų tinklas 2007–2013 m. sanglaudos politikos rezultatams įvertinti. 2011 m. nacionalinių ataskaitų apibendrinimas. Atsinaujinantieji energijos ištekliai ir energijos vartojimo efektyvumas būsto sektoriuje“,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 27 d. Komisijos žaliąją knygą „2030 m. klimato ir energetikos politikos strategija“ (COM (2013)0169),
 - atsižvelgdamas į bendrovės „Copenhagen Economics“ atliktą tyrimą „Daugialypė investavimo į pastatų renovaciją siekiant efektyvaus energijos vartojimo nauda“ („Multiple benefits of investing in energy efficient renovation of buildings“)⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į Komisijos pranešimą 2013 m. gegužės 22 d. Europos Vadovų Tarybos posėdžiui „Energetikos uždaviniai ir politika“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto nuomonę (A7-0271/2013),
- A. kadangi didesnis energijos vartojimo efektyvumas (angl. EE) reiškia, kad tokio pat lygio ekonominei veiklai ar paslaugai suvartojama mažiau energijos⁽⁶⁾;
- B. kadangi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 194 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kuriant vidaus rinką ar jai veikiant ir atsižvelgiant į poreikį išsaugoti ir gerinti aplinką siekiama skatinti energijos vartojimo efektyvumą;
- C. kadangi energijos vartojimo efektyvumo užtikrinimas yra svarbiausias Komisijos ir valstybių narių prioritetasis, nes vienas iš strategijos „Europa 2020“ tikslų – 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą;

⁽¹⁾ OL C 225, 2012 7 27, p. 52.

⁽²⁾ OL C 54, 2012 2 23, p. 49.

⁽³⁾ OL C 24, 2012 1 28, p. 134.

⁽⁴⁾ <http://www.sf-energyinvest.eu/fileadmin/Dateien/Downloads/May2012-Recommendations.pdf>.

⁽⁵⁾ http://www.renovate-europe.eu/uploads/Multiple%20Benefits%20Study_Key%20Messages%20Brochure.pdf.

⁽⁶⁾ Komisijos komunikatas „Efektyvaus energijos vartojimo veiksmų planas: išnaudoti potencialą“ (COM(2006)0545).

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- D. kadangi vartojimo mažinimas pasitelkiant efektyvaus energijos vartojimo priemones – tai tvariausias būdas priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti, dėl kurio importas sumažėtų apytiksliai 25 proc.;
- E. kadangi didžioji dalis energijos vis dar išgaunama iš angliavandenilių, kuriuos deginant, išsiskiria šiltnamio efektą sukeliančios dujos;
- F. kadangi investicijos į energijos vartojimo efektyvumą gali duoti ekonominę, socialinę ir aplinkos grąžą Europos regionams;
- G. kadangi laiku ir sąnaudų požiūriu veiksmingai įgyvendinant direktyvą dėl energijos vartojimo efektyvumo atsiranda galimybių gerokai sumažinti energijos suvartojimą, sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro importo, sukurti naujas darbo vietas, užtikrinti socialinę apsaugą ir panaikinti energijos nepriteklį;
- H. kadangi per dabartinį 2007–2013 m. programavimo laikotarpį Sanglaudos politikos biudžete energijos vartojimo efektyvumui, kogeneracijai ir energijos naudojimo vadybai skirta 5,5 mlrd. EUR;
- I. kadangi naujausioje Komisijos ataskaitoje ⁽¹⁾ apibendrinama, kad iki 2011 m. pabaigos konkrečioms energijos vartojimo efektyvumo projektams, įskaitant apyvartinius fondus, skirta beveik 3,8 mlrd. EUR, t. y. panaudota 68 proc. lėšų; kadangi ataskaitoje taip pažymima, jog šios lėšos Sąjungoje buvo naudojamos netolygiai;
- J. kadangi 2013 m. kovo mėn. Taryba savo apibendrinamojoje ataskaitoje ⁽²⁾ nurodė, kad veiksniai, darantys neigiamą poveikį energijos vartojimo efektyvumo srities plėtojimui, apima informacijos ir finansinių paskatų stoką, nepakankamą energijos vartojimo efektyvumo priemonių matomumą ir netinkamą galiojančių teisės aktų įgyvendinimą, pažymėdama, kad šie veiksniai yra labiau praktinio nei reguliuojamojo pobūdžio;
- K. kadangi mažiausia pagal priemonę ELENA tinkamo finansuoti projekto suma yra 50 mln. EUR, o mažiausia pagal programą „Pažangi energetika Europai“ tinkamo finansuoti projekto suma yra didesnė kaip 6 mln. EUR, o tai viršija daugelio projektų mažose ir kaimo vietovių bendruomenėse sumą;

Bendrosios pastabos

1. pabrėžia, kad dabartiniu krizės laikotarpiu ir Sąjungai importuojant daugiau kaip 50 proc. jai reikalingos energijos rentabilus energijos vartojimo efektyvumo didinimas gali būti labai svarbi priemonė skatinant Sąjungos konkurencingumą, darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą vietos ir regionų lygmenimis, ir dėl to, kovojant su klimato kaita ir didelėmis išlaidomis energijai, laimėtų visi ir netektų apgaleistauti;
2. pritaria ES išpareigojimui siekti iškelto tikslo iki 2020 m. 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą; pažymi, kad spartus ir tinkamas direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo ir jos priemonių įgyvendinimas, atsižvelgiant į sąlygas atskirose valstybėse, padėtų valstybėms narėms grįžti į teisingą kelią, kad galėtų būti pasiektas 20 proc. sumažinimo tikslas; todėl ragina valstybes nares toliau dėti pastangas siekiant strategijoje „Europa 2020“ iškelto tikslo ir sudaryti sąlygas sutaupyti dar daugiau energijos po šios datos;
3. pažymi, kad Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis padedant skatinti privačias investicijas į efektyviu energijos vartojimu grindžiamus produktus, tokių rūšių transportą, pastatus, pramonę, veiklą ir paslaugas, įskaitant energijos vartojimo efektyvumo didinimo paslaugas, galima būtų padėti mažinti valdžios institucijų sąskaitas už energiją ir sudaryti sąlygas efektyviau panaudoti lėšas; palankiai vertina tai, kad programos „Horizontas 2020“ energetikos mokslinių tyrimų skyriuje pirmenybę siūloma teikti energijos vartojimo efektyvumui;

⁽¹⁾ 2013 m. balandžio 18 d. Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai „Finansinė parama energijos vartojimo pastatuose efektyvumui gerinti“ (COM(2013)0225).

⁽²⁾ 2013 m. kovo 4 d. Tarybos ataskaita „Europos semestro įgyvendinimas – Apibendrinamoji ataskaita“ (6754/13).

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

4. atkreipia dėmesį, kad dabartinio finansavimo laikotarpio patirtis rodo, kad energijos vartojimo efektyvumui skirtos Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšos negali būti pilnai išnaudotos; todėl įgyvendinant 2014–2020 m. finansinę programą, kurioje energijos vartojimo efektyvumui numatyta dar didesnė lėšų dalis, būtina pasirūpinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms būtų sudarytos geresnės galimybės gauti šių lėšų;
5. pabrėžia, kad valstybės narės turėtų vertinti Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšų naudojimą energijos vartojimo efektyvumui didinti kaip didelį svorto poveikį turinčią investavimo galimybę, o ne kaip išlaidas; be to, ragina Komisiją persvarstyti valstybės pagalbos taisykles, kad, be Europos investicijų, būtų užtikrintas geresnis nacionalinis energijos vartojimo efektyvumo finansavimas;
6. pažymi sanglaudos politikos ir jos finansinių išteklių svarbą siekiant plėtoti elektros energijos tinklus ir pažangiuosius tinklus, kurie regionuose padeda taikyti efektyvesnes energijos sistemas, mažinti energijos vartojimą ir energijos nuostolius;
7. pabrėžia, kad vietos ir regioninės valdžios institucijos turi turėti atitinkamą kompetenciją ir priimti atsakomybę ne tik dėl energijos tiekimo ir vartojimo, bet ir dėl energijos vartojimo efektyvumo tikslų įgyvendinimo;
8. ragina Komisiją didinti teisinį tikrumą taikant regioninės valstybės pagalbos teikimo taisykles, susijusias su socialinio būsto, atitinkančio energijos vartojimo efektyvumo standartus, statyba ir investicijomis į tvarias statybas ir energetiką;
9. primena, kad, remiantis tam tikrais akademiniais moksliniais tyrimais, 2010 m. beveik 9 proc. ES, Norvegijos ir Šveicarijos gyventojų (52,08 mln. žmonių) negalėjo tinkamai apšildyti savo būstų; pažymi, kad energijos nepriteklus itin didelis naujosiose valstybėse narėse, ir kad daugeliu atvejų jis susidaro dėl netinkamai užsandarintų namų; ragina Komisiją nuodugniai išnagrinėti sąsajas tarp energijos vartojimo efektyvumo skatinimo, energijos nepritekliaus ir pažeidžiamų vartotojų; pabrėžia, kad nauda, gauta įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo priemones, turi lemti mažesnes vartotojų sąskaitas;
10. nurodo, kad tam tikruose ekonomikos sektoriuose, pvz., statybos ir transporto, dar nėra veiksmingai panaudotas energijos vartojimo efektyvumo potencialas ir kad asignavimai iš struktūrinių fondų, Sanglaudos fondo ar kitos investicijos į didesnę energijos vartojimo efektyvumą turėtų padėti pagerinti užimtumo galimybes šiame sektoriuje;
11. pabrėžia, kad būtina užtikrinti, jog socialinių būstų statyba ir renovacija būtų vykdoma siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir standartus; atsižvelgdamas į subsidiarumo principą ragina valstybes nares ir visas suinteresuotąsias šalis būsimu 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu partnerystės susitarimų strateginėse kryptyse ir nacionalinėse reformų programose apsvarstyti socialinį būstą; atsižvelgdamas į tai, primena valstybėms narėms Direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo 20 straipsnio nuostatas;
12. pripažįsta, kad viena iš didžiausių energijos taupymo vietos ir regiono lygiu kliūčių yra išankstinių investicijų poreikis; yra įsitikinęs, kad imantis bet kokių ES lygio priemonių turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į poveikį savivaldybėms ir regionams ir jų biudžeto apribojimus; todėl rekomenduoja, kad kuriant energetikos srities gaires būtų konsultuojamasi su vietos ir regionų atstovais, o vietos ir regioninio lygmens programoms, skirtoms naudoti esamus energijos išteklius, būtų teikiama finansinė pagalba;
13. primena, kad Parlamentas jau patvirtino ES sanglaudos politikos ir jos dalyvių vaidmens įgyvendinant naująją Europos energetikos politiką ataskaitą ir kad į šią ataskaitą taip pat įtraukti energijos vartojimo efektyvumo klausimai;

2014–2020 m. programavimo laikotarpis ir teisės aktų pakeitimai

14. pažymi, kad prioritetinis sanglaudos politikos tikslas – mažinti ekonominius, socialinius ir teritorinius regionų skirtumus, ir mano, kad energijos vartojimo efektyvumo priemonės neturėtų trukdyti šiam tikslui; pabrėžia, kad kai kurie iš skurdžiausių ES regionų gali turėti kitus prioritetus ir jiems visų pirma reikalingos investicijos kitose srityse; pabrėžia, kad sanglaudos politikos pranašumas yra jos lankstumas ir decentralizuotas vietos lygmens lėšų administravimas;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

15. primena apie 2009 m. iš dalies pakeistą Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) reglamentą dėl energijos vartojimo efektyvumo siekiant, kad būtų atitiktų paramos kriterijus visose ES šalyse ir nustatant 4 proc. viršutinę ribą; pažymi, kad daugelyje valstybių narių dėl tokių politinių veiksmų šiam tikslui skiriamos lėšos iš esmės nepadidėjo, nes teisės aktų nuostatos, konkrečiai – veiklos programos, buvo pakeistos vėlai, jau programavimo laikotarpiu; pažymi, kad šiems pakeitimams įgyvendinti nebuvo naujai skirta papildomų ES lėšų, todėl kai kurios valstybės narės atmetė šią galimybę, o kitose buvo nustatytas pastebimas ryšys tarp menko lėšų įsisavinimo ir silpno administravimo; atkreipia dėmesį į teisinio aiškumo dėl energijos vartojimo efektyvumo priemonių svarbą prieš naująjį 2014–2020 m. programavimo laikotarpį ir jo metu;

16. palankiai vertina ERPF ir Sanglaudos fondo siūlomas naujas galimybes ir svarbesnį vaidmenį, kuris šiems fondams teikiamas įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo tikslus 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu; visų pirma pritaria dėl būsimo Sanglaudos politikos finansavimo vaidmens visame statybos sektoriuje, įskaitant apgyvendinimą;

17. ragina valstybes nares savo veiklos programose nustatyti paprastas ir nebiurokratinės lėšų, skirtų gerinti būsto energijos vartojimo efektyvumą, naudojimo procedūras;

18. ragina valstybes nares užtikrinti, kad taikant decentralizuotą tvarką savivaldybių institucijos galėtų tiesiogiai gauti finansavimą būsto energijos vartojimo efektyvumui didinti;

19. palankiai vertina derybų dėl ERPF reglamento dėl skiriamų lėšų minimalios procentinės dalies, kuri turi būti naudojama konkrečioms kiekvienos kategorijos regionų teminiams tikslams, taip sudarant galimybę skirti daugiau lėšų energijos vartojimo efektyvumui ir atnaujinantiems energijos ištekliams, rezultatus; primena, kad pakankamai didelė minimali dalis yra labai svarbi siekiant sutelkti vietos veikėjus ir ja taip pat prisidedama rengiant stabilias ir ilgalaikes programas;

20. palankiai vertina Komisijos pasiūlymą išplėsti naujoviškų finansinių priemonių taikymą 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu siekiant visų teminių tikslų, įskaitant energijos vartojimo efektyvumo didinimą;

21. pritaria Komisijos pasiūlymams naujuoju 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu supaprastinti Europos struktūrinių ir investicijų fondų veiklą; mano, kad derybų dėl bendrųjų nuostatų reglamento užbaigimas turėtų sudaryti sąlygas sėkmingai naudotis įvairių fondų lėšomis, o tai būtų labai naudinga įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo projektus;

22. palankiai vertina derybų dėl bendrųjų nuostatų reglamento pažangą, pasiektą partnerystės susitarimų srityje; todėl ragina valstybes nares ir valdymo institucijas bendradarbiauti su energijos vartojimo efektyvumo srities ekspertais, kad rengiant veiklos programas būtų tinkamai pasinaudota šiuo mechanizmu;

23. skatina valstybes nares stiprinti atitinkamų nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planų sąsajas su veiklos programomis siekiant užtikrinti, kad Europos struktūriniai ir investicijų fondai taptų nuoseklios strategijos dalimi, kartu ir toliau atsižvelgiant į teritorinius poreikius; pabrėžia, kad pagrindinis energijos vartojimo efektyvumo tikslas turėtų būti energetinis savarankiškumas regionų ir vietos lygmeniu;

24. mano, kad ES priemonėmis efektyvus energijos vartojimas turėtų būti remiamas energijos gamybos, platinimo ir vartojimo etapais; pažymi, kad, nors energetikos finansavimas pagal sanglaudos politiką šiuo metu daugiausia skiriamas atnaujinantiems ištekliams⁽¹⁾, reikia užtikrinti didesnę pusiausvyrą ir skirti didesnę finansavimo procentinę dalį projektams, susijusiems su energijos vartojimo efektyvumu;

⁽¹⁾ „Ismeri Europa“ Komisijai pateikta ataskaita „Ekspertų tinklas 2007–2013 m. sanglaudos politikos rezultatams įvertinti. 2011 m. nacionalinių ataskaitų apibendrinimas. Atnaujinantieji energijos ištekliai ir energijos vartojimo efektyvumas būsto sektoriuje“. http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/expert_innovation/2011_synt_rep_en.pdf

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

25. pabrėžia, kad dėl pernelyg išsamių reikalavimų ir privalomų tikslų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumo tikslų įgyvendinimu, gali išaugti regionų ir vietos valdžios institucijų išlaidos įgyvendinant šias priemones ir atsirasti papildomų išlaidų pirkėjams;
26. pabrėžia, kaip svarbu įtraukti energijos vartojimo efektyvumo aspektą į mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, skirtas pažangiajai specializacijai, kurias valstybės narės ir jų regionai turės parengti, kad galėtų gauti lėšų inovacijoms pagal būsimą sanglaudos politiką;
27. dar kartą primena valstybėms narėms, kad svarbu numatyti pakankamai lėšų 2014–2020 m. daugiametės finansinės programos biudžete, nes pagal šią programą sanglaudos politika gali ir turėtų tapti atgaivinimo varikliu;

Informuotumo didinimas ir informacijos sklaidos svarba

28. ragina Komisiją tinkamiau skleisti vietos ir regionų valdžios institucijoms praktinę informaciją apie energijos vartojimo efektyvumą, taip pat apie naudą, gaunamą iš investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimą, geriausias metodikas ir atitinkamų paslaugų teikėjus, įskaitant sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, ir gerinti šios informacijos kokybę; atkreipia dėmesį į tai, kad energetinių paslaugų bendrovių trūkumas daugelyje regionų ir valstybių narių gali turėti įtakos lėšų energijos vartojimo efektyvumui didinti įsisavinimui;
29. pabrėžia, kad išsamios informacijos apie esamų pastatų savybes stoka regioniniu lygmeniu yra didžiulė kliūtis nacionalinėms ir regioninėms valdžioms institucijoms, joms rengiant strategijas ir planus; atkreipia dėmesį į Direktyvoje 2012/27/ES numatytus reikalavimus teikti tokią informaciją ir prašo baigti rinkti ją taip pat ir regioniniu lygmeniu bei paskelbti visuomenei;
30. ragina valdymo institucijas pagerinti veiklos programų matomumą ir sudaryti geresnes sąlygas galimiems naudos gavėjams, pasiūliusiems tvarios energetikos projektus; šiuo tikslu siūlo kurti nacionalines interneto svetaines, platformas ar duomenų bazines, kurios būtų skirtos galimiems naudos gavėjams ir suinteresuotosioms šalims, rengti praktinius seminarus ir organizuoti renginius siekiant informuoti tikslines grupes ir taikyti priemones, kuriomis būtų pagerintas esamų interneto išteklių matomumas ir galimybės jais naudotis (pvz., „Build Up“ žiniatinklio portalas ir projekto „SF Energy Invest“ vadovas);
31. ragina valdymo institucijas 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu skatinti integruotus projektus priimant visa apimančią požiūrį į energijos vartojimo efektyvumą teritoriniu lygmeniu, visų pirma pasinaudojant naujomis strateginėmis programavimo priemonėmis, pvz., integruotų teritorinių investicijų, taip pat rengti integruotus planus pasitelkti tokias esamas iniciatyvas kaip merų paktas; ragina Komisiją ir valstybes nares paspartinta tvarka finansuoti paraiškas, pateikiamas institucijų, kurios yra pasirašiusios Merų paktą ir visiškai įgyvendinusios jo reikalavimus;
32. palankiai vertina metinę „Atvirų durų dieną“ (angl. *Open days*) konferenciją ir tai, kad tiek daug forumų buvo skirti vietos ir regionų energijos vartojimo efektyvumo projektams; siūlo Komisijai, valstybėms narėms ir valdymo institucijoms įsteigti šiam renginiui skirtą keitimosi informacija platformą, taip siekiant skatinti itin reikalingą dialogą ir keistis geriausia patirtimi, sukaupia įgyvendinant ir valdant energijos vartojimo efektyvumo projektus, finansuojamus Europos Sąjungos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis;

Gebėjimų stiprinimas ir techninė pagalba

33. ragina valstybes nares laikytis Komisijos rekomendacijų⁽¹⁾ ir didinti gebėjimus pasinaudojant technine pagalba skirtais biudžetais, kad vietiniai, regioniniai ir pilietinės visuomenės veikėjai galėtų veiksmingiau dalyvauti įgyvendinant regionines ir vietos energetikos srities programas;

⁽¹⁾ 2011 m. sausio 26 d. Komisijos komunikatas „Regioninės politikos įnašas į tvarų augimą įgyvendinant strategiją „Europa 2020“ (COM(2011)0017).

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

34. pripažįsta, kad pereinant prie efektyvaus energijos vartojimo technologijų būtini nauji įgūdžiai, profesinis švietimas, per kurį atsižvelgiama į aplinkos poreikius, taip pat specialus mokymas statybos ir kituose sektoriuose; todėl ragina valstybes nares toliau naudotis fondų lėšomis visais lygmenimis teikiant techninę pagalbą (pvz., įgyvendinant Europos pagalbos vietinei energetikai (ELENA) priemonę); be to, ragina valstybes nares naudotis Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis perkvalifikuojant darbuotojus, kad jie galėtų dirbti naujose darbo vietose, sukurtose pereinant prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, ir gerinant jų įgūdžius ir taip išvengti kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo šiame sektoriuje;

35. pabrėžia galimą JESSICA (Bendra Europos parama tvarioms investicijoms į miestų teritorijas) ir ELENA iniciatyvų naudą siekiant užtikrinti tvarias energijos investicijas vietos lygmeniu ir padėti miestams bei regionams energijos vartojimo efektyvumo srityje įgyvendinti perspektyvius investicinius projektus ir ragina skatinti šias iniciatyvas;

36. ragina toliau teikti administracinę paramą vietos ir regioninėms valdžios institucijoms grupuojant mažus ir vidutinio dydžio energijos vartojimo efektyvumo projektus, kurių vertė paprastai būtų mažesnė nei žemutinė finansinė riba, nustatyta norint pasinaudoti ELENA, JESSICA ir Pažangios energetikos programų lėšomis; atkreipia valstybių narių ir Komisijos dėmesį į tai, kad maži ir vidutinio dydžio miestai bei kaimo bendruomenės dažnai neturi reikiamų administracinių gebėjimų, kad galėtų visapusiškai pasinaudoti naujomis finansinėmis priemonėmis;

37. pabrėžia, kad dėl biurokratijos ir procedūrinio aiškumo stokos sunku naudotis struktūriniais fondais ir Sanglaudos fondu ir kad tai neskatina dalyvių, kuriems labiausiai reikia tokio finansavimo, teikti paraiškas; todėl pritaria, kad reikia supaprastinti taisykles ir procedūras, pašalinti biurokratinės kliūtis ir lanksčiau paskirstyti šias lėšas tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu; mano, kad supaprastinus taisykles ir procedūras bus galima veiksmingiau paskirstyti lėšas ir jos bus geriau panaudojamos, bus daroma mažiau klaidų ir sutrumpės mokėjimo terminai, o neturtingiausios valstybės narės ir regionai galės visapusiškai pasinaudoti finansinėmis priemonėmis, kuriomis siekiama sumažinti regioninius ir tarpvalstybinius skirtumus; mano, kad reikia rasti taisyklių ir procedūrų supaprastinimo ir stabilumo pusiausvyrą;

Finansinių priemonių vaidmuo

38. pabrėžia, kad subsidijų ir finansinių priemonių derinys gali būti sėkmingas ir naujoviškas metodas pritraukiant privačiojo sektoriaus investicijas, kuriant naujus privačiojo ir viešojo sektoriaus partnerystės modelius ir didinant investicijas; pabrėžia, kad svarbu pritraukti ES ir trečiųjų šalių privačiojo sektoriaus investicijas į energijos vartojimo efektyvumą;

39. pažymi, kad siekiant gauti lėšų investicijoms į energijos vartojimo efektyvumo projektus dažnai susiduriama su rinkos ir reguliavimo kliūtimis, taip pat pasitikėjimo stoka, pvz., didelėmis išankstinėmis investuotojų sąnaudomis ir sunkumais nuspėjant tikslas energijos taupymo galimybes; ragina valstybes nares rasti tinkamų būdų skatinti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą namų ūkiuose;

40. susirūpinęs pabrėžia, kad dabartinė ekonomikos ir finansų krizė valstybėms narėms sukelia vis daugiau sunkumų rasti finansavimą, kuris reikalingas siekiant bendrai finansuoti su energijos vartojimo efektyvumu susijusias sanglaudos politikos programas; todėl mano, kad itin svarbu rasti naujoviškus energijos vartojimo efektyvumo projektų finansavimo būdus, taip pat privačiojo sektoriaus lėšomis;

41. pripažįsta Komisijos paramą didesniai naujų ir novatoriškų finansinių priemonių vaidmeniui 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu; pabrėžia, kad įgyvendinimo laiku ir teisinio aiškumo stoka sukelia didelių sunkumų valstybėms narėms ir kitoms suinteresuotosioms šalims, kurios dalyvauja tokių priemonių valdyme; ragina Komisiją nedelsiant pateikti pasiūlymus dėl tinkamų finansinių priemonių, kuriomis būtų galima remti energijos vartojimo efektyvumo priemones;

42. ragina valstybes nares keistis geriausia patirtimi kuriant nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo fondus, kai Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšos būtų naudojamos kaip kapitalo įnašai (ar panašiu būdu), kurie būtų naudojami kartu su papildomais finansavimo šaltiniais iš privačiojo sektoriaus;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

43. ragina Komisiją toliau didinti Europos investicijų banko (EIB), Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB), Europos plėtros banko tarybos (angl. CEB) ir Europos efektyvaus energijos vartojimo fondo (EEEF) teikiamą tikslinę finansinę paramą energijos vartojimo efektyvumo projektams; ragina EIB, Europos plėtros banko tarybą (CEB) ir ERPB sudaryti jungtinę darbo grupę, kuri išnagrinėtų naujų finansinių priemonių, kurias valstybės narės galėtų taikyti kartu su savo nacionaliniais energijos vartojimo efektyvumo fondais ar per juos siekiant skatinti papildomas privačiojo sektoriaus investicijas, alternatyvas;

44. pabrėžia, kad lėšų paskirstymas turi būti pagrįstas proporcingumo, ekonomiškumo ir ekonominio efektyvumo principais ir kad skirstant lėšas neturi būti didinama administracinė našta;

Klimato, geografinės ir konkurencingumo sąlygos

45. pabrėžia, kad svarbu reguliariai vertinti, ar energijos vartojimo efektyvumo priemonės ir reikalavimai tebėra pakankami atsižvelgiant į klimato sąlygas, konkurencijos poveikį pramonei ir MVĮ, taip pat energijos kainų padarinius skirtingose valstybėse narėse ir regionuose; ragina Komisiją nuodugniai apsvarstyti šį aspektą rengiant veiklos rodiklių rinkinį;

46. taip pat pabrėžia, kad užtikrinant energijos vartojimo efektyvumą reikia atsižvelgti į geografinius atokiausių regionų ypatumus, kad būtų labiau įvertinti šių regionų gamtos turtai, susiję su jų atokumu (geotermija, saulės, vėjo ir jūrų energija);

47. remia pagal MARIE programą pasiektą pažangą rengiant Viduržemio jūros regiono šalių pastatų energijos vartojimo efektyvumo gerinimo strategiją; todėl ragina šio regiono šalis keistis geriausia patirtimi siekiant parengti Pietų Europai sąnaudų atžvilgiu tinkamiausią modelį; ragina parengti panašias programas ir kitiems Europos regionams, ypač Vidurio Europos; mano, kad būtų galima įgyvendinti panašią priemonę, skirtą atokiausiems regionams, ypač atsižvelgiant į tai, kad dauguma šių regionų (tačiau ne visi) yra tropiniai;

Rodikliai ir kriterijai

48. ragina valstybes nares nustatyti plačių užmojų tikslus siekiant užtikrinti, kad viešieji pastatai bei kitos paskirties pastatai atitiktų aukščiausius energijos vartojimo efektyvumo standartus, kaip numatyta Direktyvoje 2010/31/ES, ir nustatyti reikalavimą reguliariai atlikti jų energijos vartojimo efektyvumo sertifikavimą;

49. ragina Komisiją patikslinti sanglaudos politikai skirtus bendruosius energijos vartojimo efektyvumo rodiklius, kuriuos valstybės narės turi taikyti ir naudoti būsimoju 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu;

50. ragina Komisiją tinkamai atsižvelgti į valstybių narių ekonominę, geografinę bei socialinę padėtį nustatant konkrečiai valstybei narei ar regionui vienos kWh sutaupymo investicines sąnaudas;

51. ragina Komisiją glaudžiai konsultuojantis su valstybėmis narėmis ir regionais nedelsiant parengti energijos vartojimo efektyvumo projektų vertinimo gaires, kurios galėtų tapti pagrindu kuriant projektų vertinimo, stebėsenos ir tikrinimo mechanizmą bei nustatyti ekonominio veiksmingumo apibrėžtį;

52. ragina valstybes nares energijos vartojimo efektyvumo projektams taikyti rezultatų rodiklius, apibrėžtus ERPF reglamento I priede, taip pat naudoti projektų atrankos kriterijus bei standartines vienam sutaupomos energijos vienetai tenkančias investicines sąnaudas, nustatant maksimalų priimtina paprastąją investicijų į energijos vartojimo efektyvumo projektus grąžos laikotarpį;

53. atkreipia dėmesį į naujausią Audito Rūmų ataskaitą dėl sanglaudos politikos investicijų į energijos vartojimo efektyvumą ekonominio veiksmingumo; pabrėžia, kad Audito Rūmai rekomenduoja taikyti skaidrius ir griežtesnius projektų atrankos kriterijus tiek ES, tiek valstybių narių lygmeniu; sutinka su Audito Rūmų išvada, kad vertinimo kriterijai, kurie taikomi priimant sprendimą dėl investavimo, turi būti aiškesni ir tikslesni nustatant, kaip turi būti vertinami energijos vartojimo efektyvumo aspektai;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

54. tačiau pažymi, kad Audito Rūmų vertinimas yra pakankamai griežtas dėl projektų atrankos ir atsipirkimo laikotarpio; pabrėžia, kad sanglaudos politika yra integruota politikos sritis, todėl vertinant projektus turi būti laikomasi visapusiško požiūrio, pagrįsto gyvavimo ciklo sąnaudų analize;

Pastatų sektoriaus svarba

55. pažymi, kad 2010 m. energijos suvartojimas pastatuose sudarė didžiausią dalį, t. y. 40 proc., bendro galutinio energijos suvartojimo ES, o 26,7 proc. bendro suvartojimo sudarė suvartojimas namų ūkiuose ir dėl to susidaro 36 proc. išmetamo CO₂ kiekio; apgailestauja, kad daugeliui valstybių narių nepavyksta visapusiškai išnaudoti pastatų energijos taupymo galimybių; ragina Komisiją surasti būdų, kaip galima būtų skatinti, kad didžiausios energijos taupymo galimybės neliktų neišnaudotos teikiant pasiūlymus dėl aiškių tikslų, susijusių su Sąjungos valstybių narių pastatuose suvartojama energija;

56. primena, kad natūralus pastatų renovavimo ciklas yra 40 metų ir kad energijos taupymo technologijos šiame sektoriuje yra pakankamai išstobulintos, taigi dauguma likusių kliūčių, trukdančių visapusiškai naudotis energijos taupymo potencialu, yra ne techninio pobūdžio; pažymi, kad taip pat ir dėl renovacijos siekiant efektyvaus energijos vartojimo projektų, kurie dažnai yra mažiau pastebimi, mažesni ir kuriuos sudėtingiau kartu įvertinti, pobūdžio Europos struktūriniais ir investicijų fondams tenka itin svarbus vaidmuo užtikrinant finansavimą, reikalingą šioms kliūtims įveikti;

57. atkreipia dėmesį į tai, kad energijos taupymo galimybės, kurios daugiausia priklauso nuo esamų pastatų būklės, valstybėse narėse ir regionuose yra nevienodos; ragina valstybes nares tobulinti savo padorus būsto apibrėžtį, įtraukiant į ją energijos vartojimo efektyvumo standartus;

58. pabrėžia, kad valstybės investicijos į energijos vartojimo efektyvumo didinimą pastatuose itin reikalingos mažiausiai išsivysčiusiuose regionuose ir sanglaudos politikos finansavimą gaunančiose valstybėse narėse, kuriose esama didelių energijos suvartojimo mažinimo galimybių taikant ekonomiškai efektyvias priemones;

59. ragina valstybes nares kuo labiau pasinaudoti nacionalinėmis ir regioninėmis programomis siekiant užtikrinti, kad naujuose pastatuose būtų pasiektas aukštas energijos vartojimo efektyvumo lygis, o esami pastatai būtų modernizuoti (angl. *retrofitting*), įskaitant mažas pajamas gaunančių namų ūkių gyvenamuosius namus;

60. atkreipia dėmesį, kad kaimo ir atokiose vietovėse yra idealios sąlygos diegti efektyvią decentralizuotą energijos gamybą, kuri leistų sumažinti energijos nuostolius, susidarancius dėl elektros energijos perdavimo dideliais atstumais;

61. ragina atitinkamas valdžios institucijas paspartinti joms priklausančių pastatų renovavimą panaudojant sanglaudos politikai skirtas lėšas, kad būtų daromas reikiamas poveikis ir tai taptų pavyzdžiu;

62. ragina valstybes nares ypatingą dėmesį atkreipti į sunkumus, su kuriais susiduriama esant bendrai daugiabučių namų nuosavybei, nes iškyla sudėtinga nenorinčių finansškai prisidėti gyventojų problema;

63. ragina Komisiją didinti informuotumą apie tikrąsias jau esamų pastatų esminės ir keliais etapais vykdomos esminės renovacijos galimybes ir remti valstybes nares ir regionus rengiant jų renovacijos strategijas; rekomenduoja šias strategijas rengti kartu su pasiūlymais dėl veiklos programų ir užtikrinti, kad į juos būtų įtrauktos naujoviškos finansinės priemonės, taip pat orientaciniai tarpiniai tikslai, tuo didinant investuotojo pasitikėjimą;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

64. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Regionų komitetui.

P7_TA(2013)0346

Žuvininkystės Adrijos ir Jonijos jūrose strategija

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žuvininkystės Adrijos ir Jonijos jūrose strategijos (2012/2261(INI))

(2016/C 093/04)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Adrijos ir Jonijos jūrų strategija“ (COM(2012)0713),
- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1967/2006 dėl žuvų išteklių tausojančio naudojimo Viduržemio jūroje valdymo priemonių, iš dalies keičiantį Reglamentą (EEB) Nr. 2847/93 ir panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1626/94 ⁽¹⁾, ir į vėlesnius jo pakeitimus (Reglamentas dėl Viduržemio jūros),
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. vasario 6 d. rezoliuciją dėl bendros žuvininkystės politikos ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl bendros žuvininkystės politikos išorės aspekto ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į Direktyvą 2008/56/EB ir į valstybių narių įsipareigojimą imtis būtinų priemonių, kad vėliausiai iki 2020 m. būtų užtikrinta arba palaikoma gera jūrų aplinkos būklė,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. liepos 3 d. rezoliuciją dėl ES makroregioninių strategijų vystymo: šiuo metu taikoma praktika ir ateities perspektyvos, ypač Viduržemio jūros regione ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 8 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl tam tikrų žvejybos VJBŽK (Viduržemio jūros bendrosios žvejybos komisijos) susitarimo rajone nuostatų ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. spalio 21 d. rezoliuciją dėl integruotos jūrų politikos (IJP). Padarytos pažangos vertinimas ir nauji uždaviniai ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos, kuria nustatoma jūrų erdvės planavimo ir integruoto pakrančių zonų valdymo sistema (COM(2013)0133),
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. birželio 17 d. rezoliuciją dėl naujo postūmio įgyvendinti Europos akvakultūros darnios plėtros strategiją ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į Buveinių direktyvą ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ OL L 409, 2006 12 30, p. 11; OL L 36, 2007 2 8, p. 6; OL L 196, 2011 7 28, p. 42.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0040.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0461.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0269.

⁽⁵⁾ OL C 199 E, 2012 7 7, p. 193.

⁽⁶⁾ OL C 70 E, 2012 3 8, p. 70.

⁽⁷⁾ OL C 236 E, 2011 8 12, p. 132.

⁽⁸⁾ Tarybos direktyva 92/43/EEB, OL L 206, 1992 7 22, p. 7.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- atsižvelgdamas į Europos ministrų, atsakingų už integruotą jūrų politiką, ir Komisijos 2012 m. spalio 7 d. deklaraciją dėl Jūrų ir jūrininkystės darbotvarkės siekiant augimo ir darbo vietų kūrimo (Limasolio deklaracija),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Mėlynasis augimas. Tvaraus jūrų ir jūrininkystės sektoriaus augimo galimybės“ (COM(2012)0494),
 - atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos 2011 m. birželio 23–24 d. rezoliucijas,
 - atsižvelgdamas į Viduržemio jūros aplinkos ir pakrančių zonos apsaugos konvenciją ir jos protokolus ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
 - atsižvelgdamas į Regionų komiteto savo iniciatyva pateiktą 2011 m. spalio 12 d. nuomonę, kurioje raginama vystyti naują Adrijos ir Jonijos jūrų makroregioną ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į Jonijos jūros tarybos posėdyje 2010 m. gegužės 5 d. priimtą Ankonos deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (angl. UNCLOS),
 - atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 31 d. priimtą Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) atsakingos žuvininkystės elgesio kodeksą,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) rekomendaciją Nr. 199 dėl darbo žvejybos sektoriuje,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto pranešimą (A7-0234/2013),
- A. kadangi septynios šalys turi išėjimą į Adrijos ir Jonijos jūras ⁽³⁾ – tarp jų keturios valstybės narės (Italija, Graikija, Kroatija ir Slovėnija) viena šalis kandidatė (Juodkalnija) ir dvi potencialios šalys kandidatės (Albanija ir Bosnija ir Hercegovina);
- B. kadangi tarpvalstybinis bendradarbiavimas nepaprastai svarbus norint nustatyti bendro žvejybos veiklos valdymo tvarką ir užtikrinti tausų žuvų išteklių naudojimą;
- C. kadangi, nors kai kurios Adrijos jūros pakrantės šalys sukūrė specialias zonas, didelė Adrijos ir Jonijos jūrų vandenų dalis tebepriskiriama tarptautiniams vandenims;
- D. kadangi Parlamentas savo neseniai priimtoje rezoliucijoje dėl ES makroregioninių strategijų vystymo pabrėžė, kad Adrijos ir Jonijos jūrų makroregioninė strategija yra svarbus veiksnys stengiantis sutaikyti Vakarų Balkanų šalis ir gali sustiprinti šių šalių pastangas prisijungti prie ES, o taip būtų galima įgyvendinti bendrą viso Viduržemio jūros baseino politiką;
- E. kadangi Ankonos deklaraciją pasirašiusios šalys paragino Komisiją parengti Adrijos ir Jonijos jūrų regiono makroregioninę strategiją remiantis jos jau parengtomis makroregioninėmis Baltijos jūros (2009 m.), Dunojaus upės (2010 m.) ir Atlanto vandenyno (2011 m.) ⁽⁴⁾ strategijomis;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0128.

⁽²⁾ Nuomonė COTER-V-016, pranešėjas G. M. Spacca (ALDE, Italija), 2011 m. spalio mėn.

⁽³⁾ Remiantis Tarptautinės hidrografijos organizacijos (THO) apibrėžtimi, pietinė Jonijos jūros riba eina linija tarp Pasero kyšulio (Sicilija) ir Tenarono kyšulio (Graikija).

⁽⁴⁾ COM(2009)0248, COM(2012)0128, COM(2010)0715 ir COM(2011)0782.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- F. kadangi Europos Vadovų Taryba savo 2011 m. birželio 23–24 d. rezoliucijoje pakvietė valstybes nares toliau bendradarbiauti su Komisija rengiant galimas būsimas makroregionines strategijas, pirmiausia susijusias su Adrijos ir Jonijos jūrų regionu;
- G. kadangi neseniai pateiktoje nuomonėje Regionų komitetas paragino Parlamentą paremti ES strategijos, kuri būtų skirta Adrijos ir Jonijos jūrų makroregionui ir kurioje būtų atsižvelgta į pagrindinius iššūkius, su kuriais ši zona susiduria, pirmiausia žvejybos ir akvakultūros sektoriuje, sukūrimą;
- H. kadangi žvejyba – tradiciškai svarbus sektorius daugumoje Adrijos ir Jonijos jūrų pakrantės regionų ir kadangi žvejybos veiklą šioje zonoje dabar administruoja Bendroji Viduržemio jūros žvejybos komisija (BVJŽK) ir Tarptautinė Atlanto tunų apsaugos komisija (ICCAT);
- I. kadangi pagrindinis Adrijos jūros baseino geofizinis bruožas, ypač šiaurinėje jo dalyje, yra sekus smėlėtas jūros dugnas, kuris tampa gilesnis tik už daugybės mylių nuo kranto, o Jonijos jūros baseino savybės panašios į likusias kur kas gilesnės Viduržemio jūros savybes, ypač BVJŽK 18-ajame ir 19-ajame geografiniuose parajonuose, kur gylis siekia iki 2 000 metrų;
- J. kadangi Adrijos ir Jonijos jūrų baseine vykdomai įvairių rūšių žuvų žvejybai naudojami įvairūs žvejybos įrankiai – nuo nedidelio masto tradiciniais žvejybos įrankių iki dugninių tralų, nuo pelaginių žuvų žvejybos vidutiniame gylyje iki mėgėjų žvejybos;
- K. kadangi Adrijos jūroje veisiasi daug tik tai jūrai būdingų rūšių žuvų; kadangi, nežiūrint į tai, dėl padidėjusių žvejybos pastangų ir (arba) didesnės taršos atsirado didelių su žuvų ištekliais ir su žvejybos pramone apskritai susijusių problemų, ypač Italijos pusėje esančioje pietinėje Adrijos jūros pakrantėje;
- L. be to, kadangi per pastaruosius metus Adrijos ir Jonijos jūrų baseino teritorijoje labai suintensyvėjo akvakultūros veikla, nežiūrint į tai, kad esama didelių aplinkos ir erdvės apribojimų, ir į tai, kad ne visi rajonai tinkami jūroje veikiančioms veisimo įrenginiams instaliuoti, o jeigu jie tinkami, tai minėti įrenginiai ne visada suderinami su kita veikla;
- M. kadangi jau vykdoma ne viena vertinga regioninė programa, skirta moksliniam bendradarbiavimui, kurios tikslas – užtikrinti atsakingą žvejybą Adrijos jūroje, skatinti, pvz., projektas „Adriamed“⁽¹⁾;
- N. kadangi daugelis valstybių neturi konkrečių nacionalinių ar regioninių plėtros planų, pagal kuriuos būtų reguliuojamas įrenginių instaliavimas pakrančių ir jūrų teritorijose ir būtų aiškiai apibrėžtos akvakultūros veisykloms prieinamos zonos – taip būtų išvengiama nesunkiai numatomų interesų konfliktų su kitų ūkio sektorių, pvz., turizmo, žemės ūkio, pakrančių žvejybos, atstovais;
- O. kadangi sukurtas Adrijos jūros saugomų teritorijų tinklas („AdriaPAN“), kurio tikslas – optimizuoti šių teritorijų valdymą ir planavimą naudojantis partnerystėmis;
- P. kadangi jūrų veikla yra tarptautinio pobūdžio ir ištekliai bendri, taigi norint vystyti integruotą požiūrį į jūrų politiką Adrijos ir Jonijos jūrų baseino teritorijoje būtinas dialogas ir partnerystės, kuri apimtų visas pakrančių valstybes, procesas;

Bendrosios aplinkybės

1. pažymi, kad išgaliojus Lisabonos sutarčiai Parlamentą įgijo visapusiškus įgaliojimus kartu su Taryba rengti teisės aktus dėl žvejybos ir akvakultūros sektoriaus ir kad jis ketina atlikti visapusišką vaidmenį formuojant žuvininkystės politiką ES, taip pat regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis;

⁽¹⁾ „Adriamed“ yra FAO regioninis projektas, kurį finansuoja Italijos žemės ūkio, maisto ir miškininkystės politikos ministerija ir Komisija. Juo siekiama skatinti Adrijos jūros šalių (Albanijos, Kroatijos, Italijos, Juodkalnijos ir Slovėnijos) mokslinį bendradarbiavimą laikantis JT FAO Atsakingos žvejybos elgesio kodekso.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

2. laikosi nuomonės, kad Adrijos ir Jonijos jūrų baseinui skirtoje strategijoje ypatingas dėmesys turėtų būti atkreiptas į tvarų žvejybos ir akvakultūros sektoriaus vystymąsi ir augimą, įskaitant užimtumą;
3. mano, kad remiantis Adrijos ir Jonijos jūrų baseinui skirta strategija turėtų būti siekiama išsaugoti ir saugoti aplinką;
4. teigiamai vertina 2012 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą, kaip svarbų žingsnį siekiant priimti teisės aktų sistemą, pagal kurią būtų skatinamas glaudesnis Adrijos ir Jonijos jūrų pakrantės šalių ir regionų bendradarbiavimas, kad žvejyba būtų vykdoma atsakingai ir kad ji būtų ekonomiškai perspektyvi pakrantėms bendruomenėms;
5. atsižvelgdamas į tai mano, kad integruota jūrų politika (IJP) turėtų atlikti ypač svarbų vaidmenį vystant ilgalaikę strateginę politiką Adrijos ir Jonijos jūrų regione ir kad ja turėtų būti siekiama tvaraus jūrininkystės ir laivybos augimo ir jūrų ekosistemų išsaugojimo ateities kartoms;
6. taip pat mano, kad jūrų erdvės planavimas, kaip viešas žmogaus veiklos Adrijos ir Jonijos jūrų zonose, ypač šiaurinėje Adrijos jūros dalyje, erdvės ir laiko paskirstymo analizės ir planavimo procesas, gyvybiškai svarbus tvariai žvejybos sektoriaus ateičiai kitos atitinkamos veiklos atžvilgiu;
7. pakartoja, jog pritaria, kad šiam svarbiam jūrų regionui būtų pradėta taikyti makroregioninė strategija siekiant atremti bendrus iššūkius ir išspręsti problemas, su kuriais susiduria atitinkamų pakrančių regionų gyventojai, ir skatinti ekonomikos vystymąsi ir Europos integraciją regione;
8. laikosi nuomonės, kad visos Adrijos ir Jonijos jūrų baseinui skirtos ES programos ir finansavimo priemonės⁽¹⁾, įskaitant Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP), turėtų derėti tarpusavyje ir būti naudojamos kuo veiksmingiau, siekiant užtikrinti tikrą pridėtinę vertę žvejams ir žuvininkystės sektoriaus operatoriams;
9. yra tvirtai įsitikinęs, kad visos pastangos, padarytos siekiant užtikrinti atsakingą, tausią žvejybą Adrijos ir Jonijos jūrų baseine, gali būti atitinkamų šalių pakrančių ir kaimo vietovių plėtros katalizatorius ir jomis gali būti puoselėjamas suderintos ekonominės veiklos vystymas, pvz., žvejybos turizmas, kai profesionalūs žvejai žvejybos išvykose lydi turistus ar mokslininkus – tai taip pat turi būti daroma visapusiškai laikantis tausios žvejybos, kurią vykdančią būtų saugoma aplinka ir biologinė įvairovė, principo;
10. mano, kad 2011 m. kovo mėn. įsigaliojusi Barselonos konvencija ir jos protokolai dėl integruoto pakrančių zonų tvarkymo galėtų būti pavyzdys, kaip integruota politika galėtų tapti privaloma valstybėms narėms, turinčioms sienas Adrijos ir Jonijos jūrose;
11. mano, kad turimi duomenys apie žuvų išteklius Adrijos ir Jonijos jūrose, jų judėjimą ir jų pasiskirstymą, taip pat apie mėgėjų žvejybą nepakankami, ir todėl ragina atitinkamas institucijas ir mokslinių tyrimų tarnybas atsiradus pirmai progai išspręsti šių trūkumų problemą;
12. ragina Komisiją imtis tolesnių priemonių, kuriomis būtų skatinamos mokslinių tyrimų programos, susijusios su jūrų aplinka ir žuvininkyste, ir skatinti remtis šių mokslinių tyrimų išvadomis bei jas platinti;
13. laikosi nuomonės, kad sėkmingos įvairių regionų administracinių institucijų bendradarbiavimo komerciniais klausimais programos⁽²⁾ gali būti geriausios praktikos pavyzdžiai, kuriais būtų galima remtis kitose srityse, siekiant gerinti žvejybos ir akvakultūros produktų, ypač vietinių, atsekamumą, pelningumą ir prekybą jais;
14. pritaria visų suinteresuotųjų šalių dalyvavimui plėtojant tvarų ir produktyvų žuvininkystės sektorių šiame regione;

⁽¹⁾ Struktūriniai fondai (ERPF, Sanglaudos fondas, ESF, EŽF ir EJRŽF), taip pat 7-oji bendroji programa ir programa LIFE+.

⁽²⁾ Pvz., Žvejybos ir akvakultūros socialinė ir ekonominė observatorija, skirta šiaurinei Adrijos jūros daliai.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

15. mano, jog, siekiant užtikrinti tvarų žvejybos ir akvakultūros sektoriaus visame Adrijos ir Jonijos jūrų baseine vystymą ir padidinti užimtumą pakrančių vietovėse, itin svarbu, kad būtų pripažintas nepaprastai reikšmingas moterų darbas žuvininkystės sektoriuje, kad moterims būtų sudarytos lengvesnės galimybės įgyti profesinę kvalifikaciją ir joms įsitraukti į pakrančių vietovių veiklos grupes ir gamintojų organizacijas;
16. ragina imtis iniciatyvų siekiant pritraukti jaunus žmones į žvejybos ir akvakultūros sektorius šiame regione ir paskatinti juos užsiimti šia veikla;
17. pažymi, kad Parlamentas praityje jau yra atkreipęs dėmesį į tai, kad būtini paprastesni, nuoseklesni ir skaidresni teisės aktai dėl akvakultūros, kuriais būtų pašalintos kliūtys, iki šiol trukdžiusios visapusiškai išnaudoti ES akvakultūros potencialą, ir kad dėl to turės būti parengtos aiškios ir nuoseklios ES ir nacionalinės taisyklės, taip pat aiškiai apibrėžti valstybių narių jūrų ir pakrančių vystymo planai vadovaujant BVJŽK neseniai patvirtintomis gairėmis⁽¹⁾;
18. pažymi, kad tikslingai vykstant akvakultūros sektorių Adrijos ir Jonijos jūrų pakrantės regionuose, kurie labai priklausomi nuo vasaros turizmo veiklos, būtų galima kurti nesezonines darbo vietas ir taip stipriai paskatinti užimtumą regione;
19. pabrėžia, kad plečiant akvakultūros veiklą neturi būti rizikuojama siekiu užtikrinti gerą aplinkos būklę, kaip nustatyta pagal Direktyvą 2008/56/EB, ir kad ji turi būti vykdoma visapusiškai laikantis visų susijusių Sąjungos teisės aktų dėl aplinkos;
20. pažymi, jog vienintelis būdas užtikrinti, kad žuvų išteklių ir jūrų aplinka būtų apsaugota nuo taršos ir peržvejojimo ir (arba) neteisėtos žvejybos – sukurti integruotą jūrinės veiklos informacinių ir stebėjimo sistemų tinklą glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis ir pakrančių regionais, kuriems tai aktualu;

Konkretūs svarstymai

21. ragina su Adrijos ir Jonijos jūrų baseinu susijusias pakrantės šalis bendradarbiauti rengiant bendrą specifinių vietovės geofizinių ir batimetrinių savybių, įvairių jūrinių rūšių buvimo ir pasiskirstymo, taip pat skirtingų žvejybos būdų apžvalgą, siekiant susidaryti bendrą vaizdą, kuris būtų geresnio žuvininkystės valdymo pagrindas ir kuriuo remiantis būtų galima stiprinti žuvininkystės veiklą remiantis bet kuria būsima makroregionine strategija;
22. ragina Komisiją kuo anksčiau ir vėliausiai iki 2013 m. patvirtinti veiksmų planą Adrijos jūros ir Jonijos jūros strategijai makroregioniniu pagrindu praktiškai įgyvendinti ir pažymėti, jog žuvininkystės sektorius turėtų būti vienas iš tos strategijos prioritetų, atsižvelgiant į specifines geofizines ypatybes ir susiejant šį veiksmų planą su regionine politika, Sąjungos IJP ir Europos infrastruktūros tinklų priemone, kad būtų užtikrintas maksimalus jo svėro poveikis;
23. ragina Komisiją kuo anksčiau pateikti pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo būtų apibrėžtos bendros techninės žvejybos Adrijos ir Jonijos jūrų baseine priemonės ir nustatytos leistinos žvejybos pastangos, žvejybos laikotarpiai ir žvejybos įrankiai bei kitos reikiamos valdymo priemonės;
24. apgailestauja, kad valstybės narės labiau nepasinaudojo šiais atskirais valdymo planais, pagal kuriuos leidžiama sustabdyti tam tikrų bendrų taisyklių taikymą siekiant atsižvelgti į tas specifines savybes; mano, kad tai būtų labai palengvinę valdymą vietos lygmeniu ir kad būtų gauta vertingų duomenų apie padėtį įvairiose zonose, o taip būtų buvę galima atlikti atitinkamus pakeitimus; todėl ragina pakrantės valstybes nares konstruktyviai bendradarbiauti tarpusavyje ir su Komisija atnaujinant ir nuolat derinant žvejybos valdymo priemones;
25. ragina Komisiją užmegzti nuolatinį dialogą su Adrijos ir Jonijos jūrų baseino šalimis, kurios nepriklauso ES, siekiant sudaryti dvišalius ir daugiašalius susitarimus, kuriais būtų siekiama pažangos derinant ir standartizuojant žuvininkystės valdymo taisykles – taip Viduržemio jūros regione būtų pasiekti ES bendros žuvininkystės politikos (BŽP) tikslai kartu visapusiškai pasinaudojant tarptautinių ir regioninių žuvininkystės organizacijų pateikta bendradarbiavimo sistema; pažymi, kad pridėtinė Adrijos ir Jonijos jūroms skirtos strategijos vertė galima tik jei bus atsižvelgta į visas – ir ES, ir jai nepriklausančios – šalis, kurios turi sieną šiose jūrose;

⁽¹⁾ Per 36-tąjį BVJŽK posėdį (2012 m. gegužės mėn.) priimta rezoliucija GFCM/36/2012/1 dėl akvakultūrai priskirtų zonų gairių.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

26. ragina Komisiją skatinti siekti BŽP tikslų, pirmiausia tikslo vėliausiai iki 2020 m. užtikrinti didžiausią galimą tausios žvejybos laimikį ir skatinti užimtumą ne ES šalių atžvilgiu laikantis ekosistema pagrįsto požiūrio;

27. ragina Komisiją stiprinti geriausios praktikos išsaugojimo srityje mainus bendradarbiaujant su pakrantės valstybėmis ir skatinti kurti saugomas jūrų zonas rūšims, kurioms gresia didžiausias pavojus, atkurti;

28. ragina Komisijos skatinti ES nepriklausančias šalis, turinčias sienas Adrijos ir Jonijos jūrose, siekti Jūrų strategijos pagrindų direktyvos tikslų, pirmiausia siekti vėliausiai iki 2020 m. užtikrinti gerą jūrų aplinkos būklę arba ją palaikyti;

29. šiuo požiūriu ragina Komisiją skatinti sieną Adrijos ir Jonijos jūrose turinčias valstybes nares kurti ir įgyvendinti jūrų strategijas, pagal kurias būtų remiamasi ekosistema pagrįstu požiūriu ir užtikrintas susirūpinimą keliančių aplinkos klausimų įtraukimas į įvairių sričių politiką, darančią poveikį jūrų aplinkai, atsižvelgiant į tarpvalstybinį poveikį kaimyninių trečiųjų šalių jūrų vandenų kokybei;

30. primena, kad prieinamas tiek būsimo Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF) finansavimas – įgyvendinant jo duomenų rinkimo programas – tiek pagal įvairias Sąjungos mokslinių tyrimų programas numatytas finansavimas, skirtas žinioms apie jūrų aplinką, įskaitant žuvų rūšis, gilinti, taip pat gausesnėms inovacijoms ir geresnei žuvininkystės praktikai taikyti; todėl ragina valstybes nares teikti projektus šioje srityje ir mano, kad vykdant išankstinių įvairių pakrančių šalių – nesvarbu, ar jo priklauso ES – bendradarbiavimą gali būti rengiamos nepaprastai įdomios iniciatyvos, kurios, įgyvendinant valstybių narių pateiktus projektus, gali būti naudingos visam Adrijos ir Jonijos jūrų baseinui;

31. ragina Komisiją apsvarstyti, ar bendradarbiaujant su Europos investicijų banku (EIB) turėtų būti sukurta speciali finansavimo eilutė šioje strategijoje numatytiems veiksams ir tikslams įgyvendinti atsižvelgiant į pagal FEMIP įgytą patirtį⁽¹⁾, kad būtų išvengta dar didesnio šio klausimo komplikavimo tvirtinant naujas biudžeto priemones; ragina Komisiją taip pat svarstyti galimybę naudoti projektų obligacijas ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, kaip itin tinkamas finansavimo priemones;

32. ragina Komisiją pasiūlyti, kad Viduržemio jūros regionui jau įsteigtoje regioninėje patariamojoje taryboje būtų sukurti specialūs patariamieji organai Adrijos jūrai ir Jonijos jūrai, remiantis teigiama patirtimi, įgyta Italijos vandenyse sukūrus jūrininkystės rajonus⁽²⁾ (pvz., Šiaurės Adrijos jūros žvejybos rajoną, 2012 m. sukurtą siekiant bendro ir darnaus šiaurinio Adrijos jūros žuvininkystės sektoriaus valdymo politiniu, ekonominiu, socialiniu ir aplinkos požiūriais);

33. ragina Komisiją į būsimą pasiūlymą dėl teisės akto dėl jūrų erdvės planavimo įtraukti nuostatas, kuriomis valstybės narės būtų įpareigosotos parengti atitinkamoje jų nacionalinėje teritorijoje galiojančių aplinkos ir turizmo apsaugos taisyklių aprašą ir, kai tai susiję su rajonais, kuriems netaikomi apribojimai, priimti jūrų ir pakrančių plėtros planus, pagal kuriuos būtų apibrėžtas šių rajonų naudojimo ir valdymo priimtumas ir suderinamumas, siekiant palengvinti prieigą prie rajonų, kurie tinkami akvakultūros įmonėms steigti;

34. prašo Komisijos parengti specialų Adrijos ir Jonijos jūroms skirtą darbo planą, kuriame būtų išdėstyti būsimieji tikslai tame regione, kaip šiuo metu daroma Viduržemio jūroje (IJP Viduržemio jūroje projektas); pabrėžia, kad šis darbo planas turėtų būti laikomas tinkamu finansuoti EJRŽF lėšomis;

⁽¹⁾ Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių investicijų ir partnerystės programa (angl. *Facility for Euro-Mediterranean Investment and Partnership*, FEMIP).

⁽²⁾ Jūrininkystės rajonai sukurti siekiant gerinti centrinės ir regioninių vyriausybių bendradarbiavimą vystant ir remiant žvejybos ir akvakultūros sektorius ir skatinti žvejų ir žuvininkystės sektoriaus įmonių bendradarbiavimą.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

35. ragina Komisiją sukurti sankcijų rinkinį siekiant užtikrinti, kad valstybei narei, kuri nevykdo savo įsipareigojimų rinkti duomenis ir juos perduoti arba nesugeba spręsti problemų, susijusių su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba savo vandenyse arba su savo laivyno vykdoma NNN žvejyba, galėtų būti pritaikytos sankcijos;

o

o o

36. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

P7_TA(2013)0347

Siekiant veiksmingesnio ir ekonomiškai efektyvesnio vertimo žodžiu Europos Parlamente

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl veiksmingesnio ir ekonomiškai efektyvesnio vertimo žodžiu Europos Parlamente (2011/2287(INI))

(2016/C 093/05)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 286 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į savo 2006 m. rugsėjo 5 d. rezoliuciją dėl Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 5/2005 dėl Parlamento, Komisijos ir Tarybos vertimo žodžiu išlaidų ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 5/2005 „Parlamento, Komisijos ir Tarybos vertimo žodžiu išlaidos“, su institucijų atsakymais ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į pranešimą Biuro nariams „Vertimas žodžiu į visas kalbas efektyviai naudojant išteklius. Sprendimo dėl Europos Parlamento 2012 m. biudžeto įgyvendinimas“,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamento generalinio sekretoriaus 2013 m. balandžio 9 d. pranešimą „Pasirengimas sudėtingoms sąlygoms. Europos Parlamentas 2025 m. Atsakymai“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A7-0233/2013),
- A. kadangi daugiakalbystė yra viena iš Europos Parlamento, taip pat ir visos Sąjungos, pagrindinių ypatybių, ir kadangi dėl jos užtikrinama pagarba kultūrų ir kalbų įvairovei ir vienodos sąlygos įvairios kilmės ir išsilavinimo ES piliečiams;
- B. kadangi daugiakalbystės Europos Parlamente principas yra šios institucijos politinės, bendros teisės leidybos veiklos ir komunikacinio darbo pagrindas;

⁽¹⁾ OL C 305 E, 2006 12 14, p. 67.

⁽²⁾ OL C 291, 2005 11 23, p. 1.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- C. kadangi pagal daugiakalbystės Europos Parlamente principą saugoma, kad Europos piliečiams nebūtų be reikalo trukdoma pasinaudoti teise būti renkamiems į EP;
- D. kadangi daugiakalbystė užtikrina piliečių teisę bendrauti su Parlamentu bet kuria oficialiąja ES kalba ir taip jiems sudaro sąlygas naudotis demokratinės kontrolės teise;
- E. kadangi Parlamento lingvistinės paslaugos palengvina bendravimą ir šiuo būdu užtikrinama, kad Parlamentas išliktų atviras visiems Europos piliečiams, garantuojant Sąjungos unikalios daugiakalbės sąrangos, pagrįstos 24 oficialiosiomis kalbomis, skaidrumą;
- F. kadangi Parlamento darbo tvarkos taisyklėse nurodoma, kad Parlamento nariai gali rinktis, kuria oficialiąja kalba kalbėti, ir kad bus užtikrinamas vertimas žodžiu į kitas oficialiąsias kalbas, taigi gerbiama demokratinė teisė būti išrinktam į Europos Parlamento narius neatsižvelgiant į kalbų mokėjimo įgūdžius;
- G. kadangi vykstant vis tolesnei plėtrai daugiakalbystės keliama uždaviniai visiškai pakito apimties, sudėtingumo ir politikos aktualumo aspektais ir kadangi natūralu, kad didelės apimties daugiakalbystė lemia dideles ir vis didėjančias išlaidas Parlamentui, taigi, ir Sąjungos piliečiams;
- H. kadangi, kalbant apie Parlamento 2012 m. biudžetą, reikėjo labai taupyti lėšas, įskaitant vertimo žodžiu išlaidų sumažinimą 10 mln. EUR per metus, siekiant apriboti biudžeto padidėjimą, kad jis išaugtų tik 1,9 proc., palyginti su ankstesniais metais;

Vertimo žodžiu sistema Europos Parlamente

1. pripažįsta, kad Europos Sąjunga yra vienintelis subjektas pasaulyje, vykdamas oficialią daugiakalbystės politiką, pagrįstą 24 oficialiosiomis kalbomis, ir naudojantis iš viso 552 kalbų poras; šiomis aplinkybėmis palankiai vertina labai aukštą Parlamento vertimo žodžiu kokybę, tačiau mano, kad reikėtų ieškoti būdų sumažinti šios sudėtingos daugiakalbystės struktūros užkraunamą našą bei dideles ir vis didėjančias su ja susijusias išlaidas;
2. pažymi, kad iš visų kalbų, kuriomis nuo 2009 m. rugsėjo mėn. iki 2013 m. vasario mėn. buvo kalbama plenariniuose posėdžiuose Strasbūre ir Briuselyje, anglų kalba buvo vartojama 26 979 minutes (29,1 %), vokiečių – 12 556 minutes (13,6 %), prancūzų – 8 841 minutes (9,5 %), estų – 109 minutes (0,1 %) ir maltiečių – 195 minutes (0,2 %);
3. pabrėžia, kad ir plenarinius, ir komitetų posėdžius visi gali stebėti viešai, žiūrėdami tiesioginę jų transliaciją internete ar naudodami užsakomąją vaizdo transliaciją, t. y. naujas medijas, kuriomis ES piliečiams užtikrinamas didesnis Europos Parlamento veiklos skaidrumas; taip pat pabrėžia, kad atsižvelgiant į galimybę naudotis šiomis medijomis visomis oficialiosiomis kalbomis akcentuojamas demokratinis ir daugiakultūris Parlamento pobūdis;
4. pažymi, kad kai kurios tarptautinės organizacijos, kaip antai Jungtinės Tautos ir Šiaurės Atlanto sutarties organizacija, veikia tik tarpvyriausybiniu lygmeniu ir neturi teisėkūros funkcijos; atsižvelgdamas į tai, pažymi, kad JT, kurioms priklauso 192 narės, kalbų režimas apima šešias oficialiąsias kalbas, o NATO, kuriai priklauso 28 narės, dažniausiai vartoja anglų kalbą, nors turi dvi oficialiąsias kalbas;
5. vis dėlto pabrėžia, kad Parlamentas yra tiesiogiai renkamas politinis organas, kurio nariai išrenkami neatsižvelgiant į jų kalbų mokėjimo įgūdžius; taigi dar kartą patvirtina visų Parlamento narių teisę kalbėti pasirinkta oficialiąja kalba, nes tai yra pagrindinis Parlamento veiklos tvarkos principas;
6. pažymi, kad oficialiųjų kalbų vartojimo praktinis taikymas Europos Parlamente nustatytas Parlamento daugiakalbystės kodekse, atnaujintame 2008 m.; pažymi, kad Kodekse įrašyta sąvoka „kontroliuojama visiška daugiakalbystė“ sudaro sąlygas Parlamento narių ir piliečių lygybei; pažymi, kad visiškos daugiakalbystės įgyvendinimas, nors ir pagrįstas principu „vertimas žodžiu pareikalavus“, ilgainiui priklausys nuo kalbos paslaugų naudotojų išsamaus informavimo apie minėtų paslaugų teikimo kainas, taigi ir nuo jų atsakomybės kuo geriau šiomis paslaugomis naudotis;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

7. mano, kad patikimo finansų valdymo principas turi būti taikomas taip pat ir vertimo žodžiu paslaugoms ir kad siekiant Europos Sąjungos mokesčių mokėtojams užtikrinti ekonomiškai naudingiausias paslaugas, reikėtų nuolat atlikti kritišką analizę siekiant įvertinti, kur ir kaip galima pagerinti efektyvumą ir valdyti ar sumažinti išlaidas;

Efektyvus vertimo žodžiu išteklių naudojimas

8. palankiai vertina Biuro 2011 m. priimtą sprendimą dėl vertimo žodžiu į visas kalbas efektyviai naudojant išteklius, kuris padeda didinti vertimo žodžiu paslaugų efektyvumą ir sumažinti jų struktūrines sąnaudas šiais būdais:

- i) su Parlamento delegacijų kelionėmis susijusius poreikius derinant su turimais finansiniais ir žmogiškaisiais ištekliais,
- ii) pirmenybę teikiant trišalių susitikimų, vykstančių per darbo komitetuose savaitę, vertimui žodžiu,
- iii) komitetų posėdžius tolygiau paskirstanti per visą savaitę,
- iv) griežčiau taikant vakarinių posėdžių trukmės taisykles;

9. palankiai vertina tai, kad dėl šios priežasties pradėjo mažėti Parlamento vertimo žodžiu paslaugoms skiriami biudžeto ištekliai; pažymi, kad 2010 m. iš biudžeto buvo panaudota 54 990 000 EUR, 2011 m. – 56 964 283 EUR ir 2012 m. šiuo metu nustatyta suma yra 47 000 000 EUR, nors galutinė 2012 m. suma bus aiški tik 2013 m. gruodžio 31 d. ir gali būti didesnė;

10. pažymi, kad Vertimo žodžiu GD 2013 m. biudžeto sąmata yra 58 000 000 EUR, iš kurių 53 000 000 EUR yra tiesiogiai susiję su vertimo žodžiu paslaugomis; prašo išsamiai ir reguliariai informuoti Parlamentą apie konkrečius iniciatyvos „Vertimas žodžiu į visas kalbas efektyviai naudojant išteklius“ rezultatus, susijusius su 2013 m. biudžetu, ypač apie numatomą išlaidų sumažėjimą arba padidėjimą;

11. be to, pažymi, kad Parlamento vertimo žodžiu paslaugų kaina siekia 157 954 283 EUR per trejų metų laikotarpį iki 2012 m. pabaigos, o lyginant biudžeto panaudojimo sumas 2010 ir 2012 metais, pasiektas 17 proc. sumažėjimas; pažymi, kad sumanus vertimo žodžiu paslaugoms skirtų lėšų taupymas nekelia pavojaus daugiakalbystės principui, ir reikalauja, kad Parlamento nariams turi būti užtikrinta vienoda prieiga prie vertimo paslaugų ir kad atitinkamoms tarnyboms turi būti ir toliau užtikrinamos tinkamos darbo sąlygos;

12. palankiai vertina tai, kad Parlamento 2014 finansinių metų pajamų ir išlaidų sąmatoje siūloma rinkimų metais 23 proc. sumažinti vertimo žodžiu sąnaudas, palyginti su 2013 m. biudžetu, pagal kurį numatyta suma siekia 58 000 000 EUR; prašo pateikti išsamią informaciją, įrodančią, kad įmanoma atlikti siūlomus sumažinimus ir išlaikyti puikią vertimų žodžiu kokybę;

13. pabrėžia, kad vertimo žodžiu į visas kalbas efektyviai naudojant išteklius įgyvendinimas tolygiau paskirstant komitetų posėdžius per savaitę davė daug naudos ir nė kiek nesumažino bendro komitetų posėdžių skaičiaus; pažymi, kad dėl bendro vertėjų žodžiu darbo dienų skaičiaus sumažėjimo nuo 105 258 (107 047 386 EUR) 2011 m. iki 97 793 (100 237 825 EUR) 2012 m. sutaupyta 6 809 561 EUR;

14. susirūpinęs pažymi, jog Daugiakalbystės kodekso taikymo ataskaitose nurodoma, kad komitetų, delegacijų ir frakcijų pateikti prašymai teikti vertimo žodžiu paslaugas vis dar dažnai atšaukiami pavėluotai ir kad tokių atvejų daugėja, kaip galima spręsti iš toliau pateiktų duomenų;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komitetai	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Prašymai	984	1 712	2 213	2 448
Pavėluotai atšaukta	76	172	238	359
%	7,72 %	10,05 %	10,80 %	14,70 %
Delegacijos	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Prašymai	624	813	836	832
Pavėluotai atšaukta	116	93	102	171
%	18,59 %	11,44 %	12,20 %	20,60 %
Frakcijos	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.
Prašymai	1 922	2 310	2 297	2 146
Pavėluotai atšaukta	285	378	266	292
%	14,83 %	16,36 %	11,60 %	13,60 %

15. susirūpinęs pažymi, kad galimos išlaidos dėl šių pavėluotai atšauktų vertimo žodžiu paslaugų sudarytų didelę bendro vertimo žodžiu biudžeto dalį, jei paskutiniu momentu kai kurie vertėjai žodžiu nebūtų perskiriami versti kitur; atsižvelgdamas į tai, pažymi, kad 2011 m. 4 350 000 mln. EUR (7,6 % vertimo žodžiu biudžeto) ir 2012 m. 5 480 000 mln. EUR (11,9 % vertimo žodžiu biudžeto) būtų buvę panaudoti vertimo žodžiu paslaugoms, kurių teikimas buvo užtikrintas ir kurios tada buvo atšauktos nesilaikant Daugiakalbystės kodekse numatytų terminų; ragina Biurą Biudžeto kontrolės komitetui pateikti išsamią didėjančios pavėluotai atšauktų paslaugų tendencijos analizę ir numatyti mechanizmą, skirtą geriau informuoti apie išteklius, prarastus dėl pavėluotai atšauktų paslaugų, ir ženkliai sumažinti tokių atšaukimų skaičių ir procentinę dalį;

16. primena, kad išlaikant aukštus darbo standartus taip pat būtina siekti veiksmingiau naudoti vertimo išteklius ir kontroliuoti jų sąnaudas atsižvelgiant į bendrą kiekvienos kalbos padalinio darbo krūvį ir užtikrinant, kad būtų sumažintos sąnaudos, susijusios su tuo, kad nesilaikant Kodekse nurodytų terminų pavėluotai atšaukiamos paraiškos dėl posėdžių ir delegacijų vizitų, kuriuose užtikrinamas vertimas žodžiu; primygtinai reikalauja, kad reiktų didinti komitetų, delegacijų ir frakcijų informuotumą apie Kodekse nustatytus terminus;

17. ragina Biurą sukurti sistemą, pagal kurią būtų numatyta imtis tolesnių priemonių, kad būtų užkirstas kelias pavėluotam vertėjų žodžiu paslaugų užsakymo atšaukimui;

18. ragina administraciją visapusiškai ir veiksmingai atsižvelgti į atnaujintus duomenis apie Parlamento narių kalbų mokėjimą numatant kalbų vartojimo komitetuose, delegacijose ir frakcijose nuostatas, taikomas ne tik darbo vietose, bet ir už jų ribų; primygtinai reikalauja, kad kiekvienais metais būtų atnaujinami duomenys apie visų Parlamento narių kalbų mokėjimo igūdžius; be to, nurodo, kad atnaujintų duomenų apie kalbų mokėjimo igūdžius kopija turėtų būti persiunčiama komitetų, delegacijų, frakcijų ir darbo grupių sekretoriatams;

19. tinkamai atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio mėn. Parlamento biuro sprendimą „Vertimas žodžiu į visas kalbas efektyviai naudojant išteklius“, primygtinai reikalauja, kad per delegacijos kelionę vertimas žodžiu į oficialiąją kalbą būtų vykdomas tik dalyvaujantiems Europos Parlamento nariui pateikus aiškų rašytinį prašymą; pabrėžia, kad per delegacijos kelionę vertėjų žodžiu skaičius turėtų kuo mažesnis laikantis taikomų taisyklių;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

20. primena generalinio sekretoriaus pasiūlymą pradėti taikyti vertimo žodžiu paslaugų naudotojų, įskaitant komitetus, delegacijas ir fraccijas, informuotumo didinimo priemones ir laukia tolesnių išsamių pasiūlymų siekiant didinti informuotumą apie pavėluoto atšaukimo sąnaudas;

21. ragina administraciją ir toliau reikalauti, kad kiekvieno posėdžio pabaigoje vertėjų žodžiu grupės vadovas, susitaręs su to posėdžio sekretoriatu, sudarytų pareikalautų, bet nepanaudotų vertimo žodžiu paslaugų sąrašą; pažymi, kad to sąrašo kopija turėtų būti perduota atitinkamo posėdžio sekretoriatui; mano, kad šiame sąrašė reikėtų atsižvelgti ir į tiesioginės transliacijos internete ir užsakomosios vaizdo transliacijos naudotojus;

22. atkreipia dėmesį į naują vertimo žodžiu *ad personam* paslaugą, siūlomą Parlamento nariams, kuri teikiama po 2010 m. pradėto bandomojo projekto; pažymi, kad ši nauja paslauga 2011 m. kainavo 157 000 EUR, o 2012 m. – 115 000 EUR; mano, kad, siekiant pagerinti šią paslaugą, reikėtų ją persvarstyti;

Vertimas žodžiu Europos Parlamente. Tolesni veiksmai

23. palankiai vertina pastaraisiais metais padidėjusį vertimo žodžiu paslaugų efektyvumą ir išlaidų sumažinimą, išlaikant puikią darbo kokybę; pabrėžia, kad vertimo žodžiu ir raštu išlaidos ir toliau sudaro didelę Parlamento biudžeto dalį, ir todėl mano, kad Parlamentas nuolat turi skirti dėmesį uždaviniui užtikrinti daugiakalbystę priimtina kaina;

24. mano, kad Biudžeto kontrolės komitetas turėtų būti reguliariai informuojamas apie vertimo žodžiu išlaidų pokyčius; reikalauja, kad vertimo žodžiu tarnyba rengtų metinę ataskaitą apie Kodekso taikymą ir siųstų ją generaliniam sekretoriui, kad ji būtų viešai paskelbta komiteto nariams;

25. mano, kad reikėtų kiek įmanoma vengti padėties, kai į kai kurias kalbas užtikrinamos vertimo žodžiu paslaugos ir tomis paslaugomis nesinaudojama; pabrėžia, kad reikia imtis nereikalingo vertimo žodžiu posėdžiuose išlaidų mažinimo priemonių, todėl reikalauja parengti ir skubiai įgyvendinti sistemą, kurią taikant nebūtų teikiamos vertimo žodžiu paslaugos į tas kalbas, kuriomis iš tiesų nekalbama atitinkamame posėdyje ar kurių nereikalauja tiesioginės transliacijos internete naudotojai;

26. tikisi, kad iki metų pabaigos generalinis sekretorius pateiks išsamią vertimo žodžiu kalbų, užtikrinamų visuose (darbo) grupių, komitetų ir delegacijų susitikimuose, ir kalbų, kurios iš tiesų naudojamos šiuose susitikimuose, analizę, taip pat nuo bendrų vertimo žodžiu taisyklių, priimtų Biuro 2012 m. kovo 12 d. posėdyje, leidžiančių nukrypti nuostatų⁽¹⁾, kurių prašyta dėl delegacijų vizitų ir kurios suteiktos, apžvalgą;

27. ragina Biurą iki metų pabaigos priimti tolesnį sprendimą dėl daugiakalbystės, kuriame visų pirma būtų nustatyti galimi vertimo žodžiu pareikalavus scenarijai ir numatytas su tuo susijęs efektyvumo padidėjimas, kurio tikimasi;

28. atsižvelgdamas į tai, prašo Audito Rūmų per pagrįstą laikotarpį ir ne vėliau kaip iki 2014 m. kovo mėn. pateikti Parlamentui specialiąją ataskaitą apie Parlamento, Komisijos ir Tarybos patiriamas vertimo žodžiu ir raštu išlaidas, kurioje būtų įvertintas šios srities finansų valdymo patikimumas ir atnaujinti Specialiojoje ataskaitoje Nr. 5/2005 pateikti duomenys; be to, pažymi, kad ši ataskaita galėtų būti rengiama reguliariai ir naudojama vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą; pakartoja, kad ataskaitoje turėtų būti pateikiama informacija apie tai, ar atitinkamos institucijos turi pakankamai priemonių ir procedūrų užtikrinti, kad:

— teikiamos paslaugos neviršytų realių poreikių;

⁽¹⁾ Konkrečiai nuspręsta, kad nors delegacijos ir toliau galės visapusiškai naudotis teise į vertimo žodžiu paslaugas, verčiant ne daugiau kaip į penkias kalbas, kaip nurodyta Daugiakalbystės kodekse, savaitėmis, kurios skirtos parlamentinei išorės veiklai (vadinamosios žaliosios savaitės), delegacijoms, prašančioms išimties tvarka leisti vykdyti keliones per komitetų savaites, bus užtikrinamas tik ribotas kalbų režimas ir bus verčiama žodžiu ne daugiau kaip į vieną kalbą.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- galėtų būti teikiamos visos reikalingos paslaugos,
- paslaugos būtų teikiamos už kuo mažesnę kainą,
- teikiamos paslaugos būtų aukštos kokybės;

29. be to, pažymi, kad šioje tolesnėje ataskaitoje reikėtų kruopščiai palyginti Parlamento vertimo žodžiu paslaugų ekonominį efektyvumą su Taryboje ir Komisijoje teikiamomis paslaugomis, taip pat palyginti iš tiesų patirtas trijų institucijų išlaidas vertimo žodžiu paslaugoms su per audito ataskaitinį laikotarpį užregistruotomis išlaidomis;

30. be to, primygtinai reikalauja, kad Parlamentas prioritetine tvarka spręstų didelio pavėluotai atšauktų paslaugų atvejų skaičiaus klausimą, ir ragina Biūrą pateikti išsamų veiksmų planą siekiant sumažinti minėtą skaičių;

31. primena, kad tarpinstitucinis bendradarbiavimas yra esminis siekiant keistis gerąja patirtimi, kuria skatinamas efektyvumas ir suteikiama galimybė taupyti; mano, kad reikėtų pagerinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą vertimo žodžiu srityje; reikalauja atlikti išsamų persvarstymą pirmenybę teikiant veiksmingesniam visų institucijų dalijimuisi turimais išteklių ir konkrečioms priemonėms laisvai samdomų vertėjų teikiamo vertimo žodžiu srityje;

32. pabrėžia taikomosios programinės įrangos, kuri gali būti naudojama kaip valdymo priemonė, svarbą ir primygtinai reikalauja šiuo tikslu kitų metų biudžete numatyti daugiau lėšų; pažymi, kad galima pasiekti didesnę efektyvumą, jei Parlamento administracinėms tarnyboms bus teikiama atitinkama informacija apie administravimą; apgailestauja, kad kai kurie GD vis dar atsilieka taikomosios programinės įrangos įdiegimo aspektu, nepaisant nuo 2010 m. atliekamų IT srities sektoriaus patobulinimų;

33. ragina atitinkamas tarnybas įvertinti, ar vertimo žodžiu srityje pasiektas didesnis efektyvumas gali būti naudojamas kaip pavyzdys tobulinant kitus GD;

o

o o

34. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

P7_TA(2013)0348

Internetiniai lošimai vidaus rinkoje

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl internetinių lošimų vidaus rinkoje (2012/2322(INI))

(2016/C 093/06)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 23 d. Komisijos komunikatą „Kompleksiškos europinės internetinių lošimų sistemos kūrimas“ (COM(2012)0596),
- atsižvelgdamas į 2011 m. sausio 18 d. Komisijos komunikatą „ES lygmens veiksmų sporto sektoriuje svarbos didinimas“ (COM(2011)0012),
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl susitarimų dėl varžybų baigties ir korupcijos sporte ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0098.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- atsižvelgdamas į savo 2012 m. vasario 2 d. rezoliuciją dėl ES lygmens veiksmų sporto sektoriuje ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. lapkričio 15 d. rezoliuciją dėl internetinių lošimų vidaus rinkoje ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2009 m. kovo 10 d. rezoliuciją dėl azartinių lošimų internete patikimumo ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 20 d. Nikosijos deklaraciją dėl kovos su susitarimais dėl varžybų baigties,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvadas ir Tarybai pirmininkavusių Prancūzijos, Švedijos, Ispanijos ir Vengrijos pažangos ataskaitas dėl lošimų ir lažybų veiklos organizavimo ES valstybėse narėse pagrindo,
 - atsižvelgdamas į parengiamuosius veiksmus „Europos partnerystės sporto srityje“ ir ypač į projektų, kuriais dėmesys sutelkiamas į kelio užkirtimą susitarimų dėl varžybų baigties atvejams šviečiant ir informuojant atitinkamas suinteresuotąsias šalis, rinkinį,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 51, 52 ir 56 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į prie SESV pridėtą Protokolą dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią ypatingoje azartinių lošimų organizavimo srityje Teismas visų pirma pripažįsta būtinybę užtikrinti vartotojų apsaugą, vykdyti sukčiavimo ir skatinimo per daug išlaidauti lošiant prevenciją, taip pat bendrą poreikį saugoti viešąją tvarką kaip viršesnę bendrąjį interesą, kuriuo galima pateisinti laisvės teikti paslaugas apribojimus ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto 2012 m. gegužės 22 d. nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto pranešimą ir Kultūros ir švietimo komiteto bei Teisės reikalų komiteto nuomones (A7-0218/2013),
- A. kadangi lošimai nėra įprasta ekonominė veikla atsižvelgiant į galimą neigiamą lošimų poveikį sveikatai ir neigiamą jų socialinį poveikį, apimantį: neįveikiamą potraukį lošti, kurio pasekmės ir sąnaudas sunku įvertinti; organizuotą nusikalstamumą, pinigų plovimą; taip pat susitarimus dėl varžybų baigties; kadangi dėl internetinių lošimų gali kilti didesnė priklausomybės rizika negu tradicinių neinternetinių lošimų atveju, be kita ko, dėl lengvesnės prieigos prie jų ir socialinės kontrolės nebuvimo, tačiau šiuo klausimu reikia papildomų mokslinių tyrimų ir duomenų; pažymi, kad dėl šių priežasčių tam tikros vidaus rinkos taisyklės, įskaitant įsisteigimo laisvę ir laisvę teikti paslaugas, taip pat abipusio pripažinimo principą, netrukdo valstybėms narėms nustatyti savo pačių papildomas priemones siekiant apsaugoti lošėjus;
- B. kadangi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 35 straipsnyje nustatyta pareiga saugoti žmogaus sveikatą apibrėžiant ir vykdančią visą Sąjungos politiką ir veiklą;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0025.

⁽²⁾ OL C 153 E, 2013 5 31, p. 35.

⁽³⁾ OL C 87 E, 2010 4 1, p. 30.

⁽⁴⁾ Šiuo atveju žr. sprendimo byloje C 275/92, Schindler, 57–60 punktus; sprendimo byloje C 124/97, Läärä ir kiti, 32 ir 33 punktus; sprendimo byloje C-67/98, Zenatti, 30 ir 31 punktus; sprendimo byloje C-243/01, Gambelli ir kiti, 67 punktą; sprendimo byloje C-42/07, Liga Portuguesa, 56 punktą; sprendimų sujungtose bylose C 316/07, C 358/07–C 360/07, C 409/07 ir C 410/07, Markus Stoß, ir kiti 74 punktą; sprendimo byloje C 212/08, Zeturf Ltd, 38 punktą; sprendimo byloje C-72/10, Costa, 71 punktą; sprendimo byloje C 176/11, Hit Larix, 15 punktą; sprendimų sujungtose bylose C 186/11 ir C 209/11, Stanleybet ir kiti, 44 punktą.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- C. kadangi SESV 169 straipsnyje ES įpareigojama užtikrinti vartotojų aukšto lygio apsaugą;
- D. kadangi dėl specifinio internetinių lošimų sektoriaus pobūdžio žmonių sveikatos ir vartotojų apsauga turėtų būti pagrindinis principas rengiant ES lygmens rekomendacijas ir nacionalinės teisės aktus;
- E. kadangi pagal subsidiarumo principą valstybės narės, vadovaudamosi savo vertybėmis ir siekiamais bendro intereso tikslais, taip pat laikydamosi Sąjungos teisės, turi teisę nustatyti, kaip turi būti organizuojamas ir reguliuojamas internetinių lošimų paslaugų teikimas;
- F. kadangi internetinių lošimo paslaugų pasiūlai dėl jos specifinio pobūdžio ir taikant subsidiarumo principą netaikomas būtent šiam sektoriui skirtas reguliavimas ES lygmeniu ir kadangi internetiniai lošimai nebuvo įtraukti į Paslaugų ir Vartotojų teisių direktyvų taikymo sritis, tačiau jai ir toliau taikomi įvairūs ES antriniai teisės aktai, pavyzdžiui, Duomenų apsaugos direktyva, Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių ir Nesąžiningos komercinės praktikos direktyva;
- G. kadangi internetinių lošimų sektorius nuo kitų rinkų skiriasi pavojais, susijusiais su vartotojų apsauga ir kova su organizuotu nusikalstamumu, kaip ne kartą pripažino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas;
- H. kadangi Teisingumo Teismas patvirtino, kad azartinių lošimų paslaugų teikimas yra ypatingo pobūdžio ekonominė veikla, kuriai taikomus apribojimus galima pagrįsti labai svarbiomis viešojo intereso priežastimis, kaip antai vartotojų apsauga, sukčiavimo prevencija, kova su pinigų plovimu ir viešosios tvarkos bei visuomenės sveikatos išsaugojimas; kadangi bet kokie šiai veiklai taikomi apribojimai turi atitikti apribojimus, numatytus pagal SESV, pavyzdžiui, jie turi būti proporcingi siekiamiems tikslams ir nediskriminaciniai;
- I. kadangi šiuo metu, labiau nei kada nors anksčiau, valstybės narės turi bendrų interesų dėl neteisėtų internetinių lošimų neigiamo socialinio ir ekonominio poveikio nacionaliniu lygmeniu ir jų pagrindiniai tikslai – apsaugoti nepilnamečius ir pažeidžiamus visuomenės narius ir kovoti su priklausomybe, nusikalstamumu ir mokesčių slėpimu;
- J. kadangi dėl internetinių lošimų tarptautinio pobūdžio ir pavojų, susijusių su vartotojų apsauga, sukčiavimo prevencija ir teisėsaugos veiksmais prieš neteisėtą veiklą, kaip antai pinigų plovimas ir susitarimai dėl varžybų baigties, taip pat dėl būtinybės kovoti su nelegalia veikla, susijusia su lošimais, valstybės narės privalo imtis geriau suderintų veiksmų ES lygmeniu;
- K. kadangi itin svarbu taikyti sporto varžybų ir kapitalo judėjimo priežiūros priemones ir priežiūros mechanizmus;
- L. kadangi šiuo metu reikia išsamaus internetinių lošimų sektoriaus vaizdo, t. y. informacijos ir duomenų apie vidaus ir tarpvalstybinę, ES vidaus ir pasaulinę, teisėtą ir neteisėtą pasiūlą;
- M. kadangi valstybėse narėse internetinių lošimų reklamos forma skiriasi arba iš viso nėra reguliuojama;

Specifinis internetinių lošimų sektoriaus pobūdis ir vartotojų apsauga

1. mano, kad siekiant užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį, ypač labiausiai pažeidžiamų vartotojų, sąžininga ir teisėta lošimo paslaugų pasiūla, kurią nustatytų kiekviena valstybė narė pagal Sąjungos teisę, galėtų sumažinti socialines sąnaudas ir neigiamą poveikį, patiriamus dėl lošimų veiklos;
2. įspėja, kad dėl lošimų gali išsivystyti pavojinga priklausomybė; šią problemą reikėtų spręsti visuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų siekiant apsaugoti vartotojus;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

3. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis veiksmų prieš valstybių narių teritorijose siūlomus nelegalius lošimus; šiuo klausimu primygtinai ragina Komisiją savo numatomose rekomendacijose dėl vartotojų apsaugos ir reklamos paraginti valstybes nares imtis vykdymo užtikrinimo priemonių kovojant su nelegalių lošimų pasiūla;
4. mano, kad esama pavojingo ryšio tarp ekonominės krizės paaštrėjimo ir lošimų masto padidėjimo; pabrėžia, kad labai sudėtinga dabartinė socialinė ekonominė padėtis prisidėjo prie jų eksponentinio paplitimo, ypač vargingiausiuose gyventojų sluoksniuose, todėl mano, kad būtina nuolatinė tęstinė su lošimais susijusios priklausomybės ir problemų stebėseną;
5. patvirtina, kad internetiniai lošimai yra komercinio pobūdžio sporto naudojimo forma, ir, kadangi sektorius sparčiai auga pasitelkiant technologines naujoves, valstybėms narėms kyla sunkumų vykdant šio sektoriaus kontrolę dėl specifinio interneto pobūdžio, todėl kyla vartotojų teisių pažeidimo pavojus, o pats sektorius tapo tyrimų objektu kovojant su organizuotu nusikalstamumu;
6. tvirtai pabrėžia, kad, neatsižvelgiant į tai, kaip valstybės narės nusprendžia organizuoti ir reguliuoti internetinių lošimų paslaugų pasiūlą nacionaliniu lygmeniu, turi būti užtikrinta aukšto lygio vartotojų apsauga; ragina Komisiją toliau tirti ES lygmens pažeidžiamų vartotojų apsaugos priemones, įskaitant oficialų valstybių narių reguliavimo institucijų bendradarbiavimą; pabrėžia, jog ekspertų grupė turėtų užtikrinti, kad nepilnamečiams būtų užkirsta prieiga prie internetinių lošimų; ragina valstybes nares įpareigoti valstybės narės licenciją turinčius veiklos vykdytojus savo internetinėse svetainėse gerai matomoje vietoje patalpinti reglamentuojančios valdžios institucijos logotipą, kuris yra šios institucijos patikimumo ženklas;
7. prašo Komisijos ištirti veiksmus, kuriais būtų galima sustabdyti praktiką, pagal kurią kai kurios vienoje valstybėje narėje įsikūrusios bendrovės siūlo internetinių lošimų paslaugas, pvz., per palydovinę televiziją ar reklamos kampanijas, kitoje valstybėje narėje, kurioje jos neturi licencijos siūlyti šias paslaugas;
8. ragina įpareigoti lošimų organizatorius rodyti aiškius, išsiskiriančius ir konkrečius įspėjimus nepilnamečiams, kuriuose būtų nurodoma, kad dalyvauti internetiniuose lošimuose jiems neteisėta;
9. mano, jog reikia imtis priemonių ir užtikrinti, kad socialiai pažeidžiami asmenys dėl lošimų nepatektų į dar sunkesnę padėtį;
10. mano, jog siekiant išmatuoti priklausomybės nuo lošimų mastą ir su įvairiomis lošimo formomis susijusią riziką reikia papildomų mokslinių tyrimų ir duomenų; ragina visas valstybes nares ir Komisiją suderintu būdu atlikti tolesnius tyrimus siekiant suvokti lošimų problemą; pabrėžia, kad azartinių lošimų organizatoriai būtų įpareigoti prisidėti prie priklausomybės nuo lošimų prevencijos;
11. ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir sudaryta ekspertų grupe, išnagrinėti galimybę ES mastu sukurti nacionalinių savanoriško savo galimybės lošti apribojimo registrų, apimančių, *inter alia*, galimybės lošti apribojimą ir asmeninių nuostolių ar laiko ribas ir prieinamų nacionalinėms valdžios institucijoms ir licencijuotiems lošimų organizatoriams, sąveikumą, kad visi klientai, norintys savanoriškai išbraukti save iš vieno organizatoriaus sąrašų ar viršijantys savo lošimo ribas, turėtų galimybę būti automatiškai išbraukti iš visų kitų licencijuotų lošimų organizatorių sąrašų; pabrėžia, kad bet kokiai keitimosi asmenine informacija apie probleminius lošėjus priemonei turi būti taikomos griežtos duomenų apsaugos taisyklės; pabrėžia, jog svarbu, kad ekspertų grupė siektų apsaugoti piliečius nuo priklausomybės nuo lošimų; pažymi, kad siekiant informuoti vartotojus apie jų lošimų veiklą, šiame registre turėtų būti pateikiama vartotojui visa su jo lošimo istorija susijusi informacija, kiekvieną kartą, kai jis arba ji pradeda lošti;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

12. rekomenduoja azartinius lošimus aiškiai atskirti nuo kitų internetinių pramogų; paslaugoms, apimančioms skiriamuosius lošimų sektoriaus ypatumus, turi būti taikomi derami lošimų teisės aktai ir turi būti visapusiškai laikomasi amžiaus ir tapatybės tikrinimo priemonių;

13. pažymi, kad savireguliacijos iniciatyvomis galima itin prisidėti nustatant bendrų standartų turinį; dar kartą patvirtina, kad tokioje opioje srityje kaip azartiniai lošimai savireguliacija gali tik papildyti nacionalines taisykles, bet negali jų pakeisti;

14. ragina Komisiją apsvarstyti privalomos trečiosios šalies atpažinties kontrolės įdiegimą siekiant, kad nepilnamečiams ar asmenims, naudojantiems suklastotą tapatybės pažymėjimą, būtų užkirstas kelias lošti; siūlo, kad, be kita ko, tai galėtų būti asmens socialinio draudimo numerio, banko sąskaitos informacijos ar kito atskiro identifikacijos numerio patikra; ši patikra turėtų būti atliekama prieš pradėdant lošti;

15. mano, kad būtina užtikrinti didesnę internetiniams lošimams naudojamoms programinei įrangai saugumą ir nustatyti minimalius bendrus sertifikavimo reikalavimus siekiant užtikrinti, kad būtų naudojami vienodi parametrai ir standartai;

16. atkreipia dėmesį, kad reikia parengti veiksmingus geresnės priežiūros metodus, nepamirštant greitos internetinės aplinkos plėtros, tačiau pabrėžia, kaip svarbu apsaugoti asmeninius vartotojų duomenis nuo piktnaudžiavimo;

17. laikosi nuomonės, kad taikant bendrus internetinių lošimų standartus reikėtų užtikrinti paslaugų teikėjo ir vartotojo teises ir pareigas, užtikrinant piliečių ir vartotojų, ypač nepilnamečių ir kitų pažeidžiamų asmenų, aukšto lygio apsaugą ir užkertant kelią klaidinančiai reklamai ir reklamos pertekliui; ragina Europos lošimų organizatorių asociaciją parengti ir priimti savireguliacijos (elgesio) kodeksus;

18. ragina Komisiją įtraukti į savo rekomendaciją nuostatą, kad lošimų organizatoriai turėtų būti įpareigoti aktyviai skatinti savęs apribojimo galimybių taikymą registracijos metu, taip pat esant pakartotiniams pralaimėjimams;

19. rekomenduoja pradėti taikyti vienodus visoje Europoje galiojančius bendrus elektroninės atpažinties ir tarpvalstybinių elektroninio patvirtinimo paslaugų saugumo standartus; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos dėl elektroninės atpažinties ir elektroninio patvirtinimo, kurie sudarys sąlygas nacionalinių elektroninės atpažinties sistemų sąveikai, jeigu tokios esama; todėl ragina suvienodinti registracijos ir atpažinties procedūras ir užtikrinti didesnę jų veiksmingumą, visų pirma siekiant užtikrinti atpažinties mechanizmų veiksmingumą ir užkirsti kelią vienam lošėjui turėti keletą sąskaitų bei galimybę nepilnamečiams patekti į internetines azartinių lošimų svetaines; rekomenduoja valstybėms narėms keistis vykdymo užtikrinimo priemonių srities gerąja praktika, pavyzdžiui, nelegalių lošimų svetainių baltųjų ir juodųjų sąrašų sudarymo, bendrai nustatant saugių ir atsekamų mokėjimų sprendimus ir apsvaustant finansinių sandorių blokavimo įgyvendinamumą, srityse, kad būtų galima apsaugoti vartotojus nuo nelegalių lošimų organizatorių;

20. ragina valstybes nares ir organizatorius skatinti internetinių azartinių lošimų reklamos atsakomybės principą; palankiai vertina Komisijos iniciatyvą priimti rekomendaciją dėl atsakingos lošimų reklamos; ragina Komisiją įtraukti bendrus minimaliuosius standartus, kuriais būtų užtikrinta pakankama pažeidžiamų vartotojų apsauga; rekomenduoja, kad reklama būtų atsakinga, į ją būtų įtraukti aiškūs išėjimai dėl priklausomybės nuo lošimų rizikos, neturi būti reklamos pertekliaus, ji neturėtų būti rodoma įtraukta į turinį, aiškiai skirtą nepilnamečiams, arba jei yra didesnė rizika, kad minėta turinį žiūrės nepilnamečiai, kaip, pavyzdžiui, yra reklamavimo socialinėje žiniasklaidoje atveju;

21. ragina nustatyti ir įgyvendinti priemones, kuriomis vaikai ir nepilnamečiai įgytų skaitmeninių priemonių naudojimo raštingumo ir jį sustiprintų; mano, kad mokyklose įvedus geriausių interneto naudojimo būdų kursus naudotojai sugebėtų geriau apsaugoti nuo priklausomybės nuo internetinių lošimų paslaugų;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

22. pabrėžia, koki svarbų vaidmenį atlieka švietimas, konsultavimo paslaugos ir tėvai didinant informuotumą internetinių lošimų ir jų padarinių nepilnamečiams tema;

23. ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti taikyti veiksmingas informavimo apie priklausomybės nuo lošimų pavojų priemones, ypač skirtas jaunimui;

24. ragina vykdyti socialiai atsakingą reklamą, leidžiant reklamuoti tik teisėtus internetinių lošimų produktų pasiūlymus; mano, kad negalima leisti interneto lošimus reklamuoti padidinant laimėjimo galimybę, tuo sudarant klaidingą įspūdį, kad azartiniai lošimai yra tinkama strategija asmens finansinei padėčiai pagerinti; mano, kad reklamoje reiktų pareikšti aiškia informaciją apie neįveikiamo potraukio lošti padarinius;

25. pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti, kad 18 metų neturintys asmenys neloštų, ir kovoti su problemineis lošimais ir neįveikiamu potraukiu lošti, itin svarbu apibrėžti nežalingą reklamos formatą ir jos sklaidos taisykles;

26. pabrėžia, kad vartotojų apsaugos priemonės turėtų būti įgyvendinamos kartu su prevencinėmis ir atsakomosiomis vykdymo užtikrinimų priemonėmis, siekiant sumažinti piliečių bendravimą su organizatoriais, veikiančiais be leidimo; pabrėžia, kad svarbu bendrai apibrėžti legalių azartinių lošimų organizatorių sąvoką, kad valstybės narės, laikydamosi ES teisės aktų, išduotų leidimus tik tiems veiklos vykdytojams, kurie atitinka bent jau toliau nurodytus reikalavimus ir dėl to yra laikomi legaliais:

a) organizatorius turi licenciją, išduotą lošėjo valstybėje narėje, pagal kurią jam leidžiama užsiimti veikla toje valstybėje narėje,

b) organizatorius nelaikomas nelegaliu pagal įstatymus, taikomus bet kurioje kitoje valstybėje narėje;

27. mano, kad į registracijos procesą, kaip privaloma funkcija, reiktų įtraukti pasirinktą apibrėžti didžiausią nuostolių per tam tikrą laiko tarpą ribą, kurią galėtų nustatyti pats lošėjas; ši funkcija turėtų būti taikoma bent jau srityse, kuriose renginiai vyksta trumpais laiko tarpais;

ES teisės laikymasis

28. pabrėžia, kad, viena vertus, internetinių azartinių lošimų organizatoriai visais atvejais turėtų laikytis valstybių narių, kuriose jie veikia, nacionalinės teisės, kita vertus, valstybės narės turėtų pasilikti teisę taikyti apribojimus, kuriuos jos laiko tinkamais ir pagrįstais kovojant su nelegaliais internetiniais lošimais ir reikalingais norint įgyvendinti nacionalinius teisės aktus ir neleisti nelegaliems organizatoriams patekti į rinką;

29. pripažįsta, kad taikant subsidiarumo principą valstybės narės turi teisę nustatyti, kaip nacionaliniu lygmeniu turėtų būti organizuojamas ir reguliuojamas internetinių lošimų paslaugų teikimas, ir teisę taikyti visas priemones, kurios, jų nuomone, būtinos kovojant su neteisėtomis lošimo paslaugomis priemonėmis, kartu laikydamosi pagrindinių ES sutarties principų; pripažįsta, kad tokie teisės aktai turi būti proporcingi, nuoseklūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai; pažymi, kad, siekiant atsižvelgti į tarptautinį internetinių lošimų pobūdį, būtina sukurti nuoseklesnę ES politiką;

30. pažymi, kad Komisija kelioms valstybėms narėms išsiuntė laiškus, prašydama pateikti išsamią informaciją apie galiojančius lošimus reglamentuojančius teisės aktus; ragina Komisiją tęsti dialogą su valstybėmis narėmis; atkreipia dėmesį į Komisijos darbą nagrinėjant kai kurioms valstybėms narėms iškeltas bylas dėl pažeidimų ir prieš jas pateiktus skundus; ragina Komisiją bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis toliau stebėti, ar nacionaliniai įstatymai ir praktika atitinka ES teisę, ir pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš valstybes nares, kurios pažeidžia ES teisę; gerbia valstybių narių sprendimą įvesti monopolijas šiame sektoriuje, su sąlyga, kad, laikantis Teisingumo teismo praktikos, šioms monopolijom taikoma griežta kontrolė ir užtikrinamas ypatingai aukštas vartotojų apsaugos lygis, kad šių monopolijų veikla atitinka bendro intereso tikslus ir jos nuosekliai mažina galimybes lošti;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

31. ragina Komisiją, valstybes nares ir ekspertų grupę lošimo klausimais parengti suderintas priemones, strategijas ir keistis gerąja patirtimi, siekiant išnagrinėti reiškinį, kai Europos Sąjungos rinkoje veikiančios, bet Europoje ir už jos ribų esančiuose mokesčių rojuose turintys registruotąsias buveines licencijuoti organizatoriai vengia mokesčių, ir su juo kovoti;

32. atkreipia dėmesį į riziką, kuri gali kilti dėl vartotojų galimybės naudotis nelegalių azartinių lošimų paslaugomis; ragina Komisiją ir valstybes nares ekspertų grupei lošimų klausimais padedant apsvarstyti socialines sąnaudas, patiriamas leidžiant užsiimti reguliuojama lošimų veikla, ir neigiamą poveikį, patiriamą vartotojams naudojantis nelegalių organizatorių paslaugomis;

33. pabrėžia, kad tos valstybės narės, kurios nusprendžia atverti savo internetinių lošimų sektorių, turi, visapusiškai laikydamosi ES teisės, nustatyti skaidrią ir teisiškai pagrįstą licencijų taikymo procedūrą, grindžiamą objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, pagal kurią užtikrinama pakankama ir griežta piliečių ir vartotojų apsauga;

Administracinis bendradarbiavimas

34. ragina ekspertų grupę lošimų klausimais ir Komisiją kiek galima labiau palengvinti valstybių narių reguliavimo institucijų keitimąsi duomenimis, kad būtų galima keistis geriausia praktika ir duomenimis, siekiant lengviau sukurti bendrą lošimų nustatymo sistemą, vykdymo užtikrinimo priemones, taikomas nelegaliems organizatoriams, sustiprinti vartotojų apsaugą, įgyvendinti reklamos atsakomybės principą, baltuosius ir juoduosius sąrašus, užkirsti kelią susitarimams dėl varžybų baigties, taip pat nustatyti savanoriško savo galimybės lošti apribojimo priemones, kurios apima, be kita ko, asmenines lošimo laiko ir pinigų ribas, taikomas visoje ES; ragina Komisiją sudaryti ekspertų grupę, kuri savo darbe vadovautųsi visomis prieinamomis žiniomis; primygtinai ragina valstybes nares iš naujo pradėti dialogą dėl internetinių lošimų paslaugų Tarybos Įsisteigimo ir paslaugų darbo grupės forume;

35. ragina Komisiją visada į ekspertų grupes ir konsultacijas įtraukti ekspertus, kurie specializuojasi probleminio ir patologinio lošimo srityje;

36. mano, kad Europos lygmeniu turėtų būti stiprinamas nacionalinių socialinės ir sveikatos srities ekspertų, kurie specializuojasi patologinio ir probleminio lošimo srityje, bendradarbiavimas ir keitimasis geriausia patirtimi;

37. pabrėžia, kad, nors tyrimo institucijoms svarbu veiksmingai keistis informacija, siekiant užtikrinti sėkmingą teisės aktų vykdymą, kovos su susitarimais dėl varžybų baigties veiksmai turi atitikti nacionalinius įstatymus ir ES duomenų apsaugos teisės aktus;

38. ragina valstybes nares pasitelkus ekspertų grupę glaudžiai bendradarbiauti su Komisija ir tarpusavyje siekiant derinti veiksmus, kuriais siekiama kovoti su neleistina tarpvalstybinių lošimų paslaugų pasiūla, bei įgyvendinti Komisijos komunikato dėl internetinių lošimų veiksmų planą;

39. pripažįsta, kad valstybių narių bendradarbiavimas yra būtinas, tačiau pabrėžia, kad taip pat labai svarbu, jog ekspertų grupė lošimų klausimais dirbtų glaudžiai bendradarbiaudama su visomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant lošimų sektorių ir vartotojų organizacijas;

40. pabrėžia, jog svarbu, kad ekspertų grupė siektų skaidresnių ir paprastesnių procedūrų, kad panaikintų nereikalingą administracinę našta, tenkančią valstybėms narėms, dėl kurios gali be reikalo didėti legalių internetinių paslaugų teikėjų sąnaudos tose šalyse, kurios nusprendė atverti savo rinkas; pažymi, kad administracinės naštos mažinimas neturi kelti pavojaus vartotojų apsaugai;

41. mano, kad būtina imtis veiksmų lošimų apmokestinimo tvarkai suderinti siekiant, kad per didelės mokesčių lengvatos nepaskatintų plėsti ir koncentruoti internetinių lošimų veiklos;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

42. ragina nacionalines reguliavimo institucijas tose valstybėse narėse, kurios nusprendė taikyti licencijavimo sistemas, keistis geriausia patirtimi, kuri padėtų sudaryti palankesnes sąlygas nacionalinėms azartinių lošimų licencijoms, įskaitant lošimų įrangos techninius standartus, taikyti; ragina kompetentingas nacionalines reguliavimo institucijas leisti lošimų įmonės veiklą savo jurisdikcijoje tik tada, jei ši įmonės savo veikla nepažeidžia galiojančių įstatymų nė kitoje ES valstybėje narėje, kurios įstatymai nebuvo pripažinti neatitinkančiais teisingumo Teismo praktikos;

P pinigų plovimas

43. pabrėžia, kad internetiniai lošimai vyksta aplinkoje, kurioje nenaudojami grynieji pinigai, ir kad, atsižvelgiant į priklausomybę nuo finansines paslaugas teikiančių trečiųjų šalių, reikia papildomų apsaugos nuo pinigų plovimo priemonių; pabrėžia nacionalinių lošimus prižiūrinčių institucijų, nacionalinės policijos ir nacionalinių teisėsaugos įstaigų bendradarbiavimo poreikį siekiant užkirsti kelią nusikalstamai veiklai;

44. ragina Komisiją, valstybes nares ir ekspertų grupę lošimų klausimais imtis aktyvių kovos su pinigų plovimu veiksmų; palankiai vertina pasiūlymą išplėsti Pinigų plovimo prevencijos direktyvos taikymo sritį ir įtraukti visas lošimų formas, taip pat ragina kompetentingas nacionalines valdžios institucijas užtikrinti, kad pagal Trečiąją pinigų plovimo prevencijos direktyvą būtų pranešama apie įtartinus sandorius, kurie yra galimai susiję su pinigų plovimu ar kita nusikalstama veikla;

45. ragina Tarybą sparčiai ir drąsiai tęsti derybas dėl Komisijos pasiūlymo dėl direktyvos dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui (COM(2013)0045) ir spręsti visų rūšių lošimų problemas, įskaitant internetinius azartinius lošimus, siekiant kovoti su internetinių sporto lažybų veiklos išnaudojimu nusikalstamiems interesams – pinigų plovimo tikslais;

46. pabrėžia, kad patikimos ir nedviprasmiškos registracijos ir patikros sistemos yra pagrindinės priemonės užkertant kelią bet kokiam piktnaudžiavimui lošimų internete srityje, kaip antai pinigų plovimas; pažymi, kad tapatybės patikrai atlikti galima būtų naudoti jau esamas ir plėtojamas internetines struktūras, kaip antai internetinės banko ir kredito kortelių patikros sistemos;

47. mano, kad internetinių lošimų bendrovės, veikiančios ES teritorijoje, turi būti įregistruotos kaip teisėti ES subjektai;

48. pabrėžia, kad visos valstybės narės turi nustatyti ir paskirti kompetentingą valdžios instituciją, atsakingą už internetinių lošimų stebėseną; pažymi, kad šiai institucijai taip pat turėtų būti suteikta teisė įsikišti įtartinų internetinių lošimų atvejais; be to, iš lošimus organizuojančių bendrovių turėtų būti reikalaujama pranešti šiai institucijai apie bet kokią įtartiną lošimų veiklą;

Sporto renginių sąžiningumas

49. pabrėžia, kad kovojant su susitarimais dėl varžybų baigties, kurie yra tarptautinio pobūdžio, būtina, kad visos suinteresuotosios šalys, taip pat ir viešosios institucijos, teisėsaugos tarnybos, sporto sektoriaus subjektai, lošimų organizatoriai, lošimų reguliavimo institucijos, sportininkai ir rėmėjai veiksmingiau bendradarbiautų, kartu reikėtų skirti didesnę dėmesį švietimui ir prevenciniams veiksams šioje srityje; todėl palankiai vertina neseniai atliktus Komisijos 2012 m. parengiamuosius veiksmus, kuriais remiami tarpvalstybiniai švietimo projektai siekiant kovoti su susitarimais dėl varžybų baigties; pažymi, kad susitarimai dėl varžybų baigties sudaromi tiek neinternetinėse, tiek internetinėse lošimų rinkose, taip pat kad daugeliu atvejų su internetinėmis lažybomis susiję susitarimai dėl varžybų baigties sudaromi padedant lošimų organizatoriams, kurie veikia nereguliuojamose rinkose, esančiose už ES ribų;

50. ragina imantis savireguliacijos iniciatyvos priimti elgesio kodeksą ir nustatyti bendrą draudimą visiems sporto renginių darbuotojams (žaidėjams, treneriams, teisėjams, medicinos ir techniniam personalui), galintiems turėti tiesioginę įtaką rezultatui, lažintis varžybose arba renginiuose, kuriuose jie dalyvauja; šiuo klausimu taip pat pabrėžia, kad valstybių narių lygmeniu reikalingos griežtos ir patikimos amžiaus ir tapatybės tikrinimo sistemos; ragina sporto organizacijas pasitelkti švietimo kampanijas ir elgesio kodeksus siekiant nuo ankstyvo amžiaus informuoti sportininkus, teisėjus ir pareigūnus apie manipuliavimo sporto varžybų eiga neteisėtumą;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

51. pripažįsta, kad pastangos kovoti su sporto organizacijų ištraukimu į korumpuotą veiklą, kaip antai susitarimai dėl varžybų baigties ar pinigų plovimas, taip pat kaip ir elgesio kodeksai turi apimti visas suinteresuotųjų asmenų grupes (pareigūnus, savininkus, vadybininkus, agentus, lošėjus, teisėjus ir rėmėjus) ir visas organizacijas (klubus, lygas, federacijas ir t.t.);

52. ragina valstybes nares daugiau dėmesio skirti korupcijai sporte ir pabrėžia, kad šiuo požiūriu reikia daugiau dėmesio skirti veiksmingam teisėsaugos institucijų darbui; ragina nacionaliniu lygmeniu patvirtinti veiksmingas priemones tam, kad būtų išvengta interesų konfliktų, visų pirma vengiant visų sporto sektoriaus suinteresuotųjų šalių ištraukimo į lažybas dėl varžybų, kuriose jie dalyvauja; ragina visus sporto valdymo organus išipareigoti laikytis gero valdymo praktikos siekiant sumažinti pavojų nukentėti dėl susitarimų dėl varžybų baigties; todėl ragina Komisiją atsižvelgti į Europos Tarybos darbą vertinant tam tikrų tipų lažybų riziką ir įvertinti lažybas taškiniuose lažybų punktuose, kur galima lažintis dėl kai kurių rezultatų varžybų metu, bei imtis atitinkamų veiksmų;

53. ragina sporto federacijas ir lošimų organizatorius į elgesio kodeksą įtraukti draudimą lažintis dėl vadinamųjų neigiamų įvykių varžybose ar renginiuose, pvz., geltonųjų kortelių, baudinių ar laisvųjų smūgių; ragina valstybes nares ir lošimų organizatorius uždrausti bet kokias tiesiogines sporto lažybas, nes jos pasitvirtino kaip ypač susijusios su susitarimais dėl varžybų baigties ir todėl kelia pavojų sąžiningumui sporte;

54. ragina nustatyti pareigą sporto organizacijoms, viešojo sektoriaus institucijoms, Europolui ir Eurojustui nacionaliniu ir Europos lygmeniu bendradarbiauti ir keistis informacija apie įtartinę veiklą siekiant kovoti su nusikalstama veikla, susijusia su tarpvalstybiniais internetiniais lošimais;

55. palankiai vertina Komisijos ketinimą skatinti labiau keistis gerą patirtimi kovos su susitarimais dėl varžybų baigties srityje; pabrėžia, kad Europos Sąjungai svarbu remti Europos Taryboje vykstantį darbą rengiantis deryboms dėl tarptautinės konvencijos dėl sporto vientisumo apsaugos ir skatinimo; pabrėžia, kad susitarimas dėl varžybų baigties ne visada susijęs su lažybotomis ir kad turi būti kovojama su šiuo su lažybotomis nesusijusiu susitarimu dėl varžybų baigties, kuris taip pat kelia problemų sporto sąžiningumui; pabrėžia, kad būtina stiprinti bendradarbiavimą ES ir pasauliniu lygmeniu kovojant su susitarimais dėl varžybų baigties; ragina Komisiją imtis vadovaujamojo vaidmens kuriant pasaulinę platformą, skirtą keistis informacija ir geriausia patirtimi, taip pat reguliavimo institucijų, sporto organizacijų, policijos, teismų institucijų ir lošimų organizatorių bendriems prevencijos ir įgyvendinimo veiksams koordinuoti;

56. mano, kad nuosekli baudžiamųjų sankcijų politika yra būtina europiniam internetinių lošimų sektoriaus reglamentavimo metodui, ir šiuo tikslu primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti, kad nesąžiningas manipuliavimas rezultatais siekiant finansinės ar kitokios naudos būtų uždraustas, bet kokią grėsmę varžybų sąžiningumui, įskaitant tas varžybas, kurios susijusios su lažybotomis, įtvirtinant kaip nusikalstamą veiką; primygtinai ragina Komisiją imtis veiksmų ES lygmeniu prieš nereglamentuojamus internetinius lošimus ir prisidėti kovojant su susitarimais dėl varžybų baigties;

57. pripažįsta, kad kai kuriose valstybėse narėse iš lošimų ir loterijų gaunamos didelės pajamos, kurios galėtų būti nukreiptos visuomeninės naudos ir labdaros reikmėms, kultūrai, mėgėjų sportui ir arklių lenktynėm bei žirgų sportui finansuoti; be to, pabrėžia šio tvaraus indėlio svarbą ir specifinį vaidmenį, kuris turėtų būti pripažintas Europos lygmeniu vykstančiose diskusijose; pakartoja savo poziciją, kad sporto lažybos – tai sporto rungtynių panaudojimas komerciniais tikslais; rekomenduoja, visapusiškai gerbiant valstybių narių kompetenciją šiuo klausimu, apsaugoti sporto varžybas nuo bet kokio neleistino komercinio naudojimo, visų pirma pripažįstant sporto organizacijų nuosavybės teises į jų rengiamas varžybas, siekiant ne tik užtikrinti sąžiningą finansinę grąžą, kuri būtų naudinga visų lygių profesionaliam ir mėgėjų sportui, bet ir stiprinti kovą su sukčiavimu sporte, t. y. su susitarimais dėl varžybų baigties;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

58. ragina, koordinuojant Komisijai, daugiau bendradarbiauti Europos lygmeniu tam, kad būtų nustatyti internetinių lažybų organizatoriai, užsiimantys nelegalia veikla, pvz., be kita ko, sudarantys susitarimus dėl varžybų baigties arba organizuojantys lažybas dėl jaunimo varžybų, kuriose dalyvauja nepilnamečiai, ir kad būtų uždrausta jiems vykdyti šią veiklą, ir tikisi, kad lošimų pramonė laikysis šio draudimo taikydama savireguliacijos taisykles;
59. ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę uždrausti visų formų susitarimus dėl varžybų dalies baigties, pvz., lažybas dėl kampinių, laisvųjų smūgių, įmetimų iš užribio ir geltonųjų kortelių, nes, kaip rodo patirtis, šie susitarimai labai nulemia varžybų rezultatus;
60. ragina Komisiją sukurti lažybų reguliavimo institucijoms skirtą Europos įspėjimo sistemą siekiant sparčiai keistis informacija apie susitarimus dėl sporto įvykių baigties;
61. teigiamai vertina tarptautinius švietimo projektus, kuriais siekiama su susitarimais dėl varžybų baigties kovoti pasaulio mastu;
62. pabrėžia, kad sportininkams reikia veiksmingų apsaugos mechanizmų, kuriais būtų pasipriešinta korupcijos įtakai – reikia apsaugoti moralinį ir fizinį sportininkų orumą, užtikrinti tinkamas darbo sąlygas, atlyginimus ar atlygį ir ši apsauga turi apimti draudimą dalyvauti įvairių lygmenų varžybose sporto organizacijoms, nuolat nesilaikančioms šių pareigų savo sportininkų atžvilgiu;
63. pabrėžia, kad bylos dėl susitarimų dėl varžybų baigties dažnai nagrinėjamos valstybių teismuose, taip pat sporto arbitražo teisme ir kad abiem atvejais privaloma laikytis Europos žmogaus teisių konvencijos 6 straipsnyje nustatytų minimalių tarptautinių procesinių standartų;
64. ragina, kiekvienos valstybės narės lygmeniu atlikus vertinimą, griežtai reguliuoti ar uždrausti pavojingas lošimų formas;

o

o o

65. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.
-

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

P7_TA(2013)0350

Europos kalbų išnykimo grėsmė ir kalbų įvairovė

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos kalbų išnykimo grėsmės ir kalbų įvairovės Europos Sąjungoje (2013/2007(INI))

(2016/C 093/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į ES pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnio 1 dalį ir 22 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Komisijos atlikto tyrimo „Euromosaic“ rezultatus, kurie patvirtino, kad Europos kalbos nyksta, nes šiuo metu naudojamomis priemonėmis nepavyksta jų apsaugoti,
- atsižvelgdamas į 2003 m. spalio 17 d. Unesco Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvenciją, kuri apima žodinės kūrybos ir išraiškos formas, įskaitant kalbą, kaip nematerialaus kultūros paveldo raiškos priemonę,
- atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 20 d. Unesco Konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo,
- atsižvelgdamas į Unesco Pasaulio kalbų, kurioms gresia išnykimas, atlasą,
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 18 d. Europos Tarybos vietos ir regionų valdžios institucijų kongreso priimtą rezoliuciją (301/2010) dėl mažumų kalbų indėlio į regionų vystymąsi ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos pranešimą Nr. 12423/2010, rezoliuciją Nr. 1769/2010 ir į rekomendaciją Nr. 1944/2010,
- atsižvelgdamas į 2008 m. rugsėjo 18 d. Komisijos komunikatą „Daugiakalbystė – Europos turtas ir bendras rūpestis“ (COM(2008)0566),
- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę dėl istorinių kalbinių mažumų apsaugos ir puoselėjimo įgyvendinant Lisabonos sutartį ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 21 d. Tarybos rezoliuciją dėl Europos daugiakalbystės strategijos ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos 1992 m. lapkričio 5 d. pateiktą pasirašyti Europos regioninių arba mažumų kalbų chartiją,
- atsižvelgdamas į 1996 m. priimtą Visuotinę kalbinių teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 1995 m. Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją,

⁽¹⁾ <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1671947&Site=DC>

⁽²⁾ OL L 394, 2006 12 30, p. 10.

⁽³⁾ OL C 259, 2011 9 2, p. 31.

⁽⁴⁾ OL C 320, 2008 12 16, p. 1.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2004 m. sausio 14 d. rezoliuciją „Kultūrinės įvairovės išsaugojimas ir skatinimas: Europos regionų ir tarptautinių organizacijų, kaip antai UNESCO ir Europos Tarybos, vaidmuo“⁽¹⁾ ir į savo 2003 m. rugsėjo 4 d. rezoliuciją dėl Europos regioninių ir rečiau vartojamų kalbų (ES mažumų kalbų) atsižvelgiant į plėtrą ir kultūrinę įvairovę⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2003 m. sausio 14 d. rezoliuciją dėl regionų ir vietos valdžios institucijų vaidmens Europos integracijoje⁽³⁾, kurioje aptariama kalbų įvairovė Europoje,
 - atsižvelgdamas į savo 2009 m. kovo 24 d. rezoliuciją dėl daugiakalbystės – Europos turto ir bendro rūpesčio⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2008 m. rugsėjo 25 d. rezoliuciją dėl bendruomenių žiniasklaidos Europoje⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą (A7-0239/2013),
- A. kadangi Lisabonos sutartimi sustiprinamas tikslas saugoti ir skatinti visą Europos Sąjungos kultūrų bei kalbų paveldą;
- B. kadangi kultūrų ir kalbų įvairovė yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos principų, įtvirtintų ES pagrindinių teisių chartijos 22 straipsnyje: „Sąjunga gerbia kultūrų, religijų ir kalbų įvairovę“;
- C. kadangi kalbų įvairovė yra Pagrindinių teisių chartijos 21 ir 22 straipsniuose pripažįstama piliečių teisė, o tai reiškia, kad bandymas suteikti absoliučią pirmenybę vienai kalbai yra Europos Sąjungos pagrindinių vertybių apribojimas ir pažeidimas;
- D. kadangi kalbas, kurioms gresia išnykimas, reikėtų suvokti kaip Europos kultūros paveldo dalį, o ne kaip priemones politiniams, etniniams ar teritoriniams siekiams įgyvendinti;
- E. kadangi vertės ir garbės požiūriu visos Europos kalbos yra lygiateisės, jos yra neatsiejama Europos kultūrų bei civilizacijų dalis ir prisideda prie žmonijos praturtinimo;
- F. kadangi labai darnios daugiakalbės visuomenės, kurios kalbų įvairovę valdo demokratiškai ir tvariai, padeda kurti įvairovę, yra atviresnės ir turi geresnes sąlygas prisidėti prie kalbų įvairovės teikiamos naudos;
- G. kadangi visos kalbos, įskaitant kalbas, kurioms gresia išnykimas, atspindi tam tikrą istorinę, socialinę ir kultūrinę išmintį bei gebėjimus, mentalitetą ir kūrybos būdus, kurie prisideda prie Europos Sąjungos turtinimo ir įvairovės ir sudaro ES tapatybės pagrindą; todėl kalbų įvairovę ir kalbų, kurioms gresia išnykimas, vartojimą šalyje reikėtų laikyti ne našta, o vertybe, taigi juos remti ir skatinti;
- H. kadangi Unesco savo Pasaulio kalbų, kurioms gresia išnykimas, atlase nurodo, kad kalbai gresia pavojus išnykti, jeigu ji neatitinka vieno ar daugiau šių mokslinių kriterijų ar menkai juos atitinka: kalbos perdavimo iš kartos į kartą; absoliutaus kalbančių žmonių skaičiaus; ja kalbančių žmonių ir bendro gyventojų skaičiaus santykio; kalbos vartojimo įvairiose viešosiose ir privačiosiose srityse; reagavimo į naujas žiniasklaidos priemones; kalbos mokymosi ir mokymo priemonių buvimo; vyriausybės ir institucijų požiūrio į kalbą bei kalbos politikos, įskaitant oficialų statusą ir vartojimą; bendruomenės narių požiūrio į savo kalbą; dokumentacijos rūšies ir kokybės;

⁽¹⁾ OL C 92 E, 2004 4 16, p. 322.

⁽²⁾ OL C 76 E, 2004 3 25, p. 374.

⁽³⁾ OL C 38 E, 2004 2 12, p. 167.

⁽⁴⁾ OL C 117 E, 2010 5 6, p. 59.

⁽⁵⁾ OL C 8 E, 2010 1 14, p. 75.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- I. kadangi pagal 2005 m. Unesco Konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo valstybės narės gali imtis tinkamų priemonių, kad apsaugotų kultūros veiklą, gėrybes ir paslaugas, įskaitant priemones, susijusias su kalbomis, kurios naudojamos minėtos veiklos, gėrybių ir paslaugų reikmėms, siekiant skatinti kultūrų raiškos įvairovę ir Konvencijos šalių teritorijoje, ir pagal tarptautinius susitarimus;
- J. kadangi Europos Tarybos pateikta Europos regioninių arba mažumų kalbų chartija, kurią ratifikavo 16 Sąjungos valstybių narių, užtikrina sistemą nykstančioms kalboms apsaugoti ir priemonę mažumoms – du Kopenhagos kriterijuose paminėtus aspektus, kuriuos turi atitikti į ES įstoti norinčios valstybės, apsaugoti;
- K. kadangi pagal Unesco visose Europos šalyse, Europos užjūrio teritorijose ir ES klajoklių bendruomenėse esama kalbų, kurios perduodamos tik žodžiu iš kartos į kartą ir turėtų būti laikomos kalbomis, kurioms gresia išnykimas; kadangi kai kurių Europos kalbų, kurioms gresia išnykimas ir kuriomis kalba tarpvalstybinės bendruomenės, apsaugos lygis labai skiriasi atsižvelgiant į valstybę narę ar regioną, kuriame gyvena jomis kalbantys asmenys;
- L. kadangi kai kuriose valstybėse ir regionuose esama mažumų arba regioninių kalbų, kurioms gresia išnykimas ar kurios nyksta, tačiau kurios kitose kaimyninėse valstybėse yra oficialios, t. y. daugumos kalbos;
- M. kadangi Europos kalbų ir kultūrų įvairovė kartu su natūralia biologine įvairove yra gyvojo paveldo, būtino tvariam mūsų visuomenės vystymuisi, dalis, ir kadangi tai reikėtų išsaugoti ir apsaugoti nuo bet kokios grėsmės išnykti;
- N. kadangi pagarba kalbų įvairovei, stiprindama abipusį supratimą, savivertę ir didindama atvirumą naujovėms, teigiamai prisideda prie socialinės sanglaudos, ir kadangi kalbų įvairovė padeda pažinti kultūrą ir prisideda prie tarpkultūrinės kompetencijos kūrimo bei įgijimo, taip pat skatina tautas ir šalis bendradarbiauti;
- O. kadangi Lisabonos sutarties 167 straipsnyje aiškiai nurodyta, kad „Sąjunga prisideda prie valstybių narių kultūrų klestėjimo, gerbdama jų nacionalinę ir regioninę įvairovę“, ir todėl skatina imtis veiksmų ne tik siekiant išsaugoti ir apsaugoti Sąjungos kalbinio paveldo, kaip jos įvairovės dalies, turtingumą, bet ir imtis iniciatyvos siekiant stiprinti ir puoselėti šį paveldą papildant valstybių narių įgyvendinamą politiką;
- P. kadangi Europos Sąjungos kalbų įvairovės sąvoka apima ne tik pagrindines oficialiąsias kalbas, bet ir kitas oficialiąsias kalbas, regionines kalbas ir kalbas, neturinčias oficialaus statuso valstybėse narėse;
- Q. kadangi kalbų, kurioms gresia išnykimas, kategorijai taip pat priskiriamos kalbos, kurioms toks pavojus gresia tik tam tikroje teritorijoje, kurioje jomis kalbančių bendruomenės asmenų skaičius labai mažėja, taip pat tos kalbos, kai kelis kartus iš eilės atlikus surašymus iš statistinių duomenų matyti, kad tam tikra kalba kalbančių asmenų skaičius smarkiai sumažėjo;
- R. kadangi tam tikrose Sąjungos vietovėse valstybių narių oficialiosioms kalboms taip pat gali grėsti išnykimas;
- S. kadangi ypatingą dėmesį reikėtų skirti toms kalboms, kurioms gresia išnykimas, nes jų padėtis turi būti svarstoma skubiai, pripažįstant kultūrų įvairovę ir daugiakalbystę, įgyvendinant politikos priemones, kuriomis kovojama su esamu išankstiniu nusistatymu prieš kalbas, kurioms gresia išnykimas, ir taikant kovos su vienodiniu požiūrį nacionaliniu ir europiniu lygmenimis;
- T. kadangi veiksmingiausia mokyti žmones jų gimtąja kalba;
- U. kadangi, jei vaikai nuo gimimo mokomi gimtosios kalbos ir kartu išmoksta valstybės oficialiąją kalbą, jie išsiugdo natūralius įgūdžius vėliau išmokti daugiau kalbų, o daugiakalbystė jauniems europiečiams yra didelis turtas;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- V. kadangi Europoje nykstančioms kalboms kylančią grėsmę galima sumažinti nustatant principą, pagal kurį vykdančios viešąją veiklą ir teisingumą atitinkama kalba, remiantis lygiateisiškumu ir siekiant užtikrinti įvairovę, būtų traktuojama proporcingai;
- W. kadangi kalbos saugojimas ir jos perdavimas iš kartos į kartą labai dažnai vyksta pasitelkiant savišvietą ir neformalųjį švietimą ir kadangi būtina pripažinti pelno nesiekiančių organizacijų, meno ir menininkų vaidmenį šioje srityje;
- X. kadangi įgyvendinant Komisijos daugiakalbystės politiką kalbų, kurioms gresia išnykimas, klausimui nepakankamai skiriama tikslingo dėmesio; kadangi pastaraisiais dviem daugiamečių finansinių programų laikotarpiais, t. y. 2000–2007 m. ir 2007–2013 m., ES šioms kalboms skiriama parama buvo labai sumažinta, todėl jos patiria didesnių sunkumų, ir kadangi reikia siekti, kad taip neįvyktų priimant kitą daugiametę finansinę programą (2014–2020 m.);
1. ragina Europos Sąjungą ir valstybes nares daugiau dėmesio skirti ypač didelei grėsmei, su kuria susiduria daugelis Europos kalbų, priskiriamų kalbų, kurioms gresia išnykimas, kategorijai, ir visapusiškai išsipareigoti saugoti ir skatinti unikalią Sąjungos kalbų ir kultūrų paveldo įvairovę įgyvendinant plataus užmojo aktyvią atitinkamų kalbų gaivinimo politiką ir šiam tikslui skiriant pakankamai biudžeto lėšų; rekomenduoja, kad ši politika taip pat būtų siekiama ugdyti didesnę ES piliečių sąmoningumą šių bendruomenių kalbų ir kultūrų turtingumo klausimais; ragina valstybes nares rengti kalbų, kurioms gresia išnykimas, puoselėjimo veiksmų planus remiantis bendra gerąja patirtimi, kurios jau esama keliose Europos kalbinėse bendruomenėse;
 2. ragina valstybių narių vyriausybes pasmerkti praktiką, kai, naudojantis kalbine diskriminacija ar priverstiniu arba slaptu vienodiniu, praityje imtasi ar dabar imamasi veiksmų prieš kalbinių bendruomenių, kurioms gresia išnykimas, tapatumą ir kalbos vartojimą ar jų kultūros įstaigas;
 3. ragina visas valstybes nares, kurios dar neratifikavo ir neįgyvendino Europos regioninių arba mažumų kalbų chartijos, tai padaryti; pažymi, kad ši chartija yra kalbų, kurioms gresia išnykimas, apsaugos lyginamasis standartas ir viena iš Kopenhagos kriterijuose, kuriuos valstybės turi atitikti, kad galėtų įstoti į ES, nurodytų mažumų apsaugos priemonių;
 4. ragina valstybes nares ir Komisiją laikytis įsipareigojimų, kurių jos įsipareigojo laikytis pasirašydamos 2005 m. Unesco Konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo, ir savo teritorijoje, ir pagal tarptautinius susitarimus;
 5. ragina Sąjungos valdžios institucijas faktinį kalbų įvairovės principo, ypač pažeidžiamiausių Europos kalbų apsaugos principo, laikymąsi įtraukti kaip sąlygą, kurią turi atitikti visos valstybės, norinčios tapti ES valstybėmis narėmis;
 6. ragina Komisiją ir valstybių narių vyriausybes bei regionų valdžios institucijas rengti programas, kuriomis būtų skatinama tolerancija nykstančioms kalbinėms ar etninėms bendruomenėms, pagarba jų kalbos ir kultūros vertybėms bei visuomenės pagarba šioms bendruomenėms;
 7. atkreipia valstybių narių vyriausybų ir regionų valdžios institucijų dėmesį į tai, kad kalbos, kuriai gresia išnykimas, išlikimas priylgsta šią kalbą vartojančios bendruomenės išlikimui ir vystymuisi ir kad todėl, siekiant parengti tokių kalbų apsaugos politiką, reikėtų atsižvelgti ne tik į kultūros ir švietimo, bet ir į ekonominius bei socialinius aspektus;
 8. ragina Komisiją pasiūlyti konkrečias politikos priemones, skirtas apsaugoti kalbas, kurioms gresia išnykimas; taip pat ragina Komisiją ir Tarybą, atsižvelgiant į savo įgaliojimus pagal Sutartį, pritaikyti ES politikos sritis ir sudaryti programas taip, kad kalbos, kurioms gresia išnykimas, ir kalbų įvairovė būtų remiamos naudojant ES 2014–2020 m. laikotarpio finansinės paramos priemones, tarp kurių yra programos apie šių kalbų dokumentavimą, taip pat švietimo ir mokymo programos, socialinės įtraukties, jaunimo ir sporto programos, mokslinių tyrimų ir vystymosi, kultūros ir žiniasklaidos programos, struktūriniai fondai – Sanglaudos fondas, ERPF, ESF, Europos teritorinio bendradarbiavimo priemonė, EŽŪFKP

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

– taip pat visos priemonės ir mainų programos, kuriomis skatinamos naujosios technologijos, socialinė žiniasklaida ir daugialypės terpės platformos, įtraukiant į šią sritį paramą ir turinio, ir taikomųjų programų kūrimui; laikosi nuomonės, kad taikant šias priemones daugiausia dėmesio reikėtų skirti programoms ir veiksams, turintiems teigiamą platesnio masto darbotvarkę arba kultūrinį, arba ekonominiu požiūriu už savo bendruomenės ir regiono ribų; ragina Komisiją apsvarstyti, su kokiomis administracinėmis ir teisinėmis kliūtimis susiduria asmenys, vykdydami projektus, susijusius su kalbomis, kurioms gresia išnykimas, dėl nedidelio atitinkamų kalbinių bendruomenių dydžio;

9. kadangi veiksmų laikotarpio pratęsti negalima, prašo, kad kalbų, kurioms gresia išnykimas, išsaugojimo finansavimas būtų lengvai prieinamas ir kuo aiškesnis tam, kad subjektai, norintys juo pasinaudoti, galėtų per apibrėžtą laikotarpį iš tiesų padėti nykstančioms kalboms;

10. mano, kad Europos Sąjunga turėtų raginti valstybes nares ir remti kalbos politiką, kuri padėtų vaikams nuo kuo jaunesnio amžiaus išmolti kalbą, kuriai gresia išnykimas, kaip savo gimtąją kalbą; pabrėžia, kad tokia dviejų ar daugiau kalbų skatinimo politika, kaip moksliskai pagrįsta, duotų naudos ir padėtų vaikams vėliau išmolti kitų kalbų, kartu skatinant kalbų perdavimą iš kartos į kartą, o kalbų, kurioms gresia išnykimas, vartotojams būtų suteikiama konkreti parama kalbos perdavimui iš kartos į kartą atgaivinti vietovėse, kuriose ji nyksta;

11. pritaria pasiūlymui stiprinti visų amžiaus grupių studentams skirtą kalbų, kurioms gresia išnykimas, mokymą pasitelkiant atitinkamas metodikas, įskaitant nuotolinį mokymąsi, siekiant ugdyti tikrą europinio pilietiškumo jausmą, grindžiamą kultūrų įvairove ir kalbų pliuralizmu;

12. atkreipia dėmesį į Komisijos programas, susijusias su daugiakalbyste; mano, jog projektų rengėjai turi galėti pasinaudoti jų siūlomomis galimybėmis, ir kadangi kalbų, kurioms gresia išnykimas, bendruomenės, kovojančios dėl kalbos, kuriai gresia išnykimas, išsaugojimo, dažnai yra mažos, primygtinai ragina Komisiją dėl jų nedidelių finansinių išpareigojimų, riboto gavėjų skaičiaus ar dėl mažo atitinkamos vietovės dydžio neatimti galimybes, kad šias bendruomenes įtraukiančios programos gautų finansavimą, tačiau sudaryti jiems palankesnes sąlygas naudotis šiomis programomis ir jas skelbti, informuojant apie jų tinkamumą gauti finansavimą; primygtinai ragina valstybes nares atlikti tarpininkų vaidmenį ir palaikyti šias mažas kalbų, kurioms gresia išnykimas, grupes ir bendruomenes, kad joms būtų skiriamas Europos Sąjungos fondų finansavimas, kartu primena, kad skiriant ES lėšas kalbų įvairovei skatinti nereikėtų nukrypti nuo nustatytos krypties ar šias lėšas naudoti veiksams, kuriuos įgyvendinant nykstančiomis kalbomis naudojamasi kaip platesnio masto politinių darbotvarkių įgyvendinimo priemonėmis, remti;

13. mano, kad kalbų atgaivinimo politika yra ilgalaikis darbas, kuriam reikia skirti daug pastangų ir kuris turi būti grindžiamas įvairiu ir koordinuotu veiklos planavimu įvairiose srityse, visų pirma švietimo (priešmokyklinis ugdymas ir pradinis mokymas mokykloje kartu su tėvų mokymu kalbos yra itin vertingas), administravimo, žiniasklaidos programų (taip pat galimybė steigti ir plėtoti radijo bei televizijos stotis), humanitarinių mokslų ir visose viešojo gyvenimo srityse, užtikrinant išteklių ilgalaikėms priemonėms įgyvendinti; mano, kad reikėtų remti tokių programų rengimą, kalbinių bendruomenių keitimąsi gerąja patirtimi ir jų vertinimo procedūrų įgyvendinimą;

14. primena, kaip svarbu toliau stengtis norminti daugiausia žodžiu perduodamas kalbas;

15. ragina valstybes nares daugiau dėmesio skirti aukštojo mokslo studijoms ir moksliniams tyrimams ir juos remti, ypač daug dėmesio skiriant kalboms, kurioms gresia išnykimas;

16. mano, kad naujos technologijos gali būti naudojamos kaip priemonė siekiant skatinti Europos kalbų, kurioms gresia išnykimas, žinias, sklaidą, mokymą ir saugojimą;

17. pabrėžia, kaip svarbu šeimose iš kartos į kartą perduoti kalbas, kurioms gresia išnykimas, ir skatinti mokytis tokių kalbų pagal tam tikrą švietimo sistemą, jeigu to reikia; ragina valstybes nares ir regionų valdžios institucijas plėtoti švietimo politiką ir rengti mokymo medžiagą šiam tikslui pasiekti;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

18. mano, kad, siekiant atgaivinti kalbas, taip pat svarbu suteikti teisę visuomenėje viešai vartoti kalbas, kurios tapo antraeilėmis ir kuriomis daugiausia kalbama tik uždarame šeimos rate;
19. ragina Komisiją dirbant bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis, kurios įgyvendina kalbų, kurioms gresia išnykimas, apsaugos ir skatinimo programas ir iniciatyvas, pavyzdžiui, su Unesco ir Europos Taryba;
20. rekomenduoja valstybėms narėms stebėti pažeidžiamiausių kalbų vystymąsi, į veiklą įtraukiant ir valstybės institucijas, ir teritorijų, kuriose kalbama savo kalbomis (neatsižvelgiant į tai, ar jos yra oficialios), institucijas;
21. mano, kad žiniasklaidos, ypač naujųjų žiniasklaidos priemonių, vaidmuo apsaugant kalbas, kurioms gresia išnykimas, visų pirma jas išsaugant būsimoms kartoms, gali būti svarbus; be to, pabrėžia, kad siekiant šių tikslų taip pat būtų galima naudotis naujomis technologijomis;
22. atsižvelgiant į tai, kad mirus paskutiniam kalbos vartotojui paprastai išnyksta ir kalba, ragina ypač vietinės valdžios institucijas imtis kalbų atgaivinimo priemonių, kuriomis būtų galima pakeisti šią padėtį;
23. atkreipia dėmesį, kad vienas iš būdų, kaip apsaugoti kalbas nuo išnykimo, gali būti skaitmeninimas; todėl ragina vietos valdžios institucijas rinkti ir kelti į internetą knygas bei įrašus tomis kalbomis ir visų kitų formų kalbų paveldą;
24. siūlo ir tarptautinei bendruomenei, ir valstybėms narėms užtikrinti, kad kalbų, kurioms gresia išnykimas, bendruomenės pripažintų, kad jų kalbos vartojimas ir išsaugojimas yra ir jų bendruomenės, ir Europos vertybė;
25. ragina Komisiją, įgyvendinant įvairias programas, nuolat remti tarpvalstybinius ryšius ir ES lygmens iniciatyvas bei veiksmus, kuriais siekiama remti kalbas, kurioms gresia išnykimas, ir pabrėžia, jog reikia aktyviai prisidėti, kad Unesco rengiamas Pasaulio kalbų, kurioms gresia išnykimas, atlasas būtų išsamesnis nenutrūkstamas projektas ir kad būtų toliau tobulinamas vienodas rodiklių rinkinys, kuris suteiktų galimybę stebėti kiekvienos kalbos būklę ir politikos, taikomos siekiant išvengti kalbos išnykimo, rezultatus;
26. ragina Komisiją tęsti atliekant tyrimą „Euromosaic“ pradėtus mokslinius tyrimus ir nustatyti atvejus, kai nacionaliniu lygmeniu buvo imtasi iniciatyvių veiksmų, dėl kurių gerokai sumažėjo Europos kalbai kylanti grėsmė išnykti; rekomenduoja, kad siekiant remti įvairių kalbinių bendruomenių keitimąsi žiniomis, patyrimu ir geriausios patirties pavyzdžiais, Europos kalbų tinklai atliktų valstybėse narėse taikomos politikos, kuria siekiama išsaugoti, apsaugoti ir skatinti kalbas, kurioms gresia išnykimas, vertinimą ir kad Komisija pateiktų atitinkamas rekomendacijas;
27. ragina Komisiją remti mokslinius tyrimus apie kalbų, kurioms gresia išnykimas, išmokimą ir atgaivinimą bei pažintinę ir socialinę dvi ar daugiau kalbų mokančių Europos Sąjungos piliečių teikiamą naudą;
28. ragina pasirašyti ir ratifikuoti Europos regioninių ir mažumų kalbų chartiją (1992 m.) ir Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją (1995 m.) iki šiol to nepadariusias valstybes nares;
29. ragina Komisiją numatyti galimus veiksmus dėl kalbų, kurioms gresia išnykimas, apsaugos Sąjungoje;
30. ragina Komisiją remti ir bandomuosius projektus, kuriais prisidedama prie kalbų, kurioms gresia išnykimas, vartojimo skatinimo, ir pačių atskirų kalbinių bendruomenių rengiamus veiksmų planus;
31. mano, kad Sąjunga, palaikydama ryšius su trečiosiomis šalimis, visų pirma su šalimis, norinčiomis įstoti į ES, turėtų remti kalbų įvairovę;
32. ragina Komisiją apsvaistyti konkrečių priemonių, susijusių su kalbų, kurioms gresia išnykimas, apsauga, išsaugojimu ir skatinimu, įgyvendinimo ES mastu galimybes;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

33. mano, kad su daugiakalbystės skatinimu susijusios programos yra esminė ES kaimyninių šalių ir (arba) šalių kandidačių bei galimų šalių kandidačių politikos strategijų dalis;
34. mano, jog, stengiantis užtikrinti, kad jaunesnės kartos mokytųsi Europos kalbų, kurioms gresia išnykimas, teikiant Komisijos paramą kalbai atgaivinti itin daug dėmesio reikėtų skirti skaitmeninės žiniasklaidos srities, įskaitant socialinę žiniasklaidą, iniciatyvoms;
35. mano, kad Komisija turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad kai kuriose valstybėse narėse ir regionuose dėl jų įgyvendinamos politikos kyla grėsmė, kad jų teritorijoje išnyks tam tikros kalbos, net jeigu šioms kalboms Europos mastu negresia pavojus;
36. atkreipia dėmesį į naudingas interneto svetaines, kuriose pateikiama informacija apie ES programas, pagal kurias galima finansuoti kalbų, kurioms gresia išnykimas, rėmimo projektus, taip pat ragina Komisiją paskelbti kvietimą atnaujinti šias svetaines, siekiant įtraukti naujas 2014–2020 m. programas, suteikti šia tema daugiau informacijos, ypač susijusioms kalbinėms bendruomenėms;
37. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

P7_TA(2013)0351

Parlamento teisės vykdant būsimų Europos aplinkos agentūros vykdančiųjų direktorių skyrimo procedūrą

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl Parlamento teisių skiriant būsimus Europos aplinkos agentūros vykdančiuosius direktorius – 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 401/2009 dėl Europos aplinkos agentūros bei Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo 9 straipsnio dalinis pakeitimas (2013/2089(INL))

(2016/C 093/08)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 225 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 401/2009 dėl Europos aplinkos agentūros bei Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo ⁽¹⁾ 9 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2012 m. liepos 19 d. Europos Parlamento, ES Tarybos ir Europos Komisijos bendrą pareiškimą dėl decentralizuotų agentūrų,
- atsižvelgdamas į bendrą požiūrį į ES decentralizuotas agentūras, kuris pridėtas prie 2012 m. liepos 19 d. bendro pareiškimo,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 42 ir 48 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą (A7-0264/2013),

⁽¹⁾ OL L 126, 2009 5 21, p. 13.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

A. kadangi Reglamente (EB) Nr. 401/2009 nėra nuostatos, suteikiančios Europos Parlamentui oficialią teisę išklausti kandidatą, atrinktą siekiant jį paskirti Europos aplinkos agentūros vykdančiuoju direktoriumi;

1. vadovaudamasis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 straipsnio 1 dalimi prašo Komisijos pateikti pasiūlymą dėl akto, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 401/2009 Europos aplinkos agentūros vykdančiojo direktoriaus paskyrimo procedūros aspektais, atsižvelgiant į priede pateikiamas išsamias rekomendacijas;

2. patvirtina, kad rekomendacijose laikomasi pagrindinių teisių ir subsidiarumo principo;

3. mano, kad prašomas pateikti pasiūlymas neturi finansinių padarinių;

4. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir pridėdamas išsamias rekomendacijas Komisijai ir Tarybai bei Europos aplinkos agentūrai.

REZOLIUCIJOS PRIEDAS

IŠSAMIOS REKOMENDACIJOS SIEKIANČIOS PARENGTI EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTĄ, KURIUO VYKLANČIOJO DIREKTORIAUS PASKYRIMO PROCEDŪROS ASPEKTAIS IŠ DALIES KEIČIAMAS REGLAMENTAS (EB) Nr. 401/2009 DĖL EUROPOS APLINKOS AGENTŪROS BEI EUROPOS APLINKOS INFORMACIJOS IR STEBĖJIMO TINKLO

A. PRAŠOMO PATEIKTI PASIŪLYMO PRINCIPAI IR TIKSLAI

1. Pasiūlymo tikslas yra suderinti Europos aplinkos agentūros vykdančiojo direktoriaus paskyrimo procedūrą su procedūromis, kurios taikomos kitų agentūrų, pavyzdžiui Europos cheminių medžiagų agentūros, Europos vaistų agentūros ir Europos maisto saugos tarnybos vykdančiesiems direktoriams, ypač siekiant suteikti Europos Parlamentui oficialią teisę išklausti Europos aplinkos agentūros valdybos atrinktą kandidatą prieš jo paskyrimą.

B. PRAŠOMO PATEIKTI PASIŪLYMO TEKSTAS

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo vykdančiojo direktoriaus paskyrimo procedūros aspektais iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 401/2009 dėl Europos aplinkos agentūros bei Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Parlamento prašymą, pateiktą Europos Komisijai ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

⁽¹⁾ OL...

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Reglamento (EB) Nr. 401/2009 dėl Europos aplinkos agentūros bei Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo ⁽³⁾ 9 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nėra nuostatos, suteikiančios Europos Parlamentui oficialią teisę išklausti atrinktą kandidatą į Europos aplinkos agentūros vykdančiojo direktoriaus pareigas prieš jo paskyrimą;
- (2) pagal Pagrindų susitarimą dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių ⁽⁴⁾ kandidatai į reguliavimo agentūrų vykdomųjų direktorių pareigas turėtų atvykti į Parlamento komitetų klausymus;
- (3) Reglamentas (EB) Nr. 401/2009 yra 1990 m. gegužės 7 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1210/90 dėl Europos aplinkos agentūros bei Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo įkūrimo ⁽⁵⁾ kodifikuota redakcija. Įsigaliojus tam aktui, į kitus reglamentus, kuriais įsteigiamos kitos agentūros, pavyzdžiui, Reglamente (EB) Nr. 1907/2006 ⁽⁶⁾ dėl Europos cheminių medžiagų agentūros, Reglamente (EB) Nr. 726/2004 ⁽⁷⁾ dėl Europos vaistų agentūros ir Reglamente (EB) Nr. 178/2002 ⁽⁸⁾ dėl Europos maisto saugos tarnybos, buvo įtraukta nuostata, kad agentūros valdančiosios tarybos siūlomas kandidatas kviečiamas padaryti pareiškimą Europos Parlamentui ir atsakyti į jo narių pateikiamus klausimus;
- (4) pagal nusistovėjusią praktiką Europos aplinkos agentūros valdybos siūlomas kandidatas į vykdančiojo direktoriaus pareigas yra nedelsiant kviečiamas atvykti į atsakingo Europos Parlamento komiteto klausymą;
- (5) kitaip nei naujesniuose reglamentuose, kuriais įsteigiamos kitos agentūros, pavyzdžiui, Europos cheminių medžiagų agentūra, Europos vaistų agentūra ir Europos maisto saugos tarnyba, Reglamento (EB) Nr. 401/2009 9 straipsnyje taip pat nenumatoma reikalavimas, kad Komisija turi atrinkti kandidatą į Europos aplinkos agentūros vykdančiojo direktoriaus postą po kvietimo pareikšti susidomėjimą, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir kituose periodiniuose leidiniuose arba internete;
- (6) todėl tikslinga suvienodinti būsimų Europos aplinkos agentūros vykdančiųjų direktorių paskyrimo procedūrą su kitų agentūrų vykdomųjų direktorių paskyrimo procedūromis, ypač Europos Parlamento teisių aspektais;

⁽¹⁾ OL...

⁽²⁾ OL...

⁽³⁾ OL L 126, 2009 5 21, p. 13.

⁽⁴⁾ OL L 304, 2010 11 20, p. 47.

⁽⁵⁾ OL L 120, 1990 5 11, p. 1.

⁽⁶⁾ 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą (OL L 396, 2006 12 30, p. 1).
⁽⁷⁾ 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 726/2004, nustatantis Bendrijos leidimų dėl žmoniems skirtų ir veterinarinių vaistų išdavimo ir priežiūros tvarką ir įsteigiantis Europos vaistų agentūrą (OL L 136, 2004 4 30, p. 1).

⁽⁸⁾ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002, nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1).

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

(7) todėl Reglamentas (EB) Nr. 401/2009 turėtų būti atitinkamai pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 401/2009 dalinis pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 401/2009 9 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Agentūrai vadovauja vykduojantis direktorius, kurį paskiria valdyba pagal Komisijos pasiūlytą kandidatų sąrašą, kuris sudaromas po to, kai *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir kituose periodiniuose leidiniuose arba internete paskelbiamas kvietimas pareikšti susidomėjimą. Vykduojantis direktorius skiriamas penkerių metų kadencijai, kurią galima pratęsti vieną kartą.

Prieš paskiriant, Valdančiosios tarybos atrinktas kandidatas nedelsiant pakviečiamas padaryti pareiškimą Europos Parlamente ir atsakyti į jo narių klausimus.

Kandidatas iš anksto, prieš Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto klausymą, raštu pateikia veiksmų planą, į kurį būtų įtraukta jo penkerių metų kadencijos laikotarpio strategija.“

2 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...,

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

P7_TA(2013)0364

ES jaunimo strategijos įgyvendinimas 2010–2012 m.

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES jaunimo strategijos įgyvendinimo 2010–2012 m. (2013/2073(INI))

(2016/C 093/09)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 10 d. Komisijos komunikatą „Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje atnaujintos sistemos (2010–2018 m. ES jaunimo strategijos) įgyvendinimo 2012 m. Tarybos ir Komisijos bendros ataskaitos projektas“ (COM(2012)0495) ir į atitinkamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą (SWD(2012)0256),

— atsižvelgdamas į savo 2010 m. gegužės 18 d. rezoliuciją dėl ES jaunimo strategijos „Investicijų ir galimybių suteikimas“⁽¹⁾,

⁽¹⁾ OL C 161 E, 2011 5 31, p. 21.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 165 ir 166 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 23 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus visiems“ (COM(2011)0788),
 - atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 20 d. Komisijos komunikatą „Švietimo persvarstymas. Investavimas į gebėjimus siekiant geresnių socialinių ir ekonominių rezultatų“ (COM(2012)0669),
 - atsižvelgdamas į 2010 m. rugsėjo 15 d. Komisijos komunikatą „Judus jaunimas“ – iniciatyva išlaisvinti jaunimo potencialą, kad Europos Sąjungos ekonomikos augimas būtų pažangus, tvarus ir integracinis“ (COM(2010)0477),
 - atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 29 d. Komisijos komunikatą „ES jaunimo strategija: investicijos ir galimybių suteikimas. Atnaujintas atvirasis koordinavimo metodas, taikomas sprendžiant jaunimo problemas ir suteikiant jiems daugiau galimybių“ (COM(2009)0200) ir atitinkamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą (SEC(2009)0549),
 - atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 5 d. Komisijos pasiūlymą dėl stažuotių kokybės sistemos. Europos lygmens socialinių partnerių antro etapo konsultacijos (COM(2012)0728),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
 - atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 16 d. Komisijos komunikatą „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas. Europos socialinės ir teritorinės sanglaudos bendroji programa“ (COM(2010)0758),
 - atsižvelgdamas į 2009 m. gegužės 12 d. Tarybos išvadas dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos („ET 2020“) ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gegužės 12 d. rezoliuciją „Judus jaunimas. Europos švietimo ir mokymo sistemų tobulinimo pagrindas“ ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą bei į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto ir Regioninės plėtros komiteto nuomones (A7-0238/2013),
- A. kadangi Europos ateitis priklauso nuo galimybės atskleisti jaunimo potencialą;
- B. kadangi dėl krizės atsirado jaunimo darbo be garantijų rūšių, o darbas pagal trumpalaikes ir ne visos darbo dienos sutartis bei neapmokamų darbo vietų sistemos per dažnai keičia esamas darbo vietas;
- C. kadangi 2013 m. vasario mėn. bendras jaunimo nedarbas ES siekė 23,5 proc. ir kadangi 2011 m. 7,5 mln. 15–24 m. amžiaus jaunimo ir 6,5 mln. 25–29 m. amžiaus jaunimo nesimokė, nedirbo ir nedalyvavo profesiniame mokyme (angl. NEET);
- D. kadangi apskaičiuota, kad dėl jaunimo nedalyvavimo darbo rinkoje ekonominiai nuostoliai 2011 m. siekė 153 mlrd. EUR, t y. 1,2 proc. ES BVP ⁽³⁾;
- E. kadangi visi jaunuoliai – neatsiejama visuomenės dalis, kurią reikia pripažinti; kadangi vis dar egzistuoja nelygybė ir įvairių rūšių diskriminacija ir jos daro didelę įtaką jaunimo gyvenimui ir tolesniam jo vystymuisi visuomenėje;

⁽¹⁾ OL C 119, 2009 5 28, p. 2.

⁽²⁾ OL C 377 E, 2012 12 7, p. 77.

⁽³⁾ Eurofound (2012 m.), „Nedirbantis, nesimokantis ir profesiniame mokyme nedalyvaujantis jaunimas. Ypatumai, sąnaudos ir Europos politinio atsako priemonės“, Europos Sąjungos Leidinių biuras, Liuksemburgas.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- F. kadangi vis nesibaigianti ekonomikos krizė jaunimo gyvenimui daro didelę įtaką, susijusią su jų gerove ir socialine įtrauktimi, užimtumu, galimybėmis gauti būstą, sveikatos priežiūrą, švietimą, mokytis, užsiimti kultūrine veikla, laisvalaikiu ir sportu, ir lemia dar neregėtą galimybių trūkumą jaunimui ES; kadangi didelėje Europos dalyje kyla „prarastosios kartos“ atsiradimo pavojus; kadangi dėl šios pavojingos padėties reikia imtis skubių priemonių, politikos ir veiksmų, taip pat struktūrinių reformų; kadangi prastėjanti ekonominė padėtis, ypač smarkiai krizės paveiktose šalyse gali paskatinti nesavanorišką jaunimo migraciją, kuri gali pasireikšti masiniu protų nutekėjimu, dėl kurio kilmės šalyse mažėja vidutinės trukmės arba ilgalaikis augimas, vystymosi ir naujovių galimybės;
- G. kadangi, reaguodamos į ekonomikos krizę, kelios valstybės narės įgyvendino griežtas taupymo priemones, apimančias rimtą išlaidų, skirtų švietimui, mokymui ir mokymosi visą gyvenimą programoms, mažinimą; kadangi tos priemonės daro žalingą poveikį visų pirma jaunimo užimtumui tam tikrose valstybėse narėse, ypač Pietų Europoje, daugeliu atveju skatina didelį protų nutekėjimą iš šių regionų ir taip didina nelygybę ES;
- H. kadangi esamos ES lygmens priemonės turi būti toliau vystomos, kad jas taikant būtų nugalėti iššūkiai, su kuriais susiduria naujoji karta, tačiau kol kad nedaug padaryta, nepažeidžiant tolesnio jų tobulinimo galimybių; kadangi ES jaunimo strategija yra visapusė ir valstybės narės turi pasinaudoti visomis jos galimybėmis;
- I. kadangi šiuo metu visoje Europos Sąjungoje nedirbančių, nesimokančių ir profesiniame mokyme nedalyvaujančių asmenų skaičius pasiekė pavojingą lygį; kadangi keliose valstybėse narėse jaunimo nedarbo lygis yra nepriimtinais aukštas, o vidutinis nedarbo lygis visoje Sąjungoje yra kaip niekada aukštas; kadangi tikruosius skaičius gali slėpti padidėjusi jaunimo emigracija ir atsižvelgiant į darbą be garantijų ar neoficialų darbą, tai kelia dar didesnę nerimą, nes tuo pačiu nedarbo laikotarpio trukmė nuolat ilgėja;
- J. kadangi jaunos moterys vis dar susiduria su baisiomis darbo rinkos sąlygomis ir neginčijamai sudaro ne visą darbo dieną dirbančių ir laikinų darbuotojų daugumą;
- K. kadangi paskaičiuota, kad ekonominis nedirbančio, nesimokančio ir profesiniame mokyme nedalyvaujančio jaunimo poveikis 2011 m. lėmė 153 mlrd. EUR nuostolį, atitinkantį 1,2 proc. ES BVP⁽¹⁾; kadangi ši problema yra didelė socialinė ir ekonominė našta;
- L. kadangi dėl ekonomikos krizės ES auga skurdas ir socialinė atskirtis, darantys ypatingą poveikį jaunesnėms kartoms; kadangi krizės poveikis mažina jaunimo galimybes gyventi savarankiškai ir išskirtiniais atvejais dėl jo kyla netinkamos mitybos ar psichinės sveikatos problemų;
- M. kadangi jaunimo iki 25 m. nedarbo lygis 2013 m. kovo mėn. pasiekė 23,5 proc. ir dėl gebėjimų paklausos ir pasiūlos neatitikties, ypač informacinės ir ryšių technologijos (IRT) ir sveikatos priežiūros sektoriuose, Europoje yra daugiau kaip 2 milijonai laisvų darbo vietų; pritaria Komisijos iniciatyvai „ES igūdžių panorama“;
- N. kadangi tiek valstybėse narėse, tiek tarp jų pastebima geografinė darbų pasiūlos ir paklausos neatitiktis;
- O. kadangi daug jaunimo dirba neoficialius, laikinus darbus ir darbus be garantijų, nesusijusius su jų kvalifikacijomis ar karjeros tikslais ir neturinčius ilgalaikių perspektyvų; kadangi taip pat daugelis nepasinaudoja galimybėmis įgyti igūdžių ir pasitikėjimo savimi, reikalingų siekiant karjeros;

⁽¹⁾ Eurofound (2012 m.), „Nedirbantis, nesimokantis ir profesiniame mokyme nedalyvaujantis jaunimas. Ypatumai, sąnaudos ir Europos politinio atsako priemonės.“ Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- P. kadangi jaunimui vis sunkiau pereiti nuo švietimo prie darbo dėl esamų švietimo programų ir darbo rinkos neatitikties; kadangi mokymosi visą gyvenimą iniciatyvos ir įvairių kartų projektai yra naudingos priemonės, kuriomis jaunimui visoje ES gali būti suteikti darbo rinkai reikiami įgūdžiai;
- Q. kadangi verslininkų, ypač pradedančių verslininkų, grupėje prasčiausiai atstovaujamos demografinės grupės yra jaunimas, moterys, neįgalieji ir imigrantai;
- R. kadangi asmeninis ir socialinis jaunimo vystymasis yra ne mažiau svarbus nei akademinis ir profesinis vystymasis; kadangi jaunimas atlieka svarbų vaidmenį socialinėje valstybių narių infrastruktūroje ir yra labai svarbus tvarioms ir gyvybingoms bendruomenėms;
- S. kadangi valstybėse narėse turi būti pagerinta plačiajuosčio ryšio plėtra, kad mokyklos būtų aprūpintos skaitmeninėmis priemonėmis;
- T. kadangi atviri švietimo ištekliai gerina švietimo kokybę, prieinamumą ir teisingumą ir palengvina sąveikųjį, kūrybišką, lankstų ir asmeniniams poreikiams pritaikytą mokymosi procesą pasitelkiant IRT ir naujas technologijas; kadangi atviras švietimas, kuriuo remiamas mokymasis visą gyvenimą, didina tvarų užimtumą;
- U. kadangi naujų technologijų ir socialinės žiniasklaidos platformų taikymas yra svarbi jaunimo įtraukimo ir jų galimybių dalyvauti visuomenės veikloje ir daryti įtaką politiniams bei socialiniams procesams priemonė;
- V. kadangi dėl ekonominių ir socialinių problemų, kurias apsunkina griežtas taupymas kaip ES atsakas į krizę, didėja piliečių skepticizmas Europos Sąjungos atžvilgiu; kadangi jaunimas yra pažeidžiamiausia visuomenės dalis;
- W. kadangi veiksminga jaunimo politika galima prisidėti prie jaunimo pilietiškumo skatinimo, kuris labai svarbus asmeninei jų emancipacijai ir jų kaip aktyvių piliečių dalyvavimui visuomenės veikloje;
- X. kadangi struktūrinis dialogas turėtų būti laikomas pirmuoju veiksmingo ir našaus jaunimo, jaunimo organizacijų ir ES bei nacionalinės valdžios institucijų dialogo, kuris turi būti nuolat gerinamas ir plėtojamas, žingsniu;

ES jaunimo strategijos veiksmingumo įvertinimas

1. palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje atnaujintos sistemos (2010–2018 m. ES jaunimo strategijos) įgyvendinimo;
2. primena Komisijos pasiūlymą, jog vykstant deryboms dėl naujos daugiametės finansinės programos reikėtų padidinti finansavimą jaunimo ir švietimo politikai, kad būtų išspręstos esamos ir būsimos problemos; pabrėžia, kad jaunimo reikalų darbo grupių bendravimas yra būtinas ir turėtų būti skatinamas, kaip ir informavimas apie iki šiol atliktus veiksmus ir pasiektus rezultatus;
3. mano, kad būsimoje DFP numatytas biudžetas, t. y. 6 mlrd. EUR, skirti kovai su jaunimo nedarbu, yra nepakankamas ir per derybas turėtų būti gerokai padidintas;
4. ragina Tarybą toliau didinti skiriamą dėmesį jaunimui, jaunimą būsimoje DFP laikant vienu pagrindinių ES programų prioritetų;
5. apgailestauja, kad ambicingi Europos Vadovų Tarybos pareiškimai, susiję su išsipareigojimais imtis veiksmų jaunimo reikalų srityje, nereiškia atitinkamų finansinių išsipareigojimų; pabrėžia, kad didžiąją 2012 m. paskelbto augimo paketo dalį sudarė iš dalies perskirstytos struktūrinių fondų lėšos, kurias jau buvo pažadėta ir išsipareigota skirti;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

6. apgailestauja dėl Tarybos parodyto prieštaravimo: ji skatina skirti papildomų išteklių jaunimo reikalams, bet delsia pradėti derybas dėl 2013 m. taisomojo biudžeto mokėjimų, o dėl to kyla pavojus, kad nebus atlikti „Erasmus“ stipendijų mokėjimai; ragina Tarybą laikytis konstruktyvesnio požiūrio ir užtikrinti, kad kiekviename metiniame biudžete skirtumai tarp mokėjimų asignavimų ir įsipareigojimų asignavimų nebūtų vis didesni;
7. mano, kad atvirasis koordinavimo metodas (AKM) yra tinkamas būdas priimti sprendimus dėl jaunimo politikos; pakartoja raginimą ES institucijoms glaudžiau bendradarbiauti jaunimo klausimais; ragina į šiuos klausimus labiau įtraukti Europos Parlamentą; pabrėžia, jog laikydamosi AKM valstybės narės turi turėti stiprią politinę valią, kad būtų pasiekta kuo geresnių rezultatų,;
8. yra nusivylęs, kad nors per pirmąjį ES jaunimo strategijos ciklą valstybių narių buvo prašoma imtis specialių priemonių, buvo padaryta labai nedidelė pažanga; atkreipia dėmesį į tai, kad tam tikrais atvejais padėtis tapo dar blogesnė ir kad daugelyje valstybių narių nėra konkrečios jaunimo politikos;
9. pažymi jaunimo strategijos pirmojo ciklo (2010–2012 m.) reikšmę; pabrėžia, kad įvairias sritis apimančio bendradarbiavimo tvarka, apimanti įvairias Komisijos, valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo sritis, buvo puiki pradžia, tačiau ateityje ją reikia stiprinti užtikrinant geresnes galimybes gauti darbą, šviestis ir mokytis ir tokiu būdu kovojant su skurdu ir atskirtimi, taip pat laikantis įvairias sritis apimančio požiūrio į susijusiuose sektoriuose paplitusią praktiką;
10. pabrėžia struktūrinio dialogo svarbą; ragina Komisiją ir valstybes nares toliau plėtoti idėją ir užtikrinti reikšmingus ir nuoseklius tolesnius veiksmus pagal jaunimo ir ministerijų bei institucijų atstovų kartu parengtas rekomendacijas; taip pat ragina tiesiogiai užmegzti ryšius su jaunimo organizacijomis ir joms nepriklausančiais asmenimis tiek vietos, tiek regiono lygmeniu užtikrinant, kad į jų balsą būtų atsižvelgta ir kad visa įgyvendinta politika skatintų teigiamus jaunimo pokyčius ir suteiktų jam galių;
11. mano, kad toliau galima tobulinti aiškių ir vartotojams lengvai suprantamų rodiklių, susijusių su jaunimo padėtimi ir jaunimo politika, visų pirma su jaunimo savarankiškumu ir dalyvavimu, kūrimą, kad galima būtų geriau įvertinti poveikio priemonės, kurių imtasi pagal ES jaunimo strategiją;
12. ragina valstybes nares paskelbti žiniomis ir įrodymais pagrįstas ataskaitas dėl jaunimo socialinės padėties ir gyvenimo sąlygų, parengti nacionalinius veiksmų planus ir juos sistemingai įgyvendinti;
13. pabrėžia, kad nuo pat vaikystės ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pažeidžiamoms grupėms, kurioms kyla didelis socialinės atskirties pavojus, įskaitant nedarbingius, nesimokančius ir profesiniame mokyme nedalyvaujančius bei mažiau galimybių turintį jaunimą, teikiant jam realias ir apčiuopiamas užimtumo galimybes ir skatinant aktyvų jo dalyvavimą visuomenės gyvenime;
14. pripažįsta, kad reikia įvairius sektorius apimančio ir darnaus požiūrio į aštuonias ES jaunimo strategijos veiklos sritis; ragina per krizę jaunimo politikai, kuri yra pagrįsta informacija ir formuojama atsižvelgiant į paties jaunimo išreikštas mintis ir tikslus, skirti pirmenybę;

Iššūkiai kitam ciklui

Švietimas, mokymas, naujovės ir finansavimas

15. palankiai vertina naują ES švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programą; pabrėžia, kad būtinas stabilus šios programos finansavimas ir atskiras biudžeto skyrius bei atskiri biudžeto asignavimai jaunimui;
16. pabrėžia, kad valstybės narės ir įmonės, kurdamos lankstesnes mokymo programas, integruodamos verslumą ir universaliuosius gebėjimus, kad būtų galima lengviau prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių ateityje, turėtų daugiau investuoti į tinkamus įgūdžius ir reikalauti įvairesnių mokymų, skirtų paklausioms darbo vietoms, visų pirma technologijų sektoriuose; pabrėžia jaunimo judumo skatinimo, ypač ankstyvo užsienio kalbų mokymo, svarbą; ragina valstybes nares numatyti dvigubas profesinio švietimo ir mokymo sistemas, kurios yra veiksmingas būdas norint susieti švietimą ir darbo rinkos poreikius ir sumažinti jaunimo nedarbą;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

17. ragina valstybes nares užtikrinti visišką įgytų socialinių išmokų perkeliamumą, kad neiškiltų pavojus dirbančių ir judumą pasirinkusių jaunuolių socialinei apsaugai;
18. pabrėžia žinių trikampio naudą ir ragina valstybes nares įgyvendinti daugiau iniciatyvų ir intensyvinti visų trijų šio trikampio aspektų sąveiką taip užtikrinant, kad mokslinių tyrimų, švietimo ir inovacijų sąveika padėtų kurti darbo vietas ir skatinti augimą;
19. pripažįsta, kad programa „Horizontas 2020“ yra tinkama sistema moksliniams tyrimams, inovacijoms ir pažangai mokslo srityje skatinti; tačiau išpėja, kad kai kuriose valstybėse narėse sumažintos išlaidos švietimo srityje kenkia jos tikslams; ragina valstybes nares nustatyti pagrindinius prioritetus pagal šią programą ir pasinaudoti visomis jos galimybėmis;
20. ragina Komisiją ir valstybes nares išnagrinėti galimybes ir pasiūlyti būdus, kaip būtų galima mokyklų lygmeniu didinti nacionalinių mokymo programų inovacijas;
21. primygtinai ragina valstybes nares sutvirtinti profesinį mokymą, profesinį orientavimą ir praktiką bei stažuotes ir panaikinti esamas tarpvalstybines kliūtis taip, kad šis švietimo būdas būtų vienodai vertinamas, labiau susietas su kitais švietimo būdais atsižvelgiant į mokymosi visą gyvenimą perspektyvą ir labiau atitiktų su darbu susijusio mokymo galimybių jaunimui pasiūlą ir paklausą – taip būtų pagerinamas judumas ir užimtumo galimybės, ypač pasienio regionuose;
22. pabrėžia, kad svarbu spręsti darbo vietų pasiūlos ir paklausos geografinės neatitikties tiek konkrečiose valstybėse narėse, tiek tarp valstybių narių klausimą, ypač vykdant Europos darbo mobilumo (EURES) portalo reformas siekiant pagerinti jaunimo užimtumo galimybes;
23. pabrėžia, kad ES struktūrinių fondų strateginės investicijos itin svarbios finansuojant regioninę plėtrą, konkurencingumą ir kokybiškos praktikos bei stažuotčių ir tvarių bei ilgalaikių darbo vietų kūrimą, taip sudarant kuo daugiau galimybių visose valstybėse narėse jaunimui gauti darbą, kuriame būtų gerbiamos darbuotojų teisės, ir labai sumažinant nesaugumą ir skurdo grėsmę; taip pat pabrėžia, kad, jei įmanoma, svarbu įvairinti ekonomiką apimant didelės pridėtinės vertės sektorius, ir ypatingą dėmesį reikia atkreipti į kaimo vietas bei vietas, kuriose nėra palankių sąlygų;
24. mano, kad siekiant išspręsti jaunimo nedarbo problemą, regionų ir vietos valdžios institucijos turi dalyvauti kuriant ir įgyvendinant tinkamą politiką;
25. mano, kad įgyvendinant intensyvias nacionalines ir regionines strategijas, kuriomis įmonės būtų buvę skatinamos įdarbinti jaunimą, tam tikrose valstybėse narėse būtų buvę galima išvengti dabartinio aukšto nedarbo lygio;
26. pažymi, kad įgyvendinant ES užimtumo strategijas miestų ir regionų vaidmuo labai svarbus įvertinant vietos darbo rinkas, numatant jų poreikius ir pritaikant jaunimui skirtas programas, ir pabrėžia jaunimo svarbą savo bendruomenėms, įskaitant salų ir atokiausių regionų bendruomenes; ragina vietos ir regionų valdžios institucijas skatinti aktyvų pilietiškumą ir užtikrinti, kad jaunimo atstovai ar jaunimo asociacijos dalyvautų įvairiose ES siūlomose iniciatyvose;
27. pabrėžia teigiamą atvirojo mokymosi vaidmenį ir atvirųjų universitetų įtaką besimokančiųjų, įskaitant jaunus suaugusiuosius, žinių bei naujų įgūdžių, reikalingų kovojant su nedarbu, įgijimo procesui; pabrėžia, kad visą gyvenimą trunkantis mokymasis yra dinamiška žinių įgijimo forma, taikoma atsižvelgiant į dabartinius poreikius ir dalyvių interesus;
28. pabrėžia universaliųjų gebėjimų, pvz., IRT įgūdžių, lyderystės įgūdžių, kritinio mąstymo ir kalbų įgūdžių įgijimo svarbą, įskaitant studijas užsienyje, kad būtų pagerintos jaunimo galimybės darbo rinkoje ir jų gebėjimas prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių ateityje;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

29. pabrėžia, kad savišvieta ir neformalusis mokymas yra svarbūs ugdant jaunimo vertybes, gabumus ir kompetenciją, taip pat mokymasis apie pilietiškumą ir demokratišką dalyvavimą; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti neformalųjį ir formalųjį mokymą, savanorišką darbą, stažuotes ir socialinį darbą vykdant įgytų kompetencijų pripažinimo sistemas ir remti tokią veiklą pagal naujų švietimo, jaunimo ir pilietiškumo programų sistemą;
30. mano, kad vis dar galima plėtoti tarpusavio mokymo veiklą švietimo ir mokymo srityje, kuri gali padėti valstybėms narėms keistis gerąja patirtimi;
31. pritaria pastarajam valstybių narių ir Tarybos išpareigojimui parengti naujas jaunimo iniciatyvas, kurioms būtų numatytos tikslios finansavimo priemonės; ragina Tarybą inicijuoti panašią politiką visose valstybėse narėse pagal naują bendrąją jaunimo programą;
32. pabrėžia, kad reikia skatinti moteris imtis profesijų, paprastai laikomų vadinamosiomis vyriškomis, ypač informacinių technologijų sektoriuje;
33. mano, kad iš ankstyvos intervencijos ir darbo rinkos aktyvumą skatinančios politikos matyti, jog užuot nagrinėjus iš kartos į kartą perduodamų trūkumų požymius, pradėta pavojus nustatyti ir valdyti ankstyvame etape, siekiant užkirsti kelią nedarbui ir sudaryti sąlygas reintegracijai; visų pirma atkreipia dėmesį į labiausiai atskirtus ir didžiausią nedarbo pavojų patiriančius asmenis;
34. atkreipia dėmesį į nelygybės mokyklų lygmeniu, pamokų praleidinėjimo ir mokyklos nebaigusių asmenų problemas; pabrėžia, jog svarbu padidinti finansavimą, kad būtų užtikrintas vienodas prieinamumas prie švietimo, taip pat sumažintas mokyklos nebaigusių asmenų skaičius; pabrėžia, kad reikia gerinti švietimo, profesinio mokymo ir jaunimo darbo subjektų sąsajas ir bendradarbiavimą; ragina ES ir nacionaliniu lygmeniu taikyti lanksčius mokymo būdus;
35. nurodo, kad perėjimas nuo mokslo prie darbo – ypač svarbus jaunimo gyvenimo momentas, nes karjeros pradžia turi svarbią reikšmę jų būsimei raidai; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad ankstyva vaiko raida gali atlikti svarbų vaidmenį išsilaisvinant iš užburto daugelio kartų nepalankioje padėtyje esančių vaikų prastos žmogaus socialinės raidos rato; ragina valstybes nares ankstyvuojant etapu gerinti konsultacijų ir patarimų teikimo paslaugas, kad būtų padidintos jaunimo galimybės priimti tinkama informacija pagrįstus sprendimus dėl savo būsimos karjeros, ir taip užtikrinti palankesnes sąlygas jiems įgyti būtinus įgūdžius ir rasti darbą, tiesiogiai susijusį su darbo rinkos poreikiais; pabrėžia, kad yra daug galimybių kurti darbo vietas ekologiškos ekonomikos, sveikatos priežiūros, socialiniuose sektoriuose ir IRT srityje;
36. pabrėžia, kad svarbu užtikrinant kokybišką praktiką ir stažuotes gerinti politiką, pagal kurią palengvinamas perėjimas nuo švietimo prie užimtumo;
37. prašo valstybių narių spręsti nedarbingo, nesimokančio ir profesiniame mokyme nedalyvaujančio jaunimo problemą norint jiems pasiūlyti kokybišką mokymąsi ir mokymą, kad jie galėtų įgyti darbui reikalingų įgūdžių ir patirties, taip kai kuriems iš jų padedant dar kartą patekti į švietimo sistemą;
38. ragina skirti ypatingą dėmesį jauniems įkalinimo įstaigų gyventojams, kad būtų palengvinama jų reintegracija į visuomenę;
39. ragina Komisiją sustiprinti esamą pavyzdinę iniciatyvą „Judus jaunimas“ naujais šūkiiais, pvz., „Ne nesimokančiam jaunimui“ ir „Ne darbo rinkoje nedalyvaujančiam jaunimui“;
40. primena riziką, kad kai kurios valstybės narės gali netekti talentingo jaunimo taip sukurdamos galimą protų nutekėjimą; pabrėžia, kad šis protų nutekėjimas trukdo toms valstybėms narėms siekti ekonomikos atgaivinimo ir būtino augimo; ragina Komisiją ir Tarybą ateityje siūlant ir įgyvendinant politiką visiškai į tai atsižvelgti;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

41. pabrėžia, kad kūrybos sektoriuje gali būti siūloma papildomų ir naujų galimybių jaunimo talentams ir įgūdžiams ugdyti; primena Komisijai ir valstybėms narėms, kad naujos technologijos didina jaunimo kūrybingumą;

42. pabrėžia, kad Europos kultūra sudaro svarbią BVP dalį, ir ragina valstybes nares toliau skatinti iniciatyvas, kuriomis šiame sektoriuje būtų remiamos tvarios jaunimo darbo vietos;

Jaunimo užimtumas ir verslumas

43. pabrėžia SESV 174 straipsnyje numatytos Europos Sąjungos socialinės ekonominės ir teritorinės sanglaudos svarbą siekiant ES jaunimo strategijos tikslų, būtent sukuriant daugiau galimybių ir užtikrinant lygias galimybes visiems jaunuoliams, skatinant viso jaunimo socialinę įtrauktį, lyčių lygybę ir solidarumą, mažinant skurdo pavojų ir didinant dirbančių gyventojų skaičių, tai pat atsižvelgiant į vykdomas skolos mažinimo priemones, didėjantį jaunimo nedarbą ir skirtingus švietimo rezultatų bei mokymo lygius;

44. ragina valstybes nares visiškai pasinaudoti 2007–2013 m. ES struktūrinių fondų, ypač ESF, galimybėmis; ragina Komisiją nuolat informuoti Parlamentą apie valstybių narių padarytą pažangą;

45. prašo Komisijos ir valstybių narių sutelkti visas turimas lėšas, ypač struktūrinių fondų sistemos lėšas, programai, kuria būtų skatinamos investicijos į mokymą ir darbo vietų kūrimą siekiant kovoti su pernelyg dideliu jaunimo nedarbu, taip pat skatinti jaunimo verslo plėtrą sudarant sąlygas verslumui; palankiai vertina Jaunimo užimtumo iniciatyvą ir primygtinai ragina susijusias valstybes nares ir regionus visapusiškai pasinaudoti Europos socialinio fondo (ESF) lėšomis ir specialiai skiriamomis lėšomis;

46. palankiai vertina naują ES Jaunimo garantijų iniciatyvą, kuri turi būti taikoma ir jaunimui iki 30 metų ir pagal kurią jie įgytų įgūdžius, reikalingus darbo rinkoje norint užtikrinti kokybiškas, reikšmingas ir atitinkamas galimybes; ragina valstybes nares išsipareigoti veiksmingai ir laiku įgyvendinti šią iniciatyvą ir išnaudoti visas naujoje DFP numatyto naujo jaunimo užimtumo fondo teikiamas galimybes; pabrėžia, kad iniciatyvai būtinas pakankamas finansavimas ESF ir kitų buvusių bei būsimų ES struktūrinių fondų lėšomis; mano, kad nepakanka Tarybos nurodyto 7 metų laikotarpio biudžeto;

47. vis dėlto pabrėžia, kad Jaunimo garantijų iniciatyva negali pakeisti struktūrinių pastangų ir reformų, būtinų siekiant kai kurių valstybių narių švietimo sistemas ir darbo rinkas pritaikyti iššūkiams ateityje;

48. ragina Komisiją teikti paskatas ir techninę pagalbą jaunimui, kad šis kurtų savo verslą pagal šūkį „jei nerandi darbo, susikurk darbo vietą pats“;

49. siūlo skatinti jaunimo verslumą palengvinant prieigą prie mikrokredito ir mikrofinansų priemonių;

50. mano, kad fiskalinis konsolidavimas turėtų būti vykdomas taip, kad nedarytų poveikio jaunimo darbo vietoms; ragina valstybes nares taikyti daugiau paskatų kokybiškoms jaunimo darbo vietoms remti, pavyzdžiui, mokesčių ir socialinių įmokų lengvatas, ir parengti atitinkamus darbo rinkos teisės aktus;

51. pripažįsta, kad socialinių įmonių vaidmuo gali būti labai svarbus skatinant itin kokybiškų darbo vietų kūrimą, kovojant su skurdu ir socialine atskirtimi – jos galėtų investuoti į jaunų Europos Sąjungos piliečių išsilavinimą ir profesinį mokymą;

52. pabrėžia, kad valstybės narės turi užtikrinti apsaugos tinklą nesėkmingai veikiančioms naujai įsteigtoms įmonėms; ragina jas naikinti biurokratizmą;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

Naujos technologijos ir socialinė žiniasklaida

53. ragina Komisiją tirti naujų technologijų ir socialinės žiniasklaidos poveikį jaunimo gyvenimui;
54. pabrėžia, kad valstybėms narėms reikia įgyvendinti strategijas, kuriomis remiama jaunimo prieiga prie IRT;
55. ragina Komisiją pasinaudoti socialinės žiniasklaidos dinamiškumu šviečiant, mokant jaunimą ir jam dalyvaujant veikloje, taip siekiant padidinti jaunimo įdarbinimo galimybes ir sustiprinti verslumą, inovacijas ir kultūrą;
56. pabrėžia poreikį apsaugoti jaunimą nuo visų piktnaudžiavimo formų, įskaitant internetines atakas ir smurtą, susijusius su jų asmens duomenimis ir sveikata;
57. pabrėžia, kad reikia gerinti informavimą per socialinius tinklus apie Komisijos vykdomas jaunimo iniciatyvas, pvz., Europos jaunimo portalą, ir galimybes naudotis jomis, taip pat stiprinti ryšius su jaunimo organizacijomis ir jaunimo atstovais;
58. palankiai vertina paskelbtą Komisijos komunikatą „Švietimo sistemų atvėrimas“, kuriuo siekiama didinti švietimo, mokymo bei mokymosi sistemų veiksmingumą, prieinamumą ir teisingumą didinant IRT ir naujų technologijų įtraukimą į švietimą bei mokymą; ragina visas valstybes nares skatinti iniciatyvas, kuriomis būtų atvertos švietimo sistemos, pvz., internete pradėdant daugybę atvirų kursų;

Jaunimo dalyvavimas ir Europos pilietybė

59. palankiai vertina tai, kad 2013 m. buvo paskelbti Europos piliečių metais; pabrėžia, kad reikia labiau įtraukti jaunus žmones, skatinant juos dalytis savo vizija apie ES ateitį;
60. ragina Komisiją tęsti ir didinti paramą Europos jaunimo kortelei siekiant palengvinti jaunimui kultūros prieinamumą visoje ES;
61. pabrėžia didelę sporto, mankštos ir socialinės veiklos svarbą siekiant skatinti jaunimo dalyvavimą, nes tai – priemonė, galinti turėti didelį poveikį vietos bendruomenėms ir galinti padėti spręsti daugelį socialinių problemų, su kuriomis susiduria jaunimas, pavyzdžiui, kovoti su socialine atskirtimi ir suteikti jaunimui pasididžiavimo ir savivertės jausmą; be to, pabrėžia, kad fizinė ir protinė mankštos nauda padeda jaunimą parengti darbui;
62. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į 2014 m. Europos Parlamento rinkimus, svarbu perduoti tvirtas ES jaunimui skirtas žinias, pagrįstas konkrečia politika;
63. ragina Komisiją parengti daugiau iniciatyvų ES integracijai stiprinti; ragina valstybes nares įtraukti į bendrąsias mokymo programas Europos studijų kursą;
64. pabrėžia, kad svarbu naudotis informacija ir ryšių technologijomis, įskaitant socialinius tinklus, kurių konkretus tikslas – didinti dalyvavimą;
65. pabrėžia, kad reikia kurti daugiau įtraukties programų socialiai atskirtoms grupėms ir teikti paramą jaunimo sektoriui, kad būtų plėtojamos jo struktūros ir ryšių kanalai, taigi siekiant pasiekti daugiau jaunimo, ypač jaunimo kuriam gresia socialinė atskirtis;
66. pabrėžia programos „Veiklus jaunimas“, kuria skatinamas aktyvus jaunimo pilietiškumas, solidarumas ir jaunimo tolerancija, svarbą;
67. pabrėžia jaunimo organizacijų, kurios yra pagrindinis jaunimo dalyvavimo būdas, ir savanorių atliekamą vaidmenį, kurį reikia toliau didinti paramos mechanizmais, tinkamomis teisinėmis sistemomis ir aiškiai apibrėžtomis savanorių teisėmis ir pareigomis, kaip nurodyta Europos savanorių teisių chartijoje; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti politinę ir finansinę paramą jaunimo darbui, ypač ES projektuose dalyvaujančioms jaunimo organizacijoms;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

68. mano, kad galimybė jaunimui gyventi savarankiškai yra pagrindinis prioritetas, kuris artimiausiu laikotarpiu turėtų būti numatytas jaunimo strategijoje; dėl šios priežasties ragina Komisiją ir valstybes nares sutelkti bendradarbiavimą jaunimo srityje į jaunimo savarankiškumą ir viso jaunimo dalyvavimą visuomeninėje veikloje;

Bendrieji principai

69. pabrėžia, kad svarbu pašalinti visų rūšių diskriminaciją tarp jaunimo, įskaitant diskriminaciją dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos, negalios, amžiaus ir lytinės orientacijos;

70. pabrėžia, kad kova su lyčių nelygybe ir stereotipais turėtų būti sudedamoji veiksmingos jaunimo politikos dalis, ypač siekiant išvengti smurto prieš moteris ir jį panaikinti;

71. pabrėžia, kad svarbu pripažinti ir tiesiogiai bendrauti su jaunimu, kuris yra ES socialinės vizijos prioritetinė grupė, taip didinant jo įtaką, vystymąsi, gerovę ir socialinę įtrauktį;

72. pabrėžia, kad neigiamam jaunimui reikia teikti veiksmingą ir asmeniškai pritaikytą paramą;

o

o o

73. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

P7_TA(2013)0365

Galimi jaunimo nedarbo problemos sprendimo būdai

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl galimų jaunimo nedarbo problemos sprendimo būdų (2013/2045(INI))

(2016/C 093/10)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į savo 2010 m. liepos 6 d. rezoliuciją dėl jaunimo galimybių dalyvauti darbo rinkoje skatinimo, stažuotojų, stažuotųjų ir praktikos padėties stiprinimo ⁽¹⁾,

— atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Jaunimo galimybių iniciatyva“ (COM(2011)0933) ir į 2012 m. gegužės 24 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Jaunimo galimybių iniciatyvos ⁽²⁾ bei Komisijai pateiktą klausimą, į kurį atsakoma žodžiu, dėl Jaunimo galimybių iniciatyvos ⁽³⁾,

— atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl Jaunimo galimybių iniciatyvos įgyvendinimo (COM(2012)0727),

⁽¹⁾ OL C 351 E, 2011 12 2, p. 29.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0224.

⁽³⁾ O-000106/2012 – B7-0113/2012.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Judus jaunimas“ (COM(2010)0478),
- atsižvelgdamas į 2011 m. birželio 17 d. Liuksemburge patvirtintas Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl jaunimo užimtumo skatinimo siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų,
- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 7 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Jaunimo užimtumo iniciatyvos,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 5 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos lygmens socialinių partnerių antro etapo konsultacijos dėl stažuotių kokybės sistemos (COM(2012)0728),
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 5 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo (COM(2012)0729),
- atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 13 d. Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (Eurofound) pranešimą „Jaunimo garantijų iniciatyva. Suomijos ir Švedijos patirtis“,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl iniciatyvos „Jaunimo garantijos“⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 28 d. Europos Vadovų Taryboje pasiektą politinį susitarimą dėl Tarybos rekomendacijos dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo,
- atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 27 d. Komisijos komunikatą „ES jaunimo strategija. Investicijos ir galimybių suteikimas. Atnaujintas atvirasis koordinavimo metodas, taikomas sprendžiant jaunimo problemas ir suteikiant jiems daugiau galimybių“ (COM(2009)0200),
- atsižvelgdamas į pasiūlymą iš dalies pakeisti Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos socialinio fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1081/2006 (COM(2011)0607),
- atsižvelgdamas į 2012 m. sausio 30 d. Europos Vadovų Tarybos narių pareiškimą „Siekiant ekonomikos augimui palankaus konsolidavimo ir darbo vietų kūrimui palankaus ekonomikos augimo“,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl žmonių su negalia judumo ir įtraukties ir 2010–2020 m. Europos strategijos dėl negalios⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į Europos stažuotių ir praktikos kokybės chartiją, kurią Europos jaunimo forumas parengė kartu su socialiniais partneriais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 22 d. Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo („Eurofound“) ataskaitą „Nedirbantis, nesimokantis ir nedalyvaujantis mokymuose jaunimas (NEET) Europoje. Charakteristikos, sąnaudos ir jiems skirtos politinės priemonės“⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 21 d. Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo („Eurofound“) ataskaitą „Politinių priemonių veiksmingumas didinant jaunų žmonių užimtumą“⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 29 d. Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo („Eurofound“) ataskaitą „Pagalba jaunimui per krizę: socialinių partnerių ir valstybės institucijų indėlis“⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0016.

⁽²⁾ OL C 131 E, 2013 5 8, p. 9.

⁽³⁾ „Eurofound“ (2012 m.), „NEET – nedirbantis, nesimokantis ir profesiniame mokyme nedalyvaujantis jaunimas. Ypatumai, sąnaudos ir politiniai sprendimai Europoje“ (angl. „NEETs: young people not in employment, education or training: characteristics, costs and policy responses in Europe“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

⁽⁴⁾ „Eurofound“ (2012 m.), „Politikos priemonių, kuriomis siekiama didinti jaunimo užimtumą, veiksmingumas“ (angl. „Effectiveness of policy measures to increase the employment participation of young people“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

⁽⁵⁾ „Eurofound“ (2011 m.), „Pagalba jauniems darbuotojams per krizę. Socialinių partnerių ir viešojo sektoriaus institucijų indėlis“ (angl. „Helping young workers during the crisis: contributions by social partners and public authorities“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl migrantų integracijos, jos poveikio darbo rinkai ir ES socialinės apsaugos sistemų koordinavimo išorės aspektų ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. vasario 7 d. Eurofound ataskaitą „Naujausi politikos pokyčiai, susiję su nedirbančiais, nesimokančiais ir profesinio mokymo srityje nedalyvaujančiais asmenimis“ ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. sausio 15 d. Eurofound ataskaitą „Neįgalių ar sveikatos problemų turinčių jaunuolių aktyvi įtrauktis“ ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir į Regioninės plėtros komiteto, Kultūros ir švietimo komiteto bei Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones (A7-0275/2013),
- A. kadangi 2013 m. birželio mėn. 23,5 proc. aktyvaus jaunimo neturėjo darbo, o jaunų bedarbių skaičius svyravo nuo 10 proc. ar mažiau Austrijoje ir Vokietijoje iki daugiau kaip 64,2 proc. Graikijoje – iš to matyti dideli geografiniai skirtumai ir tarp valstybių narių, ir valstybėse narėse; taip pat atsižvelgiant į naujausius duomenis ir prognozes, rodančias tolesnį jaunimo padėties blogėjimą kai kuriose valstybėse narėse;
- B. kadangi jaunų, nesulaukusių 25 metų amžiaus, moterų nedarbas vis dar auga (nuo 18,8 proc. 2009 m. išaugo iki 22,1 proc. 2012 m.) ir, naujausiais turimais duomenimis, dabar siekia 22,9 proc.; kadangi vis labiau plinta tokio nuostatos kaip noro netekimas, nusivylimas darbo paieškomis, savanoriška atskirtis; kadangi jaunos moterys vis dar susiduria su sunkesnėmis darbo rinkos sąlygomis nei jauni vyrai ir kadangi dėl to gerokai sumažėjo Europos ekonominio augimo potencialas, nes aukštą kvalifikaciją turinčių moterų įgūdžiai neišnaudojami;
- C. kadangi 2011 m. 7,5 mln. 15–24 m. jaunimo ir 6,5 mln. 25–29 m. jaunimo nedirbo, nesimokė ir nedalyvavo profesiniame mokyme (NEET) ir tarp jų buvo pažeidžiamoms grupėms priskiriamų asmenų; kadangi tai galėtų lemti rimtus asmeninius ir socialinius padarinius, kaip antai nedidelės ar neužtikrintos galimybės įsidarbinti ateityje ir skurdas bei socialinė atskirtis arba netgi psichinės ir fizinės sveikatos sutrikimai; kadangi tikėtina, kad šios problemos netolimoje ateityje didės ir turės rimtų finansinių pasekmių valstybių narių socialinėms sistemoms;
- D. kadangi dėl 14 mln. nedirbančių, nestudijuojančių ir nesimokančių profesijos jaunuolių valstybės narės ir Europos institucijos turėtų dėti daugiau pastangų, siekdamos vėl integruoti jaunus žmones į darbo rinką; kadangi jaunų žmonių poreikiai Europoje labai skirtingi ir todėl bet kokios darbo rinkos integracijos priemonės turi būti pritaikytos kiekvienos konkrečios grupės poreikiams ir, kur galima, apimti asmeninio vertinimo politiką;
- E. kadangi 2011 m. valstybių narių ekonominiai nuostoliai, kurių turėta dėl jaunimo pasitraukimo iš darbo rinkos, įvertinti 153 mlrd. EUR, o tai atitinka 1,2 proc. ES BVP ⁽⁴⁾; kadangi ši suma didesnė už tuos 10 mlrd. EUR, kurių, kaip skaičiuojama, reikėtų 2 mln. naujų darbo vietų jaunimui sukurti ⁽⁵⁾; kadangi ši problema yra didelė ir ilgalaikė socialinė ir ekonominė našta visai ES;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0092.

⁽²⁾ Eurofound (2012 m.) „Naujausi politikos pokyčiai, susiję su nedirbančiais, nesimokančiais ir profesinio mokymo srityje nedalyvaujančiais asmenimis“ (angl. „Recent policy developments related to those not in employment, education and training (NEETs)“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas (<http://www.eurofound.europa.eu/docs/erm/tn1109042s/tn1109042s.pdf>).

⁽³⁾ Eurofound (2013 m.) „Neįgalių ar sveikatos problemų turinčių jaunuolių aktyvi įtrauktis“ (angl. „Active inclusion of young people with disabilities or health problems“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas (<http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1226.htm>).

⁽⁴⁾ Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo ataskaita „NEET – nedirbantis, nesimokantis ir profesiniame mokyme nedalyvaujantis jaunimas. Ypatumai, sąnaudos ir politiniai sprendimai Europoje“. Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

⁽⁵⁾ Austrijos federalinė Darbo, socialinių reikalų ir vartotojų apsaugos ministerija, 2012 m. sausio mėn.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- F. kadangi jaunimo nedarbas yra svarbus staigų migracijos padidėjimą paskatinęs veiksnys, kuris būdingas kai kurioms valstybėms narėms; kadangi tik labai nedidelė mažuma iš tų, kurie pasirenka judumą ir migraciją, daro tai savanoriškai, nes dažniausiai tai jiems yra ekonominė būtinybė;
- G. kadangi ES reikalingos didelės investicijos augimui ir užimtumui skatinti bei vidaus paklausai didinti; kadangi siekiant gerokai pagerinti trumpalaikę ekonominę padėtį ir padėti valstybių narių darbo rinkose reikalingas 2 proc. Europos Sąjungos šalių BVP dydžio investicinis paketas; kadangi ši priemonė būtų naudinga visų pirma jaunimui, kaip labiausiai nuo krizės nukentėjusiai grupei;
- H. kadangi per ekonomikos krizes jaunimas daug dažniau nei kitos grupės patenka į itin nepalankią padėtį; kadangi galima numanyti, kad nemažai daliai jaunimo dabartinis nedarbas pavirs ilgalaikiu nedarbu, dėl kurio gerokai padidėja socialinės atskirties pavojus; kadangi tai turi nerimą keliančių padarinių jaunimui: mažėja jo savigarba, jaunimas negali realizuoti savo siekių, mažėja gaunamos pajamos ir būsimos karjeros galimybės ir atidėliojama galimo nepriklausomo suaugusiųjų gyvenimo pradžia, įskaitant šeimos kūrimą, taigi tai turi padarinių ir visuomenei ir daromas neigiamas poveikis Europos socialinei, ekonominei ir demografinėi padėčiai trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu, taip pat didėja jaunimo skurdo senatvėje rizika, kadangi nemokamos įmokos į pensijų sistemas per profesinį gyvenimą;
- I. kadangi pagal EB sutarties 13 straipsnį Bendrijai suteikiami konkretūs įgaliojimai kovoti su diskriminacija dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos; kadangi jaunos moterys darbo rinkoje vis dar patiria diskriminaciją dėl amžiaus ir lyties nepaisant 2000 m. lapkričio 27 d. Direktyvos 2000/78/EB, nustatančios vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus;
- J. kadangi nepaisant aukšto bendro jaunimo nedarbo lygio ES esama apytiksliai 4 mln. laisvų darbo vietų ⁽¹⁾ dėl įgūdžių neatitikties; kadangi tam tikrose srityse, pvz., IRT ir mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros sektoriuose nuolat auga aukštos kvalifikacijos darbuotojų poreikis, kuris nepatenkinamas;
- K. kadangi, siekiant visapusiškai įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvą Europos Sąjungoje, Tarptautinė darbo organizacija (TDO) rekomendavo, kad šiai iniciatyvai skirtą biudžetą sudarytų 21 mlrd. EUR, t. y. 0,5 proc. euro zonos išlaidų;
- L. kadangi, įgyvendindama strategiją „Europa 2020“, ES įsipareigojo kelti švietimo lygį, iki 2020 m. sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių iki mažiau kaip 10 proc. ir bent iki 40 proc. padidinti aukštąjį ar lygiavertį išsilavinimą įgijusių 30–34 metų asmenų skaičių bei iki 75 proc. padidinti 20–64 metų asmenų užimtumo lygį;
- M. kadangi dėl krizės visų pirma tarp jaunimo padaugėjo nestabilių darbo santykių ir esamos darbo vietos dažnai keičiamos pagal terminuotąsias sutartis, ne visą dieną dirbamo arba nemokamai dirbamo darbo vietomis;
- N. kadangi jaunimas vis dažniau turi sutikti su neapmokama, negu su apmokama stažuote ir ši aplinkybė yra diskriminacinė kalbant apie individualią finansinę padėtį; kadangi reikia pripažinti stažuotojų, kaip pigios darbo jėgos, išnaudojimo problemą ir kadangi todėl reikalinga stažuotojų kokybės sistema;
- O. kadangi dėl ekonomikos krizės MVĮ ir labai mažos įmonės, kurios yra ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo ir strategijos „Europa 2020“ tikslų įgyvendinimo varomoji jėga, panaikino daugiau kaip 3,5 mln. darbo vietų, o tai turi įtakos visiems darbuotojams ir labiausiai paveikė jaunimą;

⁽¹⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-380_en.htm?locale=fr

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- P. kadangi jaunimas turi teisę į kokybišką jo įgūdžius atitinkantį užimtumą ir kadangi šis kokybiškas užimtumas yra itin svarbus Europos jaunimo orumui ir savarankiškumui;
- Q. kadangi 2008 m. išryškėjusi ekonomikos krizė turėjo neigiamos įtakos tiek darbo rinkos pasiūlai, tiek paklausai, todėl itin smarkiai didėja netikrumas dėl galimybių įsidarbinti ateityje ir tampa labai svarbu visus bedarbius geriau informuoti apie užimtumo galimybes; kadangi išsilavinimas, mokymas ir įgūdžių ugdymas dažnai yra neprieinami labiausiai nepasiturinčių grupių asmenims, ypač jaunimui su negalia;
- R. kadangi dėl teikiamos didelės reikšmės praktiniams įgūdžiams dvejopos švietimo sistemos, derinančios mokymą klasėje su profesiniu mokymu, ir suderintų akademinų ir praktinių profesinių studijų sistema, įdiegta kai kuriose valstybėse narėse, pasiteisino per krizę; kadangi Komisija ne kartą pabrėžė, kad taikant veiksmingas dvejopas sistemas galima užtikrinti stabilią kvalifikuotų darbuotojų pasiūlą ir išlaikyti žemą jaunimo nedarbo lygį;
- S. kadangi perėjimas iš mokymo įstaigos į darbo rinką jaunų žmonių gyvenime yra lemiamas momentas, darantis didelę įtaką jų būsimums karjeros galimybėms, per visą gyvenimą gaunamoms pajamoms ir ilgalaikiai socialinei padėčiai; kadangi todėl švietimo politika yra neatskiriama darbo rinkos politikos dalis;
- T. kadangi 2008 m. prasidėjusi ekonomikos krizė turėjo neigiamos įtakos tiek darbo rinkos pasiūlai, tiek paklausai, todėl itin smarkiai didėja netikrumas dėl galimybių įsidarbinti ateityje ir tampa labai svarbu spręsti valstybių narių investicijų į darbo vietų kūrimą, mokymą ir švietimą klausimą; kadangi krizės padariniai gali padidinti socialinį konfliktą ir socialinius neramumus;
- U. kadangi užimtumo tarnybos atlieka pagrindinį vaidmenį darbo rinkoje ir todėl turi atitikti aukštas kokybės standartus, kuriuos turi kontroliuoti kompetentingos valdžios įstaigos; pabrėžia, kad šie kokybės standartai ir su jais susijusi kontrolė turi būti vienodai taikomi ir valstybinėms, ir privačioms užimtumo tarnyboms;
- V. kadangi nedarbo problemą iš dalies galima išspręsti sukuriant aukštos kokybės profesinio rengimo ir mokymo sistemas, kuriose dalyvautų aukštos kvalifikacijos mokytojai ir praktinio mokymo vadovai, pagal kurias būtų taikomi naujoviški mokymosi metodai, naudojama aukštos kokybės infrastruktūra ir patalpos, kurios būtų labai pritaikytos prie rinkos poreikių ir pagal kurias būtų užtikrintos tolesnio mokymosi ir profesinio rengimo galimybės;
- W. kadangi jaunimas sudaro 40 proc. visų darbuotojų, dirbančių pagal laikinas darbo sutartis, tačiau jis sudaro tik 13 proc. visų darbuotojų, be to, kas penktas jaunuolis bijo netekti savo darbo;
- X. kadangi kai kuriose valstybėse narėse galima pastebėti didėjantį absolventų įgūdžių ir darbo rinkai reikalingų įgūdžių skirtumą;
- Y. kadangi atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius neturi būti trukdoma vaikams įgyti kuo daugiau pagrindinių žinių, nes šios žinios yra geriausias garantas, kad jie prisitaikys prie darbo rinkos poreikių ir gyvenimo netikėtumų; kadangi dauguma tyrimų rodo, kad aukštos kokybės švietimas nuo pirmųjų mokslo metų yra svarbus siekiant išvengti mokyklos nebaigimo ir kuo geriau integruoti į mokyklos gyvenimą vaikus, gyvenančius nepalankiausioje socialinėje aplinkoje;
- Z. kadangi, naudojantis IRT bei naujausiomis technologijomis, atvirieji švietimo išteklių gerina švietimo kokybę, prieinamumą ir teisingumą bei palengvina interaktyvų, kūrybišką, lankstų ir asmeniniams poreikiams pritaikytą mokymosi procesą; kadangi visiems prieinamas švietimas, padėdamas mokytis visą gyvenimą, pagerina tvarias įsidarbinimo galimybes;
- AA. kadangi ir mokyklų mokytojai ir universitetų dėstytojai susiduria su precedento neturinčiais greitai kintančios pasaulio ekonomikos sąlygų iššūkiais, reikalaujančiais ugdyti naujus įgūdžius ir kompetencijas, taikyti naujovišką požiūrį ir modernius mokymo metodus, kad būtų užtikrintas sėkmingas jaunimo švietimas ir įsidarbinimo galimybės;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- AB. kadangi moterys sudaro 60 proc. aukštųjų mokyklų absolventų, ir kadangi jos dažnai priimamos į žemesnės kvalifikacijos pareigas ir prasčiau apmokamo darbo vietas; kadangi jaunos moterys patiria lyčių skirtumus su užimtumu nesusių sąlygų ir įdarbinimo sąlygų srityje, dėl to atsiranda darbo užmokesčio skirtumas, kuris dabar yra 16,2 proc., ir pensijų skirtumas;
- AC. kadangi darbo sąlygų lankstumas ir mažos garantijos labiau paveikė moterų užimtumą nei vyrų: 2012 m. trečiąjį ketvirtį 60 proc. ne visą darbo dieną dirbusių 15–24 metų amžiaus darbuotojų sudarė moterys; kadangi toje pačioje amžiaus grupėje moterys sudarė 64 proc. tretinį išsilavinimą turinčių (gavusių pirmosios pakopos studijų diplomą ir podiplomines studijas baigusius) laikinų darbuotojų;
- AD. kadangi nepaisant 2000 m. lapkričio 27 d. direktyvos 2000/78/EB ir 2006 m. liepos 5 d. direktyvos 2006/54/EB jaunos moterys, norinčios patekti į darbo rinką, vis dar diskriminuojamos dėl amžiaus ir dėl lyties; kadangi moterims iš pažeidžiamų socialinių grupių, įskaitant etnines mažumas, sunkiau patekti į oficialią darbo rinką;
- AE. kadangi jaunoms motinoms motinystė dažnai tampa kliūtimi patekti į darbo rinką, todėl prisideda prie skirtumų dėl lyties užimtumo srityje didinimo;
- AF. kadangi jaunimo užimtumo priemonės būtina integruoti į nuoseklią, į ateitį nukreiptą ir investicijoms skirtą makroekonomikos strategiją, pagal kurią užtikrinamos sąlygos kurti tvarias XXI a. darbo vietas bei veiksmingai pereiti nuo mokymosi prie darbo;
1. pabrėžia, kad nacionalinės ir ES politikos priemonės jaunimo užimtumui labai paskatinti turėtų būti nuoseklios ir vienos kitas papildančios, taip pat pagal jas ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas aukštos kokybės (profesiniam) ugdymui, mokymui ir darbo patirties suteikimui, kad jaunimui būtų suteikta galimybė gauti pastovų kokybišką darbą; pažymi, kad sudarant sąžiningai apmokamos mokomosios praktikos ir savanoriškai vykdomos visuomenei naudingos veiklos galimybes, suteiktų galimybių jaunimui dalyvauti visuomenei naudingoje veikloje ir įgyti profesinės patirties;
 2. apgailestauja, kad šiuo metu taikomos kovos su krize priemonės, kuriomis krizės paveiktose šalyse siekiama mažinti viešąsias išlaidas, kaip jau įrodyta, dėl sumažintų išlaidų švietimo, darbo vietų kūrimo ir paramos paslaugų srityse darė tiesioginį neigiamą poveikį jaunimui;
 3. pabrėžia, kad darbo neturinčių jaunuolių grupės yra įvairios, todėl jas reikia nustatyti atsižvelgiant į jų poreikius ir gebėjimus, kad priimtose priemonėse būtų įgyvendinamos geriau; mano, kad reikia nustatyti pagrindinius gebėjimus, leidžiančius šiems jaunuoliams greičiau patekti į darbo rinką ir rasti stabilų bei ilgalaikį darbą; yra įsitikinęs, kad ypatingą dėmesį reikia skirti jaunuoliams, kurie neturi jokio diplomo, nesimoko, nedirba ir nedalyvauja profesiniame mokyme;
 4. ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, kurių regionuose jaunimo nedarbo lygis didesnis kaip 25 proc., spręsti jaunimo nedarbo problemą sukuriant bent 10 proc. nedirbančiam jaunimui skirtų darbo vietų;
 5. pabrėžia būtinybę vykdyti aktyvią, visapusišką ir įtraukią darbo rinkos politiką, kuria siekiama kurti darbo vietas, su konkrečiais jaunimui skirtomis priemonėmis, viena vertus, siekiant išvengti turimų išteklių švaistymo ir, kita vertus, sumažinti jaunimo nedarbo lygį, o ne tik šiuos išteklius „perdirbti“; ragina valstybes nares apsvarstyti, ar kitų valstybių narių geriausios patirties pavyzdžius galima pritaikyti savo darbo rinkoje, ir imtis tinkamų priemonių kovai su jaunimo nedarbu; atkreipia dėmesį į pažangią šalių, taikančių profesinio rengimo ir mokymo ir dvejopas švietimo sistemas, patirtį siekiant pagerinti perėjimą nuo mokymosi prie darbo ir taip panaikinti atotrūkį tarp mokymosi metu suteiktų įgūdžių ir darbo rinkos poreikių; pabrėžia, kad Komisijos užduotis yra aktyviai remti šių tikslų siekiančias valstybes nares ir ragina Komisiją reguliariai teikti ataskaitas apie valstybių narių pastangas vykdyti reformas, susijusias su profesinėmis mokymo sistemomis; pabrėžia, kad itin daug dėmesio reikėtų skirti pažeidžiamoms grupėms, kurioms kyla didelis socialinės atskirties pavojus, įskaitant nedirbančius, nesimokančius ir profesinio mokymo srityje nedalyvaujančius asmenis;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

6. ragina Komisiją surinkti jaunimo mokymo sėkmės istorijas ir jas sudėti į vieną vadovą kitoms valstybėms narėms;
7. ragina Komisiją kasmet pateikti valstybių narių mokymo sistemų reformos ataskaitą – tai būtų struktūrinis ilgalaikis indėlis į jaunimo galimybių įsidarbinti didinimą;
8. ragina Komisiją parengti kokybiškas modernios dvejopo mokymo sistemos gaires, kurias papildytų plačiai apibrėžtų neakademiinių Europoje svarbių profesijų sąrašas;
9. pabrėžia, kad svarbu gerinti aukštojo mokslo ir profesinio rengimo ir mokymo kokybės standartus bei prieinamumą; taip pat pabrėžia kalbų mokymosi mokyklinio ugdymo, profesinio rengimo ir mokymo srityse svarbą;
10. pabrėžia, kad norint veiksmingai kurti, įgyvendinti ir stebėti įvairias priemones, kuriomis integruotai skatinamas jaunimo užimtumas ir didinamos jo įsidarbinimo galimybės, būtina užtikrinti, kad vietos, regionų, nacionaliniu ir Europos lygmenimis ištrauktų visi susiję suinteresuotieji subjektai, įskaitant socialinius partnerius, užimtumo tarnybas, mokymo ir švietimo institucijas, pavienius darbdavius, NVO ir visų pirma studentų ir jaunimo organizacijas; pabrėžia, kad tvaraus ir kokybiško jaunimo užimtumo priemonės turi būti lanksčios, kad būtų patenkinti nuolat besikeičiantys darbo rinkos poreikiai; atkreipia dėmesį į tai, kad būtini lankstūs ir kartu patikimi sutartiniai santykiai, veiksminga pakartotinės integracijos politika bei modernios socialinės apsaugos sistemos; pabrėžia ypatingą ankstyvo – dar gerokai prieš baigiant pagrindinio mokymo mokyklą – jaunuolių profesinio orientavimo svarbą, nes tam būtinos tėvų ir mokyklų kompetencijos didinimas, kad jie galėtų padėti ir patarti moksleiviams renkantis mokymąsi ir vėliau karjerą;
11. ragina valstybes nares imtis priemonių, kad savo švietimo programose pirmenybę teiktų mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos sritims, siekdamos ateityje prisitaikyti prie numatomų darbo rinkos pokyčių;
12. pabrėžia, kad kolektyvinės derybos atlieka svarbiausią funkciją siekiant skatinti ir gerinti dirbančio jaunimo darbo sąlygas;
13. pripažįsta, kad investicijos į tinkamus įgūdžius yra svarbus veiksnys, padedantis valstybėms narėms diegti inovacijas ir atkurti jų konkurencingumą;
14. ragina valstybes nares pripažinti precedento neturinčias sparčiai besikeičiančios pasaulio ekonominės padėties problemas, su kuriomis susiduria mokyklų mokytojai ir universitetų dėstytojai; pažymi, kad pagrindinis jaunimo sėkmingo mokymo ir perspektyvų jam gauti darbas veiksnys – naujų įgūdžių ir kompetencijos ugdymas, naujoviškų metodų ir šiuolaikiškų mokymo ir mokymosi būdų plėtojimas;
15. ragina valstybes nares skatinti ir remti jaunimo, visų pirma moterų, jį šviečiant, per pilietinę visuomenę ir įgyvendinant kokybiškas jaunimo iniciatyvas, dalyvavimą demokratiškame gyvenime ir pasinaudoti esančiomis bei naujomis priemonėmis, kuriomis siekiama remti politikos plėtojimą, taip labiau ugdant jaunimą ir gerinant jo gerovę bei socialinę įtrauktį;
16. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad valstybės narės riboja švietimui, mokymui ir jaunimo reikalams skirtą biudžetą, nes dėl to jaunimas gali netekti švietimo ir darbo galimybių, ir primena, kad biudžeto lėšos švietimui ir mokymui turėtų būti laikomos būtina ir neįkainojama investicija į ateitį;
17. ragina stiprinti pedagogų profesinį rengimą ir mokymą, visų pirma kalbant apie modernius mokymo metodus bei naujų technologijų naudojimą; pažymi, kad mokymasis visą gyvenimą prasideda jau nuo ankstyvojo ugdymo, ir pabrėžia, kad visų pirma reikia patraukliai skatinti kalbų mokymąsi;
18. pabrėžia pasiūlytos ES paskolų garantijų priemonės dieninio skyriaus magistrantūros studentams ES ir trečiojoje šalyse vaidmenį, kad toliau būtų gerinamos jaunimo judumo sąlygos ir prisidedama prie daugiamatnio universitetų reitingavimo;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

19. mano, kad rengiant integruotas teritorinės plėtros strategijas reikėtų atsižvelgti į vietos poreikius ir teritorinius ypatumus, ir taip sudaryti galimybes geriau nustatyti perspektyvias darbo vietas, visų pirma tokiuose novatoriškuose sektoriuose kaip ekologija ir socialinis verslas;
20. ragina valstybes nares ir vietos bei regionų valdžios institucijas nustatyti integruotas teritorinės plėtros strategijas, įskaitant jų mokymo ir užimtumo aspektus, pradedant skatinimo baigti mokslą priemonėmis ir toliau kuriant jaunimui skirtus užimtumo modelius;
21. pripažįsta, kad tam tikruose regionuose, kuriuose jaunimo nedarbo lygis viršija 25 proc., susiklostė itin sudėtinga padėtis; palankiai vertina tai, kad įgyvendinant pasiūlytą ES Jaunimo užimtumo iniciatyvą bus toliau didinama ES parama jaunimo užimtumui didinti, o septynerių metų laikotarpiui (2014–2020 m.) skirtas maksimalus 8 mlrd. EUR biudžetas; kartu pabrėžia, kad, TDO duomenimis, siekiant veiksmingai įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvą euro zonoje, reikėtų 21 mlrd. EUR; sutinka, kad lėšas konkrečiai šiai jaunimo užimtumo iniciatyvai ir atitinkamas ESF lėšas reikėtų paskirti vienodomis dalimis;
22. pabrėžia, kad svarbu nedelsiant imtis veiksmų norint sumažinti jaunimo nedarbą, taip pat ilgalaikį; taip pat pabrėžia būtinybę padėti rasti jauniems žmonėms ilgalaikį, tvarų ir kokybišką darbą;
23. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad nacionalinės teisės aktais, kurie daro poveikį jaunimui, visų pirma nacionalinės teisės aktais, priimtais pagal Direktyvą dėl vienodo požiūrio užimtumo srityje (2000/78/EB), nebūtų diskriminuojami jauni darbuotojai, norintys gauti socialines išmokas; mano, kad reikia daug daugiau padaryti siekiant užtikrinti, kad ir darbuotojai, ir darbdaviai žinotų pagal šį teisės aktą nustatytas savo teises ir pareigas;
24. ragina valstybes nares atnaujinti savo regionų plėtros strategijas, kad jos atspindėtų priemones, kuriomis siekiama skatinti užimtumą, įskaitant jaunimo užimtumą;
25. palankiai vertina 2013 m. vasario 28 d. Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų (EPSCO) tarybos sprendimą susitarti dėl Tarybos rekomendacijos dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo ir ragina valstybes nares imtis veiksmų ir ryžtingai įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvos priemones nacionaliniu lygmeniu; ragina išplėsti tikslines grupes įtraukiant jaunimą iki 30 m., įtraukiant absolventus ir asmenis, palikusius mokymo sistemos mokyklas ir neįgijusius kvalifikacijos; pabrėžia, kad veiksmingas šios priemonės įgyvendinimas labai priklausys nuo daugelio įvairių politikos sričių ir pagrindinių sąlygų, pvz., nuo tinkamų investicijų į švietimą ir mokymą, infrastruktūros ir užimtumo tarnybų pajėgumų, studijavimo vietų ir vietų absolventams prieinamumo, mokymo ir praktikos organizavimo kokybės ir nuo bendrų politikos krypčių, palankių darbo vietų kūrimui; ragina valstybes nares imtis tinkamų tolesnių veiksmų įgyvendinant nacionalines reformų programas ir, atsižvelgiant į Europos semestrą, lengvinti Jaunimo garantijų iniciatyvos stebėseną, vertinimą ir nuolatinį tobulinimą; pabrėžia, kad Jaunimo garantijų iniciatyvą privalu įtraukti į platesnę aktyvios darbo rinkos politikos sistemą;
26. informuoja valstybes nares, kad Parlamentas ketina nuodugniai stebėti visą valstybių narių veiklą, kuria siekiama Jaunimo garantijų iniciatyvą paversti tikrove, ir ragina jaunimo organizacijas Parlamentui nuolat teikti naujausią informaciją apie jų atliktą valstybių narių veiksmų analizę;
27. ragina nacionalinius parlamentus kartu su jaunimo organizacijomis padaryti savo vyriausybės atsakingas už Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimą ir užtikrinti, kad būtų imamasi svarbių priemonių, kuriomis būtų siekiama užtikrinti, kad kiekvienas jaunuolis (nedirbantis arba nebedalyvaujantis formaliojo švietimo programose) per keturis mėnesius gautų gerą ir kokybišką darbą, tolesnio mokymosi, praktikos ar mokomosios praktikos pasiūlymą;
28. pažymi, kad pastangos ir lėšos, kuriomis siekiama įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvos priemones, neturėtų varžyti struktūrinių pastangų ir reformų, būtinų tam, kad kai kurių valstybių narių švietimo sistemos ir darbo rinkos būtų pritaikytos ateities iššūkiams;
29. ragina Europos Komisiją į visas savo programas įtraukti kovos su jaunimo nedarbu priemones, taikant į bendrą ir integruotą požiūrį, atitinkantį strategijos „Europa 2020“ pavyzdinę iniciatyvą „Judus jaunimas“;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

30. primena Komisijai ir valstybėms narėms jų įsipareigojimą siekti strategijoje „Europa 2000“ užsibrėžto tikslo, kad ir moterų, ir vyrų užimtumo lygis būtų 75 proc., ir išpėja, kad dėl dabartinio jaunimo nedarbo lygio visa moterų karta gali būti palikta už darbo rinkos ribų, taip išaugtų jų nematomumas ir pažeidžiamumas;

31. ragina Europos Komisiją ir valstybes nares stebėti ir skelbti duomenis, susijusius su jaunimo nedarbo prevencijos politika (įskaitant Jaunimo garantijų iniciatyvų įgyvendinimą) ir parengti įvairių valstybių narių regioninę statistiką, ypač daug dėmesio skiriant lyties aspektui;

32. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti aiškius nacionalinių Jaunimo garantijų iniciatyvos programų rengimo kokybės standartus ir rodiklius ir didinti savo paramą visiems subjektams, kurie svarbiausi siekiant įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvos programas, pvz., nacionaliniams socialiniams partneriams, vietos ir regioninės valdžios institucijoms, užimtumo tarnyboms, mokymo ir švietimo institucijoms; ragina skatinti Jaunimo garantijų iniciatyvos programas teikiant finansines paskatas, įskaitant paskatas viešųjų pirkimų sistemoje, ir finansuoti mokymą darbo vietose, taip remiant įmones, kurios teikia kokybiško tvaraus užimtumo ir mokymo pasiūlymus, ir tai būtų veiksmingos tikslinės investicijos į jaunimo potencialą; pabrėžia ypatingą įmonių atsakomybę teikti tokius pasiūlymus;

33. ragina Komisiją ir valstybes nares, bendradarbiaujant su jaunimo reikalų srities suinteresuotaisiais subjektais ir Parlamente, parengti jaunimo užimtumui skirtą veiksmų planą, kuriame būtų nustatomos trumpalaikės, vidutinės trukmės ir ilgalaikės priemonės; apgailestauja, kad per šiuo metu vykstančias diskusijas ilgalaikės priemonės pateikiamos kaip trumpalaikiai sprendimai; pabrėžia, kad trumpuoju laikotarpiu daugiausia dėmesio reikėtų skirti neatidėliotinam krizės mažinimui tiek dirbančiųjų, tiek nedirbančiųjų atžvilgiu, daugiausia dėmesio skiriant pragyvenimo pajamų ir galimybių darbo rinkoje užtikrinimui; pabrėžia, kad investicijos į švietimą ir mokymą, darbo vietų kūrimą, praktikos įgijimo programas ir darbdaviams skirtas skatinamąsias priemones daugiausia yra vidutinės trukmės, tačiau yra ir ilgalaikių priemonių, dėl kurių visi subjektai turi tvirtai sutarti ir kurios turi būti remiamos ne mažiau kaip penkerius metus; pabrėžia, kad visų pirma dvejopo švietimo, praktikos, mokymo darbo klausimu ir jaunimo integravimo į darbo rinką sistemų rengimas yra ilgalaikės priemonės, kurioms tokiu atveju būtinas ilgalaikis įsipareigojimas;

34. rekomenduoja valstybėse narėse, kuriose taikoma dvejopa mokymo sistema, jaunesniems kaip 18 metų jaunuoliams, neturintiems mokymosi vietos, sukurti tam tikrą alternatyvią mokymosi sistemą (taigi ir Jaunimo garantijų iniciatyvos priemones) kuria būtų užtikrinamas tokių jaunuolių profesinis rengimas keliose įmonėse; valstybės narės, kuriose netaikoma dvejopa mokymo sistema, turėtų imtis veiksmų įgyvendinti atitinkamai pritaikytą sistemą;

35. pabrėžia, kad skirtingo amžiaus grupėms reikalingi skirtingi nedarbo klausimų sprendimo būdai, daugiausia dėmesio skiriant jaunesnio amžiaus grupių patekimui į darbo rinką ir vyresnio amžiaus grupių darbo vietos garantijų ir socialinės apsaugos didinimui;

36. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti derinti darbo ir švietimo sritis siekiant struktūruoti mokymo pobūdį, pvz., dvejopą mokymą, pagal kurį susiejamos teorinės žinios ir praktinė patirtis, suteikiant jaunimui reikalingus bendrus įgūdžius ir konkrečią patirtį; ragina Komisiją ir valstybes nares taip pat investuoti į informuotumo apie profesinį mokymą ir techninių mokslų bei verslumo studijų didinimo kampanijas;

37. ragina ES institucijas rodyti gerą pavyzdį iš savo atitinkamų interneto svetainių išbraukiant neapmokamų stažuotčių reklamą ir savo stažuotojams mokėti minimalias išmokas, apskaičiuojamas pagal gyvenimo lygį toje vietoje, kurioje atliekama stažuotė;

38. ragina valstybes nares kurti naują įtraukią ir tikslinę darbo rinkos politiką, kuri užtikrintų nemenką jaunimo įtrauktį ir galimybę jaunimui įgyti prasmingą profesiją, pavyzdžiui, kuriant įkvepiančio pobūdžio tinklus, sudarant sąlygas stažuotėms, įskaitant finansinės pagalbos teikimą, persikelti ir gyventi netoli stažuotės vietos, kuriant tarptautinius karjeros ir jaunimo centrus, skirtus individualioms konsultacijoms, visų pirma apimančioms tokius klausimus kaip kolektyvinis organizavimas ir su jų stažuote susijusių teisinių aspektų išmanymas;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

39. ragina valstybes nares, bendradarbiaujant su visais susijusiais ir suinteresuotaisiais subjektais, rengti papildomas konkrečias ir nedirbantį, nesimokantį ir profesiniame mokyme nedalyvaujantį jaunimą orientuotas informavimo strategijas, kuriose turėtų būti derinami veiksmingi mokyklos nebaigusiu asmenų reintegravimą į švietimo sistemą arba darbo rinką būdai; todėl ragina valstybes nares, įgyvendinant Europos semestrą, teikti pasiūlymus, kaip jos darys pažangą siekdamas nesimokantį, nedirbantį ir profesinio mokymo srityje nedalyvaujantį jaunimą labiau integruoti naudojantis Jaunimo garantijų iniciatyva ir kitomis priemonėmis; pabrėžia, kad reikia padidinti jaunimo įsidarbinimo galimybes ir jų dalyvavimą, skatinant visą gyvenimą trunkantį mokymąsi ir taip sutvarkius socialinės apsaugos sistemas, kad jos būtų ir įtraukios, ir aktyvinančios; ragina šalinti praktines ir logistines kliūtis, su kuriomis susiduria sudėtingesnių poreikių arba kitokių poreikių dėl negalios turintis jaunimas, pradėdamas savo darbinę veiklą;

40. ragina valstybes nares dėti daugiau pastangų siekiant sumažinti mokyklos nebaigusiu asmenų skaičių, norint pasiekti strategijoje „Europa 2020“ nustatytus tikslus, kuriais numatyta iki 2012 m. sumažinti mokyklos nebaigusiu asmenų skaičių iki ne daugiau kaip 10 proc.; ragina valstybes nares naudoti daug įvairių priemonių kovojant su mokyklos nebaigimo ir neraštingumo reiškiniu, pvz., mažinti kiekvienos klasės moksleivių skaičių, teikti pagalbą tiems mokiniams, kurie neišgali įgyti privalomo išsilavinimo, daugiau dėmesio skirti praktiniams mokymo programoje numatytiems dalykams, visose mokyklose įvesti klasės auklėtojų sistemą, mokyklą nustojusiems lankyti asmenims nedelsiant pasiūlyti tolesnę veiklą; nurodo Suomijos, kuri sėkmingai sumažino mokyklos nebaigusiu asmenų skaičių kartu su mokiniais svarstant naujų veiklos krypčių galimybes, pavyzdį; ragina Komisiją koordinuoti geriausios patirties projektą;

41. pažymi, kad jau ankstyvojo ugdymo etape galima žaismingai nukreipti vaikus tinkama profesine linkme, ir pabrėžia, kad tam labai svarbus mokytojų pedagoginis išsilavinimas ir profesinis tęstinis mokymas;

42. primygtinai ragina valstybes nares, atsižvelgiant į išskirtines krizės sukurtas socialines sąlygas, parengti strategiją, pagal kurią pažeidžiamoms grupėms priklausantiems moksleiviams būtų teikiamos paskatos, įskaitant finansines paskatas, kad jis galėtų įgyti vidurinį išsilavinimą;

43. pabrėžia kokybiškos viešosios studentų bendrabučių sistemos svarbą;

44. palaiko pasiūlymą sukurti programą „Erasmus visiems“, o jaunimui – atskirą jos skyrių ir kartu atitinkamus atskirus biudžeto asignavimus, be kita ko, didesnę paramą numatant aktyviai su jaunimu dirbantiems asmenims ir oficialiose institucijose, ir ne šiose institucijose; laikosi nuomonės, kad įgydamas daugiau ir įvairesnių įgūdžių (pvz., IRT ir kalbų srityse), taip pat studijuodamas, dirbdamas ar savanoriaudamas užsienyje jaunimas skatinamas dalyvauti visuomenės gyvenime, integruotis Europoje ir kad taip didinamos jo galimybės įsitvirtinti darbo rinkoje ir apskritai darbuotojų judumas Sąjungoje;

45. pabrėžia, kad Europos socialinis fondas turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį siekiant kovoti su jaunimo nedarbu, ir ragina valstybes nares ir visas veikiančias programas valdančias institucijas užtikrinti, kad į šias programas būtų įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama šio tikslo;

46. ragina valstybes nares įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvos priemones, atsižvelgiant į lyties perspektyvą visais šių priemonių parengiamaisiais, programavimo ir įgyvendinimo etapais; ragina valstybes nares steigti užimtumo centrus, kuriuose dirbtų deramai apmokytas personalas, galintis įgyvendinti veiksmingą visuomenės sąmoningumo didinimo politiką ir numatyti specialias moterims skirtas priemones, kuriomis taip pat būtų padedama išvengti ilgalaikio nedarbo bei socialinės atskirties grėsmės;

47. pabrėžia, kad siekiant įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvas, reikia gerbti kolektyvines derybas dėl darbo užmokesčio ir vienodo užmokesčio mokėjimo už vienodą arba lygiavertį darbą principą;

48. pabrėžia jaunų žmonių bendrųjų gebėjimų, pvz., IRT, vadovavimo, kritinio mąstymo, kalbų mokėjimo ir verslumo, ugdymo svarbą, taip pat ir mokantis užsienyje, kad jie galėtų pagerinti savo perspektyvas darbo rinkoje ir gebėjimą prisitaikyti prie būsimų darbo rinkos pokyčių; ragina valstybes nares skirti daugiau dėmesio šioms įgūdžiams savo mokymo programose;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

49. pripažįsta, kad jaunimui, siekiančiam kurti ir plėsti savo verslą, kyla sunkumų; ragina Komisiją ir valstybes nares remti jaunuosius verslininkus ir jaunas savarankiškai dirbančius asmenis, palengvinant ir supaprastinant jiems prieigą prie finansavimo, mažinant administracinę naštą, sprendžiant bankroto įstatymų problemas ir sukuriant bendras palankias sąlygas, kurios turėtų apimti veiksmingą konsultavimą ir kuravimą, ir steigiant verslo inkubatorius;

50. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis priemonių, reikalingų siekiant visokeriopa paskatinti jaunas moteris pačioms susikurti verslą ir savarankišką darbą, visų pirma MVĮ, teikiant joms mokymus, konsultacijas, lengviau ir palankesnėmis sąlygomis suteikiant kreditus ir mikrokreditus, finansines priemones;

51. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis visų reikalingų priemonių siekiant nugalėti stereotipą, kad verslas yra rizikinga ir vyriška veikla; pabrėžia, kad siekiant sustiprinti bendrąją moterų padėtį darbo rinkoje ir veiksmingai skatinti jų verslumą, reikia imtis priemonių remiant regioninį ir tarptautinį moterų verslininkų bendradarbiavimą ir skatinti kurti platformų tinklus, kad būtų galima keistis žiniomis ir gerąja patirtimi;

52. turėdamas mintyje jaunimo skatinimą dirbti savarankiškai, palankiai vertina siūlomą mikrofinansų priemonės „Progress“ tęsinį, kuris įtrauktas į 2014–2020 m. Užimtumo ir socialinių inovacijų (EaSI) programą, siekiant geriau patenkinti poreikius, taip pat ir jaunimo, pradedančio smulkųjį verslą, įskaitant universitetų studentų steigiamas įmones; pritaria EIB išipareigojimui ypatingą dėmesį skirti investicijoms, kuriomis didinamos jaunų žmonių galimybės gauti produktyvų darbą; pabrėžia, kad visos Užimtumo ir socialinių inovacijų programos kryptys teikia kovos su jaunimo nedarbu būdus;

53. pabrėžia, kad nors interneto ekonomika sukuria 2,6 darbo vietas vietoj kiekvienos prarastos su internetu nesusijusios darbo vietos, svarbu tai, kad jaunimas skaitmeninį raštingumą plėtotų programavimo srityje, o dizainą ar socialinę rinkodarą paverstų darbo vietomis, kuriose būtų naudojamos esamu ES ir nacionaliniu finansavimu;

54. ragina tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmeniu vadovautis plataus užmojo visa apimančiu politiniu požiūriu, pagal kurį švietimo, mokymo, kokybiško užimtumo ir savarankiško darbo iniciatyvos viso jaunimo atžvilgiu ir visais lygmenimis vertinamos integruotai; primygtinai ragina valstybes nares plačiai konsultuotis su mokyklomis ir kitomis švietimo įstaigomis siekiant geriau pritaikyti jų švietimo ir mokymo programas rinkos poreikiams; atsižvelgdamas į būsimą 2014–2020 m. programavimo laikotarpį, siūlo Komisijai atlikti išsamią ES programų ir į švietimą, mokymą ir kovą su jaunimo nedarbu per 2007–2013 m. programavimo laikotarpį investuotų finansinių šaltinių analizę ir pateikti su tuo susijusią ataskaitą Parlamentui ir Tarybai; pabrėžia, kad jaunimo nedarbas susijęs su lėtu ekonomikos augimu daugumoje valstybių narių; todėl pabrėžia, kad pirmenybę nedelsiant būtina teikti darbo vietų kūrimui palankiam visų rūšių augimui, kuris bus taip pat naudingas jaunimui, ir šalinti struktūrines kliūtis jaunimui patekti į darbo rinką;

55. ragina Europos Komisiją pateikti Europos jaunimo korporacijų programos pasiūlymą, kuriuo būtų siekiama jaunesniam kaip 30 m. jaunimui visoje Europoje suteikti galimybę ne ilgiau kaip tris mėnesius užsiimti savanoriška veikla ne savo valstybėje narėje; pažymi, kad ši Europos jaunimo korporacijų idėja suteiks jaunimui galimybę pasinaudoti savo su švietimu susijusiais ir socialiniais įgūdžiais bei juos tobulinti, taip pat didinti jaunimo žinias apie kitą valstybę narę ir skatinti draugystę ir integraciją visoje ES; pabrėžia, kad jaunimo korporacijų narių darbas turi būti savanoriškas ir neapmokamas, jis negali pakeisti esamų lankomos šalies darbo vietų; mano, kad šios Europos jaunimo korporacijos turėtų būti laikomos viešojo ir privačiojo sektorių partneryste, kuria siekiama parengti programą, pagal kurią jaunimas gali gauti asmeninę stipendiją, tris mėnesius padengiančią kelionės ir gyvenimo išlaidas;

56. mano, kad švietimo ir (arba) mokymo įstaigos turėtų teikti su studijomis tiesiogiai nesusijusią mokomąją praktiką, siekiant studentams suteikti pasirinktos srities patirties, kuri būtų jų žinių stiprinimo ir ryšių su darbo vieta užmezgimo priemonė;

57. ragina valstybes nares gerinti verslo įmonių ir švietimo sektoriaus bendradarbiavimą bei stiprinti jų partnerystę visais lygmenimis, kad mokymo programos būtų geriau susietos su darbo rinkos poreikiais, pvz., plečiant sektoriaus įgūdžių sąjungas ir žinių sąjungas;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

58. pabrėžia profesinio rengimo ir mokymo kokybės gerinimo svarbą siekiant užtikrinti tinkamą švietimo ir darbo rinkos paklausos pusiausvyrą; mano, kad profesinis rengimas ir mokymas neturėtų būti skatinamas aukštojo mokslo sąskaita; pabrėžia, kad turi būti gerinama profesinio rengimo ir mokymo ir aukštojo mokymo sąveika ir perėjimas iš vieno mokymo į kitą; pabrėžia, kad reikalingos lankstesnės mokymo programos siekiant sudaryti geresnes galimybes jauniems žmonėms patekti į darbo rinką ir geriau prisitaikyti prie būsimų darbo rinkos pokyčių;

59. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl Stažuotių kokybės sistemos, remiantis ankstesniu pasiūlymu dėl Europos stažuotių ir praktikos kokybės chartijos⁽¹⁾, įtraukiant aukšto lygio stažuotių apibrėžtį ir nustatant tinkamo užmokesčio, darbo sąlygų ir sveikatos bei saugos kriterijus; ragina valstybes nares ir socialinius partnerius užtikrinti tinkamus praktikos kokybės standartus, pagal kurios būtų užtikrinama, kad stažuotės būtų priderintos prie jaunimo poreikių plėtoti atitinkamus gebėjimus, tai pagrindžiant privaloma stebėseną, taip pat užtikrinti mokomosios praktikos kokybės standartus, be kita ko, siekiant užkirsti kelią jaunų žmonių, kaip pigios pakaitinės darbo jėgos, išnaudojimui; pabrėžia, kad reikia aktyviai skatinti dalyvauti tokiose programose ir didinti jų informuotumą apie jas;

60. ragina valstybes nares visų pirma atkreipti dėmesį į didesnę migrantų nedarbą ir prioritetą teikti integracijai į darbo rinką bei įtraukti integracijos politiką į kitas politikos sritis, nes darbas yra pagrindinis sėkmingos integracijos veiksnys; pabrėžia, kad reikėtų atsižvelgti į sunkumus, kuriuos patiria jauni migrantai siekdami gauti profesinio orientavimo paslaugas, ir kad reikėtų stebėti ir vertinti jaunų migrantų integraciją į visuomenę ir darbo rinką;

61. ragina Komisiją, valstybes nares ir Europos socialinius partnerius laikytis ryžtingo požiūrio į Europos praktikos aljanso plėtotę, kuri bus pradėta 2013 m. liepos mėn., ir remti Europos ir nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis organizuojamas kampanijas, per kurias siekiama pakeisti profesinio mokymo sampratą; mano, kad Aljansas turėtų organizuoti reguliarių diskusijų forumą dėl Europos praktikos strategijos stebėsenos su visais atitinkamais Europos, valstybių narių, regionų ir vietos suinteresuotaisiais subjektais; pabrėžia, kad reikėtų užtikrinti galimybes gauti finansavimą siekiant palengvinti tarpvalstybinę mokymo veiklą, kad įmonės ir socialinių partnerių organizacijos galėtų įsitraukti į dvejopą švietimo sistemų kūrimo procesą;

62. ragina valstybes nares, suderinus su Komisija, nustatyti priemones ir lengvatas, taikytinas gamybinės praktikos sutartims, bei skatinamąsias priemones už jaunesnių nei 35 metų amžiaus jaunuolių įsteigtas įmones.

63. pabrėžia, kad būtina stiprinti bendrovių ir įmonių socialinės partnerystės ir socialinės atsakomybės sistemą, siekiant jas geriau įtraukti į Stažuotių ir praktikos kokybės chartiją ir Jaunimo garantijų iniciatyvą;

64. prašo Komisijos ir valstybių narių priimant sprendimus, susijusius su 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu, nustatyti griežtesnius ir kiekybiškai išmatuojamus kriterijus, taikytinus nustatant, stebint ir vertinant struktūrinių fondų tikslus jaunimo nedarbo prevencijos srityje, pamatuojamus atsižvelgiant ir į lyties aspektą (2007–2011 m. laikotarpiu 52 proc. struktūrinių fondų paramos gavėjų sudarė moterys);

65. prašo Komisijos apsvarstyti, kaip būtų galima toliau pritaikyti ESF siekiant teikti papildomą paramą jaunų moterų mokymo, įdarbinimo ir vaikų priežiūros srityje;

66. mano, kad ES sanglaudos politika, kuri skatina ir remia valstybių narių pastangas atgaivinti ekonominę veiklą ir užimtumą visoje jų teritorijoje, yra pagrindinė priemonė, kurią naudodama Sąjunga gali padėti įveikti dabartinę padėtį, nustatydama būtinų struktūrinių reformų gaires ir formuluodama jų įgyvendinimą, investicijas sutelkdama į prioritetinius veiksmus, taip siekdama padidinti investicijų poveikį valstybių narių regionų socialinei ir ekonominei padėčiai, skatindama ekonomiką ir padėdama kurti naujas darbo vietas jaunimui; todėl ragina valstybes nares visiškai ir koordinuotai pasinaudoti

(¹) COM(2012)0728

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

turimu ES finansavimu (ERPF, ESF, sanglaudos fondu, EŽŪFKP ir EJRŽF) ir taip jaunimui sudaryti galimybes aktyviai dalyvauti ekonominiame ir socialiniame gyvenime; pabrėžia, kad reiktų atsižvelgti į regionų, ypač nepalankiausioje padėtyje esančių ir atokiausių regionų, kuriems būtinos investicijos siekiant užtikrinti ekonominę, socialinę ir teritorinę jų sanglaudą, ypatybes, nes nuo jų gali priklausyti jaunimo iniciatyvų sėkmė arba nesėkmė visoje ES;

67. ragina valstybes nares skatinti jaunimo įsidarbinimo galimybes vietose ir tai papildyti sudarant palankias sąlygas jaunų darbuotojų, kurie to nori, judumui į kitas ES šalis arba už ES ribų⁽¹⁾; ragina imtis priemonių siekiant pagerinti jų mokymą ir patirties įgijimą, be kita ko, šalinant kliūtis, kurios trukdo atlikti mokomąją praktiką, stažuotę ar pameistrystės veiklą užsienio šalyje; norėtų didesnės pažangos abipusio kvalifikacijų ir įgūdžių pripažinimo bei geresnio nacionalinių socialinės apsaugos sistemų, ypač pensijų sistemų, koordinavimo srityse, taip pat toliau nemažai investuojant į ankstyvąjį kalbų mokymąsi;

68. ragina valstybes nares tęsti veiksmingų valstybinių užimtumo tarnybų reformos ir plėtros procesą, kad jų veikla ir požiūris būtų geriau orientuoti į jaunimą, nes šis procesas yra pagrindinė kiekvienos Jaunimo garantijų iniciatyvos nacionalinės strategijos sudedamoji dalis; taip pat pabrėžia, kad reikia pradėti EURES reformas, siekiant aktyviai derinti darbo ieškančių ir darbą ketinančių asmenų poreikius su esamomis laisvomis darbo vietomis, ir didinti informuotumą apie EURES, įskaitant jos konsultacijų tinklą, siekiant didinti, kaip konsultavimo karjeros klausimais sistemos, padedančios studentams geriau suvokti esamas darbo galimybes, matomumą ir prieinamumą; pabrėžia, kad reikia labiau koordinuoti EURES ir kitus piliečiams ir įmonėms skirtus portalus bei tarnybas (pvz., pirmojo darbo paieškų sistemą „EURES my first job“, „Europe Direct“ informacijos centrus ar MVĮ skirtą Europos įmonių tinklą), siekiant užtikrinti didesnę teikiamų paslaugų veiksmingumą ir efektyvumą; pritaria Valstybinių užimtumo tarnybų vadovų (HoPES) darbui ir pritaria jo oficialiam įtvirtinimui;

69. kadangi trūksta konkrečių duomenų apie jaunimo migracijos srautus, ragina valstybes nares sukurti šio judumo tyrimų, stebėsenos ir vertinimo mechanizmus, kuriuos būtų galima perduoti EURES, siekiant geriau nagrinėti šį reiškinį;

70. be to, pabrėžia, kad svarbu daugiau jaunimo supažindinti su tuo, kaip galima pasinaudoti siūlomu konsultavimu valstybinėse užimtumo tarnybose, stiprinant parterystes su mokyklomis ir universitetais ir siekiant jas geriau integruoti į EURES tinklą;

71. ragina valstybes nares tinkamai pripažinti ir įteisinti savišvietą ir neformalųjį mokymąsi bei švietimą ir įgytą kompetenciją, taip pat kitą profesinę patirtį, nes tai yra vienas iš kompetencijos nustatymo ir reguliavimo būdų, kad jaunimas galėtų visapusiškai parodyti savo išsilavinimą ir kompetenciją, kaip to reikalaujama siekiant sėkmingai patekti į darbo rinką;

72. ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti skaidrumą ir suderinti kvalifikacijų pripažinimą Sąjungoje, ypač taikant Europos profesinio mokymo kreditų sistemą, Europasą ir Europos kvalifikacijų sandarą, siekiant visiškai įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl neformaliojo švietimo ir savišvietos rezultatų patvirtinimo bei užtikrinti tarpvalstybinį neformaliojo švietimo ir savimokos pripažinimą; pabrėžia, kad svarbu laiku įgyvendinti šias iniciatyvas ir pranešti apie jų įgyvendinimą;

73. pabrėžia, kad reikia spręsti vadinamąją protų švaistymo problemą, nes, jei aukštos kvalifikacijos ir įgūdės jaunimas dirba toli gražu neišnaudodamas visų savo galimybių, jis nesinaudoja turimais įgūdžiais ir kvalifikacija, o tai jam daro neigiamą socialinį ir psichologinį poveikį;

74. pripažįsta, kad tarpvalstybinis darbo jėgos judumas gali iš dalies būti efektyvus sprendimas siekiant suderinti darbo jėgos paklausą ir jos pasiūlą visoje Sąjungoje; kartu ragina valstybes nares imtis visų reikiamų priemonių, kad protų nutekėjimo reiškiniiui užkirstų kelią taikydamos tvarias priemones, kuriomis būtų užtikrinamos įsidarbinimo galimybės aukštos kvalifikacijos darbuotojams jų pačių valstybėje narėje;

⁽¹⁾ Tokiomis iniciatyvomis, kaip „MobiPro“ programa.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

75. nurodo, kad perėjimas nuo mokymosi prie darbo – itin svarbus jaunimo gyvenimo momentas; pabrėžia priemonių, padedančių saugiai pereiti, svarbą; todėl ragina valstybes nares plėtoti asmeninės karjeros konsultavimo programas ir stiprinti orientavimo ir konsultacijų priemones bei prie individualių poreikių pritaikytas tarpininkavimo paslaugas ir jas pradėti įgyvendinti jau pirmaisiais mokymosi vidurinėje mokykloje metais, kad jaunimas galėtų priimti gerai apsvarstytus sprendimus dėl būsimo mokslo ar profesinio rengimo, ir kartu diegti priemones, kuriomis naudojantis būtų galima stebėti teikiamas galimybes ir įvertinti, kiek tokio jaunimo vėliau sėkmingai pereina nuo mokymosi prie darbo;

76. pabrėžia būtinybę skatinti tam tikro dydžio įmones, išskyrus patiriančias didelių ekonominių sunkumų, teikti mokymo vietas pagal dvejopo mokymo sistemą ir baigusį mokymą asmenį priimti dirbti;

77. ragina valstybes nares užtikrinti, kad jaunimas galėtų gauti pakankamą paramą, jei to pageidauja, susijusią su galimybėmis pasirinkti veiklą, gauti informaciją apie savo teises ir savo minimalias pajamas;

78. ragina valstybes nares užtikrinti geresnes jaunimo galimybes gauti darbo pasiūlymų bei stažuoti ir į aukštojo mokslo programas įtraukti darbo paieškos mokymo pagrindus;

79. primena, kad taikant ES švietimo sistemas turi būti skatinamas teisingų ir lygių galimybių principas; ragina skatinti gebėjimus, kurių reikia norint turėti geresnes galimybes mokytis visą gyvenimą (žinių visuomenėje tai yra būtina sąlyga);

80. pabrėžia, kad visi finansiniai ištekliai, kurie buvo investuoti į aktyvią kovą su jaunimo nedarbu, turėtų būti naudojami veiksmingai; ragina valstybes nares įdiegti įgyvendinamų užimtumo srities priemonių stebėsenos ir vertinimo sistemą, kuri turėtų būti vieša ir paprasta piliečiams naudotis, taip pat sistemą, skirtą šių priemonių veiksmingumui patikrinti, siekiant rengti vis labiau moksliniais įrodymais grindžiamas politikos kryptis, kurias taip pat būtų galima kartu įgyvendinti ES lygmeniu; Šiuo požiūriu pažymi, kad bendros rezultatų ir poveikio rodiklių sistemos sukūrimas padėtų kiekybiškai ir kokybiškai įvertinti pažangą, pasiektą įgyvendinant įvairias programas;

81. pabrėžia, kad jaunimo organizacijoms reikėtų suteikti pripažintą vaidmenį atliekant stebėseną ir, kai tinkama, įgyvendinant politiką ir iniciatyvas, kuriomis siekiama spręsti jaunimo nedarbo klausimą;

82. pabrėžia, kad būtina investuoti į ekologiškų darbo vietų, kurios yra pastovios ir kokybiškos, kūrimą, kuris padėtų sudaryti sąlygas jaunimui gyventi orų gyvenimą; be to, ragina Komisiją ir valstybes nares sutelkti visas turimas lėšas, siekiant skatinti investicijas, visų pirma į ekologiškas darbo vietas, kad būtų kovojama su nepriimtina dideliu jaunimo nedarbo lygiu;

83. laikosi nuomonės, kad reikia rengti patrauklesnes pedagogines strategijas, pagal kurias būtų labiau įtraukiami regionai, sukurti regionų ir valstybių narių mainų praktika ir gerą patirtimi platformų tinklus, atsižvelgti į tai, kad situacijos yra įvairios, ir sudaryti lankstaus taikymo galimybę atsižvelgiant į regionų poreikius ir ypatumus, lemiančius prioritetines kiekvieno regiono vystymosi sritis;

84. ragina valstybes nares įgyvendinti tokias priemones, skirtas lyčių nelygybės problemai šalinti, pagal kurias būtų tinkamai atsižvelgiama į pažeidžiamas socialines grupes, įskaitant asmenis su negalia, migrantus ir vienišas motinas;

85. ragina valstybes nares įgyvendinti politiką pagal kurią moterys būtų skatinamos ieškoti darbo ir daryti karjerą sektoriuose, kur joms atstovaujama per menkai, pavyzdžiui mokslo ir technologijų srityje (2009 m. mokslininkėmis, vykdančiomis mokslinius tyrimus, buvo tik 33 proc. moterų) ir ekonomikos bei finansų sektoriuose, nes pasirinkusios šias sritis moterys būtų konkurencingesnės darbo rinkoje;

86. ragina Komisiją ir valstybes nares kovoti su lyčių atskirtimi tiek švietimo sistemoje, tiek darbo rinkoje, nustatyti nuolatinį pažangos stebėjimą grindžiamus specialius švietimo ir profesinio mokymo kursus, kaip to reikalaujama Komisijos 2012 m. lapkričio 28 d. komunikato „Švietimo persvarstymas“ (COM(2012)0669) išvadose, ir taip švietimo ir mokymo politiką derinti su užimtumo politika, orientuota į jaunas moteris, propaguoti moterų įdarbinimą strateginiuose plėtros sektoriuose ir teikti už jį paskatas;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

87. ragina valstybes nares sudaryti palankias sąlygas jaunoms moterims patekti į darbo rinką, imtis priemonių, kurios sudarytų galimybes moterims joje likti, siekiant užtikrinti kokybišką užimtumą ir profesinį augimą bei panaikinti patekimo į darbo rinką, karjeros siekimo ir darbo užmokesčio skirtumus, kurie visuomet buvo būdingi moterų ir vyrų santykiams darbo srityje;

88. mano, kad siekiant sudaryti moterims palankias sąlygas grįžti į darbo rinką reikia daug aspektų apimančių politinių sprendimų, į kuriuos būtų įtrauktas mokymasis visą gyvenimą ir veiksmai, kuriais kovojama su darbu be garantijų bei skatinamas darbas su garantijomis ir diferencijuota darbo organizavimo praktika, taikoma moterų prašymu, kad moterims nereikėtų apleisti arba laikinai nutraukti karjeros;

89. ragina valstybes nares išplėtoti atitinkamas politikos sritis visapusiškai laikantis Europos ir nacionalinių teisės aktų, imtis konkrečių priemonių, įskaitant į darbą orientuoto mokymo ir užimtumo programas, siekiant užtikrinti jauniems vyrams ir jaunoms moterims vienodas galimybes įgyti tikros darbo patirties;

90. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti ir įgyvendinti lyčių aspekto integravimo ir stebėsenos politiką, pagal kurią būtų sudaromos galimybės darbo neturintiems piliečiams įsidarbinti ir gauti socialinės paramos paslaugas;

91. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

P7_TA(2013)0366

Paslaugų vidaus rinka

**2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija „Paslaugų vidaus rinka: padėtis ir artimiausi veiksmai“
(2012/2144(INI))**

(2016/C 093/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 9, 49 ir 56 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl Paslaugų direktyvos įgyvendinimo „Partnerystė siekiant augimo paslaugų sektoriuje 2012–2015 m.“ (COM(2012)0261) ir pridėdamus Komisijos tarnybų darbo dokumentus,
- atsižvelgdamas į Komisijos tyrimą „Ekonominis Paslaugų direktyvos poveikis – pirmas vertinimas po įgyvendinimo“ (ekonominiai dokumentai (angl. *Economic papers*) Nr. 456),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Geriau veikiančios bendrosios paslaugų rinkos kūrimas remiantis Paslaugų direktyvos abipusio vertinimo proceso rezultatais“ (COM(2011)0020) ir pridėdamą Komisijos tarnybų darbo dokumentą dėl abipusio Paslaugų direktyvos vertinimo proceso (SEC(2011)0102),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „II bendrosios rinkos aktas. Drauge už naująjį augimą“ (COM(2012)0573),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Geresnė bendrosios rinkos valdysena“ (COM(2012)0259),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Bendrosios rinkos aktas. Dvylika svertų augimui skatinti ir pasitikėjimui stiprinti“ (COM(2011)0206),

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Kuriamas Bendrosios rinkos aktas“ (COM(2010)0608),
 - atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 14–15 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Europos politikos indėlio į ekonomikos augimą ir užimtumą,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 28–29 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Susitarimo dėl ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 10 d. Tarybos išvadas dėl geriau veikiančios bendrosios paslaugų rinkos remiantis Paslaugų direktyvos abipusio vertinimo procesu,
 - atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. vasario 7 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl bendrosios rinkos valdymo ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl dvidešimties Europos piliečiams ir įmonėms labiausiai rūpimų klausimų dėl bendrosios rinkos veikimo ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl Paslaugų direktyvos abipusio vertinimo proceso ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. balandžio 6 d. rezoliuciją dėl valdymo ir partnerystės bendrojoje rinkoje ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. liepos 5 d. rezoliuciją dėl veiksmingesnės ir sąžiningesnės prekybos ir platinimo rinkos ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. vasario 15 d. rezoliuciją dėl Paslaugų direktyvos 2006/123/EB įgyvendinimo ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto pranešimą ir Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonę (A7–0273/2013),
- A. kadangi bendroji rinka yra Europos kūrimo pamatas ir geras jos veikimas būtinas siekiant tinkamai įgyvendinti ES politiką ir yra ekonomikos atsigavimo pagrindas;
- B. kadangi paslaugų sektoriuje sukuriama daugiau kaip 65 proc. ES BVP ir visų darbo vietų, taip pat šis sektorius yra mūsų ekonomikos ramstis; kadangi teikiant paslaugas, kurioms taikoma Paslaugų direktyva, sukuriama 45 proc. ES BVP;
- C. kadangi visiškas direktyvos įgyvendinimas labai pagerins bendrosios paslaugų rinkos veikimą, ypač sudarant geresnes sąlygas patekti į rinką MVĮ ir savarankiškai dirbantiems asmenims, plečiant vartotojų pasirinkimą ir padedant didinti konkurencingumą ES, augimą ir užimtumą;

⁽¹⁾ OL L 376, 2006 12 27, p. 36.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0054.

⁽³⁾ Priimti tekstai P7_TA(2012)0395.

⁽⁴⁾ OL C 131 E, 2013 5 8, p. 46.

⁽⁵⁾ OL C 296 E, 2012 10 2, p. 51.

⁽⁶⁾ OL C 33 E, 2013 2 5, p. 9.

⁽⁷⁾ OL C 188 E, 2012 6 28, p. 1.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- D. kadangi Europos pramonei, Europos įmonėms (ypač MVI) ir vartotojams būtina veiksmingesnė, efektyvesnė ir konkurencingesnė paslaugų rinka;
- E. kadangi Paslaugų direktyva nuo jos priėmimo 2006 m. davė konkrečios naudos ir sudarė palankias sąlygas įmonėms ir vartotojams patekti į rinką, tačiau dėl jos įgyvendinimo trūkumų vis dar nedavė visų lauktų rezultatų;
- F. kadangi nevienodas šios direktyvos aiškinimas ir netinkamas įgyvendinimas vis dar trukdo laisvam tarpvalstybiniam paslaugų judėjimui;
- G. kadangi įmonės, ypač MVI, iki šiol turi laikytis plataus spektro administracinių ir biurokratinių reikalavimų, kurie joms užkrauna sunkią našta, ypač kai tuo pat metu jos patiria sunkumų gauti kreditus;
- H. kadangi tikimybė, kad Paslaugų direktyva bus vangiai įgyvendinama, neturėtų būti priežastis mums dėti mažiau pastangų siekiant įgyvendinti visas direktyvos galimybes;
- I. kadangi atėjo laikas imtis veiksmų, atsižvelgiant į tai, kad didėjant nedarbiui ir blogėjant biudžeto būklei paslaugų sektorius labiau nei kada nors iki šiol yra konkurencingumo, ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo šaltinis, kurio negalima nepaisyti;

Neišnaudotos paslaugų galimybės didinti ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas

1. pabrėžia, kad dėl nereikalingos ir neproporcingos administracinės naštos, diskriminacinės praktikos ir nepagrįstų apribojimų teikti paslaugas visoje ES blokuojami svarbūs ekonomikos augimo šaltiniai, trukdoma kurti darbo vietas ir verslo įmonės praranda galimybes;
2. pabrėžia, kad Komisijos plataus užmojo apskaičiavimais, ES per 5–10 metų galėtų gauti 2,6 proc. BVP vertės naudą, jei valstybės narės būtų pasirengusios tinkamai ir iki galo įgyvendinti Paslaugų direktyvą ir pašalinti nepagrįstus apribojimus;
3. pažymi, kad Komisija turėtų sutelkti savo pastangas į tuos didelės ekonominės svarbos paslaugų sektorius, kurie turi didesnę nei vidutinį augimo potencialą, kaip antai verslo paslaugos, statybos paslaugos, turizmo paslaugos ir mažmeninės prekybos paslaugos, tam, kad per trumpą laikotarpį būtų pasiekti apčiuopiami rezultatai, susiję su ekonomikos augimu ir darbo vietų kūrimu;
4. pabrėžia, kad veiksmingas galiojančių taisyklių vykdymo užtikrinimas yra pažangus ir greitas būdas prisidėti prie ekonomikos augimo nenaudojant viešųjų lėšų; pabrėžia, kad, siekiant panaudoti neišnaudotas galimybes ir prisidėti kuriant suderintos ir tvirtos socialinės rinkos ekonomikos Europos modelį, būtina nedelsiant užtikrinti, kad direktyva būtų taikoma praktikoje;
5. pabrėžia, kad svarbu nustatyti geresnius bendrosios rinkos veiklos rodiklius, pagrįstus tikra įmonių ir vartotojų patirtimi ir lūkesčiais, siekiant pagerinti funkcionalumą ir pagilinti jų žinias apie įvairias teises, kuriomis galima pasinaudoti tam, kad paslaugoms būtų užtikrinta galimybė patekti į bendrąją rinką;
6. palankiai vertina skaitmeninės bendrosios rinkos plėtojimą ir naujas paslaugų formas, kaip antai skaitmeninės ir judriojo ryšio paslaugos, taip pat mišrūs prekių ir (arba) paslaugų rinkiniai; pabrėžia, kad siekiant skatinti inovacijas direktyvą reikia įgyvendinti visiškai, ir turinio, ir esmės aspektais, ir užtikrinti, kad ji būtų perspektyvi ateityje;
7. skatina, laikantis Paslaugų direktyvos nuostatų, laipsnišką vidaus rinkos atvėrimą paslaugoms gerovės srityje;
8. primena, kad Paslaugų direktyvoje nereikalaujama liberalizuoti paslaugų, bet įmonėms ir vartotojams sudaromos sąlygos naudotis visomis mūsų bendrosios rinkos galimybėmis kuriant konkurencingos socialinės rinkos ekonomiką;
9. palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl Paslaugų direktyvos įgyvendinimo „Partnerystė siekiant augimo paslaugų sektoriuje 2012–2015 m.“(COM(2012)0261), kuris parengtas atsižvelgiant į Direktyvos 41 straipsnyje nustatytą įpareigojimą teikti ataskaitas; pakartotinai pabrėžia būtinybę atsižvelgti į Paslaugų direktyvos trumpalaikį ir ilgalaikį poveikį užimtumui ES;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

Laisvam judėjimui trukdančios kliūtys, sienos ir užkraunama našta

10. apgailestauja, kad nustatyta daug atvejų, kai valstybės narės netinkamai naudojasi svarbia viešojo intereso (Paslaugų direktyvos 15 straipsnis) dingstimi siekdamos vien tik apsaugoti savo vidaus rinką ir sudaryti jai palankesnes sąlygas; mano, kad naudojimasis svarbia viešojo intereso dingstimi visada turėtų būti pagrindžiamas objektyviomis priežastimis ir griežtai proporcingas siekiamam tikslui, ir neprieštarauti Europos Teisingumo Teismo praktikai; atkreipia dėmesį į tai, kad pernelyg sudėtinga teisinė forma ir akcijų valdymui taikomi reikalavimai, teritoriniai apribojimai, ekonominių poreikių vertinimai ir fiksuoti tarifai sudaro nepagrįstų kliūčių veiksmingai steigti įmonėms tarpvalstybiniu mastu ir kenkia paslaugų vidaus rinkai;
11. apgailestauja, kad retai atliekamas proporcingumo vertinimas; prašo Komisijos paaiškinti proporcingumo sąvoką ir parengti valstybėms narėms skirtas praktines rekomendacijas, kaip ją taikyti, remiantis galiojančia ETT praktika;
12. primygtinai ragina valstybes nares veiksmingai ir visapusiškai taikyti laisvės teikti paslaugas sąlygą (Paslaugų direktyvos 16 straipsnis) ir pašalinti dvigubą reguliavimo našta;
13. atkreipia dėmesį į tai, kad Paslaugų direktyvoje reglamentuojant veiklą, kuriai vykdyti suteikiamas ribotas skaičius leidimų dėl to, kad stokojama gamtos išteklių ar techninių pajėgumų, nurodomas reikalavimas nevaržant ir neiškraipant laisvos konkurencijos užtikrinti paslaugų teikėjui investicijų grąžą ir gauti tinkamą pelną už investuotą kapitalą;
14. yra susirūpinęs, kad vartotojai vis dažniau praneša apie diskriminavimo atvejus; primygtinai ragina valstybes nares tinkamai užtikrinti Paslaugų direktyvos 20 straipsnio 2 dalies įgyvendinimą ir ragina įmones susilaikyti nuo nepateisinamo diskriminavimo dėl pilietybės ar gyvenamosios vietos; vis dėlto pabrėžia, kad bet koks įpareigojimas parduoti prieštarauja pagrindiniam sutarčių sudarymo laisvės principui; taigi pritaria Komisijos vykdomam darbui rengiant rekomendacinį pranešimą dėl nediskriminavimo, kuriame nustatoma tinkama naudotojų ir įmonių naudos pusiausvyra; taip pat pritaria Europos vartotojų centrų vaidmeniui nustatant ir sprendžiant pastebėtus pažeidimus;

Pažangus paslaugų vidaus rinkos valdymas

15. pabrėžia, kad, norint užtikrinti sklandų paslaugų vidaus rinkos veikimą, reikia ją susieti su konkrečiam sektoriui taikomomis taisyklėmis, pagal kurias gali būti reikalaujama papildomų leidimų, dėl kurių daugėja išlaidų, ypač įmonėms; pabrėžia, kad sklandus paslaugų vidaus rinkos veikimas taip pat priklauso nuo kitų ES teisės aktų įgyvendinimo; todėl ragina valstybes nares laikytis integruoto požiūrio į paslaugų vidaus rinką siekiant vartotojams ir įmonėms, ypač MVĮ, užtikrinti teisinį tikrumą;
16. ragina Komisiją užtikrinti Paslaugų direktyvoje numatyto tarpusavio vertinimo ir Profesinių kvalifikacijų direktyvoje numatyto abipusio vertinimo nuoseklumą; pabrėžia, kad reikėtų atlikti atskirai kiekvieno atvejo, taip pat ir valstybių narių pateiktų pagrindimų, kodėl tam tikri reikalavimai paliekami, vertinimą siekiant nustatyti konkrečias sritis, kuriose valstybės narės neproporcingai reglamentuoja kokią nors profesinę veiklą ar užkerta galimybę vykdyti tam tikrą profesinę veiklą; primygtinai ragina valstybes nares pašalinti tokius nepagrįstus reikalavimus;
17. prašo valstybes nares labiau remtis tarpusavio pripažinimo principu siekiant sudaryti palankias sąlygas laisvam paslaugų judėjimui visur, kur dar netaikomos suderintos taisyklės;
18. pažymi, kad nacionalinių standartų skirtingumas kelia susiskaidymą ir neapibrėžtumą; ragina paslaugoms, kurias apima Paslaugų direktyva, kurti savanoriškus Europos standartus, kurie padėtų gerinti tarpvalstybinį palyginamumą ir prekybą;
19. mano, kad Europos Komisija ir Europos standartizacijos organizacijos turėtų glaudžiai bendradarbiauti siekiant, prireikus, užtikrinti naudojamos terminologijos nuoseklumą tam, kad šios taisyklės būtų nuosekliai taikomos visoje ES;
20. taip pat pabrėžia tai, kad netinkamas tarpvalstybinio masto paslaugų teikėjų draudimas yra pagrindinė laisvo judėjimo kliūtis; primygtinai ragina suinteresuotuosius subjektus sprendimų ieškoti palaikant dialogą;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

21. ragina valstybes nares plačiau naudotis Vidaus rinkos informacine sistema (IMI), siekiant patikrinti, ar laikomasi direktyvos reikalavimų, ypač kai paslaugos teikiamos tarpvalstybiniu mastu, ir plačiau naudotis Europos vartotojų centrais, taip pat Vidaus rinkos problemų sprendimo tinklu (SOLVIT), siekiant padėti įmonėms ir vartotojams prieštarinių taisyklių ir neatitikties taisyklėms atvejais; taigi pabrėžia visiškos asocijuotųjų partnerių prieigos prie SOLVIT tinklo užtikrinimo svarbą techniniu lygmeniu;

22. pažymi, kad bendrosios rinkos priemonės, įskaitant SOLVIT tinklą, turėtų geriau veikti laiko, užimamo išspręsti atvejais, atžvilgiu; taip pat pabrėžia patobulintų planinių užduočių ir pagrindinių veiklos rodiklių svarbą; pritaria Komisijos iniciatyvai peržiūrėti SOLVIT teisinę sistemą;

23. primygtinai ragina valstybes nares tobulinti antros kartos vieno langelio sistemas, kurios puikiai veikiančios įvairiakalbiai ir vartotojui patogūs e. valdžios portalai; pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti į paslaugų teikėjų požiūrį, kuris apima visą įmonės veiklos ciklą; mano, kad taikant e. procedūras bus užtikrinamas didesnis supaprastinimas, sumažinamos reikalavimų laikymosi sąnaudos ir padidinamas teisinis tikrumas; ragina valstybes nares užtikrinti visapusišką savo vieno langelio sistemų sąveiką ir šias sistemas padaryti žinomas už šalies ribų, informuojant Europos piliečius ir įmones apie jų teises ir galimybes, numatytas Paslaugų direktyvoje; taigi ragina Komisiją nustatyti aiškius lyginamuosius vieno langelio sistemų vertinimo kriterijus, apimančius duomenis apie jų naudojimo lygį, ir reguliariai Parlamentui pranešti apie padarytą pažangą;

Geresnis vykdymo užtikrinimas siekiant kuo didesnio ekonominio poveikio

24. atkreipia dėmesį į tai, kad tais atvejais, kai buvo tinkamai užtikrintas Paslaugų direktyvos įgyvendinimas, ši direktyva padėjo pasiekti konkrečių rezultatų kuriant darbo vietas ir didinant ekonomikos augimą; todėl pritaria valstybių narių keitimuisi geriausia patirtimi, įskaitant keitimąsi novatoriškais sprendimais tarp kompetentingų valdžios institucijų pasienio regionuose;

25. pažymi, kad netinkamas direktyvos įgyvendinimas daro poveikį nepaisant sienų, o už tai moka visos ES piliečiai; pabrėžia, kad visos valstybės narės yra įsipareigojusios vienos kitoms, taip pat ir Sąjungai, veiksmingai užtikrinti direktyvos įgyvendinimą ir kad jos turėtų vienodai vykdyti savo įsipareigojimus;

26. ragina Komisiją padėti valstybėms narėms spręsti svarbias jų nustatytas problemas, susijusias su ES bendrosios rinkos teisės aktų įgyvendinimu ir taikymu, įskaitant problemas dėl perkėlimo gerinimo, atitikties trūkumų ir greitos ir veiksmingos teismo teisių gynimo priemonių užtikrinimo;

27. pabrėžia, kad, nukrypęs nuo direktyvos ir siekiant bendro tikslo skatinti ekonominę veiklą ir užimtumą, kompetentingos regionų ir vietos valdžios institucijos taip pat privalo prisiimti joms tenkančią bendrą atsakomybę už visapusišką ir kokybišką direktyvos turinio ir esmės įgyvendinimo užtikrinimą; į tai atsižvelgdamas pabrėžia, kad svarbu sumažinti administracinę naštą;

28. tvirtai remia Komisijos nepagrįstų apribojimų visiško netoleravimo politiką; ragina Komisiją naudotis visomis turimomis priemonėmis, kad vykdydama dialogą vienodais pagrindais su valstybėmis narėmis užtikrintų visišką ir teisingą galiojančių taisyklių įgyvendinimą; ragina paspartintas pažeidimo nagrinėjimo procedūras taikyti ir užbaigti ne ilgiau kaip per 18 mėnesių visais atvejais, kai nustatoma, kad valstybės narės neteisingai ar nepakankamai įgyvendino direktyvą ar ją pažeidė;

29. ragina Komisiją vadinamuoju bendrosios rinkos mėnesiu pasinaudoti kaip galimybe pademonstruoti bendrosios paslaugų rinkos naudą įmonėms;

Skaidrumo ir atskaitomybės didinimas

30. prašo Komisijos, remiantis tarpusavio vertinimo rezultatais, išvardyti didžiausią naštą keliančius suvaržymus, pasiūlyti tikslines reformas ir nuolat informuoti Tarybą ir Parlamentą;

31. ragina Komisiją metinėse augimo apžvalgose ir pranešimuose apie bendrosios rinkos integracijos būklę išskirti dėmesį skirti paslaugų sektoriui, o paslaugas įtraukti į konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas; mano, kad Komisija ir Taryba, teikdamos išsamias konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, turėtų toliau skatinti valstybes nares pritaikyti ir įgyvendinti ilgalaikio augimo politiką;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

32. ragina nacionalinius parlamentus aktyviai dalyvauti remiant direktyvos įgyvendinimo užtikrinimą ir visais lygmenimis naudotis jiems suteiktais nacionalinių valdžios institucijų tikrinimo įgaliojimais;
33. primygtinai ragina suinteresuotuosius subjektus, verslo bendruomenę ir socialinius partnerius atlikti jiems skirtą vaidmenį užtikrinant vyriausybės atskaitomybę už Europos paslaugų sektoriaus atgaivinimą ir stabilių darbo vietų kūrimą;
34. prašo Tarybos ir jai pirmininkaujančios šalies paslaugų vidaus rinkos klausimus reguliariai įtraukti į Konkurencingumo tarybos posėdžių darbotvarkę; siūlo iš naujo numatyti, kad Komisija teiktų reikalavimų laikymosi ataskaitas, kurios būtų pažangos, padarytos kuriant palankias sąlygas patekti į rinką, nustatymo priemonė;
35. primygtinai ragina Europos Vadovų Tarybos narius prisiimti visišką politinę atsakomybę už tinkamai veikiančią paslaugų vidaus rinką; ragina Europos Vadovų Tarybos pirmininką šį klausimą įtraukti į Europos Vadovų Tarybos darbotvarkę tiek kartų, kiek reikės, kartu su parengtu bendrai sutartu veiksmų planu, apimančiu konkrečias gaires ir tvarkaraštį, siekiant valstybėms narėms suteikti naują postūmį ir pašalinti likusias visiško Paslaugų direktyvos įgyvendinimo kliūtis;

o
o o

36. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Komisijai, taip pat valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

P7_TA(2013)0367

Derybos dėl ES ir Malaizijos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija su savo rekomendacija Tarybai, Komisijai ir EIVT dėl derybų dėl ES ir Malaizijos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo (2013/2052(INI))

(2016/C 093/12)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1980 m. gegužės 30 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 1440/80 dėl Bendradarbiavimo susitarimo tarp Europos ekonominės bendrijos ir Indonezijos, Malaizijos, Filipinų, Singapūro ir Tailando – Pietryčių Azijos Tautų Asociacijos valstybių narių – sudarymo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į derybas dėl ES ir Malaizijos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo (PBS), kurias Taryba leido pradėti 2004 m. lapkričio mėn. ir kurios buvo pradėtos 2010 m. spalio mėn. Briuselyje, 8-ojo ES ir Azijos (ASEM8) aukščiausiojo lygio susitikimo proga,
- atsižvelgdamas į 9-ąją ES ir Azijos (ASEM9) aukščiausiojo lygio susitikimą, įvykusį 2012 m. lapkričio 5–6 d. Vientiane (Laosas),
- atsižvelgdamas į Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) aukščiausiojo lygio susitikimą, įvykusį 2012 m. lapkričio 18–20 d. Kambodžoje,

⁽¹⁾ OL L 144, 1980 6 10, p. 1.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2007 m. vasario 15 d. rezoliuciją dėl Komisijos sprendimų, kuriais nustatomi valstybės strateginiai dokumentai ir orientacinės programos, skirtos Malaizijai, Brazilijai ir Pakistanui, projekto ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją dėl plakimo Malaizijoje ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl neseniai įvykusių išpuolių prieš krikščionių bendruomenes ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. rugsėjo 27 d. rezoliuciją dėl naujos Europos prekybos politikos pagal strategiją „Europa 2020“ ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į tai, kad Europos Sąjunga 2012 m. liepos mėn. prisijungė prie Draugystės ir bendradarbiavimo Pietryčių Azijoje sutarties ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į vykstančias derybas dėl ES ir Malaizijos laisvosios prekybos susitarimo (LPS),
 - atsižvelgdamas į 2007 m. pasirašytą Europos bendrijos ir Malaizijos vyriausybės susitarimą dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į 2007 m. pradėtas derybas dėl savanoriškos partnerystės susitarimo su Malaizija pagal Miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (FLEGT) veiksmų planą,
 - atsižvelgdamas Malaizijos ir Europos bendrijos strategijos dokumentą 2007–2013 m. laikotarpiui,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 90 straipsnio 4 dalį ir 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą ir Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę (A7-0235/2013),
- A. kadangi Malaizija yra viena iš ASEAN narių steigėjų ir šiai organizacijai pirmininkaus 2015 m.; kadangi Malaizija yra antra pagal svarbą ES prekybos partnerė ASEAN organizacijoje;
- B. kadangi Malaizija – aktyvi Azijos ir Ramiojo vandenyno šalių ekonominio bendradarbiavimo (APEC) forumo, Islamo bendradarbiavimo organizacijos (OIC), Neprisijungusiųjų judėjimo (NAM), Azijos plėtros banko (ADB), JT Azijos ir Ramiojo vandenyno ekonominės ir socialinės komisijos (UNESCAP), Kolombo plano, pagal kurį skatinamas Azijos ir Ramiojo vandenyno šalių ekonominis ir socialinis vystymasis, JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO), Azijos ir Europos susitikimo (ASEM) ir Brunėjaus Darusalamo, Indonezijos, Malaizijos ir Filipinų Rytų Azijos augimo erdvės (BIMP-EAGA) narė; kadangi Malaizija taip pat yra, be kita ko, Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) narė nuo šios organizacijos įsteigimo 1995 m., besivystančių šalių 77-ių grupės (G77) narė, besivystančių šalių aštuoneto (D-8) narė, 15-os grupės (G15) narė ir JT Žmogaus teisių tarybos (2010–2013) narė;
- C. kadangi 2010 m. spalio mėn. Malaizija prisijungė prie Partnerystės abipus Ramiojo vandenyno (angl. *Trans-Pacific Partnership*, TPP), įkurtos 2005 m., siekiant sudaryti laisvosios prekybos susitarimą, kuris galėtų turėti didelių pasekmių ES prekybos politikai; kadangi TPP vedamose derybose įvyko nepaprastai svarbios permainos, kai prie derybų 2008 m. vasario mėn. prisijungė JAV, 2012 m. birželio mėn. – Meksika ir 2012 m. spalio mėn. – Kanada;

⁽¹⁾ OL C 287 E, 2007 11 29, p. 507.

⁽²⁾ OL C 169 E, 2012 6 15, p. 132.

⁽³⁾ OL C 305 E, 2010 11 11, p. 7.

⁽⁴⁾ OL C 56 E, 2013 2 26, p. 87.

⁽⁵⁾ OL L 154, 2012 6 15, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 414, 2006 12 30, p. 85.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- D. kadangi Malaizija dažnai prisideda prie JT ir kitų taikos palaikymo misijų, įskaitant misijas į Libaną, Rytų Timorą, Filipinus, Indoneziją, Pakistaną, Sierą Leonę, Sudaną, Vakarų Sacharą, Nepalą ir Kosovą, taip pat į Afganistaną išsiuntė medicinos padalinį;
- E. kadangi Malaizijos visuomenė – daugiakultūrė, daugiakalbė ir išpažįsta įvairias religijas, taip pat ją sudaro įvairios etninės grupės, iš kurių didžiausia yra malajų musulmonų grupė, o mažumų bendruomenės – tai indai, kinai ir ne malajiečiai čia buvusiai gyventojai;
- F. kadangi 2013 m. gegužės 5 d. Malaizijoje įvyko parlamento rinkimai;
- G. kadangi Malaizija, besiformuojančios rinkos ekonomikos šalis, parengė nuoseklias socialinio ir ekonominio pertvarkymo programas, taigi 1971 m. pradėta vykdyti nauja ekonomikos politika (NEP), kurią 1991 m. pakeitė nacionalinė vystymosi politika ir 2001 m. – nacionalinė vizijos politika pagal vadinamąjį Naująjį ekonominį modelį siekiant Malaizijos ilgalaikio vystymosi tikslo iki 2020 m. tapti išsivysčiusia šalimi („2020 m. vizija“);
- H. kadangi 2011 m. gruodžio 20 d. Malaizija priėmė taikių susirinkimų įstatymą;
- I. kadangi ES ir Malaizijos bendradarbiavimą moterų teisių, vaiko teisių, čiabuvių tautų teisių, migracijos, spaudos laisvės ir žmogaus teisių gynėjų klausimais sustiprino reguliarūs kontaktai su pilietine visuomene ir Malaizijos Žmogaus teisių komisija (SUHAKAM); kadangi ES taip pat palaipsniui pradeda bendradarbiauti su Malaizija tose srityse, kurios patenka į bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) sritį, kaip antai laivybos saugumas ir masinio naikinimo ginklų neplatinimas;
- J. kadangi, siekdamas sutvirtinti tolesnius santykius, Malaizijos parlamentas 2010 m. lapkričio mėn. įsteigė Malaizijos ir ES pasitarimo tarpparlamentinę sąjungą ir jos nariai atstovauja ir vyriausybės koalicijai, ir opozicijai;
1. teikia šias rekomendacijas Tarybai, Komisijai ir Europos išorės veiksnių tarnybai:

Dėl partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo derybų

- a) stiprinti ES santykius su Pietryčių Azijos šalimis, visų pirma su Malaizija, ir tuo tikslu laiku užbaigti derybas dėl partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų su septyniomis Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) šalimis; didinti informuotumą ES apie svarbą, dideles su šiais santykiais susijusias galimybes ir daugialypį šių santykių pobūdį;
- b) pabrėžti, kad ES ir Malaizijos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas suteiks unikalių galimybių sukurti naują strateginio ir politinio dvišalių santykių pagrindo lygmenį, išplėsti ES įsipareigojimus daugelyje bendro intereso sričių, be kita ko, bendradarbiavimo prekybos srityje, energetikos, mokslo ir technologijų, migracijos, kovos su terorizmu, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, gero valdymo, socialinių standartų ir darbo sąlygų, kovos su korupcija, prekybos žmonėmis ir ginklų neplatinimo srityse, ir intensyvinti ES ir Malaizijos politinį dialogą aplinkosaugos, ekologiškų technologijų ir klimato kaitos klausimais;
- c) vykstant derybų raundams stiprinti ES derybų grupę tam, kad konkrečios srities žinios atitiktų Malaizijos derybininkų žinias, ir ne tik palengvinti derybų eigą, bet taip pat rodyti tinkamą ES susidomėjimą jomis;
- d) raginti laikytis nuoseklaus požiūrio vedant derybas dėl PBS ir LPS; priminti, kad kiekvienu iš šių susitarimų turi būti remiami kito susitarimo tikslai;
- e) pabrėžti, kad šios dvi derybos turėtų būti tarpusavyje susijusios ir turėtų būti vedamos lygiagrečiai;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

Politinis dialogas

- f) palankiai įvertinti tai, kad įsteigta Malaizijos jūrų laivybos teisėsaugos agentūra, kuri vienoje agentūroje apjungė visą federalinių jūrų teisės aktų vykdymo užtikrinimo veiklą; palankiai įvertinti Malaizijos, Singapūro, Indonezijos, Filipinų ir Tailando subregioninio bendradarbiavimo, Azijos laivybos saugumo iniciatyvos (AMARSECTIVE) ir Regioninio bendradarbiavimo susitarimo dėl kovos su piratavimu ir ginkluotais laivų apiplėšimais Azijoje (ReCAAP) įgyvendinimo, taip pat bendradarbiavimo pasinaudojant ASEAN regioniniu forumu (ARF) rezultatus, nes labai pagerintas laivybos saugumas Malakos sąsiauryje, per kurį per metus praplaukia daugiau nei 50 000 laivų, ir Malaizijos pakrantės vandenyse; gerai įvertinti tai, kad Malaizijos ginkluotosios pajėgos dalyvavo kovos su piratavimu prie Somalio krantų operacijose; išvelgia glaudesnio ES ir Malaizijos bendradarbiavimo galimybes gerinant laivybos saugumą, ypač pakrančių apsaugos gebėjimų stiprinimo, dalijimosi informacija, jūrų laivyno sąveikumo ir teisinių aspektų plėtojimo srityse;
- g) priminti apie visuotinę Pietų Kinijos jūros svarbą ir raginti visas susijusias šalis išspręsti ginčus dėl teritorijų, taip pat dėl Spratlio (Nanšos) salų ir tuo tikslu kreiptis į tarptautinį arbitražo teismą bei vadovautis tarptautine teise (visų pirma JT jūrų teisės konvencija), siekiant, kad būtų užtikrintas regiono stabilumas ir taika; pasmerkti pastaruosius smurtinius įvykius Sabaho valstijoje ir raginti taikiai spręsti iškilusias problemas; pagirti Malaiziją ir Singapūrą už tai, kad 2010 m. taikiai išsprendė ilgalaikius ginčus dėl teritorijos ir vandenų;
- h) palankiai įvertinti bendradarbiavimą ir padidėjusius Malaizijos gebėjimus kovoti su terorizmu, pinigų plovimu, prekyba narkotikais ir ginklais ir kelionių dokumentų klastojimu;
- i) priminti, kad Malaizijoje ilgą laiką vyravo didelis politinis stabilumas; pasidžiaugti, kad labai daug gyventojų dalyvavo 2013 m. gegužės 5 d. vykusiuose įstatymų leidžiamosios valdžios rinkimuose, nes tai rodo žmonių susidomėjimą dalyvavimu politikoje; atkreipti dėmesį į tai, kad pastarieji rinkimai parodė Malaizijos poslinkį siekiant daugiau pliuralistinės demokratijos; raginti Malaizijos valdžios institucijas užtikrinti, kad, reaguojant į pranešimus apie pažeidimus, būtų atliktas nepriklausomas ir nešališkas rinkimų vertinimas; raginti naują vyriausybę reaguoti į didėjančią etninę ir politinę įtampą, į plačiau pasiskirsčiusią gyventojų paramą įvairioms politinėms partijoms, vis dažnesnius neramumus visuomenėje bei dažniau rengiamas demonstracijas ir pradėti vesti aktyvų dialogą su opozicija ir visomis etninėmis grupėmis; taip pat pabrėžti, kad svarbu imtis priemonių reaguojant į visuomenės nepasitenkinimą korupcija; raginti vyriausybę toliau tęsti veiksmus pagal ekonominių ir politinių reformų, įskaitant rinkimų reformą, darbotvarkę;
- j) siekti, kad Malaizija išpareigotų toliau vystyti socialinę ir ekonominę politiką, pagal kurią būtų užtikrinamas teisingas elgesys su visomis etninėmis ir religinėmis grupėmis ir visiems Malaizijos piliečiams būtų garantuotos visos jų teisės, įskaitant galimybę kreiptis į valstybės tarnybas, naudotis švietimo ir verslo galimybėmis; skatinti, kad Malaizijos ekonomikos augimas apimtų taip pat ir skurdžiausią visuomenės dalį, pripažįstant šalies vystymosi pasiekimus ir laimėjimus mažinant skurdą;
- k) raginti vyriausybę pasinaudojant konsultacijomis į savo sprendimų priėmimo procesą dar labiau įtraukti produktyvią ir aktyvią Malaizijos pilietinę visuomenę ir panaikinti pilietinei visuomenei taikomus apribojimus; palankiai įvertinti pilietinės visuomenės veiklą atkreipiant dėmesį į su aplinka susijusius klausimus, moterų teises, vartotojų apsaugą, čiabuvių ir kitų etninių grupių teises, žiniasklaidos laisvę, socialinį teisingumą, žmogaus teises ir religinių mažumų teises;
- l) pabrėžti, jog reikia, kad ES aktyviai ir dažnai dalyvautų šio regiono organizacijų aukščiausiojo lygio posėdžiuose ir susitikimuose, į kuriuos ji yra pakviesta;
- m) priminti, kad pažanga politikos srityje yra itin svarbi siekiant užtikrinti laisvą ir sąžiningą prekybą, o prekybos liberalizavimas yra naudingas skatinant politikos liberalizavimą, demokratiją ir žmogaus teises;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

Žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės

- n) palankiai įvertinti Malaizijos 2009 m. JT Žmogaus teisių taryboje padarytą pareiškimą, kad ji svarsto galimybę mirties bausmę pakeisti kalėjimo iki gyvos galvos bausme ir 2011 m. sukurti nepriklausomą Malaizijos teisės komisiją, kuri patikrintų, kokius įstatymus galima panaikinti; raginti vyriausybę nedelsiant paskelbti mirties bausmės vykdymo moratoriumą ir imtis teisėkūros srities veiksmų siekiant panaikinti mirties bausmę ir fizines bausmes;
- o) vedant derybas dėl ES ir Malaizijos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo apsaugoti ir propaguoti žmogaus teises ir pagrindines laisves, ypač žodžio, susirinkimų ir asociacijų, lytinės orientacijos ir lytinės tapatybės laisves, ir skatinti taikyti TDO socialinius ir darbo standartus; užtikrinti, kad pagal kiekvieną susitarimą būtų įgyvendinama nuostata dėl žmogaus teisių; skatinti vyriausybę imtis būtinų veiksmų siekiant pasirašyti, ratifikuoti ir veiksmingai įgyvendinti JT konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą, jos fakultatyvų protokolą ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą (TPPTP);
- p) pabrėžti, kad svarbu daryti pažangą žiniasklaidos laisvių srityje, nes pagrindinei žiniasklaidai vis dar taikoma cenzūra; palankiai vertinti Aukštesniojo teismo 2012 m. nuosprendį interneto žiniasklaidos *Malaysiakini* byloje, pagal kurį licencija skelbti spausdintinę žiniasklaidą yra teisė, o ne privilegija; pareikšti apgailestavimą, kad susirinkimų laisvė vis dar ribojama, ypač miestų vietovėse; pareikšti susirūpinimą dėl įrodymų įstatymo, kuris kompiuterių, naudojamų leidiniams skelbti, savininkams, administratoriams ir tikrintojams numato teisinę atsakomybę;
- q) palankiai įvertinti pažangą, padarytą daugelyje sričių tuomet, kai 2012 m. liepos mėn. Vidaus saugumo aktas buvo pakeistas Specialių kovos su saugumo nusikaltimais priemonių aktu, pagal kurį asmenį be teismo ar nepateikus kaltinimų galima sulaikyti ne ilgiau kaip 28 dienas; tačiau pareikšti nusivylimą dėl to, kad kai kurios Specialių kovos su saugumo nusikaltimais priemonių akto nuostatos dar turi trūkumų, pvz., susijusių su apeliacine sistema, nes, nepaisant padarytų pakeitimų, tuo atveju, jei negalima pateikti užstato, sulaikymas gali būti neribotas, ir dėl to, kad remiantis Specialių kovos su saugumo nusikaltimais priemonių aktu ribojamos pagrindinės teisės, pvz., komunikacijos privatumo, ir leidžiama išlaikyti įrodymo šaltinio slaptumą, todėl užkertamas kelias kryžminei apklausai per teisminį nagrinėjimą;
- r) pareikšti pritarimą tam, kad Malaizijos teisininkai parodė drąsą ir savarankiškumą gindami pagrindines teisinės valstybės vertybes ir teisminių institucijų nepriklausomumą, yra pajėgūs palaikyti ir ginti pilietines ir politines teises, nors ir ribotai; ypač teigiamai įvertinti Malaizijos advokatų tarybos atliktą darbą; pažymėti, kad susidarė įtempta padėtis tarp teisminių institucijų darbuotojų ir teisininkų, ir pareikšti susirūpinimą dėl to, kad tuo pat metu institucinė sistema dar labiau susilpnėjo kalbant apie visapusišką pagarbą teismo proceso nepriklausomumui ir teismų teisminės valdžios išskirtinumui; siūlyti, kad vyriausybė išklaustų reiškiamus susirūpinimus dėl įtampos, kurią sukėlė valstybiniai šariato teismai, veikiantys šalia nacionalinės bendros teisės sistemos, ir imtųsi veiksmų;
- s) raginti Malaiziją laikytis tarptautiniu mastu sutartų socialinių standartų; pabrėžti, kad svarbu nedelsiant įgyvendinti visas Tarptautinės darbo organizacijos taisykles ir jų laikytis, įskaitant teisę laisvai steigti nepriklausomas profesines sąjungas; raginti Malaizijos valdžios institucijas ir Europos investuotojus bei Malaizijoje veikiančias įmones laikytis tarptautinių darbo standartų ir Malaizijoje užtikrinti deramą darbo užmokestį ir tinkamas darbo sąlygas;
- t) raginti, kad Malaizija apsaugotų visų Malaizijos piliečių konstitucines teises į religijos ar tikėjimo laisvę ir skatintų įvairių religijų atstovų gerus santykius ir toleranciją; atsižvelgiant į tai pasmerkti induizmo šventovių nugriovimą 2006 m. ir išpuolius prieš krikščionių bažnyčias bei mečečių išniekinimą 2010 m. ir pasmerkti pastarąsias politines ir teismines intervencijas, susijusias su nusistovėjusiu kalbos vartojimu; raginti, kad krikščionys galėtų visapusiškai pasinaudoti savo konstitucine teise praktikuoti religiją pagal savo tradicijas ir jiems nebūtų trukdoma arba jie nebijotų, kad bus persekiojami; raginti išsaugoti kiekvieno Malaizijos piliečio teisę laisvai spręsti, kokią religiją pasirinkti; raginti nedelsiant

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

panaikinti esamas administracines ir teisines kliūtis musulmonams, kurie atsiverčia į krikščionybę arba induizmą, ir raginti valdžios institucijas suteikti tokiems asmenims apsaugą nuo persekiojimo; raginti Malaiziją, siekiant religijos laisvės, iš dalies pakeisti įstatymus, taikomus 10 iš 13 Malaizijos valstijų, kuriais draudžiama ne musulmonų misionieriška veikla ir skiriamos ilgo laisvės atėmimo bausmės bei nuplakimas tiems, kurie jų nesilaiko;

- u) raginti vyriausybę geriau įgyvendinti moterų teisę džiaugtis lyčių lygybe, ypač atsižvelgiant į Šariato teisę ir šeimos įstatymus; nustoti kaip bausmę taikyti plakimą rykštėmis;

Ekonominis, mokslinis ir kultūrinis bendradarbiavimas

- v) palankiai įvertinti Malaizijos pastangas didinti energijos vartojimo efektyvumą, atsinaujinančiosios energijos vartojimą ir investicijas į ekologiškas technologijas transporto, energetikos ir pastatų srityse, nepaisant to, kad Malaizija yra labai svarbi naftos ir dujų gamintoja; taip pat palankiai įvertinti tai, kad Malaizija pripažino būtinybę pakeisti savo ekonomiką, kad ji taptų mažai anglies dioksido išskiriančių technologijų ekonomika, nes tai yra dalis jos išipareigojimų, susijusių su visuotine kova su klimato kaita; pažymėti, kad atsinaujinančioji energija, pvz., alyvpalmių aliejus ir hidroenergija, turi būti gaminama aplinkos požiūriu tvariu būdu – nemažinant atogrąžų miškų ploto ir neprarandant biologinės įvairovės ar nepakeičiant maisto gamybos kuro gamyba;
- w) pareikšti nuomonę, kad, nors Malaizija neabejotinai yra viena iš sėkmingiausių Pietryčių Azijos ekonomikų, ji palaipsniui turi investuoti į akademinę ir mokslinę žinias, kad pasiektų aukštesnį gyvenimo lygį ir taptų labai išsivysčiusia šalimi; remti intensyvesnių akademinė mainų ir bendradarbiavimo pasitelkus programą „Erasmus Mundus“ siekį ir projektą MYEULINK ir siūlyti, kad mainai būtų abipusiai; raginti glaudžiau bendradarbiauti kultūros srityje, taip pat Malaizijos kultūrą pristatyti Europos visuomenei;
- x) nurodyti, jog vertinama tai, kad Malaizija buvo viena iš pirmųjų šalių, pradėjusių derybas su ES dėl FLEGT savanoriško partnerystės susitarimo, pagal kurį turėtų būti užtikrinta, kad į ES iš Malaizijos eksportuojama mediena būtų gaunama iš teisėtų šaltinių; raginti, kad derybos būtų užbaigtos laiku, nes ES yra didžiausia Malaizijos medienos rinka;
- y) priminti ES vidaus diskusijas dėl pavojų, kylančių dėl to, kad leidžiama biokuro gamybą plėtoti maisto gamybos sąskaita, ir pabrėžti, kad biokuroi skirta alyvpalmių aliejaus gamyba turi būti vykdoma tvariai, vengiant keisti miško paskirtį ir neprarandant biologinės įvairovės, gerbiant čiabuvių gyventojų teises į žemę ir sudarant galimybes vargingiausioms bendruomenėms pagerinti savo gyvenimo lygį;
- z) raginti toliau vystyti turizmą tarp ES ir Malaizijos; laikytis nuomonės, kad ekologinis turizmas Malaizijoje turi didelį potencialą;

Kitos nuostatos

- aa) konsultuotis su Parlamentu dėl nuostatų dėl parlamentinio bendradarbiavimo;
 - ab) įtraukti aiškius kriterijus ir privalomus terminus, susijusius su partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimu, ir numatyti stebėsenos mechanizmus, be kita ko, reguliarių ataskaitų Parlamentui teikimą;
 - ac) raginti ES derybinę grupę toliau glaudžiau bendradarbiauti su Parlamentu – nuolat informuoti jį apie derybų pažangą pagal SESV 218 straipsnio 10 dalį;
2. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją su Parlamento rekomendacijomis Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, Europos išorės veiksmų tarnybai ir Malaizijos vyriausybei bei parlamentui.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

P7_TA(2013)0368

Europos kultūros ir kūrybos sektorių rėmimas siekiant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo**2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos kultūros ir kūrybos sektorių rėmimo siekiant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo (2012/2302(INI))**

(2016/C 093/13)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 167 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (Unesco) 2005 m. spalio 20 d. patvirtintą Konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo (Unesco kultūrų įvairovės apsaugos konvencija),
- atsižvelgdamas į 2006 m. gegužės 18 d. Tarybos sprendimą Nr. 2006/515/EB dėl Konvencijos dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo sudarymo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2006 m. lapkričio 13–14 d. ir 2007 m. gegužės 24–25 d. vykusių Tarybos posėdžių išvadas ⁽²⁾, ypač susijusias su kultūros ir kūrybos sektorių indėliu siekiant Lisabonos strategijos tikslų, ir į Tarybos 2007 m. lapkričio 16 d. rezoliuciją dėl Europos kultūros darbotvarkės ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1855/2006/EB, nustatantį programą „Kultūra“ (2007–2013 m.) ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2006 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1718/2006/EB dėl Europos audiovizualinio sektoriaus rėmimo programos (MEDIA 2007) įgyvendinimo ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. balandžio 10 d. rezoliuciją dėl Europos kultūros globalizuotame pasaulyje darbotvarkės ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2007 m. birželio 7 d. rezoliuciją dėl menininkų socialinio statuso ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. balandžio 10 d. rezoliuciją dėl kultūros pramonės Europoje ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. gegužės 12 d. vykusio Tarybos posėdžio išvadas dėl kultūros kaip kūrybiškumo ir naujovių skatinimo priemonės ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 19 d. Komisijos komunikatą „Autorių teisės žinių ekonomikoje“ (COM(2009)0532),

⁽¹⁾ OL L 201, 2006 7 25, p. 15.⁽²⁾ OL C 311, 2007 12 21, p. 7.⁽³⁾ OL C 287, 2007 11 29, p. 1.⁽⁴⁾ OL L 372, 2006 12 27, p. 1.⁽⁵⁾ OL L 327, 2006 11 24, p. 12.⁽⁶⁾ OL C 247 E, 2009 10 15, p. 32.⁽⁷⁾ OL C 125 E, 2008 5 22, p. 223.⁽⁸⁾ OL C 247 E, 2009 10 15, p. 25.⁽⁹⁾ Dok. 8749/1/09 REV 1 ir 8749/1/09 REV 1 COR 1.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
 - atsižvelgdamas į 2010 m. balandžio 27 d. Komisijos žaliąją knygą „Kultūros ir kūrybos sektorių potencialo išlaisvinimas“ (COM(2010)0183),
 - atsižvelgdamas į 2010 m. birželio 30 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui „Turistų lankomiausias žemynas – Europa. Nauja turizmo politika“ (COM(2010)0352),
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gegužės 12 d. rezoliuciją dėl ES išorės veiksnių kultūrinių aspektų ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gegužės 12 d. rezoliuciją dėl kultūros ir kūrybos sektorių potencialo išlaisvinimo ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 10 d. Tarybos išvadą „Komunikato dėl pramonės politikos atnaujinimas. Stipresnė Europos pramonė ekonomikos augimui ir atsigavimui skatinti“ ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 18 d. Komisijos komunikatą dėl turinio bendrojoje skaitmeninėje rinkoje (COM(2012)0789),
 - atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 26 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą „Europos prabangos prekių pramonės konkurencingumas“ (angl. *Competitiveness of the European high-end industries*) (SWD(2012)0286),
 - atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 26 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kultūros ir kūrybos sektorių rėmimas siekiant ES ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo“ (COM(2012)0537),
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 30 d. Regionų komiteto nuomonę ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Kultūros ir švietimo komiteto pranešimą ir Regioninės plėtros komiteto nuomonę (A7-0248/2013),
- A. kadangi kultūros ir kūrybos sektoriai, skatindami inovacijų sklaidą kituose sektoriuose, atlieka svarbų vaidmenį Sąjungos ekonominiame, ypač MVĮ, ir socialinio vystymosi srityje ir yra neatskiriama strategijos „Europa 2020“, kuria siekiama pažangios, tvarios ir įtraukios ekonomikos, dalis;
- B. kadangi kultūros ir kūrybos sektoriai svariai prisideda prie socialinės sanglaudos, kūrybiškumo, taip pat kultūrų ir kalbų įvairovės skatinimo Sąjungoje;
- C. kadangi kultūros sektorius – vienas iš ekonominės krizės poveikį mažiausiai pajutusius sektorių, parodęs, kad jis yra strateginė visuomenės vystymosi erdvė;
- D. kadangi kultūros ir kūrybos sektoriai turėtų būti pripažinti dėl jiems būdingos kultūrinės vertės ir dėl svarbaus jų indėlio į visuomenės gerovę, socialinę integraciją ir sanglaudą bei – augimo ir darbo vietų kūrimo požiūriais – į Sąjungos ekonomiką, taip pat dėl jų naudingo poveikio turizmui;

⁽¹⁾ OL C 377 E, 2012 12 7, p. 135.

⁽²⁾ OL C 377 E, 2012 12 7, p. 142.

⁽³⁾ Dok. 17566/12.

⁽⁴⁾ CdR 2391/2012.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- E. kadangi Europos kultūrinė ir kūrybinė pramonė daro didelį ekonominį poveikį daugybei sektorių, pvz., turizmui, mažmeninei prekybai, skaitmeninėms technologijoms ir pan.;
- F. kadangi kultūros ir kūrybos sektoriai apima pačią įvairiausią kūrybinę veiklą ir paslaugas, kurioms būdingi saviti finansavimo ir vystymosi modelių bruožai; kadangi dėl to svarbu atsižvelgti į šią įvairovę kuriant paramos arba bendradarbiavimo, įskaitant tarptautinį bendradarbiavimą, strategijas;
- G. kadangi festivaliai Europoje – tai galimybė reklamuoti Europos kultūros produkciją ir kurti kultūrinę, socialinę, ekonominę ir turistinę vertę teritoriniu lygmeniu;
- H. kadangi didžiąją dalį kultūros ir kūrybos sektorių sudaro MVĮ – Sąjungos ekonomikos stuburas;
- I. kadangi Komisija savo 2012 m. rugsėjo 26 d. darbo dokumente⁽¹⁾ pripažino prabangos kultūros ir kūrybos ekonominio sektoriaus (mados, juvelyrikos, laikrodžių, kvepalų ir kosmetikos, aksesuarų, odos dirbinių, baldų ir interjero detalių, buitinės įrangos, gastronomijos, vynų ir spiritinių gėrimų, automobilių, laivų, viešbučių ir laisvalaikio veiklos, mažmeninės prekybos ir aukcionų, namų ir leidybos) svarbą ir kadangi prabangos prekes gaminančios įmonės gali atlikti visų kultūros ir kūrybos sektorių varomosios jėgos vaidmenį;
- J. kadangi sutvirtinus kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojų statusą būtų prisidėta prie ekonominės veiklos struktūrizavimo, gyvybingumo ir patikimumo, taip pat prie užimtumo konsolidavimo;
- K. kadangi judumas – svarbus kultūros ir kūrybos sektorių ypatumas, tačiau, nežiūrint į tai, šioje srityje susiduriama su daugybe kliūčių, kurios įvairiose šalyse ir regionuose skirtingos ir yra susijusios su sunkumais gauti vizą, menininko statuso nebuvimu, taip pat su specifinėmis ir skirtingomis meninės gamybos sąlygomis;
- L. kadangi baigus šiuo metu vykdomą bandomąjį kultūrų įvairovės ekonomikos projektą turėtų būti parengta iššūkių, su kuriais susiduriama kultūros ir kūrybos sektoriuose, ir sprendimų apžvalga;
- M. kadangi būtina užtikrinti ES piliečių kultūrinį ir meninį lavinimą nuo mažens, kad būtų ugdomas jų pačių meno ir kultūros supratimas, kad jų nuomonė būtų girdima ir kad daugėtų informacijos apie didžiulę Europoje esančių kultūrų įvairovę ir taip būtų skatinamas jų pačių kūrybiškumas ir saviraiška, taip pat kultūrų įvairovė;
- N. kadangi turėtų būti stiprinamas mokymo organizacijų ir kultūros ir kūrybos sektorių įmonių bendradarbiavimas siekiant atsižvelgti į pokyčius užimtumo srityje ir į specifinių įgūdžių poreikį ir taip skatinti keistis informacija ir formuoti mišrius įgūdžius;
- O. kadangi kultūros ir kūrybos sektoriai akivaizdžiai turtingesni ir įvairesni Europoje negu kitose pasaulio šalyse ir tuo turi būti naudojama augimui puoselėti;
- P. kadangi perėjimas prie skaitmeninės eros yra galimybė kultūros ir kūrybos sektoriams, nes atsiras naujų reikalavimų ir paslaugų, dėl kurių bus vystomi nauji ekonominiai modeliai;
- Q. kadangi naujų ekonominių modelių, susijusių su interneto prieiga prie kultūros darbų, kūrimas klesti ir turėtų būti skatinamas taikant stabilią teisės sistemą, pagal kurią būtų skatinama investuoti į kultūros ir kūrybos sektorius;
- R. kadangi itin svarbu, kad kultūros ir kūrybos sektoriams būtų užtikrinta galimybė naudotis stabiliais ir prie jų poreikių pritaikytais finansavimo metodais ir taip užtikrintas jų vystymasis ateityje;

⁽¹⁾ SWD(2012)0286.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

5. kadangi kultūros ir kūrybos sektoriai yra svarbi vietos ir regionų teritorinio vystymosi strategijų, skirtų siekti socialinės sanglaudos ir ekonominės plėtros tikslų, dalis;

Kūrybos ir kultūros sektorių vystymuisi būtinos sąlygos

1. pažymi, kad, nepaisant sunkumų, su kuriais dėl Sąjungos biudžetinės drausmės reikalavimų šiuo metu susiduria valstybių ekonomika, kultūros ir kūrybos sektorių ekonominės veiklos rezultatai geri, jie svariai prisideda prie socialinės sanglaudos ir juose toliau kuriamos darbo vietos, ypač jaunimui, taip pat išlaisvinamas nemažas inovacijų potencialas;
2. pabrėžia, kad būtina rinkti naujausius ir patikimus statistinius duomenis apie kultūros ir kūrybos sektorius, ypač susijusius su jų faktine padėtimi, jų specifiniais bruožais (taip pat ir statuso požiūriu), jų potencialu kurti darbo vietas ir skatinti augimą ir jų ekonominiu poveikiu kitiems sektoriams, kad būtų galima priimti sprendimus dėl tinkamiausių politinių veiksmų siekiant šiuos sektorius veiksmingai skatinti; rekomenduoja sukurti kultūros ir kūrybos sektorių observatoriją arba duomenų bazę;
3. ragina Komisiją toliau atlikti tyrimus ir rinkti duomenis apie kultūros ir kūrybos sektorių ekonominę ir socialinę vaidmenį, pirmiausia apie šį vaidmenį, kaip pagrindinį įvairių ekonomikos sektorių elementą;
4. yra nusivylęs, kad Komisijos komunikate siūlomi su kultūros ir kūrybos sektoriais susiję veiksmai⁽¹⁾ riboti laiko ir taikymo srities prasme; pabrėžia, kad šių sektorių atžvilgiu būtina vadovautis ilgalaikiškesne perspektyva ir parengti struktūrinių ir konkrečių priemonių programą siekiant suderinamumo su strategija „Europa 2020“; pažymi, kad gyvybiškai svarbi Sąjungos, valstybių narių ir vietos valdžios institucijų parama kultūros kūrimui;
5. ragina Komisiją suburti didelį šių sektorių suinteresuotųjų šalių forumą remiantis esama kultūros ir kūrybos pramonės potencialo platforma, parengti konkrečius sprendimus ir kartu imtis aktyvaus vaidmens kuriant struktūrizuotą vidutinės trukmės ir ilgalaikę politinę programą;
6. ragina Komisiją ir valstybes nares primygtinai reikalauti, kad kultūros ir kūrybos sektoriams būtų suteiktas pagrindinis vaidmuo inovacijų srityje, siekiant kurti įvairių sektorių ryšius, užtikrinti kaupiamąjį ir branduolio poveikį ir sudaryti naujas investicijų ir užimtumo galimybes;
7. pažymi, jog turėtų būti remiami inovacijomis grindžiami moksliniai tyrimai, kad siūlant naujoviškus kūrybiškus produktus būtų plečiamasi į naujas rinkas;
8. mano, kad norint skatinti ekonomikos augimą gyvybiškai svarbus sąveikos su kitais sektoriais vystymo rėmimas ir puoselėjimas; todėl atkreipia ypatingą dėmesį į vaidmenį, kurį kuriant gerovę atlieka kultūrinis turizmas – tai būdas susipažinti su mūsų kultūros paveldu ir dalyvauti kultūros renginiuose, pvz., festivaliuose, taip pat keliauti siekiant išmokti kalbų;
9. atkreipia dėmesį į labai skirtingą kultūros ir kūrybos ekosistemų pobūdį ir pabrėžia, jog būtina kelti šį klausimą ir raginti kurti bendrą tapatybę skatinant bendrą gamybą, taip pat kuriant bendro dialogo erdves ir užtikrinant įvairių kultūros ir kūrybos sektorių veikėjų mainus, kad būtų mezgami nauji jų tarpusavio ryšiai ir kad igūdžius ir žinias būtų galima perduoti į kitas ekonomikos šakas ir iš jų; pabrėžia, kad imantis šių iniciatyvų turėtų būti sudaryta galimybė formuotiis jų bendriems interesams atsižvelgiant į kultūros įvairovę ir kad turėtų būti pripažintas šios kultūros įvairovės turtingumas, įkvepianti stiprybė ir vystymosi potencialas – visa tai kartu turėtų padėti atsirasti bendrai Europos tapatybei;
10. pabrėžia, kad svarbu skatinti tarpusavio pažinimą ir perduoti igūdžius ir žinias, kurios itin svarbios kūrybinių įmonių bendradarbiavimui, naudojantis konkurencingumo grupėmis, pavyzdinėmis iniciatyvomis ir tinklų kūrimu ir taip kuriant bendrą kultūros ir kūrybos sektorių kultūrą, taip pat kad svarbu raginti įvairių sektorių atstovus bendradarbiauti siekiant įveikti naujus ekonominius ir visuomeninius iššūkius;
11. ragina vystyti teritorinį pagrindą, dalytis įvairių sektorių igūdžiais kuriant grupes ir optimizuoti mainus siekiant pritraukti investuotojų, kad įvairios kultūros ir kūrybos įmonės (labai mažos įmonės, MVĮ, nevyriausybines organizacijos (NVO) ir kultūros institucijos) galėtų toliau skatinti ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas;

⁽¹⁾ COM(2012)0537.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

12. pažymi, kad dauguma kultūros ir kūrybos sektorių įmonių yra MVI, ir todėl pabrėžia, kad šiame kontekste joms būtina užtikrinti ypatingą paramą;
13. primygtinai ragina ES ir valstybes nares skatinti ir pripažinti kūrybos ir kultūros sektorių, dėl kurių Europa kultūros požiūriu yra išskirtinė, matomumą;
14. atkreipia dėmesį į taisyklių, susijusių su kultūros ir kūrybos sektoriais, įvairovę ir rekomenduoja imtis priemonių siekiant suderinti taisykles ir praktiką Sąjungoje;

Kultūros ir kūrybos sektorių profesionalų darbo sąlygos

15. pabrėžia, jog, siekiant gerinti kultūros ir kūrybos sektorių profesionalų judumą ES, jiems turi būti užtikrintas socialinis statusas, kad jie galėtų dirbti patenkinamomis darbo sąlygomis ir naudotis tinkamomis priemonėmis mokesčių sistemų srityje, savo teise dirbti, socialinės apsaugos ir autorių teisėmis;
16. ragina svarstyti priemones, kuriomis būtų numatytas teisingas nepriklausomų menininkų finansavimas ir jiems skirtas atlyginimas; be to, pabrėžia, jog būtina gerinti tokiems menininkams skirtų įvairių Europos socialinės apsaugos sistemų koordinavimą, atsižvelgiant į tai, kad jie labai judūs;
17. ragina valstybes nares derinti socialinės apsaugos sistemas atsižvelgiant į kūrybinio darbo, ypač skaitmeniniame sektoriuje, realijas, pirmiausia turint galvoje tai, kad kūrybinį darbą dirbantys žmonės dažnai turi keisti savo statusą iš dirbančio į savarankiškai dirbančio arba kad abiejų tipų darbą jie atlieka vienu metu;
18. ragina Komisiją ir valstybes nares sudaryti kultūros ir kūrybos sektorių darbuotojams galimybę priimtinomis sąlygomis naudotis sveikatos draudimu ir (savanorišku) nedarbo draudimu, taip pat savarankiškai dirbantiems asmenims skirtomis profesinio ir asmeninio modelio pensijų kaupimo sistemomis;
19. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti minimalius socialinės apsaugos standartus ir kolektyvines sutartis kultūros ir kūrybos sektoriuose, *inter alia*, susiejant valstybės paramą ir tokių standartų laikymąsi;

Švietimas ir mokymas

20. pabrėžia, jog valstybės narės turi tobulinti savo mokymų, mokymosi ir kvalifikacijų sistemas, kad kultūros ir meno dalykų studentai galėtų įgyti visapusišką išsilavinimą, pagal kurį būtų atsižvelgta į šiandienos profesines reikmes ir taip būtų labiau suartintas verslas ir dėstymas, be to, turi būti užtikrintas veiksmingas įgyvendinimas visose valstybėse narėse; mano, kad informacinių technologijų (IT) programose pakankamai dėmesio turėtų būti skirta internetinio turinio sektoriaus galimybėms (pvz., žaidimams);
21. laikosi nuomonės, kad mokant kultūros, meno ir kūrybos dalykų taip pat būtina lavinti įgūdžius, kurie yra būtina sąlyga įmonėms kultūros ir kūrybos sektoriuose steigti;
22. mano, kad itin svarbu stiprinti rankų darbo, artistinių ir kultūrinių mokymų įvaizdį tarp besimokančiųjų, mokinių tėvų ir institucijų ir atkurti tiesą, susijusią su galimybėmis ir gerovės kūrimu – taip pat ir sukuriant observatoriją arba duomenų bazę;
23. pabrėžia, kad svarbu saugoti ir skatinti su kultūros ir kūrybos sektoriais susijusius amatus;
24. ragina Komisiją pripažinti specifinį aukščiausios klasės tradicinių amatų pobūdį, nes tai tikri darbo Europoje šaltiniai, pagrįsti keturiais visiems aukščiausios klasės kultūros ir kūrybos sektoriais bendrais kriterijais: inovacijomis ir kūrybiškumu, pavyzdine kokybe ir estetizmu, praktine patirtimi ir technologijomis, mokymusi per visą karjeros laiką ir žinių skatinimu;
25. mano, jog būtina stiprinti švietimo sistemų (įskaitant universitetus, tačiau turi būti paisoma jų nepriklausomumo), mokslinių tyrimų centrų, mokymo organizacijų ir kūrybos ir kultūros sektorių įmonių (įskaitant MVI) ryšius, kad šie didelį užimtumo potencialą turintys sektoriai taptų konkurencingesni, kad būtų kuriama įtraukesnė įvairių sektorių ir tarpdisciplininė sąveika – pirmiausia kuriant mainų platformą, žinių sąjungas, sektorių įgūdžių sąjungas ir partnerystes –

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

kad dalyviams būtų padedama mąstyti ir veikti kolektyvinei sėkmei palankiu būdu, kad būtų dar labiau stiprinama Sąjungos žmogiškojo kapitalo vertė, kad būtų užtikrintos geresnės veikėjų žinios, įvardyti specifiniai įgūdžiai, pagerintas su darbo vietomis ir įgūdžiais susijusių naujovių suvokimas ir skatinama verslumo dvasia;

26. ragina Komisiją kurti aukštojo mokslo institucijų ir įmonių žinių sąjungas kūrybos ir kultūros sektorių srityje;
27. ragina Komisiją kurti profesinio rengimo ir mokymo institucijų ir įmonių sektoriaus įgūdžių sąjungas kūrybos ir kultūros sektorių srityje;
28. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares siekti pažangos kultūros ir meno studijų programų, profesinių kvalifikacijų ir tarpusavio pripažinimo srityje;
29. pabrėžia, kad svarbu nuo mažens ir visą gyvenimą remti galimybes ugdyti raštingumą kultūros ir žiniasklaidos srityje ir lavintis, siekiant skatinti kūrybiškumą ir sudaryti sąlygas, reikalingas talentams plėtoti bei kultūros skonio pojūčiui perduoti;
30. pabrėžia, kad būtina skubiai skatinti jaunųjų kūrėjų kūrybiškumą ir remti visuomenės dalyvavimą kuriant kultūrą;
31. mano, kad švietimas meno ir kultūros srityje yra prielaida lygioms galimybėms, demokratiškesnei prieigai prie kultūros ir socialinei sanglaudai užtikrinti, nes tai individualios ir kolektyvinės raiškos, dialogo ir tarpusavio supratimo skatinimo priemonė; be to, pabrėžia, kad tai padeda mokiniams lavintis plėtojant savo meninius sugebėjimus, susitinkant su menininkais, stebint meno kūrinius ir lankantis kultūros požiūriu vertingose vietose;
32. ragina Komisiją ir Tarybą svarstyti galimybę sukurti Europos praktinės patirties registrą, kuris būtų skirtas Europos praktinei patirčiai išsaugoti ir skatinti; ragina valstybes nares ir kultūros ir kūrybos sektorių suinteresuotąsias šalis rengti mokymo kursus, susijusius su šia praktine patirtimi;

Kultūros ir kūrybos sektorių finansavimas

33. mano, kad gyvybiškai svarbu rengti ir stiprinti tinkamas finansavimo schemas ir užtikrinti kultūros ir kūrybos sektoriams, ypač MVĮ, veiksmingo įgyvendinimo priemones; pabrėžia, kad būtina toliau įgyvendinti ir stiprinti viešąją paramos kultūros ir kūrybos sektoriams politiką, taip užtikrinant aukštos kokybės nepriklausomo kūrybinio darbo gyvybingumą ateityje; ragina Komisiją ir Tarybą kurti nematerialiųjų kūrinių vertinimo priemones, pirmiausia sukuriant observatoriją arba duomenų bazę, ir svarstyti galimybę sukurti kultūros investicijų banką;
34. atsižvelgdamas į tai atkreipia dėmesį į naujas galimybes, pvz., į visuomenės finansavimą ir visuomenės investavimą;
35. ragina valstybes nares įgyvendinant savo socialinę ir ekonominę politiką numatyti tinkamą paramą ir finansavimą kultūros ir kūrybos sektoriams;
36. pabrėžia, kad būtina remti kūrybos ir kultūros sektoriams skirtą Europos finansavimą – taip pat ir ekonominės krizės metu; primygtinai ragina Parlamentą siekti plataus užmojo solidaus kultūrai skirto biudžeto; todėl ragina Tarybą nemažinti biudžeto, kurį Komisija yra skyrusi programai „Kūrybiška Europa“;
37. pabrėžia, jog svarbu vystyti konsultacines ir patariamąsias paslaugas, susijusias su įmonių finansavimu ir valdymu, siekiant padėti MVĮ ir labai mažoms įmonėms įvaldyti reikiamas gero įmonių valdymo priemones, kad taip būtų patobulintas kultūros prekių ir paslaugų kūrimas, gamyba, reklama ir platinimas;
38. laikosi nuomonės, kad valstybės narės ir atitinkami specialistai turėtų gerinti kultūros ir kūrybos sektorių suinteresuotųjų šalių projektų rengimo pajėgumus organizuodami profesinius mokymus arba steigdami tarnybas, kurios padėtų rengti finansavimo planus;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

39. teigiamai vertina siūlomas paskolų priemonės, numatytas pagal programą „Kūrybiška Europa“, Įmonių konkurencingumo ir MVĮ programą (angl. COSME) ir iniciatyvą „Horizontas 2020“, nes šiomis priemonėmis kultūros ir kūrybos sektoriams siūlomos įvairesnės finansavimo galimybės;

40. pabrėžia, kad svarbu gilinti finansinių institucijų žinias apie specifines kultūros ir kūrybos sektorių ypatybes, kad kultūros ir kūrybos sektoriams būtų užtikrintos geresnės galimybės gauti finansavimą iš privačių šaltinių;

41. ragina Tarybą, Komisiją ir valstybes nares imtis reikiamų veiksmų ir rekomenduoti mišrius finansavimo būdus, pvz., viešojo ir privatačio sektorių partnerystes, kuriems būtų taikomi skaidrumo reikalavimai ir kurie nekeltų grėsmės būtinam viešajam finansavimui, taip pat kurti mažoms organizacijoms skirtas paskolų garantijų sistemas ir domėtis alternatyviomis finansavimo priemonėmis, pvz., visuomenės finansavimu;

42. ragina valstybes nares ieškoti alternatyvių kultūros ir kūrybos sektorių finansavimo būdų, ypač krizės metu; atsižvelgdamas į tai mano, kad tinkama alternatyva galėtų būti rėmimas (angl. *sponsorship*);

43. laikosi nuomonės, kad audiovizualiniame sektoriuje itin svarbus audiovizualinių paslaugų indėlis į Europos audiovizualinių kūrinių finansavimą siekiant remti kūrybines pastangas ir kad jis turėtų būti stiprinamas užtikrinant aiškų ir kiekybinį Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos ⁽¹⁾ perkėlimą į nacionalinę teisę;

44. primygtinai ragina Tarybą, Komisiją ir valstybes nares nustatyti palankią reglamentavimo sistemą ir pirmiausia kultūros ir kūrybos sektoriuose kurti MVĮ palankią verslo aplinką mažinant joms tenkančią administracinę ir reguliavimo našta;

45. ragina Tarybą, Komisiją ir valstybes nares toliau siekti pažangos derinant mokesčius ir pirmiausia pašalinti kultūros produktų apmokestinimo skirtumus valstybėse narėse;

46. pažymi, jog šiuose sektoriuose veikia daugybė MVĮ, ir laikosi nuomonės, jog joms turėtų būti nustatytos tinkamos mokesčių taisyklės siekiant skatinti jų augimą ir užtikrinti, kad jos išliktų;

47. pažymi, kad struktūriniai fondai siūlo solidžias kultūros, kūrybos ir inovacijų finansavimo Sąjungoje galimybes, nes kultūra pagrįstos investicijos gali būti finansuojamos vadovaujantis visais trimis sanglaudos politikos tikslais – konvergencijos, regionų konkurencingumo ir užimtumo;

48. apgailestauja dėl kai kurių valstybių narių siūlymo 8,2 mlrd. EUR sumažinti asignavimus Europos infrastruktūros tinklų priemonei pagal būsimąją daugiametę finansinę programą (DFP), nes tai neigiamai paveiktų plačiajuosčio ryšio infrastruktūros plėtros rėmimą ir, savo ruožtu, kultūros ir kūrybos sektoriams skirtų internetinių verslo modelių kūrimą;

49. todėl ragina valstybes nares ir Komisiją naudotis esamomis ir būsimomis priemonėmis ir programomis, pvz., programa MEDIA arba programos „Kūrybiška Europa“ garantijų mechanizmu, ir imtis konkrečių priemonių siekiant kultūros ir kūrybos sektorių suinteresuotosioms šalims sudaryti geresnes galimybes gauti pagal šias priemones numatytą finansavimą ir ypatingą dėmesį skirti kuo veiksmingesniam platformų skaitmeninimui, kad būtų supaprastintos paraiškų teikimo, vertinimo ir valdymo procedūros ir sumažinta administracinė našta;

50. ragina ES institucijas pagal DFP (2014–2020 m.) užtikrinti plataus užmojo finansavimą naujam programos MEDIA etapui;

Skaitmeninimo, globalizacijos ir patekimo į tarptautines rinkas galimybės ir iššūkiai

51. mano, kad skaitmeninės ir internetinės priemonės ir platformos siūlo kultūros ir kūrybos sektoriams dar neregėtas galimybes kurti naujus verslo modelius, pritraukti naują auditoriją ir plėsti savo rinkas tiek Sąjungoje, tiek trečiojoje šalyse;

⁽¹⁾ OL L 95, 2010 4 15, p. 1. Pataisyta redakcija paskelbta OL L 263, 2010 10 6, p. 15.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

52. pabrėžia, kad šiuo metu galiojančios 27 intelektinės nuosavybės teisių valdymo sistemos yra ypatinga našta Europos Sąjungos kūrybos ir kultūros sektoriams ir kad esamą susiskaidžiusią tvarką būtina reformuoti siekiant palengvinti prieigą prie turinio ir padidinti jo cirkuliaciją (pasulyje) ir tai daryti taip, kad menininkai, kūrėjai, vartotojai, įmonės ir auditorija galėtų naudotis skaitmeninėmis naujovėmis, naujais platinimo kanalais, naujais verslo modeliais ir kitomis galimybėmis;
53. yra įsitikinęs, kad skaitmeninėje eroje moderni ir subalansuota intelektinės nuosavybės teisių apsaugos sistema, kurią taikant būtų galima užtikrinti atitinkamą atlyginimą visų kategorijų teisių turėtojams ir suteikti vartotojams lengvą prieigą prie įvairaus teisėto turinio ir didelio pasirinkimo kalbų ir kultūrų įvairovės požiūriu, yra būtina sąlyga norint užtikrinti kultūros ir kūrybos sektorių konkurencingumą;
54. pabrėžia, kad intelektinės nuosavybės teisių apsauga neturėtų kelti grėsmės interneto neutralumui;
55. atkreipia dėmesį, kad eksponentiškai daugėja naudojimosi naujoviškais skaitmeninėmis paslaugomis, skirtomis prieigai prie kultūros kūrinių gauti, atvejų, ir pabrėžia, kad būtina užtikrinti stabilią ekosistemą, kurios sąlygomis būtų skatinama investuoti į kultūros ir kūrybos sektorius, darbo vietų kūrimą Europoje ir remiami naujoviški verslo modeliai;
56. todėl, kai tai susiję su intelektinės nuosavybės teisėmis, ragina Komisiją kurti reguliavimo sistemą, kuri būtų pritaikyta prie įvairių sektorių specifinių bruožų, taip pat derinti ir reformuoti autorių teisių sistemą, kad būtų pagerinta prieiga prie turinio ir sustiprinta kūrėjų padėtis ir pasirinkimas, ir rekomenduoja užtikrinti geresnę atsakomybės pasidalijimą visoje skaitmeninės vertės grandinėje deramai atsižvelgiant į kultūros ir kūrybos sektorių konkurencingumą;
57. šiuo požiūriu atkreipia ypatingą dėmesį į svarbų kolektyvinio teisių administravimo asociacijų vaidmenį užtikrinant prieigą prie kultūros paveldo, kurį jos atlieka veiksmingai taikydamos intelektinės nuosavybės teises ir supaprastindamos formalumus, su kuriais susiduria naudotojai;
58. pažymi, kad kultūros ir kūrybos sektoriams būdingas tarptautinio bendradarbiavimo ir eksporto potencialas ir kad Sąjunga turėtų būti suinteresuota skatinti įvairių sektoriaus specialistų mainus, taip pat ir su trečiosiomis šalimis, taip pat pritraukti ir ugdyti kūrybinius talentus; pabrėžia, kad kultūros ir kūrybos sektoriai atlieka svarbų vaidmenį užtikrindami Europos kultūros sklaidą, jos patrauklumą ir jos reklamą;
59. pabrėžia, kad būtina siekti menininkų statuso tarpusavio pripažinimo, ieškoti būdų judumo galimybėms sudaryti ir geriausių būdų, kaip pasinaudoti mokymų programomis, tinklų kūrimu ir laisvu kultūros ir kūrybos sektorių profesionalų, ypač suinteresuotųjų šalių, taip pat menininkų ir kūrinių judėjimu;
60. mano, jog nepaprastai svarbu, kad ES ir jos valstybėms narėms toliau būtų sudaroma galimybė išsaugoti ir vystyti savo kultūros ir audiovizualinę politiką ir daryti tai atsižvelgiant į savo galiojančius įstatymus, standartus ir susitarimus, įskaitant UNESCO konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo; todėl ragina Sąjungos susitarimuose su trečiosiomis šalimis aiškiai pažymėti, kad į juos neįtraukiamos kultūros ir audiovizualinės paslaugos, įskaitant teikiamas internetu; šiame kontekste pabrėžia, jog būtina užtikrinti, kad kultūros ir audiovizualinės paslaugos nebūtų įtrauktos į derybų dėl ES ir JAV laisvosios prekybos susitarimo įgaliojimą, ir kartu pažymi, kad kultūros ir kūrybos darbai nėra tokios pat prekės, kaip bet kurios kitos;
61. pabrėžia, jog būtina, kad ES ir jos valstybės narės, vadovaudamosi 2005 m. UNESCO konvencija, numatytų ir rengtų politiką, kuri būtų palanki kultūros įvairovei puoselėti ir pritaikyta prie skaitmeninės eros;
62. pabrėžia, kad būtina stiprinti darbų skaitmeninimo politiką siekiant užtikrinti prieigą prie kuo didesnio skaičiaus Europos kultūros paveldo kūrinių;
63. pabrėžia kultūrinės diplomatijos svarbą, taip pat tai, kad ES, siekdama stiprinti savo kūrybos ir kultūros sektorių konkurencingumą pasaulyje, turi veikti kaip pasaulinio masto veikėja;
64. ragina Komisiją siūlyti tinkamas priemones, kad būtų užtikrintas kultūros ir kūrybos sektorių eksportas į tarptautines rinkas tinkamomis sąlygomis;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

65. ragina į kultūros ir kūrybos sektorių viešinimo veiklą įtraukti Europos išorės veiksmų tarnybą;
66. pažymi, kad kultūra daro netiesioginį poveikį kitiems ūkio sektoriams, todėl ragina kultūros ir kūrybos sektorius stiprinti bendradarbiavimą su kitais, pvz., informacinių ir ryšių technologijų (IRT) ir turizmo, sektoriais, siekiant atremti skaitmeninių technologijų, globalizacijos ir patekimo į tarptautines rinkas iššūkius;

Vietos ir regionų vystymasis

67. pabrėžia regioninės kultūros ir kūrybiškumo politikos svarbą ir, savo ruožtu, pagrindinį vietos, regionų ir makroregionų valdžios institucijų vaidmenį tinkamomis priemonėmis ir finansiniais susitarimais skatinant ir remiant kultūros ir kūrybos sektorius ir taip pat deramą dėmesį skiriant populiariajai kultūrai; palankiai vertina viešojo administravimo institucijų iniciatyvas kurti kūrybos pramonei skirtas regionines verslo rėmimo struktūras, taip pat ir įgyvendinant ES finansuojamus projektus;
68. pabrėžia, kad kultūros ir kūrybos pramonė turėtų tapti dalimi ES ir nacionalinių socialinių ir ekonominių strategijų; pabrėžia, kad būtinas tolesnis įvairių sričių politikos, įskaitant pramonės, švietimo ir inovacijų politiką, turizmo politiką, taip pat regionų, miestų, vietos ir teritorijų vystymą, koordinavimas; taip pat ragina vietos ir regionų valdžios institucijas laikantis subsidiarumo principo įtraukti kultūros ir kūrybos sektorius į savo vidutinės trukmės ir ilgalaikes ekonomines strategijas;
69. atkreipia dėmesį į tai, kad kultūros ir kūrybos pramonei būdingi įvairių sektorių bruožai ir kad tai patraukli ryšių priemonė, taip pat į visuotinę šios pramonės svarbą ne tik pasaulio ekonomikai, bet ir tvariam, pažangiam ir įtraukiam augimui, inovacijoms, verslumui, socialinei sanglaudai ir visuomenės vystymuisi; pabrėžia, kad šie sektoriai turi turtingą vietos ir regioninį augimo potencialą, o tai reiškia naujas rinkos galimybes kultūros ir kūrybos pramonės verslininkams ir, savo ruožtu, užimtumą kultūros srityje;
70. mano, kad skirtingų sričių kompetencijos, kurią apima ši pramonė, taip pat kūrėjų ir technologijų sąveikos šaltiniai yra vietos lygmens ir todėl jie turėtų būti remiami kuriant vietos ir regionines platformas, tinklus, grupes, verslo inkubatorius ir partnerystes, kurie padėtų skatinti sąveiką ir ieškoti mechanizmų kūrybiškumui ir inovacijoms finansuoti, taip pat laisvų darbo vietų ir finansavimo galimybių valdymui remti;
71. atkreipia dėmesį į kultūros svarbą siekiant ekonominio ir socialinio miestų atgaivinimo; ragina Komisiją remti miestų administracijų savitarpio mokymąsi siekiant paraginti vietos valdžios politikos kūrėjus dalytis gerąja patirtimi;
72. mano, kad modernizavus kultūros infrastruktūrą būtų galima atgaivinti miestų teritorijas ir, savo ruožtu, užtikrinti socialinę ir ekonominę naudą;
73. rekomenduoja išnaudoti kūrybos sektoriuose slypintį ekonominį potencialą siekiant gerinti gyvenimo miestuose ir regionuose kokybę;
74. rekomenduoja vadovautis teritorine dinamika pagrįstu požiūriu siekiant į kultūros valdymą vietos ir regionų lygmenimis įtraukti visas suinteresuotąsias šalis (menininkus, vietos valdžios institucijas, profesionalų atstovus ir pan.);
75. pažymi, kad kultūros ir kūrybos pramonė – šaltinis, užtikrinantis daugiau ir geresnių darbo vietų regionuose – gali prisidėti prie socialinės ir teritorinės integracijos; reiškia susirūpinimą dėl to, kad šie kultūros ir kūrybos pramonės aspektai nepakankamai analizuojami ir remiami; pabrėžia, kad surenkama nepakankamai su šiais sektoriais susijusių statistinių duomenų visais lygmenimis, o su blogiausia padėtimi susiduriama regionų ir vietos lygmenimis; pabrėžia, kad turi būti išanalizuotas IRT poveikis kultūros ir kūrybos sektoriams, kad jie galėtų prisitaikyti prie naujos technologinės aplinkos ir susisieti su technologijų plėtra;
76. pabrėžia svarbų vaidmenį, kurį kultūros ir kūrybos sektoriai, ypač MVĮ, atlieka kaip augimo ir vystymosi vietos, regioniniu ir tarpvalstybiniu (valstybių narių) lygmenimis svirtas: pirmiausia populiarinamas kultūros paveldas, turizmas ir pavyzdiniai mokslo centrai ir padedama puoselėti regionų patrauklumą ypatingą dėmesį skiriant turtingą kultūros paveldą turintiems regionams, socialinės ir ekonominės struktūros pakeitimui, naujos veiklos vystymui ir pastovių ir ilgalaikių darbo vietų kūrimui; pažymi, kad tai pirmiausia taikytina turizmui, nes stiprų kultūros sektorių turintys miestai ir regionai itin patrauklūs turistams;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

77. atkreipia dėmesį į švietimo programų svarbą skatinant kūrybiškumą nuo mažens ir vėliau, taip pat meniniam ir kultūriniam švietimui puoselėti raginant domėtis kūrybos pramonės darbu ir produktais pradinio ir vidurinio ugdymo etapais; pabrėžia, jog turint galvoje, kad vietos ir regioninės valdžios institucijos dažnai atsakingos už ikimokyklinį ir pradinį ugdymą, jos turėtų atlikti svarbų ugdomąjį ir kultūrinį vaidmenį šiame procese, kurio metu kultūra ir kūrybiškumas būtų vertinami kaip neatskiriama regionų ir miestų vystymosi dalis; pabrėžia neformaliojo suaugusiųjų mokymo ugdant gebėjimus prisitaikyti prie nuolat kintančios darbo rinkos svarbą;

78. pažymi, kad pagal būsimąją DFP numatytas finansavimas, ypač Europos socialinio fondo (ESF) ir Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) lėšomis, turėtų būti naudojamas siekiant padėti stiprinti kultūros ir kūrybos pramonę, taip pat nacionalinius, regioninius ir vietos institucinius ir administracinius gebėjimus dirbti kartu – taip būtų padidinta šios pramonės ekonominė, socialinė, ugdomoji ir kultūrinė nauda; atkreipia dėmesį į atokiausius regionus – juose kurti ir plėtoti kultūros ir kūrybos pramonę sudėtingiau;

79. todėl laikosi nuomonės, kad su teritoriniu aspektu susiję reikalavimai, keliami taikant kai kurias regionines ar nacionalines paramos kino pramonei priemones, padeda išsaugoti šį kultūros ir geografijos ryšį ir kad jais turėtų būti toliau vadovaujama remiantis 2001 m. komunikate dėl kino ⁽¹⁾ išdėstytais sąlygomis;

80. pažymi, kad kultūros ir kūrybos sektoriuose vyksta dinamiškos permainos ir kad juose galima kurti grupes, kurios būtų miestų ir regionų pažangos ir vystymosi varomoji jėga;

81. atkreipia dėmesį į tai, kad kultūros ir kūrybos pramonė prisideda prie didžiulio Europos kultūros, istorijos ir architektūros paveldo išsaugojimo ir gerinimo; pabrėžia kilnojamojo kultūros paveldo, t. y. artefaktų – žmogiškojo kūrybiškumo per visą istorijos laikotarpį iki šių dienų rezultatų – svarbą; pabrėžia, kad kultūros ir kūrybos sektoriai svarbūs ES turizmo pramonės vystymuisi ir kad jais labai domisi turistai iš ES ir ES nepriklausančių šalių; atsižvelgdamas į šią pridėtinę vertę mano, kad kultūros ir kūrybos sektoriai turėtų būti stipriai remiami būsimojo ES biudžeto lėšomis ir remiantis 2014–2020 m. laikotarpiui parengtais nacionaliniais ir regioniniais programavimo dokumentais, kadangi šiuose sektoriuose esama daug ekonominių galimybių;

82. pabrėžia būtinybę saugoti nacionalinį paveldą ir reklamuoti su konkrečiu regionu susijusį kultūrinį turinį namie ir užsienyje;

83. mano, kad kūrybiški žmonės, produktai ir paslaugos, kaip dalis ES kultūrų įvairovės, turėtų būti tvirtos Europos bendrosios rinkos ir gerai išsivysčiusių regionų, taip pat vietos ekonomikos, pagrindas – taip jie galėtų prisidėti prie naujos ekonominės veiklos ir naujų darbo vietų kūrimo; ragina geriau naudotis kultūros ir kūrybos pramone pritraukiant į Europą naujas investicijas ir įvairius talentus; pabrėžia, kad kultūros ir kūrybos sektoriams atstovaujantiems verslininkams nelengva gauti finansavimą; ragina valstybes nares tvirtinti tinkamas socialines ir fiskalines priemones siekiant paremti kūrybinę ekonomiką ir Europos rinkai pritaikytus naujus kultūros ir kūrybos pramonės verslo modelius, kuriuos taikant būtų sudarytos menininkų, taip pat kultūros ir kūrybos pramonės darbuotojų judumo sąlygos ir jiems būtų padėta įveikti kliūtis, susijusias su skirtingomis mokesčių ar socialinėmis sistemomis ir kalbos barjeriais, ir skatinti didesnę šalių ir kultūrų tarpusavio supratimą;

o

o o

84. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

⁽¹⁾ OL C 43, 2002 2 16, p. 6.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

P7_TA(2013)0374

Mikrogeneravimas

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija „Mikrogeneravimas: mažo masto elektros energijos ir šilumos gamyba“ (2012/2930(RSP))

(2016/C 093/14)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 192 straipsnio 2 dalį ir 194 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančią ir vėliau panaikinamą Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB ⁽²⁾, ir į jos poveikį šilumos ir elektros energijos gamybai,
 - atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB, nustatančią ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą ⁽³⁾, į 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/30/ES dėl su energija susijusių gaminių suvartojamos energijos ir kitų išteklių nurodymo ženklinaut gaminių ir apie jį pateikiant standartinę informaciją ⁽⁴⁾ ir į atitinkamus reglamentus, kuriais jos įgyvendinamos,
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Postūmis energijos vidaus rinkai“ (COM(2012)0663) ir su juo susijusius darbinius dokumentus (SWD(2012)0367 ir SWD(2012)0368),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Atsinaujinančioji energija – reikšmingas Europos energijos rinkos objektas“ (COM(2012)0271),
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl efektyvaus energijos vartojimo veiksmų plano peržiūros ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į Komisijai skirtą klausimą dėl mikrogeneravimo (E-010355/2011),
 - atsižvelgdamas į Komisijai skirtą klausimą dėl pilietinių partnerystės investicinių projektų, susijusių su saulės energijos jėgainėmis (E-011185/2012),
 - atsižvelgdamas į Komisijai skirtą klausimą dėl mikrogeneravimo (O-000074/2013 – B7-0217/2013),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir į 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi galimybė gauti pakankamai energijos, kad būtų galima deramai gyventi, yra pagrindinė teisė, kuri turi būti užtikrinama visiems, ir kadangi per pastaruosius metus labai pakilo energijos kainos;
- B. kadangi energijos tiekimo požiūriu Europos Sąjunga tampa vis labiau priklausoma nuo importo iš trečiųjų šalių, todėl, jei ji ketina pasiekti savo tikslus, susijusius klimatu, energetika ir augimu, būtini pokyčiai;

⁽¹⁾ OL L 140, 2009 6 5, p. 16.

⁽²⁾ OL L 315, 2012 11 14, p. 1.

⁽³⁾ OL L 285, 2009 10 31, p. 10.

⁽⁴⁾ OL L 153, 2010 6 18, p. 1.

⁽⁵⁾ OL C 169 E, 2012 6 15, p. 66.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- C. kadangi energijai naudojant iškastinį kurą atmosferoje padidėjo CO₂ kiekis ir taip buvo paskatinta pasaulinė klimato kaita; kadangi ES yra nustačiusi atsinaujinančiosios energijos generavimo tikslus 2020 m. ir šiuo metu rengia 2030 m. klimato ir energetikos politikos sistemą; kadangi šiuo metu esama nuostatų dėl mažo masto energijos generavimo (mikrogeneravimo), tačiau jos pasklidusios po įvairias teisėkūros ir su teisėkūra nesusijusias iniciatyvas, pvz., jos įtrauktos į Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą ir į Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą;
- D. kadangi ES vadovai turėtų pirmieji spręsti perėjimo prie kitokios energijos klausimą atsižvelgdami į būtinybę įtraukti visus ES piliečius – nesvarbu, kokios jų pajamos ar turtas; kadangi smulkioji energetika gali padėti paskatinti bendruomenių sanglaudą, kovą su energijos nepriteklumi, naujų darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą, be to, ją vystant gali atsirasti naujas požiūris į kovą su dabartine ekonomikos krize;
- E. kadangi mažo masto decentralizuotas energijos generavimas – tai galimybė ūkiams, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), taip pat miesto ir kaimo vietovių bendruomenėms dirbti kartu, kad tapę energijos gamintojais jie įveiktų klimato kaitą; kadangi vartotojai turėtų būti informuoti apie veiksmingus energijos gamybos ir vartojimo būdus; kadangi vartotojams suteikus galias gaminti savo pačių elektros energiją ir šilumą visuomenė gali tapti tvaresnė ir aktyvesnė; kadangi Komisijos komunikate dėl energijos vidaus rinkos keliamas galių suteikimo tokiems gamintojams-vartotojams klausimas; kadangi jau esama nemažai galimybių vartotojams aktyviai įsitraukti į veiksmingą energijos gamybą ir efektyvų jos vartojimą, tačiau tebesusiduriama su iššūkiais, kuriuos būtina įveikti;
- F. kadangi energijos mikrogeneravimas gali atlikti svarbų vaidmenį ir pasaulio mastu;
- G. kadangi paskatos, susijusios su mažo masto energijos ir šilumos generavimu, valstybėse narėse labai skiriasi; kadangi norint išnaudoti mažo masto energijos generavimo visoje ES potencialą, turėtų būti geriau įgyvendinama ES politika;

Apibrėžtis

1. šios rezoliucijos tikslu mikrogeneravimą apibrėžia kaip: 1) mažo masto šilumos/vėsinimo ir energijos, iš kurios gaunama elektra, generavimą, kurį vykdo asmenys ir MVI, siekdami užsitikrinti savo pačių reikmes, ir 2) skirtingų formų mažo masto gamybą grupėmis ar bendradarbiaujant bendruomenės lygmeniu, kuri vykdoma siekiant užtikrinti vietos reikmes; pažymi, kad mikrogeneravimas apima įvairias technologijas (hidroenergijai, geoterminei, saulės, jūros, vėjo energijai išgauti, šilumos siurblius, biomasę), ypatingą dėmesį skiriant atsinaujinimo ir tvarumo aspektams;

Įvadas

2. teigia, kad mikrogeneravimas turi būti gyvybiškai svarbus energijos generavimo ateityje elementas, jei ES ilgainiui ketina pasiekti savo tikslus atsinaujinančiosios energijos srityje; primena, kad mikrogeneravimas prisideda prie bendros atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies ES energijos rūšių derinyje didinimo ir leidžia elektros energiją naudoti efektyviai – beveik tiek, kiek jos pagaminama – kartu išvengiant su perdavimu susijusių nuostolių;

3. primena, kad sėkmingas mikrogeneravimo diegimas priklauso nuo daugybės įvairių veiksnių, įskaitant gerai veikiančią Europos energijos vidaus rinką, techninį mikrogeneravimo įrenginių vystymąsi, pažangios energijos infrastruktūros naudojimą, ypač paskirstymo lygmeniu, ir veiksmingą politiką trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu bei paramos schemas siekiant skatinti mikrogeneravimą Europos, nacionaliniu ir vietos lygmenimis;

4. pripažįsta mokslinių tyrimų ir technologijų svarbą gerinant mikrogeneravimo veiksmingumą ir mažinant jo sąnaudas;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

5. pažymi, kad mikrogeneravimo technologijų panaudojimas didesniu mastu ribojamas dėl specifinių kliūčių, pvz., dėl sunkumų, kuriuos kelia didelės su pradinėmis investicijomis susijusios sąnaudos, dėl didelio administracinių procedūrų sudėtingumo, susijusio su prisijungimu prie elektros tinklo ir prieiga prie jo, ir dėl nepakankamų žinių apie energiją ir išlaidas, kurios sutauptomos taikant įvairias mikrogeneravimo technologijas per visą jų naudojimo laiką;
6. pažymi, kad energijos nepriteklus darosi vis didesnė problema; pabrėžia, kad skatinant mikrogeneravimą asmens ir bendruomenės lygmenimis vartotojams gali būti suteiktos galios tapti aktyviais energijos sektoriaus dalyviais, kartu jie galėtų labiau kontroliuoti savo vartojamą energiją, sumažinti savo perkamos energijos kiekį ir taip apsaugoti nuo energijos nepritekliaus; pabrėžia, kad mikrogeneravimas suteikia galimybę pakeisti visuomenę, kad ji taptų tausesnė, labiau bendradarbiautų ir būtų teisingesnė; ragina ypatingą dėmesį skirti nuomininkams, kurie dažnai atsisako galimybės efektyviau vartoti energiją ir generuoti nuosavą energiją;
7. pabrėžia, kad naudojant mikrogeneravimo technologijas, pvz., nedideles kogeneracijos ir nedideles atsinaujinančiosios energijos gamybos jėgaines, galima statyti energijos nenaudojančius ir vadinamuosius teigiamos energijos pastatus, kurie patalpose pagamintos elektros energijos perteklių tiekia tinklui;
8. atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu skatinti atsinaujinančiosios energijos vietos kooperatyvus kaimo ir miesto vietovėse, siekiant didinti visuomenės paramą atsinaujinančiajai energijai ir išsamiau informuoti piliečius apie mažo masto energijos gamybą ir dalyvavimą šią energiją gaminant, gerinti prieigą prie atsinaujinančiosios energijos ir generuoti investicijas; pažymi, kad svarbu skatinti vietas ir regionų kaupėjus, kurie sudarytų sąlygas piliečiams saugiai ir veiksmingai dalyvauti elektros energijos rinkoje ir užtikrintų gamintojams-vartotojams teisingas kainas už energijos sistemai suteiktas paslaugas; pažymi, kad vietos valdžios institucijoms tenka svarbu vaidmuo populiarinant mikrogeneravimą tarp piliečių, MVĮ ir suinteresuotųjų šalių ir jį skatinant;
9. laikosi nuomonės, kad ES piliečiai mažai žino apie mikrogeneravimo naudą, ir ragina Komisiją ir valstybes nares imtis veiksmų, kad būtų viešai skelbiama apie mikrogeneravimo teikiamas galimybes ir geriausią praktiką šioje srityje;
10. pažymi, kad turima mažai informacijos apie mikrogeneravimo ES pajėgumą ir ateities potencialą; yra įsitikinęs, kad turint geresnių žinių mikrogeneravimas galėtų atlikti nepaprastai svarbų vaidmenį klimato, energetikos ir pramonės politikoje;
11. pažymi, kad, norint skatinti elektros energijos mikrogeneravimą, būtini pažangūs elektros skaitikliai, kurie galėtų apskaičiuoti, kiek elektros suvartojama paties gamintojo reikmėms ir kokia dalis bus tiekama tinklui, taip pat šiluminės energijos skaitikliai siekiant stebėti į pastatą, kuris priklauso šildymo tinklui, patenkančią ir jį paliekančią šilumą, kad pagaminta šiluminė energija būtų apskaitoma;
12. pažymi, kad pagamintą šilumą kartu su elektros energija net ir mikrogeneravimo kontekste dažnai perspektyvu tiekti jėgainėms, kadangi taip dažnai iš esmės pagerinamas energijos vartojimo efektyvumas;
13. pažymi, kad pradėjus diegti mikrogeneravimą dideliu mastu būtų žengtas svarbus žingsnis pereinant nuo istoriškai įsigalėjusios centralizuotos energetikos sistemos prie labiau decentralizuotos ir lanksčios energetikos sistemos, kuri būtina norint pasiekti ES tikslus energetikos ir klimato srityse; pabrėžia, kad mikrogeneravimą svarbu skatinti dabar, teisingai sprendžiant su skirstomųjų tinklų operatoriais susijusius klausimus, įskaitant išlaidų pasidalijimą ir būtinybę investuoti į pažangias technologijas; pabrėžia, kad turėtų būti tinkamai apibrėžtas ir teisingai traktuojamas teigiamas mikrogeneratorių teikiamų pagalbinių paslaugų poveikis ir indėlis į saugių sistemų veiklą; todėl pabrėžia, kad priimti teisingus sprendimus ir tvirtinti teisingus tikslus būtina dabar ir kad nebegalima atidėlioti tinkamų investicijų ir plataus užmojo reguliavimo;
14. pažymi, jog gali paaiškėti, kad didinti mikrogeneravimo pajėgumus ES labai brangu ir kad atskiriems vartotojams padidinus investicijas į mikrogeneravimą bus būtinos ir kitos su įvairiais energijos sistemos lygmenimis susijusios investicijos, pvz., į paskirstymo ir perdavimo sistemas, kurias taikant lengviau naudoti mikrogeneravimą; pabrėžia, kad dėl to neturi nukentėti visapusiškas tiekimo saugumas arba dėl to neturi būti dirbtinai sukeltos energijos kainos; pritaria Europos Vadovų Tarybai, kad įgyvendinant ES energetikos politiką namų ūkiams ir įmonėms turi būti užtikrintas saugus tiekimas prieinamų ir konkurencingų kainų ir išlaidų pagrindu;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Reglamentavimo sistema

15. ragina Komisiją parengti geriausia praktika pagrįstas reguliuotojams ir sistemų operatoriams skirtas rekomendacijas, kaip sutrumpinti ir supaprastinti administracines procedūras, susijusias su mikrogeneravimo įrenginių valdymu ir sujungimu su tinklu, ypatingą dėmesį skiriant pagal vieno langelio principą vykdomų procedūrų sukūrimui; pabrėžia, kad būtina skatinti esamų gairių, pvz., Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos nuostatų dėl mikrogeneravimo, plataus užmojo įgyvendinimą;

16. pažymi, kad mikrogeneratorių pagaminta energija – iš karto ir vietoje sunaudota – padeda apsaugoti nuo energijos srautų ir panašių energijos nuostolių sistemoje ir kad taip padidėja gamintojų-vartotojų atsakomybės jausmas; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti specialius mechanizmus, kuriais būtų skatinamas savarankiškas apsirūpinimas ir kartu apskritai mažinamas vartojimas;

17. ragina Komisiją ir nacionalines reguliavimo institucijas parengti reglamentavimo sistemas ir apibrėžti visų su skirstomaisiais tinklais susijusių subjektų vaidmenį ir atsakomybę ypatingą dėmesį skiriant sąlygoms, kuriomis leidžiama pradėti kaupimą, kadangi ateityje jiems teks nepaprastai svarbus vaidmuo užtikrinant aktyvų mikrogeneravimo dalyvavimą sistemoje;

18. atkreipia dėmesį į tai, kad didėja paskirstymo sistemų operatorių vaidmens svarba vis labiau decentralizuotame energijos tinkle užtikrinant saugų tiekimą, taip pat stabilią ir patikimą tinklo veiklą ir kartu apsaugant vartotojų duomenų privatumą; ragina Komisiją ir nacionalines reguliavimo tarnybas pripažinti šį vaidmenį ir skatinti paskirstymo sistemų operatorius investuoti į paskirstymo sistemą, kad būtų padidintas bendras energijos sistemos veiksmingumas; be to, ragina aiškiau apibrėžti paskirstymo sistemų operatorių vaidmenį organizuojant subalansavimo ir kitas pagalbines paslaugas;

19. laikosi nuomonės, kad visoje ES būtina imtis veiksmingų koordinuotų veiksmų mažo masto energijos generavimo srityje – tai būtų viena iš priemonių kuriant Europos energijos vidaus rinką;

20. pažymi, kad skirtingos valstybės narės vadovaujasi skirtingais tikslais ir taiko skirtingos struktūros mokesčius ir teises nuostatas dėl mikrogeneravimo ir kad tai gali būti kliūtis norint dideliu mastu diegti mikrogeneravimą; ragina Komisiją nustatyti biudžeto eilutes pagal „Pažangios energetikos Europai“ programą ir dirbti kartu su valstybėmis narėmis siekiant pašalinti esamas nacionalinių įstatymų dėl galimybės gauti finansavimą individualiems ir kolektyviniams mikrogeneravimo projektams kliūtis, sukurti naujas tikslingas finansines priemones (pvz., mikrokreditus) ir skleisti geriausių su šia veikla susijusių praktiką;

21. ragina valstybes nares atsižvelgti į mikrogeneravimo specifiką rengiant ir peržiūrint nacionalines paskatų ir paramos schemas ir užtikrinti, kad jos būtų tinkamos mažo masto energijos generavimo atvejais;

Infrastruktūra, produktai ir standartai

22. reikalauja, kad nedelsiant būtų visapusiškai įgyvendintas trečiasis energetikos teisės aktų rinkinys ir pirmiausia ES teisės aktai dėl skaitiklių, siekiant skatinti gamintojų-vartotojų veiklą tinkle, taip pat veiksmingą paskirstymo valdymą; ragina sudaryti sąlygas energijai tarp gamintojo ir vartotojo mažu mastu, taip pat, pvz., kaimynystėje ar kooperatyve, perduoti; ragina valstybes nares tais atvejais, kai ekonominės naudos analizė rodo, kad tai naudinga vartotojui, pagreitinti pažangių skaitiklių diegimą siekiant padėti namų ūkiams gauti tikslus duomenis ir sužinoti visą jų patalpose gaminamos energijos vertę;

23. siūlo Komisijai ištirti galimybę įtraukti mikrogeneravimo sistemas į miestų planavimo projektus; yra įsitikinęs, kad taip galėtų padidėti atsinaujinančiosios energijos mažo masto perdavimo ir paskirstymo vystymo veiksmingumas ir sumažėti jo kaina;

24. pažymi, kad standartizacija yra kelias į tolesnį masiškai gaminamos įrangos, naudojamos racionalaus ir ekonomiškai naudingo mikrogeneravimo tikslu, diegimą; ragina Europos standartizacijos įstaigas sparčiau vykdyti savo standartizacijos veiklą;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

25. primena, kad mažo masto generatoriai, kitaip negu didelio masto generatoriai, skirtingai sąveikauja su paskirstymo tinklu ir todėl būsimuose teisės aktuose į juos turėtų būti žiūrima kitaip;

26. žino, kad pradėjus dideliu mastu diegti mikrogeneravimą bus susidurta su iššūkiais skirstomųjų tinklų valdymo srityje, susijusiais su energijos paklausos ir pasiūlos patenkinimu ir inovacinių investicijų į atnaujinamą skirstomąjį tinklą poreikiu; pažymi, kad siekiant šio tikslo svarbios pažangios technologijos; ragina valstybes nares palengvinti mikrogeneratoriams prieigą prie tinklo ir kartu išspręsti tinklo išlaidų, susijusių su mažo masto energijos gamyba ir nuolat veiksmingu tinklo valdymu, klausimą; ragina nacionalines reguliavimo institucijas skatinti inovacijas ir investicijas į vietos skirstomuosius tinklus;

27. pažymi, jog buvo įrodyta, kad nuosavybės projektai priimami geriau ir todėl turėtų būti skatinami; primena, kad, nors kaupėjai galėtų atlikti svarbų vaidmenį skatinant tokius projektus, iki šiol jų vaidmuo pagal atitinkamus ES teisės aktus buvo neiškus; todėl ragina greitai ir ambicingai įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos nuostatas dėl paklausos patenkinimo;

28. ragina Komisiją įvertinti galimybę paremti visuomenės finansavimo modelius, t. y. ilgalaikio investavimo sistemas, kurias taikant investuotojai ir verslininkai, naudodamiesi platforma tiesiogiai bendrauja, kad sudarytų žmonėms galimybes ir juos skatintų kurti mikrogeneravimo kooperatyvus;

29. pažymi, kad visuomenė vis daugiau dėmesio skiria galimybei finansuoti projektus skelbiant atvirus platesnei visuomenei skirtus kreipimusis (visuomenės finansavimas); ragina Komisiją skatinti galimybę prisiimti bendrą atsakomybę už vietos projektus ir taip gerinti vietos paramos mobilizavimą;

30. be to, ragina Komisiją išanalizuoti, kokių mastu ES taisyklėmis, pvz., Prospekto direktyva (Direktyva 2003/71/EB), Finansinių priemonių rinkų direktyva (Direktyva 2004/39/EB) ir Elektroninių pinigų direktyva (Direktyva 2009/110/EB), tam tikrus projektus jau leidžiama įgyvendinti vietos struktūrų bendros atsakomybės pagrindu;

31. laikosi nuomonės, kad imantis bet kokios iniciatyvos mikrogeneravimo srityje turėtų būti laikomasi tinklų kodeksų; pažymi, kad antrinių teisės aktų dėl elektros energijos, pvz., tinklų kodeksų, tikslus galima geriau ir ekonomiškiau pasiekti ES lygmeniu nustatant daugumos tipų mikrogeneravimo technologijų standartus; ragina užtikrinti aktyvų paskirstymo sistemos valdymą, kuris būtų pagrįstas glaudžiu paskirstymo sistemų operatorių ir perdavimo sistemų operatorių bei kitų tinklo valdymo elementų (generavimo, vartojimo ir saugojimo padalinių) bendradarbiavimu siekiant paskatinti inovacijas ir investicijas vietos skirstomuosiuose tinkluose;

32. ragina Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą (ACER), Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklą (ENTSO-E), Komisiją ir nacionalines vyriausybes ypatingą dėmesį per šiuo metu vykstantį teisės aktų, susijusių su tinklo kodeksais, rengimo ir derybų procesą skirti decentralizuotai atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemai;

33. pažymi, kad naujų formų gamyba, atsakomybė ir vartojimas, pvz., išperkamoji nuoma besinaudojanti bendrija, galėtų atlikti lemiamą vaidmenį diegiant mikrogeneravimą, kadangi daug pagal šį principą taikomų elementų šioje srityje duoda teigiamų rezultatų, pvz., tai mažesnės pradinės sąnaudos, skaidrios išlaidos taikant fiksuotas kainas už prekių ir paslaugų derinius, didelės mažesnes pajamas gaunančių gamintojų-vartotojų finansavimo problemos sprendimas, optimali įrenginių kokybė ir geresnė priežiūra ir, savo ruožtu, ilgesnis tiekėjo įrenginių gyvavimo ciklas;

Specialūs veiksmai

34. ragina Komisiją atlikti visapusišką potencialaus mikrogeneravimo pajėgumo vertinimą ir išanalizuoti geriausią praktiką ES ir galimą mikrogeneravimo diegimo dideliu mastu poveikį Europos energijos vidaus rinkai ir infrastruktūrai;

35. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad 2014–2020 m. laikotarpiu ir vėliau mikrogeneravimas galėtų būti finansuojamas ES fondų, įskaitant struktūrinius fondus, lėšomis;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

36. ragina investuoti mokslinių tyrimų, vystymosi ir inovacijų lėšas į mikrogeneravimą, kad būtų kuriami tinkami techniniai sprendimai ir įrenginiai;

37. pripažįsta, jog svarbu, kad ES atliktų lyderės vaidmenį klimato ir energetikos politikos srityse, ir pažymi, kad mikrogeneravimas turėtų paskatinti mūsų ilgalaikių tikslų siekį; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares gerinti mažo masto elektros ir šilumos generavimo strategijų, kurios įtrauktos į esamą ES politikos sistemą, įgyvendinimą ir taip pripažinti, jog, svarbu, kad valstybėse narėse būtų skatinamas mikrogeneravimas ir jo diegimas;

38. ragina Komisiją būsimuose ES energetikos teisės aktuose atsižvelgti į mikrogeneravimo vaidmenį, pirmiausia turint mintyje būsimą 2030 m. ES klimato kaitos ir energetikos teisės aktų rinkinį;

39. ragina Komisiją kartu su valstybėmis narėmis atidžiai išnagrinėti esamą energetikos tinklo sąnaudų struktūrą ir pateikti gaires, kaip palengvinti leidimų mikrogeneravimo įrenginiams išdavimą ir šių įrenginių prieigą prie tinklo bei jų veiklą;

o

o o

40. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

P7_TA(2013)0375

Moterų ir vyrų vienodas užmokestis

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl vienodo užmokesčio už vienodą ar vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams principo taikymo (2013/2678(RSP))

(2016/C 093/15)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8, 157 ir 225 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į JT Generalinės Asamblėjos 1979 m. gruodžio 18 d. rezoliucija Nr. 34/180 patvirtintos Konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims 11 straipsnio 1 dalies d punktą,
- atsižvelgdamas į 2010 m. rugsėjo 21 d. Komisijos komunikatą „2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategija“ (COM(2010)0491),
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 5 d. Komisijos komunikatą „Tvirtesnis išipareigojimas siekti moterų ir vyrų lygybės. Moterų chartija“ (COM(2010)0078),
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gegužės 24 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl principo už vienodą ar vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams mokėti vienodą užmokestį taikymo ⁽²⁾,

⁽¹⁾ OL L 204, 2006 7 26, p. 23.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0225.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Europos pridėtinės vertės vertinimą „Vienodo darbo užmokesčio vyrams ir moterims už vienodą vienodos vertės darbą principo taikymas“ ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į tyrimą „Lyčių nelygybė ES pensijų srityje“ ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl vyrų ir moterų lygių galimybių bei vienodo požiūrio į vyrus ir moteris užimtumo ir profesinės veiklos srityje (O-000078/2013 – B7-0218/2013),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi savo 2012 m. gegužės 24 d. rezoliucijoje su rekomendacijomis Komisijai dėl principo už vienodą ar vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams mokėti vienodą užmokesį taikymo Europos Parlamentas ragino Komisiją vėliausiai iki 2013 m. vasario 15 d. atlikti Direktyvos 2006/54/EB peržiūrą, atsižvelgiant į EP rekomendacijas, ir taip pat atlikti šiuo metu galiojančių teisės aktų peržiūrą;
- B. kadangi dėl darbo rinkos politikos, kuria siekiama panaikinti kolektyvinių derybų principus bei praktiką, dėl atlyginimų dažniau deramasi su kiekvienu darbuotoju atskirai, todėl konkrečiam asmeniui pritaikyto darbo užmokesčio sistemoje ima trūkti informacijos ir skaidrumo, taigi didėja panašaus lygio darbuotojų darbo užmokesčio skirtumas ir gali didėti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas;
- C. kadangi, nepaisant jau beveik 40 metų galiojančio didelio teisės aktų rinkinio, veiksnių, kurių buvo imtasi, ir išteklių, kurie buvo panaudoti siekiant sumažinti darbo užmokesčio skirtumą, moterys Europos Sąjungoje vidutiniškai uždirba 16,2 proc. mažiau nei vyrai ir pažanga daroma itin lėtai (2006 m. darbo užmokesčio skirtumas ES lygmeniu siekė 17,7 proc., 2007 m. – 17,6 proc., 2008 m. – 17,4 proc., 2009 m. – 16,9 proc. ir 2010 m. – 16,4 proc.), o kai kuriose valstybėse narėse šis skirtumas netgi padidėjo; kadangi norint pasiekti lyčių lygybę būtina laikytis vienodo užmokesčio už tą patį darbą ir už vienodos socialinės vertės darbą principo, kadangi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas daro neigiamą poveikį moterims sulaukus pensinio amžiaus ir moterų gaunamos pensijos vidutiniškai 39 proc. mažesnės palyginti su pensijomis, kurias gauna vyrai;
- D. kadangi, remiantis akademiniais tyrimais vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo panaikinimo srityje, būtina svarstyti ir tinkamai atsižvelgti į įvairius veiksnius, pvz., į veiklos skirtumus ir užimtumo lygį, skirtingą darbo užmokesčio struktūrą, darbo jėgos sudėties ir atlyginimų skirtumus, taip pat į kitus makroekonominis ir institucinius veiksnius;
- E. kadangi patirtis parodė, kad gera praktika ar neprivalomos priemonės retai būna veiksmingos paskatos ir kad savitarpio mokymosi poveikis, kurio buvo tikimasi, nerealizuotas;
- F. kadangi, remiantis Europos pridėtinės vertės vertinimo išvadomis, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą sumažinus vienu procentiniu punktu ekonomikos augimas padidėtų 0,1 proc., taigi vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo panaikinimas gyvybiškai svarbus atsižvelgiant į dabartinį ekonominio nuosmukio kontekstą;
- G. kadangi lėta pažanga panaikinant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą turi didelių demografinių, socialinių, teisinių ir ekonominių pasekmių;
1. apgailestauja dėl lėtos pažangos mažinant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą Europos Sąjungoje;
 2. pabrėžia, kad lyčių nelygybės mažinimas panaikinant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą bus naudingas ne tik moterims, bet ir visai visuomenei, taigi vyrų ir moterų darbo užmokesčio panaikinimas turėtų būti laikomas ne kaina, kurią reikia mokėti, o investicija;
 3. pakartoja, kad dabartinė Direktyva 2006/54/EB nepakankamai veiksminga, kad būtų galima kovoti su vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu ir pasiekti lyčių lygybės užimtumo ir profesinėje srityje tikslą;

⁽¹⁾ EAVA 4/2013.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/documents/130530_pensions_en.pdf

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

4. prašo Komisijos remti valstybių narių pastangas vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą kasmet sumažinti bent 5 procentiniais punktais, siekiant tikslo iki 2020 m. šį skirtumą visiškai panaikinti;
5. pripažįsta, jog norint vadovautis kelis lygmenis apimančiu ir daugialypiu požiūriu būtina, kad Komisija remtų valstybių narių pastangas skatinti gerą patirtį ir įgyvendinti politiką, skirta vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumui panaikinti;
6. ragina Komisiją nedelsiant atlikti Direktyvos 2006/54/EB peržiūrą ir, remiantis šios direktyvos 32 straipsniu bei SESV 157 straipsniu, pasiūlyti jos pakeitimus atsižvelgiant į išsamias Europos Parlamento 2012 m. gegužės 24 d. rezoliucijos priede pateiktas rekomendacijas;
7. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms.

P7_TA(2013)0376

ES kibernetinio saugumo strategija: atvira, saugi ir patikima kibernetinė erdvė**2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategija: atvira, saugi ir patikima kibernetinė erdvė“ (2013/2606(RSP))**

(2016/C 093/16)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 7 d. Europos Komisijos ir Europos Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategija. Atvira, saugi ir patikima kibernetinė erdvė“ (JOIN(2013)0001),
- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 7 d. Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (COM(2013)0048),
- atsižvelgdamas į 2010 m. gegužės 19 d. Komisijos komunikatą „Europos skaitmeninė darbotvarkė“ (COM(2010)0245) ir į 2012 m. gruodžio 18 d. Komisijos komunikatą „Europos skaitmeninė darbotvarkė. Skaitmeninėmis technologijomis grindžiamas Europos augimas“ (COM(2012)0784),
- atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 27 d. Komisijos komunikatą „Nuotolinės kompiuterijos galimybių naudojimas Europoje“ (COM(2012)0529),
- atsižvelgdamas į 2012 m. kovo 28 d. Komisijos komunikatą „Kova su nusikalstamumu skaitmeniniame amžiuje. Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centro kūrimas“ (COM(2012)0140) ir į su tuo susijusias 2012 m. birželio 7 d. Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvą 2008/114/EB dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo ⁽²⁾,

⁽¹⁾ OL L 218, 2013 8 14, p. 8.⁽²⁾ OL L 345, 2008 12 23, p. 75.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/92/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į programą dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės (Stokholmo programa) ⁽²⁾, į Komisijos komunikatą „Sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę Europos piliečiams. Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų planas“ (COM(2010)0171) ir į Komisijos komunikatą „ES vidaus saugumo strategijos įgyvendinimas. Penki žingsniai kuriant saugesnę Europą“ (COM(2010)0673), taip pat į savo 2012 m. gegužės 22 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos vidaus saugumo strategijos ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į Komisijos ir Vyriausiosios įgaliotinės bendrą pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl tvarkos, kuria Sąjunga įgyvendina solidarumo sąlygą (JOIN(2012)0039),
 - atsižvelgdamas į 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2001/413/TVR, skirtą kovai su sukčiavimu negrynosiomis mokėjimo priemonėmis ir jų klastojimu ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. birželio 12 d. rezoliuciją dėl ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros apsaugos „Visuotinio kibernetinio saugumo užtikrinimas. Laimėjimai ir tolesni veiksmai“ ⁽⁵⁾ ir į Tarybos 2011 m. gegužės 27 d. išvada dėl Komisijos komunikato dėl ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros apsaugos „Visuotinio kibernetinio saugumo užtikrinimas. Laimėjimai ir tolesni veiksmai“ (COM(2011)0163),
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 11 d. rezoliuciją dėl bendrosios skaitmeninės rinkos kūrimo užbaigimo ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl kibernetinio saugumo ir gynybos ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į savo pozicija priimtą 2013 m. balandžio 16 d. per pirmąjį svarstymą dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros (ENISA) (COM(2010)0521) ⁽⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 11 d. rezoliuciją dėl skaitmeninės laisvės strategijos ES užsienio politikoje ⁽⁹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2001 m. lapkričio 23 d. Europos Tarybos konvenciją dėl elektroninių nusikaltimų,
 - atsižvelgdamas į Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus, ypač pagal Bendrąjį susitarimą dėl prekybos paslaugomis (GATS),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 16 straipsnį ir į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 6, 8 ir 11 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į vykstančias Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų derybas dėl Tarpatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės (TPIP),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi didėjantys kibernetiniai iššūkiai, igaunantys sudėtingų grėsmių ir išpuolių formą, yra didelė grėsmė valstybių narių, taip pat privataus sektoriaus ir platesnės bendruomenės saugumui, stabilumui ir ekonominei gerovei; kadangi dėl šios priežasties mūsų visuomenės apsauga ir ekonomika bus nuolat kintanti užduotis;

⁽¹⁾ OL L 335, 2011 12 17, p. 1.

⁽²⁾ OL C 115, 2010 5 4, p. 1.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0207.

⁽⁴⁾ OL L 149, 2001 6 2, p. 1.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0237.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0468.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0457.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0103.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0470.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- B. kadangi kibernetinė erdvė ir kibernetinė sauga turėtų būti vienas iš ES ir kiekvienos valstybės narės saugumo ir gynybos politikos strateginių ramsčių; kadangi labai svarbu užtikrinti, kad kibernetinė erdvė išliktų atvira laisvam idėjų, informacijos ir saviraiškos srautui;
- C. kadangi elektroninė prekyba ir internetinės paslaugos labai svarbios interneto gyvavimui ir yra būtinos įgyvendinant strategijos „Europa 2020“ tikslus siekiant naudoti piliečiams ir privačiam sektoriui; kadangi Sąjunga turi visapusiškai išnaudoti interneto siūlomą potencialą ir galimybes tolesnio bendrosios rinkos vystymo srityje, įskaitant skaitmeninę rinką;
- D. kadangi Bendrame komunikate dėl Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategijos nustatyti prioritetai apima kibernetinį atsparumą, elektroninių nusikaltimų skaičiaus mažinimą, kibernetinės gynybos politikos ir pajėgumų, susijusių su bendra saugumo ir gynybos politika (BSGP), sukūrimą, taip pat nuoseklios tarptautinės Europos Sąjungos kibernetinės erdvės politikos sukūrimą;
- E. kadangi visoje Sąjungoje tinklų ir informacinės sistemos yra labai susijusios; kadangi, atsižvelgiant į pasaulinį interneto pobūdį, daugelis tinklų ir informacijos saugumo incidentų peržengia valstybių sienas ir gali trukdyti veikti vidaus rinkai ir kenkti vartotojų pasitikėjimui skaitmenine bendrąja rinką;
- F. kadangi visoje Sąjungoje, kaip ir pasaulyje, kibernetinis saugumas yra tik tiek stiprus, kiek stiprus jo silpniausias saitas, ir sutrikimai viename sektoriuje ar valstybėje narėje turi pasekmių kitam sektoriui ar valstybei narei, darydami pašalinį poveikį visai Sąjungos ekonomikai;
- G. kadangi nuo 2013 m. balandžio mėn. tik 13 valstybių narių oficialiai priėmė nacionalines kibernetinio saugumo strategijas; kadangi tarp valstybių narių yra esminių skirtumų jų pasirengimo, saugumo, strateginės kultūros ir gebėjimų kurti ir įgyvendinti nacionalines kibernetinio saugumo strategijas srityje, taip pat kadangi reikėtų atlikti šių skirtumų vertinimą;
- H. kadangi dėl saugumo kultūrų skirtumų ir teisinės sistemos trūkumo atsiranda susiskaldymas ir skaitmeninėje bendrojoje rinkoje jomis reikia rūpintis pirmiausia; kadangi trūksta suderinto požiūrio į kibernetinį saugumą ir dėl to kyla dideli pavojai ekonomikos gerovei ir sandorių saugumui, taip pat kadangi dėl to reikalingos vyriausybės, privatačiojo sektoriaus, teisės saugos ir žvalgybos tarnybų suderintos pastangos ir glaudesnis bendradarbiavimas;
- I. kadangi elektroniniai nusikaltimai yra vis brangesnė tarptautinė problema, šiuo metu pasaulio ekonomikai, anot Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro, kainuojanti 295 mlrd. EUR per metus;
- J. kadangi tarptautinis organizuotas nusikalstamumas, naudodamasis technologine pažanga, toliau savo veiklą perkelia į kibernetinę erdvę, kurioje elektroniniai nusikaltimai radikaliai keičia tradicinę organizuotų nusikalstamų grupių struktūrą; kadangi dėl to organizuotas nusikalstamumas yra mažiau lokalizuotas ir nusikaltėliai gali pasaulio lygiu išnaudoti skirtingas teisės sistemas ir skirtingas nacionalinės teisės jurisdikcijas;
- K. kadangi kompetentingoms valdžios institucijoms tirti elektroninius nusikaltimus vis dar trukdo kelios kliūtys, pvz., vadinamosios virtualiosios valiutos naudojimas sudarant sandorius kibernetinėje erdvėje – tai gali būti naudojama pinigų plovimui, problemos, susijusios su teritoriškumu ir jurisdikcijų ribomis, nepakankami dalijimosi žvalgybos informacija pajėgumai, išmokytų darbuotojų stoka ir nenuoseklus bendradarbiavimas su kitais suinteresuotaisiais asmenimis;
- L. kadangi technologija yra kibernetinės erdvės pagrindas ir nuolatinis prisitaikymas prie technologinių pokyčių turi esminę svarbą, jei norima pagerinti ES kibernetinės erdvės atsparumą ir saugą; kadangi reikia imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad teisės aktai būtų pritaikyti prie naujų technologinių pokyčių, kad būtų galima nustatyti ir persekioti elektroninius nusikaltėlius ir apsaugoti elektroninių nusikaltimų aukas; kadangi ES kibernetinio saugumo strategija turi

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

apimti priemonės, skirtas informuotumui, švietimui, kompiuterinių incidentų tyrimo tarnyboms (CERT) plėtoti, kibernetinio saugumo produktams ir paslaugų vidaus rinkai kurti ir investicijoms į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas skatinti;

1. palankiai vertina Bendrą komunikatą dėl Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategijos ir pasiūlymą dėl direktyvos dėl priemonių, skirtų aukšto lygio tinklo ir informacijos saugumui visoje Sąjungoje užtikrinti;
2. pabrėžia pirmąjį ir vis didėjančią interneto ir kibernetinės erdvės svarbą politiniams, ekonominiams ir visuomeniniams sandoriams, ne tik Sąjungoje, bet ir kitų veikėjų visame pasaulyje atžvilgiu;
3. pabrėžia, kad būtina išplėtoti strateginę komunikacijos politiką ES kibernetinio saugumo, kibernetinių krizių situacijų, strategijų peržiūrų, viešojo ir privačiojo sektoriaus bendradarbiavimo ir įspėjimų, taip pat rekomendacijų visuomenei klausimais;
4. primena, kad aukšto lygio tinklų ir informacijos apsauga reikalinga ne tik tam, kad būtų išlaikytos sklandžiai visuomenės ir ekonomikos veiklai būtinos paslaugos, bet ir tam, kad būtų išsaugota fizinė piliečių neliečiamybė stiprinant itin svarbių infrastruktūrų efektyvumą, veiksmingumą ir saugią veiklą; pabrėžia, kad nors turi būti sprendžiama tinklų ir informacijos saugumo problema, fizinio saugumo gerinimas taip pat yra svarbus klausimas; pabrėžia, kad infrastruktūra turėtų būti atspari ir tyčiniams, ir netyčiniams sutrikimams; pabrėžia, kad siekiant šio tikslo kibernetinio saugumo strategijoje daugiau dėmesio turėtų būti skiriama bendroms sistemų netyčinių gedimų priežastims;
5. pakartoja savo raginimą valstybėms narėms priimti nacionalines kibernetinio saugumo strategijas, kurios apimtų techninius, koordinavimo, žmogiškųjų išteklių ir finansavimo skyrimo aspektus ir kurios taip pat apimtų atskiras taisykles dėl privačiojo sektoriaus naudos ir atsakomybės, siekiant užtikrinti jo nedelsiamą dalyvavimą ir numatyti išsamias rizikos valdymo procedūras bei išsaugoti reguliavimo aplinką;
6. pažymi, kad tik Sąjungos institucijų ir valstybių narių vadovavimas ir politinė atsakomybė sudarys sąlygas užtikrinti tinklų ir informacijos aukšto lygio saugumą visoje Sąjungoje ir taip padės užtikrinti saugų ir sklandų bendrosios rinkos veikimą;
7. pabrėžia, kad Sąjungos kibernetinio saugumo politika turėtų suteikti saugią ir patikimą skaitmeninę aplinką, pagrįstą laisvių apsauga ir išsaugojimu, taip pat pagarba pagrindinėms teisėms, kaip numatyta ES chartijoje ir SESV 16 straipsnyje, ypač teisėms į privatų gyvenimą ir duomenų apsaugą, taip pat būti skirta šioms teisėms užtikrinti; mano, kad ypatingą dėmesį reikėtų skirti vaikų apsaugai internete;
8. ragina valstybes nares ir Komisiją imtis visų reikalingų veiksmų, kad būtų pasiūlytos mokymo programos, skirtos Europos piliečių informuotumui, įgūdžiams ir švietimui skatinti ir gerinti, ypač nuo pat ankstyvo amžiaus atsižvelgiant į asmeninį saugumą, kaip į skaitmeninio raštingumo programos dalį; palankiai vertina iniciatyvą surengti Europos kibernetinio saugumo mėnesį, remiant agentūrai ENISA ir bendradarbiaujant su viešojo sektoriaus institucijomis ir privačiuoju sektoriumi, siekiant didinti informuotumą apie iššūkius, susijusius su tinklų ir informacinių sistemų apsauga;
9. mano, kad švietimas kibernetinio saugumo klausimais didina Europos visuomenės informuotumą apie kibernetines grėsmes ir taip skatina atsakingai naudotis kibernetine erdve, taip pat padeda didinti kibernetinius įgūdžius; pripažįsta, kad Europolas ir jo naujasis Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centras (EC3), taip pat ENISA ir Eurojust atlieka labai svarbų vaidmenį ES lygmeniu teikdami mokymus, kaip naudotis tarptautinio teismo bendradarbiavimo priemonėmis ir užtikrinti teisėsaugą įvairiais elektroninių nusikaltimų aspektais;
10. primena, kad reikia teikti techninius patarimus ir teisinę informaciją, taip pat kurti programas, skirtas elektroninių nusikaltimų prevencijai ir kovai su jais; ragina mokyti kibernetikos inžinierius, kurių specializacija – ypatingos svarbos infrastruktūros ir informacinių sistemų apsauga, taip pat transporto kontrolės sistemų ir eismo valdymo centrų operatorius; pabrėžia žūtubūtinį poreikį įdiegti visų lygių viešojo sektoriaus darbuotojams skirtą reguliaraus mokymo kibernetinio saugumo klausimais sistemas;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

11. pakartoja savo raginimą atsargiai taikyti apribojimus, taikomus piliečių galėjimui naudotis komunikacijos ir informacijos technologijų priemonėmis, ir pabrėžia, kad valstybės narės, reaguodamos į kibernetinės grėsmės ir išpuolius, turėtų siekti niekada nekelti grėsmės piliečių teisėms ir laisvėms, ir turėtų turėti tinkamas teisėkūros priemones, kad galėtų atskirti civilio ir karinio lygių kibernetinius incidentus;

12. mano, kad reguliuojamasis kišimasis į kibernetinio saugumo erdvę turėtų būti orientuotas į riziką, sutelktas į ypatingos svarbos infrastruktūrą, kurios tinkamas veikimas turi didelę svarbą visuomenei, ir turėtų būti grindžiamas esamomis, rinka grindžiamomis pramonės pastangomis siekiant užtikrinti tinklų atsparumą; pabrėžia ypatingą bendradarbiavimo operacijų lygiu svarbą stiprinant veiksmingesnį viešųjų valdžios institucijų ir privačiojo sektoriaus keitimąsi informacija, susijusia su kibernetinėmis grėsmėmis, tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmeniu, taip pat šia informacija keičiantis su strateginiais Sąjungos partneriais siekiant užtikrinti tinklų ir informacijos saugumą, kuriant tarpusavio pasitikėjimą, vertę ir išsipareigojimus, taip pat keičiantis patirtimi; mano, kad viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė turėtų būti grindžiama tinklų ir technologijų neutralumu ir turėtų būti sutelkta į pastangas problemoms, kurios daro didelį poveikį visuomenei, spręsti; ragina Komisiją skatinti visus su tuo susijusius rinkos dalyvius būti atidesnius ir labiau bendradarbiauti, kad būtų galima kitus dalyvius apsaugoti nuo žalos jų paslaugoms;

13. pripažįsta, kad kibernetinio saugumo incidentų aptikimas ir pranešimas apie juos turi esminę svarbą Sąjungoje skatinant kibernetinį atsparumą; yra įsitikinęs, kad turėtų būti nustatyti proporcingi ir reikalingi informacijos atskleidimo kompetentingoms nacionalinėms institucijoms reikalavimai siekiant pranešti apie incidentus, apimančius didelius saugumo pažeidimus, taip sudarant sąlygas geriau stebėti su elektroniniais nusikaltimais susijusius incidentus ir skatinti pastangas didinti informuotumą visais lygmenimis;

14. ragina Komisiją ir kitus veikėjus nustatyti kibernetinio saugumo ir kibernetinio atsparumo politiką, kuri apimtų ekonomines paskatas skatinti aukšto lygio kibernetinį saugumą ir kibernetinį atsparumą;

Kibernetinis atsparumas

15. primena, kad įvairūs sektoriai ir valstybės narės turi įvairių lygių pajėgumus ir įgūdžius ir kad tai trukdo plėtoti pasitikėjimu pagrįstą bendradarbiavimą ir trukdo veikti bendrajai rinkai;

16. mano, kad reikalavimai, skirti mažosioms ir vidutinėms įmonėms, turėtų būti nustatyti laikantis proporcingo ir rizika grindžiamo požiūrio;

17. primygtinai reikalauja vystyti ypatingos svarbos infrastruktūrų atsparumą ir primena, kad nustatant būsimą tvarką, kuria Sąjunga įgyvendina solidarumo sąlygą (SESV 222 straipsnis), turėtų būti atsižvelgiama į kibernetinio išpuolio prieš valstybę narę pavojų; ragina Komisiją ir Vyriausiąją įgaliotinę atsižvelgti į šį pavojų rengiant savo integruotas grėsmių ir rizikos vertinimo ataskaitas, kurios turėtų būti rengiamos nuo 2015 m.;

18. pabrėžia, kad ypač siekiant užtikrinti ypatingos svarbos paslaugų patikimumą, prienamumą ir konfidencialumą, ypatingos svarbos infrastruktūros nustatymas ir kategorizavimas turi būti atnaujinamas ir turi būti nustatyti reikalingi minimalūs jų tinklų ir informacinių sistemų saugumo reikalavimai;

19. pripažįsta, kad pasiūlyme dėl direktyvos dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti tokie minimalūs saugumo reikalavimai numatomi informacinės visuomenės paslaugų teikėjams ir ypatingos svarbos infrastruktūros operatoriams;

20. ragina valstybes nares ir Sąjungą nustatyti tinkamus pagrindus greitoms abipusio keitimosi informacija sistemoms, tai užtikrins anonimiškumą privačiajam sektoriui ir sudarys sąlygas nuolat informuoti privatų sektorių, taip pat prireikus teikti paramą viešajam sektoriui;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

21. palankiai vertina Komisijos ketinimą sukurti su kibernetiniu saugumu susijusios rizikos valdymo kultūrą ir ragina valstybes nares ir Sąjungos institucijas į savo krizių valdymo planus ir rizikos analizes greitai įtraukti kibernetinių krizių valdymą; taip pat ragina valstybių narių vyriausybes ir Komisiją skatinti privačiojo sektoriaus veikėjus į savo valdymo planus ir rizikos analizes įtraukti kibernetinių krizių valdymą ir mokyti savo darbuotojus kibernetinio saugumo klausimais;
22. ragina valstybes nares ir Sąjungos institucijas sukurti gerai veikiančių kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybų (CERT) tinklą, kuris veiktų visą parą kiekvieną savaitės dieną; atkreipia dėmesį į tai, kad nacionalinės CERT turėtų priklausyti veiksmingam tinklui, kuriame būtų keičiamasi svarbia informacija, remiantis būtinaisiais pasitikėjimo ir konfidencialumo standartais; pažymi, kad bendros iniciatyvos, apimančios CERT ir kitas svarbias apsaugos įstaigas, gali būti naudingos priemonės kuriant pasitikėjimą tarpvalstybiniame ir tarpsektoriniame kontekste; pripažįsta efektyvaus ir veiksmingo CERT ir teisėsaugos tarnybų bendradarbiavimo svarbą kovojant su elektroniniais nusikaltimais;
23. palaiko savo su tinklų ir informacijos saugumu susijusias užduotis vykdančią, ypač gaires teikiančią ir valstybes nares konsultuojančią, taip pat keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir pasitikėjimo aplinkos kūrimą remiančią agentūrą ENISA;
24. pabrėžia poreikį, kad pramonė visoje transporto tinkluose ir informacijos sistemose naudojamų IRT produktų vertės grandinėje taikytų kibernetinio saugumo užtikrinimo reikalavimus, vykdytų tinkamą rizikos valdymą, priimtų saugumo standartus ir sprendimus ir išvystytų geriausią praktiką ir keitimąsi informacija siekiant užtikrinti kibernetiniu požiūriu saugias transportavimo sistemas;

Pramonės ir technologijų ištekliai

25. laikosi nuomonės, kad tinklų ir informacijos aukšto lygio saugumo užtikrinimas atlieka pagrindinį vaidmenį Sąjungoje didinant ir saugumo sprendimų tiekėjų, ir naudotojų konkurencingumą; mano, kad nors IT saugumo pramonė Sąjungoje turi didelį neišnaudotą potencialą, privatūs, viešieji ir verslo srities naudotojai dažnai nėra informuoti apie investavimo į kibernetinį saugumą sąnaudas ir naudą ir todėl lieka pažeidžiami dėl jiems gresiančių kenksmingų kibernetinių grėsmių; pabrėžia, kad CERT įgyvendinimas yra šiuo požiūriu svarbus veiksnys;
26. yra įsitikinęs, kad norėdamos turėti tvirtą kibernetinio saugumo sprendimų pasiūlą ir paklausą nacionalinės valdžios institucijos, įtrauktos į IRT klausimus, turi atitinkamai investuoti į akademinis išteklius, mokslinius tyrimus ir plėtrą, taip pat stiprinti žinias ir gebėjimus, kad būtų skatinamos naujovės ir užtikrinamas pakankamas informuotumas apie tinklų ir informacijos saugumo pavojus, sudarant pagrindą suderintai Europos saugumo pramonei;
27. ragina Sąjungos institucijas ir valstybes nares imtis reikalingų priemonių siekiant sukurti bendrąją kibernetinio saugumo rinką, kurioje naudotojai ir tiekėjai galėtų kuo geriau pasinaudoti naujovėmis, sąveikomis, suderinta su pasiūla susijusia patirtimi ir kuri sudarytų sąlygas MVĮ įsijungimui;
28. ragina valstybes nares svarstyti bendrų investicijų į Europos kibernetinio saugumo pramonę galimybę, panašiai kaip tai padaryta kitose pramonės srityse, pvz., aviacijos sektoriuje;

Elektroniniai nusikaltimai

29. mano, kad nusikalstama veikla kibernetinėje erdvėje gali būti tiek pat žalinga visuomenės gerovei, kiek nusikaltimai fiziniame pasaulyje, taip pat kad šios nusikaltimų formos dažnai palaiko viena kitą, kaip tai galima teigti, pavyzdžiui, vaikų seksualinio išnaudojimo ir organizuoto nusikalstamumo bei pinigų plovimo atveju;
30. pažymi, kad kai kuriais atvejais yra ryšys tarp teisėtos ir neteisėtos verslo veiklos; pažymi, kad labai svarbus terorizmo finansavimo ir rimto organizuoto nusikalstamumo ryšys, kuriam palankesnes sąlygas sudaro internetas; pabrėžia, kad visuomenė turi būti informuota apie rimtus įsitraukimo į elektroninius nusikaltimus padarinius ir apie tai, kad iš pirmo žvilgsnio visuomenei priimtiniu nusikaltimu atrodanti veikla, pvz., neteisėtas filmų parsisiuntimas, dažnai tarptautinėms nusikalstamoms grupėms padeda gauti dideles pinigų sumas;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

31. sutinka su Komisija, kad tos pačios normos ir principai, kurie galioja ne internete, taip pat galioja ir internete, ir todėl kova su elektroniniais nusikaltimais turi būti sustiprinta atnaujinant teisės aktus ir operacinius pajėgumus;
32. laikosi požiūrio, kad atsižvelgiant į beribį elektroninių nusikaltimų pobūdį, Sąjungos lygmeniu, viršesniu už atskirų valstybių narių lygmenį, dedamos bendros pastangos ir teikiamos žinios yra itin svarbios ir kad todėl Eurojustui, Europolo EC3, CERT, universitetams ir mokslinių tyrimų centrams turi būti teikiami atitinkami išteklių ir pajėgumai, kad jie galėtų tinkamai veikti kaip žinių, bendradarbiavimo ir keitimosi informacija centrai;
33. labai palankiai vertina EC3 įsteigimą ir ragina ateityje plėtoti šią agentūrą ir jos gyvybiškai svarbų vaidmenį koordinuojant laiku atliekamą ir veiksmingą tarpvalstybinį keitimąsi informacija ir patirtimi palaikant pastangas užkirsti kelią elektroniniams nusikaltimams, juos aptikti ir tirti;
34. ragina valstybes nares užtikrinti, kad piliečiai galėtų lengvai gauti informaciją apie kibernetines grėsmes ir apie tai, kaip su jomis kovoti; yra įsitikinęs, kad tokios gairės turėtų apimti informaciją apie tai, kaip naudotojai gali internete apsaugoti savo privatumą, kaip aptikti vaiko viliojimo atvejus ir apie juos pranešti, kaip įdiegti programinę įrangą ir užkardas, kaip tvarkyti slaptažodžius ir nustatyti klaidingą identifikavimą (duomenų vagystes), viliojimą (neteisėtą nukreipimą į tam tikras svetaines) ir kitokius išpuolius;
35. primygtinai reikalauja, kad valstybės narės, kurios dar neratifikavo Europos Tarybos Budapešto konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų, tai padarytų be reikalo nedelsdamos; palankiai vertina Europos Tarybos pastabas dėl poreikio konvenciją atnaujinti atsižvelgiant į technologinius pokyčius, kad būtų galima užtikrinti jos nuolatinį veiksmingumą kovojant su elektroniniais nusikaltimais, ir ragina Komisiją ir valstybes nares dalyvauti šiose diskusijose; palaiko pastangas skatinti konvencijos ratifikavimą kitose šalyse ir ragina Komisiją ją aktyviai propaguoti už Sąjungos ribų;

Kibernetinė gynyba

36. pabrėžia, kad kibernetiniai iššūkiai, grėsmės ir išpuoliai kelia pavojų valstybių narių gynybos ir nacionalinio saugumo interesams ir kad civiliai ir kariniai metodai, taikomi vykdant užduotį apsaugoti ypatingos svarbos infrastruktūrą, siekiant sąveikų, turėtų padidinti naudą šiose abiejose srityse;
37. taigi ragina valstybes nares intensyviau bendradarbiauti su Europos gynybos agentūra (EGA) siekiant parengti iniciatyvas ir pasiūlymus, skirtus gynybos pajėgumams stiprinti ir paremtus naujausiomis iniciatyvomis ir projektais; pabrėžia poreikį didinti mokslinius tyrimus ir plėtrą, taip pat kaupiant išteklius ir jais dalijantis;
38. pakartoja, kad rengiant išsamią ES kibernetinio saugumo strategiją turėtų būti atsižvelgiama į esamų agentūrų ir įstaigų papildomą vertę ir į tų valstybių narių, kurios jau taiko savo nacionalines kibernetinio saugumo strategijas, sukauptą gerąją praktiką;
39. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją-vyriausiąją įgaliotinę kibernetinių krizių valdymą įtraukti į krizių valdymo planavimą ir pabrėžia poreikį, kad valstybės narės, bendradarbiaudamos su EGA, parengtų planus, kaip nuo kibernetinių išpuolių apsaugoti BSGP misijas ir operacijas; ragina jas kartu sudaryti Europos kibernetinės gynybos pajėgas;
40. pabrėžia, kad kibernetinio saugumo srityje vyksta geras praktinis bendradarbiavimas su NATO ir kad ši bendradarbiavimą reikia remti, ypač glaudžiau jį koordinuojant planavimo, technologijų, mokymo ir įrangos srityse;
41. ragina Sąjungą dėti pastangas pradėti mainus su tarptautiniais partneriais, įskaitant NATO, nustatyti bendradarbiavimo sritis, kur įmanoma, išvengti veiklos dubliavimo ir ją papildyti;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Tarptautinė politika

42. yra įsitikinęs, kad tarptautinis bendradarbiavimas ir dialogas atlieka esminį vaidmenį kuriant pasitikėjimą ir skaidrumą ir skatinant aukšto lygio tinklų kūrimą ir keitimąsi informacija pasauliniu lygmeniu; taigi ragina Komisiją ir Europos išorės veikslių tarnybą sudaryti kibernetinės diplomatijos grupę, kurios užduotys apimtų dialogo su panašiai mėstančiomis šalimis ir organizacijomis skatinimą; ragina ES aktyviau dalyvauti gausiose tarptautinio lygio konferencijose kibernetinio saugumo klausimais;

43. mano, kad reikia rasti pusiausvyrą tarp duomenų perdavimo, duomenų apsaugos ir kibernetinio saugumo konkuruojančių tikslų, laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, ypač pagal GATS;

44. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją-vyriausiąją įgaliotinę kibernetinio saugumo aspektą įtraukti į ES išorės veiksmus, ypač susijusius su trečiosiomis šalimis, siekiant intensyviau bendradarbiauti ir keistis patirtimi bei informacija apie tai, kaip spręsti kibernetinio saugumo klausimus;

45. ragina Sąjungą dėti pastangas pradėti mainus su tarptautiniais partneriais siekiant nustatyti bendradarbiavimo sritis, kur įmanoma, išvengti veiklos dubliavimo ir ją papildyti; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją-vyriausiąją įgaliotinę ir Komisiją proaktyviai veikti tarptautinėse organizacijose ir derinti valstybių narių pozicijas dėl to, kaip veiksmingai skatinti sprendimus ir politiką kibernetikos srityje;

46. laikosi nuomonės, jog turi būti stengiamasi užtikrinti, kad turimos tarptautinės teisinės priemonės, ypač Europos Tarybos konvencija dėl elektroninių nusikaltimų, būtų taikomos kibernetinėje erdvėje; taigi mano, kad dabar nėra poreikio tarptautiniu lygiu rengti naujas teisines priemones; vis dėlto palankiai vertina tarptautinį bendradarbiavimą siekiant rengti elgesio kibernetinėje erdvėje normas, kurios kibernetinėje erdvėje palaikytų teisinės valstybės principą; mano, kad reikėtų svarstyti galimybę atnaujinti esamas teisines priemones, kad jos atitiktų technologijos pažangą; laikosi nuomonės, kad sprendžiant jurisdikcijos klausimus reikia nuoseklių diskusijų teismo bendradarbiavimo ir persekiojimo tarpvalstybinio nusikalstamumo atveju temomis;

47. mano, kad ypač ES ir JAV kibernetinio saugumo ir kovos su elektroniniais nusikaltimais darbo grupė turėtų būti priemonė ES ir JAV prirėkus keistis geriausios praktikos pavyzdžiais kibernetinio saugumo politikos srityje; į tai atsižvelgdamas pažymi, kad su kibernetiniu saugumu susijusios sritys, pvz., paslaugos, priklausančios nuo saugaus tinklų ir informacinių sistemų veikimo, bus įtrauktos į būsimas Tarptautinės prekybos ir investicijų partnerystės derybas, siekiant šią partnerystę sudaryti taip, kad būtų išsaugotas ES suverenumas ir jos institucijų nepriklausomumas;

48. pažymi, kad kibernetinio saugumo įgūdžiai ir gebėjimas užkirsti kelią grėsmėms ir piktavališkiems išpuoliams, juos aptikti ir veiksmingai su jais kovoti pasaulyje nėra tolygiai išvystyti; pabrėžia, jog pastangos didinti kibernetinį atsparumą ir kovoti su kibernetinėmis grėsmėmis neturi būti vykdomos tik kartu su panašiai mėstančiais partneriais, bet ir turėtų būti dedamos mažiau išplėtotus pajėgumus, techninę infrastruktūrą ir teisines sistemas turinčiuose regionuose; mano, kad šiuo klausimu CERT koordinavimas yra labai svarbus; ragina Komisiją skatinti ir prirėkus remti trečiųjų šalių pastangas pačioms stiprinti kibernetinio saugumo pajėgumus, naudojant tinkamas priemones;

Igyvendinimas

49. ragina reguliariai aukščiausiuoju politiniu lygmeniu įvertinti nacionalinių kibernetinio saugumo strategijų veiksmingumą siekiant užtikrinti prisitaikymą prie naujų pasaulinių grėsmių ir tokį patį kibernetinio saugumo lygį skirtingose valstybėse narėse;

50. ragina Komisiją parengti aiškias gaires, kuriose būtų nustatyti terminai, iki kurių reikia pasiekti Sąjungos tikslus pagal kibernetinio saugumo strategiją ir atlikti jų vertinimą; ragina valstybes nares susitarti dėl panašaus nacionalinės veiklos įvykdymo pagal šią strategiją plano;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

51. prašo, kad Komisija, valstybės narės, Europolas ir naujai įsteigtas EC3, Eurojustas ir ENISA teiktų reguliarias ataskaitas, kuriose būtų įvertinama pažanga siekiant kibernetinio saugumo strategijoje nustatytų tikslų, įskaitant pagrindinius rezultatyvumo rodiklius, kuriais būtų vertinama įgyvendinimo pažanga;

o
o o

52. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Europolui, Eurojustui bei Europos Tarybai.

P7_TA(2013)0377

Europos skaitmeninė darbotvarkė. Skaitmeninėmis technologijomis grindžiamas Europos augimas

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija „Skaitmeninė darbotvarkė. Augimas, judumas ir užimtumas: metas judėti sparčiau“ (2013/2593(RSP))

(2016/C 093/17)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 18 d. Komisijos komunikatą „Europos skaitmeninė darbotvarkė. Skaitmeninėmis technologijomis grindžiamas Europos augimas“ (COM(2012)0784 *final*),
- atsižvelgdamas į Komisijai ir Tarybai pateiktus klausimus dėl rezoliucijos „Skaitmeninė darbotvarkė. Augimas, judumas ir užimtumas: metas judėti sparčiau“ (O-000085 – B7-0219/2013 ir O-000086 – B7-0220/2013),
- atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į vykstančias derybas dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės ir ypač į pakeistą pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl transeuropinių telekomunikacijų tinklų gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1336/97/EB (COM(2013)0329),
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. gegužės 5 d. rezoliuciją „Nauja Europos skaitmeninė darbotvarkė: „2015.eu“ ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 27 d. Komisijos komunikatą „Nuotolinės kompiuterijos galimybių naudojimas Europoje“ (COM(2012)0529),
- atsižvelgdamas į 2012 m. sausio 25 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (COM(2012)0011),

⁽¹⁾ OL L 172, 2012 6 30, p. 10.

⁽²⁾ OL L 81, 2012 3 21, p. 7.

⁽³⁾ OL C 81 E, 2011 3 15, p. 45.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 19 d. pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriamas Europos infrastruktūros tinklų priemonė (COM(2011)0665),
 - atsižvelgdamas į 2010 m. gegužės 19 d. Komisijos komunikatą „Europos skaitmeninė darbotvarkė“ (COM(2010)0245),
 - atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Europos Vadovų Taryba planuoja priimti išvadas dėl Europos skaitmeninės darbotvarkės per 2013 m. spalio 24 ir 25 d. vykiantį Europos Vadovų Tarybos susitikimą;
- B. kadangi pagrindinis 2010 m. priimtos Europos skaitmeninės strategijos tikslas turi būti valstybių narių nelygybės mažinimas, ypač galimybių naudotis fiksuoto, sparčiojo judriojo ir itin spartaus plačiajuosčio ryšio infrastruktūra, suteikimas;
- C. kadangi informacinės ir ryšių technologijos (IRT) yra skaitmeninės visuomenės pagrindas ir šiandien joms tenka apytiksliai 20 proc. ES metinio našumo augimo, 4,5 proc. jos BVP ir 25 proc. privačių investicijų į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą ES, jų indėlis į augimą ir užimtumą gali būti ypač didelis;
- D. kadangi naudojant skaitmeninės ekonomikos ES galimybes būtų pasiektas stiprus didinamasis poveikis ekonomikai, kuris paskatintų didesnę augimą ir suteiktų galimybę sukurti daugiau darbo vietų; kadangi dėl šios priežasties šių galimybių naudojimas yra viena iš svarbiausių reformų didinant augimą ir konkurencingumą, padėsianti ES įveikti dabartinę krizę;
- E. kadangi prognozuojama, kad iki 2020 m. prie interneto bus prijungta 50 mlrd. įrenginių, o visuotinis duomenų srautas 2017 m. pabaigoje bus 15 kartų didesnis; kadangi dėl tokio nuolat augančio plačiajuosčio ryšio srauto reikės plačių užmojų politikos Sąjungos ir valstybių narių lygmeniu tiek mūsų fiksuoto, tiek judriojo plačiajuosčio ryšio tinklų pajėgumo didinimo srityje, jei ES siekia didesnio augimo, konkurencingumo ir našumo;
- F. kadangi greitai pokyčiai kituose žemynuose jau aplenkė tikslus, užsibrėžtus dabartinėje skaitmeninėje darbotvarkėje, ir todėl ji nėra pakankamai plataus užmojo siekiant užtikrinti, kad ES iki 2020 m. taptų pasaulio lydere telekomunikacijų srityje;
- G. kadangi Parlamentas ir Taryba vis dar laukia Komisijos pasiūlymų dėl tinklo neutralumo ir universaliųjų paslaugų;
1. pabrėžia, kad stengiantis ES skatinti augimą ir įveikti krizę skaitmeninei darbotvarkei ir bendrosios skaitmeninės rinkos sukūrimui turi būti skiriamas didžiausias dėmesys; mano, kad šalinant esamas kliūtis, trukdančias sukurti bendrąją skaitmeninę rinką, reikia politinio vadovavimo ir ES, ir nacionaliniu lygmenimis, kad ES būtų kuriamos darbo vietos ir jos ekonomika augtų; primena, kad skaitmeninė ekonomika auga septynis kartus sparčiau negu kitos ekonomikos sritys, ir pažymi, kad užbaigus kurti bendrąją skaitmeninę rinką jos vertė galėtų padidėti 110 mlrd. EUR per metus;
 2. atkreipia dėmesį į tai, kad ES susiduria su įvairiu ir tuo pačiu metu daromu spaudimu dėl BVP augimo tokiu metu, kai viešųjų lėšų augimo skatinimo mastą riboja didelės skolos ir deficitai, ir ragina ES institucijas ir valstybes nares sutelkti visus galimus augimo svertus; pažymi, kad IRT yra esminės technologijos, skatinančios pokyčius visuose ūkio sektoriuose, ypač tokiose srityse, kaip sveikatos priežiūra, energetika, viešosios paslaugos ir švietimas;

Europa be tarptinklinio ryšio 2015 m.

3. apgailėstauja, kad telekomunikacijų rinką vis dar susiskaidžiusi į nacionalines rinkas su dirbtinėmis rinkomis ir jos negalima laikyti viena bendra ekonomine rinką, kurioje skatinama konkurencija;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

4. pabrėžia, kad pramonės analitikai nurodė, jog pajamos, kurias ES ryšio operatoriai gauna už suteiktas tarptinklinio ryšio paslaugas, dažnai sudaro 10 proc. jų pajamų, ir pažymi, kad naujaisi Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (EERRI) atlikti tyrimai parodė, kad įmonės ir vartotojai moka vidutiniškai du kartus brangiau nei operatoriai turi mokėti už skambučius naudojantis tarptinkliniu ryšiu didmeninėje rinkoje;
5. apgailestauja, kad dėl šio neproporcingo pelno, gaunamo už teikiamas tarptinklinio ryšio paslaugas, didėja judumo ES sąnaudos; pažymi, kad tai varžo ekonomikos augimą ir gerovę, nes judumas – vienas iš svarbiausių ES ekonomikos augimo veiksnių;
6. pabrėžia, kad panaikinti mokesčius už tarptinklinio ryšio paslaugas būtina siekiant sukurti didesnę naujoviškų produktų ir paslaugų vidaus rinką ir taip skatinti inovacijas;
7. mano, kad šiuo metu nėra bendrosios telekomunikacijų rinkos, *inter alia*, dėl didelių nacionalinių ir tarptinklinio ryšio tarifų skirtumų; todėl laikosi nuomonės, kad struktūrinės priemonės turėtų padėti sukurti tikrą skaitmeninę vidaus rinką, kurioje bus skatinama konkurencija ir nebus skirtumo tarp nacionalinių ir tarptinklinio ryšio tarifų – tokiu būdu bus sukurta judriojo ryšio rinka visos ES mastu;
8. primena Tarybai ir Komisijai, kad pagal Europos skaitmeninę darbotvarkę iki 2015 m. turėtų visiškai nelikti skirtumo tarp tarptinklinio ryšio ir nacionalinių tarifų ir kad Reglamente (ES) Nr. 531/2012 išdėstytas tikslas yra siekti sukurti judriojo ryšio paslaugų vidaus rinką ir kad galiausiai nebūtų skirtumo tarp nacionalinių ir tarptinklinio ryšio tarifų;
9. mano, kad dėl šios priežasties imantis priemonių, kuriomis siekiama baigti kurti bendrąją skaitmeninę rinką, iki 2015 m. turėtų būti panaikintas tarptinklinio ryšio ir nacionalinių tarifų (už skambučius, tekstinius pranešimus ir duomenų perdavimą) skirtumas, tokiu būdu bus sukurta ES be tarptinklinio ryšio;
10. primena, kad nauji telekomunikacijų operatorių pasiūlymai turėtų būti patogūs vartotojui ir skaidrūs ir todėl turėtų padėti išvengti naujų paslėptų kliūčių telekomunikacijų sektoriuje;
11. primena, kad Komisija turi peržiūrėti Reglamento (ES) Nr. 531/2012 taikymą ir įvertinti tarptinklinio ryšio paslaugų rinkos konkurencingumą ir tai, kiek naudos vartotojai gavo tikrai sumažinus tarptinklinio ryšio paslaugų kainą, taip pat įvertinti tarptinklinio ryšio ir nacionalinių tarifų skirtumą, įskaitant tai, ar pateikta pasiūlymų, pagal kuriuos nacionalinėms ir tarptinklinio ryšio paslaugoms taikomas vienodas tarifas;
12. pažymi, kad vien tik panaikinus tarptinklinio ryšio tarifus nebus sukurta tikra bendroji skaitmeninė rinka; pabrėžia, kad ši priemonė turi būti numatyta įgyvendinant išsamią Europos skaitmeninę strategiją, kurioje ypač svarbus vaidmuo skiriamas infrastruktūrų plėtrai ir galimybėms jomis naudotis, siekiant išlaikyti ir kurti darbo vietas šiame sektoriuje;
13. palankiai vertina paskelbtą Komisijos ketinimą pateikti pasiūlymą dėl įstatymo galią turinčių aktų rinkinio siekiant panaikinti likusias kliūtis, trukdančias veikti ES bendrajai skaitmeninei rinkai; ragina Komisiją atlikti ES bendrosios skaitmeninės rinkos sukūrimo poveikio telekomunikacijų sektoriaus augimo galimybėms vertinimą;

Infrastruktūra ir judumas

14. pabrėžia, kad būtina, jog plačiajuosčio ryšio plėtros ir prieinamumo tikslų siekis ir kad Europos skaitmeninėje darbotvarkėje užsibrėžti tikslai, susiję su elektronine prekyba, skaitmenine įtrauktimi, tarpvalstybinėmis viešosiomis paslaugomis bei moksliniais tyrimais ir inovacijomis, išliktų plataus užmojo prioritetu siekiant, kad Europa turėtų visapusiškos naudos iš skaitmeninės visuomenės;
15. primena, kad be to, jog būtina panaikinti kliūtis, trukdančias sukurti ES bendrąją skaitmeninę rinką, ES turi imtis neabejotinai prioritetinės užduoties investuoti į optimalią labai spartaus plačiajuosčio interneto ryšio infrastruktūrą, kad galėtų visapusiškai naudotis skaitmeninės ekonomikos galimybėmis;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

16. pabrėžia, kad mums reikia užsibrėžti plataus užmojo, į ateitį nukreiptus tikslus 2020 m., jeigu norime, kad ES taptų skaitmeninės revoliucijos centru ir atgautų savo vadovaujamą vaidmenį pasaulyje; mano, kad atnaujintoje į ateitį nukreiptoje skaitmeninėje darbotvarkėje turėtų būti numatytas tikslas pasiekti, kad 2020 m. visi namų ūkiai ES būtų prijungti prie 100 Mbps spartos plačiajuosčio ryšio jungčių ir 50 proc. namų ūkių naudotųsi plačiajuosčiu ryšiu 1 Gbps ar didesne ryšio sparta; atkreipia dėmesį į tai, kad Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas jau pritarė tokiems plataus užmojo tikslams savo pranešime dėl reglamento dėl transeuropinių telekomunikacijų tinklų gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1336/97/EB;

17. labai apgailestauja dėl to, kad daugelis valstybių narių iki nustatyto 2013 m. sausio 1 d. termino nepaskirstė skaitmeninio dividendo 800 MHz dažnio spektro plačiajuosčio judriojo ryšio paslaugų tiekėjams, kaip numatyta Radijo dažnių spektro politikos programoje; pabrėžia, kad šis vėlavimas sutrukdė diegti ketvirtosios kartos ryšio tinklus ES, todėl ragina valstybes nares imtis būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad 800 MHz juosta būtų prieinama judriojo plačiajuosčio ryšio paslaugoms teikti, taip pat ragina Komisiją pasinaudoti visais savo įgaliojimais siekiant užtikrinti, kad tai būtų skubiai įgyvendinta;

18. pažymi, kad skaitmeninėje darbotvarkėje nurodyti plačiajuosčio ryšio aprėpties tikslai tikriausiai bus toli gražu neįgyvendinti; todėl yra įsitikinęs, kad, jei nebus daugiau investuojama į ateities tinklus, ES konkurencingumas pasaulyje dar labiau sumažės; mano, kad Komisija, siekdama paskatinti investicijas į fiksuoto ir judriojo ryšio tinklus, įgyvendindama savo Bendrosios rinkos aktą taip pat turėtų iš esmės persvarstyti telekomunikacijų rinkos teisinį pagrindą;

19. laikosi nuomonės, kad konkurencijos vaidmeniui skatinant investicijas į naują skaitmeninę infrastruktūrą ir taip siekiant ekonomikos augimo neturėtų būti pakenkta; tiki, kad labai svarbu, jog Komisija užtikrintų tokią reguliavimo sistemą, kuri suteiktų galimybę visiems rinkos dalyviams investuoti į naujovišką skaitmeninę infrastruktūrą; mano, kad šiuo tikslu naujose veiksmingos naujos kartos prieigos prie tinklų kainų nustatymo taisyklėse turėtų būti atsižvelgta į konkurencijos procesą kiekvienoje valstybėje narėje ir paisoma nacionalinių reguliavimo institucijų (NRA) prerogatyvų; tiki, kad todėl NRA turėtų stengtis siekti bendrų tikslų, pvz., numatytų skaitmeninėje darbotvarkėje, remdamosi savo geresnėmis žiniomis ir konkrečia patirtimi, susijusiomis su jų atitinkamomis nacionalinėmis rinkomis;

20. ragina Komisiją pateikti pasiūlymus dėl esminio elektroninių ryšių teisinio reguliavimo pagrindų persvarstymo;

21. pabrėžia, kaip svarbu užbaigti svarbiausius Europos skaitmeninėje darbotvarkėje paskelbtus veiksmus, ypatingą dėmesį skiriant lanksčiai, patikimai infrastruktūrai ir paslaugoms bei duomenų apsaugos tvarkai;

22. primena Komisijai atlikti Informacinės visuomenės direktyvos (2001/29/EB) ⁽¹⁾ vertinimą ir peržiūrą, siekiant ES bendrojoje skaitmeninėje rinkoje užtikrinti nuspėjamumą, judumą ir lankstumą, kaip raginama 2012 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl skaitmeninės laisvės strategijos ES užsienio politikoje ⁽²⁾;

Informacinės ir ryšių technologijos (IRT) jaunimo užimtumui skatinti

23. pabrėžia, kad norint sukurti visiškai veikiančią bendrąją skaitmeninę rinką, reikia koordinuoti veiksmus siekiant užtikrinti, kad visi piliečiai, nepaisant jų buvimo vietos, turėtų prieigą prie interneto ir reikiamų naudojimosi juo įgūdžių;

24. palankiai vertina tai, kad 2013 m. kovo mėn. buvo sudaryta Didžioji koalicija darbo vietų kūrimui skaitmeniniame sektoriuje skatinti, prie kurios gali prisijungti visos suinteresuotosios šalys; ragina Komisiją skubiai sudaryti Didžiąją koaliciją siekiant užtikrinti, kad ši iniciatyva taip pat būtų įgyvendinama valstybių narių lygmeniu, ir suteikti jos dalyviams pirmenybės teisę gauti lėšų iš Sąjungos fondų savo veiksmams finansuoti;

25. pabrėžia, kad nedarbas, įskaitant jaunimo ir ilgalaikį nedarbą, ES pasiekė nepriimtina aukštą lygį ir veikiausiai išliks didelis artimiausioje ateityje ir kad reikia imtis ryžtingų ir skubių veiksmų visais politiniais lygmenimis;

⁽¹⁾ OL L 167, 2001 6 22, p. 10.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0470.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

26. pažymi, kad šiuo metu ES yra daugiau nei 4 mln. IRT sektoriaus darbuotojų, jų skaičius kasmet išauga 3 proc., ir kad remiantis Europos Komisijos duomenimis, nepaisant krizės, iki 2015 m. nuo 700 000 iki 1 mln. aukštos kokybės darbo vietų IRT sektoriuje bus laisvos; pabrėžia, kad dėl šios priežasties gali būti labai svarbu imtis veiksmų skaitmeninio raštingumo ir švietimo srityje sprendžiant didėjančio nedarbo, ypač jaunimo nedarbo, problemą;

27. palankiai vertina Sąjungos lygmeniu patvirtintas Jaunimo garantijų iniciatyvas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad per keturis mėnesius po mokyklos baigimo ar darbo netekimo visi jauni europiečiai turėtų galimybę gauti gerų darbo pasiūlymų, toliau mokytis, atlikti gamybinę praktiką ar stažuotę; tačiau pažymi, kad kitoje daugiametėje finansinėje programoje (DFP) Jaunimo užimtumo iniciatyvai skirtų 6 mlrd. EUR akivaizdžiai nepakanka tokio didelio masto problemai išspręsti; ragina Komisiją ir valstybes nares kuo labiau padidinti šių priemonių veiksmingumą teikiant prioritetą skaitmeninių įgūdžių įgijimui; pabrėžia, kad skaitmeninis raštingumas turėtų būti būtina profesinio rengimo programų sudedamoji dalis siekiant užtikrinti, kad naujos kartos darbuotojai, kaip ir dabartinių darbuotojų karta, turėtų galimybę įgyti jiems reikalingų įgūdžių;

Mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) skirtos informacinės ir ryšių technologijos (IRT)

28. primena, kad interneto, ne tik kaip socialinės komunikacijos platformos, bet ir kaip platformos, suteikiančios bet kokiam piliečiui galimybę pradėti teikti paslaugą ar pasiūlyti naujovišką bet kokiam kitam piliečiui skirtą produktą, taip sukuriant darbo vietų ir MVĮ, vaidmuo yra esminis bendrosios skaitmeninės rinkos principas;

29. pabrėžia, kad MVĮ yra svarbiausia ES ekonomikos dalis ir reikia, kad būtų imtasi daugiau veiksmų skatinant ES MVĮ konkurencingumą pasaulyje ir sudarant geriausias įmanomas sąlygas naujoms perspektyvioms technologijoms, tokioms kaip debesijos kompiuterija, kurios gali daryti didelę įtaką ES įmonių konkurencingumui, vystyti;

30. pažymi, kad vis daugiau europiečių, ypač jaunimo, paskatinti precedento neturinčių žiniatinklio, debesijos, judriojo ryšio platformų, socialinių tinklų ir ypač didelių duomenų srautų teikiamų galimybių, renkasi nuolatiniam darbui alternatyvią karjeros galimybę ir tampa verslininkais; ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti verslui palankesnę aplinką, kurioje būtų lengviau gauti finansavimą (vadinamasis leidimas suklysti), patekti į rinkas, naudotis tinklais ir įgyti įgūdžių – tai turi būti skatinama įgyvendinant dalijimosi rizika schemas, sukuriant rizikos kapitalo fondą, taikant palankų fiskalinį režimą ir organizuojant keitimosi patirtimi renginius;

Viešojo sektoriaus skaitmeninimas

31. pabrėžia, kad kitų veiksmų įgyvendinant skaitmeninę darbotvarkę priešakyje turėtų būti viešojo sektoriaus skaitmeninimas, nes, be kita ko, sumažinus viešojo administravimo sąnaudas ir pradėjus teikti piliečiams veiksmingesnes paslaugas, skaitmeninio svarto poveikis visiems ekonomikos sektoriams būtų nepaprastai naudingas;

32. apgailestauja, kad nacionalinės strategijos debesijos kompiuterijos srityje plėtojamos darant žalą plataus užmojo ir veiksmingai Europos strategijai; ragina Komisiją stiprinti savo pasiūlymus ir ieškoti priemonių, kurios būtų pakankamai veiksmingos, kad ES galėtų pirmauti standartizavimo srityje;

33. pabrėžia, kad šiuolaikinė viešojo administravimo sistema yra vienas iš pagrindinių veiksnių, kuriuo remiantis kuriama ir įgyvendinama užimtumo, ekonomikos augimo ir konkurencingumo skatinimo politika; pabrėžia, kad turėtų būti naudojamos IRT teikiamomis galimybėmis siekiant sukurti geriau veikiančią ir veiksmingesnę viešąją sektorių ir kartu sumažinti administracinę naštą; atkreipia dėmesį į tai, kad IRT gali padėti paspartinti mokesčių rinkimo ir sveikatos priežiūros sistemų pertvarką, sumažinti atsiskaitymo su tiekėjais vėlavimus ir padidinti teismų sistemų veiksmingumą; mano, kad esminė pertvarka pirmiausia turi būti įgyvendinta sveikatos priežiūros srityje, kad pacientams ir specialistams būtų teikiamos ekonomiškai efektyvesnės ir labiau asmeniniams poreikiams pritaikytos paslaugos;

34. ragina Komisiją ir valstybes nares paspartinti Europos debesijos partnerystės darbą;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

IRT finansavimas: daugiametė finansinė programa (DFP)

35. apgailestauja, kad 9,2 mlrd. EUR suma, kurią Komisija pasiūlė skirti 2014–2020 m. investicijoms į IRT pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę (EITP), bus smarkiai sumažinta; pabrėžia, kad dėl naujų finansinių aplinkybių investicijos į plačiajuosčio ryšio tinklus struktūrinių fondų ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis dabar yra kaip niekada svarbios ir turėtų būti padidintos 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu;

36. pabrėžia, kad reikia skirti daugiau ES lėšų investicijoms į IRT ir kad IRT finansavimas pagal kitą DFP turėtų būti proporcingas šio sektoriaus svarbai ir ekonominiam poveikiui; ragina teikti pirmenybę su IRT susijusiai išlaidų daliai bendroje DFP, palyginti su 2007–2013 m. laikotarpiu;

o

o o

37. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

P7_TA(2013)0378

Padėtis Sirijoje**2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Sirijoje (2013/2819(RSP))**

(2016/C 093/18)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Sirijos,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. sausio 23 d., vasario 18 d., kovo 11 d., balandžio 22 d., gegužės 27 d., birželio 24 d., liepos 9 d. ir liepos 22 d. Užsienio reikalų tarybos išvadas dėl Sirijos; atsižvelgdamas į Europos Vadovų Tarybos 2013 m. vasario 8 d. išvadas dėl Sirijos,
 - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Catherine Ashton 2013 m. rugpjūčio 21 d. pareiškimą dėl naujausių pranešimų apie cheminių ginklų naudojimą Damaske, 2013 m. rugpjūčio 23 d. pareiškimą dėl būtinybės skubiai rasti politinį Sirijos konflikto sprendimą (kuris atitinka 2013 m. rugsėjo 7 d. ES sutartą poziciją dėl Sirijos) ir 2013 m. rugsėjo 10 d. pareiškimą dėl pasiūlymo vykdyti Sirijos cheminių ginklų tarptautinę kontrolę;
 - atsižvelgdamas į 1949 m. Ženevos konvencijas ir jų papildomus protokolus, į prie Hagos konvencijos pridėtą 1925 m. birželio 17 d. Ženevoje pasirašytą Ženevos protokolą dėl troškinamųjų, nuodingųjų ar kitokių dujų panaudojimo kare ir bakteriologinių kovos metodų uždraudimo ir į Cheminio ginklo uždraudimo konvencijoje nustatytus standartus,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi, remiantis Jungtinių Tautų vertinimu, nuo smurtinio taikių protestuotojų Sirijoje malšinimo pradžios 2011 m. kovo mėn. žuvo daugiau nei 100 000 žmonių, kurių dauguma buvo civiliai; kadangi, kaip teigia Jungtinių Tautų Humanitarinių reikalų koordinavimo biuras (OCHA), 4,25 mln. asmenų yra perkelti šalies viduje, o daugiau kaip 2 mln. Sirijos pabėgėlių išvyko į kitas valstybes, daugiausia Turkiją, Jordaniją, Libaną ir Iraką;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- B. kadangi 2013 m. rugpjūčio 21 d. įvykdytas didelio masto cheminis antpuolis Damasko priemiestyje, per kurį žuvo šimtai žmonių, įskaitant daugybę moterų ir vaikų; kadangi šiuo antpuoliu buvo akivaizdžiai pažeista tarptautinė teisė ir tai yra karo nusikaltimas ir nusikaltimas žmoniškumui; kadangi iš įvairių šaltinių gaunama informacija patvirtina, kad tokia ataka buvo įvykdyta, ir atrodo, kad esama tvirtų įrodymų, jog Sirijos režimas yra atsakingas už šias atakas;
- C. kadangi 2013 m. rugpjūčio 25 d., t. y. praėjus keturioms dienoms po cheminio antpuolio, Sirijos vyriausybė sutiko leisti JT inspektoriams apžiūrėti antpuolio vietas; kadangi JT Generalinis Sekretorius Ban Ki-moon primygtinai paragino inspektorių grupę kuo skubiau pateikti savo išvadas; kadangi šiai JT tyrimo misijai suteikti riboti įgaliojimai nustatyti, ar cheminis ginklas buvo panaudotas, nesprenžiant klausimo, kas už šiuos veiksmus atsakingas;
- D. kadangi 2013 m. rugsėjo 9 d. JT Generalinis Sekretorius Ban Ki-moon ir 2013 m. rugsėjo 10 d. Komisijos pirmininko pavaduotoja ir vyriausioji įgaliotinė Catherine Ashton palankiai įvertino pasiūlymą, kad Sirijos režimo turimi cheminiai ginklai būtų perduoti tarptautinei bendruomenei siekiant juos sunaikinti, ir šį pasiūlymą priėmė Rusija, Iranas ir Sirijos režimas; kadangi Ban Ki-moon taip pat pareiškė, jog svarsto galimybę primygtinai paraginti Saugumo Tarybą pareikalauti, kad šie ginklai ir cheminių medžiagų pirtakų atsargos būtų nedelsiant nugabenti į vietas Sirijoje, kur jie galėtų būti saugiai laikomi ir sunaikinti;
1. griežtai smerkia 2013 m. rugpjūčio 21 d. masines civilių gyventojų žudynes panaudojant cheminius ginklus, per kurias, Vakarų žvalgybos tarnybų duomenimis, žuvo mažiausiai 1 400 žmonių, iš kurių 400 buvo vaikai, ir pažymi, kad įvairūs šaltiniai nurodo, kad už šį antpuolį atsakingas Sirijos režimas;
 2. atkreipia dėmesį į tai, kad atsižvelgdama į pasibaisėtiną cheminių ginklų naudojimo atvejį tarptautinė bendruomenė negali nereaguoti; pabrėžia, kad įrodytas cheminio ginklo panaudojimas, ypač prieš civilius gyventojus, yra akivaizdus tarptautinės teisės pažeidimas, karo nusikaltimas ir nusikaltimas žmogiškumui, į kurį reikia aiškiai, tvirtai, tikslingai ir vieningai atsakyti, neatmetant galimybės panaudoti atgrasomąsias priemones, siekiant aiškiai parodyti, kad tokie nusikaltimai netoleruojami, ir užkirsti kelią bet kokiam tolesniam cheminių ginklų panaudojimui Sirijoje ar bet kurioje kitoje šalyje;
 3. palankiai vertina ES poziciją dėl Sirijos, dėl kurios susitarta neoficialiame 2013 m. rugsėjo 7 d. ES užsienio reikalų ministrų susitikime; pabrėžia, kad reikalingas suderintas bendras valstybių narių požiūris į padėtį Sirijoje; ragina ES ir jos valstybes nares Užsienio reikalų taryboje toliau aptarti padėtį Sirijoje ir įvertinti, kokias priemones ES galėtų priimti, kad būtų paremtos demokratinės Sirijos opozicijos jėgos, sudarytos sąlygos dialogui ir bendro požiūrio su kitomis tarptautinės bendruomenės narėmis nustatymui ir teikiama tolesnė humanitarinė pagalba Sirijos ir kaimyninių šalių gyventojams; pabrėžia, kad ES turėtų ypač stengtis įtraukti visus susijusius veikėjus ir visame regione remti įtampos mažinimo procesą;
 4. ragina JT skubiai užbaigti nuodugnų cheminių ginklų Sirijoje panaudojimo tyrimą; ragina kiek galima greičiau nusiųsti Saugumo Tarybai inspektorių grupės ataskaitą, kad ji galėtų diskutuoti dėl masinių žudynių Sirijoje remiantis Jungtinių Tautų tyrimų grupės išvadomis ir įvertinti, kokių priemonių reikėtų imtis reaguojant į cheminių ginklų panaudojimą Sirijoje ir patraukiant atsakomybėn už tai atsakingus asmenis;
 5. teigiamai vertina pasiūlymą, kad Sirijos cheminio ginklo arsenalas turėtų būti perduotas tarptautinei bendruomenei kiek galima greičiau sunaikinti pateikus tarptautinės bendruomenės ultimatumą kartu su privaloma Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucija, kad tuo atveju, jei bus jos nesilaikoma, ši priemonė galėtų būtų panaudota remiantis visomis Jungtinių Tautų Chartijoje numatytais priemonėmis;
 6. mano, kad tarptautinė bendruomenė turėtų numatyti politinį sprendimą dėl Sirijos, kuriuo būtų galima sustabdyti smurtą, užkirsti kelią tolesniam cheminių ginklų naudojimui ir skatinti perėjimą prie demokratijos; ragina visų pirma Rusiją ir Kiniją, kaip nuolatinės JT Saugumo Tarybos nares, suprasti savo atsakomybę ir padėti nustatyti bendrą poziciją ir rasti diplomatinį krizės Sirijoje sprendimą, neatmetant JT Generalinės Asamblėjos vaidmens, kurį atlikdama ji galėtų imtis šio klausimo, jei Saugumo Taryboje būtų nuolat blokuojamas jo sprendimas; yra įsitikinęs, kad ilgalaikis dabartinės krizės Sirijoje sprendimas gali būti pasiektas tik vykstant Sirijos vadovaujamam įtraukiam politiniam procesui, remiamam tarptautinės bendruomenės; atsižvelgdamas į tai, toliau remia ES, jos valstybių narių ir JT ir Arabų Lygos bendro specialiojo

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

įgalotinio Lakhardo Brahimio pastangas pasiekti pažangą vykstant „Ženeva II“ procesui ir Saugumo Taryboje; dar kartą ragina Saugumo Tarybą pranešti Tarptautiniam baudžiamajam teismui apie padėtį Sirijoje tam, kad būtų atliktas oficialus tyrimas; pakartoja savo raginimą prezidentui Basharui al Assadui ir jo režimui atsistatydinti ir sudaryti sąlygas pereiti prie demokratijos;

7. reiškia didžiulį susirūpinimą dėl Sirijoje vykstančios humanitarinės krizės ir dėl jos padarinių kaimyninėms šalims; ragina ES ir jos valstybes nares laikytis humanitarinių išpareigojimų ir padidinti pagalbą pabėgėliams iš Sirijos; dar kartą ragina visas šalis vykdyti 2013 m. sausio 30 d. Kuveite vykusioje paramos teikėjų konferencijoje prisiimtus išpareigojimus; ragina visas konflikto šalis sudaryti geresnes sąlygas teikti humanitarinę pagalbą ir paramą visais įmanomais būdais, įskaitant pagalbos teikimą nepaisant valstybių sienų ir konflikto zonų, taip pat užtikrinti viso medicinos personalo ir humanitarinių darbuotojų saugumą;

8. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgalotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių parlamentams ir vyriausybėms, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui ir visoms su konfliktu Sirijoje susijusioms šalims.

P7_TA(2013)0379

Padėtis Egipte

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Egipte (2013/2820(RSP))

(2016/C 093/19)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Egipto,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. gegužės 23 d. rezoliuciją dėl pereinamojo laikotarpio Arabų pavasario šalių turto grąžinimo ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 8 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Arabų pavasario,
- atsižvelgdamas į 2013 m. rugpjūčio 21 d. ir liepos 22 d. Tarybos išvadas dėl Egipto,
- atsižvelgdamas į 2013 m. rugpjūčio 18 d. bendrą Europos Vadovų Tarybos pirmininko Hermano Van Rompuy ir Europos Komisijos Pirmininko José Manuelio Barroso pareiškimą dėl Egipto,
- atsižvelgdamas į vyriausiosios įgalotinės Catherine Ashton pastabas, paskelbtas po 2013 m. rugpjūčio 21 d. neeilinio Užsienio reikalų tarybos posėdžio Egipto klausimu, į vyriausiosios įgalotinės 2013 m. rugpjūčio ir liepos mėn. pareiškimus dėl padėties ir įvykių Egipte ir į bendrą vyriausiosios įgalotinės ir JAV valstybės sekretoriaus Johno Kerry'io 2013 m. rugpjūčio 7 d. pareiškimą dėl padėties Egipte;
- atsižvelgdamas į 2001 m. ES ir Egipto asociacijos susitarimą, įsigaliojusį 2004 m. ir sutvirtintą 2007 m. veiksmų planu, ir 2013 m. kovo 20 d. Komisijos pažangos ataskaitą dėl jo įgyvendinimo,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0224.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 14 d. ES ir Egipto darbo grupės posėdžio pirmininkų išvadą,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 18 d. paskelbtą Europos Audito Rūmų ataskaitą „ES bendradarbiavimas su Egiptu valdymo srityje“,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. priimtą Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą, kurio viena iš šalių yra Egiptas,
 - atsižvelgdamas į Egipte 2013 m. liepos 8 d. paskelbtą konstitucinę deklaraciją, kurioje siūlomas veiksmų siekiant pakeisti Konstituciją ir surengti naujus rinkimus planas;
 - atsižvelgdamas į Egipto laikinosios vyriausybės „Paramos demokratiniam keliui programą“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi Egiptas yra didžiausia Arabų šalis, pagrindinė Viduržemio jūros pietinių pakrančių regiono šalis, svarbi ES prekybos partnerė ir pagrindinė ES paramos gavėja; kadangi politiniai, ekonominiai ir socialiniai pokyčiai Egipte daro didelę įtaką visam regionui ir ne tik jam;
- B. kadangi tai, kad prezidentas M. Morsi ir jo vyriausybė neįvykdė pažadų dėl ekonomikos, neatsižvelgė į pagrįstą visų Egipto visuomenės demokratinį jėgų nerimą ir neįgyvendino perėjimo prie demokratijos, kurio pastaruosius dvejus metus reikalavo gyventojai, sukėlė didėjančią politinį susipriešinimą, masines demonstracijas, raginančias prezidentą M. Morsi atsistatydinti, taip pat smurtinius susirėmimus;
- C. kadangi 2013 m. birželio 30 d. milijonai prezidento M. Morsi oponentų susirinko Kaire ir kituose Egipto miestuose ragindami jį atsistatydinti; kadangi po šių demonstracijų, 2013 m. liepos 3 d., ginkluotųjų pajėgų vadas generolas Abdul Fattah al-Sisi vadovavo kariniam perversmui, per kurį buvo nuverstas prezidentas M. Morsi ir jo vyriausybė; kadangi 2013 m. liepos 4 d. Aukščiausioji ginkluotųjų pajėgų taryba paskelbė, kad sustabdomas Konstitucijos galiojimas, kad valdžia, kol bus surengti pirmalaikiai prezidento rinkimai, po kurių turės būti surengti parlamento rinkimai, pereina Aukščiausiojo Konstitucinio Teismo vadovui ir kad sudaroma nacionalinė koalicinė vyriausybė ir komitetas Konstitucijos pakeitimams nagrinėti; kadangi Adly Mansour buvo prisaikdintas kaip laikinasis prezidentas;
- D. kadangi laikinasis prezidentas paleido parlamento aukštuosius rūmus, paskelbė apie devynių mėnesių pereinamojo laikotarpio veiksmų planą, pagal kurį bus persvarstyta ir vykdant referendumą priimta 2012 m. Konstitucija, po to vyks parlamento ir prezidento rinkimai ir bus paskirtas laikinai einantis pareigas ministras pirmininkas; kadangi aukščiausi musulmonų ir koptų krikščionių vadovai, žymūs liberalūs politikai ir salafitų partija „al Nur“ pritarė pereinamojo laikotarpio veiksmų planui; kadangi 2013 m. rugsėjo 1 d. naujam Konstitucinių reikalų komitetui, sudarytam iš 50 ekspertų, buvo pavesta parengti Konstitucijos pakeitimus;
- E. kadangi buvęs prezidentas M. Morsi nuo sulaikymo 2013 m. liepos 3 d. laikomas nežinomoje vietoje ir valstybės prokuroras perdavė jo bylą teismui drauge su 14 kitų asmenų, įskaitant Musulmonų brolijos vadovais, bylomis, kuriose jie kaltinami kurstymu žudyti ir smurto kurstymu; kadangi daug Musulmonų brolijos narių buvo areštuota, įskaitant daugumą jo vadovų, kurie laukia teismo; kadangi buvęs diktatorius Hosni Mubarak buvo paleistas iš kalėjimo 2013 m. rugpjūčio 22 d. ir nuo tada yra laikomas namų arešte;
- F. kadangi nuo karinio įsikišimo dienos Musulmonų brolijos rėmėjai visame Egipte organizuoja didelio masto demonstracijas, per kurias reikalauja paleisti ir grąžinti į pareigas buvusį prezidentą M. Morsi; kadangi daugelis iš Musulmonų brolijos organizuotų protestų virto smurtiniais ir lėmė mirtinus piliečių, taip pat Musulmonų brolijos rėmėjų ir kariuomenės bei saugumo pajėgų susirėmimus; kadangi 2013 m. rugpjūčio 14 d. Egipto kariuomenė ir policija išvaikė dvi buvusio prezidento M. Morsi ir Musulmonų brolijos rėmėjų stovyklas Rabaa aikštėje ir Nahdos skvere Kaire, dėl to žuvo šimtai demonstrantų ir dešimtys policininkų;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- G. kadangi laikinoji vyriausybė paskelbė mėnesį trukusiančią nepaprastą padėtį ir paskelbė, kad bus įsteigtas iš visuomenės veikėjų sudarytas nepriklausomas komitetas Rabaa ir Nahdos skveruose įrengtų stovyklų išvaikymui tirti; kadangi regioninės ir Egipto NVO paragino Arabų Lygos vykdomą faktų nustatymo misiją ištirti nesenus smurto aktus šalyje; kadangi ES ir tarptautinis tarpininkavimas mėginant vykdyti įtraukų politinį dialogą iki šiol buvo nesėkmingas ir kadangi protestai, susirėmimai ir areštai tęsiasi;
- H. kadangi smurtinių stovyklų išvaikymą sekė tragiškų pasekmių turėjęs smurtas, kurį prieš Egipto krikščionis vykdė būtent musulmonų brolijos rėmėjai; kadangi Egipto saugumo pajėgos buvo apkaltintos tuo, kad nesugebėjo apginti bažnyčių ir koptų bendruomenių nuo atsakomųjų išpuolių, kuriuos buvo galima numatyti;
- I. kadangi terorizmo aktų ir smurtinių išpuolių prieš saugumo pajėgas Sinajuje vis daugėja, įskaitant 25 policininkų, kurie tuo metu nėjo tarnybos, nužudymą šiaurinėje Sinajaus dalyje 2013 m. rugpjūčio 19 d.; kadangi per 2013 m. rugsėjo 5 d. išpuolį, per kurį buvo susprogdinta bomba, buvo taikytasi į Egipto vidaus reikalų ministrą Mohammedą Ibrahimą;
- J. kadangi laikinoji vyriausybė pareiškė, kad didžiausi jos veiklos prioritetai yra nacionalinis susitaikymas ir teisinės valstybės principas;
- K. kadangi Egiptas susiduria su vis rimtesniais ekonominiais sunkumais; kadangi norint, kad šalyje klestėtų ekonomika, reikalingi politinis stabilumas, patikima ekonomikos politika, kovos su korupcija veiksmai ir tarptautinė parama; kadangi piliečiams socialinis teisingumas ir aukštesnis gyvenimo lygis yra labai svarbūs perėjimo prie atviros, stabilios, demokratinės, laisvos ir klestinčios Egipto visuomenės aspektai;
- L. kadangi nepriklausomoms profesinėms sąjungoms ir pilietinėms visuomenės organizacijoms Egipte šiuo svarbiu politinių ir socialinių permainų laikotarpiu tenka labai svarbus vaidmuo; kadangi esant tikrai demokratijai nepriklausoma ir laisva spauda ir žiniasklaida yra esminė visuomenės dalis; kadangi padaugėjo prieš žurnalistus nukreipto fizinio smurto ir priekabiavimo prie jų atvejų, o 2013 m. rugsėjo 3 d. Kairo teismas nurodė uždaryti keturias televizijos stotis, kurias valdo musulmonų brolija arba kurios jai simpatizuoja, tvirtindamas, kad jų veikla neteisėta, kadangi saugumo pajėgos per pastarąsias šešias savaites įvairių televizijos kanalų biuruose surengė reidus;
- M. kadangi Egipto moterys šiuo užsitęsiosios politinės krizės laikotarpiu yra ypač pažeidžiamose padėtyje; kadangi protestuojančios moterys dažnai patiria smurtą, seksualinę prievartą ir kitų formų žeminantį elgesį, o moterų teisių aktyvistėms grasinama ir prie jų priekabiaujama;
- N. kadangi 2007–2012 m. Egiptas gavo apie 1 mlrd. eurų ES paramos ir kadangi ES įsipareigojo dar skirti 5 mlrd. eurų paramą, kuria bus galima visapusiškai pasinaudoti tik tuo atveju, jei bus įvykdytos sąlygos, susietos su TVF nustatytais sąlygomis;
- O. kadangi savo Užsienio reikalų taryba savo 2013 m. rugpjūčio 21 d. išvadose pavedė Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei bendradarbiaujant su Komisija peržiūrėti ES paramos Egiptui pagal Rytų kaimynystės politiką ir asociacijos susitarimą klausimą remiantis Egipto įsipareigojimu laikytis jų pagrindinių principų; kadangi valstybės narės nusprendė laikinai sustabdyti licencijas, išduotas į Egiptą tiekti bet kokią įrangą, kuri galėtų būti panaudota vidaus represijoms, iš naujo įvertinti karinės įrangos eksporto licencijas ir peržiūrėti savo paramą Egiptui saugumo srityje;
- P. kadangi, atsižvelgiant į peržiūrėtą ES Europos kaimynystės politiką ir visų pirma laikantis principo „parama pagal pažangą“, ES bendradarbiavimo su Egiptu apimtis ir sritys pagrįsti paskatomis ir priklauso nuo šalies pažangos vykdamas savo įsipareigojimus, įskaitant su demokratija, teisine valstybe, žmogaus teisėmis ir lyčių lygybe susijusius įsipareigojimus;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

1. pareiškia tvirtą solidarumą su Egipto tauta ir nuoširdžią užuojautą pastarojo meto susirėmimų ir smurto aukų šeimoms; ragina Egipto valdžios institucijas sukurti teisminį komitetą, kuris nepriklausomai ištirtų visus nužudymus, kaip Egipto prezidentas pažadėjo 2013 m. liepos 8 d.
2. smerkia tai, kad Egipto saugumo pajėgos panaudojo neproporcingą jėgą ir kad ardant Rabaa ir Nahda stovyklas žuvo žmonių; labai ragina Egipto vyriausybę užtikrinti, kad saugumo pajėgos nustatytų tinkamas vidaus patikrinimų procedūras, kad būtų galima nustatyti atsakomybę už neproporcingą jėgos naudojimą ir atsakingus asmenis patraukti atsakomybėn;
3. taip pat apgailestauja, kad Musulmonų brolijos vadovai aiškiai nenurodė savo politiniams rėmėjams susilaikyti nuo bet kokio smurto prieš bendrapiliečius, kariuomenę ir policiją; apgailestauja, kad Musulmonų brolijos vadovai nieko nepadarė tiems antpuoliams išvengti ir tik pavėluotai juos pasmerkė; ragina Musulmonų broliją susilaikyti nuo raginimų naudoti smurtą ir jo aukštinimo ir reiškia paramą teismo procesams prieš tuos jos vadovus, kurie ragino naudoti smurtą;
4. Smerkia visus terorizmo, kurstymo, prievartos ir neapykantos skatinimo aktus; ragina visus politinius subjektus ir saugumo pajėgas siekiant kuo didesnės naudos šaliai kuo labiau susilaikyti ir vengti provokacijų, kad būtų išvengta tolesnio smurto; primena laikinajam Egipto prezidentui, laikinajai vyriausybei ir Egipto kariuomenei jų prievolę užtikrinti visų piliečių saugumą šalyje nepaisant jų politinių pažiūrų ir narystės politinėse organizacijose; yra labai susirūpinęs dėl pranešimų, kad slopinant Musulmonų brolijos rėmėjus buvo suimta dešimtys vaikų, ir ragina juos nedelsiant paleisti;
5. reiškia savo susirūpinimą dėl politinių pokyčių Egipte; siekiant sukurti būtinas visas šalis apimančio politinio proceso sąlygas, ragina Egipto valdžios institucijas kuo greičiau panaikinti nepaprastąją padėtį, išlaisvinti visus politinius kalinius, įskaitant nuverstąjį prezidentą M. Morsi, ir elgtis su suimtaisiais laikantis visų savo tarptautinių įsipareigojimų;
6. pabrėžia, kad reikėtų kuo skubiau perduoti valdymą demokratiškai išrinktoms civilinėms valdžios institucijoms; reiškia savo solidarumą su visais tais Egipto gyventojais, kurie puoselėja demokratinius siekius ir vertybes savo šalyje, ir ragina greitai sugrįžti prie demokratinio proceso, taip pat surengti laisvus ir objektyvius prezidento ir parlamento rinkimus visiškai įtraukiu būdu, dalyvaujant visiems demokratiniams veikėjams, ir vykdyti būtinas ekonomikos ir valdymo reformas; ragina Musulmonų broliją prisidėti prie susitaikymo pastangų; mano, kad vykdant bet kokius prieš demokratinę politinę jėgą ar aktorių Egipte nukreiptus draudimus, atskirtį ar persekiojimą būtų kartojamo praeities klaidos ir sukeltų tik radikalizmo didėjimą;
7. reiškia savo paramą konstitucijos rengimo ir pertvarkymo procesui ir pabrėžia, kad jis turi padėti pamatus iš tiesų demokratiniam naujam Egiptui, garantuojant pagrindines teises ir laisves, įskaitant religijos laisvę, visiems abiejų lyčių Egipto piliečiams, skatinant religinių bendruomenių tarpusavio toleranciją ir sambūvį, taip pat garantuojant mažumų apsaugą ir asociacijų, susirinkimų ir žiniasklaidos laisves; tvirtai laikosi nuomonės, kad į konsultacijų dėl konstitucijos pakeitimų procesą derėtų įtraukti viso Egipto politinio spektro atstovus, įskaitant nuosaikiąsias Musulmonų bendrijos grupes, ir jame turėtų būti tinkamai atstovaujama moterims, o po konsultacijų turėtų būti surengtas referendumas dėl naujos, pliuralistinės konstitucijos ir laisvi bei sąžiningi prezidento ir parlamento rinkimai;
8. ragina nedelsiant nutraukti visus smurto aktus, seksualinę prievartą ir kitų rūšių žeminantį elgesį su protestuojančiomis moterimis ir žmogaus teisių aktyvistėmis, vykdyti nuodugnius ir nešališkus visų tokių atvejų tyrimus, o atsakingus asmenis patraukti baudžiamojon atsakomybėn;
9. smerkia smurtą prieš koptų bendruomenę ir tai, kad visoje šalyje sunaikinta daug bažnyčių, bendruomenės centrų ir įmonių; reiškia susirūpinimą tuo, jog nepaisant daugybės perspėjimų valdžios institucijos nesiėmė tinkamų saugumo priemonių, kad būtų apsaugota koptų bendruomenė; nurodo, kad Egipto visuomenė istoriškai įvairialypė ir kad Egipto koptų bendruomenės istorija tęsiasi šimtus metų; prašo Egipto vyriausybę visais įmanomais būdais remti koptų bendruomenę, kad ji galėtų išlikti svarbia Egipto socialinės ir ekonominės struktūros dalimi ir kad būtų galima greitai atkurti taikų sambūvį su kitomis Egipto bendruomenėmis;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

10. Dar kartą pabrėžia pilietinės visuomenės, profesinių sąjungų ir žiniasklaidos indėlio svarbą kuriant visapusišką ir tvarią demokratiją Egipte; ragina laikinąją vyriausybę užtikrinti, kad šalies ir tarptautinės pilietinės visuomenės organizacijos, nepriklausomos profesinės sąjungos ir žurnalistai galėtų šalyje laisvai, be vyriausybės įsikišimo vykdyti veiklą; ragina Egipto valdžios institucijas užtikrinti, kad komitetas, kuriam pavesta parengti naują NVO įstatymą, parengtų projektą, atitinkantį tarptautinius standartus; remia Užsienio reikalų tarybos 2013 m. rugpjūčio 21 d. sprendimą, kad atsižvelgiant į ekonominės padėties neigiamą poveikį pažeidžiamiausioms Egipto visuomenės grupėms, ES parama socialiniam ir ekonomikos sektoriui ir pilietinei visuomenei bus teikiama toliau;

11. palankiai vertina Nacionalinės Egipto žmogaus teisių tarybos rekomendaciją vyriausybei Kaire atidaryti JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro regioninį biurą ir labai ragina Egipto vyriausybę pritarti šio biuro atidarymui;

12. ragina Sąjungą atsižvelgti ir į sąlygiškumo principą („parama pagal pažangą“), ir į rimtus ekonominius iššūkius, su kuriais susiduria Egiptas palaikydamas savo dvišalius santykius su ja ir gaudamas šaliai teikiamą paramą; ragina aiškiai ir bendrai susitarti dėl kriterijų, taikomų šiais klausimais; palankiai vertina naujausią Užsienio reikalų sprendimą laikinai sustabdyti licencijas, išduotas į Egiptą tiekti bet kokią įrangą, kuri galėtų būti panaudota vidaus represijoms, iš naujo įvertinti karinės įrangos eksporto licencijas ir peržiūrėti savo paramą Egiptui saugumo srityje;

13. dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą padėti Egipto žmonėms siekti demokratiškesnių ir ekonominių pertvarkymų; palankiai vertina ir remia Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausijai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai Catherine Ashton ir ES specialiojo įgaliotinio Bernardino Leóno dedamas pastangas tarpininkauti šalims siekiant rasti išeitį iš dabartinės politinės krizės;

14. atkreipia dėmesį į 2013 m. birželio 18 d. specialiąją Europos Audito Rūmų ataskaitą „ES bendradarbiavimas su Egiptu valdymo srityje“ ir ragina imtis veiksmų siekiant užtikrinti didesnę ES lėšų panaudojimo Egipte skaidrumą ir atskaitomybę už jį, ypač dėmesį atkreipiant į projektus, kuriais skatinama pilietinė visuomenė ir apsaugomos mažumos ir moterų teisės;

15. dar kartą ragina nedelsiant sukurti ES mechanizmą, pagal kurį būtų teikiama teisinė ir techninė pagalba Arabų pavasario šalims vykdant turto susigrąžinimo procesą, kuris buvo nurodytas 2013 m. gegužės 23 d. Parlamento rezoliucijoje, tačiau kuris buvo atidėtas dėl neramumų Egipte; dar kartą pabrėžia, kad palengvinti buvusių diktatorių ir jų režimų pavogto turto grąžinimą yra ES moralinė pareiga; mano, kad turto susigrąžinimas yra didžiai politinis klausimas dėl jo simbolinės vertės ir juo gali būti labai prisidedama atkuriant atskaitingumą, sukuriant stabilumą ir kuriant tvirtas institucijas vadovaujantis demokratijos ir teisinės valstybės idėjomis atitinkamose valstybėse partnerėse;

16. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausijai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Egipto Arabų Respublikos vyriausybei ir parlamentui.

P7_TA(2013)0380

Bendros saugumo ir gynybos politikos jūrų dimensija

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl bendros saugumo ir gynybos politikos jūrinio aspekto (2012/2318(INI))

(2016/C 093/20)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį, ypač į jos 42, 43 ir 45 straipsnius,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 222 straipsnį,
- atsižvelgdamas į SESV 194 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos saugumo strategiją „Saugi Europa geresniame pasaulyje“, kurią Europos Vadovų Taryba patvirtino 2003 m. gruodžio 12 d., ir į jos įgyvendinimo ataskaitą „Saugumo užtikrinimas besikeičiančiame pasaulyje“, kurią Europos Vadovų Taryba patvirtino 2008 m. gruodžio 11–12 d.,
- atsižvelgdamas į 2007 m. Europos integruotą jūrų politiką (COM(2007)0575) ir jos 2012 m. pažangos ataskaitą (COM(2012)0491),
- atsižvelgdamas į už integruotą jūrų politiką atsakingų Europos ministrų ir Europos Komisijos 2012 m. spalio 7 d. deklaraciją dėl Jūrų ir jūrininkystės darbotvarkės siekiant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo („Limasolio deklaracija“),
- atsižvelgdamas į 2010 m. balandžio 26 d. Tarybos išvadas dėl jūrų saugumo strategijos,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl ES strategijos dėl Afrikos kyšulio ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų chartiją ir 1982 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS),
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 21 d. bendrą pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl tvarkos, kuria Sąjunga įgyvendina solidarumo sąlygą ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2006 m. birželio 7 d. Komisijos žaliają knygą „Link Europos Sąjungos būsimos jūrų politikos: Europos vandenynų ir jūrų vizija“ (COM(2006)0275),
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. sausio 20 d. rezoliuciją dėl tvarios ES politikos Tolimojoje Šiaurėje ⁽³⁾ ir 2012 m. birželio 26 d. bendrą komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Su Arkties regionu susijusios Europos Sąjungos politikos formavimas. Nuo 2008 m. padaryta pažanga ir tolesni veiksmai“ ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Europos gynybos agentūros (EGA) 2012 m. pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais elgesio kodeksą,
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 18 d. NATO priimtą Aljanso jūrų strategiją,
- atsižvelgdamas į 2008 m. Tarybos bendruosius veiksmus dėl Europos Sąjungos karinės operacijos, skirtos prisidėti prie atgrasymo nuo piratavimo veiksnių prie Somalio krantų ir jų prevencijos bei sustabdymo (ATALANTA) ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. Tarybos sprendimą dėl Europos Sąjungos regioninių jūrinių pajėgumų stiprinimo Somalio pusiasalyje misijos (EUCAP NESTOR) ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0006.

⁽²⁾ JOIN(2012)0039 – 2012/0370(NLE).

⁽³⁾ OL C 136 E, 2012 5 11, p. 71.

⁽⁴⁾ JOIN(2012)0019.

⁽⁵⁾ OL L 301, 2008 11 12, p. 33.

⁽⁶⁾ OL L 187, 2012 7 17, p. 40.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2010 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją dėl civilinio ir karinio bendradarbiavimo bei civilinių ir karinių pajėgumų tobulinimo ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 14 d. Tarybos išvadas dėl Somalio pusiasalio ir visų pirma į jų priede pateiktą strateginę programą,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl ES ir Kinijos santykių ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2008 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl piratavimo jūroje ⁽⁴⁾ ir 2012 m. gegužės 10 d. rezoliuciją dėl piratavimo jūroje ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A7-0220/2013),
- A. kadangi ES valstybės narės apima ilgesnę nei 90 000 kilometrų pakrantę, kuri ribojasi su dviem vandenynais ir keturiomis jūromis, taip pat užjūrio teritorijas ir nacionalinės apsaugos įrenginius, esančius kituose vandenynuose; kadangi ES valstybės narės yra atsakingos už Europos pakrančių ir teritorinių vandenų, išskirtinių ekonominių zonų, žemyninio šelfo, jūrų infrastruktūros ir jūrų išteklių kontrolę, saugumą ir saugą; kadangi valstybėms narėms tenka pagrindinė atsakomybė užtikrinti jūrininkų, esančių su jų valstybės vėliava plaukiojančiuose laivuose, ir savo piliečių saugumą; kadangi valstybių negebėjimas kontroliuoti savo jūrų erdvę turi padarinių, juntamų toli nuo jų pakrančių ir jūrų zonų;
- B. kadangi valstybių narių jūrų sienos sudaro Europos Sąjungos išorės sienas;
- C. kadangi jūrų erdvė yra atvira, didelė ir bekrastė, ribojama tik jūrų teisės jurisdikcijomis; kadangi jūrų erdvę sunku kontroliuoti, ypač kadangi tarptautine jūrų teise daugiausia siekiama palengvinti prekybą ir užtikrinti laisvą judėjimą;
- D. kadangi 90 proc. prekių, skirtų ES išorės prekybai, ir 40 proc. prekių, skirtų jos vidaus prekybai, transportuojama jūra; kadangi ES yra didžiausia jūros laivybos sektoriaus veikėja pasaulyje – Europos laivų savininkai valdo 30 proc. laivų ir 35 proc. pasaulio laivyno tonažo, *inter alia*, 55 proc. konteinerius gabenančių laivų ir 35 proc. tanklaivių, o tai sudaro 42 proc. prekybos, kai prekės transportuojamos jūra, vertės; kadangi ES valstybės narės kartu sudaro didžiausią pasaulyje (apie 25 mln. kvadratinį kilometrų) išskirtinę ekonominę zoną;
- E. kadangi bet kuria ES jūrų strategija pirmiausia turėtų būti remiami SESV 21 straipsnyje įtvirtinti principai, pvz., demokratijos, teisinės valstybės, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių universalumo ir nedalumo, pagarbos žmogaus orumui, lygybės ir solidarumo principai, taip pat pagarba Jungtinių Tautų chartijoje bei tarptautinėje teisėje nustatytiems principams; kadangi valstybėms tenka pareiga stengtis užtikrinti tarptautinės teisės, visų pirma JT jūrų teisės konvencijos, vykdymą ir ją stiprinti, taip pat užtikrinti jūrų maršrutų veikimą ir bendrų vertybių išsaugojimą ir prekybos ir aplinkosaugos interesų apsaugą;

⁽¹⁾ OL C 99 E, 2012 4 3, p. 7.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0455.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0097.

⁽⁴⁾ OL C 15 E, 2010 1 21, p. 61.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0203.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- F. kadangi dėl ekonomikos augimo, globalizacijos ir didėjančios tarpusavio priklausomybės pasauliniai jūrų maršrutai tapo ypač svarbūs Sąjungai; kadangi geostrateginė jūrinė pusiausvyra nuolat keičiasi, nes besiformuojančios rinkos ekonomikos šalys diegia draudimo įplaukti į uostą technologijas ir priima strategijas siekdamos išvirtinti regionų ir pasaulio jūrų zonose ir riboja JAV ir Europos šalių prieigą; kadangi tuo atveju, jei jūrininkystės saugumo užtikrinimo aplinka bus sudėtingesnė ir labiau suskaidyta ir tarptautinės sutartys bus taikomos laisvai ir skirtingai, bus sunkiau užtikrinti veiksmingą daugiašališkumą ir tarptautinį bendradarbiavimą jūrų reikalų reguliavimo srityje; kadangi ES suinteresuota užtikrinti jūrininkystės saugumą ne tik savo pakrantės vandenyse, bet ir visuose pasaulio vandenynuose ir jūrose;
- G. kadangi dėl keleto veiksnių, tokių kaip skurdas, nepakankamas išsivystymas, žemo lygio valstybės kontrolė ir teisėsauga ir vandens kelių pažeidžiamumas, atsiranda palankios sąlygos daugėti įvairių rūšių grėsmėms jūrininkystės saugumui; kadangi tos grėsmės gali kilti ir dėl valstybių, kurios suinteresuotos trukdyti naudoti jūrų keliais, elgesio, ir dėl nelegalia veikla jūroje, pvz., prekyba ginklais arba narkotikais, tarptautiniu terorizmu arba piratavimu, užsiimančių nevalstybinių subjektų, kurie naudojami suskaidytos vietos, regioninės ir pasaulinės jūrų valdymo sistemos spragomis; kadangi didėja teisėtai ir neteisėtai vykdomos veiklos jūroje mastas ir ji tampa sudėtingesne, nes daugėja veiklą jūroje vykdančių subjektų ir vis sunkiau atskirti teisėtą veiklą nuo neteisėtos; kadangi tai verčia ES investuoti į holistinę koncepciją, kuria remiantis būtų galima spręsti tarptautines problemas, kurių jokia valstybė narė negali įveikti viena;
- H. kadangi pasaulinė perspektyva, susijusi su karinių laivynų pajėgumais ir galios projekcija, greitai keičiasi, nes besiformuojančios ir jau sukurtos rinkos ekonomikos šalys vis dažniau ginčija JT jūrų teisės konvencijos principus, tarptautinį tarpininkavimą ir reguliavimą; kadangi visų pirma Kinija taiko vadinamąją perlų vėrinio strategiją ir dėl daugybės pateiktų ir nepateiktų priešasčių siekia išplėsti ir sustiprinti savo veiklą jūroje pradedant prekybos ir energijos tiekimo maršrutų saugumo užtikrinimu ir baigiant jūrų išteklių ir svarbios jūrų infrastruktūros kontrole, o tai prieštarauja beveik visų jos kaimyninių šalių Pietų ir Rytų Kinijos jūrose su jūra susijusiems interesams;
- I. kadangi ES ir visos jos valstybės narės yra pasirašiusios JT jūrų teisės konvenciją, taigi konvencija yra *acquis communautaire* dalis;
- J. kadangi ES kaip pasaulinio lygmens veikėja turi apsvarstyti su saugumu susijusius iššūkius ir galimus savarankiškus atsakomuosius veiksmus, ypač atsižvelgiant į netoli esančius Viduržemio jūros regioną, Somalio pusiasalį ir vakarinius Atlanto vandenyno regionus, taip pat Ramiojo vandenyno pakrantes (Rytų ir Vakarų link) ir regionus nuo Arkties iki Antarkties;
- K. kadangi daugėja neteisėtą veiklą jūroje vykdančių nevalstybinių subjektų, kurie kelia pavojų pažeidžiamiems jūriniam maršrutams ir infrastruktūrai ir naudojami valstybių ir jų jurisdikcijų trūkumais;
- L. kadangi kova su šiomis netradicinėmis grėsmėmis dažnai vyksta sudėtingoje ir pavojingoje aplinkoje, taigi jai reikalingos ir civilinės, ir karinės priemonės; kadangi BSGP, apimanti ir civilinį, ir karinį aspektą, yra tinkamas kovos su pavojingomis grėsmėmis jūroje ir pakrantėse pagrindas;
- M. kadangi ES viena negali užtikrinti jūrininkystės saugumo pasauliniu mastu; kadangi jai reikia sudaryti tvirtą partnerystę su trečiosiomis šalimis ir regioninėmis organizacijomis, ypač atokiuose regionuose, pvz., Azijoje, kur ES sunkiau panaudoti savo pačios išteklius;
- N. kadangi Europos saugumo strategijoje jūrinis aspektas nėra konkrečiai minimas, tik pripažįstama, kad piratavimas yra viena iš grėsmių ES; kadangi į Europos integruotą jūrų politiką (IJP) jūriniai klausimai įtraukti, bet tik labai trumpai užsimenama apie saugumo aspektą, taigi vis didesnę susirūpinimą ES kelianti sritis lieka neaparta; kadangi būtina persvarstyti ES koncepciją, susijusią su jūrininkystės saugumu, ypač nustatant Europos jūrininkystės saugumo strategiją,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

kurioje būtų aiškiai nurodoma, kaip IJP turėtų padėti įgyvendinti Europos saugumo strategiją; kadangi šioje Europos jūrininkystės saugumo strategijoje turėtų būti apibrėžti ES interesai ir strateginiai tikslai saugumo srityje ir nustatyti tikslai, pavojai, turimos ir būtinos intervencijos priemonės, taip pat galimos grėsmės;

- O. kadangi Europos jūrininkystės saugumo strategija yra būtina, kad būtų galima bendrai sutelkti dėmesį į Sąjungai kylančius su potencialu, rizika ir galimybėmis jūroje susijusius uždavinius, įskaitant Europos Sąjungos piliečių ir jų turto apsaugos klausimą; kadangi ši strategija turi populiarinti Europos vertybes ir principus ir turi būti orientuota į ateitį, iniciatyvinė, mobilizuoti visas atitinkamas institucijas ir subjektus, tiek civilinius, tiek karinius, ir ja turi būti pabrėžta ypač tai, kad ES valstybės narės daugiau neišgali plėtoti ir išlaikyti laivyno pajėgumų vien tam, kad panaudotų juos tik vykdydamos galimas labai intensyvias operacijas;
- P. kadangi atsižvelgiant į tai, kad konfliktai ir nestabilumas daro įtaką ES interesams, susijusiems su atvirais jūrų keliais ir saugia prieiga, reikia geriau išnagrinėti žmonių saugumo, valstybių valdymo ir vystymosi sąsajas, kadangi Somalio pusiasaliui skirta ES strategija turėtų būti naudojama kaip visapusiško požiūrio modelis, apimantis ES politines, diplomatinės, socialines ir ekonomines priemones; kadangi šis visapusiškas požiūris turėtų būti Europos jūrininkystės saugumo strategijos pagrindas ir juo vadovaujantis turėtų būti numatytas koordinavimas vykdamas įvairias ES iniciatyvas, taikant priemones ir agentūroms imantis veiksmų siekiant padėti pašalinti esmines nestabilumo priežastis ir išspręsti konfliktus, užtikrinti taiką ir padėti patenkinti su valstybės kūrimu, valdymu ir vystymusi susijusius poreikius, taip pat spręsti saugumo sektoriaus reformos, energijos tiekimo, jūrų ir kitokios prekybos, transporto saugumo, žuvininkystės ir aplinkos apsaugos bei klimato kaitos poveikio klausimus;

Bendros pastabos, susijusios su būsima Europos jūrininkystės saugumo strategija

1. yra tvirtai įsitikinęs, kad ES labai svarbu, jog jūrinė aplinka būtų saugi, atvira ir švari ir taip būtų sudarytos sąlygos laisvam prekių ir keleivių transportui ir taikiam, teisėtam, sąžiningam ir tvariam vandenynų išteklių naudojimui; mano, kad jūrų keliai yra pagrindinė priemonė Europos prekybai vykdyti ir padeda didinti Europos gerovę ir stiprinti įtaką; laikosi nuomonės, kad ES ir valstybės narės atsakingos už ES piliečių saugumo užtikrinimą ir SESV 21 straipsnio principų rėmimą; dėl šios priežasties ES institucinė sistema (civilinė ir karinė) turėtų būti toliau plėtojama, kad būtų galima numatyti tikslus, priemones ir pajėgumus, kurių reikia minėtam įsipareigojimui įvykdyti;
2. primena valstybėms narėms, kad tik bendro įsipareigojimo, tarpusavio supratimo ir tikro solidarumo dėka Sąjunga galės vykdyti savo vaidmenį, nustatytą Lisabonos sutartyje, ir siekti deklaruojamo tikslo būti pasauline saugumo užtikrintoja; atsižvelgdamas į tai primena, kad pagal ES sutarties 42 straipsnio 7 dalį (tarpusavio gynybos sąlyga arba tarpusavio pagalbos sąlyga) ir SESV 222 straipsnį (solidarumo sąlyga) bei ES sutarties 42 straipsnio 6 dalį (nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas) (šios nuostatos įtrauktos remiantis Lisabonos sutartimi) numatoma visų valstybių narių institucinė veiksmingo solidarumo sistema Sąjungos saugumo ir gynybos srityje; primena, kad šios priemonės dar turi būti įgyvendintos; ypač palankiai vertina Komisijos ir Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) bendrą pasiūlymą dėl tvarkos, kuria Sąjunga įgyvendina solidarumo sąlygą, ir ragina jas įvertinti, koks būtų šios tvarkos įgyvendinimo, kai būtų siekiama įveikti iššūkius jūroje ar naudojamasi jūrų išteklių ar infrastruktūra, rezultatas; ragina Tarybą kuo greičiau pritari šiam pasiūlymui;
3. pabrėžia, kad JT jūrų teisės konvencija suteikia teisinį pagrindą visų rūšių veiklai, vykdomai vandenynuose ir jūrose, ir kad ji gali būti naudojama kaip taikingo jūrinių ginčų sureguliuavimo vadovas; todėl ragina ES ir jos valstybes nares remti konvencijos universalumą ir primygtinai pabrėžti būtinybę vienodai ir nuosekliai taikyti jos nuostatas;
4. pripažįsta, kad Europos Sąjunga jau turi būtinų priemonių ir instrumentų, kad galėtų reaguoti į pasaulinius su jūrininkystės saugumu susijusius iššūkius ir būtinybę užtikrinti saugią ir stabilią aplinką, t. y. galima pasitelkti Europos išorės veiksmų tarnybą ir Europos Komisiją, naudotis finansinėmis priemonėmis, vystomuoju bendradarbiavimu, humanitarine pagalba, krizių valdymu, bendradarbiavimu prekybos srityje ir kitomis atitinkamomis veikimo priemonėmis; vis dėlto pažymi, kad didžiąją techninio ir materialaus turto dalį valdo valstybės narės ir Europos jūrininkystės saugumas ateityje labiausiai priklausys nuo jų noro glaudžiau bendradarbiauti;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

5. vis dėlto pažymi, kad Europos jūrininkystės saugumo strategija yra būtina siekiant užtikrinti integruotą ir nuoseklų požiūrį, ypatingą dėmesį skiriant jūroje kylantiems pavojams, rizikai, problemoms ir susidarančioms galimybėms; pagal Europos jūrininkystės saugumo strategiją, pagrįstą Europos vertybėmis ir principais, turi būti užtikrinama sąveika ir numatomi bendri reagavimo veiksmai mobilizuojant visas atitinkamas institucijas ir civilinius bei karinius subjektus; Europos jūrininkystės saugumo strategijoje turėtų būti nustatyti visi galimi pavojai, apimant tradicinius pavojus saugumui ir pavojus, kurių priežastis – gaivalinės nelaimės ir klimato kaita, pavojus, kurie turi poveikį svarbių jūrų išteklių apsaugai ir jūrų infrastruktūros ir prekybos srautų saugumui; strategijoje taip pat turi būti nurodytos konkrečios visoms problemoms įveikti reikalingos priemonės ir pajėgumai, įskaitant žvalgymą, stebėjimą ir patruliavimą, paiešką ir gelbėjimą, transportavimą jūra, ES ir kitų šalių piliečių evakuaciją iš krizės zonų, embargo vykdymo užtikrinimą ir pagalbą vykdant BSGP misijas ir operacijas;

6. ragina vyriausiąją įgaliotinę, Komisiją ir Tarybą parengti Europos jūrininkystės saugumo strategiją, kurioje pagrindinis dėmesys skiriamas visų Europos lygmens svarbių veikėjų ir valstybių narių veiksmų derinimui ir koordinavimui jūrininkystės saugumo srityje; ragina Komisiją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją atitinkamai atsižvelgti į 2007 m. IJP trūkumus, nes ji neapima saugumo aspekto, ir Europos saugumo strategijos, kuri nepadedą kovoti su grėsmėmis ir rizika jūrininkystės saugumui, apribojimus; laikosi nuomonės, kad Europos jūrininkystės saugumo strategijos užmojai, priemonės ir pajėgumai turėtų būti įtvirtinti Europos saugumo strategijoje ir IJP ir nustatyti remiantis būtinybe atlikti pasaulinio lygmens saugumą užtikrinančio subjekto vaidmenį, taip užtikrinant laisvus jūrų kelius ir prieigą prie atviros jūros visame pasaulyje; pabrėžia, kad jūrininkystės saugumo reguliavimas trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais turės įtakos visiems kitiems Europos saugumo ir gerovės elementams;

7. ragina valstybes nares labai padėti EIVT ir Komisijai ir su jomis aktyviai bendradarbiauti rengiant naują Europos jūrininkystės saugumo strategiją, kad visais jų įvairiais ištekliais būtų veiksmingai pasinaudota, taip pat turėti omenyje galimybę nustatyti ir sukurti naujus pajėgumus telkiant išteklius ir dalijantis jais; be to, mano, kad į naują strategiją taip pat turėtų būti įtrauktos tokios bendros dvišalės arba daugiašalės pajėgų kūrimo iniciatyvos, kaip, pvz., Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės 2010 m. lapkričio 2 d. deklaracija;

8. pabrėžia, kad integruota jūrų koncepcija, pagal kurią derinamos civilinės ir karinės priemonės ir kuri apima vidaus ir išorės saugumo aspektus, jau nacionaliniu lygmeniu kuriama kai kuriose valstybėse narėse ir dvišaliu pagrindu taikoma atitinkamose valstybėse narėse, todėl ją reikėtų sustiprinti Sąjungos lygmeniu; pabrėžia vaidmenį, kurį gali ir turėtų atlikti jūrinės valstybės skatinant teigiamą regioninę jūrinę integraciją; pabrėžia, kad vykdant regioninės jūrinės integracijos iniciatyvas gali ir turėtų būti skatinama sutelkti svarbius karinio laivyno išteklius, kad būtų galima patenkinti ES su pajėgumais susijusius poreikius;

Galimi pavojai

9. pripažįsta, kad didėjantis judėjimas jūroje ir pakrantėse vykdomos veiklos plėtojimas kelia iššūkių jūrininkystės saugumui, nes tampa vis sunkiau atskirti teisėtą jūroje vykdomą veiklą nuo neteisėtos;

10. pažymi, kad ES susiduria su tradicinėmis grėsmėmis jos saugumui, ypač kadangi dėl naujų jūrinių valstybių atsiradimo tarpvalstybinio varžymosi dėl nuosavybės teisių į jūrų zonas (ginčai dėl jurisdikcijos, teritorinės pretenzijos, giliavandenių jūrų zonų išteklių žvalgyimo ir naudojimo licencijos) galimybė tapo labiau tikėtina; be to, pažymi, kad besiformuojančios rinkos ekonomikos šalys išplėtojo savo jūrinius pajėgumus (kariniai jūrų laivynai, povandeniniai laivai), tačiau yra linkusios ginčyti tarptautinius jūrų teisės principus;

11. išspėja dėl neteisėto svarbių gamtos išteklių ir mineralų naudojimo ES valstybių narių vandenyse ar kaimyninėse jūrose; pažymi, kad vykstančios nevaldomos varžybos dėl jūrų ir gamtos išteklių bei mineralų gali padaryti žalos jūrų ekosistemoms, taigi padidėtų veiklos jūroje poveikis aplinkai; primena, kad jūrų išteklių naudojimas taip pat gali paskatinti nepageidaujamą jūrų zonų militarizavimą; tačiau pabrėžia, kad kiekviena valstybė narė turi teisę vykdyti savo jūrinių gamtos išteklių gavybos veiklą laikydamosi tarptautinės teisės ir aplinkosaugos reglamentų;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

12. pažymi, kad ES turi sudaryti tvirtą partnerystę su trečiosiomis šalimis ir regioninėmis organizacijomis, kad būtų užtikrintas prekybos ir išteklų naudojimo saugumas ir stabilumas; pabrėžia, kad stiprus BSGP jūrinis aspektas suteiktų ES galimybę pririnkti atlikti veiksmingą tarptautinio arbitro vaidmenį;

13. įspėja, kad tos valstybės narės, kurios nenori bendradarbiauti su tarptautine bendruomene bei laikytis tarptautinių sutarčių ir standartų ir kurios naudojami savo geografine padėtimi siekdamos užkirsti prekybos kelius ir tam padaryti turi technologinių ir karinių pajėgumų, šiuo metu yra viena iš pagrindinių rūpestį keliančių problemų jūrininkystės saugumo srityje; mano, kad EIVT ir Sąjungos vyriausioji įgaliotinė ir Komisijos pirmininko pavaduotoja turėtų dėti visas diplomatinės pastangas, kad su šiomis valstybėmis būtų pradėtas dialogas ir bendradarbiavimas;

14. pažymi, kad, nors valstybių karinių susidūrimų galimybės negalima visiškai atmesti, tiesioginis ir netiesioginis pavojus ES saugumui daugiausiai kyla dėl netradicinių grėsmių ir dėl to, kad kyla sunkumų įgyvendinant teisės aktus jūrų zonose ir pakrančių regionuose, ir apskritai dėl valstybės silpnumo, pažeidžiamumo ar valstybės kontrolės trūkumo;

15. pažymi, kad viena iš pagrindinių grėsmių ES jūrininkystės saugumui – visame pasaulyje plintanti jūrinio terorizmo veikla, kuri tiesiogiai kelia grėsmę ES civiliniams ir kariniams laivams, uostų infrastruktūrai ir energetikos įrenginiams ir kurią vykdant naudojama jūra siekiant užpulti sausumoje esančius taikinius ir į juos prasiskverbti; pažymi, kad šie subjektai yra susiję su tarpvalstybiniais organizuoto nusikalstamumo tinklais, vykdančiais neteisėtą veiklą jūroje, pvz., užsiimančiais kontrabanda, prekyba žmonėmis, neteisėta imigracija, prekyba narkotikais ir ginklais, įskaitant mažais ir lengvaisiais ginklais ir masinio naikinimo ginklų sudėtinėmis dalimis; pabrėžia, kad dėl tokios neteisėtos veiklos gilėja politinė ir humanitarinė krizė, trukdoma socialiniam ir ekonominiam vystymuisi, demokratijai ir teisei valstybei, skatinamas skurdas, vyksta migracija ir tarptautinis asmenų perkėlimas ir žmonės patiria daugybę kančių;

16. yra susirūpinęs, nes daugėja įrodymų, kad teroristų tinklai ir nevalstybiniai subjektai įgyja modernių jūrinių pajėgumų, įskaitant povandeninius pajėgumus ir radiolokacijos ir buvimo vietos nustatymo techniką, taip pat turi prieigą prie logistinių duomenų, susijusių su tarptautine laivybos pramone, kasybos pajėgumus ir jūra gabenamų savadarbių sprogstamųjų įtaisų (angl. WBIED), taigi jie labai sustiprina grėsmės potencialą ir gali išvengti kontrolės, ir tai rodo, jog jų veikla plėtojama netoli Europos, visų pirma abiejose Atlanto vandenyno pietinės dalies pusėse;

17. mano, kad tebesitęsiantys išaldyti konfliktai netoli įvairių jūrų zonų, pvz., Pietų Kaukazo, Viduržemio jūros pietrytinės pakrantės arba Japonijos jūros, yra viena iš pagrindinių priežasčių, lemiančių nestabilumą pasaulyje, dėl kurio kyla pavojus transporto ir energijos tiekimo maršrutams, skatinama prekyba ginklais ir sudaromos palankios sąlygos nevalstybiniais subjektams, pvz., nusikalstamumo tinklams ir teroristinėms kuopelėms, vykdyti savo veiklą;

18. ir toliau yra susirūpinęs dėl piratavimo rytinėje ir vakarinėje Afrikos pakrantėje; pabrėžia, kad piratų išpuoliai (ginkluoti apipėsimai, laivų ir laivų įgulos pagrobimas ir pinigų išgavimas prievarta) labai varžo laisvą prieigą ir judėjimą šiose jūrose ir todėl kelia didelę grėsmę tarptautinės prekybos ir jūrininkystės saugumui; pabrėžia, kad piratavimas – tai problema, kuri paprastai kyla dėl nepakankamo valdymo ir vystymosi atitinkamose pakrančių valstybėse; tikisi, kad ES pasinaudos vykdant BSGP operaciją EUNAVFOR ATALANTA pasiektais laimėjimais ir pradės BSGP kovos su piratavimu operacijas kitur;

19. įspėja dėl problemų, kurių priežastys – piratavimas, tarptautinis terorizmas ir apskritai organizuotas nusikalstamumas, kylančių laivybos saugumui svarbiuose jūrų tranzito taškuose, kurių pralaidumas yra nedidelis; pabrėžia, kad dalis svarbiausių vandens kelių, kuriais naudojantis užtikrinamas pasaulinio lygmens energijos tiekimas, geografiškai išdėstyti nestabiliuose jūrų zonose arba į juos patenkama per šias nestabilias jūrų zonas, pavyzdžiui, Sueco kanalą, Ormuzo sąsiaurį ir Malakos sąsiaurį;

20. pažymi, kad kovojant su netradicine veikla turi būti pasitelktos visos BSGP priemonės, įskaitant karines, nes intervenciniai veiksmai dažnai vykdomi labai sudėtingoje aplinkoje, kurioje subjektai gali naudoti įvairiausių pavojingus ginklus; tvirtina, kad, remiantis ES veiksnių Somalio pusiasalyje, kur operacijos EUNAVFOR ATALANTA ir EUCAP NESTOR tebevyksta, pavyzdžiu, BSGP operacijos turi būti papildytos kitomis ES išorės priemonėmis siekiant pašalinti pagrindines krizės socialines, ekonomines ir politines priežastis ir užtikrinti atitinkamų regionų tvarų saugumą;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

21. pažymi, kad atrodo, jog dėl nelegalios migracijos ir toliau patiriamas spaudimas ES jūrų pasienyje, visų pirma atsižvelgiant į politinę ir ekonominę raidą pietinėse kaimyninėse šalyse ir tolesnio nestabilumo perspektyvą Šiaurės Afrikoje, Sahelyje, Somalio pusiasalyje ir Užsachario Afrikoje; visgi primena, kad migracija neturi būti suprantama kaip grėsmė saugumui, bet kaip žmogiškas reiškinys, kuriam būtina numatyti patikimą valdymo strategiją, pagal kurią būtų derinamas regioninis, politinis ir diplomatinis bendradarbiavimas, vystymosi politika ir investavimas į regioninės partnerystės projektus; atkreipia dėmesį į tai, kad dedant šias pastangas būtina plėtoti jūrinius pajėgumus ir pakrantės sargybos veiklą, kad būtų galima patruliuoti ir gelbėti migrantus, keliaujančius nelegaliais laivais;

22. pripažįsta, kad, atrodo, jog dėl vis didėjančio judėjimo jūroje gali padaugėti nelaimių, pvz., išsipilti nafta arba įvykti kitų aplinkos taršos incidentų, būti išpilamos nuodingos atliekos ir vagiama nafta; pabrėžia, kad ES turi toliau plėtoti strategiją, kuri būtų pagrįsta ankstesne patirtimi, susijusia su rimtomis ekologinėmis katastrofomis jūroje, užtikrinant, kad visi ES subjektai, įstaigos ir agentūros kartu su valstybių narių institucijomis koordinuotai imtųsi intervencinių veiksmų, kad vadovaujantis solidarumo principu ir siekiant efektyvesnių veiksmų būtų užtikrinta derama sąveika;

Svarbios jūrų zonos*Viduržemio jūra*

23. pabrėžia, kad Viduržemio jūra susijusi su daugybe iššūkių, dėl kurių gali kilti pavojus ES stabilumui ir ES tiesioginiams interesams, visų pirma atsižvelgiant į politinius neramumus ir sunkią socialinę ir ekonominę padėtį, kuri, atrodo, dar tęsis kai kuriose pakrantės valstybėse; pažymi, kad dėl to skatinama nusikalstama veikla, pvz., terorizmas ir bet kokio pobūdžio nelegali prekyba, daro poveikį ES jūrininkystės saugumui, įskaitant energijos tiekimo į pietines šalis saugumą; mano, kad būtina skubiai investuoti į jūrinį regioninį bendradarbiavimą ir kad šis bendradarbiavimas turi apimti Europos lygmens ir regioninį bendradarbiavimą, žvalgybą, stebėjimą, patruliavimą ir pakrantės sargybą, o visiems šiems dalykams reikia numatyti tinkamas jūrinės galios projekcijos priemones;

24. pabrėžia, kad Viduržemio jūroje vyksta daugybė regioninių konfliktų, įskaitant ginčus dėl jūrų sienų, todėl ragina ES įsipareigoti vengti tolimesnės konfliktų Viduržemio jūros regione eskalacijos, nes tai padidins esamas grėsmes, pvz., pablogins pilietinio karo Sirijoje pasekmes ir poveikį jos ir kaimyninių šalių jūrų zonoms, sustiprins politinį nestabilumą ir valdymo pajėgumų trūkumą Libijoje, Egipte ir Tunise ir grandininę reakciją kaimyniniame Maroke ir Alžyre, kuriuos vis dar veikia Vakarų Sacharos konfliktas ir kuriems tiesioginę įtaką daro konflikto eskalacija Malyje ir Sahelio regione; toliau išpėja apie pavojus, kylančius dėl krizių Viduržemio jūros regione ir nestabilumo bei konfliktų Artimuosiuose Rytuose, Sahelyje, Somalio pusiasalyje, Vakarų Afrikoje ir Užsachario Afrikoje sąsajos;

25. pažymi, kad dėl to, jog neseniai aptikta gamtinių dujų rytiname Viduržemio jūros regione, susidarė nauja geopolitinė padėtis ir labai padidėjo galimybė, kad kils ginčų, turėsiančių tiesioginę įtaką ES valstybių narių teisėtiems interesams ir suverenoms teisėms; išreiškia susirūpinimą dėl to, kad Turkija, Rusija, JAV ir Izraelis sustiprino savo jūrų laivynų pajėgumus Viduržemio jūroje; taip pat atkreipia dėmesį į neišspręsto konflikto su Turkija Egėjo jūroje pasekmes ir padidėjusią įtampą dėl ketinimo eksploatuoti Graikijos ir Kipro priekrantėje esančius angliavandenilio telkinius; todėl ragina ES imtis veiksmų ir suformuluoti savo poziciją, kad būtų išvengta konflikto dėl gamtos išteklių Viduržemio jūroje ir šiame regione nekiltų grėsmė ES valstybių narių saugumui, nes tai galiausiai turėtų įtakos visai ES;

Baltijos jūra

26. pažymi, kad Baltijos jūra, išskyrus Rusijai priklausančias jūros teritorijas, yra ES vidaus jūra ir keletui pakrančių valstybių gyvybiškai svarbus judėjimo kelias; pažymi, kad stabilumas ir sklandus jūrų transporto judėjimas Baltijos jūros regione priklauso nuo politinių interesų suderinimo tarp pavienių ES valstybių narių ir tarp ES ir Rusijos; pažymi, kad politinis stabilumas Baltijos jūros regione siejamas su klausimais, susijusiais su kalbinių mažumų pakrančių valstybėse padėties apsauga, energijos tiekimo veikla, didelio masto prekybine laivyba, galimomis naftos tanklaivių avarijomis ir žuvų išteklių ir aplinkos tarša; pažymi, kad papildomų sunkumų užtikrinant jūrų ir laivybos saugumą Baltijos jūroje kyla dėl jūros

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

dugne esančių cheminių ginklų, išmestų į jūrą pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, pakrantėse esančių pasenusių branduolinių elektrinių, galimų teroristinių išpuolių prieš energijos išteklius gabenančius laivus ir galimo neteisėto ginklų gabenimo per Baltijos jūros uostus;

Juodoji jūra

27. mano, kad šiuo metu Juodoji jūra geostrateginiu požiūriu yra vienas iš svarbiausių su ES besiribojančių jūrinių regionų atsižvelgiant į būtinybę užtikrinti ES energetinį saugumą ir energijos tiekimo įvairinimą; pažymi, kad regionas gali kelti didelį pavojų vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, atsižvelgiant į jo, kaip svarbaus prekių ir energijos transporto kelio, strateginę poziciją ir į jo artumą užsitęsusių konfliktų, pvz., konflikto dėl ginčijamų Abchazijos ir Pietų Osetijos teritorijų ir susijusio Maskvos ir Tbilisio konflikto, zonoms, kuriose padėtis nėra stabili; pabrėžia, jog atsižvelgiant į tai, kad daugelio ES valstybių narių energetinis saugumas labai priklauso nuo dujų ir naftos tiekimo kelių per Juodąją jūrą ir šalia jos saugumo, ES strategiškai suinteresuota užkirsti kelią užsitęsusių regioninių konfliktų eskalavimui ir rasti ilgalaikius jų suregulavimo sprendimus; pabrėžia, kad šiuo tikslu ES gali prireikti esant būtinybei mobilizuoti Europos laivyno išteklius;

28. primena savo 2011 m. sausio 20 d. rezoliuciją dėl ES Juodosios jūros strategijos ⁽¹⁾ ir pakartoja, kad ES turi atlikti aktyvesnę vaidmenį kuriant Juodosios jūros saugumo užtikrinimo aplinką; dar kartą ragina Komisiją ir EIVT parengti Juodosios jūros regionui skirtą strategiją, pagal kurią taip pat turėtų būti veiksmingai sprendžiami jūrininkystės saugumo ir saugos klausimai;

29. pabrėžia, kad reikalingas sustiprintas dialogas su strateginiais partneriais sprendžiant konfliktų prevencijos ir suregulavimo klausimus, tačiau taip pat pabrėžia, jog svarbu dalyvauti regioninėse daugiašalėse iniciatyvose, pvz., Juodosios jūros sinergijos, kad būtų kovojama su tokiais grėsmėmis kaip nusikalstamumo tinklai, užsiimantys prekyba žmonėmis, narkotikais ir ginklais, arba sprendžiamos neteisėtos žvejybos ir aplinkos nykimo problemos;

Atlanto vandenynas ir Vakarų Afrika

30. pažymi, kad Atlanto vandenynas yra gyvybiškai svarbus Europos prekybos kelias; yra susirūpinęs, kad Atlanto vandenynas ir ypač Karibų jūros zona yra narkotikų iš Pietų Amerikos tranzito kelias; nerimauja dėl to, kad plėtojant ekonominę veiklą ateinančiais dešimtmečiais, ypač praplėtus Panamos kanalą, gali būti paskatinta nusikalstama veikla šioje zonoje;

31. mano, kad šiuo metu Vakarų Afrikos pakrantė ir visų pirma Gvinėjos įlanka yra didžiausių galimų grėsmių Europai sankaupa; yra labai susirūpinęs dėl Vakarų Afrikos pakrantėje kylančių rimtų sunkumų, susijusių su nusikalstama veika, prekyba narkotikais, žmonėmis ir ginklais; tuo pat metu Gvinėjos įlankos šalys vis dažniau tampa teritorijomis, kuriose veiklą vykdo regioniniai teroristų tinklai, pvz., grupuotė „Boko Harma“ Nigerijoje, o jų veikla plinta į kaimynines šalis ir jie palaiko ryšius su pasauliniu lygmeniu veikiančiais tinklais, pvz., Islamiškojo Magrebo „Al Kaida“, kaip aiškiai rodo krizė Malyje;

32. susirūpinęs pažymi, kad Gvinėjos įlankos šalyse nuolat vyrauja politinis nestabilumas ir kai kur valstybės institucijos nepajėgia funkcionuoti, pvz., Bisau Gvinėje, taigi ši šalis tapo prekybos iš Lotynų Amerikos atvežtais narkotikais platforma, iš kur narkotikai toliau transportuojami į Europą;

33. pažymi, kad regionas taip pat yra svarbus energijos tiekėjas, nes ES iš Gvinėjos įlankos šalių šiuo metu importuoja 13 proc. naftos ir 6 proc. dujų, o importas iš Nigerijos sudaro 5,8 proc. visos ES importuojamos naftos; tikisi, kad regiono svarba išaugs, nes priekrantėje neseniai rasta naftos ir dujų telkinių; todėl yra susirūpinęs, kad varžantis dėl priekrantėje esančių gamtos išteklių gali išplisti konfliktai ir padaugėti nusikalstamos veikos;

⁽¹⁾ OL C 136 E, 2012 5 11, p. 81.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

34. nurodo, kad nestabilumas, terorizmas ir nusikalstamumas Vakarų Afrikos pakrantėje yra glaudžiai susiję su viso Sahelio regiono nestabilumu; todėl ragina ES vykdant BSGP civilinę misiją EUCAP SAHEL NIGER išsamioje regioninėje strategijoje taip pat numatyti kovos su terorizmu veiksmus Sahelio regione siekiant kovoti su grėsmėmis Vakarų Afrikos pakrantėje, visų pirma Gvinėjos įlankoje; todėl ragina ES užtikrinti, kad būtų koordinuojamos dvi regione vykdomos BSGP misijos (EUCAP Sahel Niger ir EUTM Mali) ir veiksmai sausumoje ir jūroje, siekiant kovoti su terorizmu ir kitokiu nusikalstamumu regione;

35. palankiai vertina Komisijos paskelbtą svarbiausių jūrų maršrutų Gvinėjos įlankoje programą (CRIMGO), kuria siekiama pagerinti Gvinėjos įlankos vandenų saugumą organizuojant pakrantės sargybinių mokymus ir įsteigiant keitimosi informacija tarp septynių Vakarų Afrikos pakrantės šalių valdžios institucijų tinklą ir kuri bus finansuojama pasinaudojant stabilumo priemone; ragina skubiai įgyvendinti CRIMGO programą Vakarų Afrikos pakrantėje; taip pat ragina nustatyti konkrečius bendradarbiavimo mechanizmus siekiant susieti šią Komisijos finansuojamą programą ir BSGP misijas EUCAP SAHEL NIGER ir EUTM Mali, nes jų veikla glaudžiai susijusi su nestabilumo Gvinėjos įlankoje priežastimis;

36. pabrėžia, kad reikia padidinti ES veiksmų Gvinėjos įlankoje veiksmingumą; siūlo, kad konkrečiais atvejais būtų veikiami išvien siekiant užtikrinti esamų ES priemonių ir struktūrų, pvz., Europos jūrų saugumo agentūros (EMSA), susiejimo pridėtinę vertę;

37. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją identifikuoti ES valstybių narių ir AKR šalių partnerių infrastruktūrą strateginėse vietose, kaip antai, Lajes oro uostas Azorų salose (Portugalija) ir Žaliojo Kyšulio salos, nes tuo būtų galima naudotis planuojant konkrečias operacijas jūroje ir ore siekiant kovoti su ginklų platinimu, terorizmu, piratavimu ir organizuotu nusikalstamumu Gvinėjos įlankoje ir apskritai Atlanto vandenyno pietinėje dalyje pasinaudojant tripuse partneryste ir vykdant transatlantinį bendradarbiavimą su JAV, Kanada, Brazilija ir kitomis Lotynų Amerikos šalimis bei pasinaudojant ES ir Afrikos Sąjungos bendradarbiavimu;

Adeno įlanka ir Indijos vandenyno vakarinė dalis

38. pabrėžia, kad šiuo metu dėl piratavimo Adeno įlanka yra viena pavojingiausių jūrinių zonų pasaulyje; primena, kad piratavimas yra speciali organizuoto nusikalstamumo forma, todėl reikia numatyti konkrečią išsamią holistinę koncepciją, kurioje būtų atsižvelgiama į priežastinius piratavimo ir socialinio, politinio ir ekonominio valdymo ryšius, kaip visų pirma rodo aplinkybės Somalio pusiasalyje ir Somalyje; pažymi, kad kaip išpirka gautų pinigų sekimas, nusikalstamų tinklų suardymas ir nusikaltėlių persekiojimas taip pat yra labai svarbios kovos su piratavimu priemonės ir jas sėkmingai galima taikyti tik pasinaudojant valstybių narių valdžios institucijų, Europolo ir Interpolo bendradarbiavimo privalumais; pažymi, kad esama konkretaus išorės saugumo politikos ir vidaus teisės saugos ryšio;

39. palankia vertina tai, kad sukurta civilinė BSGP misija EUCAP NESTOR, kurios paskirtis – jūrinių pajėgumų Somalio pusiasalyje ir vakarinėje Indijos vandenyno dalyje stiprinimas ir kurią vykdant norima užtikrinti tvaresnę indėlių vietos lygmeniu siekiant operacijos EUNAVFOR ATALANTA tikslų;

40. atkreipia dėmesį į vykdant operaciją EUNAVFOR ATALANTA neseniai pasiektą laimėjimą, kuris turi būti ilgalaikis, mažinant piratų išpuolius Indijos vandenyno vakarinėje dalyje ir didinant BSGP patikimumą; pažymi, kad operacija ATALANTA – tai pirmoji BSGP jūrų pajėgų misija ir ji turėtų būti pagrindas plėtojant ir įtvirtinant jūrinių BSGP aspektą įvertinant laimėjimus, trūkumus ir įgytą patirtį; palankiai vertina operaciją EUNAVFOR ATALANTA vykdančios ES vaidmenį įgyvendinant bendro informuotumo ir konfliktų šalinimo mechanizmą (SHADE), kuriuo skatinamas regione veikiančių daugiašalių, nacionalinių ir regioninių karinių jūrų laivynų pajėgų, ypač dalyvaujančių NATO operacijoje „Vandenyno skydas“ (angl. Ocean Shield), veiklos koordinavimas; taip pat palankiai vertina ES agentūrų (pvz., Europos Sąjungos palydovų centro ir Europos jūrų saugumo agentūros) ir trečiųjų subjektų bendradarbiavimą, visų pirma interpretuojant palydovines laivų nuotraukas, nors nesama formalaus susitarimo, kuriuo remiantis būtų grindžiamas šis

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

bendradarbiavimas; ragina ES įforminti esamas ES priemonių ir įstaigų sąsajas, kaip antai sukurtas vykdant operaciją ATALANTA ir Europos jūrų saugumo agentūrai bei Europos Sąjungos palydovų centrui imantis veiksmų, kad būtų išvengta užduočių, išteklių ir žinių dubliavimo ir pasinaudota akivaizdžia tokios sąveikos praktine nauda;

41. pabrėžia, kad išsamaus požiūrio koncepcija, kuri šiuo atveju pagrįsta Somalio pusiasaliui skirta strategine programa, aiškiai matoma derinant tris šiuo metu regione vykdomas BSGP misijas (EUNAVFOR ATALANTA, ES mokymo misija Somalyje ir EUCAP NESTOR), kai kartu rodomas politinis ryžtas ir vykdoma vystymosi politika; palankiai vertina tai, kad pradėjo veikti ES operacijų centras, kurio tikslas – palengvinti koordinavimą ir stiprinti sąveiką vykdant šias misijas, o tai yra svarbus žingsnis plėtojant BSGP; pažymi, kad šiuo veiksmų papildomumo ir koordinavimo pavyzdžiu turėtų būti vadovujamasi kitais atvejais, kai BSGP misijos ir operacijos vykdomos reaguojant į daugialypę problemą; pažymi, kad nuolatinis karinių operacijų planavimo ir vykdymo centras galėtų tik dar sustiprinti bet kokią laivyno įtraukimą į BSGP misijas ir operacijas;

42. pripažįsta, kad laivybos įmonės įdiegė laivų apsaugos priemones; remia neseniai pateiktus jūrų pramonės atstovų prašymus reglamentuoti privačias jūrų saugumą užtikrinančias įmones ir primena savo prašymą, pateiktą Tarptautinei jūrų organizacijai, vėliavos valstybėms ir jūrų pramonės atstovams, kad jie veiktų kartu rengdami elgesio kodeksą, kuriame būtų plėtojamas aiškių, nuoseklių ir taikomų standartų, dėl kurių susitarta tarptautiniu lygmeniu ir kurie susiję su privačią apsaugą užtikrinančių ginkluotų asmenų darbu laivuose, taikymas, ir savo prašymą privačioms jūrų saugumą užtikrinančioms įmonėms, kad jos veiktų griežtai laikydamosi šių standartų;

Arktis

43. pabrėžia, kad Arkties jūros koridoriaus atidarymas – tai tiesioginė klimato kaitos pasekmė, ir atkreipia dėmesį į tai, kad visų pirma ES turėtų investuoti į regiono ir jo svarbių aplinkos turtų apsaugą ir išsaugojimą tuo pačiu metu užtikrinama, kad Arkties išteklių būtų naudojami tvariai ir atsižvelgiant į vietos gyventojų poreikius; pabrėžia bendro stabilumo ir taikos regione svarbą; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad būtina vieninga ir suderinta ES politika, skirta Arkties regionui, kurioje aiškiai nustatyti ES prioritetai, galimi iššūkiai ir strategija; pabrėžia, jog be to, kad Danija, Suomija ir Švedija turi su Arktimi susijusių interesų, Sąjunga, Islandijai ateityje įstojus į ES, taptų Arkties pakrantės regiono subjektu, ir tai išryškina dar labiau suderintos Arkties politikos ES lygmeniu poreikį; atsižvelgdamas į tai palankiai vertina minėtą bendrą komunikatą „Su Arkties regionu susijusios Europos Sąjungos politikos formavimas. Nuo 2008 m. padaryta pažanga ir tolesni veiksmai“ ir pakartoja, kad reikia palaikyti politinį dialogą su visais partneriais regione, taip pat ir su Rusija;

44. pabrėžia naujų prekybos kelių, einančių per jūros koridorių Arktuje, svarbą, taip pat ES ir jos valstybių narių ekonomikai; pabrėžia, kad ES ir jos valstybės narės turėtų aktyviai laikytis laisvės naudotis jūra principo ir užtikrinti teisę laisvai kirsti tarptautinius vandenis; pabrėžia, kad tebevykstantys ilgalaikiai Arkties valstybių ginčiai turėtų būti taikiai išspręsti ir ragina, kad ES aktyviau dalyvautų regione ir būtų įvertinta, kokių priemonių ir pajėgumų gali prireikti reaguojant į konfliktus regione; pabrėžia, kad bet koku atveju reikia išvengti Arkties militarizavimo; ragina Komisiją pateikti pasiūlymų dėl to, kokią naudą projektas „Galileo“ galėtų turėti ES Arkties politikai ir kaip jį būtų galima plėtoti siekiant užtikrinti saugią laivybą Arkties vandenyse, taip visų pirma investuojant į Šiaurės Rytų koridoriaus saugumą ir prieinamumą;

Ramusis vandenynas

45. pabrėžia visuotinę Ramiojo vandenyno ir ypač Pietų Kinijos jūros, per kurią vežama apie trečdalis pasaulio prekių, svarbą; yra susirūpinęs dėl augančios įtampos ir skubiai kreipiasi į visas susijusias šalis ir prašo susilaikyti nuo vienašališkų politinių ir karinių veiksmų, santūriau kalbėti ir sureguliuoti savo viena kitoms prieštaraujancias teritorines pretenzijas dėl Pietų Kinijos jūros pasinaudojant tarptautiniu tarpininkavimu, kaip numatyta pagal tarptautinę teisę, visų pirma JT jūrų teisės konvenciją, siekiant užtikrinti regiono stabilumą ir laisvą ir saugią laivybą Pietų Kinijos jūroje;

46. mano, kad tolesni veiksmai ieškant galimo takaus būdo pašalinti įtampą Pietų ir Rytų Kinijos jūrose yra derybos ir bendras elgesio kodeksų, skirtų taikiam konkrečių jūrų zonų naudojimui, įgyvendinimas, taip pat saugių prekybos kelių ir žvejybos kvotų nustatymas ar zonų, kuriose leidžiama vykdyti išteklių gavybos veiklą, priskyrimas;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

47. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją nustatyti taikai ir saugumui kylančius pavojus, jei sustiprėtų įtampa ir paaštrėtų karinis konfliktas Rytų ir Pietų Kinijos jūrose;

48. pažymi, kad atitinkamos valstybės, visų pirma Australija, jau yra labai politiškai aktyvios Ramiojo vandenyno regione, ir kad siekiant užtikrinti saugumą ir saugą regione ES reikėtų remtis dvišaliu ir daugiašaliu bendradarbiavimu;

49. pabrėžia, kad svarbu išplėsti Panamos kanalą ir tai turėtų būti užbaigta 2014 m., siekiant, kad būtų pakeista geostrateginė jūrinė pusiausvyra ir sudarytos išskirtinės ES ir valstybėms narėms atsiveriančios galimybės; įspėja, kad valstybių narių laivybos ir uostų infrastruktūra turėtų būti paruošta padidėjusiam numatomam komerciniam jūriniam transportui ir atsižvelgiant į susijusią riziką saugumui ir saugai, kuri kiltų, *inter alia*, dėl papildomo neigiamo poveikio aplinkai ir nusikalstamos veikos; pabrėžia, kad ši jungtis tarp Ramiojo ir Atlanto vandenynų galėtų tapti svarbiu alternatyviu vežimo maršrutu iš Azijos į Europą ir atvirkščiai vykstant vakarine kryptimi;

Esamų priemonių ir pajėgumų plėtojimas

50. yra tvirtai įsitikinęs, jog finansų ir ekonomikos krizę reikėtų laikyti galimybe įgyvendinti pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais iniciatyvą formuojant jūrinius pajėgumus vadovaujantis tikru europiniu principu, visų pirma pasinaudojant iniciatyva „LeaderSHIP 2020“ ir skatinant jungtis į tinklą laivų statybos ir remonto bei susijusių sektorių subjektus, nes tai gali prisidėti prie patikimų karinių pajėgumų išsaugojimo ir yra vienintelis būdas užtikrinti, kad Europa būtų pajėgi ir pasirengusi įveikti pasaulines jūrų erdvės saugumo ir laivyno pajėgumo problemas;

51. visgi apgailestauja, kad ES valstybės narės, reaguodamos į finansų krizę ir ekonomikos sulėtėjimą, labai sumažino nacionalinius gynybos biudžetus ir kad toks lėšų mažinimas, kuris vyksta dažniausiai nekoordinuojant ES lygmeniu ir neatsižvelgiant į Europos saugumo strategiją, gali turėti rimtų padarinių kalbant apie Sąjungos gebėjimą ir pasiruošimą reaguoti į laivybos ir kitokiam saugumui kylančias problemas ir vykdyti tarptautinius įsipareigojimus, taip pat neleisti atlikti pasaulinio lygmens saugumą užtikrinančio subjekto vaidmens;

52. pažymi, kad ES suformuluoto pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais prioritetinio principo, kuris leistų valstybėms narėms geriau koordinuoti veiksmus, racionaliau panaudoti gynybos lėšas ir daugiau sutaupyti, taikymo rezultatų dar laukiama, taip pat pajėgumų, užtikrinančių jūrinių kystės saugumą, srityje;

53. palankiai vertina Europos gynybos agentūros pamatinę veiklą užtikrinant pajėgumų telkimą ir dalijimąsi jais numatant suderintus reikalavimus ir projektus laivyno mokymų ir logistikos srityje; palankiai vertina specialios ekspertų grupės 2012 m. jūros srities reikalavimų ir pajėgumų tyrimą; atsižvelgdamas į Europos gynybos agentūros įgaliojimus ir kompetenciją, ragina valstybes nares, susidūrusias su būtinybe mažinti gynybos biudžetą, pasinaudoti jos patarimais ir technine pagalba, kad nekiltų pavojus strateginių pajėgumų plėtojimui visoje ES, taigi spragas ir trūkumu reikia šalinti koordinuotai; ragina valstybes nares bendradarbiauti su Europos gynybos agentūra siekiant nustatyti pajėgumų, visų pirma civilinių, karinių ir dvejopo naudojimo pajėgumų jūrų srityje poreikius; ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją padedant Europos gynybos agentūrai ir Jūrų reikalų ir žuvininkystės GD nustatyti visus laivyno ir jūrų išteklius, kurie yra tinkami atsižvelgiant į 2012 m. su jūrų sritimi susijusius pajėgumus ir reikalavimus ir kurių ES valstybės gali netekti dėl finansinių ir ekonominių suvaržymų, taip pat ieškoti būdų, kaip šiuos išteklius išsaugoti ir panaudoti ES integruotos jūrų politikos ir būsimos ES jūrinių kystės saugumo strategijos tikslais;

54. primena, kad dvejopo naudojimo pajėgumai yra būtini įgyvendinant BSGP, atsižvelgiant į saugumo problemų kompleksiskumą šiuolaikiniame pasaulyje; pabrėžia, kad dabartinė krizė Sahelyje ir Somalio pusiasalyje parodė, kad reikia numatyti išsamią koncepciją, pagal kurią, viena vertus, būtų galima visapusiškai mobilizuoti civilinius ir karinius išteklius ir, antra vertus, būtų galima dvejopai naudoti įrenginius ir pajėgumus, įskaitant Europos laivyno pajėgumus ir civilinius ir karinius laivų statybos pajėgumus, užtikrinant laivų saugumą ir atsparumą; ragina valstybes nares bendradarbiauti su

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

atitinkamomis ES įstaigomis ir agentūromis, visų pirma Komisija, Europos gynybos agentūra ir Europos kosmoso agentūra (EKA), siekiant numatyti ES finansavimą dvejopo naudojimo pajėgumų plėtojimui, nes tai yra būdas, kaip užpildyti pajėgumų spragas nacionaliniu, regioniniu ir Sąjungos lygmenimis; primena dvejopo programos „Galileo“ panaudojimo potencialą ir jos vertingumą BSGP operacijų įgyvendinimui ir veiksmingumui, visų pirma jūrų srityje; vis dėlto pabrėžia, kad pirmenybę reikėtų teikti tam, kad pajėgumų plėtojimo srityje būtų užtikrintas didesnis skaidrumas, veiksmingumas ir būtų vadovaujama daugiašaliu požiūriu;

55. primena, kad būtina konsoliduoti ES įsteigtą ir ES finansuojamą technologijų bazę gynybos srityje, įskaitant karinių laivų statybos ir įrangos gamybos pajėgumų sritį; primena, kad, atsižvelgiant į dabartinę ekonomikos ir finansų krizę, pajėgios ir savarankiškos Europos gynybos pramonės sukūrimas ir rėmimas reiškia darbo vietų kūrimą ir augimą; ragina palaikyti kokybiškesnį dialogą su suinteresuotomis pramonės šalimis, nes norint plėtoti laivyno pajėgumus būtinas ilgametis įsipareigojimas; pabrėžia, jog būtina, kad ES valstybės narės ir pramonės atstovai racionalizuotų ir suderintų standartus, kad būtų užtikrintas Europos veiksmų suderinamumas jūrinių ir karinio laivyno pajėgumų srityje, įskaitant ryšių sistemų ir technologijų sritį;

56. mano, kad Europos gynybos agentūros jūrų stebėjimo tinklas (MARSUR) – tai viena iš tokių naujovių, užtikrinančių pridėtinę vertę plėtojant BSGP jūrinį aspektą; primygtinai ragina, kad būtų nustatytos atitinkamos bendradarbiavimo sritys vykdant MARSUR ir kitus ES projektus, kuriais siekiama plėtoti jūrų stebėjimo projektus, pvz., Europos Žemės stebėsenos programą „Copernicus“ (buvusi Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (angl. GMES)), jūrų ir saugumo tarnyboms skirtus projektus arba Europos jūrų saugumo agentūros veiklą vykdant jūrų stebėjimą;

57. mano, kad veikla, kurią vykdo Europos jūrų saugumo agentūra, Europos kosmoso agentūra ir kuri vykdoma pagal programą „Copernicus“, taip pat gali padėti užtikrinti BSGP jūrinį aspektą ir ją turėtų būti formaliai naudojama šiuo tikslu; pabrėžia, kad dėl savo kompetencijos agentūros geriausiai gali teikti paslaugas ir paremti vykdomas BSGP misijas stebėjimo, patruliavimo ar palydovinės informacijos rinkimo, tyrimo ir platinimo srityse, o nors ir neformali partnerystė, sukurta Europos jūrų saugumo agentūrai imantis veiksmų ir vykdant operaciją EUNAVFOR ATALANTA, gali būti pavyzdys;

58. ragina sukurti iš tiesų europinę pakrantės sargybos funkciją remiantis agentūros FRONTEX ir Europos patrulių tinklo, kuriems atskiros vyriausybės įstaigos ir subjektai teikia pajėgumus, jau įgyta patirtimi, kuri būtų vykdoma atsižvelgiant į bendradarbiavimo teisingumo ir vidaus reikalų srityje grindžiamą teismo praktiką ir kuria būtų siekiama apsaugoti ES sienas, ES piliečius ir Sąjungos pakrančių vandenyse pavojuje atsidūrusių žmonių gyvybes;

59. palankiai vertina veiklą, atliktą kuriant bendrą dalijimosi informacija aplinką (BDIA) ir taip siekiant užtikrinti veiksmingus Europos jūrų stebėjimo pajėgumus; todėl ragina ES tikslingai investuoti į tolesnį bendros dalijimosi informacija aplinkos plėtojimą vadovaujantis patirtimi, įgyta vykdant tokius projektus, kaip antai MARSUNO, *BluemassMed* ir EUROSUR, siekiant pasirengti sekti, stebėti ir reaguoti į su jūra susijusias problemas ES valstybių narių vandenyse ar netoli ES;

60. atsižvelgdamas į tai, kad ES ir NATO nariai turi tik vienas karines jūrų pajėgas, ragina užtikrinti aktyvesnį šių dviejų organizacijų strateginį koordinavimą jūrininkystės saugumo srityje; mano, kad būsima ES jūrininkystės saugumo strategija turėtų būti nepriklausoma nuo Aljanso strategijos ir ją papildyti siekiant, kad būtų galima reaguoti į kuo daugiau minėtų problemų tuo pat metu užtikrinant optimalų ribotų jūrų išteklių naudojimą; palankiai vertina teigiamus rezultatus, pasiektus abiejų organizacijų operacijų štabus įsteigus Nortvude; mano, kad ES turėtų sutelkti dėmesį į akivaizdžią pridėtinę vertę, kurią sukuria jos išsami daugialypių problemų sprendimui skirta koncepcija, kaip parodė tolesni diplomatiniai, finansiniai ir teisminiai veiksmai, kurių imtasi po operacijos ATALANTA, kurią atliekant veiksmingai kovota su piratavimu; ragina toliau gerinti NATO ir ES dalijimąsi informacija, taip pat stiprinti bendradarbiavimą su kitais tarptautiniais veikėjais;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

61. apgailestauja, kad šiuo metu jūrininkystės saugumo srityje dirbančių ES įstaigų ir agentūrų veikla dubliuojama, iš dalies sutampa, švaistomi ištekliai ir drabstomasi purvais; primygtinai ragina ES toliau ieškoti būdų, kaip būtų galima sumažinti administracinę ir finansinę naštą, atsirandančią dėl nenaudingo ES įstaigų ir veikėjų funkcijų, žinių, įrangos ir išteklių dubliavimo, o Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei ir Komisijos pirmininko pavaduotojai turėtų būti sudaryta galimybė atlikti koordinavimo funkciją;

62. atsižvelgdamas į tai ragina koordinuoti ir derinti veiksmus, kurie turi būti įtraukti į ES jūrininkystės saugumo strategiją, kurioje turėtų būti pateiktos aiškios atitinkamų Komisijos generalinių direktoratų, įskaitant Jūrų reikalų ir žuvininkystės, Vidaus reikalų, Teisingumo, Įmonių ir pramonės, Mobilumo ir transporto, Mokesčių ir muitų sąjungos, Mokslinių tyrimų ir inovacijų bei Vytimosi direktoratus, Europos išorės veiksmų tarnybą ir Užsienio politikos priemonių tarnybą, konkretaus bendradarbiavimo gairės; ta pati nuostata taikoma agentūrų, įskaitant Europos gynybos agentūrą, Europos jūrų saugumo agentūrą, ES palydovų centrą, Europolą, Frontex, taip pat ES karinį štabą, Krizių valdymo ir planavimo direktoratą, ES žvalgybos analizės centrą ir atitinkamas valstybių narių institucijas, bendradarbiavimui;

63. palankiai vertina Europos karinių laivynų vyriausiųjų vadovų (CHENS) veiklą skatinant Europos karinių laivynų tarpusavio supratimą ir tiriant bendro intereso klausimus; ragina Europos karinių laivynų vyriausiųjų vadovų metinių susirinkimų ir šio forumo specializuotų darbo grupių veiklos rezultatais pasinaudoti rengiant ES jūrininkystės saugumo strategiją ir ją įgyvendinant BSGP lygmeniu siekiant, kad būtų galima toliau stiprinti bendradarbiavimą ir užtikrinti integruotą ir veiksmingą požiūrį;

64. ragina per 2013 m. gruodžio mėn. vyksiantį Gynybos reikalų tarybos posėdį priimti ES jūrininkystės saugumo strategiją, kurį apimtų šiame Europos Parlamento pranešime išdėstytas nuomones; primena valstybėms narėms, kad šiuolaikiniame pasaulyje, visų pirma atsižvelgiant į šiuo metu iškilančias problemas ir grėsmes, būtina imtis nuoseklių, suderintų ir įtikimų veiksmų siekiant apsaugoti 500 mln. ES piliečių; primena, kad atsižvelgiant į minėtas problemas taip pat reikalinga, kad ES užsienio politika būtų grindžiama būtinybe užtikrinti ir skatinti taiką ir saugumą visame pasaulyje;

o

o o

65. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos Pirmininkui, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių parlamentams, NATO Generaliniam Sekretoriui ir NATO Parlamentinės Asamblėjos pirmininkui.

P7_TA(2013)0381

ES karinės struktūros. Padėtis ir ateities perspektyvos**2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija „ES karinės struktūros. Padėtis ir ateities perspektyvos“
(2012/2319(INI))**

(2016/C 093/21)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) V antraštinę dalį,

— atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 13–14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 19 d. Tarybos išvadas dėl karinių pajėgumų plėtojimo,
- atsižvelgdamas į 2004 m. birželio 17–18 d. Europos Vadovų Tarybos patvirtintą 2010 m. pagrindinį tikslą,
- atsižvelgdamas į tarpusavio gynybos ir solidarumo sąlygą Lisabonos sutartyje, pagal kurią reikalaujama, kad valstybės narės suteiktų paramą ir pagalbą, jei viena iš valstybių narių patirtų nelaimę, teroro aktą arba ginkluotą išpuolį,
- atsižvelgdamas į 2003 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Tarybos priimtą Europos saugumo strategiją ir į 2008 m. gruodžio 11–12 d. Europos Vadovų Tarybos patvirtintą jos įgyvendinimo ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimą 2011/871/BUSP, kuriuo nustatomas Europos Sąjungos karinio ar gynybinio pobūdžio operacijų bendrųjų sąnaudų finansavimo administravimo mechanizmas (ATHENA) ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. liepos 12 d. Tarybos sprendimą 2011/411/BUSP, kuriuo apibrėžiamas Europos gynybos agentūros statusas, būstinė ir veiklos nuostatai, ir kuriuo panaikinami Bendrieji veiksmai 2004/551/BUSP ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 23 d. Užsienio reikalų tarybos posėdžio diskusiją dėl pasirengimo 2013 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimui gynybos klausimais,
- atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl bendros saugumo ir gynybos politikos ⁽³⁾, į 2012 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją „ES tarpusavio gynybos ir solidarumo sąlygos: politinis ir operatyvinis aspektai“ ⁽⁴⁾, į 2012 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl Tarybos metinio pranešimo Europos Parlamentui dėl bendros užsienio ir saugumo politikos ⁽⁵⁾ ir į 2011 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl finansų krizės poveikio ES valstybių narių gynybos sektoriams ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A7-0205/2013),

Bendrosios pastabos

1. vis primygtiniau atkreipia dėmesį į nepakankamą ES pajėgumą, kilus tarptautinėms krizėms, laiku ir veiksmingai imtis atsakomųjų priemonių, nepaisant ilgalaikio Sąjungos įsipareigojimo, remiantis Jungtinių Tautų Chartijos principais, saugoti taiką, apsaugoti žmogaus teises, užkirsti kelią konfliktams ir stiprinti tarptautinį saugumą; pabrėžia, kad ES ir valstybės narės suinteresuotos nuosekliai veikti kaip saugumo užtikrintojos ne tik Europoje, bet ir likusioje pasaulio dalyje ir ypač kaimyninėse šalyse;

2. primena savo tvirtą ryžtą laikytis visapusiško požiūrio į krizių valdymą, integruojant daugelį diplomatinių, ekonominių, vystymosi ir kraštutiniu atveju, karinių priemonių, kaip nurodyta visų pirma EP rezoliucijose dėl metinių pranešimų dėl bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) ir bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP); pabrėžia, kad karinės struktūros ir jų pajėgumai yra neatsiejama šio visapusiško požiūrio dalis, jais stiprinamas ES gebėjimas imtis atsakomųjų priemonių kilus grėsmėms, konfliktams ir krizėms, įskaitant humanitarines krizes ir gaivalines nelaimes, jei visos kitos priemonės būtų nesėkmingos;

⁽¹⁾ OL L 343, 2011 12 23, p. 35.

⁽²⁾ OL L 183, 2011 7 13, p. 16.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0455.

⁽⁴⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 9.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0334.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0574.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

3. apgailėstaudamas pažymi, kad naujos karinės operacijos Libijoje ir Malyje parodė pažangos kuriant tikrai bendrą saugumo ir gynybos politiką trūkumą ir pabrėžia, kad reikia labiau koordinuoti veiksmus ir bendradarbiauti Europos lygmeniu, jei ES nori būti laikoma veiksminga ir patikima pasauline veikėja;
4. primena, kad Sutartyje Europos Sąjunga raginama laipsniškai kurti bendrą Sąjungos gynybos politiką, kuri sudarytų sąlygas pereiti prie bendros gynybos; be to, primena valstybių narių išsipareigojimus, prisiimtus pagal tarpusavio gynybos nuostatą;
5. pakartoja, kad yra labai susirūpinęs dėl nuolat ir nesuderintai mažinamų nacionalinių gynybos biudžetų – taip trukdoma šalinti karinio pajėgumo spragas ir mažinamas BSGP patikimumas; primygtinai ragina valstybes nares šią neatsakingą tendenciją sustabdyti ir pasukti priešinga kryptimi ir nacionaliniu bei ES lygmenimis dėti daugiau pastangų, didinant bendradarbiavimą, telkiant pajėgumus ir jais dalijantis, mažinti šios tendencijos padarinius;
6. primena savo rezoliuciją dėl finansų krizės poveikio ES valstybių narių gynybos sektoriams ir dar kartą patvirtina savo rekomendacijas, kuriomis neigiamą krizės poveikį ES lygmens kariniams pajėgumams siekiama mažinti geriau koordinuojant gynybos planavimą, sutelkiant pajėgumus ir dalijantis jais, remiant gynybos sektoriaus mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, kuriant labiau integruotą, tvaresnę, novatoriškesnę ir konkurencingesnę Europos gynybos pramoninę ir technologinę bazę, sukuriant Europos gynybos įrangos rinką ir surandant naujų ES lygmens finansavimo būdų;
7. primygtinai ragina ES valstybes nares ir Komisiją imtis reikalingų priemonių ir paskatinti pertvarkyti ir sustiprinti gynybos pramonės pajėgumus siekiant sumažinti esamus perteklinius pajėgumus, kurie dažniausiai yra netvarūs;
8. palankiai vertina Europos Komisijos Gynybos pramonės ir rinkų darbo grupės veiklą ir 2013 m. liepos 24 d. Komisijos komunikatą „Konkurencingesnio ir veiksmingesnio gynybos ir saugumo sektoriaus kūrimas“ (COM(2013)0542) ir ragina Komisiją parengti pasiūlymus, kaip, laikantis lankstaus požiūrio, būtų galima pasinaudoti platesnio masto ES politika ir priemonėmis remiant gynybos ir saugumo tikslus, visų pirma įvairialypio pobūdžio, pvz., dvejopo naudojimo technologijų, srityse;
9. pabrėžia, kad šiuo metu Europos Sąjungoje esančios Sąjungos, daugiašalio ir nacionalinio lygmenų karinės struktūros ir toliau turi būti pertvarkomos, siekiant sukurti modulines, sąveikas ir lengvai dislokuojamas ginkluotąsias pajėgas, kurios būtų pritaikytos daugiašalėms operacijoms;
10. palankiai vertina atnaujintą paskatą, kurią Europos Vadovų Taryba suteikė 2012 m. gruodžio mėn., didinti BSGP operacijų veiklos našumą ir veiksmingumą, Europos bendradarbiavimą daryti tvirtesnę siekiant užtikrinti perspektyvius pajėgumus ir šalinti svarbiausius jų trūkumus, taip pat stiprinti Europos gynybos pramonę;
11. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją, turint mintyje 2013 m. gruodžio mėn. vyksiantį Europos Vadovų Tarybos susitikimą, pateikti pasiūlymų, kuriuose atsispindėtų šios rezoliucijos rekomendacijos ir būtų pateikiama pasirinkčių, kaip, remiantis Sutarties nuostatomis dėl nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo, gerinti Europos bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityse tarp norinčių tai daryti valstybių narių, jei visos valstybės narės negali pasiekti susitarimo dėl plataus užmojo darbotvarkės;
12. nusprendžia parengti pasiūlymų dėl Sutarčių nuostatų stiprinimo atsižvelgiant į BSGP kūrimą, kurie būtų jo darbotvarkės kitame konvente dėl Konstitucijos dalis;

ES pajėgumo planuoti ir vykdyti karines operacijas didinimas

13. apgailėstaudamas pažymi, kad, praėjus dešimčiai metų nuo pirmosios savarankiškos ES vadovaujamos karinės operacijos, ES vis dar neturi nuolatinio karinių operacijų planavimo bei vykdymo centro, taip pat apgailėstauja, kad tai trukdo ES gebėjimui imtis atsakomųjų priemonių kilus rimtoms krizėms; primena, kad dabartinė tvarka, pagal kurią reikalaujama įsteigti *ad hoc* nacionalinius štabus, yra tik atsakomasis veiksmas ir pagal ją nenumatoma skirti būtino išankstinio planavimo išteklių;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

14. mano, kad veiklą pradėjęs ES operacijų centras, nors ir palankiai vertinamas dėl savo vaidmens koordinuojant misijas Afrikos kyšulyje, daugeliu atvejų dėl savo nedidelių išteklių ir griežtai tik su parama susijusių funkcijų yra nepakankama priemonė siekiant išlaikyti nuolatinį karinį pajėgumą; apgailestauja, kad penkių šalių iniciatyva „Weimar Plus“ nedavė jokių reikšmingesnių rezultatų; primygtinai ragina valstybes nares visų pirma susitarti ES operacijų centrui skirti užduotį vykdyti ne vykdomųjų misijų, pvz., ES mokomųjų misijų Malyje ir Somalyje, operacinį planavimą;

15. dar kartą ragina Europos išorės veiksnių tarnyboje (EIVT) įsteigti visavertį ES operacijų štabą, jei reikia, pasitelkiant nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą; pabrėžia, kad tai turėtų būti civilinė ir karinė struktūra, atsakinga už ES civilinių misijų ir karinių operacijų planavimą bei vykdymą, o ją sudarytų atskiros civilinio ir karinio vadovavimo grandys;

16. atkreipia dėmesį, kad ES operacijų štabo sukūrimas labai pagerintų institucinę ES atmintį krizių valdymo srityje, prisidėtų kuriant bendrą strateginę kultūrą tuo tikslu komandiruojuot nacionalinius darbuotojus, kiek įmanoma padidintų civilinio ir karinio koordinavimo teikiamą naudą, sudarytų sąlygas suvienyti tam tikras funkcijas, ilguoju laikotarpiu sumažintų sąnaudas ir palengvintų Parlamento bei Tarybos vykdomą politinę priežiūrą;

17. pabrėžia, kad nuolatinį karinių operacijų planavimo ir vykdymo centrą būtina kurti atsižvelgiant ir į įsipareigojimus, prisiimtus pagal tarpusavio gynybos ir solidarumo sąlygas, taip pat pabrėžia, kad būtina užtikrinti tinkamą pasirengimo imtis atsakomųjų veiksnių lygį ir šių veiksnių spartą, jei reikėtų taikyti nors vieną iš šių sąlygų; ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją pasiūlyti praktinių priemonių, kaip, remiantis tarpusavio gynybos sąlyga, atsakomąsias priemones būtų galima apibrėžti ES lygmeniu;

ES kovinių grupių stiprinimas. Sąjungos greitojo reagavimo ir stabilizavimo priemonė

18. pripažįsta ES kovinių grupių indėlį pertvarkant valstybių narių ginkluotąsias pajėgas, be kita ko, remiant karinių operacijų sąveikumą ir skatinant daugiašalį bendradarbiavimą; apgailestauja dėl to, kad ši koncepcija dar neįrodė savo, kaip greitojo reagavimo priemonės, naudingumo vykdant operacijas ir kad, nepadarius esminių pakeitimų, mažai tikėtina, jog bus priimtas koks nors susitarimas dėl dislokavimo; mano, kad Malyje nebuvo pasinaudota proga pirmą kartą panaudoti ES kovines grupes;

19. mano, kad siekiant didinti kovinių grupių veiksmingumą tinkamas dėmesys turėtų būti skiriamas jų sudėčiai, kadangi apskritai to paties regiono valstybės panašiai suvokia grėsmes, taigi būtų sudarytos palankesnės sąlygos į jas reaguoti;

20. mano, kad persvarstytame karinio pobūdžio operacijų bendrųjų sąnaudų finansavimo administravimo mechanizme ATHENA vis dar nepakankamai atsižvelgiama į kovinės grupės koncepcijos specifiškumą, ir ragina gerokai padidinti greitojo reagavimo operacijų bendrąsias sąnaudas, kad jos apimtų visas sąnaudas, atsirandančias naudojant kovines grupes; mano, jog principo „sąnaudos ten, kur jos patiriamos“ taikymas savanoriškai arba pagal rotacijos principą nuolatinės parengties kovinėms grupėms prieštarauja sąžiningo naštos pasidalijimo principui;

21. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją pateikti pasiūlymų siekiant ATHENA mechanizmą pritaikyti prie kovinių grupių specifinių savybių, jei reikia, pasitelkiant nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą, kuris būtų kuriamas tuo pačiu metu, kaip ir nuolatinis ES operacijų štabas; drauge primygtinai ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją pateikti pasiūlymą dėl ES karinių operacijų parengiamiesiems veiksniams skirto pradinio fondo įsteigimo ir finansavimo, kaip to reikalaujama Sutartyje;

22. atkreipia dėmesį į Tarybos ir EIVT pastangas siekiant padidinti kovinių grupių lankstumą ir galėjimą jas panaudoti; vis dėlto iki šiol šios pastangos davė mažai apčiuopiamų rezultatų; atkreipia dėmesį, kad didelis sąveikumas būtinas ne tik techniniu, bet ir procedūrų bei koncepcijų nustatymo lygmenimis, visų pirma siekiant suderinti veiksnių pradžios taisykles ir vadovavimo perdavimą ir pašalinti galimas nacionalines kliūtis;

23. ragina Europos Vadovų Tarybą išnagrinėti politinių sprendimų priėmimo proceso supaprastinimo ES ir nacionaliniu lygmenimis būdus siekiant, kad greitis reagavimas taptų tikrove; primygtinai tvirtina, kad turi būti pademonstruota politinė valia, būtina reaguoti į iššūkius; ragina apsvarstyti galimas supaprastintas procedūras, susijusias su kovinių grupių dislokavimu ribotam laikotarpiui, kai laikomasi tam tikrų aiškiai apibrėžtų ir sutartų išankstinių sąlygų, pvz., gautas specialus Jungtinių Tautų prašymas;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

24. palankiai vertina atnaujintą valstybių narių plataus užmojo išpareigojimą parengti kovinių grupių koncepciją ir pasižadėjimą planuoti įnašus, grindžiamus reguliariai prisiimamais išpareigojimais, siekiant ateityje išvengti spragų kovinių grupių pratybų tvarkaraštyje; ragina kovines grupes kurti kaip ilgalaikes partnerystes, trunkančias ilgiau nei nuolatinės parengties laikotarpis, siekiant gauti kuo didesnę bendro įrangos ir paslaugų pirkimo bei pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais naudą kariniu ir ekonominiu požiūriais; pažymi, kad konkretus pavyzdys šia linkme – 2012 m. antrajame semestre Europos gynybos agentūros (EGA) sudaryta preliminarioji sutartis dėl nuolatinės parengties ES kovinei grupei skirtų pagrindinių logistikos paslaugų;

25. nurodo, kad visos su karinėmis operacijomis nesusijusios išlaidos, pvz., kovinių grupių mokymo ir parengties sąnaudos, galėtų būti padengiamos iš ES biudžeto;

26. pabrėžia, kad kovinės grupės yra specifinė nedidelė riboto tvarumo priemonė, pritaikyta tam tikram scenarijų skaičiui, todėl jos negalima laikyti universalios krizių valdymo priemone; primena, kad pagal pradinį 1999 m. Helsinkio pagrindinį tikslą, kurį Europos Vadovų Taryba patvirtino 2008 m., Europos Sąjungai nustatomas tikslas svarbios operacijos vykdymo atveju gebėti per 60 dienų dislokuoti 60 000 karių; pažymi, kad nors šio tikslo oficialiai neatsisakyta, dėl nuolatinės pajėgumų trūkumų iš tikro jis niekada nebuvo pasiektas; atkreipia dėmesį, kad labiau nei nustatant savavališkus tikslus, kurie gali pažeisti ES patikimumą, būtina nedelsiant ir toliau dėti pastangas, kuriomis būtų siekiama apskritai pašalinti pajėgumų trūkumus ir geriau kurti bei planuoti ES karinių operacijų pajėgas;

Struktūrų ir pajėgumų kūrimas siekiant šalinti pagrindinius pajėgumų trūkumus

27. primena ES sutarties 42 straipsnio 3 dalyje ir 45 straipsnyje nustatytą EGA misiją bei užduotis, visų pirma jos labai svarbų vaidmenį kuriant ir įgyvendinant ES karinių pajėgumų ir ginkluotės politiką, derinant operacijų vykdymo poreikius, siūlant daugiašalius projektus, koordinuojant valstybių narių programas, stiprinant Europos gynybos pramoninę bei technologinę bazę ir didinant karinių išlaidų efektyvumą; primygtinai ragina valstybes nares, atsižvelgiant į tai, jog EGA labai daug dėmesio skiria išlaidų efektyvumui, teikti jai tinkamą finansavimą, kad būtų galima panaudoti visą jos potencialą, ir dar kartą ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją pateikti pasiūlymą, kaip iš Sąjungos biudžeto būtų galima finansuoti šios agentūros darbuotojams skirtas išlaidas ir einamąsias išlaidas;

28. apgailestauja, kad valstybės narės nepriėmė tvirtų su kariniais pajėgumais susijusių išpareigojimų, ir ragina Tarybą numatyti įgyvendinti ES sutarties 42 straipsnio 3 dalyje ir 45 straipsnio 1 dalyje nustatytą reikalavimą dėl susijusio vertinimo; ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją tuo tikslu pateikti tinkamą pasiūlymą; mano, kad Parlamentas turėtų būti nuolat informuojamas apie kuriant karinius pajėgumus, kurie tiesiogiai susiję su BSGP įgyvendinimu, daromą pažangą;

29. ragina toliau judėti į priekį įgyvendinant EGA parengtą pajėgumų plėtojimo planą, ir primygtinai ragina 2013 m. persvarstant šį planą jį geriau įtraukti į nacionalinės gynybos planavimą, kurį būtina toliau derinti; dar kartą ragina valstybes nares tarpusavyje ir ES kariniame komitete pradėti institucinį didesnio gynybos planavimo koordinavimo procesą, visų pirma remiantis EGA konsultacijomis; atkreipia dėmesį į bendrą poreikį stiprinti EGA ir ES karinio komiteto/ES karinio štabo bendradarbiavimą; tikisi, kad per 2013 m. gruodžio mėn. vyksiantį Europos Vadovų Tarybos susitikimą gynybos klausimais valstybių ir vyriausybių vadovai pradės Europos gynybos politikos persvarstymą;

30. ragina laikytis labiau struktūrinio požiūrio siekiant Europos mastu pašalinti esamus pagrindinius pajėgumų trūkumus, visų pirma svarbiausių pajėgų, pvz., žvalgybos, sekimo ir išžvalgyimo išteklių, strateginio oro transporto, sraigtasparnių, medicininės pagalbos, degalų papildymo ore ir tikslaus taikymo ginkluotės, veiksnio užtikrinimo ir didinimo srityse, glaudžiai bendradarbiaujant su NATO ir visapusiškai papildant NATO veiklą; palankiai vertina EGA valdomų bendrų ir pasidalijamų iniciatyvų pirminius rezultatus, tačiau pabrėžia, kad šiose ir kitose srityse būtina ir toliau daryti pažangą; apgailestauja, kad nors Europos ginkluotosios pajėgos, vykdydamos BSGP ir kitas operacijas, ne kartą susidūrė su šių pajėgų veiksnio užtikrinimo ir didinimo stoka, nė vienas iš nustatytų pajėgumų trūkumų dar nėra tinkamai pašalintas;

31. ragina įvertinti nuolatinės BSGP saugyklos (su funkcijomis, panašiomis į NATO paramos agentūros funkcijas) sukūrimą, kuri nevykdant sudėtingų viešųjų pirkimų procedūrų ES karinėms struktūroms ir valstybėms narėms teiktų integruotą daugianacionalinę paramą, įskaitant visoms misijoms būtiną įrangą;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

32. pabrėžia, kad ES reikia sukurti būtinus, veiksmingus ir proporcingus pajėgumus ir strategijas, kad Sąjunga galėtų reaguoti į didėjančius elektroninės erdvės pavojus jos saugumui ir strateginiams interesams; pabrėžia, kad norint pasiekti rezultatų reikia bendradarbiauti su privačiais subjektais, visapusiškai gerbti skaitmenines laisves ir vadovautis tarptautinės teisės nuostatomis bei užtikrinti pakankamą demokratinę priežiūrą;

33. pabrėžia Europos oro transporto vadovavimo struktūros (angl. EATC), kuri pateisino savo funkciją ir įrodė teikiamą papildomą naudą vykdant operacijas, pavyzdį kaip itin naudingo pajėgumų sutelkimo ir dalijimosi jais modelį, kuris pagrįstas tam tikrų kompetencijos sričių perdavimu bendrai struktūrai neatsisakant nacionalinės nuosavybės; ragina EATC modelį pritaikyti kitose veiklos palaikymo srityse ir visų pirma tikisi, kad EGA darbo dėl galimos daugiašalės sraigtasparnių brigados sukūrimo rezultatais bus pašalinti kiti svarbūs pajėgumų trūkumai;

34. dar kartą ragina valstybes nares apsvarstyti tam tikrų brangių pajėgumų, visų pirma su kosmoso sritimi, nepilotuojamais orlaiviais (angl. UAV) ar strateginio transporto ištekliais susijusių pajėgumų, bendrosios nuosavybės galimybes; palankiai vertina Komisijos darbą nagrinėjant galimybes plėtoti ES priklausančius pajėgumus, panaudoti gynybos ir civilinio saugumo reikmių sąveikos potencialą, pvz., civilinės saugos ar sienų stebėjimo srityse;

35. pabrėžia, kad Europoje būtina sukurti bendrą požiūrį į vidutiniame aukštyje ilgą laiką nuotoliniu būdu valdomą oro sistemą (angl. MALE RPAS), ir ragina Komisiją bei valstybes nares parengti novatorišką požiūrį šiam plačiam užmojiui įgyvendinti;

36. pabrėžia, kad palydoviniai ištekliai labai svarbūs šių dienų operacijoms, visų pirma žvalgybos, sekimo ir atpažinimo, ryšių bei navigacijos pajėgumų požiūriu, ir kad būtina kuo geriau panaudoti negausius išteklius, vadovaujantis bendru požiūriu ir kuo geriau išnaudojant visas galimas civilinės ir karinės sričių sąveikas, kad būtų išvengta nereikalingo dubliavimo; šiuo požiūriu ragina Europos kosmoso agentūrą, EGA bei Komisiją toliau bendradarbiauti ir primygtinai reikalauja ES lėšomis toliau finansuoti programas „Copernicus“ (GMES) ir Galileo;

37. ragina toliau daryti pažangą įgyvendinant daugiašalės palydovinės vaizdo sistemos (MUSIS) programą, kad būtų sudarytos palankios sąlygos dalytis iš kitos kartos Žemės stebėjimo palydovų gautais palydoviniais vaizdais, taip pat ragina Europos Sąjungą ir ES palydovų centro asociaciją tiesiogiai finansškai prisidėti įgyvendinant šią programą, kad būtų užtikrinta galimybė naudotis ES poreikiams, visų pirma BSGP, pritaikytais vaizdais;

38. palankiai vertina tai, kad priimtas pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais elgesio kodeksas – svarbus žingsnis siekiant didesnio bendradarbiavimo Europoje, ir pabrėžia, kad iki metų pabaigos būtina atlikti pirmąjį strateginį šio kodekso įgyvendinimo vertinimą; tikisi, kad 2013 m. gruodžio mėn. posėdžiausianti Europos Vadovų Taryba bus svarbus tarpinis etapas, kuriuo bus suteikta politinė paskata telkti pajėgumus, dalytis jais ir pateiktos aiškios įgyvendinimo gairės; atkreipia dėmesį į tai, jog ES būtina gerinti informavimo veiklą siekiant toliau didinti pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais vaidmenį;

39. pabrėžia, jog svarbu užtikrinti valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms būtinos įrangos tiekimo saugumą, kad šios valstybės narės, kilus tarptautinėms krizėms, galėtų vykdyti savo išsipareigojimus; yra labai susirūpinęs dėl didėjančios priklausomybės nuo ne Europoje sukurtų technologijų ir ne Europoje esančių tiekimo šaltinių, taip pat dėl šios priklausomybės poveikio Europos savarankiškumui; pabrėžia gynybos pramonės strateginę svarbą ir ragina EGA bei Komisiją daryti pažangą nustatant svarbiausius išsaugotinus ar plėtotinus Europos pramonės pajėgumus ir mažinant Europos priklausomybę nuo tiekimo;

40. apgailėstauja dėl mažėjančių gynybos sektoriaus moksliniams tyrimams skirtų nacionalinių biudžetų ir dėl to, kad šie moksliniai tyrimai valstybėse narėse dažniausiai nenuoseklūs; atkreipia dėmesį į ES potencialą, pasitelkiant Europos bendradarbiavimo sistemą, taip pat labiau susiejant gynybos ir civilinio saugumo sričių mokslinius tyrimus, teikti didelę papildomą naudą; itin pabrėžia, kad daugiausia dėmesio būtina skirti investicijoms į didelio poveikio technologijas, pvz., robotų techniką, nanotechnologijas bei mikroelektroniką, ir užtikrinti, kad šiose srityse išleidžiamos ES lėšos būtų naudingos ir gynybos reikmėms;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

ES valstybių narių nuolatinių daugiašalių struktūrų suderinamumo didinimas

41. atkreipia dėmesį į tai, kad Europoje vykdoma tam tikrų dvišalių, regionų lygmens ir daugiašalių partnerystės iniciatyvų, kuriomis siekiama sutelkti išteklių, skatinti sąveikumą ir kurios gali padėti vykdyti ES, JT, NATO ar *ad hoc* koalicijų operacijas; palankiai vertina bendradarbiavimo naudą ir visiškai pritaria išteklių telkimo loginiam pagrindui, tačiau skatina tam tikra forma racionalizuoti ir geriau koordinuoti daugelį daugiašalio pobūdžio struktūrų, kurios išsiplėtė neturint bendro ir nuoseklaus plano;

42. ragina stiprinti Eurokorpuso ir ES karinio štabo ryšius ir daugiau valstybių narių prisijungti prie Eurokorpuso daugiašalės struktūros, kuri galėtų būti visiškai integruoto Europos ginkluotųjų pajėgų padalinio branduolys;

43. atkreipia dėmesį į Euroforo valstybių veiklos nutraukimą pripažindamas ankstesnę jų indėlį vykdamas ES operacijas ir sudarant kovinių grupių pratybų tvarkaraštį; atkreipia dėmesį į konkretų Euromarforo, Europos žandarmerijos pajėgų (Eurogendforo), Baltijos šalių bendradarbiavimo gynybos srityje, Šiaurės šalių bendradarbiavimo gynybos srityje, Jungtinės Karalystės ir Nyderlandų jūrų desantininkų pajėgų, Ispanijos ir Italijos jūrų desantininkų pajėgų, Vokietijos ir Nyderlandų korpuso, Belgijos ir Nyderlandų laivynų bendradarbiavimo bei Jungtinės Karalystės ir Prancūzijos iniciatyvų indėlį kuriant bendrąsias ekspedicines pajėgas, integruotą lėktuvnešių smogiamąją grupę, bendrą bendrųjų pajėgų būstinę ir kitas esamas arba pradedamas kurti regionų lygmens ir daugiašalės nuolatines struktūras;

44. pakartoja, kad būtina užtikrinti bendrą nuoseklumą ES lygmeniu, ir ragina valstybes nares savo iniciatyvas glaudžiau koordinuoti ES kariniame komitete pasinaudojant EGA įnašais;

Europos masto veiksmų stiprinimas švietimo, mokymo ir pratybų srityje

45. pakartoja, kad visapusiškai remia Europos švietimo ir mokymo sričių struktūras bei projektus, ir itin pabrėžia Europos saugumo ir gynybos koledžo (ESGK) indėlį remiant bendrą saugumo kultūrą ir koledžo potencialą nustatant bei plėtojant ekonomiškus nacionalinių institucijų bendradarbiavimo projektus; pritaria 2013 m. balandžio 12 d. Tarybos sprendimui stiprinti Koledžą suteikiant jam teisinį veiksnumą ir finansuojant koledžą Sąjungos biudžeto lėšomis; mano, kad parama Koledžui galėtų būti paramos iš ES biudžeto teikimo kitoms BSGP struktūroms, kaip antai EGA ir ES palydovų centrai, pavyzdys; ragina toliau plėtoti „Erasmus“ programos paskatintą Europos jaunųjų pareigūnų mainų iniciatyvą ir Europos karininkų rengimo bei mokymo įstaigų dalyvavimą „Erasmus“ programoje;

46. tvirtai pritaria pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais iniciatyvoms švietimo bei mokymo srityse tais atvejais, kai operatyvinio dislokavimo požiūriu galima sutaupyti nemažai lėšų nekenkiant nacionaliniam suverenitetui; pabrėžia EGA Sraigtasparnių pilotų mokymo programos sėkmę ir palankiai vertina tai, kad EGA pradėjo vykdyti taktinio oro transporto pratybas, kurios turėtų padėti parengti nuolatinius Europos oro transporto taktikos mokymo kursus; tikisi didesnės pažangos rengiant bendrą integruotą mokymo sistemą būsimiems naikintuvų pilotams mokyti; palankiai vertina EGA darbą, susijusį su labiau sutelktu ir bendru mokymu kibernetinės gynybos, kovos su savadarbių sprogstamųjų užtaisų gamyba ir laivyno operacijų srityse; atkreipia dėmesį į tai, kad EGA turi atsivergti į valstybių narių, kurių orlaiviai pagaminti ne ES įmonėse, mokymo poreikius;

47. pabrėžia galimybę, kad ES kovinės grupės galėtų rengti bendrus mokymus ir pratybas; ragina kovinę grupę sudarančias šalis suteikti galimybę kovinių grupių pratybose dalyvauti naujiems dalyviams, pvz., galimiems strateginiams ir (arba) operaciniams dalyviams, taip pat organizacijoms partnerėms, pvz., JT;

48. atkreipia dėmesį į būtinybę išvengti galimo dubliavimo su NATO, pvz., kibernetinio saugumo mokymų srityje;

ES ir NATO bendradarbiavimo teikiamos naudos didinimas

49. pabrėžia, kad Europos karinio pajėgumo stiprinimas kuriant tvirtesnes ES struktūras teikia naudą ir NATO, taip pat padeda sąžiningiau padalyti šiam aljansui tenkančią naštą; geria pragmatišką bendradarbiavimą, kuriuo siekiama išvengti pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais bei pažangiosios gynybos iniciatyvų dubliavimo, visų pirma užtikrinant EGA ir NATO sąjungininkų pajėgų pertvarkos vadovietės sąveiką;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

50. primygtinai ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją dar glaudžiau ir reguliariau bendradarbiauti su NATO generaliniu sekretoriumi politiniu lygmeniu rizikos vertinimo, išteklių valdymo ir civilinių bei karinių operacijų politinio planavimo ir vykdymo tikslais; pabrėžia, kad būtina plėtosi esamas ES ir NATO operatyvinio bendradarbiavimo sistemas, pradėdant „Berlin Plus“ susitarimais, kurių įgyvendinimą vis dar stabdo Turkija;

51. atkreipia dėmesį, kad nacionaliniai pajėgumai, nesvarbu, ar jie plėtojami ES, ar NATO pagrindu, išlieka nacionalinės valdžios kompetencijos srityje, todėl juos galima naudoti visoms operacijoms, dėl kurių sprendimas priimamas nacionaliniu lygmeniu;

52. pabrėžia NATO standartų svarbą Europos bendradarbiavimui gynybos srityje ir tai, jog būtina, kad ES stiprinamais kariniais pajėgumais būtų užtikrinama visapusiška sąveika su NATO;

53. pažymi, kad NATO reagavimo pajėgos ir ES kovinės grupės yra vienos kitas papildančios ir tarpusavyje susijusios iniciatyvos, kurioms vis dėlto reikalingos panašios valstybių narių pastangos, taip pat ragina siekti kuo labiau didinti jų sąveiką;

BSGP perkėlimas į naują lygmenį

54. ragina valstybes nares, remiantis šia rezoliucija, Europos gynybos srityje imtis kokybinių pokyčių stiprinant ES karines struktūras; ragina tai daryti norinčias valstybes nares prireikus imtis veiksmų, laikantis ES sutarties 42 straipsnio 6 dalies ir 46 straipsnio nuostatų dėl nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo, taip pat ES sutarties 44 straipsnio nuostatų; laikosi požiūrio, kad jeigu šio pobūdžio bendradarbiavimas būtų pradėtas vykdyti, visų pirma jis turėtų būti grindžiamas dalyvaujančių valstybių narių noru prisiimti atsakomybę tarptautinėje bendruomenėje ir geriau parengti Sąjungą vykdyti krizės valdymo operacijas;

55. todėl mano, kad nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas visų pirma turėtų apimti šiuos aspektus, kuriais siekiama didinti veiklos veiksmingumą:

- nuolatinės ES operacijų štabo būstinės įsteigimą;
- greitojo reagavimo operacijų, kurias vykdančios naudojamos ES kovinės grupės, bendrą finansavimą;
- išsipareigojimą prisidėti sudarant kovinių grupių pratybų tvarkaraštį, be kita ko, taikant suderintas veiksmų pradžios taisykles ir supaprastintas sprendimų priėmimo procedūras;

56. pažymi, kad valstybės narės taip pat turi didinti savo su pajėgumų kūrimu susijusius išsipareigojimus, ypač telkdamos pajėgumus ir dalindamosi jais, antra vertus, būtina išlaikyti kuo didesnę lankstumą ir įtraukti, kad būtų galima kuo labiau pasinaudoti įvairiomis dvišalės, taip pat regionų lygmens ar daugiašalės sąveikos formomis; vis dėlto mano, kad susitarimas dėl nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo turėtų apimti bent šiuos išsipareigojimus, skirtus:

- struktūriniam gynybos planavimo koordinavimui;
- bendram pajėgumų kūrimo vertinimui ir persvarstymui;
- didesniam EGA finansavimui užtikrinti.

57. pažymi, jog Sutartyje aiškiai nurodyta, kad nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas turi būti kuriamas laikantis Sąjungos sistemos, ir atkreipia dėmesį į tai, kad, remiantis ES sutarties 41 straipsniu, didžiajai daugumai pagal šią sistemą parengtų veiklos sričių galėtų būti suteikiama galimybė gauti ES biudžeto lėšų tomis pačiomis sąlygomis kaip ir kitos ES veiklos atvejais;

58. mano, kad nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas taip pat turėtų sudaryti palankias sąlygas didinti Europos bendradarbiavimo iniciatyvų suderinamumą įtraukties ir lankstumo požiūriu, be kita ko, stiprinant įvairių bendradarbiavimo aspektų, atsirandančių tvirčiau vykdančias BSGP, sąsajas;

o

o o

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

59. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, ES valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, NATO Parlamentinei Asamblėjai ir NATO generaliniam sekretoriui.

P7_TA(2013)0383

Rusijos daromas spaudimas Rytų partnerystės šalims (Vilniuje vykšančio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo kontekste)

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Rusijos daromo spaudimo Rytų partnerystės šalims (Vilniuje vykšančio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo kontekste) (2013/2826(RSP))

(2016/C 093/22)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į tai, kad 2013 m. lapkričio mėn. Vilniuje bus rengiamas Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimas,
 - atsižvelgdamas į tai, kad Ukraina, Gruzija ir Moldova turi galimybę atitinkamai pasirašyti ir parafuoti asociacijos susitarimus su Europos Sąjunga; ypač atsižvelgdamas į naujo išsamesnio pobūdžio asociaciją, kuriai yra iškilęs pavojus: jos pagrindu siūlomi visapusiškesni ir gilesni santykiai su Europos partneriais, taigi siekiama gerokai daugiau nei vien ekonominės naudos – siekiama tvirtų politinių ir visuomeninių santykių,
 - primindamas, kad 1994 m. Budapešto memorandumu dėl Ukrainos branduolinio nusiginklavimo Ukrainai suteikiamos garantijos jėgos panaudojimo ar grasinimo ją panaudoti atveju ir numatoma teikti paramą šaliai, jeigu jai būtų mėginama daryti spaudimą ekonominės prievartos priemonėmis;
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi nuolatinę veiklą Rytų partnerystės pagrindu vykdančioms šalims partnerėms buvo pasiūlyta visapusiška jų piliečiams naudingų reformų įgyvendinimo darbotvarkė, o ES ir Rytų partnerystės šalių asociacijos susitarimai ir glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiški laisvosios prekybos susitarimai grindžiami savanorišku įsipareigojimu ir jais galima stiprinti ir sėkmingai vykdyti šalių bendradarbiavimą daugybėje sričių;
- B. kadangi Rusija daro spaudimą, kurį visai neseniai patyrė Rytų partnerystės šalys, pažangiai siekiančios sudaryti asociacijos susitarimus, be kita ko, taikydama tikslines sankcijas Ukrainos eksportuojamoms prekėms, nustatydamas eksporto draudimą Moldovos vyno pramonei ir sudarydama papildomas kliūtis, dėl kurių būtų trikdomas pažangus Padniestrės konflikto sprendimas, bei išsakydama su saugumu susijusius grasinimus Armėnijai, nes siekia Rytų partnerystės šalis priversti nepasirašyti ar neparafuoti asociacijos susitarimų ar glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškų laisvosios prekybos susitarimų, o vietoj to jungtis prie Rusijos vadovaujamos Muitų sąjungos, kurią Rusija ketina transformuoti į Eurazijos sąjungą, todėl šios šalys atsidūrė pavojingoje padėtyje ir tai lėmė geopolitinis spaudimas, kuris joms neturėtų būti daromas;
- C. kadangi Rytų partnerystės šalims daromo pobūdžio spaudimas apima ir dabartinius ekonominius ir politinius aspektus, ir paskelbimą apie ekonominius apribojimus ateityje ir tai rodo Rusijos ketinimą ir toliau laikyti Rytų partnerystės regioną savo išskirtinės įtakos sfera ir pasipriešinti šių šalių siekiui labiau integruotis į ES sudarant asociacijos susitarimus, ir toks požiūris nesuderinamas su nacionalinio suverenumo, abišalio pasitikėjimo ir gerų kaimyninių santykių principais;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- D. kadangi Rytų partnerystės šalys turi visiškai suverenią teisę ir laisvę lygiaverčių partnerių statusu plėtoti santykius su savo pasirinktomis šalimis, remdamosi Helsinkio susitarimais;
- E. kadangi dabar labiau nei bet kada dėmesys turi būti atkreiptas į nerimą keliančią įtampą ES rytų kaimynystėje ir į patį Rytų partnerystės projektą, kuriam priešinasi ir kurį bando užginčyti Rusija;
- F. kadangi asociacijos susitarimu su ES skatinama vykdyti politines ir teises reformas, kurios padeda stiprinti teisinę valstybę, sumažinti korupciją ir užtikrinti didesnę pagarbą žmogaus teisėms; kadangi prisijungimas prie Muitų sąjungos, skirtingai nuo asociacijos susitarimų, nėra susijęs su vertybėmis pagrįstais standartais ar sąlygomis, todėl jo negalima laikyti paskata vykdyti reformas šalies viduje;
- G. kadangi įsisenėjusiais konfliktais nuolat naudojamosi stengiantis susilpninti visapusišką Rytų partnerystės šalių suverenitetą ar jam pakenkti priklausomai nuo Rusijos geopolitinių ar ekonominių interesų;
1. primena, kad lygybės ir pagarbos nuo suverenumo neatskiriamoms teisėms, nesikišimo į vidaus reikalus, gero valstybių bendradarbiavimo ir pagal tarptautinę teisę prisiimtų įsipareigojimų vykdymo gera valia principai, dėl kurių susitarta pagal Helsinkio susitarimus, yra nepriklausomų valstybių tarptautinių santykių reglamentavimo pagrindas ir kaip tokie jokia būdu neturėtų būti pažeidžiami;
 2. apgailestauja, kad, artėjant Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimui Vilniuje, Rytų partnerystės šalims, beveik pasiekusioms galutinį derybų dėl asociacijos susitarimo pasirašymo ar parafavimo etapą, daromas įvairaus pobūdžio spaudimas; mano, kad šis spaudimas yra nepriimtinas; taip pat pamano, kad progresyvi šalių partnerių integracija į ES yra suderinama su geru santykių su Rusija siekiu, ir ragina Rusiją susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kuriais akivaizdžiai prieštaraujama minėtiesiems Helsinkio principams; ragina Rusijos Federaciją susilaikyti nuo didesnio spaudimo Rytų partnerystės šalims ir visapusiškai gerbti jų suverenią teisę pačioms daryti politinius sprendimus;
 3. tvirtai pabrėžia, kad Rytų partnerystės šalys dėl savo laisvo pasirinkimo, kuris apskritai nedaro jokio neigiamo poveikio prekybai su Rusija, neturėtų patirti tokių pasekmių, kaip antai prekybos priemonės, vizų režimo apribojimai, darbuotojų judumo apribojimai ir kišimasis į išaldytus konfliktus; taip pat griežtai atmets žaidimą, kuriame vienas laimi tiek, kiek pralaimi kitas, kaip ES ir Rusijos santykių su Rytų partnerystės šalims paradigma;
 4. yra įsitikinęs, kad tolesnės ES vertybėmis ir standartais pagrįstos politinės ir ekonominės reformos šiose šalyse galiausiai pasitarnaus ir Rusijos interesams, nes prie jos sienų bus išplėsta stabilumo, klestėjimo ir bendradarbiavimo zona; primena apie ES nuolatinį kvietimą Rusijai prisidėti prie šio proceso vykdant konstruktyvų bendradarbiavimą su Rytų partnerystės šalimis;
 5. ragina Komisiją ir Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) įvertinti šiuos pokyčius kaip peržengiančius išimtinai prekybos aspektą, nes tai tik akivaizdaus politinio spaudimo priedanga, ir imtis veiksmų siekiant apginti Sąjungos partnerius, parodyti tvirtą paramos ženklą visoms Rytų partnerystės šalims, savo siekius ir pasirinkimą siejančioms su Europa;
 6. pabrėžia, kad tvirtai remia asociacijos susitarimų parafavimą arba jų pasirašymą Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikime Vilniuje su Rytų partnerystės šalimis, kurios yra pasirengusios ir nori tai padaryti, jei visi atitinkami reikalavimai yra įvykdyti; mano, kad tai bus naujas laipsniškos integracijos stimulus ir kad bus iš esmės pagilinti santykiai, taip pat tokiu būdu bus reaguojama į šių šalių siekius, susijusius su Europa; ragina Rytų partnerystės šalis tęsti ir didinti savo pastangas, siekiant užbaigti darbus, vykdomus ruošiantis Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimui Vilniuje, ir nepasiduoti joms daromam spaudimui;
 7. pabrėžia, jog ES turi vykdyti savo įsipareigojimą įsikišti ir, siekiant solidarumo, ginti tas Rytų partnerystės šalis, kurios patiria atvirą, nerimą keliantį ir didėjantį Rusijos spaudimą, kuriuo siekiama jas atgrasyti nuo asociacijos su ES, ir prašo Komisijos ir Tarybos numatyti konkrečias ir veiksmingas priemones, kuriomis būtų galima paremti šalis partneres;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

8. primena, kad asociacijos susitarimų ir glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškų laisvosios prekybos susitarimų tikslas yra skatinti šalių partnerių ir ES konkurencingumą, ekonominius rodiklius ir veiklą ir kad kartu jais geriamas Rytų partnerystės šalių ekonominis bendradarbiavimas su Rusija visoms šalims naudingu būdu; nurodo, kad patys savaime asociacijos susitarimai ir glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškų laisvosios prekybos susitarimai nekelia grėsmės nusistovėjusiems prekybos santykiams, kuriuos Rytų partnerystės valstybės palaiko regione; laikosi nuomonės, kad priešingai į juos kaip tik neturėtų būti žiūrima kaip į nesuderinamus su tais prekybos santykiais ir kad, nedarant poveikio dėl asociacijos susitarimų ir glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškų laisvosios prekybos susitarimų atsirandantiems išpareigojimams, bet koks ginčas dėl prekybos turėtų būti išspręstas vadovaujantis Pasaulio prekybos organizacijos nustatytais taisyklėmis ir įpareigojimais; taip pat patvirtina, kad ES yra pasirengusi padėti Rytų partnerystės šalims dedant su integracija susijusias pastangas paremdama laikiną asociacijos susitarimų ir glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiškų laisvosios prekybos susitarimų atitinkamų skirsnių taikymą šiuos susitarimus pasirašius, leisdama vėl naudotis sustabdytomis paskolomis ir paramos programomis, kai bus pasirašyti ar parafluoti asociacijos susitarimai ar glaudaus bendradarbiavimo ir visapusiški laisvosios prekybos susitarimai, jei įvykdomos reikalaujamos sąlygos, siekdama supaprastinti vizų išdavimo tvarką ir sudaryti ateityje galimybę nustatyti bevizį režimą;

9. pažymi, kad europinei integracijai pritaria dauguma šalių, kuriose gali būti pasirašyti ar parafluoti asociacijos susitarimai, gyventojų; visgi ragina Komisiją ir Europos išorės veiksnių tarnybą dėti daugiau pastangų didinant Rytų partnerystės matomumą ir jos naudą partnerių šalių plačiam visuomenei siekiant sustiprinti politinį konsensą dėl su Europa susijusio pasirinkimo; prašo, kad netrukus būtų parengta ir pradėta vykdyti atitinkamose šalyse partnerėse plati informavimo ir visuomenės žinių didinimo kampanija apie asociacijos susitarimų pobūdį, naudą ir reikalavimus;

10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybėms narėms, Rytų partnerystės šalių vyriausybėms ir parlamentams, Rusijos Federacijos vyriausybei ir parlamentui, Europos Tarybos Parlamentinei Asamblėjai ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai.

P7_TA(2013)0384

ES vidaus saugumo strategijos įgyvendinimas**2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl antrosios ES vidaus saugumo strategijos įgyvendinimo ataskaitos (2013/2636(RSP))**

(2016/C 093/23)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 10 d. Komisijos komunikatą „Antroji ES vidaus saugumo strategijos įgyvendinimo ataskaita“ (COM(2013)0179),

— atsižvelgdamas į savo 2012 m. gegužės 22 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos vidaus saugumo strategijos ⁽¹⁾,

— atsižvelgdamas į savo 2013 m. birželio 11 d. rezoliuciją „Kova su organizuotu nusikalstamumu, korupcija ir pinigų plovimu. Rekomendacijos dėl veiksnių ir iniciatyvų, kurių reikia imtis (tarpinis pranešimas)“ ⁽²⁾,

— atsižvelgdamas į Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų planą (COM(2010)0171),

— atsižvelgdamas į 2010 m. vasario 25 d. Tarybos priimtą Europos Sąjungos vidaus saugumo strategiją,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0207.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0245.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 7 d. Tarybos išvadas dėl 2014–2017 m. laikotarpio ES prioritetų kovos su sunkiu ir organizuotu nusikalstamumu srityje nustatymo,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. Europolo ataskaitą dėl terorizmo padėties ir tendencijų Europos Sąjungoje (angl. TE-SAT),
 - atsižvelgdamas į 2013 m. Europolo ES sunkių nusikaltimų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmės įvertinimą (angl. SOCTA),
 - atsižvelgdamas į Komisijos tarnybų darbo dokumentą dėl kovos su sunkiais nusikaltimais ir organizuotu nusikalstamumu ES politikos ciklo 2011–2013 m. (SWD(2013)0017),
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 2 dalį, taip pat Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) V antraštinės dalies 1, 2, 4 ir 5 skyrius,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 6, 7, 8 straipsnius, 10 straipsnio 1 dalį, 11, 12, 21, 47–50, 52 ir 53 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į susijusių Europos ir nacionalinių konstitucinių teismų praktiką, susijusių su proporcingumo kriterijumi ir būtinybe demokratinės visuomenės valdžios institucijoms jį taikyti,
 - atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių teismo sprendimus,
 - atsižvelgdamas į JT specialiojo pranešėjo migrantų žmogaus teisių klausimais François Crépeau ataskaitą, išdėstytą 2013 m. balandžio 24 d. tyrime „Europos Sąjungos išorės sienų valdymas ir jo poveikis migrantų žmogaus teisėms“;
 - atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl antrosios ES vidaus saugumo strategijos įgyvendinimo ataskaitos (O-000068/2013 – B7-0213/2013),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Lisabonos sutartis yra Maastrichto sutarties, kurioje numatyta saugumo, laisvės ir teisingumo erdvė, tąsa ir leidžia nustatyti bendrą ES saugumo politikos vystymo ir bendros ES ir jos valstybės narių saugumo darbotvarkės rengimo pagrindą, kuris turi būti grindžiamas teisinės valstybės principu, pagarba demokratinėms vertybėms, piliečių laisvėms bei pagrindinėms teisėms ir solidarumui ir kuriam turi būti taikoma demokratinė kontrolė Europos bei nacionaliniu lygmenimis; atsižvelgdamas į tai, kad šios prielaidos atitinka ES ir jos valstybių narių tarptautinius įsipareigojimus ir visų pirma įsipareigojimus pagal Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir paktus bei JTO konvencijas, kurias jos yra pasirašę;
- B. kadangi saugumo politika negali būti nukreipta tik į sulaikomasias priemones ir į ją turi būti įtrauktos prevencijos priemonės, kurios yra itin reikalingos laikotarpiu, kai ekonominė ir socialinė nelygybė didėja ir vėl kelia grėsmę socialiniam paktui ir, visų pirma, pagrindinių teisių ir piliečių laisvių veiksmingam užtikrinimui;
- C. kadangi svarbiausia užtikrinti ES piliečių saugumą;
- D. kadangi valstybės narės ir Komisija iki šiol iš tikrųjų neįvertino visų Lisabonos sutarties įsigaliojimo pasekmių ir kadangi dėl to Europos Parlamento vaidmuo ir toliau išlieka gan ribotas, nes jo nuomonės, visų pirma dėl būtinybės atsižvelgti į ES pagrindinių teisių chartiją, nėra įtraukiamos į sprendimų priėmimo procesą ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ 2010 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje (2009 m.). Veiksmingas įgyvendinimas įsigaliojus Lisabonos sutarčiai (OL C 169 E, 2012 6 15, p. 49).

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- E. kadangi vidaus saugumo strategijoje 2010–2014 m. laikotarpiui buvo nustatytos penkios prioritetinės sritys, kuriose ES gali suteikti pridėtinės vertės: nutraukti tarptautinių nusikaltėlių tinklų veiklą ir padėti juos išardyti, užkirsti kelią teroristiniams išpuoliams, sustiprinti kibernetinį saugumą, užtikrinti sienų saugumą ir padidinti atsparumą gaivalinėms nelaimėms; kadangi ši strategija gali būti įgyvendinama tik su sąlyga, kad ja bus užtikrintas laisvas asmenų judėjimas, migrantų ir prieglobsčio prašytojų teisės ir visų ES ir jos valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų laikymasis;
- F. kadangi antrojejoje metinėje vidaus saugumo strategijos įgyvendinimo ataskaitoje pripažįstama, jog visi penki nustatyti tikslai tebegalioja, ir aprašoma dabartinė padėtis, iki šiol padaryta pažanga ir ateities planai;
1. apgailestauja, kad antrame Komisijos 2013 m. balandžio 10 d. komunikate dėl Europos Sąjungos vidaus saugumo strategijos įgyvendinimo mažai kritikuojami veiksmai, kurių imtasi įgyvendinant vidaus saugumo strategiją, ir dar kartą patvirtinami tie patys prioritetai kaip ir pirminiame 2010 m. lapkričio mėn. komunikate, neatsižvelgiant į Pagrindinių teisių chartijos, kurios didžioji dalis straipsnių taikoma ne tik Europos piliečiams, bet visiems ES teritorijoje esantiems asmenims, integravimą;
 2. atkreipia dėmesį į darbą, kurio buvo imtasi rengiant vidaus saugumo strategiją, ir į pagrindinius principus, kuriais vadovaujamas ši strategijoje, kuri turėtų padėti visoms ES institucijoms ir valstybėms narėms siekti bendrų tikslų; pabrėžia, kad laisvė, saugumas ir teisingumas yra tikslai, kurių turi būti siekiama vienu metu, ir primena, kad norint užtikrinti laisvę ir teisingumą, visada reikėtų siekti saugumo remiantis Sutartyse numatytais principais, teisinės valstybės principu ir Sąjungos įsipareigojimais pagrindinių teisių srityje; mano, kad taikant ES saugumo priemones reikėtų susitelkti ties veikla, kuri pasitvirtino kaip galinti sumažinti nusikaltimų skaičių ir užkirsti kelią teroro aktams ir kurią vykdančios nepažeidžiami būtinumo, proporcingumo ir pagarbos pagrindinėms teisėms principai ir taikoma tinkama priežiūra ir numatoma atskaitomybė;
 3. pabrėžia tai, kad vidaus saugumas nėra atleistas nuo ES ir nacionalinių įsipareigojimų pagrindinių teisių srityje, ir reiškia didžiulį susirūpinimą tuo, kad ES ir valstybių narių valdžios institucijos bei ES piliečiai valstybių narių, trečiųjų valstybių ir trečiųjų šalių buvo slapta sekami bendradarbiaujant privačioms kompanijoms; ragina ES ir valstybių narių valdžios institucijas ištirti šį klausimą ir imtis atitinkamų tolesnių veiksmų; pabrėžia, kad bet kokia ES vidaus saugumo strategija turi būti grindžiama bendru supratimu, kokie klausimai yra vidaus, o kokie – išorės; ja taip pat turi būti siekiama apsaugoti ES institucijas, ES valstybes nares ir piliečius nuo neteisėto užsienio valstybių sekimo ir netinkamos įtakos bei manipuliacijų; ragina sustiprinti ES komunikacijos ir logistikos sistemų saugumą ir slaptumą, kad jų negalėtų sekti užsienio ar trečiosios šalys; atkreipia dėmesį į tai, kad piliečių teisė į privatumą ir duomenų apsaugą bei teisė susipažinti su dokumentais ir informacija yra pagrindinės Europos vertybės ir teisės, kurios turi būti įgyvendinamos visais lygmenimis ir visose srityse;
 4. primena, kad dabar sprendžiant saugumo politikos klausimus Parlamentas yra visateisis institucinis veikėjas, todėl jis turi teisę aktyviai dalyvauti nustatant vidaus saugumo strategijos ypatumus ir prioritetus, taip pat vertinant susijusias priemones, be kita ko, Europos Parlamentui, nacionaliniams parlamentams ir Tarybai pagal SESV 70 ir 71 straipsnius bendrai vykdančią vidaus saugumo strategijos įgyvendinimo stebėseną;
 5. mano, kad veiksmingai vidaus saugumo strategijai įgyvendinti būtina tinkamai išanalizuoti naikinamas grėsmes saugumui; primena Komisijai jos įsipareigojimą parengti įvairius sektorius apimančią gamtinio pavojaus rizikos ir tyčia ar netyčia žmogaus sukeltų grėsmių ES apžvalgą; primena Europos Vadovų Tarybai apie jos įsipareigojimą pagal SESV 222 straipsnį rengti reguliarius grėsmės ES vertinimus ir ragina Komisiją pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip pirmiau minėtus įsipareigojimus būtų galima geriausiai vykdyti, sutelkiant šiuo metu išskaidytus ir siaurai orientuotus ES bei nacionalinio lygmens grėsmės ir rizikos vertinimus;
 6. pažymi, kad Europolo galimybės veiksmingai vertinti ir analizuoti terorizmo grėsmes ir kitą nusikalstamą veiklą iš esmės priklauso nuo valstybių narių pasirengimo teikti jam informaciją; siūlo didinti valstybių narių Europolui teikiamos informacijos apimtį griežtinant valstybių narių pareigą bendradarbiauti su Europolu;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

7. primena, kad viena didžiausių grėsmių ES vidaus saugumui yra organizuotas nusikalstamumas, įskaitant mafiją; su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į valstybių narių ir Komisijos padarytą pažangą vykdant ES kovos su organizuotu nusikalstamumu ir sunkiais tarptautiniais nusikaltimais politikos ciklą ir ragina valstybes nares iš naujo priimti įsipareigojimus ir skirti pakankamai lėšų; mano, kad turi būti remiami bendri teisiniai standartai ir bendros veiklos priemonės, kaip antai konfiskavimas, Europos tyrimo orderis, jungtinės tyrimų grupės; mano, kad būtina stiprinti teismų ir policijos bendradarbiavimą tarp valstybių narių ir ES bei su trečiosiomis šalimis, užtikrinant pagarbą ES teisės aktams ir įsipareigojimams pagrindinių teisių ir laisvių, teisinės valstybės principų, ES piliečių ir joje reziduojančių asmenų asmens duomenų ir privatumo apsaugos srityje, ir prašo, kad Europos Parlamentas vaidintų pagrindinį vaidmenį vertinant ir nustatant vidaus saugumo politikos kryptis, nes jos daro labai stiprų poveikį visų asmenų, gyvenančių ES, pagrindinėms teisėms; ir todėl pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad šios politikos kryptys priklausytų vienintelės tiesioginiais rinkimais renkamos ES institucijos kompetencijai, kuri vykdytų ES politikos kryptių teisingumo, saugumo ir laisvės srityje priežiūrą ir kontrolę;

8. atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų bendradarbiavimą, primena savo su Komisijos metiniais pranešimais puikiai suderintą idėją dėl „parlamentinio politikos ciklo“, kurio paskutiniame etape būtų parengiamas metinis parlamentinis pranešimas dėl dabartinės padėties vidaus saugumo strategijos srityje;

9. mano, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas kovai su prievarta prieš vaikus ir moteris.

10. teigiamai vertina tai, kad kova su nelegalia prekyba šaunamaisiais ginklais buvo paskelbta vienu iš ES kovos su organizuotu nusikalstamumu prioritetų; vis dėlto laukia Komisijos parengtų bendrų strateginių gairių šaunamųjų ginklų klausimu, įskaitant šaunamųjų ginklų panaudojimą nelegalios prekybos, organizuoto nusikalstamumo ir terorizmo tikslais;

11. apgailestauja, kad kova su pinigų plovimu nebuvo paskelbta atskiru ES prioritetu kovojant su organizuotu nusikalstamumu, kaip rekomendavo Europolas; yra tvirtai įsitikinęs tuo, kad skirtingų rūšių organizuotas nusikalstamumas, pvz., pinigų plovimas, nusikaltimai aplinkai ar įmonių nusikaltimai ir korupcija, yra tarpusavyje susiję ir vienas kitą sustiprinantys elementai, ir ragina Komisiją ir Tarybą nedelsiant kovai su korupcija ir pinigų plovimu suteikti prioritetinę svarbą;

12. pabrėžia, kad kova su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu yra vidaus saugumo strategijos prioritetas; nurodo, kad, pasak Europolo, terorizmo grėsmė ES egzistuoja, tačiau jos formų yra labai daug, tačiau abejoja dėl ES prioritetų šioje srityje, atsižvelgiant į tikrąjį terorizmo išpuolių kilmę; pažymi, kad įgyvendinant baudžiamąsias priemones kartu būtina skirti daugiau dėmesio prevencijos politikai; pažymi, kad reikia tam skirti daugiau dėmesio ir paskirti tikslinėms policijos priemonėms ir žvalgybos tarnyboms atitinkamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad būtų galima iš tikrųjų užkirsti kelią teroristiniams išpuoliams; primena, kad svarbu užkirsti kelią terorizmo finansavimui ir laukia pasiūlymo dėl teisminių ir administracinių priemonių, pvz., terorizmu įtariamų asmenų lėšų išaldymo vadovaujantis SESV 75 straipsniu, sistemos; ragina Komisiją ir valstybes nares tinkamai įvertinti grėsmės, kurią kelia politinio smurtinio radikalizmo požymių atsiradimas, pobūdį ir svarbą; mano, kad itin svarbu sukurti mechanizmus, kuriais būtų galima gana anksti aptikti šio radikalizmo požymius, ir prašo Komisiją ir valstybes nares šiuos aspektus įtraukti į savo veiklos sritis, įskaitant jų vykdomas prevencines priemones; yra susirūpinęs dėl ES arba trečiosios šalies pilietybę turinčių vadinamųjų „vienišų vilkų“, keliaujančių į konfliktų zonas ir grįžtančių į ES teritoriją, suaktyvėjimo, nes jie kelia naują riziką, kurios negalima spręsti įprastais kovos su terorizmu būdais; ragina keistis gerąja praktika siekiant užkirsti kelią jaunimo radikalėjimui ir pritaria ES priemonių rinkinio projektui; tikisi, kad atliekant pamatinio sprendimo dėl kovos su terorizmu vertinimą bus atsižvelgta į visus šiuos kriterijus, ir pabrėžia būtinybę užtikrinti geresnę esamų kovos su terorizmu priemonių tarpusavio sąveiką;

13. ragina Europos Komisiją, valstybes nares ir kitas ES institucijas ir įstaigas kruopščiai tirti smurtinius kraštutinių pažiūrų judėjimus Sąjungoje ir imtis praktinių kovos su tokių judėjimų smurtiniais veiksmais priemonių;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

14. pabrėžia, kad privatusis sektorius, visų pirma finansų sektorius, atlieka itin svarbų vaidmenį kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmo finansavimu, nes nustato sukčiavimo ir pinigų plovimo atvejus ir kitus įtartinus sandorius ir apie juos praneša; atkreipia dėmesį į tai, kad finansų sektorius turi glaudžiau bendradarbiauti su vyriausybinėmis agentūromis, kad būtų galima nustatyti galiojančių teisės aktų spragas ir taikyti naujoviškus metodus šioms problemoms išspręsti; pabrėžia, jog itin svarbu suprasti, kad bet kokia veiksminga kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu priklauso nuo integruoto požiūrio, valstybių narių ir ES lygmenimis apimančio visus suinteresuotuosius subjektus;

15. mano, kad reikėtų sustiprinti ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumą žmogaus sukeltoms ir gaivalinėms nelaimėms; apgailestauja dėl to, kad dabartinė direktyva dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos (2008/114/EB⁽¹⁾) veikia netinkamai, ir ragina Komisiją siūlyti šios direktyvos pakeitimus siekiant ją sustiprinti;

16. mano, kad reikia atlikti gamtinių grėsmių statistinį tyrimą siekiant išaiškinti daugiausia problemų keliančias sritis ir juo remiantis sukurti veiksmingą automatinę gelbėjimo ir atsakomųjų veiksmų sistemą, kurią naudojant būtų galima veiksmingai ir greitai reaguoti į ekstremalias padėtis;

17. mano, kad ypač svarbu yra kovoti su nusikaltimais aplinkai ir ekonominiams – nepaisant jų kilmės – nusikaltimais, nes jų padariniai daro itin žalingą poveikį ES piliečių gyvenimo sąlygoms, ypač krizės laikotarpiu;

18. teigiamai vertina Komisijos pranešimą dėl su cigarečių kontrabanda susijusios iniciatyvos ir iš jos daug tikisi;

19. atkreipia dėmesį į vidaus saugumo strategijos prioritetą kovoti su elektroniniais nusikaltimais; mano, kad elektroniniai nusikaltimai ES kelia vis didesnę grėsmę ir sudaro galimybes kitų rūšių nusikalstamai veiklai; ragina Komisiją skirti pakankamai lėšų naujam Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centrui ir ragina visas valstybes nares ratifikuoti Europos Tarybos konvenciją dėl elektroninių nusikaltimų; primena, kad asmens duomenų tvarkymas ir rinkimas įgyvendinant vidaus saugumo strategiją visada turi atitikti ES duomenų apsaugos principus, visų pirma būtinumo, proporcingumo ir teisėtumo principus, ir susijusius ES teisės aktus bei Europos Tarybos konvencijas šioje srityje; primena, kad skaitmeninėje aplinkoje turi būti skiriamas ypatingas dėmesys vaikams ir kad svarbu kovoti su vaikų pornografija; pritaria Pasaulinės kovos su seksualine prievarta prieš vaikus internete sąjungos plėtrai;

20. dar kartą primena, kad ES policijos ir teismo bendradarbiavimo stiprinimas, taip pat pasitelkus Europolą, Europos policijos koledžą (CEPOL) ir Eurojustą, kartu rengiant atitinkamus mokymus, yra labai svarbus tinkamai vidaus saugumo strategijai ir jame turi dalyvauti valstybių narių kompetentingos institucijos ir ES institucijos ir agentūros; mano, kad toks bendradarbiavimas turi apimti ne tik nusikaltimais įtariamų asmenų paiešką ir sulaikymą, bet jį vykdant taip pat turi būti skiriama daug dėmesio nusikaltimų ir jų kartojimo prevencijai; atkreipia dėmesį į atitinkamus Komisijos pasiūlymus, įskaitant pasiūlymą pertvarkyti Eurojustą ir parengti teisės akto dėl Europos prokuratūros įsteigimo projektą; atkreipia dėmesį į tai, kad būtina laikytis teismų ir policijos valdžių atskyrimo principo ir kartu užtikrinti jų savarankiškumą;

21. pritaria Europos prokuratūros įsteigimui siekiant geriau apsaugoti Sąjungos lėšas ir ragina Komisiją skubiai pateikti pasiūlymą;

22. apgailestauja dėl to, kad šiuo klausimu vidaus saugumo strategijai vis dar trūksta tinkamo „teisingumo aspekto“; vadovaudamasis Stokholmo programa primena, kad abipusis pasitikėjimas turi būti stiprinamas palaipsniui plėtojant Europos teismų kultūrą, paremtą valstybių narių teisės sistemų įvairove ir ES teisės vienove, ir kad tai turėtų apimti teisinės valstybės principo, demokratinių vertybių ir žmogaus teisių paisymą, o ne būtų apsiribojama tik nusikaltimais arba terorizmu įtariamų asmenų persekiojimu; pabrėžia, kad abipusis pasitikėjimas yra itin svarbus kaip būtina teismo bendradarbiavimo stiprinimo sąlyga, ir mano, kad šį abipusį pasitikėjimą galima užtikrinti tik nustatius vienodas taisykles pilietinių laisvių ir procedūrinių garantijų srityje ir jų laikantis;

⁽¹⁾ OL L 345, 2008 12 23, p. 75.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

23. pabrėžia, jog svarbu plėtoti integruotą sienų valdymą, kuris turėtų padėti užtikrinti vienodą, saugią ir aukštos kokybės išorės sienų kontrolę ir kartu sudaryti palankesnes sąlygas teisėtai keliauti kertant išorės sienas bei skatinti judumą Šengeno erdvėje; palankiai vertina tai, kad neseniai pradėjo veikti Šengeno informacinė sistema II, ir ragina agentūrą „eu-LISA“ užtikrinti aukštos kokybės naujosios sistemos operacijų valdymą; tikisi, kad iki 2014 m. pabaigos pradės visapusiškai veikti naujoji Europos sienų stebėjimo sistema (Eurosur), ir mano, kad ji bus veiksminga priemonė, padėsianti nustatyti tarpvalstybinio nusikalstamumo ir nelegalios imigracijos atvejus, užkirsti jiems kelią ir su jais kovoti, taip pat apsaugoti migrantus ir išsaugoti jų gyvybes; pabrėžia, kad reikėtų atidžiai išnagrinėti galimybes plėtoti naujas migracijos ir sienų valdymo srities IT sistemas, pvz., pažangiai valdomų sienų iniciatyvas, ypač atsižvelgiant į būtinumo ir proporcingumo principus, ir kad galiausiai jas reikėtų plėtoti tik priėmus atitinkamas teises priemones; itin palankiai vertina neseniai pasiektą sutarimą dėl Šengeno vertinimo mechanizmo ir ragina Komisiją vykdyti naujus išpareigojimus, kad visoje Šengeno erdvėje būtų griežtai laikomasi Šengeno *acquis* nuostatų; pabrėžia, kad vidaus sienų kontrolės atnaujinimą reikėtų laikyti išimtinė priemone, kurią būtų galima taikyti tik kraštutiniiais atvejais, ir kad ją taikant reikėtų atsižvelgti ne tik į saugumo aspektus, bet ir į poveikį judumui bei judėjimo laisvei; pabrėžia, kad didelės trečiųjų šalių piliečių migracijos ir jų masinio išorės sienų kirtimo savaiame nereikėtų laikyti grėsme viešajai tvarkai ar vidaus saugumui; pakartoja, kad tvirtai palaiko Bulgarijos ir Rumunijos prisijungimą prie Šengeno erdvės, ir ragina Tarybą taip pat pritarti jų įstojimui, nes tai padės sustiprinti tarpusavio pasitikėjimą ir solidarumą, kurie yra būtina aukšto lygio saugumo ES užtikrinimo sąlyga;

24. pabrėžia policijos pajėgų savitarpio pasitikėjimo stiprinimo svarbą siekiant skatinti bendradarbiavimą, bendrų tyrimo komandų kūrimą ir keitimąsi informacija; todėl primena, kad labai svarbu užtikrinti Europos policijos pajėgų mokymus;

25. mano, kad apibrėžiant ir įgyvendinant vidaus saugumo strategiją reikėtų labiau atsižvelgti į saugumo politikos vidaus ir išorės aspektų sąveiką ir kad atsižvelgdamos į šiuos du aspektus teisingumo ir vidaus reikalų srityje aktyviai veikiančios ES institucijos ir agentūros turėtų vykdyti savo užduotis visiškai laikydamosi ES teisės ir ES pagrindinių teisių chartijos vertybių ir principų; ragina Komisiją ir valstybes nares taip pat įvertinti vidaus saugumo strategijos poveikį ES išorės saugumo strategijai, įskaitant poveikį išpareigojimams gerbti ir skatinti pagrindines teises ir demokratijos vertybes ir principus, nurodant tarptautiniuose dokumentuose, konvencijose ir susitarimuose, kuriuos jos yra pasirašiusios; apgailestauja, kad vėluojama įgyvendinti 2011 m. BSGP ir laisvės, saugumo ir teisingumo sričių subjektų ryšių stiprinimo veiksmų planą, ir primygtinai ragina Europos išorės veiksmų tarnybą šiuo klausimu dirbti sparčiau;

26. nurodo, kad dabartinė vidaus saugumo strategija nustos galioti 2014 m.; ragina Komisiją pradėti rengti naują 2015–2019 m. laikotarpio vidaus saugumo strategiją, kurioje būtų atsižvelgta į Lisabonos sutarties įsigaliojimą ir Pagrindinių teisių chartijos įtraukimą į Sąjungos teisę; mano, kad ši nauja politika turi būti paremta išsamiu nepriklausomu dabartinės strategijos ir jos priemonių išorės vertinimu atsižvelgiant į ateities problemas ir vykdoma po išsamių konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis; ragina Tarybą prieš tvirtinant naująją vidaus saugumo strategiją deramai atsižvelgti į Parlamento nuomonę;

27. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai, Tarybai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TA(2013)0385

Europos Sąjungos darbuotojų sveikatos ir saugos strategija

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Sąjungos darbuotojų sveikatos ir saugos strategijos (2013/2685(RSP))

(2016/C 093/24)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos preambulę ir į 3 bei 6 straipsnius,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 4, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156 ir 168 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 1, 3, 27, 31, 32 ir 33 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl 2007–2012 m. Europos Sąjungos darbuotojų sveikatos ir saugos strategijos vertinimo (O-000073/2013 – B7-0214/2013),
 - atsižvelgdamas į 2002 m. kovo 11 d. Komisijos komunikatą „Prisitaikymas prie darbo ir visuomenės permainų: nauja Bendrijos sveikatos ir saugos darbe strategija (2002–2006 m.)“ (COM(2002)0118),
 - atsižvelgdamas į 2007 m. vasario 21 d. Komisijos komunikatą „2007–2012 m. Bendrijos darbuotojų sveikatos ir saugos strategija: gerinti darbo kokybę ir našumą“ (COM(2007)0062),
 - atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
 - atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 27 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2007–2012 m. Europos Sąjungos darbuotojų sveikatos ir saugos strategijos laikotarpio vidurio peržiūra“ (SEC(2011)0547),
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 31 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2007–2012 m. Europos darbuotojų sveikatos ir saugos strategijos vertinimas“ (SWD(2013)0202),
 - atsižvelgdamas į savo 2005 m. vasario 24 d. rezoliuciją dėl sveikatos ir saugos skatinimo darbo vietoje ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2008 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl 2007–2012 m. Bendrijos darbuotojų sveikatos ir saugos strategijos ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl 2007–2012 m. Europos Sąjungos darbuotojų sveikatos ir saugos strategijos laikotarpio vidurio peržiūros ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi pagal strategiją „Europa 2020“ iki 2020 m. siekiama užtikrinti 20–64 metų amžiaus gyventojų grupės 75 proc. užimtumo lygį;
- B. kadangi technologinė pažanga, ekonominiai pokyčiai ir ekonominė bei socialinė krizė nuolat daro poveikį darbo sąlygoms, todėl reikia greitai reaguoti, kad būtų užtikrinta darbuotojų sveikata ir didelis saugos lygis;
- C. kadangi ekonomikos krizė neturi būti naudojama kaip dingstis profesinės rizikos prevencijos politikai neįgyvendinti;
- D. kadangi, siekiant paremti teisėkūros priemones, darbuotojų sveikatos ir saugos klausimas politikos dokumentuose ir veiksmų programose ES lygmeniu sprendžiamas jau nuo 1978 m.;
- E. kadangi 2007–2012 m. Bendrijos darbuotojų sveikatos ir saugos strategija nustojo galioti 2012 m. ir nuo to laiko dar neparengtas joks tolesnis politikos dokumentas ES lygmeniu;
- F. kadangi Komisija pripažįsta, kad 2007–2012 m. Bendrijos darbuotojų sveikatos ir saugos strategija padarė teigiamą poveikį visoje ES ir kad ateinančiais metais vis dar reikia išspręsti kai kuriuos uždavinius darbuotojų sveikatos ir saugos srityje;

⁽¹⁾ OL C 304 E, 2005 12 1, p. 400.

⁽²⁾ OL C 41 E, 2009 2 19, p. 14.

⁽³⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 102.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

1. reiškia susirūpinimą dėl to, kad Komisija iki šiol dar nepatvirtino naujos Europos Sąjungos darbuotojų sveikatos ir saugos strategijos;
2. pakartoja savo raginimą Komisijai pateikti naują ES darbuotojų sveikatos ir saugos strategiją laikotarpiu nuo dabar iki 2020 m.; ragina Komisiją tai padaryti iki 2013 m. pabaigos;
3. apgailestauja, kad Komisija iki šiol nepateikė nei pasiūlymo dėl direktyvos dėl su darbu susijusių raumenų bei kaulų ligų, nei pasiūlymo persvarstyti Direktyvą 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe, nors tai buvo numatyta jau 2011 m. Komisijos darbo programoje;
4. pakartoja savo 2011 m. gruodžio 15 d. rezoliucijoje dėl 2007–2012 m. Europos Sąjungos darbuotojų sveikatos ir saugos strategijos laikotarpio vidurio peržiūros išdėstytas nuostatas;
5. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

P7_TA(2013)0386

Tarpvalstybinis kolektyvinių sutarčių sudarymas ir tarptautinis socialinis dialogas

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl tarpvalstybinio kolektyvinių sutarčių sudarymo ir tarptautinio socialinio dialogo (2012/2292(INI))

(2016/C 093/25)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalį ir 6 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 9, 151, 152, 154, 155 ir 156 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 12 ir 28 straipsnius, 52 straipsnio 3 dalį bei 53 straipsnį, tai pat į preambulę bei susijusius išaiškinimus,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvencijos 11 straipsnį,
- atsižvelgiant į Europos socialinės chartijos (pataisytos) 5 ir 6 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 1998 m. gegužės 20 d. Komisijos sprendimą 98/500/EB dėl sektorių dialogo komitetų, skatinančių socialinių partnerių dialogą Europos lygmeniu, įkūrimo,
- atsižvelgdamas į 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyvą 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo,
- atsižvelgdamas į 2001 m. spalio 8 d. Tarybos direktyvą 2001/86/EB, papildančią Europos bendrovės įstatus dėl darbuotojų dalyvavimo priimanant sprendimus, ir 2003 m. liepos 22 d. Tarybos direktyvą 2003/72/EB, papildančią Europos kooperacinės bendrovės statutą dėl darbuotojų dalyvavimo,
- atsižvelgdamas į 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2009 m. gegužės 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/38/EB dėl Europos darbo tarybos steigimo arba Bendrijos mastu veikiančių įmonių ir Bendrijos mastu veikiančių įmonių grupių darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais tvarkos nustatymo,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 1 d. Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos (EPSCO) išvadas Nr. 17423/11,
- atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 10 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Tarptautiniai bendrovių susitarimai: socialinio dialogo galimybių išnaudojimas“ (SWD(2012)0264),
- atsižvelgdamas į 2012 m. balandžio 18 d. Komisijos komunikatą „Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas“ (COM(2012)0173),
- atsižvelgdamas į 2012 m. sausio 31 d. Komisijos ekspertų grupės ataskaitą dėl tarptautinių bendrovių susitarimų,
- atsižvelgdamas į persvarstytą 2012 m. sausio 31 d. Komisijos ekspertų grupės darbinį dokumentą dėl tarptautinių bendrovių susitarimų,
- atsižvelgdamas į 2012 m. sausio 17 d. Komisijos žaliąją knygą „Restruktūrizacija ir pokyčių numatymas. Ko galime pasimokyti iš nesenos patirties?“ (COM(2012)0007) ir prie jos pridedamą 2012 m. sausio 17 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Restruktūrizacija Europoje 2011 m.“ (SEC(2012)0059),
- atsižvelgdamas į Komisijos 2010 m. spalio 27 d. komunikatą „Integruota globalizacijos eros pramonės politika. Didžiausias dėmesys – konkurencingumui ir tvarumui“ (COM(2010)0614),
- atsižvelgdamas į 2008 m. liepos 2 d. Komisijos tyrimą „Tarptautinių dokumentų, dėl kurių deramasi bendrovių lygmeniu, analizė“ (*Mapping of transnational texts negotiated at corporate level*) (EMPL F2 EP/bp 2008 (D) 14511),
- atsižvelgdamas į 2008 m. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Tarptautinių bendrovių susitarimų vaidmuo didinant tarptautinę integraciją“ (SEC(2008)2155),
- atsižvelgdamas į 2006 m. vasario mėn. Komisijos ataskaitą „Daugiašalės kolektyvinės derybos: praeitis, dabartis ir ateitis“,
- atsižvelgdamas į 2005 m. vasario 9 d. Komisijos komunikatą apie socialinės politikos darbotvarkę (COM(2005)0033),
- atsižvelgdamas į TDO konvencijas dėl darbo išlygų viešųjų pirkimų sutartyse (Nr. 94) ir dėl kolektyvinių derybų (Nr. 154),
- atsižvelgdamas į TDO priežiūros institucijų praktiką,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) trišalę principų deklaraciją, susijusią su tarptautinėmis įmonėmis ir socialine politika (1977 m. deklaracija dėl tarptautinių įmonių),
- atsižvelgdamas į TDO 2008 m. birželio 10 d. deklaraciją dėl socialinio teisingumo siekiant teisingos globalizacijos,
- atsižvelgdama į 1998 m. birželio 18 d. priimtą TDO deklaraciją dėl pagrindinių principų ir teisių darbe,
- atsižvelgdamas į TDO konvencijas, kuriomis nustatomos visuotinės pagrindinės darbo sąlygos, susijusios (*inter alia*) su: asociacijų laisve ir teise vesti kolektyvines derybas, Nr. 87 (1948 m.) ir Nr. 98 (1949 m.); taip pat su nediskriminavimu darbe, Nr. 100 (1951 m.) ir Nr. 111 (1958 m.),
- atsižvelgdamas į savo tyrimą „Pagrindinių darbuotojų teisių įgyvendinimo užtikrinimas“, kurį užsakė atlikti Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas (2012 m. rugsėjo mėn.),
- atsižvelgdamas į savo tyrimą „Tarpvalstybinės kolektyvinės derybos ir tarptautinis socialinis dialogas“, kurį užsakė atlikti Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas (2011 m. birželio mėn.),

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2013 m. sausio 15 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl darbuotojų informavimo ir konsultavimo su jais, restruktūrizacijos numatymo ir valdymo ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę (A7-0258/2013),
- A. kadangi, Komisijos duomenimis ⁽²⁾, 2012 m. buvo 244 Europos bendrovių tarptautiniai susitarimai (angl. *European transnational company agreements*); kadangi tai rodo laipsnišką darbo santykių didelėse tarptautinėse bendrovėse Europoje integraciją;
- B. kadangi vis daugiau naujų tarptautinių bendrovių susitarimų apima susitarimus dėl ginčų sprendimo procedūrų, kaip rekomenduoja darbuotojų ir darbdavių organizacijos;
- C. kadangi nėra šių susitarimų teisinės sistemos nei tarptautiniu, nei Europos lygmenimis; tačiau reikia apsvarstyti, ar tai yra priežastis, dėl kurios šių susitarimų sudaroma mažiau;
- D. kadangi kiekviena Sąjungos valstybė narė turi savą darbo santykių sistemą; šios sistemos grindžiamos skirtinga istorine raida bei tradicijomis, jas reikia gerbti ir nereikia jų suvienodinti;
- E. kadangi tarpvalstybinės socialinių partnerių partnerystės tapo geriausios patirties pavyzdžiais skatinant laisvą darbuotojų judėjimą ir darbuotojų teises kitose valstybėse; kadangi būtina teikti ES paramą tokioms tarpvalstybinėms partnerystėms;
- F. kadangi Europos dialogu pažangiomis priemonėmis skatinama išlaikyti ir didinti užimtumą, gerinti darbo sąlygas ir taip didinti tarptautinių įmonių darbuotojų gerovę kartu išlaikant kolektyvinių darbo santykių subjektų autonomiją;
- G. kadangi ES asociacijų laisvė ir teisė į kolektyvines derybas yra vienos iš pagrindinių teisių;
- H. kadangi įmonės vis dažniau veikia Europos lygmeniu, nors darbuotojų atstovavimas dažniausiai organizuojamas nacionaliniu lygmeniu;
1. pažymi, kad ši rezoliucija susijusi su bendrovių tarptautiniais susitarimais; atkreipia dėmesį į tai, kad bendrovių tarptautiniai susitarimai dažniausiai sektorių lygmeniu sudaromi tarp Europos profesinių sąjungų federacijų ir individualių įmonių ir (arba) darbdavių federacijų ir kad rezoliucija netaikoma tarptautiniams bendriesiems susitarimams (angl. IFA), kuriuos sudaro tarptautinės profesinių sąjungų federacijos ir įmonės; pabrėžia, kad reikia stiprinti Europos ir tarpvalstybinį socialinį dialogą ir tarpvalstybines kolektyvines derybas;
2. siūlo Komisijai apsvarstyti, ar reikėtų neprivalomos šių Europos bendrovių tarptautinių susitarimų Europos teisinės sistemos ir ar ji būtų naudinga siekiant užtikrinti didesnę teisinį saugumą, didesnę skaidrumą, numatomą ir privalomą teisinį poveikį tų susitarimų, kuriuose laikomasi šios sistemos nuostatų, atžvilgiu; siūlo šių Europos bendrovių tarptautinių susitarimų atžvilgiu skatinti praktiką, pagal kurią pripažįstama susitariančiųjų šalių sutartinė autonomija, ir rekomenduoja į susitarimus įtraukti nuostatas dėl ginčų sprendimo

Neprivaloma Europos bendrovių tarptautinių susitarimų teisinė sistema

3. pabrėžia socialinių partnerių autonomiją, dėl kurios jie visais lygmenimis gali pradėti derybas ir sudaryti susitarimus;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0005.

⁽²⁾ „Tarptautiniai bendrovių susitarimai: socialinio dialogo galimybių išnaudojimas“, 2012 m. rugsėjo 10 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas SWD(2012)0264, p. 2.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

4. pabrėžia, kad bendrovių tarptautiniai susitarimai skiriasi, pvz., savo apimtimi, taikymo sritimi ir pasirašančiomis šalimis, atsižvelgiant į tikslus, susitarimo sudarymo pagrindus, šalių poreikius ir iškeltus uždavinius, ir kad įmonės ir įmonių kultūra taip pat labai skiriasi, todėl turi būti gerbiama sutartų pasirašančių šalių autonomija sudarant skirtingų rūšių bendrovių tarptautinius susitarimus;
5. ragina socialinius partnerius keistis patirtimi bendrovių tarptautinių susitarimų srityje;
6. pabrėžia, kad Komisijos svarstymai turėtų būti pagrįsti savanoriškai taikoma neprivaloma teisine sistema, kuri būtų neprivaloma socialiniams partneriams ir susijusioms įmonėms bei įmonių grupėms, ir ji turėtų būti grindžiama lankstumu ir konsultavimusi nacionaliniu lygmeniu siekiant suteikti bendrovių tarptautiniam susitarimui teisinį poveikį; aiškiai pabrėžia kolektyvinių darbo santykių subjektų ir socialinių partnerių autonomiją;
7. mano, kad derybose su Europos profesinių sąjungų federacijomis prireikus plačiai turėtų dalyvauti Europos įmonių tarybos; visų pirma todėl, kad jos gali nustatyti bendrovių tarptautinio susitarimo poreikį ar galimybes, pradėti procesą ir suteikti pagrindą deryboms, taip pat padėti užtikrinti skaidrumą ir informacijos apie susitarimus sklaidą susijusiems darbuotojams; palankiai vertina tai, kad kai kurios Europos profesinių sąjungų federacijos parengė procedūrinės taisyklės, kuriomis remiantis įtraukiamos Europos darbo tarybos;
8. yra įsitikinęs, kad būtina taikyti didžiausio palankumo principą (angl. *most favourable clause*) ir vadinamąją regreso vengimo išlygą (angl. *non-regression clause*) siekiant išvengti pavojaus, kad Europos bendrovių tarptautiniu susitarimu būtų nepaisoma nacionalinių kolektyvinių sutarčių ir nacionalinių bendrovių susitarimų arba jiems būtų pakenkta;
9. rekomenduoja nustatyti alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmą; mano, jog pirmiausia reikia numatyti bendrą įmonės lygmeniu veikiančią *ad hoc* mechanizmą, kuriuo, pvz., pasirašančios šalys būtų skatinamos savanoriškai susitarti dėl ginčų sprendimo sąlygų, kad kilus susitariančiųjų šalių konfliktui būtų galima rasti sprendimą; siūlo nustatyti, kad šios sąlygos būtų grindžiamos alternatyvaus ginčų sprendimo modeliais, dėl kurių susitarė ir kuriuos nustatė ES socialiniai partneriai sektorių lygmeniu; pripažįsta, kad daugelyje Europos lygmeniu sudarytų bendrovių tarptautinių susitarimų jau nustatyti veikiančios neteisminio ginčų sprendimo mechanizmai, ir ragina socialinius partnerius Europos lygmeniu aktyviau keistis informacija apie tai bei ieškoti būdų, kaip šiuos mechanizmus toliau vystyti ir (arba) tobulinti;
10. siūlo Komisijai rekomenduoti, kad sudarant Europos bendrovių tarptautinius susitarimus socialiniai partneriai atsižvelgtų į šiuos kriterijus: įgaliojimų suteikimo procedūrą, t. y. besiderančių susitariančiųjų šalių teisėtumo ir reprezentatyvumo išaiškinimą, susitarimo sudarymo vietą ir datą, dalykinę ir geografinę taikymo sritį, didžiausio palankumo principo ir vadinamosios regreso vengimo išlygos taikymą, susitarimo galiojimo trukmę, susitarimo nutraukimo sąlygas ir ginčų sprendimo mechanizmus, dalykus, kuriems taikomas atitinkamas susitarimas, ir kitus oficialius reikalavimus;
11. palankiai vertina Komisijos veiksmus, kurių ji imasi siekdama padėti socialiniams partneriams ir ekspertams keistis patirtimi, pvz., pavyzdžių rinkimą, duomenų bazių sudarymą ir tyrimų atlikimą;
12. šiuo atžvilgiu primena apie geriausią socialinių partnerių patirtį plėtojant tarpvalstybines partnerystes ir ragina Komisiją ir valstybes nares ateityje užtikrinti ES paramą tokioms partnerystėms;
13. ragina Europos socialinius partnerius visapusiškai išnaudoti galimybę sudaryti susitarimus ES lygmeniu, kaip nurodyta SESV 155 straipsnyje, kartu visiškai gerbiant savo autonomiją;
14. ragina Europos socialinius partnerius atlikti didesnę vaidmenį formuojant ES politikos kryptis; visų pirma ragina socialinius partnerius dalyvauti rengiant metinę augimo apžvalgą ir atlikti svarbesnį vaidmenį stebint valstybių narių pasiektą pažangą;
15. pabrėžia, kad svarbu skatinti, remti ir didinti atstovavimą moterims ir jų dalyvavimą skirtingo lygmens socialinio dialogo ir derybų dėl kolektyvinių sutarčių struktūrose ir įtraukti lyčių aspektą į atitinkamus forumus, kad būtų išgirstos moterų nuomonės ir lyčių lygybės klausimai būtų įtraukti į derybas dėl kolektyvinių sutarčių; pažymi, kad socialinis dialogas ir derybos dėl kolektyvinių sutarčių neabejotinai gali būti lyčių lygybės skatinimo darbo vietoje priemonėmis;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

16. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, ES socialiniams partneriams ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TA(2013)0387

Nelydimų nepilnamečių padėtis ES

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl nelydimų nepilnamečių padėties ES (2012/2263(INI))

(2016/C 093/26)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 3 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 67 ir 79 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos nuostatas, ypač į jos 24 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją ir į jos protokolus,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ETT) ir Europos žmogaus teisių teismo praktiką,
- atsižvelgdamas į 2010 m. gegužės 6 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui „Veiksmų planas dėl nelydimų nepilnamečių (2010–2014 m.)“ (COM(2010)0213),
- atsižvelgdamas į 2012 m. rugsėjo 28 d. Komisijos ataskaita Tarybai ir Europos Parlamentui „Veiksmų plano dėl nelydimų nepilnamečių laikotarpio vidurio ataskaita“ (COM(2012)0554),
- atsižvelgdamas į 2010 m. balandžio 20 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų planas“ (COM(2010) 0171),
- atsižvelgdamas į savo 2009 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai „Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė piliečių labui“ (Stokholmo programa) ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į ES gaires dėl smurto prieš moteris ir mergaites ir kovos su visų formų moterų diskriminacija,
- atsižvelgdamas į 2010 m. birželio 3 d. 3018-ajame Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje priimtas Tarybos išvadas dėl nelydimų nepilnamečių,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR ⁽²⁾,

⁽¹⁾ OL C 285 E, 2010 10 21, p. 12.

⁽²⁾ OL L 315, 2012 11 14, p. 57.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičiančią Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR2 ⁽¹⁾, taip pat į Komisijos komunikatą dėl prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategijos 2012–2016 m.,
- atsižvelgdamas į prieglobsčio direktyvas, ypač į 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų ⁽²⁾, 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyvą 2003/9/EB, nustatančią minimalias normas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo ⁽³⁾, ir į 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Komisijos reformos pasiūlymus dėl bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) priemonės, ypač į pakeistą pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria nustatomos normos dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo (Nauja redakcija) (COM(2011)0320), pakeistą pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl tarptautinės apsaugos statuso suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (COM(2011)0319) (Nauja redakcija) ir pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (Nauja redakcija) (COM(2008)0820),
- atsižvelgdamas į 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyvą 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 779/2007/EB, 2007–2013 m. laikotarpiui nustatantį smurto prieš vaikus, jaunimą ir moteris prevencijos ir kovos su juo bei aukų ir rizikos grupių apsaugos specialiąją programą („Daphne III“ programa) – Bendrosios programos „Pagrindinės teisės ir teisingumas“ dalį ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 23 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „ES readmisijos susitarimų vertinimas“ (COM(2011)0076),
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos pasiūlymus, ypač į jos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją Nr. 1810 (2011) dėl problemų, susijusių su nelydimų vaikų atvykimu į Europą, jų buvimu ir grąžinimu, į jos Ministrų komiteto rekomendaciją valstybėms narėms dėl nelydimiems nepilnamečiams migrantams skirtų gyvenimo planų (CM/Rec(2007)9) ir į jos Ministrų komiteto Dvidešimt gairių dėl priverstinio grąžinimo (CM(2005)40),
- atsižvelgdamas į tarptautinius vaiko teisių dokumentus, visų pirma į Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją, ypač į jos 3 straipsnį ir į JT Vaiko teisių komiteto Bendrąją pastabą Nr. 6 (2005 m.) „Elgesys su nelydimais vaikais ne jų kilmės šalyje“,

⁽¹⁾ OL L 101, 2011 4 15, p. 1.

⁽²⁾ OL L 337, 2011 12 20, p. 9.

⁽³⁾ OL L 31, 2003 2 6, p. 18.

⁽⁴⁾ OL L 348, 2008 12 24, p. 98.

⁽⁵⁾ OL L 251, 2003 10 3, p. 12.

⁽⁶⁾ OL L 199, 2007 7 31, p. 23.

⁽⁷⁾ OL L 173, 2007 7 3, p. 19.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 1997 m. JT Vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro gaires dėl bendrųjų principų ir procedūrų, kurie turi būti taikomi sprendžiant prieglobsčio prašančių nelydimų nepilnamečių klausimus,
 - atsižvelgdamas į 1992 m. priimtos JT konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (angl. CEDAW) bendrąją rekomendaciją Nr. 19,
 - atsižvelgdamas į 1993 m. gruodžio mėn. priimtą JT Generalinės Asamblėjos deklaraciją dėl smurto prieš moteris panaikinimo – pirmojo tarptautinio dokumento, skirto žmogaus teisėms ir susijusio vien tik su smurtu prieš moteris,
 - atsižvelgdamas į protokolą dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo ir baudimo už vertinamą ja, papildantį Jungtinių Tautų Organizacijos konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir Vystymosi komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones (A7-0251/2013),
- A. kadangi kiekvienais metais tūkstančiai jaunesnių nei 18 metų trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės nelydimi atvyksta į Europos Sąjungą arba atvykę čia būna nelydimi;
- B. kadangi įvairiose pasaulio šalyse besitęsiantys konfliktai ir dabartinė pasaulio ekonomikos krizė lėmė didelį atvykstančių nelydimų nepilnamečių srautą;
- C. kadangi esama įvairių nelydimų nepilnamečių atvykimo priežasčių: karas, smurtas, pagrindinių teisių pažeidimai, noras susijungti su šeimos nariais, gaivalinės nelaimės, skurdas, neteisėta prekyba, išnaudojimas ir kt.;
- D. kadangi ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas nelydimiems vaikams, tapusiems prekybos žmonėmis aukomis, nes dėl jų ypatingo pažeidžiamumo jiems reikalinga speciali pagalba ir parama;
- E. kadangi daugelis nepilnamečių atvyksta į ES bėgdami nuo priverstinių santuokų ir kadangi Europos Sąjunga turi aktyviau kovoti su šiuo reiškiniu;
- F. kadangi šie nepilnamečiai savaime yra ypač pažeidžiami ir kadangi būtina užtikrinti, jog būtų paisoma jų pagrindinių teisių;
- G. kadangi pagal Europos Sąjungos sutartį, Pagrindinių teisių chartiją ir JT Vaiko teisių konvenciją Europos Sąjunga ir valstybės narės privalo ginti vaiko teises;
- H. kadangi Stokholmo programoje nelydimų nepilnamečių apsaugai skiriama pirmenybė;
- I. kadangi įvairios šalys nelydimus nepilnamečius priima ir jiems skiria globą skirtingai ir neužtikrinamas vienodas ir veiksmingas jų apsaugos lygis;
- J. kadangi turi būti užtikrinta lyčių lygybė ir vienoda žmogaus teisių apsauga nelydimiems migrantams, mergaitėms ir berniukams, ir kadangi ypatingą dėmesį reikia skirti mergaičių patiriamiems žmogaus teisių pažeidimams ir tinkamos paramos bei atitinkamų priemonių teikimui;
- K. kadangi yra daug atvejų, kai vaikai dingsta iš prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo ir registracijos centrų;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Bendrosios rekomendacijos

1. primena, kad nelydimas nepilnamečis visų pirma yra vaikas, kuriam gali kilti pavojus, ir kad valstybės narės ir Europos Sąjunga, spręsdamos nelydimų nepilnamečių problemą, pirmiausia turi vadovautis vaikų apsaugos, o ne imigracijos politikos principais, taigi laikytis pagrindinio vaiko interesų apsaugos principo; primena, kad vaiku, taigi nepilnamečiu, laikytinas kiekvienas asmuo, jaunesnis nei aštuoniolikos metų; atkreipia dėmesį į tai, kad problemos ir sunkumai, su kuriais susiduria nelydimi nepilnamečiai, ypač mergaitės, ES yra dvigubai didesni; pabrėžia, kad jie yra ypač pažeidžiami, nes jie turi poreikių, kurie tokie patys, kaip kitų nepilnamečių, ir poreikių, kurie tokie patys, kaip kitų pabėgėlių, su kuriais juos sieja panaši patirtis; pabrėžia, kad mergaitės ir moterys migruodamos ypač patiria savo teisių pažeidimų ir kad nelydimoms mergaitėms ypač kyla pavojus, nes jos yra pagrindinis taikynys seksualinio išnaudojimo, prievartos ir smurto atvejais; atkreipia dėmesį į tai, kad valdžios institucijos ES dažnai elgiasi su nelydimais nepilnamečiais kaip su nusikaltėliais, pažeidusiais imigracijos įstatymus, o ne kaip su asmenimis, turinčiais teisių dėl savo amžiaus ir ypatingos padėties;

2. taip pat primena, kad valdžios institucijoms arba privačioms įstaigoms priimant bet kokius aktus dėl vaikų pirmenybė visų pirma turi būti teikiama vaiko interesams, kaip nurodyta teisės aktuose ir teismų praktikoje; ragina Komisiją skatinti tinkamai įgyvendinti ES teisės aktų nuostatas, susijusias su vaiko interesų apsauga, taip pat pasiūlyti strategines gaires, pagrįstas gerąja patirtimi, teismų praktika ir JT Vaiko teisių komiteto Bendrąja pastaba Nr. 6 (2005 m.) „Elgesys su nelydimais vaikais ne jų kilmės šalyje“, ir remiantis rodikliu bei kriterijų rinkiniu įvertinti, kokie yra pagrindiniai vaiko interesai; ragina Komisiją įgyvendinti teises ir neteises priemones siekiant užtikrinti tinkamą vaikų ir nelydimų nepilnamečių apsaugą, visų pirma gerinant tvarių sprendimų nustatymo metodus;

3. griežtai smerkia tai, kad esama spragų nelydimų nepilnamečių apsaugos Europos Sąjungoje klausimais, ir apgailestauja dėl to, kad kai kuriose valstybėse narėse šių nepilnamečių priėmimo sąlygos dažnai apgailėtinos ir esama daug jų pagrindinių teisių pažeidimų;

4. pabrėžia, kad svarbu, jog Europos Sąjunga ir valstybės narės priimtų suderintą sprendimą apsaugoti nelydimus nepilnamečius visiškai atsižvelgiant į pagrindines jų teises; palankiai vertina valstybes nares, pasirašiusias JT vaiko teisių konvencijos fakultatyvinį protokolą dėl vaikų teisinės apsaugos nuo blogiausių išnaudojimo formų;

5. palankiai vertina tai, kad Europos Komisija priėmė 2010–2014 m. veiksmų planą dėl nelydimų nepilnamečių; tačiau apgailestauja, kad Komisijos požiūris nepakankamai grindžiamas šių nepilnamečių pagrindinių teisių apsauga, ir pažymi, kad esamų priemonių neužtenka ir siekiant platesnės nelydimų nepilnamečių apsaugos reikalingos didesnio masto priemonės; primena, kad vienas iš ES veiksmų plano dėl nelydimų nepilnamečių tikslų buvo ES ir jos valstybių narių siekis kovoti su pagrindinėmis migracijos priežastimis ir įtraukti nelydimų nepilnamečių klausimą į vystomojo bendradarbiavimo politiką, taip padedant kurti saugią aplinką vaikams, kad jie galėtų augti savo kilmės šalyse; pabrėžia būtinybę toliau plėtoti preventinį ES nelydimų nepilnamečių politikos aspektą daugiau dėmesio skiriant pastangoms, susijusioms su skurdo panaikinimu, sveikatos ir darbo politikos sritimis, žmogaus teisių ir demokratizacijos klausimais, taip pat atstatymu po konfliktų; mano, kad ES turėtų laikytis ne tik Komisijos pasiūlyto veiksmų plano, bet ir nustatyti daugiau priemonių siekdama, kad pagrindinės nelydimų nepilnamečių teisės iš tiesų būtų sustiprintos; ypač pabrėžia poreikį sustiprinti teisėto globėjo statusą ES ir šalyse partnerėse ir mano, kad nepaprastai svarbu parengti stebėsenos planą bendradarbiaujant su kilmės ir visomis tranzito šalimis, norint užtikrinti, jog po grąžinimo ir reintegracijos savo kilmės šalyje vaikas būtų tinkamai apsaugotas;

6. apgailestauja, kad ES teisės normos dėl nelydimų nepilnamečių apsaugos nesuderintos, ir primygtinai ragina Komisiją parengti valstybėms narėms ir visiems specialistams skirtą vadovą, kuriame būtų nurodyti įvairūs teisiniai pagrindai, kad valstybėms narėms būtų lengviau tinkamai įgyvendinti tas teisės normas ir kad būtų sutvirtinta nelydimų nepilnamečių apsauga;

7. apgailestauja, kad trūksta oficialios patikimos statistikos apie nelydimus nepilnamečius; ragina valstybes nares ir Komisiją patobulinti statistikos apie nelydimus nepilnamečius, įskaitant statistiką apie jų amžių ir lytį, rinkimą, pagerinti statistinių duomenų rinkimo palyginamumą valstybėse narėse, pradėti ES taikyti suderintą duomenų rinkimo ir jų mainų metodą kiekvienoje valstybėje narėje užtikrinant asmens duomenų apsaugą, naudojantis platforma, apjungiančia visus

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

suinteresuotus subjektus, sprendžiančius nelydimų nepilnamečių problemas, ir parengiant nacionalinių ryšių palaikymo centrų sąrašą, statistikos ES lygiu rinkimui, labiau naudotis turimomis priemonėmis, pavyzdžiui, Eurostatu, FRONTEX, Europos prieglobsčio paramos biuru (EASO) ir Europos migracijos tinklu; pabrėžia, kad duomenys gali būti renkami siekiant geriau suvokti nelydimų nepilnamečių padėtį, geriau juos apsaugoti ir patenkinti jų poreikius; ragina Komisiją, valstybes nares, Europos lyčių lygybės institutą ir tarptautines bei nevyriausybinės organizacijas dėti daugiau pastangų renkanti, stebinti pagal lytį suskirstytus tikslus duomenis ir jais keičiantis, siekiant susidaryti išsamų vaizdą, kiek yra nelydimų mergaičių, ir išnagrinėti konkrečius šios grupės poreikius, siekiant užtikrinti joms paramą ir įdiegti konkrečias priemones šiems klausimams spręsti, taip pat keistis geriausia patirtimi, siekiant pagerinti padėtį;

8. primena, kad ES ir valstybės narės turėtų aktyviau bendradarbiauti su trečiosiomis kilmės ir tranzito šalimis sprendžiamos nelydimų nepilnamečių, pagarbos pagrindinėms jų teisėms klausimus ir tokius klausimus, kaip tvarių sprendimų nustatymas, šeimos paieška, prižiūrimas grįžimas ir readmisija, kai taip užtikrinami pagrindiniai vaiko interesai, šeimos ryšių atkūrimas ir reintegracija; taip pat ragina aktyviau bendradarbiauti su trečiosiomis kilmės ir tranzito šalimis klausimais, susijusiais su kova su prekyba žmonėmis, ypač vaikais, nepilnamečių išnaudojimu, ir šių veikų prevencija, nelegalios migracijos prevencija, kitų formų smurto prieš moteris, pavyzdžiui priverstinių santuokų, prevencija, taip pat Europos Sąjungai palaikant reguliarią dialogą su tomis šalimis ir Europos išorės veiksnių tarnybai (EIVT) vykdant savo veiklą; ragina Komisiją ir valstybes nares traukti vaikų apsaugos ir nelydimų nepilnamečių klausimą į vystomojo bendradarbiavimo politiką; pabrėžia ES imigracijos, prieglobsčio ir vaiko teisių politikos sričių nuoseklaus plėtojimo svarbą tiek nepilnamečių, esančių Europos Sąjungoje, tiek trečiojoje šalyje atžvilgiu, tinkamai atsižvelgiant į šių politikos sričių poveikį besivystančioms šalims; primena Lisabonos sutartyje įtvirtintą įsipareigojimą siekti politikos suderinamumo vystymosi labui; ragina Komisiją, valstybes nares ir trečiąsias šalis nelydimų nepilnamečių kilmės, perkėlimo ir kelionės tikslo šalyse remti visuomenės informuotumo didinimo kampanijas apie su vaikų migracija susijusią riziką, visų pirma apie nepilnamečių išnaudojimą ir organizuotą nusikalstamumą; pabrėžia, kad tyrimai, atliekami siekiant sužinoti asmens ir šeimos istoriją, labai svarbūs norint išsiaiškinti nepilnamečio kilmės sąlygas ir parengti individualų jo integracijos į atvykimo šalį arba reintegracijos kilmės šalyje planą;

9. primena, kad kova su prekyba žmonėmis – tai pirmiausias būtinas etapas, nes nepilnamečiai, ypač mergaitės, visų pirma susiduria su prekybos žmonėmis, su lytimi susijusio smurto ir išnaudojimo, ypač seksualinio išnaudojimo ir prievartos, rizika ir yra šių veiksmų pažeidžiami; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia numatyti veiksmingas priemones, skirtas prekybos žmonėmis, išnaudojimo darbe ir seksualinio išnaudojimo ir prievartos atvejų prevencijai, nustatymo, pranešimo, nukreipimo, tyrimo, priežiūros ir tolesnių veiksmų procedūroms, ir kad šių veiksmų taip pat reikia imtis trečiojoje šalyje, siekiant kovoti su prekyba žmonėmis priežastimis; atsižvelgdamas į tai ragina Komisiją ir valstybes nares būti budrioms ir veiksmingai įgyvendinti Direktyvą 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, Direktyvą 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija ir Direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtinausi nusikalstamų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai; taip pat ragina valstybes nares ir ES sutvirtinti policijos ir teismų bendradarbiavimą ir bendradarbiauti su ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatoriumi siekiant nustatyti asmenis, kurie galėtų būti prekybos žmonėmis aukos, didinti visuomenės sąmoningumą ir kovoti su prekyba žmonėmis; palankiai vertina tai, kad pagaliau patvirtinta Prekybos žmonėmis panaikinimo ES strategija 2012–2016 m., visų pirma jos nuostatos dėl gairių, susijusių su vaikų apsaugos sistemomis, parengimo finansavimo ir nuostatos dėl gerosios patirties mainų; primena valstybėms narėms apie JT vaiko teisių konvencijos 11 straipsnį, kuriame valstybės raginamos imtis priemonių kovojant su neteisėtu vaikų perkėlimu; ragina valstybes nares bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis sprendžiant vis didėjančią neteisėto vaikų gabenimo problemą; primygtinai ragina valstybes nares, kai įmanoma, patraukti kontrabandininkus baudžiamajon atsakomybėn taikant atitinkamas ir proporcingas sankcijas; yra susirūpinęs dėl daugelio nelydimų nepilnamečių, kurie slapstosi Europos Sąjungoje ir kuriems gresia itin didelis išnaudojimo ir piktnaudžiavimo pavojus, padėties; ragina valstybių narių valdžios institucijas ir pilietinės visuomenės organizacijas dirbti kartu ir imtis visų reikiamų priemonių šių vaikų apsaugai ir orumui užtikrinti;

10. apgailestauja, kad vaiko apsaugai nuolat skiriama pernelyg mažai lėšų, palyginus su kitais humanitariniais sektoriais; ragina Komisiją į nelydimus nepilnamečius atskirai atsižvelgti sudarant Europos prieglobsčio ir migracijos fondą, kad būtų galima lengviau užtikrinti tvarias vaikų apsaugos garantijas, įskaitant garantijas, susijusias su pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų, išorės sienų ir grąžinimo klausimais, ir Europos socialinį fondą, visų pirma siekiant remti labiausiai paveiktas

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

teritorijas; mano, kad tinkamas ilgalaikis finansavimas turėtų visų pirma būti skirtas programoms, kuriomis siekiama nustatyti nelydimus nepilnamečius, užtikrinti tinkamą jų priėmimą, apsaugą, teisėtų globėjų paskyrimą, šeimos paiešką, perkėlimą ir reintegraciją, taip pat sienos apsaugos ir valdžios institucijų pareigūnų mokymus;

Strateginės gairės

11. ragina Komisiją parengti valstybėms narėms skirtas strategines gaires, kurios turėtų remtis geriausia patirtimi, jose turi būti numatyti bendri būtiniausi standartai ir išsamiai nustatytas kiekvienas proceso etapas nuo nepilnamečio atvykimo į ES teritoriją iki to laiko, kai bus nustatytas tvarus sprendimas siekiant užtikrinti tinkamą jo apsaugą; ragina valstybes nares patvirtinti nacionalines nelydimų nepilnamečių strategijas, pagrįstas šiomis strateginėmis gairėmis, ir paskirti nacionalinius ryšių palaikymo centrus, atsakingus už šių priemonių ir veiksmų įgyvendinimo koordinavimą; ragina Komisiją stebėti padėtį ir veiksmus, kurių ėmėsi valstybės narės, bendradarbiaudamos su veikiančia ekspertų grupe, ir pateikti metinę ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai;

12. primena, kad vaikams negali būti draudžiama patekti į ES teritoriją ir reikalauja, kad valstybės narės visiškai laikytųsi tarptautinių ir Europos mastu nustatytų reikalavimų, kurie taikomi kiekvienam vaikui jų jurisdikcijoje, ir kurių jos negali savavališkai riboti, primena, kad nei vienas vaikas negali būti grąžinamas pagal suminę procedūrą prie kurios nors valstybės narės sienos;

13. ragina valstybes nares griežtai laikytis esminės pareigos niekada – be jokios išimties – nesulaikyti nepilnamečio; apgailestauja, kad iš dalies pakeistame Europos Parlamento ir Tarybos pasiūlyme dėl direktyvos, kurioje nustatomi prieglobsčio prašytojų priėmimo standartai, nedraudžiamas nelydimų prieglobsčio prašančių nepilnamečių sulaikymas ir primygtinai ragina valstybes nares laikytis direktyvoje nustatytų išskirtinėmis aplinkybėmis taikomų kriterijų; prašo Komisijos atsižvelgti į teismo praktiką ir ypač atidžiai taikyti Bendrijos nuostatas dėl nepilnamečių sulaikymo; primygtinai ragina valstybes nares apgyvendinti nepilnamečius specialiai vaikams skirtuose namuose, atsižvelgiant į jų amžių ir lytį;

14. mano, kad kiekvienos valstybės narės pareiga – nustatyti nelydimus nepilnamečius; prašo valstybių narių iš karto jiems atvykus nedelsiant nukreipti į specializuotas tarnybas, pavyzdžiui socialines ir švietimo tarnybas, kurios, viena vertus, turi įvertinti kiekvieno nepilnamečio individualias aplinkybes ir konkrečius apsaugos poreikius, visų pirma atsižvelgdamos į jo pilietybę, išsilavinimą, etninę, kultūrinę ir kalbinę kilmę ir pažeidžiamumą, antra vertus, nedelsiant jiems suprantama kalba ir forma, prireikus su vertėju, suteikti visą būtiną informaciją apie jų teises, apsaugą, teises ir pagalbos galimybes, taip pat apie procedūras ir jų reikšmę; ragina valstybes nares dalintis gerąja patirtimi apie vaikams skirtas priemones, kad jiems būtų suprantamai išaiškintos atitinkamos procedūros ir jų teisės; ragina valstybes nares atsižvelgiant į tai ypatingą dėmesį skirti nelydimiems vaikams, kuriems reikia specialios apsaugos, visų pirma nelydimiems vaikams, tapusiems prekybos žmonėmis aukomis, numatyti specialią jų tapatybės nustatymo, priėmimo ir apsaugos tvarką ir suteikti jiems reikiamą pagalbą bei apsaugą pagal Direktyvą 2011/36/ES;

15. apgailestauja, kad kai kuriose valstybėse narėse naudojami netinkami ir invaziniai medicininiai amžiaus nustatymo metodai, galintys sukelti traumą, ir kad naudojami metodai, pagrįsti kaulų susiformavimo ar dantų mineralizacijos lygiu, yra prieštaringai vertinami ir turi nemažą paklaidos ribą; ragina Komisiją į strategines gaires įtraukti bendrus amžiaus nustatymo metodo standartus, pagrįstus geriausia patirtimi; pagal šį metodą nepriklausomi, kvalifikuoti ir patyrę specialistai, remdamiesi mokslu, saugiai, atsižvelgdami į vaiką, jo lytį, ypatingą dėmesį atkreipdami į mergaites, ir sąžiningai atliktų daugiaplanį daugiadalykį vertinimą; primena, kad amžiaus nustatymas turi būti atliekamas gerbiant vaiko teises ir fizinę neliečiamybę, gerbiant žmogaus orumą, taip pat abejonės visada turi būti vertinamos nepilnamečio naudai; primena, kad medicininiai tyrimai turėtų būti atliekami tik tada, kai nelieka kitų amžiaus nustatymo būdų, ir kad vertinimo išvadas turėtų būti galima skųsti; palankiai vertina EASO veiklą šiuo klausimu, kuri turėtų būti taikoma visiems nepilnamečiams;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

16. ragina valstybes nares užtikrinti, kad būtų paskirtas globėjas arba atsakingas asmuo, kuris nuo pat nepilnamečio atvykimo į teritoriją iki to laiko, kai bus rastas tvarus sprendimas, jį lydėtų, jam padėtų ir atstovautų per visas procedūras, taip pat sudarytų jam galimybes visų procedūrų metu naudotis savo teisėmis, ir ragina nedelsiant informuoti nepilnamečius, kai toks asmuo jiems paskirtas; taip pat ragina šiems asmenims teikti specialius mokymus apie problemas, su kuriomis susiduria nelydimi nepilnamečiai, vaiko apsaugą ir vaiko teises, prieglobsčio bei migracijos teises aktus, taip pat suteikti šiems asmenims visišką veiksmų laisvę; mano, kad šiems asmenims turėtų būti vykdomi nuolatiniai ir tinkami mokymai ir nuolat vykdoma nepriklausoma jų stebėseną; prašo Komisijos į strategines gaires įtraukti bendrus standartus, pagrįstus geriausios patirties pavyzdžiais, susijusiais su šių asmenų įgaliojimais, funkcijomis, gebėjimais ir kvalifikacija;

17. ragina valstybes nares užtikrinti, kad pareigūnai ir valdžios institucijų darbuotojai, kuriems gali tekti bendrauti su nelydimais nepilnamečiais, įskaitant nepilnamečius, nukentėjusius nuo prekybos žmonėmis, būtų kvalifikuoti ir tinkamai apmokyti, siekiant įgalinti juos nustatyti ir tinkamai nagrinėti šiuos atvejus, taip pat ragina teikti jiems tinkamus mokymus apie nelydimų nepilnamečių specialius poreikius ir vaikų teises, vaikų elgesį ir psichologiją, prieglobsčio ir migracijos teisę; ragina valstybes nares rengti privalomus darbuotojų, prieglaudose priimančių nelydimus nepilnamečius, taip pat apklausos atlikėjų, sprendimus priimančių asmenų ir nelydimų nepilnamečių teisinių atstovų mokymus lyčių klausimais ir užtikrinti, kad valstybių narių policija ir teisinės institucijos nuolat dalyvautų mokymuose lyčių klausimais; pabrėžia, kad už nepilnamečių atsakingas asmuo jį turėtų informuoti ir konsultuoti, tačiau tai gali tik papildydamos teisinės konsultacijas, bet jų nepakeisdamas; pabrėžia, kad, nepaisant vaiko pilietybės arba to, ar ši pilietybė pripažinta, ta valstybė narė, kurioje nelydimas nepilnamečis yra, turi globoti vaiką ir užtikrinti visišką jo apsaugą;

18. siekiant užtikrinti darnius ir visoje ES vienodus nelydimų nepilnamečių apsaugos standartus, ragina valstybes nares nelydimiems nepilnamečiams, nesvarbu, koks jų statusas, tokiomis pačiomis sąlygomis, kurios sudarytos priimančioje šalyje gyvenantiems vaikams, teikti vienodą apsaugą:

- tinkamas apgyvendinimo sąlygas: jų apgyvendinimo vietoje turėtų būti tinkamos sanitarinės sąlygos, jeigu jie apgyvendinami vadinamajame centre, nereikėtų jų apgyvendinti uždarame centre, ir pirmomis dienomis turėtų būti apgyvendinami įstaigoje, kuri skirta specialiai nelydimiems nepilnamečiams priimti; po pirmojo etapo jiems turėtų būti suteikiama pastovesnė gyvenimo vieta; nelydimi nepilnamečiai visuomet turėtų būti apgyvendinami atskirai nuo suaugusiųjų; centras turėtų būti pritaikytas nepilnamečių poreikiams ir jame turėtų būti teikiamos tinkamos paslaugos; tam tikrais atvejais ir jei nepilnamečis pageidauja, reikėtų skatinti apgyvendinti nepilnamečių šeimose ir vadinamosiose šeimynose, taip pat kartu su kitais nepilnamečiais, su kuriais jį sieja giminystės ar kiti artimi ryšiai;
- nuo tada, kai nustatyta, kad jie yra nelydimi nepilnamečiai, jiems reikia teikti tinkamą materialinę išlaikymą, teisinę pagalbą ir psichologinę priežiūrą;
- teisę į išsilavinimą, profesinį mokymą ir socialinę pedagoginę pagalbą, taip pat galimybę nedelsiant ją gauti; priimančiojoje šalyje turi būti nedelsiant sudarytos sąlygos nepilnamečiams lankyti mokyklą; taip pat, esant poreikiui, nedelsiant, kai tik nelydimi nepilnamečiai atvyksta į valstybės narės teritoriją, jiems turėtų būti suteiktos galimybės lankyti tinkamus kalbų, visų pirma tos šalies oficialiosios kalbos, kursus; valstybės narės turėtų sudaryti lengvesnes ankstesnio vaikų mokymosi pripažinimo sąlygas, kad jie galėtų toliau mokytis Europoje;
- teisę į sveikatos priežiūrą ir galimybę naudotis tinkamomis medicininės priežiūros paslaugomis; valstybės narės taip pat turėtų teikti tinkamą medicininę ir psichologinę pagalbą nepilnamečiams, kurie buvo kankinti, seksualiai išnaudoti ar patyrė kitokios formos smurtą; taip pat valstybės narės turėtų prirėikus teikti specialų gydymą (t. y. galimybę naudotis reabilitacijos paslaugomis) nepilnamečiams, kurie tapo bet kokio pobūdžio piktnaudžiavimo, išnaudojimo ar kitokio žiauraus, nežmoniško ir orumą žeminančio elgesio arba ginkluotų konfliktų aukomis;
- galimybę gauti informaciją ir naudotis žiniasklaidos priemonėmis (radiju, televizija, internetu), kad būtų patenkinti jų bendravimo poreikiai;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- teisę į laisvalaikį, įskaitant teisę į žaidimus ir pramogas;
- kiekvieno nelydimo nepilnamečio teisę toliau naudoti ir vystyti savo kultūrinę tapatybę ir vertybes, įskaitant gimtąją kalbą;
- teisę skelbti ir praktikuoti savo religiją;

19. primena, kad visos procedūros turi būti pritaikytos nepilnamečiams, tinkamai atsižvelgiant jų amžių, brandą ir supratimo lygį, atitikti vaikų poreikius pagal Europos Tarybos gaires dėl vaiko interesus atitinkančio teisingumo, ir palankiai vertina Komisijos veiklą skatinant laikytis šių gairių; per visus procedūrų etapus reikėtų išklausti nepilnamečio nuomonę ir į ją atsižvelgti, pasitelkiant kompetentingus ir apmokytus specialistus, kaip antai psichologus, socialinius darbuotojus ir kultūrinio tarpininkavimo specialistus;

20. džiaugiasi pažanga, pasiekta priimant prieglobsčio teisės aktus ir ragina valstybes nares vykdyti reikiamas teises ir administracines reformas siekiant veiksmingai įgyvendinti jų nuostatas; vis dėlto primena, kad pagal ES prieglobsčio politiką nelydimi nepilnamečiai pirmiausia turi būti laikomi vaikais, todėl ragina valstybes nares nelydimiems nepilnamečiams, jeigu įmanoma, netaikyti supaprastintų procedūrų ir pasienio procedūrų; taip pat primena, kad valstybė narė, atsakinga už nelydimo nepilnamečio prieglobsčio prašymo, pateikto daugiau nei vienoje valstybėje narėje, nagrinėjimą, jeigu valstybių narių teritorijoje teisėtai nėra nei vieno jo šeimos nario, yra valstybė, kurioje prašymą pateikęs nepilnametis yra, ir ragina valstybes nares atsižvelgti į Europos Teisingumo Teismo sprendimus; pabrėžia, kad atsižvelgiant į konkrečius nelydimų nepilnamečių poreikius, jų prieglobsčio prašymus pagal įprastinę sistemą būtina išnagrinėti pirmumo tvarka ir skubiai, norint kuo greičiau priimti tinkamą sprendimą; ragina valstybes nares plėtoti prieglobsčio sistemas siekiant sukurti suderintą ir vaiko interesus atitinkančią institucinę sistemą, kurioje būtų atsižvelgiama į nelydimų nepilnamečių, visų pirma nukentėjusių nuo prekybos žmonėmis, specialius poreikius ir įvairius jų patiriamus sunkumus;

21. pabrėžia, kad bet koks su nelydimais nepilnamečiais susijęs sprendimas turėtų būti grindžiamas individualiu vertinimu ir turi būti tinkamai atsižvelgta į vaiko interesus;

22. smerkia tai, kad šie nepilnamečiai, tapę pilnamečiais, staiga atsiduria labai nestabilioje padėtyje; ragina valstybes nares keistis geriausia patirtimi ir numatyti procedūras, pagal kurias būtų padedama šiems nepilnamečiams pereinamuojų į pilnametystę laikotarpiu; palankiai vertina Europos Tarybos veiklą šiuo klausimu ir ragina Komisiją į savo strategines gaires įtraukti nepilnamečiams skirtų ir kartu su jais rengiamų individualių gyvenimo planų rengimo geriausios patirties pavyzdžius;

23. ragina valstybes nares įgyvendinant ir stebint gyvenimo planus bei užtikrinant koordinavimą apibrėžti kiekvieno partnerio pareigas, visų pirma nacionalinių ir vietos valdžios institucijų, socialinių tarnybų, su jaunimu dirbančių darbuotojų, šeimų ir teisinių atstovų;

24. tvirtai pabrėžia, kad nuo nelydimo nepilnamečio atvykimo į ES teritoriją pagrindinis tikslas turi būti ieškoti tvaraus sprendimo atsižvelgiant į jo interesus; primena, kad to sprendimo visada reikia pradėti ieškoti nuo galimybių sujungti šeimą ES arba už jos ribų įvertinimo, jeigu tai atitinka vaiko interesus; pabrėžia, kad iš principo galima prašyti nepilnamečio padėti surasti šeimos narius, tačiau jis neturi jokios pareigos bendradarbiauti ir tai negali paveikti jo prašymo suteikti tarptautinę apsaugą svarstymo; primena, kad tais atvejais, kai nepilnamečių ar jų šeimos narių, ypač likusių kilmės šalyje, gyvybei gresia pavojus, su tais asmenimis susijusi informacija turi būti renkama, tvarkoma ir perduodama konfidencialiai siekiant nesukelti grėsmės jų gyvybei; ragina valstybes nares ir visas jų kompetentingas valdžios institucijas patobulinti bendradarbiavimą, visų pirma pašalinant visas biurokratinės kliūtis, kad būtų atliekama greita šeimos paieška ir (arba) susijungimas, ir dalintis gerąja patirtimi; prašo Komisijos stebėti Direktyvos 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą, ypač jos 10 straipsnio 3 dalies, įgyvendinimą;

25. prašo Komisiją į strategines gaires įtraukti bendrus standartus, pagrįstus geriausios patirties pavyzdžiais, susijusiais su reikalavimais, kurie turi būti patenkinti, kad nepilnamečiai būtų grąžinti tokomis pačiomis sąlygomis, atsižvelgiant į jo interesus ir remiantis 2011 m. Komisijos paskelbtais lyginamaisiais geriausios patirties tyrimais nepilnamečių grąžinimo srityje, kuriuose pateikiamas kontrolinis sąrašas ir surinkti praktiniai duomenys; ryžtingai primena, kad joks sprendimas dėl nepilnamečio grąžinimo negali būti priimtas, jei neatsižvelgiama į vaiko interesus, jei kyla rizika nepilnamečio gyvybei,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

fizinei ar psichinei sveikatai ir gerovei, saugumui, nepilnamečio pagrindinėms teisėms ar jo šeimos narių pagrindinėms teisėms, ir kad reikia išsamiai įvertinti individualias kiekvieno nepilnamečio (ir jo šeimos narių, jeigu svarstoma šeimos susijungimo galimybė) aplinkybes ir į jas atsižvelgti; primena, kad sprendimas grąžinti gali būti priimamas tik po to, kai įsitikinama, jog nepilnamečiui šalyje, į kurią jis grąžinamas, bus taikomos saugumą užtikrinančios, konkrečios ir jam tinkamos nuostatos, pagal kurias bus atsižvelgta į jo teises ir užtikrinamos jo adaptacijos grąžinimo šalyje priemonės; primygtinai ragina valstybes nares siekiant užtikrinti saugų vaiko grąžinimą įdiegti bendradarbiavimo su kilmės ir tranzito šalimis ir jų priežiūros mechanizmus ir bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis tarptautinėmis ir vietos organizacijomis užtikrinti nepilnamečių saugumą ir reintegraciją jiems grįžus; pažymi, kad šie susitarimai – labai svarbus grąžinimo mechanizmo aspektas; prašo Komisijos vertinant Direktyvą 2008/115/EB pagrindinį dėmesį skirti jos, ypač jos 10 straipsnio, 14 straipsnio 1 dalies c punkto ir 17 straipsnio, poveikiui nelydimiems nepilnamečiams; ragina ES įsipareigoti gerinti savo atsaką, kad būtų pašalintos galimos paskatos migracijai, įskaitant ankstyvą ir priverstinę santuoką, žalingą tradicinę praktiką, pavyzdžiui moters lyties organų žalojimą ir seksualinį smurtą, visame pasaulyje;

26. pabrėžia, kad nelydimo nepilnamečio integracija priėmimo šalyje turi būti įgyvendinama pagal individualų gyvenimo planą, parengtą konkrečiai atitinkamam nepilnamečiui ir kartu su juo, visapusiškai gerbiant jo etninę kilmę, religines pažiūras, kultūrą ir kalbą;

27. ragina valstybes nares nustatyti pareigą valdžios institucijoms imtis veiksmų dėl nelydimų nepilnamečių, nukentėjusių nuo elgetavimo; mano, kad turėtų būti visomis priemonėmis stengiamasi užkirsti kelią nepilnamečių išnaudojimui verčiant juos elgetauti;

o

o o

28. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Europos Tarybai.

P7_TA(2013)0388

Padėtis Kongo Demokratinėje Respublikoje

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Kongo Demokratinėje Respublikoje (2013/2822(RSP))

(2016/C 093/27)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas,
- atsižvelgdamas į ES vyriausiosios įgaliotinės Catherine Ashton 2013 m. rugpjūčio 30 d. pareiškimą dėl padėties Šiaurės Kivu ir 2012 m. birželio 7 d. bei 2012 m. liepos 10 d. pareiškimus dėl padėties rytinėje Kongo dalyje,
- atsižvelgdamas į AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos rezoliuciją dėl nestabilumo ir nesaugumo Didžiųjų ežerų regione ir, visų pirma, rytinėje Kongo Demokratinės Respublikos (KDR) dalyje, kuri priimta 2012 m. lapkričio 27–29 d. Paramaribe (Suriname) vykusiamе jos susitikime,
- atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 22 d. Tarybos išvadas dėl Didžiųjų ežerų regiono ir 2012 m. gruodžio 10 d., 2012 d. lapkričio 19 d. ir 2012 m. birželio 25 d. išvadas dėl padėties rytinėje KDR dalyje,
- atsižvelgdamas į 2012 m. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 2053 dėl padėties KDR, 2010 m. rezoliuciją Nr. 1925, 2008 m. rezoliuciją Nr. 1856, kurioje pagrindžiami JT misijos KDR įgaliojimai (Jungtinių Tautų Organizacijos stabilizavimo misija Kongo Demokratinėje Respublikoje, Munusco), ir 2013 m. rezoliuciją Nr. 2098, kuria atnaujinami misijos Monusco įgaliojimai,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 28 d. JT generalinio sekretoriaus ataskaitą dėl Jungtinių Tautų Organizacijos stabilizavimo misijos Kongo Demokratinėje Respublikoje,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 25 d. pateiktą JT Saugumo Tarybos pirmininko pareiškimą dėl padėties Didžiųjų ežerų regione,
 - atsižvelgdamas į Afrikos Sąjungos (AS) taikos ir saugumo tarybos sprendimą dėl padėties Didžiųjų ežerų regione, ypač rytinėje Kongo Demokratinės Respublikos (KDR) dalyje, priimtą 2013 m. rugpjūčio 28 d. vykusiame 393-iaame susitikime,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės konferencijos Didžiųjų ežerų regiono klausimu (ICGRL) valstybių narių ir vyriausybių vadovų 2013 m. rugpjūčio 6 d. ir 2012 m. lapkričio 24 d. pareiškimus dėl saugumo padėties KDR,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 13–14 d. vykusiame 14-ame aukščiausiojo lygio frankofonijos susitikime Tarptautinės Frankofonijos organizacijos priimtą rezoliuciją dėl padėties Kongo Demokratinėje Respublikoje,
 - atsižvelgdamas į 2000 m. birželio mėn. pasirašytą Kotonu partnerystės susitarimą,
 - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliucijas 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009) ir 1960 (2010) dėl moterų, taikos ir saugumo,
 - atsižvelgdama į 1949 m. Ženevos konvencijos 3 straipsnį ir į jos II protokolą, kuriais draudžiamos masinės žudynės, žaginimai, priverstinis verbavimas ir kiti žiaurumai,
 - atsižvelgdamas į 1989 m. lapkričio 20 d. Tarptautinę vaiko teisių konvenciją, kurioje visų pirma draudžiama įtraukti vaikus į ginkluotus konfliktus,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės vaiko teisių konvencijos neprivalomą protokolą dėl vaikų įtraukimo į ginkluotus konfliktus, kurią ratifikavo Didžiųjų ežerų regiono šalys,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir 1966 m. Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą,
 - atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją, kurią KDR ratifikavo 1982 m.,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi nuo praėjusio liepos mėnesio smurto proveržių rytinėje KDR dalyje vis daugėja, kariniai veiksmai tarp M23 grupuotės ir vyriausybės karinių pajėgų atsinaujino, todėl tūkstančiai žmonių žuvo, daugybė sužeista, įskaitant išpuolius prieš civilius gyventojus ir Jungtinių Tautų taikdarius; kadangi humanitarinė padėtis išlieka kritiška;
- B. kadangi dėl atsinaujinančio karinio konflikto Kivu regionas patyrė žiaurumų ir smurto protrūkių, įskaitant plėšikavimus, seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties, grobimus, priverstinį karinių grupuočių vykdomą vaikų verbavimą ir žmogaus teisių pažeidimus, kurie ir toliau išlieka ypač opia problema, užkertančia kelią JT Saugumo Tarybos ir regioninių institucijų pajėgoms stengiantis užbaigti konfliktą;
- C. kadangi 2013 m. rugpjūčio 28 d. išpuolio prieš M23 sukilėlių grupuotę metu Kibačio aukštumose Šiaurės Kivu nužudytas JT taikdarys ir sužeista 10 asmenų, nes Jungtinių Tautų Organizacijos stabilizavimo misija Kongo Demokratinėje Respublikoje (Monusco) palaikė Kongo ginkluotąsias pajėgas (FARDC) ginant Gomos civilių gyvenamąsias teritorijas;
- D. kadangi daugiau nei 2,7 mln. šalies viduje perkeltųjų asmenų buvo priversti palikti namus, įskaitant daugiau nei 1 mln. asmenų vien tik 2012 m., ir daugiau nei 440 000 pabėgėlių iš Kongo pasitraukė į kitas Afrikos šalis, 6,4 mln. žmonių reikalinga pagalba maistu ir pagalba ekstremaliosios situacijos atveju – šiuo metu jie vos išgyvena esant pavojingoms sąlygoms, susidariusioms dėl pasikartojančių kovų ir žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų rytinėje KDR dalyje;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- E. kadangi tai, kad KDR baudžiamojon atsakomybėn netraukiami asmenys, atsakingi už žmogaus teisių pažeidimus ir karo nusikaltimus, o tai skatina nebaudžiamumo atmosferą ir sudaro sąlygas vykdyti naujus nusikaltimus,
- F. kadangi nuo 2013 m. gegužės mėnesio derybos tarp sukilėlių grupuočių ir KDR valstybės nutrauktos; kadangi reikia atkreipti dėmesį į tai, kad M23 grupuotės sukilėliai, kurie po 2 000 m. taikos susitarimo įsiliejo į kariuomenės gretas, 2012 m. balandžio mėn. sukilo, ir kad M23 grupuotė yra viena iš daugelio ginkluotų grupuočių, kovojančių šiame išteklių turtingame regione;
- G. kadangi Didžiųjų ežerų regiono (ICGLR) šalių 7-asis aukščiausiojo lygio susitikimas prasidėjo 2013 m. rugsėjo 5 d. ir jame raginama atnaujinti taikos derybas ir skubiai jas baigti;
- H. kadangi pagal 2013 m. kovo 28d. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2098 (2013) iki 2014 m. kovo 31d. pratęsti Monusco įgaliojimai ir išimties tvarka sukurtas „intervencijos“ būrys, priklausantis operacijai, kurioje dalyvauja 19 815 karių;
- I. kadangi 2012 m. ICGLR valstybės narės pradėjo taikyti bendrą tikrinimo mechanizmą, kuriuo siekiama stebėti karinių pajėgų veiksmus rytinėje KDR dalyje ir dislokuoti numatytas neutralias tarptautines pajėgas;
- J. kadangi JT ekspertų grupė paskelbė įrodymų, pagal kuriuos Ruanda turi ryšių su sukilėliais, o JAV paragino Kigalį nutraukti paramą; kadangi Ruanda kelis kartus paneigė turinti bet kokių ryšių su M23 grupuote;
- K. kadangi seksualinis smurtas ir dar labiau paplitę žaginimai kaip karo ginklas turi milžiniškus padarinius, kaip antai fizinis ir psichologinis aukų sužlugdymas, ir turi būti laikomi karo nusikaltimais; kadangi nacionalinės valdžios institucijos ir tarptautinė bendruomenė daug investavo į pastangas stiprinti teismų sistemą, ypač iš karinės pusės, ir skatinti imtis tyrimų bei taikyti baudžiamąjį persekiojimą dėl seksualinio smurto; kadangi pradėti teismo procesai, tačiau sprendimai buvo nepakankamai vykdomi, ir daugeliu atvejų kaltieji turi galimybę pabėgti, be to, per mažai pastangų dedama siekiant kompensuoti aukoms padarytą žalą;
- L. kadangi būtina spręsti konflikto pasekmes, visų pirma vykdant demilitarizavimą, persvarstant vietos valdymą, vykdant demobilizaciją, buvusių kovotojų reintegraciją, pabėgėlių grąžinimą į tėvynę, žmonių, kurie buvo perkelti savo šalyje, apgyvendinimą ir perspektyvių plėtros programų įgyvendinimą;
- M. kadangi Europos Sąjunga prisideda prie teisingumo ir saugumo sektorių (policijos ir kariuomenės) atkūrimo ir siekia užtikrinti, kad jie gerai funkcionuotų, naudodama finansinės ir techninės pagalbos priemones ir mokydama darbuotojus įgyvendinant Europos Sąjungos misiją teikti patarimus ir paramą saugumo sektoriaus reformai Kongo Demokratinėje Respublikoje (EUSEC RD), taip pat Europos Sąjungos policijos misiją (EUPOL RD),
- N. kadangi neteisėto šalies gamtos išteklių, kurių dalis patenka į kitas šalis, naudojimo problema yra vienas iš veiksnių, kurstančių ir aštrinančių konfliktą KDR, ir išlieka viso regiono nesaugumo priežastimi;
- O. kadangi didėjantis nedarbas, socialinė krizė, maisto krizė, pagrindinių paslaugų nepakankamumas, gyventojų skurdas ir aplinkos niokojimas KDR taip pat iš dalies yra šalies ir Didžiųjų ežerų regiono nestabilios padėties priežastys;
- P. kadangi pastaraisiais mėnesiais nepadaryta jokios pažangos dėl įstatymo projekto, susijusio su žmogaus teisių gynėjų apsauga, kovotojų už žmogaus teises ir žurnalistų represijų atvejų KDR padaugėjo, jie savavališkai suimami ir bauginami; kadangi jokių veiksmų nebuvo imtasi, kad kaltininkai būtų perduoti teisėsaugai;
- Q. kadangi 2013 m. balandžio 9 d. atnaujinus apeliacinį procesą Aukščiausiam karo teisme dėl 2010 m. birželio mėn. įvykdyto organizacijos „Nebylieji balsai“ (angl. *Voice of the Voiceless* (VSV)) vykdomojo direktoriaus Floriberto Chebeya, Pasaulio organizacijos prieš kankinimus generalinės asamblėjos (angl. *General Assembly of the World Organisation Against Torture* (OMCT)) nario ir organizacijos „Nebylieji balsai“ nario Fidèle Bazanos nužudymo, gynybos advokatai Peter Ngomo Milambo, Emmanuel Ilunga Kabengele ir Regine Sesepe sulaukė grasinimų;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

R. kadangi 2013 m. rugpjūčio 7 d. Katangos provincijos teritorijoje Pweto esančiame kaime *Kawakolo* nevyriausybines organizacijos „Libertas“ narys Godfrey Mutombo buvo žiauriai nužudytas sukilėlių grupių narių, kurios nuo 2011 m. daugelyje kaimų šiaurinėje provincijos dalyje skleidžia terorą;

1. reiškia gilų susirūpinimą dėl pastaruoju metu suaktyvėjusio smurto proveržio rytinėje KDR dalyje, nes dėl jo KDR ir visame regione kilo sunkių politinių, ekonominių, socialinių, humanitarių ir su saugumu susijusių padarinių, o padėtis šiame regione ir taip yra nestabili ir nepastovi;

2. griežtai smerkia pastarąjį smurto protrūkį rytinėje KDR dalyje, ypač M23 grupuotės ir kitų ginkluotų grupuočių, ypač Ruandos demokratiškos išlaisvinimo pajėgų (FDLR), vykdomą beatodairišką šaudymą, dėl kurio žuvo civilių gyventojų, jie buvo sužeisti ir patyrė nuostolių; smerkia tikslinius sukilėlių išpuolius prieš Jungtinių Tautų Organizacijos stabilizavimo misiją Kongo Demokratinėje Respublikoje (Monusco), per kuriuos žuvo daug žmonių, įskaitant Tanzanijos taikos palaikymo pajėgų narius, ir buvo sužeista kitų asmenų; primygtinai ragina visas susijusias šalis suteikti galimybę patekti į šalį humanitarinėms organizacijoms, kurios atvyksta padėti kenčiantiems civiliams gyventojams, ir apsaugoti jas;

3. reikalauja nedelsiant nutraukti visus žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant nerimą keliantį ir plačiai paplitusį seksualinį smurtą dėl lyties (2008 m. birželio 19 d. JT Saugumo Tarybos rezoliucija 1820) ir ginkluotųjų pajėgų vykdomą apgailėtiną vaikų ėmimą į kariuomenę ir išnaudojimą; reiškia savo solidarumą su nuo karo nukentėjusiais KDR žmonėmis;

4. pabrėžtinai ragina visas susijusias institucijas imtis skubių veiksmų siekiant pradėti nešališką išsamų tyrimą dėl visų praeityje ir šiuo metu įvykdytų žmogaus teisių pažeidimų atvejų ir visapusiškai bendradarbiauti su Tarptautiniu baudžiamuoju teismu; primygtinai ragina imtis veiksmų, kad būtų galima užtikrinti, jog būtų pranešama apie žmogaus teisių pažeidimų, karo nusikaltimų, nusikaltimų žmoniškumui, seksualinės prievartos prieš moteris ir vaikų kareivių verbavimo nusikaltimų vykdytojus, jie būtų nustatomi, traukiami baudžiamojon atsakomybėn ir baudžiami pagal nacionalinės ir tarptautinės baudžiamosios teisės normas;

5. griežtai smerkia visų formų išorės paramą M23 grupuotei ir kitoms baimę skleidžiančioms pajėgoms KDR ir reikalauja nedelsiant visam laikui nutraukti tokios paramos teikimą;

6. reiškia paramą intervencijos būriui Monusco, kurio misija yra imtis atsakomųjų veiksmų prieš ginkluotas grupuotes, įskaitant M23 grupuotę, labai džiaugiasi misijos Monusco aktyviais veiksmais įgyvendinant jos įgaliojimus, ypač saugant civilius gyventojus, ir skatina toliau dėti šias pastangas; primygtinai ragina visų pirma JT Saugumo Tarybą imtis visų būtinų veiksmų pagal 2013 m. Saugumo Tarybos rezoliuciją 2098, kad būtų galima apsaugoti civilius gyventojus rytinėje KDR dalyje;

7. ragina taikant išplėstą bendro tikrinimo mechanizmą atlikti išsamų tyrimą dėl šaltinių, iš kurių KDR teritorijoje į kaimyninę Ruandą buvo paleistos minosvaizdžio minos ir numestos bombos; ragina užtikrinti didesnę skaidrumą rengiant ataskaitas, kurios ruošiamos taikant išplėstą bendro tikrinimo mechanizmą, ir jas rengti dažniau;

8. pabrėžia, kad bet koks tiesioginis KDR kaimyninių šalių įsikišimas gali tik pabloginti šią padėtį; ragina visus susijusius regiono veikėjus laikytis kuo santūriau ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų ar pareiškimų, kurie galėtų dar labiau pabloginti padėtį; ragina kaimynines šalis užtikrinti, kad bus visiškai paisoma KDR suverenumo ir jos teritorinio vientisumo;

9. palankiai vertina Tarptautinės Didžiųjų ežerų regiono konferencijos (angl. ICGLR) valstybių narių, Afrikos Sąjungos (AS) ir JT pastangas vykdant veiksmus ir iniciatyvas, kuriais siekiama surasti ilgalaikį, struktūrišką ir taikų politinį krizės sprendimą; ragina laikytis visų Taikos, saugumo ir bendradarbiavimo pagrindų susitarimo nuostatų;

10. ragina Didžiųjų ežerų regiono valstybes, ypač laikantis įsipareigojimų, priimtų 2013 m. vasario mėn. Adis Abeboje pasirašant susitarimus, aktyviai dalyvauti kartu skatinant taiką, stabilumą ir saugumą, kad pagerėtų ekonominis regiono vystymasis, ypatingą dėmesį skiriant susitaikymui, pagarbai žmogaus teisėms, kovai su nebaudžiamumu, siekiant sukurti nešališką teismų sistemą ir užtikrinti geresnę vyriausybės atskaitomybę;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

11. palankiai vertina globojant Tarptautinės Didžiųjų ežerų regiono konferencijos pirmininkui Ugandos prezidentui Yoweri Museveni 2013 m. rugsėjo 5 d. Kampaloje vykusį dialogą dėl taikos regione, skatina visus susijusius veikėjus dalyvauti šiame dialoge ir ragina Kongo valdžios institucijas išlaikyti dialogą su bendruomenėmis, ypač tomis, kurios nukentėjo nuo konflikto;
12. ragina AS ir Didžiųjų ežerų regiono šalis imtis tolesnių priemonių kovojant su neteisėtu gamtos išteklių eksploatavimu ir jų prekyba, nes tai yra viena iš ginklų platinimo ir neteisėtos prekybos ginklais priežasčių; tokia padėtis yra vienas iš pagrindinių veiksnių, dėl kurių kurstomi ir gilinami konfliktai Didžiųjų ežerų regione;
13. ragina tarptautinę bendruomenę ir ypač ES, AS ir JT dėti visas įmanomas pastangas, siekiant suteikti koordinuotesnę ir veiksmingesnę pagalbą žmonėms rytinėje KDR dalyje ir prisidėti prie pastangų reaguojant į humanitarinę nelaimę;
14. palankiai vertina tai, kad Komisija skyrė papildomus 10 mln. EUR, kad būtų galima 2,5 mln. KDR gyventojų suteikti nedelsiant būtiną pagalbą, tokiu būdu ES pagalba ekstremalios situacijos atveju KDR ir Didžiųjų ežerų regionui 2013 m. siekia 71 mln. EUR, o ES tampa didžiausia šaliai teikiamos humanitarinės pagalbos donore;
15. primygtinai ragina KDR vyriausybę pabaigti įgyvendinti saugumo sektoriaus reformas ir ragina nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis dėti pastangas siekiant padidinti šalies autoritetą ir teisinės valstybės principų laikymąsi KDR, ypač valdymo ir saugumo srityse, taip pat glaudžiai bendradarbiaujant su ES misija teikti patarimus ir paramą saugumo sektoriaus reformai Kongo Demokratinėje Respublikoje (EUSEC) ir ES policijos misija (EUPOL); būtina toliau dėti šias pastangas siekiant įtvirtinti taiką ir saugumą šalyse ir Didžiųjų ežerų regione;
16. ragina KDR parlamentą, senatą ir prezidentą Josephą Kabilą įgyvendinti visas būtinas priemones siekiant sutvirtinti demokratiją ir užtikrinti tikrą visų politinių jėgų, išreiškiančių Kongo tautos valią, dalyvavimą valdant šalį, pagal konstitucines ir teisėtas taisykles ir surengus laisvus ir sąžiningus rinkimus; pabrėžia, kad reikia atsižvelgti į visas 2011 m. ES rinkimų stebėjimo misijos rekomendacijas ir vykdyti rinkimų proceso eigai užtikrinti būtinas reformas, o tai taip pat reiškia, kad būtina surengti vietos rinkimus;
17. ragina Kongo valdžios institucijas bet kokiomis aplinkybėmis užtikrinti fizinį ir psichinį žmogaus teisių gynėjų neliečiamumą ir atlikti skubų, išsamų, nešališką ir skaidrų tyrimą, siekiant nustatyti visus asmenis, atsakingus už grasinimus keletui iš šių gynėjų, išpuolius prieš juos ir nužudymą;
18. pabrėžia, kad svarbu priimti ilgai lauktus teisės aktus, įskaitant įstatymą dėl žmogaus teisių gynėjų apsaugos ir įstatymą dėl nacionalinės teisės suderinamumo su Romos statutu;
19. rekomenduoja per 24-ąją Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos sesiją priimti griežtą rezoliuciją, kuria pakartotinai nustatomas kai kurių formų stebėsenos mechanizmas, skirtas žmogaus teisių padėčiai KDR stebėti, ir kuria JT vyriausiasis žmogaus teisių komisaras raginamas pateikti ataskaitą dėl žmogaus teisių padėties KDR;
20. primygtinai ragina Kongo valdžios institucijas užtikrinti, kad tikrai bus sukurtas specialusis mišrusis teismas, siekiant kovoti su nebaudžiamumu ir nubausti sunkius žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, įskaitant seksualinę prievartą prieš moteris, KDR įvykdžiusius asmenis;
21. mano, kad skaidri prieiga prie KDR gamtos išteklių ir jų kontrolė, taip pat teisingas išteklių perskirstymas per valstybės biudžetą yra būtina tvaraus šalies vystymosi sąlyga; todėl ragina AS ir Didžiųjų ežerų regiono šalis imtis daugiau priemonių siekiant kovoti su neteisėtu gamtos išteklių naudojimu ir prekyba, taip pat ragina ES ir visą tarptautinę bendruomenę gerinti bendradarbiavimą su KDR šioje srityje;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

22. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos Pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Afrikos Sąjungai, Didžiųjų ežerų regiono valstybių vyriausybėms, KDR prezidentui, ministrui pirmininkui ir parlamentui, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, JT specialiajai įgaliotinei seksualinio smurto ginkluotų konfliktų metu klausimais, JT Saugumo Tarybai ir JT Žmogaus teisių tarybai, taip pat AKR ir ES jungtinei parlamentinei asamblėjai.

P7_TA(2013)0389

Padėtis Centrinės Afrikos Respublikoje

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Centrinės Afrikos Respublikos (2013/2823(RSP))

(2016/C 093/28)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2013 m. sausio 11 d. Librevilio (Gabonas) susitarimą dėl politinės ir karinės krizės Centrinėje Afrikos Respublikoje užbaigimo, pasirašytą vadovaujant Centrinės Afrikos valstybių ekonominės bendrijos (CAVEB) valstybių ir vyriausybių vadovams, kuriame nustatomos krizės Centrinėje Afrikos Respublikoje užbaigimo sąlygos,
- atsižvelgdamas į JT Generalinio Sekretoriaus 2013 m. rugpjūčio 14 d. pranešimą dėl padėties Centrinėje Afrikos Respublikoje ir Jungtinių Tautų jungtinės taikos kūrimo tarnybos Centrinės Afrikos Respublikoje (Binuca) vadovo, Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus pavaduotojo humanitariniams klausimams ir Jungtinių Tautų Generalinio Sekretoriaus pavaduotojo žmogaus teisių klausimams pranešimus,
- atsižvelgdamas į 2013 m. sausio 24 d. Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją 2088(2013), Saugumo Tarybos deklaracijas dėl Centrinės Afrikos Respublikos ir prašymą Saugumo Tarybai paremti naują Afrikos vadovaujamą operaciją,
- atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 19 d. Afrikos Sąjungos Taikos ir saugumo tarybos sprendimą, pagal kurį leidžiama vykdyti Afrikos vadovaujamą paramos operaciją nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d.,
- atsižvelgdamas į neeilinius aukščiausio lygio Centrinės Afrikos valstybių ekonominės bendrijos (CAVEB) valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimus, vykusius Ndžamenoje (Čadas) 2012 m. gruodžio 21 d., 2013 m. balandžio 3 d. ir 2013 m. balandžio 18 d., ir į jų sprendimus įsteigti Nacionalinę pereinamojo laikotarpio tarybą, turinčią teisėkūros ir konstitucines teises, ir priimti Centrinės Afrikos Respublikos pokyčių proceso planą,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 3 d. Brazavilyje (Kongas) surengtą tarptautinės kontaktinės grupės posėdį, per kurį patvirtintas pokyčių planas ir sukurtas specialus paramos Centrinės Afrikos Respublikai fondas,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 21 d., 2013 m. sausio 1 d. ir 11 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimus dėl Centrinės Afrikos Respublikos,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 21 d. už humanitarinę pagalbą ir civilinę saugą atsakingo Komisijos nario pareiškimą dėl naujo konflikto Centrinės Afrikos Respublikoje pradžios,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 19 d. AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos rezoliuciją dėl Centrinės Afrikos Respublikos,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 27 d. ir 2013 m. sausio 4 d ir 11 d. JT Saugumo Tarybos spaudos pareiškimus dėl Centrinės Afrikos Respublikos,
 - atsižvelgdamas į JT Generalinio Sekretoriaus Ban Ki-moono 2012 m. gruodžio 26 d. pareiškimą, kuriame smerkiami sukilėlių išpuoliai ir visos šalys primygtinai raginamos laikytis Centrinės Afrikos valstybių ekonominės bendrijos Ndžamenoje 2012 m. gruodžio 21 d. priimtų sprendimų, ir 2013 m. rugpjūčio 5 d. pareiškimą, kuriame raginama nutraukti nebaudžiamumą už rimtus žmogaus teisių pažeidimus Centrinėje Afrikos Respublikoje ir apsvarstyti sankcijas,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 16 d. JT vyriausiosios žmogaus teisių komisarės Navanethem Pillay pareiškimą, kuriame ji ragino užbaigti šalyje smurtą ir atkurti teisinę valstybę,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 12 d., 19 d. ir 31 d. Afrikos Sąjungos Komisijos pirmininkės Nkosazana Dlamini-Zuma pareiškimus dėl padėties Centrinėje Afrikos Respublikoje,
 - atsižvelgdamas į persvarstytą Kotonu susitarimą,
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. sausio 17 d. rezoliuciją dėl padėties Centrinėje Afrikos Respublikoje ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2013 m. kovo 24 d. koalicija „Séléka“ iškovojo karinę pergalę ir užgrobė valdžią ir kai kurie šios koalicijos nariai įvykdė daug žiaurių veiksmų, prievartavimų, nusikaltimų, fizinio smurto veiksmų, vagysčių, grobimų ir žmogaus teisių pažeidimų sostinėje ir provincijose, nes jų niekas nekontroliavo;
- B. kadangi per 2013 m. rugpjūčio 20 d. koalicijos „Séléka“ vadovaujamą nuginklavimo operaciją Boy-Rabé regione, kuriame dominuoja buvusio prezidento François Bozizé pasekėjai, nužudyta 11 asmenų, šimtai asmenų sužeista, ir po to vykdyti plėšimai;
- C. kadangi 2013 m. rugpjūčio 28 d. daugiau nei 5 000 Bangio gyventojų pabėgo į pagrindinį tarptautinį Centrinės Afrikos Respublikos oro uostą siekdami išvengti buvusių sukilėlių kovotojų plėšikavimo ir buvo užėmę pakilimo ir tūpimo teritoriją maždaug 18 valandų;
- D. kadangi esama pavojaus, kad karinius veiksmus gali atnaujinti buvusios Centrinės Afrikos ginkluotosios pajėgos, palaikančios nušalintą prezidentą François Bozizé, ir atsižvelgiant į naudojimąsi dėl religijų kylančią įtampa ir su ja susijusią riziką;
- E. kadangi 2013 m. rugsėjo 4 d. Bangio teismo prokuroras paprašė skirti 10 metų kalėjimo bausmę 24 buvusiems aljanso „Séléka“ sukilėliams, kurie buvo perduoti teisingumui, ir tai yra pirmą kartą vykdomas teisminis Centrinėje Afrikos Respublikoje padarytų nusikaltimų nagrinėjimas;
- F. kadangi pagarba žmogaus teisėms yra esminė Europos Sąjungos vertybė ir sudaro labai svarbią Kotonu susitarimo dalį;
- G. kadangi dėl to, kad asmenys, įvykdę žmogaus teisių pažeidimus ir karo nusikaltimus, nėra persekiojami, skatinamas nebaudžiamumas ir sudaromos palankios galimybės daryti tolesnius nusikaltimus;
- H. kadangi 2013 m. rugpjūčio 7 d. Tarptautinio baudžiamojo teismo prokuroras pateikė antrą išpėjimą, kad Centrinėje Afrikos Respublikoje padaryti nusikaltimai gali būti priskirti Tarptautinio baudžiamojo teismo jurisdikcijai ir kad jo biuras vykdytų baudžiamąjį persekiojimą, jei to reikės;
- I. kadangi dėl smurto vėl vyksta žmonių perkėlimas, Humanitarinių reikalų koordinavimo biuras vertina, kad trečdalis gyventojų paliko savo namus ir negali tinkamai maitintis, kad 1,6 mln. asmenų reikalinga būtina pagalba ir 200 000 asmenų iš jų būtinos sveikatos priežiūros paslaugos, o 484 000 asmenų labai trūksta maisto, kad 206 000 asmenų buvo perkelti ir 60 000 iš jų rado prieglobstį kaimyninėse šalyse; kadangi 650 000 vaikų nelanko mokyklos, nes mokyklas užėmusios ginkluotos grupuotės, ir kadangi 3 500 vaikų užverbavo ginkluotosios pajėgos ir ginkluotos grupuotės;

(¹) Priimti tekstai, P7_TA(2013)0033.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- J. kadangi 2013 m. rugpjūčio 21 d. Kamerūno valdžios institucijos laikinai uždarė sieną su Centrinės Afrikos Respublika ir pareiškė, kad aljanso „Séléka“ sukilėliai surengė išpuolį pasienio mieste Toktoyo ir nužudė Kamerūno pasienio pareigūną; kadangi, nors siena buvo vėl atidaryta, sunkvežimių vairuotojai nenori įvažiuoti į Centrinės Afrikos Respubliką, nes pablogėjo saugumo sąlygos;
- K. kadangi Centrinės Afrikos Respublika susidūrė su socialinėmis ir ekonominėmis problemomis, nes viešajame ir privačiame sektoriuose vykdyti plėšimai ir jie sunaikinti, todėl tai labai neigiamai veikia šalies administravimą ir ekonomiką ir dėl to kyla socialiniai neramumai; kadangi taip pat vykdyti didžiuliai ligoninių plėšimai ir dėl to šalyje susidarė katastrofinė padėtis sveikatos sektoriuje;
- L. kadangi Librevilio susitarimas ir toliau sudaro pereinamojo laikotarpio tvarkos pagrindą; kadangi praėjus 18 mėn. pereinamajam laikotarpiui turi būti organizuojami laisvi, demokratiniai, skaidrūs ir reguliarūs rinkimai, tačiau kadangi valstybės vadovas, ministras pirmininkas ir pereinamosios vyriausybės nariai ir Nacionalinės pereinamojo laikotarpio tarybos biuro nariai negalės kandidatuoti;
- M. kadangi Centrinės Afrikos valstybių ekonominė bendrija 2013 m. balandžio 3 d. įsteigė Nacionalinę pereinamojo laikotarpio tarybą ir 2013 m. balandžio 18 d. priėmė jos sudarymo ir veikimo planą;
- N. kadangi 2013 m. gegužės mėn. įsteigta Tarptautinė kontaktinė grupė Centrinės Afrikos Respublikos klausimais, kad būtų galima koordinuoti regioninius, viso žemyno ir tarptautinius veiksmus siekiant rasti ilgalaikį šalyje besikartojančių problemų sprendimą;
- O. kadangi Europos Sąjunga palaiko reguliarių politinį dialogą su Centrinės Afrikos Respublika pagal Kotonų susitarimą, kadangi ji yra pagrindinė paramos šiai šaliai teikėja ir kadangi ji nusprendė 2013 m. liepos 8 d. padidinti teikiamą humanitarinę pagalbą 8 mln. EUR iki 20 mln. EUR; kadangi tik šios ES pagalbos gali nepakakti ir kadangi kiti tarptautiniai veikėjai taip pat turi prisiimti įsipareigojimus;
- P. kadangi Centrinės Afrikos Respublika jau dešimtmečius kenčia nuo nestabilumo ir politinių neramumų, kurie prasidėjo jai 1960 m. atgavus nepriklausomybę; kadangi nors šalis turi daug gamtinių išteklių (mediena, auksas, deimantai, uranas ir t. t.), ji užima tik 179 vietą iš 187 vietų pagal žmogiškojo išsivystymo rodiklius, o apie 70 proc. jos gyventojų gyvena žemiau skurdo ribos ir ši šalis išlieka viena skurdžiausių pasaulyje;
1. smerkia nekonstitucinę koalicijos „Séléka“ 2013 m. kovo 24 d. įvykdytą valdžios užgrobimą pasinaudojant ginkluota jėga;
 2. išreiškia didelį susirūpinimą dėl padėties Centrinėje Afrikos Respublikoje, kuriai būdingas visiškas teisėtvarkos žlugimas ir teisinės valstybės principų nesilaikymas; smerkia pastaruoju metu įvykdytus smurtinius veiksmus, kurie dar labiau pablogino pačių pagrindinių paslaugų teikimą ir jau taip baisią humanitarinę padėtį, dėl kurios kenčia visi gyventojai;
 3. ragina Centrinės Afrikos Respublikos valdžios institucijas imtis konkrečių veiksmų, kad būtų apsaugoti civiliai gyventojai, nutrauktas vaikų verbavimas ir įtraukimas į ginkluotas grupuotes, atstatytas saugumas ir viešoji tvarka ir pradėtos teikti pagrindinės elektros ir vandens tiekimo paslaugos;
 4. griežtai smerkia rimtus humanitarinės teisės pažeidimus ir paplitusius žmogaus teisių teisės pažeidimus, visų pirma vykdytus aljanso „Séléka“, įskaitant be teismo vykdomas egzekucijas, neatidėliotinus mirties bausmės vykdymus, prievartinius dingimus, savavališkus suėmimus ir įkalinimą, kankinimus, seksualinę prievartą bei prievartą dėl lyties ir vaikų karių verbavimą;
 5. ragina Centrinės Afrikos Respublikos valdžios institucijas ir visas suinteresuotąsias šalis šalinti struktūrines šalyje pasikartojančių krizių priežastis ir bendradarbiauti siekiant įgyvendinti Librevilio susitarimą, kuriame nustatytos pokyčių šalyje ir grįžimo prie konstitucinės tvarkos sąlygos, kad būtų užtikrinta ilgalaikė taika ir priimti demokratiniai sprendimai;
 6. ragina tarptautinius partnerius visapusiškai remti bendras pastangas, dedamas saugumo, humanitarinės pagalbos ir teisinės valstybės sukūrimo srityse; ragina JT Saugumo Tarybą skubiai išnagrinėti Afrikos Sąjungos pateiktą paramos prašymą finansuoti taikos palaikymo misijos Centrinėje Afrikos Respublikoje 3 600 civilių ir karinių darbuotojų;
 7. pritaria tam, kad Taikos stiprinimo Centrinėje Afrikos Respublikoje misija (Micopax) taps Afrikos vadovaujama tarptautine paramos misija Centrinėje Afrikos Respublikoje (AFISM-CAR), kurios įgaliojimai turėtų būti vykdomi remiant JT;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

8. palankiai vertina Centrinės Afrikos valstybių ekonominės bendrijos vadovų sprendimą labai padidinti Centrinės Afrikos daugiašales pajėgas (FOMAC) ir patvirtinti atitinkamą misijos įgaliojimą, pagal kurį būtų galima prisidėti užtikrinant saugumą Centrinėje Afrikos Respublikoje; tuo pat metu yra susirūpinęs tuo, kad, nors Centrinės Afrikos valstybių ekonominė bendrija išsiuntė 1 300 karių į Centrinę Afrikos Respubliką, jie nesugebėjo užkirsti kelio tam, kad šalis netaptų neteisėtumo erdve; nurodo, kad blogėjanti padėtis Centrinėje Afrikos Respublikoje gali paskatinti nestabilumą regione;

9. ragina pranešti, nustatyti, patraukti baudžiamojon atsakomybėn ir nubausti, atsižvelgiant į nacionalinės ir tarptautinės teisės normas, žmogaus teisių pažeidimų, karo nusikaltimų, nusikaltimų žmoniškumui, seksualinės prievartos prieš moteris nusikaltimų ir vaikų kareivių verbavimo vykdytojus; ryšium su tuo nurodo, kad dėl padėties Centrinėje Afrikos Respublikoje kreiptasi į Tarptautinį baudžiamąjį teismą ir kad pagal teismo statutą senaties terminas netaikomas genocidui, nusikaltimams žmoniškumui ar karo nusikaltimams;

10. palankiai vertina Centrinės Afrikos Respublikos sprendimą pradėti vykdyti programą, pagal kurią renkami be leidimų turimi ginklai, kaip atsaką į smurtą ir smulkius nusikaltimus chroniškai nestabilioje šalyje; ragina vyriausybę šią priemonę padaryti privaloma;

11. pažymi, kad įsteigtas jungtinis tyrimų komitetas žiaurumams, kurie įvykdyti koalicijai „Séléka“ užgrobus valdžią, tirti, ir ragina visas šio komiteto veikloje dalyvaujančias šalis veikti išvien siekiant skatinti nacionalinį susitaikymą;

12. mano, jog būtina toliau šalinti konflikto pasekmes, visų pirma reformuojant ginkluotąsias pajėgas ir saugumo pajėgas, demilitarizuojant, demobilizuojant ir pakartotinai integruojant buvusius kovotojus, vykdamą pabėgėlių repatriaciją, šalies viduje perkeltųjų asmenų grąžinimą į namus ir įgyvendinant perspektyvias vystymosi programas;

13. primygtinai pabrėžia, kad išsamus politinis sprendimas ir sąžiningas įplaukų paskirstymas per valstybės biudžetą yra labai svarbūs ieškant būdų, kaip išbristi iš krizės, ir sudarant sąlygas tvariam regiono vystymuisi; ragina JT Generalinį Sekretorių paskirti ekspertų grupę, kad, siekiant tikslo nustatyti teisinę sistemą, pagal kurią šalies išteklių tarnautų jos gyventojų labui, ši grupė ištirtų Centrinės Afrikos Respublikos žemės ūkio ir mineralinių išteklių eksploataciją;

14. palankiai vertina didesnę ES paramą, skirtą humanitarinei krizei Centrinėje Afrikos Respublikoje įveikti, ir ragina ES ir valstybes nares, kaip pagrindines paramos šaliai teikėjas, labiau koordinuoti veiksmus su kitais paramos teikėjais ir tarptautinėmis institucijomis, siekiant, kad būtų tinkamai patenkinti neatidėliotini humanitariniai poreikiai ir palengvintos Centrinės Afrikos Respublikos gyventojų kančios; reikalauja, kad tarptautinis susitikimas Centrinės Afrikos Respublikos klausimais būtų surengtas tuo metu, kai 2013 m. rugsėjo mėn. Niujorke posėdžiaus JT Generalinė Asamblėja;

15. ragina plėsti, Centrinei Afrikos Respublikai pritarus, tarptautines operacijas siekiant suimti Viešpaties pasipriešinimo armijos narius ir nutraukti šios nusikalstamos grupuotės vykdomus niokojimus;

16. ragina Centrinės Afrikos Respublikos valdžios institucijas vykdyti Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statute, kurį ji pasirašė, nustatytus reikalavimus;

17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausijai įgaliojinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, JT Saugumo Tarybai ir JT Generaliniam Sekretoriui, Afrikos Sąjungos institucijoms, Centrinės Afrikos valstybių ekonominei bendrijai, AKR ir ES jungtinei parlamentinei asamblėjai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

P7_TA(2013)0390

Padėtis Bahreine

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl žmogaus teisių padėties Bahreine (2013/2830(RSP))

(2016/C 093/29)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes 2011 m. spalio 27 d. ⁽¹⁾, 2012 m. kovo 15 d. ⁽²⁾ ir 2013 m. sausio 17 d. ⁽³⁾ rezoliucijas dėl Bahreino,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 19–20 d. Žmogaus teisių pakomitečio delegacijos vizitą Bahreine ir šios delegacijos pateiktą pareiškimą spaudai ir atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 27–30 d. Arabijos pusiasalio delegacijos vizitą ir jos pareiškimą spaudai,
- atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Catherine Ashton pareiškimus, ypač jos 2013 m. sausio 7 d., vasario 11 d. ir liepos 1 d. pareiškimus,
- atsižvelgdamas į JT generalinio sekretoriaus pareiškimus, ypač į jo 2013 m. sausio 8 d. pareiškimą, ir į 2013 m. rugpjūčio 6 d. JT Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro atstovo spaudai pareiškimą,
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 30 d. Bahreine, Manamoje, vykusį 15-ąjį ES ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos Bendrosios tarybos bei ministrų susitikimą,
- atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 28 d. vykusį neeilinį Bahreino Nacionalinės Asamblėjos posėdį, po kurio Bahreino Karalius Hamad bin Isa Al Khalifah išleido nepaprastuosius įsakus,
- atsižvelgdamas į 2006 m. Bahreine priimtą teisės aktą dėl visuomenės apsaugos nuo teroristinių aktų,
- atsižvelgdamas į 2013 m. rugsėjo 1 d. Kaire susirinkusios Arabų lygos ministrų tarybos sprendimą Bahreino sostinėje Manamoje įsteigti Arabų žmogaus teisių teismą,
- atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio mėn. Bahreino nepriklausomos tyrimų komisijos išleistą ataskaitą ir į šios komisijos 2012 m. lapkričio 21 d. tolesnę ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, Konvenciją prieš kankinimą ir kitokią žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą, Vaiko teisių konvenciją ir Arabų žmogaus teisių chartiją, prie kurių yra prisijungęs Bahreinas,
- atsižvelgdamas į 2004 m. patvirtintas ir 2008 m. atnaujintas ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 4 dalį,

⁽¹⁾ OL C 131 E, 2013 5 8, p. 125.

⁽²⁾ OL C 251 E, 2013 8 31, p. 111.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0032.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- A. kadangi žmogaus teisių padėtis Bahreine toliau kelia susirūpinimą po to, kai 2011 m. imtasi griežtų priemonių prieš demokratiją remiančius protestuotojus; kadangi dauguma veiksmų, kurių neseniai ėmėsi Bahreino vyriausybė, ir toliau rimtai pažeidžiamos ir ribojamos dalies Bahreino gyventojų teisės ir laisvės, visų pirma asmenų teisė rengti taikius protestus, žodžio laisvė ir skaitmeninė laisvė; kadangi Bahreino valdžios institucijos ir toliau taiko griežtas priemones prieš taikius politinius protestuotojus, be kita ko, saugumo ir policijos pajėgoms naudojant neproporcingą smurtą ir kankinimus;
- B. kadangi žmogaus teisių aktyvistai Bahreine sistemingai puldinėjami ir suimami, kai kurie iš jų nuteisiami kalėti iki gyvos galvos;
- C. kadangi 2013 m. rugpjūčio 1 d. prieš suplanuotą 2013 m. rugpjūčio 14 d. taikų protestą Manamoje Bahreino Karalius įsakė įgyvendinti parlamento priimtas rekomendacijas, kurias sudaro draudimas rengti sostinėje Manamoje bet kokias sėdimas demonstracijas, susirinkimus ir protestus, tolesni socialinės žiniasklaidos veiklos apribojimai, įkalinimo trukmės padidinimas ir pilietybės atėmimas apkaltintiems įvykdžius ar raginus įvykdyti terorizmo aktą;
- D. kadangi Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuras (OHCHR) pareiškė, kad, nors jis teigiamai vertina Nacionalinės Asamblėjos rekomendaciją, jog „pagrindinės laisvės, ypač nuomonės laisvė, neturėtų būti pažeidžiamos siekiant išlaikyti teisėsaugos ir žmogaus teisių apsaugos pusiausvyrą“, jis dar kartą reiškia susirūpinimą dėl viešoms demonstracijoms ir kitiems viešiesiems susirinkimams taikomų apribojimų;
- E. kadangi Bahreino nepriklausomai tyrimų komisijai pateikus ataskaitą Bahreino valdžios institucijos išpareigojo imtis reformų; kadangi buvo padaryta pažanga pertvarkant teisinę ir teisėsaugos sistemas, grąžinant į darbą nesąžiningai atleistus darbuotojus ir įsteigiant specialią baudžiamojo persekiojimo skyrių skundams dėl piktnaudžiavimo tirti, taip pat vykdant policijos reformas; kadangi apskritai Bahreino nepriklausomos tyrimų komisijos rekomendacijos įgyvendinamos lėtai;
- F. kadangi Žmogaus teisių reikalų ministro dr. Salah bin Ali Abdulrahmano vadovaujama oficiali delegacija dalyvaus 2013 m. rugsėjo 7–27 d. vyksiančioje 24-ojoje JT žmogaus teisių tarybos sesijoje ir savo posėdžiuose peržiūrės, kaip įgyvendinamos Žmogaus teisių tarybos rekomendacijos ir Bahreino nepriklausomos tyrimų komisijos rekomendacijos, taip pat Nacionalinės Asamblėjos rekomendacijos, kurias Bahreino vyriausybė išpareigojo įgyvendinti vadovaujantis veiksmų tvarkaraščiu ir programa;
- G. kadangi Bahreine buvo suiminėjami net vaikai ir laikomi nepilnamečiams netinkamuose suaugusiųjų kalėjimuose, kur, turimomis žiniomis, jie buvo kankinami ir kur su jais buvo netinkamai elgiamasi;
- H. kadangi 2013 m. balandžio 24 d. vyriausybė antrą kartą – šįkart neribotam laikui – atidėjo JT specialiojo pranešėjo kankinimų ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio ar baudimo klausimais vizitą;
- I. kadangi 2013 m. rugsėjo 2 d. Bahreinas paskelbė, jog gavęs pritarimą Arabų lygos susitikime Kaire jis leis savo teritorijoje įsteigti Arabų žmogaus teisių teismo būstinę;
- J. kadangi ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimams Stavros Lambrinidis apsilankė Bahreine per 2013 m. birželio mėn. vykusį ES ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos ministrų susitikimą;

1. ragina Bahreino valdžios institucijas gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves, įskaitant žodžio laisvę internete ir ne internete ir susirinkimų laisvę; labai apgailėstauja dėl parlamento ir Bahreino Karaliaus varžančių įsakų ir ragina atšaukti draudimą rengti taikias demonstracijas ir laisvai rinktis sostinėje Manamoje ir panaikinti 2013 m. rugsėjo 3 d. teisingumo ministro įsakus, kurie yra nesuderinami su vyriausybės išpareigojimu imtis reformų ir kurie nepadės siekti nacionalinio susitaikymo ar užtikrinti visų šalių tarpusavio pasitikėjimą;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

2. ragina užtikrinti, kad būtų gerbiama teisėta Bahreino piliečių teisė laisvai reikšti savo nuomones ir rengti susirinkimus ir taikias demonstracijas; pabrėžia laisvos ir pliuralistinės žiniasklaidos svarbą; ragina užtikrinti galimybę atvykti į šalį tarptautinių NVO atstovams ir žurnalistams;
3. teigiamai vertina Bahreino valdžios institucijų veiksmus, kurių jos ėmėsi siekdamas įgyvendinti Bahreino nepriklausomos tyrimų komisijos rekomendacijas; pripažįsta, kad šiuo klausimu buvo dėta pastangų, tačiau pabrėžia, kad siekiant pagerinti žmogaus teisių padėtį šalyje jų reikia dėti daugiau; ragina Bahreino vyriausybę visapusiškai ir skubiai įgyvendinti Bahreino nepriklausomos tyrimų komisijos ir visuotinio periodinio vertinimo rekomendacijas; rekomenduoja 24-ojoje JT žmogaus teisių tarybos sesijoje nustatyti stebėsenos priemonę, kurią naudojant būtų stebima, kaip įgyvendinamos Bahreino nepriklausomos tyrimų komisijos rekomendacijos ir apskritai sprendžiama žmogaus teisių padėties Bahreine problema;
4. ragina Bahreino vyriausybę įgyvendinti būtinas demokratines reformas ir remti įtraukų ir konstruktyvų nacionalinį dialogą ir susitaikinimą, įskaitant disidentų paleidimą;
5. ragina Bahreino valdžios institucijas nedelsiant nutraukti represijas, įskaitant teisminį priekabiavimą, ir ragina nedelsiant besąlygiškai paleisti visus sąžinės kalinius, politinius aktyvistus, žurnalistus, tinklaraštininkus, gydytojus ir paramedikus, žmogaus teisių gynėjus ir taikius protestuotojus, įskaitant Abdulhadi Al-Khawaja, Nabeelą Rajabą, Ibrahimą Sharifą, Najį Fateelą, Zainab Al-Khawaja, Mahdi'Issą Mahdi Abu Deebą ir Jalilą Al-Salman;
6. teigiamai vertina tai, kad Karalius Hamad Bin Isa al-Khalifa įsteigė nepriklausomą kalinių ir sulaikytųjų teisių komisiją, ir ragina šią komisiją veiksmingai stebėti ir gerinti kalinių ir sulaikytųjų sąlygas ir elgesį su jais;
7. teigiamai vertina tai, kad Karalius Hamad Bin Isa al-Khalifa Bahreine įsteigė Žmogaus teisių ir socialinio vystymosi ministeriją, ir ragina šią ministeriją veikti vadovaujantis tarptautiniais žmogaus teisių standartais ir išpareigojimais; ypač pažymi pažangią Bahreino poziciją moterų vaidmens visuomenėje klausimu;
8. atkreipia dėmesį į tai, jog 2013 m. liepos mėn. Bahreino vidaus reikalų ministerija įsteigė policijos ombudsmeno biurą, ir reiškia viltį, jog šis žingsnis reiškia, kad Bahreino piliečių skundai ir nusiskundimai bus veiksmingai tiriami;
9. atkreipia dėmesį į Bahreino vyriausybės dedamas pastangas reformuoti baudžiamąjį kodeksą ir teisines procedūras ir ragina tęsti šį procesą; ragina Bahreino vyriausybę imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti tinkamą teisminį procesą, teismų nepriklausomumą ir nešališkumą Bahreine ir užtikrinti, kad teismai veiktų visapusiškai laikydamiesi tarptautinių žmogaus teisių standartų;
10. ragina užtikrinti, kad būtų atlikti visų įtariamų kankinimo ir kitokio netinkamo elgesio atvejų nepriklausomi tyrimai ir kad jų rezultatai būtų pavišinti; mano, kad patraukimas atsakomybėn už prievartą praeityje yra itin svarbus siekiant teisingumo ir tikro susitaikymo, o šie dalykai būtini užtikrinant socialinį stabilumą;
11. ragina Bahreino valdžios institucijas gerbti nepilnamečių teises, nekalinti jų suaugusiųjų kalėjimuose ir elgtis su jais vadovaujantis Vaiko teisių konvencija, kurią Bahreinas yra pasirašęs;
12. mano, kad savavališkai atimant pilietybę žmonės gali likti be pilietybės ir kad tai gali turėti rimtų padarinių susijusių asmenų žmogaus teisių apsaugai; pažymi, kad politinių oponentų pilietybės panaikinimas, kurį vykdo Bahreino valdžios institucijos, prieštarauja tarptautinei teisei;
13. apgailestauja dėl to, kad ES nepakankamai reaguoja į besitęsiančią padėtį Bahreine, ir ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę pasmerkti nuolat vykdomus pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių pažeidimus ir taikyti tikslingas ribojamąsias priemones (draudimą išduoti visas ir turto išaldymą) asmenims, tiesiogiai atsakingiems už žmogaus teisių pažeidimus ar dalyvaujantiems juos darant (tai užfiksuota Bahreino nepriklausomos tyrimų komisijos ataskaitoje);

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

14. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir valstybes nares kartu parengti aiškia strategiją, kurią įgyvendindama ES viešai ir privačiai aktyviai sieks, kad būtų paleisti sąžinės kaliniai, ir ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę bendradarbiauti su valstybėmis narėmis siekiant užtikrinti, kad būtų priimtos Užsienio reikalų tarybos išvados dėl žmogaus teisių padėties Bahreine, į kurias reikėtų įtraukti konkretų raginimą nedelsiant besąlygiškai paleisti šiuos kalinius;
 15. apgailestauja dėl to, kad vėl buvo atidėtas JT specialiojo pranešėjo kankinimų klausimams vizitas, ir ragina Bahreino valdžios institucijas sudaryti palankias sąlygas specialiųjų pranešėjų susirinkimų ir asociacijų laisvės klausimais ir žmogaus teisių gynėjų padėties klausimais vizitams;
 16. teigiamai vertina Arabų lygos sprendimą įsteigti Manamoje Arabų žmogaus teisių teismą ir išreiškia viltį, kad ši institucija padės užtikrinti žmogaus teises visame regione; ragina Bahreino vyriausybę ir jos partnerius Arabų lygoje užtikrinti šio teismo sąžiningumą, nešališkumą, veiksmingumą ir patikimumą;
 17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Bahreino Karalystės vyriausybei ir parlamentui.
-

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

REKOMENDACIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

P7_TA(2013)0382

ES politika Baltarusijos atžvilgiu

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rekomendacija Tarybai, Komisijai ir EIVT dėl ES politikos Baltarusijos atžvilgiu (2013/2036(INI))

(2016/C 093/30)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2012 m. spalio 26 d. rezoliuciją dėl padėties Baltarusijoje po 2012 m. rugsėjo 23 d. parlamento rinkimų ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. kovo 29 d. rezoliuciją dėl padėties Baltarusijoje ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gegužės 12 d. rezoliuciją dėl Baltarusijos ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. sausio 20 d. rezoliuciją dėl padėties Baltarusijoje ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. rugsėjo 12 d. rezoliuciją dėl Tarybos metinio pranešimo Europos Parlamentui dėl bendros užsienio ir saugumo politikos ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 14 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 1 d. Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumo nacionalinės platformos konferencijos rezoliuciją,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. balandžio 7 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos rytų aspekto peržiūros ⁽⁷⁾,
 - atsižvelgdamas į 2009 m. Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo Prahos deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų tarybos 2012 m. spalio 15 d. išvadas ir į 2012 m. lapkričio 6 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1014/2012 dėl ribojamųjų priemonių Baltarusijai ⁽⁸⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 97 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto rekomendaciją (A7-0261/2013),
- A. kadangi nuo 1994 m. Baltarusijoje nebuvo surengta laisvų ir sąžiningų rinkimų, vadovaujantis tarptautinius standartus atitinkančiais rinkimų teisės aktais;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0410.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0112.

⁽³⁾ OL C 377 E, 2012 12 7, p. 162.

⁽⁴⁾ OL C 136 E, 2012 5 11, p. 57.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0334.

⁽⁶⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 26.

⁽⁷⁾ OL C 296 E, 2012 10 2, p. 105.

⁽⁸⁾ OL L 307, 2012 11 7, p. 1.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- B. kadangi valdžių padalijimo principas iš esmės panaikintas įvykdžius 1996 m. konstitucinę reformą ir nuo to laiko politinei opozicijai neatstovaujama politinėse institucijose ir ji negalėjo dalyvauti formuojant ir įgyvendinant šalies politinį kursą;
- C. kadangi tuo pačiu laikotarpiu žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės buvo sistemingai ir šiurkščiai pažeidžiamos, visų pirma žodžio, asociacijų ir susirinkimų laisvės;
- D. kadangi 1997 m. Europos Vadovų Taryba sustabdė partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo ratifikavimą ir išaldė laikinąjį susitarimą dėl prekybos, taigi ES ir Baltarusijos santykiai toliau reglamentuojami 1989 m. prekybos ir bendradarbiavimo susitarimu;
- E. kadangi 2008–2010 m. ES ir Baltarusijos santykiuose įvyko postūmis, kai Baltarusija parodė norą plėtoti konstruktyvius santykius su ES ir buvo pastebimas tam tikras pilietinės visuomenės, opozicijos ir laisvos spaudos veiklos sąlygų pagerėjimas; tačiau šie santykiai labai pablogėjo, kai po 2010 m. prezidento rinkimų buvo imtasi brutalių priemonių ir sugriežtinta represinė politika, pvz., areštuoti kandidatai į prezidentus ir po to pradėti vykdyti masiniai sulaikymai, opozicijos atstovams keliamos baudžiamosios bylos dėl politinių priežasčių ir vykdomos represijos prieš žmogaus teisių gynėjus ir nepriklausomą žiniasklaidą;
- F. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos, atmesdamos ES raginimus laikytis tarptautiniu lygmeniu pripažintų demokratijos standartų, įgyvendina savęs izoliavimo politiką, kurią primeta ir Baltarusijos gyventojams;
- G. kadangi Europos Parlamentas nepripažįsta Baltarusijos parlamento teisėtumo; kadangi per pastaruosius dešimt metų tik 2010 m. viena oficiali Europos Parlamento delegacija apsilankė Baltarusijoje;
- H. kadangi 70 proc. Baltarusijos gyventojų nori, kad šalyje vyktų pokyčiai; visgi dalis gyventojų mano, kad įvykus esminiams pokyčiams iš pradžių gyvenimo lygis pablogėtų ⁽¹⁾;
- I. kadangi demokratiniai pokyčiai turbūt būtų labiau tikėtini, jeigu reformų imtųsi dabartinio valdžios elito atstovai, pritariantys reformoms; kadangi pagrindiniais katalizatoriais visgi turėtų būti pilietinės visuomenės organizacijos ir privačiojo verslo atstovai;
- J. kadangi užmezgus nuoseklų politinį dialogą su Baltarusijos valdžios institucijomis laikantis minėtos sąlygos turėtų atsirasti galimybė į daugiašalį suinteresuotųjų šalių dialogą ir reformų įgyvendinimą įtraukti pilietinę visuomenę ir opozicijos atstovus;
- K. kadangi Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimas Vilniuje galėtų tapti dar viena svarbia galimybe laikantis tam tikrų sąlygų palaipsniui gerinti ES ir Baltarusijos santykius, jeigu tik bus paleisti ir politiniu požiūriu reabilituoti visi politiniai kaliniai;
- L. kadangi dėl to ES ribojamosios priemonės buvo persvarstytos ir išplėtos (šiuo metu jos taikomos 242 asmenims ir 30 subjektų), o Baltarusijos valdžios institucijos ir toliau draudžia tam tikriems politikams ir pareigūnams, taip pat tarptautinių organizacijų atstovams, žurnalistams ir pilietinės visuomenės atstovams atvykti į šalį;
- M. kadangi politinei opozicijai pasiekti tikslus galėtų padėti didesnės pastangos, dedamos nustatant bendrą strategiją ir veiksmų planą; kadangi konkrečios priemonės, kaip antai, bendri sąrašai rengiantis 2014 m. vietos rinkimams, bendros politinės programos parengimas ar vieno kandidato 2015 m. vyksiantiems prezidento rinkimams pristatymas yra teigiami pokyčiai šioje srityje;

⁽¹⁾ Nepriklausomo socialinių ekonominių studijų instituto duomenys, 2013 m. balandžio mėn.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- N. kadangi 2012 m. pradėtas Europos dialogas modernizavimo klausimais su Baltarusijos visuomene padarė teigiamą poveikį siekiant pradėti konstruktyvias Baltarusijos visuomenės diskusijas dėl būtinų reformų šalyje ir didinant informuotumą apie ES; kadangi visgi būtina toliau plėtoti šio dialogo koncepciją, tikslus ir strategiją, numatyti tinkamus išteklius ir valdymo struktūrą, taip pat užtikrinti geresnį jo koordinavimą su Rytų partnerystės iniciatyvomis;
- O. kadangi Rytų partnerystės pilietinės visuomenės forumo nacionalinė platforma – tai svarbus ir patikimas partneris ir, ES pozitūriai, unikali ryšių su Baltarusijos žmonėmis palaikymo priemonė;
- P. kadangi Baltarusijoje vis dar esama politinių kalinių⁽¹⁾, įskaitant žmogaus teisių gynėją ir kandidatą A. Sacharovo premijai gauti Alesį Bialeckį, kurie patiria žiaurų psichologinį ir fizinį smurtą, įskaitant grasinimus mirtimi, nepagrįstą perkėlimą, nepakankamą sveikatos priežiūrą ir kuriems neleidžiama pasinaudoti teise susitikti su šeimos nariais; kadangi pagrindinės sąlygos, nuo kurių įvykdymo priklauso ES ir Baltarusijos santykių normalizavimas, ir toliau yra visų politinių kalinių paleidimas ir politinis rehabilitavimas, taip pat Baltarusijos pažanga įgyvendinant tarptautinius įsipareigojimus ir užtikrinant pagarbą pagrindinėms žmogaus teisėms, teisinės valstybės principams ir demokratinėms laisvėms;
- Q. kadangi mažesnis sulaikymų dėl politinių priežasčių skaičius (nuo 868 2011 m. iki 235 2012 m., kaip praneša žmogaus teisių centras „Viasna“) galėtų būti laikomas represijų ir bauginimo aplinkos pasekme;
- R. kadangi neseniai priimti teisės aktų pakeitimai, kuriais nustatomi apribojimai, paskatino naujas represijas prieš pilietinės visuomenės atstovus, įskaitant žmogaus teisių gynėjus, nepriklausomos žiniasklaidos atstovus ir gynybai atstovaujančius teisininkus; kadangi bendra su žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis susijusi padėtis yra prasta ir toliau kelia didelį susirūpinimą, kaip pažymėjo JT specialusis pranešėjas Baltarusijos klausimu 2013 m. ataskaitoje; kadangi Baltarusijos valdžios institucijų parodytas atsparumas tarptautinės bendruomenės raginimams prisideda prie to, kad toliau blogėja santykiai su ES ir Baltarusija vis labiau save izoliuoja;
- S. kadangi 2012 m. Baltarusijos valdžios institucijos atliko teisės aktų pakeitimus, kuriais KGB suteiktos labai didelės galios laisvai taikyti prievartos priemones; kadangi pagal naują įstatymą saugumo tarnybos be jokių apribojimų gali patekti į butus, areštuoti ir įkalinti Baltarusijos piliečius, diplomatus ir tarptautinių institucijų atstovus, kurie turi imunitetą; kadangi šiame įstatyme taip pat yra nuostata, pagal kurią KGB agentai atleidžiami nuo bet kokios teisinės atsakomybės už jų padarytus sužalojimus; kadangi Baltarusijos specialiosioms pajėgoms suteiktos labai didelės galios išvaikyti demonstracijas;
- T. kadangi 2011 m. pabaigoje padaryti įstatymo dėl masinių renginių pakeitimai, pagal kuriuos už masinių protestų organizavimą gali būti traukiama baudžiamojon atsakomybėn kaip už viešosios tvarkos pažeidimą; kadangi masinių protestų organizatoriai privalo valdžios institucijoms pateikti informaciją apie jų finansavimo šaltinius;
- U. kadangi 2011 m. nustatyta, kad dotacijų iš užsienio gavimas – tai nusikalstama veika, taip pat išplėsta valstybės išdavimo sąvoka, todėl valdžios institucijoms buvo sudarytos sąlygos pasinaudoti baudžiamąja teise siekiant suvaržyti organizacijas ir asmenis, gaunančius lėšas iš užsienio arba dalyvaujančius tarptautiniuose renginiuose;
- V. kadangi 2012 m. Baltarusijos Teisingumo ministerija neleido registruoti 19 NVO ir 2 politinių partijų, o neregistruotų organizacijų nariai Baltarusijoje yra nuolat bauginami, gąsdinami ir persekiojami;
- W. kadangi Baltarusija – vienintelė Europos šalis, taikanti mirties bausmę; kadangi nuteistųjų asmenų šeimos ir visuomenė neinformuojamos apie mirties bausmės vykdymo datą, asmens, kuriam įvykdyta mirties bausmė, kūnas neatiduodamas giminėms, kad jį palaidotų, o apie laidojimo vietą nepranešama;
- X. kadangi 2012 m. mirties bausmė įvykdyta dviem asmenims, nors jų teismo procesas neatitiko teisingo bylos nagrinėjimo kriterijų; kadangi ilgą laiką ir 2012 m. mirties nuosprendis skelbiamas nebuvo, tačiau nauji mirties nuosprendžiai vis dėlto paskelbti 2013 m.;

⁽¹⁾ Politinių kalinių sąrašui taip pat priklauso Mikalajus Statkevičius, Pavelas Seviarynecas, Eduardas Lobau, Mikalajus Antukovičius, Mikalajus Dziadokokas ir Iharas Alienevičius.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- Y. kadangi padėtį Baltarusijoje galima apibrėžti kaip tokią, kai stokojama pasitikėjimo teisminėmis institucijomis dėl jų nepakankamo nepriklausomumo ir politiniai motyvais grindžiamų sprendimų;
- Z. kadangi Baltarusija – tai vienintelė Rytų partnerystės šalis, kurioje dar neįsteigta oficiali žmogaus teisių institucija;
- AA. kadangi cenzūra – rimta Baltarusijos politinė problema;
- AB. kadangi, atsižvelgiant į organizacijos „Žurnalistai be sienų“ sudarytą 2013 m. pasaulio spaudos laisvės indeksą, Baltarusija iš 168 vietos pakilo į 157 vietą iš 179 šalių, tačiau tai žemiausia pozicija, lyginant su kitomis Rytų partnerystės šalimis (Azerbaidžanas (156 vieta), Ukraina (126 vieta), Gruzija (100 vieta), Armėnija (74 vieta) ir Moldova (55 vieta));
- AC. kadangi šiuo metu galimybės pasinaudoti nepriklausomais televizijos bei radijo kanalais ir spauda yra mažos ir valstybinė žiniasklaida valdo prieigą prie informacijos;
- AD. kadangi su žiniasklaidos laisve susijusi padėtis Baltarusijoje yra nepriimtina, visų pirma dėl to, kad žurnalistai persekiojami ir jiems draudžiama išvažiuoti iš šalies, taikomi transliavimo ir interneto laisvę ribojantys įstatymai, nepriklausomiems žurnalistams taikomas atrankinis teisingumas, kaip matyti iš 2012 m. vasarą iškeltų 3 baudžiamųjų bylų;
- AE. kadangi 2012 m. bent 15 aktyvistų ir žurnalistų uždrausta išvykti iš Baltarusijos pateikus neteisingus tvirtinimus;
- AF. kadangi daugiau negu pusė Baltarusijos piliečių turi prieigą prie interneto; kadangi elektroninės priemonės suteikia naujų galimybių geriau pasinaudoti nepriklausoma žiniasklaida, nors keletas opozicijos interneto svetainių buvo užblokuotos vyriausybėse ir švietimo institucijose;
- AG. kadangi pagal naujausią 2012 m. JT žmogaus socialinės raidos indeksą Baltarusija užima 50 vietą, kai tuo tarpu Rusija užima 55 vietą ir Rytų partnerystės šalių užimamos vietos yra šios: Gruzija – 72 vieta, Ukraina – 78 vieta, Azerbaidžanas – 82 vieta, Armėnija – 87 vieta, Moldova – 113 vieta;
- AH. kadangi viena iš pagrindinių tam tikro socialinio stabilumo šalyje priežasčių – tai socialinės apsaugos sistema, kuria žmonės naudojasi ir atsilygindami renkasi nedalyvauti politiniame gyvenime; kadangi 65 proc. baltarusių gauna tam tikros formos valstybės pagalbą, pvz., pensijas, stipendijas, bedarbio pašalpas ir t. t.;
- AI. kadangi žemas nedarbo lygis gali būti pasiektas dirbtinai pasinaudojant subsidijomis, skiriamomis valstybės įmonėms, kurios sukuria maždaug 70 proc. BVP ir įdarbina 50 proc. darbo jėgos;
- AJ. kadangi Baltarusijos vyriausybė siekia pritraukti užsienio investicijų (Baltarusija turi kvalifikuotų darbuotojų, privatizavimo programą, šešias laisvasias ekonomikos zonas ir pažangiųjų technologijų parką), tačiau pastebimi sistemingo valstybės kišimosi į privačiojo sektoriaus veiklą atvejai;
- AK. kadangi iki šiol Baltarusijos valdžios institucijos nurodydavo, kad jų geopolitinis interesas yra siekti tolesnės ekonominės integracijos su Rusija kuriant Eurazijos muitų ir ekonominę sąjungą; kadangi ir didžiąją dalį visų tiesioginių užsienio investicijų Baltarusijoje per pastaruosius metus sudarė investicijos iš Rusijos; kadangi ekspertai nurodo, kad per pastaruosius dešimtmečius apie 700 000 baltarusių emigravo dirbti į Rusiją, daugiausia į Maskvą ir Sankt Peterburgą;
- AL. kadangi galima pastebėti ES ir Baltarusijos ženklus siekiant iš naujo pradėti derybas dėl Baltarusijos įstojimo į PPO, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad Rusija prisijungia prie PPO;
- AM. kadangi neseniai pagal ES kaimynystės barometro projektą atlikta apklausa rodo, jog daugiau negu 50 proc. Baltarusijos gyventojų mano, kad ES turėtų sustiprinti savo vaidmenį ekonominės plėtros, prekybos ir regioninio bendradarbiavimo su Baltarusija srityse;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- AN. kadangi modernizavimo programa, kurią neseniai paskelbė Baltarusijos valdžios institucijos, ekspertų nuomone, yra visų pirma orientuota į pagrindinės pramonės infrastruktūros gerinimą, tačiau šalyje būtinos platesnės ekonomikos reformos ir skaidri verslo aplinka, taip pat mažesnė valdžios kontrolė visuose verslo sektoriuose;
- AO. kadangi atsižvelgiant į organizacijos „Transparency International“ sudarytą 2012 m. korupcijos suvokimo indeksą Baltarusija užima 123 vietą iš 176 šalių ir teritorijų, kai tuo tarpu Ukraina užima 144 vietą, Azerbaidžanas – 139 vietą, Rusija – 133 vietą, Armėnija – 105 vietą, Moldova – 94 vietą ir Gruzija – 51 vietą;
- AP. kadangi Baltarusija neseniai prisijungė prie Europos Tarybos kovos su korupcija mechanizmo „Greco“ ir tapo kovos su prekyba žmonėmis mechanizmo „Greta“ nare;
- AQ. kadangi Baltarusija patenka į Europos kaimynystės politikos taikymo sritį, tačiau, atsižvelgiant į politinę padėtį, dar neparengtas joks veiksmų planas;
- AR. kadangi parama Baltarusijai šiuo metu teikiama pagal 2007–2013 m. šalies strategijos dokumentą;
- AS. kadangi pagal 2007–2013 m. perspektyvinį finansinį planą 33,4 mln. EUR buvo numatyti Baltarusijos ir jos kaimyninių šalių tarpvalstybinio bendradarbiavimo projektams pagal Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę (EKPP), o apie 60 savivaldybių šiuo metu dalyvauja įgyvendinant 50 bendrų Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos tarpvalstybinio bendradarbiavimo projektų;
- AT. kadangi šiuo metu tik 20 Baltarusijos ekspertų dalyvauja įvairiuose Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės (EKPP) projektuose, kai tuo tarpu 2008 m. dalyvavo 120 ekspertų;
- AU. kadangi Baltarusijos valdžios institucijos aktyviai dalyvauja ekspertų susitikimuose įgyvendinant daugiašalį Rytų partnerystės aspektą, ypač pasienio bendradarbiavimo projektus;
- AV. kadangi 58 miestai ir savivaldybės Lenkijoje, 47 Lietuvoje ir 30 Latvijoje produktyviai bendradarbiauja su savo miestais partneriais ir savivaldybėmis partnerėmis Baltarusijoje, o bendras Lietuvą, Lenkiją, Kaliningrado sritį ir Baltarusiją jungiančio Europos regiono „Nemunas-Neman-Niemen“ projekto įgyvendinimas galėtų būti laikomas geros praktikos pavyzdžiu;
- AW. kadangi per pastaruosius metus Baltarusijos piliečiams suteiktas didžiausias skaičius, tenkantis vienam gyventojui, Šengeno vizų visame pasaulyje; tačiau viza jiems kainuoja daugiau ir jos gavimas dauguma atvejų reikalauja daugiau laiko ir pastangų negu kitų Rytų partnerystės šalių arba Rusijos piliečiams;
1. pateikia šias rekomendacijas Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos išorės veiksmų tarnybai (EIVT), Tarybai, Komisijai ir valstybėms narėms: jos turėtų:
- a) raginti Baltarusijos valdžios institucijas gerbti žmogaus teises ir siekti perėjimo prie demokratijos, kad būtų panaikinta pačios šalies susikurta izoliacija nuo likusios Europos dalies;
- b) pakartoti, kad būtina sąlyga siekiant bet kokios dvišalių santykių pažangos, taip pat kartu laipsniško ES ribojamųjų priemonių panaikinimo ir ES ir Baltarusijos santykių pagerėjimo, yra besąlygiškas ir neatidėliotinas visų likusių politinių kalinių paleidimas ir jų politinių ir pilietinių teisių atkūrimas;

Politinis dialogas

- c) pasinaudoti Lietuvos pirmininkavimu ir Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimu Vilniuje kaip tolesne svarbia galimybe pagerinti santykius su Baltarusija, kai tik bus paleisti visi politiniai kaliniai, taip pat ir siekiant atnaujinti politinį dialogą, be kita ko, demokratinių reformų, laisvų ir sąžiningų rinkimų, teisinės valstybės principų laikymosi, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms klausimais, įskaitant bendradarbiavimą su opozicija ir pilietine visuomene, jeigu Baltarusijos valdžios institucijos parodys pagarbą šioms pagrindinėms vertybėms;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- d) atkreipia dėmesį į tai, kad Dzmitrijus Daškevičius ir Aliksandras Franskevičius išleisti iš kalėjimo atitinkamai 2013 m. rugpjūtį ir rugsėjį, tačiau apgailestauja, kad šie buvę politiniai kaliniai laisvę atgavo tik pasibaigus visam jų kalinimo laikui;
- e) optimaliai pasinaudoti tuo, kad dabartinis užsienio reikalų ministras laikinai ir tam tikromis sąlygomis išbrauktas iš ES nustatyto asmenų, kuriems draudžiama išduoti vizas, sąrašo, siekiant išplėsti pagrindinius svarbiausius diplomatinio bendravimo su Baltarusija kanalus, ypač siekiant sudaryti galimybes jo dalyvavimui rengiamame Rytų partnerystės aukščiausio lygio susitikime ir visų svarbiausia siekiant surengti prasmingą dialogą politinių kalinių paleidimo klausimu; tačiau griežtai taikyti draudimo išduoti vizas ir turto išaldymo priemones asmenims, tiesiogiai susijusiems su demokratiškų rinkimų standartų ir žmogaus teisių pažeidimais;
- f) atlikti išsamų šiuo metu ES Baltarusijos pareigūnams ir subjektams taikomų sankcijų vertinimą siekiant, jei reikia, padidinti jų veiksmingumą ir pakoreguoti jų apimtį, pobūdį ir taikymą reaguojant į pokyčius šalyje ir jos santykiu su ES;
- g) remiantis bendru laikinuoju planu ir principu „parama pagal pažangą“, parengti strateginį veiksmų planą, kuriame būtų numatytos ir prioritinės Baltarusijos reformų sritys, siekiant pagerinti santykius ir užtikrinti veiksmingą bendradarbiavimą vykdam Europos kaimynystės politiką, jei imamasi konkrečių veiksmų siekiant politinių reformų;
- h) kai tik tarptautinės organizacijos pripažins rinkimus laisvais ir sąžiningais, konsultuotis su Europos Parlamentu dėl naujų pasiūlymų, susijusių su dvišaliais ir pasinaudojant EURONEST parlamentine asamblėja palaikomais parlamentiniais ryšiais, įtraukimo ir kartu toliau užtikrinti ES paramą Baltarusijos demokratinėms jėgoms ir pilietinei visuomenei;
- i) remiantis ES sutarties 24 straipsniu užtikrinti, kad valstybės narės remtų ES poziciją Baltarusijos atžvilgiu ir kad jų dvišaliai santykiai būtų suderinami su ES veiksmams; pabrėžti, kad visų ES valstybių narių, taip pat kitų demokratiškų šalių tvirtas įsipareigojimas veikti išvien gali paskatinti sėkmingą visuotinių vertybių propagavimą ir reformas Baltarusijoje;
- j) raginti užmegzti dialogą su pareigūnais, kurie asmeniškai nedalyvavo vykdam represijas, kad būtų galima stiprinti ES ir Baltarusijos bendradarbiavimą; padėti jiems bendrauti su Baltarusijos pilietine visuomene siekiant, kad pagaliau būtų galima sudaryti sąlygas reformoms;
- k) raginti platesnę pilietinę visuomenę, įskaitant profesines sąjungas, verslo atstovus ir politinę opoziciją, aktyviau dalyvauti dialoge modernizavimo klausimais; remiantis rekomendacijomis, kurias parengė Pilietinės visuomenės forumo nacionalinė platforma, organizuoti atviras viešas konsultacijas jo koncepcijos, tikslo, strategijos ir valdymo struktūros klausimais; toliau remti dialogą teikiant būtiną finansinę pagalbą ir žinias ir stiprinti informavimo apie dialogo turinį ir numatomą rezultatą kampaniją;
- l) užtikrinti, kad bet koks valdžios institucijų dalyvavimas dialoge modernizavimo klausimais kartu su demokratine opozicija ir pilietine visuomene lygiomis teisėmis vyktų visapusiškai geriant demokratinis principus ir siekiant plėtoti konkurencingą ekonomiką, skatinti demokratines reformas, pliuralistinę visuomenę ir teisinės valstybės principų laikymąsi;
- m) tvirtinti, kad pilietinė visuomenė ir toliau yra pagrindinis politinio dialogo su ES veikėjas siekiant skatinti demokratinis pokyčius Baltarusijoje, todėl pritaria minčiai, rengiantis trečiajam Rytų partnerystės aukščiausio lygio susitikimui, suorganizuoti pilietinės visuomenės konferenciją Vilniuje;
- n) visapusiškai pasinaudoti Europos demokratijos fondu siekiant remti pagrindinius demokratijos ir žmogaus teisių srities veikėjus Baltarusijoje, dėmesį sutelkiant į tuos subjektus, kurie susidūrė su sunkumais siekdami gauti įprastą ES paramą;
- o) primygtinai raginti Rusiją ir Rytų partnerystės šalis skatinti Baltarusiją nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus politinius kalinius ir juos reabilituoti politiniu požiūriu, taip pat susilaikyti nuo bet kokio tolesnio politiniais motyvais grindžiamo persekiojimo;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- p) užtikrinti, kad ES ir valstybių narių atstovai lankydami Baltarusijoje reguliariai susitikų su pilietinės visuomenės ir opozicijos atstovais, kad būtų garantuotas subalansuotas visų šalių dalyvavimas procesuose, susijusiuose su ES ir Baltarusijos santykiais;
- q) apsvarstyti visas politines galimybes siekiant skatinti, kad Baltarusija:
- visapusiškai įgyvendintų rinkimų kodekso reformas remdamasi Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinė institucijų ir žmogaus teisių biuro (angl. ODIHR) rekomendacijomis, siekdama sukurti pliuralistinę politinę sistemą, grindžiamą laisvais ir sąžiningais rinkimais, kurioje politinės idėjos formuotųsi dėl tikros politinių partijų kaip esminio demokratijos elemento politinės konkurencijos;
 - leistų vėl pradėti veiklą uždarytam ESBO biurui Minske;
 - panaikintų visus asociacijų, žodžio, judėjimo, taikių susirinkimų ir minties laisvės apribojimus ir suvaržymus, taikomus demokratinė opozicijai, pilietinės visuomenės organizacijoms ir NVO, taip pat panaikintų bet kokius registracijos, galimybių visapusiškai panaudoti ir gauti techninę pagalbą tarptautinio vystymosi tikslais apribojimus; reformuotų baudžiamojo kodekso nuostatas dėl dalyvavimo neregistruotų organizacijų veikloje;
 - atliktų būtinus institucinius pakeitimus, kad būtų užtikrintas teisminių institucijų nepriklausomumas, laikantis JT specialiojo pranešėjo teisėjų ir teisininkų nepriklausomumo klausimais rekomendacijų, ir užtikrintas teisininkų nepriklausomumas iš dalies pakeitus ir veiksmingai taikant įstatymą dėl teisininko profesijos;
 - nevykdytų mirties bausmės asmenims, nuteistiems 2013 m., o paskelbtų moratoriumą ir vėliau panaikintų mirties bausmę;
 - įgyvendintų JT žmogaus teisių komiteto ir JT darbo grupės nesankcionuoto sulaikymo klausimais sprendimus dėl atskirų atvejų ir JT komiteto prieš kankinimą 2011 m. pateiktas rekomendacijas siekiant sustabdyti nežmonišką ar žeminantį elgesį;
 - visapusiškai bendradarbiautų su JT specialiuoju pranešėju žmogaus teisių padėties Baltarusijoje klausimais siekiant spręsti didelį susirūpinimą keliančius klausimus, nurodytus jo 2013 m. balandžio mėn. ataskaitoje, ir visų pirma suteiktų jam teisę atvykti į šalį;
 - visapusiškai modernizuotų pataisos institucijų sistemą ir intensyvintų bendradarbiavimą su Europos Taryba, visų pirma pasirašydama Europos konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą ir taip sudarydama sąlygas Komitetui prieš kankinimą nuolat lankytis sulaikymo vietose, visų pirma politinių kalinių ir žmogaus teisių gynėjų įkalinimo vietose; leistų kitų atitinkamų tarptautinių ir nacionalinių organizacijų atstovams, diplomatom, pilietinės visuomenės grupių atstovams ir politinių kalinių šeimos nariams lankytis Baltarusijos kalėjimuose;
 - įsteigtų nepriklausomą ir visapusiškai veikiančią nacionalinę žmogaus teisių instituciją – tai galėtų būti ir ombudsmeno institucija;
 - užtikrintų lygias galimybes ir lygias teises visoms mažumoms, jų įtrauktį ir nediskriminavimą, užtikrintų su Baltarusijos lenkų sąjunga susijusios padėties normalizavimą; nutrauktų romų tautinės mažumos atskirtį ir darytų pažangą užtikrindama pagarbą su religija susijusioms teisėms ir laisvėms ir LGTB piliečių nediskriminavimą;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- r) siekiant tikros žiniasklaidos laisvės ir prieigos prie žiniasklaidos galimybės imtis šių veiksmų: primygtinai raginti Baltarusiją panaikinti žurnalistų akreditavimo apribojimus ir satelitinės televizijos naudojimo apribojimus, didinti ES finansinę ir techninę pagalbą visų rūšių nepriklausomai žiniasklaidai (šalyje ir už šalies ribų), kad būtų užtikrinta tvari jos veikla ir kuo didesnės galimybės ja pasinaudoti; padėti teikiant paraiškas dėl naudojimosi Europos pagalbos programomis ir plėtojant bendrus projektus ir konsorciumus su tarptautinėmis spaudos agentūromis ir užsienio žiniasklaida;

Bendradarbiavimas ekonomikos ir energetikos srityse

- s) stengtis užmegzti konstruktyvų ES ir Baltarusijos techninį dialogą makroekonominio vystymosi ir finansiniais klausimais siekiant, kad Baltarusija įtikinamai įsipareigotų vykdyti makroekonominės ir struktūrinės reformas, įskaitant valstybės įmonių privatizavimą, kainų, prekybos ir bankų sistemos liberalizavimą, tinkamo socialinio saugumo tinklo kūrimą ir kovą su korupcija;
- t) toliau pabrėžti, kad minėtos reformos, jeigu įvykdomos pagrindinės politinės išankstinės sąlygos, yra labai svarbios Baltarusijos ekonominiam vystymuisi, palengvintų galimybes gauti Europos lygmens investicijas ir tarptautines paskolas, būtų teigiamas ženklas siekiant panaikinti esamas kliūtis pradėti derybas su PPO ir taip sudarytų sąlygas tolesnei integracijai į pasaulinę ekonomiką;
- u) pasiūlyti techninę pagalbą siekiant sukurti verslui palankią aplinką, kad būtų galima užtikrinti vienodas sąlygas, investicijų saugumą ir vienodas galimybes visoms įmonėms, ypač MVĮ;
- v) toliau bendradarbiauti su Baltarusija užimtumo klausimais, taip pat žmogiškojo kapitalo ir įgūdžių tobulinimo, atsižvelgiant į darbo rinkos paklausą, srityse;
- w) raginti Baltarusiją įgyvendinti Tarptautinės darbo organizacijos rekomendacijas, visų pirma, dėl asociacijų laisvės, nepriklausomų profesinių sąjungų registracijos ir veiklos; primygtinai raginti Baltarusiją iš dalies pakeisti savo teisės aktus siekiant užtikrinti, kad darbuotojai galėtų laisvai ir be apribojimų išeiti iš darbo viešajame ir privačiajame sektoriuose;
- x) raginti Baltarusiją užtikrinti aukščiausių tarptautinių saugos standartų laikymąsi ir atlikti iš tiesų nepriklausomą poveikio aplinkai vertinimą statant ir eksploatuojant bet kokias jėgaines, optimaliai pasinaudoti žiniomis ir finansiniais ištekliais, kuriuos galima gauti pasinaudojant visomis taikomomis tarptautinėmis priemonėmis, visapusiškai laikantis tokių galiojančių tarptautinių teisės aktų, kaip Espo konvencija ir Orhuso konvencija, ir laikantis 2011 m. birželio 23 d. įsipareigojimo atlikti išsamius rizikos ir saugos vertinimus (testavimas nepalankiausiomis sąlygomis), taip pat atsižvelgiant į specifikacijas, dėl kurių susitarė Europos Komisija ir Europos branduolinės saugos reguliavimo institucijų grupė;
- y) padėti plėtoti įvairius energijos šaltinius ir tiekimo maršrutus Baltarusijoje, taip pat dalytis geriausia ES praktika vykdant tarptautinius ir regioninius ekologinės ekonomikos projektus ir kartu teikti paramą energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos šaltinių srityse;
- z) skatinti tolesnį regioninį bendradarbiavimą su Baltarusija, be kita ko, pasinaudojant Rytų partnerystės sektorių iniciatyvomis, visų pirma prekybos, energetikos, aplinkos ir transporto srityse; remti ekonominių forumų geriausią praktiką ir siekti labiau stiprinti nevalstybinių veikėjų gebėjimus, taip pat skatinti užtikrinti gerą valdymą ir įgyvendinti viešojo administravimo reformą;
- aa) toliau teikti techninę ir medicininę pagalbą gyventojams, kurie nukentėjo nuo Černobylio branduolinės nelaimės;
- ab) skatinti Baltarusiją ieškoti netradicinių energijos išteklių ir juos plėtoti;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Sienų valdymas

- ac) stiprinti ES ir Baltarusijos bendradarbiavimą sienų valdymo ir kovos su tarptautiniu nusikalstamumu srityse ir visų pirma padėti Baltarusijai plėtoti tranzito sistemą, modernizuoti muitines ir pasienio kontrolės procedūras ir visapusiškai įgyvendinti ES integruotos sienų kontrolės koncepciją;
- ad) suteikti ES diplomatams ir politikams neribotą leidimą atvykti į Baltarusiją ir joje keliauti;
- ae) atsižvelgiant į abipusį interesą, toliau rengti mokymus, skirtus Baltarusijos sienų valdymo agentūrai, remiantis Šengeno acquis;
- af) apsvarstyti galimybę teikti atitinkamą finansinę paramą, kuri būtų naudojama siekiant, kad ES galėtų pradėti taikyti naujausią sienų kontrolės sistemą ir naudoti modernią infrastruktūrą;
- ag) suteikti atitinkamoms Baltarusijos tarnyboms tinkamus mokymus apie geriausią ES praktiką, susijusią su biometrinių pasų įvedimu;
- ah) užmegzti ES ir Baltarusijos judumo partnerystę ir raginti Baltarusiją aktyviai dalyvauti Rytų partnerystės Migracijos ir prieglobsčio darbo grupės veikloje;
- ai) skatinti Baltarusijos bendradarbiavimą vykdant JT vystymo programą (JTVP) ir Jungtinių Tautų vaikų fondo (UNICEF) veiklą siekiant paremti programas, skirtas kovai su prekyba žmonėmis;

Pilietinė visuomenė ir žmonių tarpusavio santykiai

- aj) didinti projektų, kurie plačiai visuomenei teikia didesnę naudą ir yra labiau matomi, skaičių, nes jie padeda piliečiams geriau suprasti ES vertybes, standartus ir politiką ir išryškina ES modelio naudą ir su tuo susijusią patirtį; ryšium su tuo propaguoti galimybę, kurią teikia Pilietinės visuomenės forumas, ypač atsižvelgiant į tai, kad šių metų spalio mėn. Kišiniove bus surengtas forumo susitikimas;
- ak) sistemingai ir be kompromisų priešintis bet kokiai Baltarusijos valdžios institucijų neteisingai ir klaidinančiai informacijai apie ES politiką ir projektus paskelbiant ir platinant visą reikiamą informaciją (duomenis, skaičius ir teisės aktus);
- al) didinti techninę ir finansinę paramą, taip pat pasinaudojant nauju Europos demokratijos fondu, Baltarusijoje ar valstybėse narėse (jeigu jos daro didelį poveikį Baltarusijai) įsikūrusioms pilietinės visuomenės organizacijoms, nepriklausomoms NVO, žmogaus teisių gynėjams ir profesinėms sąjungoms; užtikrinti, kad pilietinė visuomenė aktyviau dalyvautų įgyvendinant, stebint ir vertinant ES finansuojamus projektus; taip pat iš esmės pagerinti komunikaciją ir ES informacijos platinimą, kad piliečiai galėtų suprasti ES požiūrį į pagrindines teises ir laisves ir tai, jog būtina socialinė ir ekonominė pažanga;
- am) remti demokratiją ir žmogaus teises propaguojančias organizacijas, kurios įsisteigusios ne tik Baltarusijoje, bet ir už jos ribų, atsižvelgiant į tai, kad Baltarusijos valdžios institucijos nuolat nesuteikia tokioms organizacijoms galimybės užsiregistruoti; skubiai peržiūrėti naujausias paraiškų gauti ES finansavimo taikant Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo ir (arba) NSLA priemonę taisykles, pagal kurias praktiškai teikti paraiškų negali gerai žinomos ir gerbiamoms Baltarusijos nevyriausybinės organizacijos;
- an) reikalauti, kad Baltarusijos valdžios institucijos įgyvendintų Jungtinių Tautų darbo grupės nesankcionuoto sulaikymo klausimais sprendimą Nr. A/HRC/WGAD/2012/39 dėl žmogaus teisių gynėjo Alesio Bialeckio atvejo, kuriame buvo visų pirma nustatyta, kad Alesio Bialeckio, žmogaus teisių centro „Viasna“ pirmininko ir Tarptautinės žmogaus teisių federacijos pirmininko pavaduotojo, sulaikymas buvo savavališkas ir prieštarauja Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 20 straipsnio 1 dalies ir Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto 22 straipsnio nuostatomis;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- ao) primygtinai raginti Baltarusiją išplėsti nuolatinį kvietimą visiems pagal JT specialiąsias procedūras įgaliotiems asmenims ir pakviesti JT specialųjį pranešėją žmogaus teisių gynėjų padėties klausimu apsilankyti šalyje;
 - ap) įpareigoti Baltarusijos valdžios institucijas panaikinti baudžiamąją atsakomybę už užsienio dotacijų gavimą ir leisti organizacijoms laikyti lėšas užsienio bankų sąskaitose;
 - aq) apsvarstyti galimybę vienašališkai supaprastinti vizų išdavimą ir sumažinti jų kainą nuo 60 EUR iki Baltarusijos piliečiams prieinamos sumos, taip pat visapusiškai pasinaudoti lanksčiomis galimybėmis, numatytomis vizų kodekse, įskaitant galimybę panaikinti ar sumažinti trumpalaikių vizų mokestį, visų pirma jauniems žmonėms, siekiant palengvinti ir suintensyvinti žmonių tarpusavio ryšius ir padėti užkirsti kelią tolesnei Baltarusijos piliečių izoliacijai; taip pat apsvarstyti galimybę vienašališkai sumažinti ar panaikinti ilgalaikių vizų mokestį siekiant, kad vėliau ateityje būtų nustatytas bevizis režimas;
 - ar) raginti Baltarusijos valdžios institucijas pradėti derybas su ES dėl vizų režimo supaprastinamo ir readmisijos susitarimų siekiant, kad vėliau ateityje būtų nustatytas bevizis režimas ir būtų galima skatinti žmonių tarpusavio ryšius, ir skubiai imtis priemonių pasienio vietinio eismo susitarimams su Lenkija ir Lietuva įgyvendinti;
 - as) skatinti ES ir Baltarusijos miestų ir savivaldybių bendradarbiavimą pasinaudojant kai kurių ES šalių, ypač Lenkijos, Lietuvos ir Latvijos, geros praktikos pavyzdžiais;
 - at) siekti sudaryti baltarusiams daugiau švietimo ir mokslinių tyrimų galimybių Europos Sąjungoje aukštojo mokslo, savišvietos ir suaugusiųjų švietimo srityse; parengti ir remti stažuotės ES institucijose ir kitose tarptautinėse organizacijose programą, skirtą jauniems Baltarusijos specialistams; toliau remti Europos humanitarinį universitetą, plėtoti ir remti švietimo ir profesinio mokymo programas Baltarusijoje; užtikrinti tinkamą ir ilgalaikį finansavimą programai „Erasmus Mundus ir joje dalyvaujantiems Baltarusijos studentams“;
 - au) aktyviai ieškoti galimybių pradėti dialogą su Baltarusija dėl išsamių jos aukštojo mokslo sistemos reformų vykdymo siekiant visų pirma skatinti akademinę laisvę, institucinę nepriklausomybę ir studentų dalyvavimą, kad Baltarusija galėtų prisijungti prie Europos aukštojo mokslo erdvės (Bolonijos procesas);
 - av) raginti Tarptautinę ledo ritulio federaciją iš naujo rimtai apsvarstyti sprendimą leisti Baltarusijai rengti 2014 m. pasaulio ledo ritulio čempionatą;
2. paveda Pirmininkui perduoti šią rekomendaciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausijai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos išorės veiksmų tarnybai (EIVT), Tarybai, Komisijai ir valstybėms narėms.
-

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS PARLAMENTAS

P7_TA(2013)0336

Tarybos reglamento (EB) Nr. 850/98 dėl žuvininkystės išteklių apsaugos, taikant technines priemones jūrų gyvūnų jaunikliams apsaugoti, dalinis keitimas *I**

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 850/98 dėl žuvininkystės išteklių apsaugos, taikant technines priemones jūrų gyvūnų jaunikliams apsaugoti (COM(2012)0432 – C7-0211/2012 – 2012/0208(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/31)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2012)0432),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0211/2012),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 14 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl žuvininkystės išteklių apsaugos, taikant technines priemones jūrų gyvūnų jaunikliams apsaugoti ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto pranešimą (A7-0256/2013),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁽¹⁾ OL C 11, 2013 1 15, p. 86.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0448.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

P7_TC1-COD(2012)0208

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 850/98 dėl žuvininkystės išteklių apsaugos, taikant technines priemones jūrų gyvūnų jaunikliams apsaugoti

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

laikydami į įprastos teisėkūros procedūros ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) Tarybos reglamentu (EB) Nr. 850/98 ⁽²⁾ Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinti kai kurias to reglamento nuostatas;
- (2) įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, tam tikrus Reglamentu (EB) Nr. 850/98 suteiktus įgaliojimus reikia suderinti su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 ir 291 straipsniais;
- (3) ~~tam, kad siekiant galėtų būti taikomos tam tikros Reglamento (EB) Nr. 850/98 nuostatos sudaryti sąlygas veiksmingai atnaujinti tam tikras šio reglamento nuostatas atsižvelgiant į techninę ir mokslinę pažangą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti deleguoti įgaliojimai priimti aktus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį, kuriais ji dėl šių aspektų:~~
 - ~~suskirstytų regionus~~ **regionų suskirstymo** į geografines zonas;
 - ~~iš dalies keistų taisykles~~ **taisyklių** dėl tam tikrų tinklų akių derinių naudojimo sąlygų **dalinio pakeitimo**;
 - ~~priimtų išsamias taisykles~~ **išsamių taisyklių**, pagal kurias nustatoma daugiau nei vieno laivo sužvejotų pagrindinių rūšių procentinė dalis, **priėmimo**, siekiant užtikrinti, kad tokių procentinių dalių laikytųsi visi žvejybos operacijoje dalyvaujantys laivai;
 - ~~priimtų taisykles~~ **taisyklių** dėl leidžiamų įtaisų, kurie gali būti tvirtinami prie žvejybos tinklo ir kurie neužkiša tinklo akių ar nesumažina jų dydžio, techninių aprašymų ir naudojimo metodų, **priėmimo**;
 - ~~nustatytų sąlygas~~ **sąlygų**, kuriomis laivams, kurių bendras ilgis yra daugiau kaip aštuoni metrai, tam tikruose Sąjungos vandenyse būtų leidžiama naudoti sijinius tralus, **nustatymo**;
 - ~~priimtų nedelsiant taikytinas~~ **taikytinų** reagavimo į netikėtai mažą ar didelį jauniklių pasipildymą, migravimo modelių pokyčius ar bet kuriuos kitus žuvų išteklių apsaugos būklės pokyčius ~~priemones~~ **priemonių patvirtinimo**;
 - **aktų, pagal kuriuos ICES VIII, IX ir X parajoniuose, kuriuose ryklių priegauda ir atgal į jūrą išmestas kiekis yra labai nedidelis, tam tikrai valstybės narės žvejybos veiklai nebūtų taikomos tam tikros žiauniniams tinklams, pinkliesiems tinklams ir sieniniams tinklams taikomos nuostatos, priėmimo.** [1 pakeit.]

⁽¹⁾ 2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento pozicija.

⁽²⁾ 1998 m. kovo 30 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 850/98 dėl žuvininkystės išteklių apsaugos, taikant technines priemones jūrų gyvūnų jaunikliams apsaugoti (OL L 125, 1998 4 27, p. 1).

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- (4) ~~itin ypač svarbu, kad Komisija, atlikdama paruošiamuosius parengiamąjį darbą, Komisija deleguotųjų aktų priėmimo darbus, tinkamai konsultuotųsi, visų pirma taip pat ir su ekspertais, siekdama gauti objektyvios, tikslios, išsamios ir naujausios informacijos; [2 pakeit.]~~
- (5) rengdama ir sudarydama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (6) siekiant užtikrinti vienodas Reglamento (EB) Nr. 850/98 nuostatų įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai, susiję su:
- tinklo akies dydžio matavimo techninėmis taisyklėmis;
 - tinkliniu audeklu kvadratinėmis akimis ir siūlo storių;
 - tinklinio audeklo gamybos techninėmis taisyklėmis;
 - įtaisų, kurie gali užkišti tinklo akis ar kitaip sumažinti faktinį tinklo akies dydį, sąrašo sudarymu;
 - laivų, kuriems išduotas specialus žvejybos leidimas naudoti sijinius tralus, sąrašų perdavimu;
 - variklio galios ir įrankių matmenų matavimo techninėmis taisyklėmis;
 - valstybių narių prievole užtikrinti, kad nebūtų viršijamos žvejybos pastangos tam tikrose ICES IXa kvadrato zonose; taip pat
 - laikinomis priemonėmis, jei prireikia nedelsiant imtis veiksmų jūros organizmų išteklių apsaugai užtikrinti;
- (7) Komisijai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais, išskyrus susijusius su valstybių narių prievole užtikrinti, kad nebūtų viršijamos žvejybos pastangos tam tikrose ICES IXa kvadrato zonose, turėtų būti naudojamasi vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾;
- (8) todėl Reglamentas (EB) Nr. 850/98 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 850/98 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 2 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. 1 dalyje nurodyti regionai gali būti skirstomi į geografines zonas, ypač remiantis 2 dalyje pateiktais apibrėžimais. Komisijai pagal 48a straipsnį suteikiami įgaliojimai pagal 48a straipsnį priimti deleguotuosius aktus, susijusius su regionų suskirstymu į geografines zonas, taip siekiant nustatyti, kuriose geografinėse zonose taikomos konkrečios techninės apsaugos priemonės.“ [3 pakeit.]

- 2) 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 4 dalyje įterpiamas šis punktas:

„c) Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 48a straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais ji iš dalies pakeistų X ir XI priedus, kad saugant žuvų išteklius būtų padidinta žuvų jauniklių apsauga.“

⁽¹⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

b) 5 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 48a straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl skaičiavimo metodo, kuriuo apskaičiuojamos pagrindinių rūšių ir kitų laive laikomų rūšių, sužvejotų tinklu ar tinklais, kuri (-iuos) vienu metu ištraukė daugiau negu vienas žvejybos laivas, procentinės dalys, ir tikrinimo metodo, skirto užtikrinti, kad visi bendroje žvejybos operacijoje dalyvaujantys laivai, kuriuose laikomos žuvis, laikytųsi I–V prieduose nustatytų procentinių dalių.“

c) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Tinklo akies dydžio matavimo techninės taisyklės, taip pat ir kontrolės tikslais, nustatomos įgyvendinimo aktais. Tokie įgyvendinimo aktai priimami taikant 48 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.“

3) 7 straipsnis papildomas šia dalimi:

„8. Tinklinio audeklo kvadratinėmis akimis matavimo techninės taisyklės, taip pat ir kontrolės tikslais, nustatomos įgyvendinimo aktais. Tokie įgyvendinimo aktai priimami taikant 48 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.“

4) 8 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. Siūlo, iš kurio mezgamas tinklinis audeklas, storio matavimo ir tinklinio audeklo gamybos techninės taisyklės, taip pat ir kontrolės tikslais, nustatomos įgyvendinimo aktais. Tokie įgyvendinimo aktai priimami taikant 48 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.“

5) 16 straipsnis pakeičiamas taip:

„16 straipsnis

1. Nenaudotinos jokios priemonės, galinčios bet kurioje tinklo vietoje užkimšti akį arba kitaip faktiškai sumažinti jos matmenis.

2. 1 dalis nereiškia, kad negalima naudoti tam tikrų įtaisų, kurie gali kurioje nors tinklo vietoje užkimšti tinklo akį arba kitaip faktiškai sumažinti jos matmenis, tačiau gali padėti apsaugoti arba sustiprinti tinklą. Komisijai pagal 48a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriuose pateikiamas tokių įtaisų naudojimo bei tvirtinimo prie tinklo techninis aprašymas ir metodas.

3. Baigtinis įtaisų, kurie atitinka pagal 2 dalį parengtus techninius aprašymus ir todėl gali būti tvirtinami prie žvejybos tinklo, sąrašas nustatomas įgyvendinimo aktais. Tokie įgyvendinimo aktai priimami taikant 48 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.“

6) 29 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 48a straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios 2 dalyje nurodytų kriterijų taikymo sąlygos, kuriomis laivams, kurių bendras ilgis didesnis kaip aštuoni metrai, leidžiama 1 dalyje nurodytose zonose naudoti sijinius tralus.“

b) pridedama ši dalis:

„7. Komisija įgyvendinimo aktais nustato veiklos reikalavimus, pagal kuriuos valstybės narės perduoda Komisijai sąrašus, kaip nurodyta 2 dalies c punkto pirmoje įtraukoje. Tokie įgyvendinimo aktai priimami taikant 48 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.“

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

7) 29b straipsnio 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Valstybės narės praneša Komisijai apie priemones 5 dalyje nustatytai prievolei įvykdyti. Komisijai nustačius, kad valstybės narės priemonėmis prievolė neįvykdoma, ji gali pasiūlyti tų priemonių pakeitimus. Jei Komisija ir atitinkama valstybė narė nesutaria dėl reikiamų priemonių, Komisija gali tokias priemones nustatyti įgyvendinimo aktais.“

8) 34 straipsnio 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Variklio galios ir įrankio matmenų matavimo techninės taisyklės nustatomos įgyvendinimo aktais. Tokie įgyvendinimo aktai priimami taikant 48 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.“

8a) 34b straipsnio 11 dalis pakeičiama taip:

„11. Komisijai suteikiami įgaliojimai pasikonsultavus su Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetu priimti deleguotuosius aktus, pagal kuriuos ICES VIII, IX ir X parajonuose tam tikrai valstybės narės žvejybos veiklai netaikomos 1–9 dalys, jei pagal valstybės narės pateiktą informaciją vykdant tą žvejybos veiklą ryklių priegauda ir atgal į jūrą išmestas kiekis yra labai nedidelis.“ [4 pakeit.]

9) 45 straipsnis pakeičiamas taip:

„45 straipsnis

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo aktais, priimamais pagal 48a straipsnį, nustatyti su traukiamaisiais ar statomaisiais įrankiais arba su žvejybos veikla tam tikrose zonose ar tam tikrais laikotarpiais susijusias technines apsaugos priemones, kuriomis šis reglamentas papildomas arba kuriomis nuo jo nukrypstama. Tokių nedelsiant taikytinų priemonių paskirtis – reaguoti į netikėtai mažą ar didelį jaunikių pasipildymą, migravimo modelių pokyčius ar bet kuriuos kitus ~~žuvų~~ **jūrų organizmų** išteklių apsaugos būklės pokyčius. [5 pakeit.]

2. Jei jūrinių organizmų išteklių apsaugai užtikrinti reikia skubiai imtis veiksmų, Komisija įgyvendinimo aktais gali nustatyti laikinas priemones padėčiai ištaisyti. Tokie įgyvendinimo aktai priimami pagal 48 straipsnio 3 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

3. Jeigu tam tikrų rūšių arba žvejybos plotų apsaugai iškyla didelė grėsmė ir jeigu delsiant būtų padaryta žala, kurią būtų sunku atitaisyti, valstybė narė jos jurisdikcijai priklausančiuose vandenyse gali imtis atitinkamų nediskriminacinių apsaugos priemonių.

4. Pranešimas apie 3 straipsnio dalyje nurodytas priemones kartu su paaiškinamuoju dokumentu Komisijai ir kitoms valstybėms narėms perduodamas patvirtinus šias priemones.

Per dešimt darbo dienų nuo tokio pranešimo gavimo Komisija patvirtina, kad tokios priemonės yra tinkamos ir nediskriminacinės, arba įgyvendinimo aktais pareikalauja jas atšaukti arba iš dalies pakeisti. Apie Komisijos sprendimą nedelsiant pranešama valstybėms narėms.“

10) 46 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Komisijos iniciatyva arba bet kurios valstybės narės prašymu, dėl klausimo, ar valstybės narės taikoma nacionalinė techninė priemonė atitinka šio straipsnio 1 dalies nuostatas, Komisija gali priimti sprendimą įgyvendinimo aktais. Tokie įgyvendinimo aktai priimami taikant 48 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą. Jeigu šis sprendimas priimamas, taikomos 2 dalies trečia ir ketvirta pastraipos.“

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

11) 48 straipsnis pakeičiamas taip:

„48 straipsnis

1. Komisijai padeda Žuvininkystės ir akvakultūros vadybos komitetas, įsteigtas Reglamentu (EB) Nr. 2371/2002. Tas komitetas – tai komitetas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011 (*).
2. Jei daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
3. Jei daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

(*) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).“

12) Įterpiamas šis straipsnis:

„48a straipsnis

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 2 straipsnio 3 dalyje, 4 straipsnio 4 dalies c punkte, 4 straipsnio 5 dalies b punkte, 16 straipsnio 2 dalyje, 29 straipsnio 6 dalyje, **29d straipsnio 7 dalyje, 34b straipsnio 11 dalyje** ir 45 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami ~~neribotam~~ **trejų metų** laikotarpiui nuo... (*). **Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki trejų metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaimė pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos. [6 pakeit.]**

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet ~~kuriuo metu panaikinti~~ **kada atšaukti** 2 straipsnio 3 dalyje, 4 straipsnio 4 dalies c punkte, 4 straipsnio 5 dalies b punkte, 16 straipsnio 2 dalyje, 29 straipsnio 6 dalyje, **29d straipsnio 7 dalyje, 34b straipsnio 11 dalyje** ir 45 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus ~~priimti deleguotuosius aktus~~. Sprendimu dėl įgaliojimų ~~panaikinimo~~ **atsaukimo** nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. ~~Sprendimas neturi~~ **Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui**. [7 pakeit.]

4. Priėmusi deleguotąjį aktą, Komisija apie jį vienu metu praneša ir Europos Parlamentui, ir Tarybai.

5. Pagal 2 straipsnio 3 dalį, 4 straipsnio 4 dalies c punktą, 4 straipsnio 5 dalies b punktą, 16 straipsnio 2 dalį, 29 straipsnio 6 dalį, **29d straipsnio 7 dalį, 34b straipsnio 11 dalį arba** ~~ir~~ 45 straipsnio 1 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba praneša Komisijai, kad neprieštarau. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“

(*) *Šio reglamento įsigaliojimo data.*

[8 pakeit.]

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

P7_TA(2013)0337

Registruotos partnerystės turtinės pasekmės *

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais pripažinimo ir vykdymo (COM(2011)0127 – C7-0094/2011 – 2011/0060(CNS))

(Speciali teisėkūros procedūra: konsultavimasis)

(2016/C 093/32)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2011)0127),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 81 straipsnio 3 dalį, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C7-0094/2011),
 - atsižvelgdamas į Italijos Senato, Lenkijos Seimo, Lenkijos Senato ir Rumunijos Senato pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo pateiktą pagrįstą nuomonę, kurioje tvirtinama, jog teisėkūros procedūra priimamo akto projektas neatitinka subsidiarumo principo,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 31 d. Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomonę (A7-0254/2013),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;
 2. ragina Komisiją pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 293 straipsnio 2 dalį atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą;
 3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

4. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;
5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento 8 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8) *Dėl abiejų formų sąjungos – santuokos ir registruotos partnerystės – ypatumų ir joms taikytinų principų skirtumų nuostatos, kuriomis reglamentuojami santuokos turtiniai aspektai, ir nuostatos, kuriose nagrinėjami registruotos partnerystės turtiniai aspektai ir kurioms skirtas šis reglamentas, aptariamos dviejuose atskirose priemonėse.*

Išbraukta.

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento 8 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8a) *vienintelis sprendimo registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais pripažinimo valstybėje narėje tikslas – leisti taikyti tame sprendime nustatytą turto teisinį režimą. Tokio sprendimo pripažinimas nereiškia, kad valstybė narė pripažino partnerystę, kuria grindžiamas turto teisinis režimas, dėl kurio buvo priimtas tas sprendimas. Valstybės narės, kuriose nėra registruotos partnerystės instituto, pagal šį reglamentą neprivalo sukurti tokio instituto;*

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento 10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (10) *Šiame reglamente nagrinėjami su registruotos partnerystės turtinėmis pasekmėmis susiję klausimai. Registruotos partnerystės sąvoka nagrinėjama tik tiek, kiek reikia šiam reglamentui taikyti. Konkretus šios sąvokos turinys apibrėžiamas valstybių narių teise.*

- (10) *šiuo reglamente nagrinėjami su registruotų partnerių turto teisiniu režimu susiję klausimai. Sąvoka „registruota partnerystė“ nagrinėjama tik tiek, kiek reikia šiam reglamentui taikyti. Šiame reglamente „registruota partnerystė“ – tai kita, negu santuoka, sąjungos forma. Konkretus sąvokos „registruota partnerystė“ turinys apibrėžiamas valstybių narių teise;*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl reglamento
11 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (11a) *tačiau šis reglamentas neturėtų būti taikomas kitoms nei registruotų partnerių turto teisinis režimas civilinės teisės sritims. Siekiant aiškumo turėtų būti aiškiai nurodyta, kad šis reglamentas netaikomas tam tikriems klausimams, kurie gali būti laikomi susijusiais su registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 11 konstatuojamąją dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 3 pakeitimą.)

Pakeitimas 5
Pasiūlymas dėl reglamento
12 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (12) **Kadangi** registruotiems partneriams tenkančios tarpusavio išlaikymo prievolės reglamentuojamos 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje, **o dovanojimo sandorio galiojimas ir pasekmės nagrinėjami 2008 m. birželio 17 d.** Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I), šis reglamentas neturėtų būti taikomas šiems klausimams.

- (12) registruotiems partneriams tenkančios tarpusavio išlaikymo prievolės, **kurios** reglamentuojamos 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje, **ir paveldėjimo klausimai, kurie reglamentuojami 2012 m. liepos 4 d.** Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo ⁽¹⁾, neturėtų būti įtraukti į šio reglamento taikymo sritį;

⁽¹⁾ OL L 201, 2012 7 27, p. 107.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 4 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 6
Pasiūlymas dėl reglamento
13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (13) Kadangi su daiktinių teisių pobūdžiu ir šių teisių viešiniimu susiję klausimai gali būti reglamentuojami valstybių narių teise, šis reglamentas neturėtų būti jiems taikomas, kaip jiems netaikomas [Europos Parlamento ir Tarybos] reglamentas (ES) Nr. .../... [dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų ir autentiškų aktų, susijusių su paveldėjimu, pripažinimo bei vykdymo ir Europos paveldėjimo pažymėjimo pradėjimo naudoti]. Antai valstybės narės, kurioje yra vieno arba abiejų partnerių turtas, teismai gali taikyti daiktinės teisės priemones, susijusias su šio turto perleidimo arba šio turto perleidimo įregistravimu viešajame registre, jei tai numatyta šios valstybės narės teisėje.

Pakeitimas

- (13) remiantis Reglamento (ES) Nr. 650/2012 pavyzdžiu šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis daiktinių teisių, numatytų kai kurių valstybių narių nacionalinėje teisėje, ribotam skaičiui (numerus clausus). Iš valstybės narės neturėtų būti reikalaujama, kad ji pripažintų daiktinę teisę, susijusią su toje valstybėje narėje esančiu turtu, jei atitinkama daiktinė teisė nėra numatyta jos teisėje;

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 5 pakeitimą.)

Pakeitimas 7
Pasiūlymas dėl reglamento
13 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (13a) vis dėlto, kad registruotiems partneriams būtų suteikta galimybė kitoje valstybėje narėje naudotis teisėmis, kurios buvo sukurtos arba jiems perduotos pagal nustatytą registruotų partnerių turto teisinį režimą, šiame reglamente turėtų būti numatytas nežinomos daiktinės teisės pritaikymas pagal panašiausią tos kitos valstybės narės teisėje numatytą lygiavertę daiktinę teisę. Atliekant tokį pritaikymą, turėtų būti atsižvelgta į tikslus ir interesus, kurių siekiama konkrečia daiktine teise, ir su ja siejamas pasekmes. Siekiant nustatyti panašiausią lygiavertę nacionalinę daiktinę teisę, dėl papildomos informacijos apie tos teisės pobūdį ir pasekmes galima kreiptis į valstybės, kurios teisė taikoma registruotų partnerių turto teisiniui režimui, institucijas ar kompetentingus asmenis. Tuo tikslu galėtų būti naudojamosi esamais teisiniu bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose tinklais, taip pat kitomis turimomis priemonėmis, kurios padeda supaprasti užsienio teisę;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 16 konstatuojamąją dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 6 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl reglamento
13 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (13b) *šis reglamentas neturėtų būti taikomas reikalavimams įregistruoti registre teisę į nekilnojamąjį arba kilnojamąjį turtą. Todėl įregistravimo teisinės sąlygos ir būdas bei institucijos (pvz., žemės kadastrai arba notarai), kurios privalo tikrinti, kad būtų laikomasi visų reikalavimų ir kad būtų pateikta ar parengta pakankamai dokumentų arba juose pateikta reikiama informacija, turėtų būti nustatomi pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę (nekilnojamojo turto atveju – pagal lex rei sitae);*

(Iš dalies atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 18 konstatuojamąją dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 7 pakeitimą.)

Pakeitimas 9
Pasiūlymas dėl reglamento
13 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (13c) *šis reglamentas taip pat neturėtų būti taikomas teisės įregistravimo registre pasekmėms. Todėl tai, ar įregistravimas yra, pavyzdžiui, deklaratyvus, ar sukuriančiojo pobūdžio, turėtų būti nustatoma pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę. Taigi, pavyzdžiui, kai teisei į nekilnojamąjį turtą įgyti reikalingas registravimas registre pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę, siekiant užtikrinti registrų poveikį erga omnes arba apsaugoti teisinius sandorius, tokio įgijimo momentas turėtų būti reglamentuojamas pagal tos valstybės narės teisę;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 19 konstatuojamąją dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 8 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 10
Pasiūlymas dėl reglamento
13 d konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(13d) *kaip ir Reglamente (ES) Nr. 650/2012, šiame reglamente turėtų būti atsižvelgta į įvairias sistemas, skirtas turto teisinio režimo klausimams nagrinėti, kurios taikomos valstybėse narėse. Taikant šį reglamentą terminas „teismas“ turėtų būti aiškinamas plačiai ir taikomas ne tik teismines funkcijas atliekantiems teismams tiesiogine šio žodžio prasme, bet ir notarams ar registravimo tarnyboms kai kuriose valstybėse narėse, kurie tam tikrais turto teisinio režimo klausimais atlieka teismines funkcijas, kaip antai teismai, ir notarams bei teisės specialistams kai kuriose valstybėse narėse, kurie tam tikroje turto teisinio režimo byloje atlieka teismines funkcijas, vadovaudamiesi teismo suteiktais įgaliojimais. Visiems šiame reglamente apibrėžtiems teismams turėtų būti privalomos šiame reglamente nustatytos jurisdikcijos taisyklės. Priešingai, terminas „teismas“ neturėtų apimti valstybės narės neteisminių institucijų, kurios pagal nacionalinę teisę turi teisę nagrinėti turto teisinio režimo klausimus, pavyzdžiui, daugumoje valstybių narių notarai, jei jie, kaip yra įprasta, nevykdo teisminių funkcijų;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 20 konstatuojamąją dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 10 pakeitimą.)

Pakeitimas 11
Pasiūlymas dėl reglamento
15 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(15) *Be to, reglamentas taip pat turi sudaryti sąlygas, kad valstybės narės teismai, kuriems pareikštas ieškinys dėl registruotos partnerystės nutraukimo arba pripažinimo negaliojančia, **partnerių sutikimu** galėtų nagrinėti ir su registruotos partnerystės turtiniais aspektais susijusius klausimus, kylančius iš ieškinių.*

(15) *be to, reglamentas taip pat turi sudaryti sąlygas, kad valstybės narės teismai, kuriems pateiktas prašymas dėl registruotos partnerystės nutraukimo arba pripažinimo negaliojančia, galėtų nagrinėti ir su registruotų partnerių turto teisiniu režimu susijusius klausimus, kylančius iš prašymo, **jei abu partneriai aiškiai išreikštu ar kitokiu būdu pripažino atitinkamo teismo jurisdikciją;***

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 12
Pasiūlymas dėl reglamento
15 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(15a) *jei turto teisinio režimo klausimai nesusiję nei su partnerystės nutraukimu arba pripažinimu negaliojančia, nei su vieno iš partnerių mirtimi, partneriai gali nuspręsti turto teisinio režimo klausimus teikti nagrinėti valstybės narės, kurios teisę jie pasirinko kaip taikytiną jų turto teisiniam režimui, teismams. Tam reikalingas partnerių susitarimas, kurį partneriai gali sudaryti ne vėliau kaip prieš kreipdamiesi į teismą, o vėliau – pagal teismo vietos teisę (lex fori);*

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 12 pakeitimą.)

Pakeitimas 13
Pasiūlymas dėl reglamento
16 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(16) Šis reglamentas turi sudaryti sąlygas, kad kitais atvejais valstybės narės teismų teritorinė jurisdikcija nagrinėti **ieškinius, susijusius su registruotos partnerystės turtiniais aspektais**, būtų nustatoma remiantis hierarchinių kriterijų, kuriais užtikrinamas glaudus ryšys tarp partnerių ir valstybės narės, kurios teismas turi jurisdikciją, **sąrašu**. Šiems teismams, išskyrus valstybės narės, kurioje įregistruota partnerystė, teismus, **suteikiama** galimybė atsisakyti jurisdikcijos, jei valstybės teisėje registruota partnerystė nenumatyta. **Pagaliau, siekiant išvengti atsisakymo vykdyti teisingumą rizikos, jei nė vienas teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti situacijos pagal kitas šio reglamento nuostatas, taikoma papildomos jurisdikcijos taisyklė.**

(16) šiuo reglamentu turi būti palikta galioti tam tikros valstybės narės teismų teritorinė jurisdikcija nagrinėti su **registruotų partnerių turto teisiniu režimu susijusius prašymus nenagrinėjant partnerių gyvenimo skyrium arba paveldėjimo dėl vieno iš partnerių mirties bylą**, remiantis hierarchinių **siejamųjų** kriterijų, kuriais užtikrinamas glaudus ryšys tarp partnerių ir valstybės narės, kurios teismai turi jurisdikciją, **rinkinIU**. Šiems teismams, išskyrus valstybės narės, kurioje įregistruota partnerystė, teismus, **turėtų būti suteikta** galimybė atsisakyti jurisdikcijos, jei valstybės teisėje registruotos partnerystės institutas nenumatytas;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 14
Pasiūlymas dėl reglamento
16 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (16a) *siekiant visų pirma ištaisyti dėl atsisakymo vykdyti teisingumą susidariusią padėtį, į šį reglamentą turėtų būti įtraukta nuostata dėl forum necessitatis, pagal kurią valstybės narės teismui išimtinėmis aplinkybėmis būtų leidžiama priimti sprendimą turto teisinio režimo klausimu, glaudžiai susijusiu su trečiąja valstybe. Gali būti laikoma, kad tokios išimtinės aplinkybės yra tuomet, kai paaiškėja, kad atitinkamoje trečiojoje valstybėje procesas neįmanomas, pavyzdžiui, dėl pilietinio karo, arba kai pagrįstai negalima tikėtis, kad registruotas partneris pradės procesą ar jame dalyvaus toje valstybėje. Vis dėlto jurisdikcija remiantis forum necessitatis turėtų būti naudojama tik tuo atveju, kai turto teisinio režimo byla yra pakankamai susijusi su teismo, į kurį kreiptasi, valstybe nare;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 31 konstatuojamąją dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 14 pakeitimą.)

Pakeitimas 15
Pasiūlymas dėl reglamento
18 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (18) *Siekiant palengvinti partnerių turto valdymą, valstybės, kurioje įregistruota partnerystė, teisė bus taikoma visam partnerių turtui net tuomet, jei ši teisė nėra valstybės narės teisė.*

- (18) *kad registruoti partneriai galėtų lengviau valdyti turtą, šiuo reglamentu jiems turėtų būti sudaryta galimybė pasirinkti valstybės narės, su kuria juos sieja glaudus ryšys dėl jų gyvenamosios vietos arba pilietybės, daiktinę teisę, taikytiną jų turtui, neatsižvelgiant į turto pobūdį ar jo buvimo vietą. Nėra jokių priešasčių neleisti registruotiems partneriams pasirinkti taikytiną teisę. Jei partneriai pasirenka teisę, pagal kurią registruota partnerystė nėra numatyta, toks taikytinos teisės pasirinkimas turėtų būti laikomas niekiniu. Tokiu atveju turėtų būti taikoma teisė, nustatyta pagal objektyvų ryšį. Nors susiję asmenys paprastai yra gerai informuoti apie savo teises, reikėtų atsižvelgti į ypatingą teisinės apsaugos poreikį ir nustatyti privalomą teisinę konsultaciją apie taikytinos teisės pasirinkimo pasekmes. Ši sąlyga patenkinama visų pirma numatant tokias konsultacijos pagal galiojančius papildomus teisės pasirinkimo formos reikalavimus, pavyzdžiui, oficialaus patvirtinimo reikalavimą;*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 16

Pasiūlymas dėl reglamento

18 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (18a) *siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir aiškumą, šiame reglamente taip pat turėtų būti numatyta daugiakartinio registruotų partnerysčių registravimo nuostata. Registruota partnerystė turėtų būti susieta su vėliausia registracija. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad registruotos partnerystės nebūtų registruojamos kelis kartus;*

Pakeitimas 17

Pasiūlymas dėl reglamento

18 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (18b) *jei taikytina teisė nepasirenkama ir siekiant taikytinos teisės numatomumą suderinti su būtinybe užtikrinti teisinį tikrumą, pirmiausia atsižvelgiant į partnerių gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu reikia nustatyti suderintas kolizines normas remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų sąrašu, kuris leistų nustatyti visam partnerių turtui taikytiną teisę. Pirmiausia reikėtų vadovautis partnerių bendros įprastinės gyvenamosios vietos partnerystės sudarymo momentu arba partnerių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po partnerystės sudarymo kriterijumi, o tik po to – sudarant partnerystę partnerių turėtos bendros pilietybės kriterijumi. Jei netenkinamas nė vienas iš šių kriterijų arba jei registruodami partnerystę bendrą dvigubą pilietybę turintys partneriai neturi pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos, tuomet kaip trečiuoju kriterijumi turėtų būti vadovaujama valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, abu partnerius sieja glaudžiausi ryšiai partnerystės sudarymo momentu, teise. Pagal šiuos kriterijus nustatytų valstybių teisė neturėtų būti taikoma, jei pagal ją nėra numatytas registruotos partnerystės institutas. Kaip standartinė taisyklė partnerių turtui turėtų būti taikoma valstybės, kurioje buvo įregistruota partnerystė, teisė;*

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 15 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 18**Pasiūlymas dėl reglamento****18 c konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (18c) *jei taikytina teisė nustatoma pagal pilietybę, reikia atsižvelgti į tai, kad kai kurios valstybės, kurių teisės sistema grindžiama bendrąja teise, siejamuoju kriterijumi laiko ne pilietybę, o nuolatinę gyvenamąją vietą (angl. domicile);*

Pakeitimas 19**Pasiūlymas dėl reglamento****18 d konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (18d) *siekiant užtikrinti teisinį susitarimų tikrumą ir užkirsti kelią tam, kad registruotų partnerių turto teisiniui režimui taikytina teisė būtų keičiama be partnerių žinios, joks keitimas neturėtų būti atliekamas be aiškaus susitarimo šalių prašymo. Partnerių sprendimas dėl taikytinos teisės keitimo neturėtų galioti atgaline tvarka, išskyrus atvejus, kai partneriai aiškiai tai nurodė. Bet kuriuo atveju tai neturi poveikio trečiųjų asmenų teisėms ir anksčiau sudarytų susitarimų galiojimui;*

Pakeitimas 20**Pasiūlymas dėl reglamento****19 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (19a) *visa reikiama informacija turėtų būti pateikta paprastai ir tinkamomis priemonėmis, visų pirma Komisijos daugiakalbėje interneto svetainėje;*

Pakeitimas 21**Pasiūlymas dėl reglamento****19 b konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (19b) *turėtų būti skatinamas teisininkų keitimasis gerąja praktika;*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 22

Pasiūlymas dėl reglamento

19 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (19c) **Komisija turėtų pradėti taikyti atitinkamų teismo pareigūnų ir teisininkų informavimo ir mokymo sistemą ir šiuo tikslu sukurti interaktyvų portalą, veikiančį visomis oficialiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis, ir profesinės patirties bei praktikos mainų sistemą;**

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl reglamento

23 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (23) Kadangi vienas iš šio reglamento tikslų yra valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų tarpusavio pripažinimas, jame turėtų būti numatytos **Reglamentu (EB) Nr. 44/2001 grindžiamos** teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo normos, kurios prireikus būtų priderinamos prie konkrečių šiame reglamente nagrinėjamos srities reikalavimų. Antai valstybė narė negalėtų atsisakyti pripažinti ir vykdyti teismo sprendimą, susijusį su *registruotos partnerystės turtiniais aspektais*, ar jo dalį, jei jos teisėje tai nenumatyta arba numatytos skirtingos turtinės pasekmės.

- (23) kadangi vienas iš šio reglamento tikslų yra valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų **registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais** tarpusavio pripažinimas, jame turėtų būti numatytos teismo sprendimų pripažinimo, **vykdytinumo** ir vykdymo normos, **panašios į kituose Sąjungos teisės aktuose, susijusiuose su teisiniu bendradarbiavimu civilinėse bylose, numatytas normas**, kurios prireikus būtų priderinamos prie konkrečių šiame reglamente nagrinėjamos srities reikalavimų. Antai valstybė narė negalėtų atsisakyti pripažinti ir vykdyti teismo sprendimą, susijusį su *registruotų partnerių turto teisiniu režimu*, ar jo dalį, jei jos teisėje tai nenumatyta arba numatytas kitoks turto teisinis režimas;

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 19 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 24
Pasiūlymas dėl reglamento
24 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (24) *Siekiant atsižvelgti į tai, kad su registruotos partnerystės turtiniais aspektais susiję klausimai valstybėse narėse nagrinėjami skirtingai, reglamentu turi būti užtikrintas autentiškų dokumentų pripažinimas ir vykdymas. Tačiau autentiški dokumentai negali būti prilyginti teismo sprendimams, kai kalbama apie jų pripažinimą. Autentiškų aktų pripažinimas reiškia, kad akto turinys turi tokią pat įrodomąją galią ir tokias pat pasekmes kaip ir jų kilmės valstybėje narėje, ir jiems taikoma galiojimo prezumpcija, kuri gali būti paneigiama.*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 60 konstatuojamąją dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 20 pakeitimą.)

Pakeitimas

- (24) *siekiant atsižvelgti į skirtingas valstybių narių sistemas, skirtas registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimams nagrinėti, šiuo reglamentu turėtų būti užtikrintas autentiškų dokumentų registruotų partnerių turto teisinio režimo bylose priėmimas ir vykdytinumas visose valstybėse narėse;*

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl reglamento
24 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

- (24a) *teismo sprendimų pripažinimo, vykdytinumo ir vykdymo, autentiškų dokumentų priėmimo ir vykdytinumo ir teisminių susitarimų vykdytinumo klausimais šiame reglamente turėtų būti numatytos nuostatos, panašios į Reglamento (ES) Nr. 650/2012 nuostatas;*

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 21 pakeitimą.)

Pakeitimas

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 26
Pasiūlymas dėl reglamento
25 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (25) *Jei taikytina teise turi būti reglamentuojami partnerio ir trečiojo asmens teisiniai santykiai, šios teisės taikymo sąlygos turėtų būti nustatytos valstybės narės, kurioje yra partnerio ar trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta, teise, kad būtų užtikrinta pastarojo apsauga. Antai šios valstybės narės teisėje galėtų būti numatyta, kad partneris savo turto teisinio režimo teise prieš trečiąjį asmenį gali remtis tik tuomet, jei įvykdytos šioje valstybėje narėje numatytos registravimo ir viešinimo sąlygos, nebent trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti, kurios valstybės teisė taikytina registruotos partnerystės turtiniams aspektams.*

Pakeitimas

- (25) *vieno iš registruotų partnerių ir trečiojo asmens teisinius santykius reglamentuoja registruotų partnerių turto teisiniam režimui pagal šį reglamentą taikytina teisė. Tačiau, siekiant užtikrinti trečiojo asmens apsaugą, vieno iš partnerių ir trečiojo asmens teisiniuose santykiuose nė vienas iš partnerių neturėtų galėti remtis minėtąja teise ar viršesnėmis privalomomis normomis, jei su trečiuoju asmeniu teisiniais santykiais susieto partnerio ir trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra toje pačioje valstybėje, kuri nėra valstybė, kurios teisė yra taikytina registruotų partnerių turto teisiniam režimui. Išimtyms turėtų galioti tuo atveju, kai trečiasis asmuo neatitinka apsaugos sąlygų, taigi kai jis žinojo ar turėjo žinoti apie taikytiną teisę arba kai buvo laikomasi atitinkamoje valstybėje galiojančių registravimo ir viešinimo reikalavimų;*

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 22 pakeitimą.)

Pakeitimas 27
Pasiūlymas dėl reglamento
26 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (26a) *siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl liudijimų ir formų, susijusių su teismo sprendimų, teisminių susitarimų ir autentiškų dokumentų paskelbimo vykdytiniais, nustatymo ir vėlesnių dalinių pakeitimų. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojama laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽¹⁾;*

⁽¹⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 78 konstatuojamąją dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 23 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 28
Pasiūlymas dėl reglamento
26 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(26b) *patariamoji procedūra Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnyje nustatyta tvarka turėtų būti taikoma įgyvendinimo aktu, kuriais nustatomi ir vėliau iš dalies keičiami šiame reglamente numatyti liudijimai ir formos, priėmimui;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 79 konstatuojamąją dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 24 pakeitimą.)

Pakeitimas 29
Pasiūlymas dėl reglamento
28 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(28) Šiuo reglamentu *paisoma* pagrindinių teisių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač 7, 9, 17, 21 ir 47 straipsniuose dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinės teisės aktus, teisės į nuosavybę, bet kokios diskriminacijos draudimo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą, *pripažintų principų*. Šį reglamentą valstybių narių teismai turi taikyti paisydami šių teisių ir principų.

(28) šiuo reglamentu *laikomasi* pagrindinių teisių ir principų, *įtvirtintų* Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač 7, 9, 17, **20**, 21, **23** ir 47 straipsniuose dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinės teisės aktus, teisės į nuosavybę, **lygybės prieš įstatymą**, bet kokios diskriminacijos draudimo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą *ir teisingą bylos nagrinėjimą*. Šį reglamentą valstybių narių teismai turi taikyti nepažeisdami šių teisių ir principų;

(Iš dalies atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 81 konstatuojamąją dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 25 pakeitimą.)

Pakeitimas 30
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) *registruotos partnerystės pasekmėms asmenims,*

Išbraukta.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 31

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 3 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

b) partnerių teisnumui ir veiksniumi,

b) partnerių **bendrajam** veiksniumi;

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 26 pakeitimą.)

Pakeitimas 32

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 3 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) registruotos partnerystės buvimui, galiojimui ar pripažinimui,

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 27 pakeitimą.)

Pakeitimas 33

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 3 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

d) partnerių vieno kitam dovanotoms dovanoms,

Išbraukta.

Pakeitimas 34

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 3 dalies e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

e) našlio (-ės) paveldėjimo teisėms,

e) pergyvenusio partnerio paveldėjimo **teisių klausimams,**

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 29 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 35**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 3 dalies f punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

f) **bendroms partnerių įmonėms,**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 1 straipsnio h punktą ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 30 pakeitimą.)

Pakeitimas

f) **klausimams, kuriuos reglamentuoja įmonių, asociacijų ir kitų juridinio asmens statusą turinčių subjektų teisė,****Pakeitimas 36****Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 3 dalies g punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

g) daiktinių teisių **į turtą** pobūdžiui **ir šių teisių viešinimui.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 1 straipsnio k punktą ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 31 pakeitimą.)

Pakeitimas

g) daiktinių teisių pobūdžiui,

Pakeitimas 37**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 3 dalies g a punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

ga) **visoms registre įregistruotoms teisėms į nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą, įskaitant tokių teisių įregistravimui keliamus teisinius reikalavimus, ir tokių teisių įregistravimo arba jų neįregistravimo registre pasekmėms ir**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 1 straipsnio l punktą ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 32 pakeitimą.)

Pakeitimas

Pakeitimas 38**Pasiūlymas dėl reglamento****1 straipsnio 3 dalies g b punktas (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

gb) **klausimams, susijusiems su partnerių ar buvusių partnerių teise į registruotos partnerystės metu įgytų teisių gauti senatvės arba netekto darbingumo pensiją perkėlimą ar išlyginimą registruotos partnerystės nutraukimo atveju.**

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 33 pakeitimą.)

Pakeitimas

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 39

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio pirmos pastraipos b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) *įregistruota* partnerystė – bendro dviejų asmenų gyvenimo teisinis režimas, **įregistruojamas valstybės institucijoje**;

Pakeitimas

b) *registruota* partnerystė – bendro dviejų asmenų gyvenimo teisinis režimas, **nustatytas remiantis partnerystės registravimo valstybės narės teisėje nustatyta tvarka**;

Pakeitimas 40

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio pirmos pastraipos b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) partnerystės susitarimas – susitarimas, kuriuo partneriai ar būsimieji partneriai nustato savo partnerių turto teisinį režimą;

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 35 pakeitimą.)

Pakeitimas 41

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio pirmos pastraipos c punkto įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

c) autentiškas dokumentas – dokumentas, *kilmės* valstybėje narėje oficialiai parengtas arba kaip autentiškas užregistruotas dokumentas, kurio autentiškumas;

Pakeitimas

c) autentiškas dokumentas – dokumentas **registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais**, kuris valstybėje narėje buvo oficialiai parengtas arba *įregistruotas* kaip autentiškas dokumentas ir kurio autentiškumas;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies i punktą ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 36 pakeitimą.)

Pakeitimas 42

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio pirmos pastraipos d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) teismo sprendimas – valstybės narės teismo priimtas sprendimas registruotų partnerių turto teisinio režimo byloje, **nesvarbu, ar įvardijamas kaip sprendimas, nutartis, įsakymas ar kt., taip pat** teismo kanceliarijos sprendimas dėl proceso išlaidų;

Pakeitimas

d) teismo sprendimas – valstybės narės teismo priimtas sprendimas registruotų partnerių turto teisinio režimo byloje, **neatsižvelgiant į tai, kaip tas sprendimas gali būti** įvardijamas, **įskaitant** teismo kanceliarijos sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų nustatymo;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 31 straipsnio 1 dalies g punktą ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 37 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 43

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio pirmos pastraipos e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- e) kilmės valstybė narė – valstybė narė, kurioje, **atsižvelgiant į konkretų atvejį**, teismo sprendimas **priimtas, partnerystės sutartis sudaryta**, autentiškas dokumentas **parengtas, bendro turto padalijimo ar kitas dokumentas** sudarytas **teisminės institucijos ar institucijos, kuriai ši perdavė funkcijas arba kurią ši paskyrė, arba jos akivaizdoje**;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies e punktą ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 38 pakeitimą.)

Pakeitimas

- e) kilmės valstybė narė – valstybė narė, kurioje **buvo priimtas** teismo sprendimas, **parengtas** autentiškas dokumentas **arba patvirtintas ar** sudarytas **teisminis susitarimas**;

Pakeitimas 44

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio pirmos pastraipos f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- f) valstybė narė, **į kurią kreipiamasi** – valstybė narė, kurioje prašoma **pripažinti ir (arba) vykdyti** teismo sprendimą, **partnerystės sutartį**, autentišką dokumentą, **bendro turto padalijimo ar kitą dokumentą, sudarytą teisminės institucijos ar institucijos, kuriai ši perdavė funkcijas arba kurią ši paskyrė, arba jos akivaizdoje**;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies f punktą ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 39 pakeitimą.)

Pakeitimas

- f) **vykdymo** valstybė narė – valstybė narė, kurioje prašoma **paskelbti vykdytinu arba** vykdyti teismo sprendimą, **teisminį susitarimą ar** autentišką dokumentą;

Pakeitimas 45

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio pirmos pastraipos g punktas

Komisijos siūlomas tekstas

- g) **teismas – valstybių narių teisminė institucija, vykdanči teisminę funkciją registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais, taip pat neteisminė institucija arba asmuo, vykdančys jiems valstybių narių teisminės institucijos perduotas arba paskirtas teismų jurisdikcijos funkcijas, numatytas šiame reglamente**;

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 40 pakeitimą.)

Pakeitimas

Išbraukta.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 46**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Šiame reglamente terminas „teismas“ reiškia bet kokią teisminę instituciją ir visas kitas institucijas bei teisės specialistus, turinčius kompetenciją registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais, kurie atlieka teismines funkcijas arba vykdo veiklą vadovaudamiesi teisminės institucijos suteiktais įgaliojimais, arba vykdo veiklą prižiūrimi teisminės institucijos su sąlyga, kad tokios kitos institucijos ir teisės specialistai suteikia nešališkumo garantijas ir užtikrina visų šalių teisę būti išklausytoms, ir su sąlyga, kad jų sprendimai pagal valstybės narės, kurioje jie vykdo veiklą, teisę:

- a) gali būti apskųsti teisminei institucijai arba jos peržiūrimi ir
- b) turi panašią galią ir poveikį kaip ir teisminės institucijos sprendimas dėl to paties klausimo.

Valstybės narės pagal 33a straipsnio 1 dalį praneša Komisijai apie pirmoje pastraipoje nurodytas kitas institucijas ir teisės specialistus.

Pakeitimas 47**Pasiūlymas dėl reglamento****-3 straipsnis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-3 straipsnis**Kompetencija registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais valstybėse narėse**

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių institucijų kompetencijai spręsti registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimus.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 42 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 48
Pasiūlymas dėl reglamento
3 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Valstybės narės teismai, **kuriems** pagal [Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą] (ES) Nr. .../... [dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų ir autentiškų aktų, susijusių su paveldėjimu, pripažinimo bei vykdymo ir Europos paveldėjimo pažymėjimo pradėjimo naudoti] **pareikštas ieškinys dėl vieno iš partnerių palikimo**, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą **dėl su ieškiniu susijusių partnerystės turtinių pasekmių**.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 43 pakeitimą.)

Pakeitimas

1. Valstybės narės teismai, **į kuriuos kreipiamasi vieno iš registruotų partnerių paveldėjimo klausimais** pagal **Reglamentą** (ES) Nr. 650/2012, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą **su ta paveldėjimo byla susijusiais registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais**.

Pakeitimas 49
Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Jurisdikcija partnerystės nutraukimo atveju

Valstybės narės teismai, kuriems **pareikštas ieškinys** dėl registruotos partnerystės nutraukimo arba pripažinimo negaliojančia, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą **dėl su ieškiniu susijusių turtinių pasekmių**, jei partneriai **šiuo tikslu sudaro susitarimą**.

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. Jei jis sudaromas prieš teismo procesą, turi būti suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.

Partneriams nesudarius susitarimo, jurisdikcija reglamentuojama 5 straipsniu.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 44 pakeitimą.)

Pakeitimas

Jurisdikcija partnerystės nutraukimo **ar pripažinimo negaliojančia** atveju

Valstybės narės teismai, **nagrinėjantys ieškinį** dėl registruotos partnerystės nutraukimo arba pripažinimo negaliojančia, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su ieškiniu susijusiais turto teisinio režimo klausimais, jei **abu** partneriai **aiškiai išreikštu ar kitokiu nedviprasmišku būdu pripažino atitinkamo teismo jurisdikciją**.

Jei pirmoje pastraipoje nurodyto teismo jurisdikcija nebuvo pripažinta, jurisdikcija reglamentuojama 5 ir kitais straipsniais.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 50
Pasiūlymas dėl reglamento
4 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a straipsnis

Susitarimas dėl jurisdikcijos

1. Registruoti partneriai gali susitarti, kad jurisdikciją priimti sprendimą jų turto teisinio režimo klausimais turi valstybės narės, kurios teisę jie pasirinko kaip taikytiną jų turto teisiniam režimui pagal 15b straipsnį, teismai. Tokia jurisdikcija yra išimtinė.

Nedarant poveikio 3 pastraipai, susitarimas dėl jurisdikcijos gali būti sudarytas ir pakeistas bet kuriuo metu, tačiau ne vėliau kaip kreipimosi į teismą momentu.

Jei tai numatyta teismo vietos teisėje, partneriai gali pakeisti pasirinktą jurisdikciją taip pat ir po to, kai buvo kreiptasi į teismą. Tokiu atveju toks jurisdikcijos pakeitimas įregistruojamas teisme laikantis teismo vietos teisės.

Jei susitarimas sudaromas prieš teismo procesą, jis turi būti sudaromas raštu nurodant datą ir pasirašytas abiejų partnerių. Visi elektroninėmis priemonėmis perduoti pranešimai, kuriais ilgam laikui užfiksuojamas susitarimas, laikomi lygiaverčiais rašytiniam susitarimui.

2. Partneriai taip pat gali susitarti, kad jurisdikciją turi valstybės narės, kurios teisė taikytina jų registruotų partnerių turto teisiniam režimui pagal 15 straipsnį, jei nepasirinkta taikytina teisė, teismai.

Pakeitimas 51
Pasiūlymas dėl reglamento
4 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4b straipsnis

Jurisdikcija, grindžiama atsakovo įstojimu į teismo procesą

1. Be jurisdikcijos, kylančios iš kitų šio reglamento nuostatų, jurisdikciją turi valstybės narės, kurios teisė pasirinkta pagal -15b straipsnį arba taikytina pagal 15 straipsnį, teismas, į kurio nagrinėjamą bylą įstojo atsakovas. Ši taisyklė netaikoma, jeigu atsakovas įstojo į bylą siekdamas užginčyti jurisdikciją arba jeigu pagal 3, 4 arba 4a straipsnį jurisdikciją turi kitas teismas.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. **Prieš priiimdamas jurisdikciją pagal 1 dalį, teismas užtikrina, kad atsakovas būtų informuotas apie savo teisę ginčyti jurisdikciją ir apie įstojimo arba neįstojimo į bylą pasekmes.**

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 46 pakeitimą.)

Pakeitimas 52

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. **Kitais nei 3 ir 4 straipsniuose numatytais atvejais** jurisdikciją priimti sprendimą **su registruotos partnerystės turtinėmis pasekmėmis susijusiose** bylose turi:

a) **partnerių bendros įprastinės gyvenamosios vietos** valstybės narės teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

b) **partnerių paskutinės bendros įprastinės gyvenamosios vietos** valstybės narės teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

c) **atsakovo įprastinės gyvenamosios vietos** valstybės narės teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

d) **partnerystę įregistravusios valstybės** narės teismai.

2. Šio straipsnio 1 dalies a, b **ir c punktuose** minėti teismai gali atsisakyti jurisdikcijos, jei jų teisėje registruotos partnerystės institutas nenumatytas.

(Dėl 5 straipsnio **ca** punkto (naujo) žiūrėti 6 straipsnio 1 dalies b punkto pakeitimą. Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 47 pakeitimą.)

1. **Jei joks teismas neturi jurisdikcijos pagal 3, 4 ir 4a straipsnius**, jurisdikciją priimti sprendimą **turto teisinio režimo** bylose turi:

a) valstybės narės, **kurios teritorijoje kreipimosi į teismą momentu yra partnerių įprastinė gyvenamoji vieta**, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

b) valstybės narės, **kurios teritorijoje buvo partnerių paskutinė įprastinė gyvenamoji vieta, jeigu kreipimosi į teismą momentu vienas iš jų ten tebegyvena**, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

c) valstybės narės, **kurios teritorijoje kreipimosi į teismą momentu yra atsakovo įprastinė gyvenamoji vieta**, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

ca) **valstybės narės, kurios pilietybę kreipimosi į teismą momentu turi abu partneriai, teismai arba – Jungtinės Karalystės ir Airijos atveju – jų bendros nuolatinės gyvenamosios vietos (angl. domicile) valstybės narės** teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

d) valstybės narės, kurioje buvo įregistruota partnerystė, teismai.

2. Šio straipsnio 1 dalies a, b, **c ir ca punktuose** minėti teismai gali atsisakyti jurisdikcijos, jei jų teisėje registruotos partnerystės institutas nenumatytas.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 53
Pasiūlymas dėl reglamento
6 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Kai nė vienas teismas neturi jurisdikcijos pagal 3, 4 ar 5 straipsnius arba **kai** teismas **atsisako** jurisdikcijos, valstybės narės teismai turi jurisdikciją, jei:

- a) **vieno arba abiejų partnerių** turtas **arba jo dalis yra šios** valstybės narės teritorijoje; tokiu atveju teismas, į kurį **kreipiamasi, turės** priimti sprendimą tik dėl **šio turto ar jo dalies, arba**
- b) **abu partneriai turi šios valstybės narės pilietybę arba – Jungtinės Karalystės ir Airijos atveju – bendrą gyvenamąją vietą.**

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 48 pakeitimą.)

Pakeitimas

Jei joks valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 3, 4, **4a ir 5** straipsnius arba **jei** teismas **atsisakė** jurisdikcijos, valstybės narės teismai turi jurisdikciją, jei vieno arba abiejų partnerių **nekilnojamas arba registruotas** turtas **yra tos** valstybės narės teritorijoje; tokiu atveju teismas, į kurį **kreiptasi, turi jurisdikciją** priimti sprendimą tik dėl **nekilnojamojo arba registruoto turto.**

Šiuo atveju valstybės narės teismai turi jurisdikciją priimti sprendimą tik dėl to nekilnojamojo ar registruoto turto, kuris yra jų valstybės narės teritorijoje.

Pakeitimas 54

Pasiūlymas dėl reglamento
7 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Kai nė vienas valstybės narės teismas **neturi jurisdikcijos pagal 3, 4, 5 ar 6 straipsnius arba kai teismas atsisako jurisdikcijos**, valstybės narės teismai **gali** išimties tvarka **ir su sąlyga, kad byla glaudžiai susijusi su šia valstybe nare**, priimti sprendimą **dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių, jei dėl pagrįstų priežasčių teismo** procesas negali būti pradėtas ar vykdomas arba **jei paaiškėja, kad jis** neįmanomas trečiojoje valstybėje.

Pakeitimas

Kai **pagal 3, 4, 4a, 5 ir 6 straipsnius jurisdikcijos neturi** nė vienas valstybės narės teismas, valstybės narės teismai išimties tvarka **gali** priimti sprendimą **turto teisinio režimo byloje, jeigu** procesas **pagrįstai** negali būti pradėtas ar vykdomas, arba **būtų** neįmanomas trečiojoje valstybėje, **su kuria byla yra glaudžiai susijusi.**

Byla turi būti pakankamai susijusi su valstybe nare, į kurios teismą buvo kreiptasi.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 11 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 49 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 55
Pasiūlymas dėl reglamento
8 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Teismas, kuriam ieškinys pareikštas **pagal 3, 4, 5, 6 arba 7 straipsnius ir** kuriame tebevyksta procesas, taip pat turi jurisdikciją nagrinėti priešieškinį, jei jis priklauso šio reglamento taikymo sričiai.

Pakeitimas

Teismas, kuriame vyksta teismo procesas **pagal 3, 4, 4a, 5, 6 arba 7 straipsnius**, taip pat turi jurisdikciją nagrinėti priešieškinį, jei jis priklauso šio reglamento taikymo sričiai.

Jei į teismą buvo kreiptasi pagal 6 straipsnį, jis turi jurisdikciją nagrinėti priešieškinį tik dėl nekilnojamojo ar registruoto turto, kuris yra pagrindinis ginčo objektas.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 50 pakeitimą.)

Pakeitimas 56
Pasiūlymas dėl reglamento
9 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Laikoma, kad į teismą kreiptasi:

- a) tą dieną, kai teismui pareiškiamas bylos iškėlimo arba lygiavertis dokumentas, *jei* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių turėjo imtis, kad dokumentas būtų įteiktas atsakovui; **arba**
- b) jei dokumentas turi būti įteiktas prieš jį pateikiant teismui – tą dieną, kai jį gauna už jo įteikimą atsakinga institucija, *jei* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių turėjo imtis, kad dokumentas būtų pateiktas teismui.

Pakeitimas

Taikant šį skyrių, laikoma, kad į teismą kreiptasi:

- a) tą dieną, kai teismui pateikiamas bylos iškėlimo arba lygiavertis dokumentas, *su sąlyga, kad* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių jis turėjo imtis, kad dokumentas būtų įteiktas atsakovui;
- b) jei dokumentas turi būti įteiktas prieš jį pateikiant teismui – tą dieną, kai jį gauna už *dokumento* įteikimą atsakinga institucija, *su sąlyga, kad* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių jis turėjo imtis, kad dokumentas būtų pateiktas teismui, **arba**
- ba) jei teismo procesas pradamas paties teismo iniciatyva – tą dieną, kai teismas priima sprendimą pradėti teismo procesą, arba, jeigu nereikalaujama priimti tokio sprendimo, tą dieną, kai byla įregistruojama teisme.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 14 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 51 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 57
Pasiūlymas dėl reglamento
12 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Jei skirtingų valstybių narių teismuose **bylos iškeliamos** dėl to paties dalyko, tuo pačiu pagrindu **ir tarp tų pačių šalių**, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, savo iniciatyva sustabdo bylą, kol nustatoma teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 52 pakeitimą.)

Pakeitimas

1. Jeigu skirtingų valstybių narių teismuose **pradedamas procesas byloje tarp partnerių** dėl to paties dalyko **ir** tuo pačiu pagrindu, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, savo iniciatyva sustabdo bylos nagrinėjimą, kol **bus nustatyta** teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.

Pakeitimas 59
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Kai šie ieškiniai nagrinėjami pirmosios instancijos teismuose, teismas, į kurį kreipiamasi vėliau, **vienos iš šalių** prašymu taip pat gali atsisakyti jurisdikcijos, jei nagrinėti šiuos ieškinius jurisdikciją turi teismas, į kurį kreipiamasi pirmiausia, ir jei pagal jo teisę leidžiama ieškinius sujungti.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 18 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 54 pakeitimą.)

Pakeitimas

2. Jeigu šios bylos nagrinėjamos pirmosios instancijos teismuose, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, **vieno iš partnerių** prašymu taip pat gali atsisakyti jurisdikcijos, jei jurisdikciją nagrinėti šias bylas turi teismas, į kurį kreiptasi pirmiausia, ir jei pagal jo teisę leidžiama sujungti tas bylas.

Pakeitimas 60
Pasiūlymas dėl reglamento
14 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės **teismų** gali būti **prašoma priimti šios** valstybės **narės teisėje** numatytas laikinąsias **arba** apsaugos priemonės net **tuomet**, jei pagal šį reglamentą jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės **turi kitos valstybės narės teismai**.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 19 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 56 pakeitimą.)

Pakeitimas

Valstybės **narės teismuose** gali būti **pateiktas prašymas taikyti pagal tos** valstybės **teisę** numatytas laikinąsias **priemones, įskaitant** apsaugos priemonės, net jei pagal šį reglamentą **kitos valstybės narės teismai turi** jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 61
Pasiūlymas dėl reglamento
-15 straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-15 straipsnis

Taikytinos teisės vientisumas ir aprėptis

1. *Registruotų partnerių turto teisiniam režimui taikytina teisė taikoma visam turtui, kuriam taikomas tas režimas, neatsižvelgiant į turto buvimo vietą.*
2. *Nedarant poveikio 1 straipsnio 3 dalies g ir ga punktams, pagal registruotų partnerių turto teisiniam režimui taikytiną teisę, inter alia, reglamentuojama:*
 - a) *partnerių turto padalijimas į įvairias kategorijas prieš registruojant partnerystę ir po jos registravimo;*
 - b) *turto kategorijos keitimui kita;*
 - c) *prireikus, atsakomybė už kitas partnerio skolas;*
 - d) *partnerio teisė disponuoti turtu partnerystės metu;*
 - e) *registruotų partnerių turto teisinio režimo panaikinimas bei likvidavimas ir su registruotos partnerystės nutraukimu susijęs turto padalijimas;*
 - f) *registruotų partnerių turto teisinio režimo poveikis vieno iš partnerių ir trečiojo asmens teisiniams santykiams pagal 31 straipsnį.*

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 57 ir 58 pakeitimus.)

Pakeitimas 62
Pasiūlymas dėl reglamento
-15 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-15a straipsnis

Visuotinis taikymas

Pagal šį reglamentą nustatyta teisė taikoma neatsižvelgiant į tai, ar ši teisė yra valstybės narės teisė, ar ne.

(Žr. 16 straipsnio pakeitimą; tekstas pakeistas. (Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 20 straipsnį ir 2011/0059 (CNS) procedūros pranešimo 59 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 63
Pasiūlymas dėl reglamento
-15 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-15b straipsnis

Taikytinos teisės pasirinkimas

1. Partneriai arba būsimi partneriai gali susitarti nustatyti arba pakeisti jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę, jei pagal tą teisę yra numatytas registruotos partnerystės institutas ir su juo susijęs turto teisinis režimas ir jei tai:

- a) valstybės, kurioje yra partnerių arba būsimų partnerių, arba vieno iš jų įprastinė gyvenamoji vieta susitarimo sudarymo momentu, teisė, arba
- b) valstybės, kurios pilietybę turi vienas iš partnerių arba būsimų partnerių susitarimo sudarymo momentu, teisė, arba
- c) valstybės, kurioje buvo įregistruota partnerystė, teisė.

2. Jei pagal a ir b punktus pasirinktoje teisėje registruotos partnerystės institutas ar su juo susijęs turto teisinis režimas nenumatytas, taikytina teisė nustatoma pagal 15 straipsnį.

3. Pagal 1 dalį pasirinkta taikytina teisė galioja tik tuo atveju, jei partneriai ar būsimi partneriai gali įrodyti, kad prieš pasirinkdami šią taikytiną teisę jie konsultavosi dėl savo pasirinkimo teisinių pasekmių.

Ši sąlyga laikoma įvykdyta, jei tokios konsultacijos numatytos pagal galiojančius papildomus nacionalinius teisės pasirinkimo formos reikalavimus.

4. Išskyrus atvejus, kai partneriai susitaria kitaip, registruotų partnerių turto teisiniam režimui taikytinos teisės pakeitimas partnerystės metu galioja tik ateityje.

5. Jei partneriai nusprendžia, kad taikytinos teisės pakeitimas galioja atgaline tvarka, galiojimas atgaline tvarka neturi poveikio nei pagal anksčiau taikytą teisę sudarytų susitarimų galiojimui, nei iš anksčiau taikytos teisės kylančioms trečiųjų asmenų teisėms.

(Iš dalies atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 60 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 64
Pasiūlymas dėl reglamento
15 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Taikytinos teisės nustatymas

Partnerystės turtinėms pasekmėms taikytina **valstybės, kurioje partnerystė įregistruota**, teisė.

Pakeitimas

Taikytinos teisės nustatymas, **jei ji nepasirenkama**

1. Jei pagal - 15b straipsnį nebuvo sudarytas susitarimas dėl taikytinos teisės, registruotų partnerių turto teisiniam režimui taikytina teisė yra:

- a) valstybės, kurioje yra partnerių pirma bendra įprastinė gyvenamoji vieta partnerystės sudarymo momentu arba partnerių pirma bendra įprastinė gyvenamoji vieta po partnerystės sudarymo, teisė arba
- b) valstybės, kurios pilietybę partnerystės sudarymo momentu turi abu partneriai, teisė, arba
- c) valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes partnerystės sudarymo momentu abu partnerius sieja glaudžiausi ryšiai, teisė, arba
- d) valstybės, kurioje įregistruota partnerystė, teisė.

2. 1 dalies a, b ir c punktai netaikomi, jei atitinkamoje teisėje registruotos partnerystės institutas nenumatytas.

3. 1 dalies b punktas netaikomas, jei partneriai turi daugiau kaip vieną bendrą pilietybę.

(Iš dalies atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 61 ir tolesnius pakeitimus.)

Pakeitimas 65
Pasiūlymas dėl reglamento
15 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

15a straipsnis

Daugkartinis registravimas

Jei tie patys asmenys įregistravo savo partnerystę įvairiose valstybėse, pagal 15 straipsnio 1 dalies d punktą taikytina teisė nustatoma atsižvelgiant į vėliausią partnerystės registravimo datą nuo partnerystės įregistravimo momento.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 66
Pasiūlymas dėl reglamento
16 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

16 straipsnis

Pakeitimas

Išbraukta.

Kolizinių normų visuotinis taikymas

Pagal šio skyriaus nuostatas nustatyta teisė taikytina net tuomet, jei ji nėra valstybės narės teisė.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 68 pakeitimą.)

Pakeitimas 67
Pasiūlymas dėl reglamento
16 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

16a straipsnis

Susitarimo dėl taikytinos teisės formos reikalavimai

1. - 15b straipsnyje nurodytas susitarimas dėl taikytinos teisės turi būti sudaromas raštu nurodant datą ir pasirašytas abiejų partnerių. Visi elektroninėmis priemonėmis perduoti pranešimai, kuriais ilgam laikui užfiksuojamas susitarimas, laikomi lygiaverčiais rašytiniam susitarimui.
2. Šis susitarimas turi atitikti formos reikalavimus pagal registruotų partnerių turto teisiniam režimui taikytiną teisę arba valstybės, kurioje buvo sudarytas susitarimas, teisę.
3. Tačiau, jei valstybės, kurioje susitarimo dėl taikytinos teisės sudarymo momentu yra abiejų partnerių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje numatyti papildomi tokių susitarimų ar, tokiems nesant, partnerystės sutarčių formos reikalavimai, jų privaloma laikytis.
4. Jei susitarimo dėl taikytinos teisės sudarymo momentu partnerių įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose valstybėse ir tų valstybių teisėje numatyti skirtingi formos reikalavimai, susitarimas formaliai galioja, jei jis atitinka vienos iš tų valstybių narių teisėje numatytus reikalavimus.

(Panašus į Reglamento (ES) Nr. 650/2012 5 straipsnio 2 dalį. Taip pat žr. 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 65 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 68
Pasiūlymas dėl reglamento
16 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

16b straipsnis

Partnerystės sutarties formos reikalavimai

Partnerystės sutarties formai pagal šį reglamentą atitinkamai taikomas 16a straipsnis. Šiame straipsnyje 16a straipsnio 3 dalyje numatyti papildomi formos reikalavimai taikomi tik partnerių sutartims.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 66 pakeitimą.)

Pakeitimas 69
Pasiūlymas dėl reglamento
16 c straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

16c straipsnis

Daiktinių teisių pritaikymas

Jeigu asmuo remiasi daiktine teise, į kurią jis turi teisę pagal registruotų partnerių turto teisiniam režimui taikytiną teisę, o valstybės narės, kurioje remiamasi ta teise, teisėje atitinkama daiktinė teisė nėra žinoma, prireikus ir kiek tai įmanoma, ši daiktinė teisė pritaikoma pagal panašiausią tos valstybės teisėje numatytą lygiavertę daiktinę teisę, atsižvelgiant į tikslus ir interesus, kurių siekiama konkrečia daiktine teise, ir su ja siejamas pasekmes.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 31 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 67 pakeitimą.)

Pakeitimas 70
Pasiūlymas dėl reglamento
17 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Šio reglamento nuostatos negalės turėti poveikio imperatyvių normų, kurių laikymąsi valstybė narė laiko tokiu svarbiu jos viešųjų interesų, pavyzdžiui, politinės, socialinės ar ekonominės sistemos, apsaugai, kad ji privalo būti taikoma visais jos taikymo sričiai priklausančiais atvejais, kad ir kokia būtų pagal šį reglamentą partnerių turtinėms pasekmėms taikytina teisė, taikymui.

1. Viršesnės privalomosios nuostatos – tai nuostatos, kurių nesilaikant būtų akivaizdžiai pažeidžiama atitinkamos valstybės narės viešoji tvarka (ordre public). Kompetentingos institucijos neturėtų aiškinti viešosios tvarkos išimties taip, kad tai prieštarautų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kurio draudžiama bet kokios formos diskriminacija.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Nedarant poveikio pagal 31 straipsnį taikomoms su taikytinos teisės poveikiu tretiesiems asmenims susijusioms apsaugos nuostatomis, šiuo reglamentu neribojamas teismo vietos teisės viršesnių privalomųjų nuostatų taikymas.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 69 pakeitimą.)

Pakeitimas 71

Pasiūlymas dėl reglamento

18 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Pagal šį reglamentą nustatytos teisės nuostata gali būti netaikoma tik tuomet, jei jos taikymas akivaizdžiai nesuderinamas su ginčo nagrinėjimo vietos viešąja tvarka.

1. Atsisakyti taikyti kurios nors iš šiame reglamente nustatytų valstybių teisės nuostatų galima tik tuo atveju, jeigu toks taikymas yra akivaizdžiai nesuderinamas su teismo vietos viešąja tvarka (*ordre public*).

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 35 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 70 pakeitimą.)

Pakeitimas 72

Pasiūlymas dėl reglamento

19 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Pagal šį reglamentą nustatytos valstybės teisės taikymas reiškia šioje valstybėje galiojančių materialinės teisės normų, o ne jos tarptautinės privatinės teisės normų taikymą.

Šiame reglamente įpareigojimas taikyti tam tikros valstybės teisę reiškia įpareigojimą taikyti šioje valstybėje galiojančias teisės normas, išskyrus tarptautinės privatinės teisės normas.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 71 pakeitimą.)

Pakeitimas 73

Pasiūlymas dėl reglamento

20 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Valstybių, turinčių dvi arba daugiau teisės sistemų, teritorinių įstatymų kolizija

Valstybės, kuriose taikoma daugiau nei viena teisės sistema.
Teisės kolizijos teritorijos atžvilgiu

1. Jei šiame reglamente nurodyta teisė yra valstybės, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo registruotų partnerių turto teisinį režimą reglamentuojančias teisės normas, teisė, pagal tos valstybės vidaus kolizines normas nustatoma, kurio atitinkamo teritorinio vieneto teisės normos taikomos.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Jei valstybę sudaro keletas teritorinių vienetų, kurių kiekvienas turi savą teisės sistemą arba savą su šiuo reglamentu reglamentuojamais klausimais susijusių normų rinkinį:

- a) nustatant **pagal šį reglamentą** taikytiną teisę, **bet kokia** nuoroda į šios valstybės teisę **laikoma nuoroda į tam tikrame teritoriniame vienetė galiojančią** teisę;
- b) **bet kokia** nuoroda į **įprastinę gyvenamąją vietą šioje valstybėje laikoma nuoroda į įprastinę gyvenamąją vietą teritoriniame vienetė;**
- c) **bet kokia** nuoroda į **pilietybę laikoma nuoroda į pagal šios valstybės teisę nustatyto teritorinio vieneto, arba, jei taikytinų normų nėra, bylos šalių pasirinkto teritorinio vieneto, arba, jei teritorinis vienetas nepasirinktas, teritorinio vieneto, su kuriuo partnerį (-ius) sieja glaudžiausi ryšiai, pilietybę.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 36 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 72 pakeitimą.)

1a. Nesant tokių vidaus kolizinių teisės normų:

- a) nustatant taikytiną teisę **pagal nuostatas, kuriose daroma nuoroda į partnerių įprastinę gyvenamąją vietą, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame buvo partnerių įprastinė gyvenamoji vieta, teisę;**
- b) **nustatant taikytiną teisę pagal nuostatas, kuriose daroma nuoroda į partnerių pilietybę, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, su kuriuo partneriai glaudžiausiai susiję, teisę;**
- c) **nustatant taikytiną teisę pagal visas kitas nuostatas, kuriose daroma nuoroda į kitus elementus, kurie yra siejamieji kriterijai, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame yra atitinkamas elementas, teisę.**

Pakeitimas 74

Pasiūlymas dėl reglamento

20 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

20a straipsnis

**Valstybės, kuriose taikoma daugiau nei viena teisės sistema.
Teisės kolizijos asmenų atžvilgiu**

Valstybė, kuri turi dvi ar daugiau teisės sistemų arba du ar daugiau normų rinkinių, taikomų įvairių kategorijų asmenims registruotų partnerių turto teisinio režimo klausimais, atveju visos nuorodos į tos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teisės sistemą arba normų rinkinį, nustatytą pagal toje valstybėje galiojančias normas. Jei tokių normų nėra, taikoma teisės sistema ar normų rinkinys, su kuriuo partneriai glaudžiausiai susiję.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 73 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 75
Pasiūlymas dėl reglamento
20 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

20b straipsnis

Šio reglamento netaikymas vidaus teisės kolizijoms

Valstybė narė, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo registruotų partnerių turto teisinį režimą reglamentuojančias teisės normas, šio reglamento neprivalo taikyti teisės kolizijoms, atsirandančioms tik tarp tokių vienetų.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 74 pakeitimą.)

Pakeitimas 76
Pasiūlymas dėl reglamento
21 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Vienoje valstybėje narėje priimti teismo sprendimai pripažįstami kitose valstybėse narėse *be papildomų formalumų*.

1. Vienoje valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas pripažįstamas kitose valstybėse narėse *nereikalaujant pradėti kokio nors specialaus proceso. Tačiau tokių sprendimų pripažinimas nereiškia, kad valstybės narės savo nacionalinėje teisėje pripažino registruotą partnerystę kaip teisės institutą.*

Pakeitimas 77
Pasiūlymas dėl reglamento
21 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Bet kuri *suinteresuotoji šalis, kuri* teismo sprendimo pripažinimo klausimą *iškelia* kaip pagrindinį ginčo klausimą, **Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [38–56] straipsniuose** numatyta tvarka gali kreiptis dėl šio teismo sprendimo pripažinimo.

2. Bet kuris *suinteresuotasis asmuo, kuris* *iškelia* teismo sprendimo pripažinimo klausimą kaip pagrindinį ginčo klausimą, gali **27b–27o straipsniuose** numatyta tvarka gali kreiptis dėl šio teismo sprendimo pripažinimo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 39 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 75 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 78**Pasiūlymas dėl reglamento****22 straipsnio a punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

- a) pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, **į kurią kreipiamasi**, viešajai tvarkai;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 40 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 76 pakeitimą.)

Pakeitimas

- a) toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, **kurioje prašoma jį pripažinti**, viešajai tvarkai (*ordre public*);

Pakeitimas 79**Pasiūlymas dėl reglamento****22 straipsnio b punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

- b) bylos iškėlimo arba lygiavertis dokumentas *neįteiktas į teismą neatvykusiam* atsakovui laiku ir tokiu būdu, kad jis galėtų pasiruošti gynybai, **nebent jis** neužginčijo teismo sprendimo, **nors galėjo tai padaryti**;

(Iš dalies atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 40 straipsnį.)

Pakeitimas

- b) bylos iškėlimo arba lygiavertis dokumentas *nebuvo įteiktas į procesą neįstojusiam* atsakovui laiku ir tokiu būdu, kad jis galėtų pasiruošti gynybai, **išskyrus atvejus, kai atsakovas** neužginčijo teismo sprendimo, **nors turėjo galimybę tai padaryti**;

Pakeitimas 80**Pasiūlymas dėl reglamento****22 straipsnio c punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

- c) jis nesuderinamas su valstybėje narėje, **į kurią kreipiamasi**, priimtu teismo sprendimu byloje tarp tų pačių šalių;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 40 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 78 pakeitimą.)

Pakeitimas

- c) jis nesuderinamas su valstybėje narėje, **kurioje prašoma jį pripažinti**, priimtu teismo sprendimu byloje tarp tų pačių šalių;

Pakeitimas 81**Pasiūlymas dėl reglamento****22 straipsnio d punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

- d) jis nesuderinamas su anksčiau kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje priimtu teismo sprendimu byloje, **iškeltoje** dėl to paties dalyko, tuo pačiu pagrindu ir tarp tų pačių šalių, kai anksčiau priimtas sprendimas *tenkina reikiamas* jo pripažinimo valstybėje narėje, **į kurią kreipiamasi**, sąlygas.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 40 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 79 pakeitimą.)

Pakeitimas

- d) jis nesuderinamas su anksčiau kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje priimtu teismo sprendimu byloje *tarp tų pačių šalių* dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, **su sąlyga, kad** anksčiau priimtas teismo sprendimas *atitinka būtinas* jo pripažinimo sąlygas valstybėje narėje, **kurioje prašoma jį pripažinti**.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 82
Pasiūlymas dėl reglamento
25 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Jokiu atveju **užsienio** teismo sprendimas negali būti peržiūrimas iš esmės.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 41 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 80 pakeitimą.)

Pakeitimas

Jokiomis aplinkybėmis **valstybėje narėje priimtas** teismo sprendimas negali būti peržiūrimas iš esmės.

Pakeitimas 83
Pasiūlymas dėl reglamento
26 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, teismas gali bylos nagrinėjimą *sustabdyti*, jeigu teismo sprendimas buvo apskūstas įprasta tvarka.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 42 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 81 pakeitimą.)

Pakeitimas

Valstybės narės, kurioje prašoma pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, teismas gali *sustabdyti* bylos nagrinėjimą, jeigu **kilmės valstybėje narėje** šis teismo sprendimas buvo apskūstas įprasta tvarka.

Pakeitimas 84
Pasiūlymas dėl reglamento
27 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pagal Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [38–56 ir 58] straipsnius vienoje valstybėje narėje priimti ir *joje* vykdytini teismo sprendimai **bei teisminiai susitarimai vykdomi** kitose valstybėse narėse.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 43 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 82 pakeitimą.)

Pakeitimas

Valstybėje narėje priimti ir *toje* valstybėje vykdytini teismo sprendimai **yra vykdytini ir** kitose valstybėse narėse, **kai kurio nors suinteresuotojo asmens prašymu jie buvo paskelbti vykdytiniais kitoje valstybėje narėje 27b–27o straipsniuose numatyta tvarka.**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 85
Pasiūlymas dėl reglamento
27 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27a straipsnis**Nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymas**

Norėdamas nustatyti, ar laikantis 27b–27o straipsniuose numatytos tvarkos šalies nuolatinė gyvenamoji vieta yra vykdymo valstybėje narėje, teismas, į kurį kreiptasi, taiko tos valstybės narės vidaus teisę.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 44 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 83 pakeitimą.)

Pakeitimas 86
Pasiūlymas dėl reglamento
27 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27b straipsnis**Teritorinė jurisdikcija**

1. Prašymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pateikiamas vykdymo valstybės narės teisme ar kompetentingoje institucijoje, apie kurį (-ią) ta valstybė narė pranešė Komisijai pagal 33 straipsnį.

2. Teritorinė jurisdikcija nustatoma atsižvelgiant į šalies, kurios atžvilgiu reikalaujama vykdyti teismo sprendimą, nuolatinę gyvenamąją vietą arba vykdymo vietą.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 45 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 84 pakeitimą.)

Pakeitimas 87
Pasiūlymas dėl reglamento
27 c straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27c straipsnis**Procedūra**

1. Prašymo pateikimo procedūrą reglamentuoja vykdymo valstybės narės teisė.

2. Nereikalaujama, kad pareiškėjas vykdymo valstybėje narėje turėtų pašto adresą arba įgaliotą atstovą.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Prie prašymo pridedami šie dokumentai:

- a) teismo sprendimo kopija, atitinkanti sąlygas, būtinas jos autentiškumui patvirtinti;
- b) liudijimas, išduotas kilmės valstybės narės teismo arba kompetentingos institucijos, naudojant formą, nustatytą laikantis 33c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros, nedarant poveikio 27d straipsnio taikymui.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 46 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 85 pakeitimą.)

Pakeitimas 88**Pasiūlymas dėl reglamento****27 d straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27d straipsnis**Liudijimo nepateikimas**

1. Nepateikus 27c straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto liudijimo, teismas arba kompetentinga institucija gali nustatyti jo pateikimo terminą arba priimti lygiavertį dokumentą ar, jeigu ji mano, kad turi pakankamai informacijos, leisti nepateikti minėto liudijimo.
2. Jei teismas ar kompetentinga institucija to prašo, pateikiamas dokumentų vertimas raštu. Vertimas raštu turi būti atliktas asmens, turinčio teisę atlikti vertimus raštu vienoje iš valstybių narių.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 47 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 86 pakeitimą.)

Pakeitimas 89**Pasiūlymas dėl reglamento****27 e straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27e straipsnis**Teismo sprendimo paskelbimas vykdytinu**

Teismo sprendimas paskelbiamas vykdytinu nedelsiant po to, kai užbaigiami 27c straipsnyje numatyti formalumai, neatliekant peržiūros pagal 22 straipsnį. Šalis, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, šiame proceso etape neturi teisės teikti pareiškimų dėl prašymo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 48 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 87 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 90
Pasiūlymas dėl reglamento
27 f straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27f straipsnis

Pranešimas apie teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu

1. **Apie teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pareiškėjui nedelsiant pranešama vykdytino valstybės narės teisėje nustatyta tvarka.**

2. **Pranešimas apie teismo sprendimo paskelbimą vykdytinu įteikiamas šaliai, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, pridodant teismo sprendimą, jei jis šiai šaliai dar nebuvo įteiktas.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 49 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 88 pakeitimą.)

Pakeitimas 91
Pasiūlymas dėl reglamento
27 g straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27 g straipsnis

Teismo sprendimo dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu apskundimas

1. **Bet kuri iš šalių gali apskusti teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu.**

2. **Skundas pateikiamas teisme, apie kurį atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai pagal 33 straipsnį.**

3. **Skundas nagrinėjamas laikantis taisyklių, reglamentuojančių ginčo teiseną.**

4. **Jeigu šalis, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, neįstoja į procesą teisme, kuriame nagrinėjamas pareiškėjo skundas, taikomas 11 straipsnis, net jei šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinė gyvenamoji vieta nėra vienoje iš valstybių narių.**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

5. Skundas dėl teismo sprendimo dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pateikiamas per 30 dienų nuo sprendimo įteikimo dienos. Jeigu šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje nei valstybė narė, kurioje teismo sprendimas buvo paskelbtas vykdytinu, terminas skundai pateikti yra 60 dienų ir skaičiuojamas nuo teismo sprendimo įteikimo minėtai šaliai asmeniškai arba pristatymo į jos gyvenamąją vietą dienos. Šis terminas negali būti pratęstas dėl atstumo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 50 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 89 pakeitimą.)

Pakeitimas 92

Pasiūlymas dėl reglamento

27 h straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27h straipsnis

Teismo sprendimo dėl skundo ginčijimo tvarka

Teismo sprendimas dėl skundo gali būti užginčytas tik laikantis procedūros, apie kurią atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai pagal 33 straipsnį.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 51 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 90 pakeitimą.)

Pakeitimas 93

Pasiūlymas dėl reglamento

27 i straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27i straipsnis

Atsisakymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu ar tokio paskelbimo atšaukimas

Teismas, kuriame pateiktas skundas pagal 27 g arba 27h straipsnį, teismo sprendimo paskelbimą vykdytinu atmeta arba atšaukia tik remdamasis vienu iš 22 straipsnyje nustatytų pagrindų. Teismas priima sprendimą nedelsdamas.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 52 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 91 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 94
Pasiūlymas dėl reglamento
27 j straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27j straipsnis**Proceso sustabdymas**

Teismas, kuriame pateikiamas skundas pagal 27 g arba 27h straipsnį, šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti sprendimą, prašymu sustabdo procesą, jeigu kilmės valstybėje narėje buvo sustabdytas teismo sprendimo vykdymas dėl pateikto skundo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 52 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 92 pakeitimą.)

Pakeitimas 95
Pasiūlymas dėl reglamento
27 k straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27k straipsnis**Laikinosios priemonės, įskaitant apsaugos priemones**

1. Jei teismo sprendimas turi būti pripažintas pagal šį skyrių, niekas nekliudo pareiškėjui pagal vykdymo valstybės narės teisę pasinaudoti laikinosiomis, įskaitant apsaugos, priemonėmis, nereikalaujant, kad teismo sprendimas būtų paskelbtas vykdytinu pagal 27e straipsnį.
2. Teismo sprendimą paskelbus vykdytinu, įstatymų numatyta tvarka leidžiama imtis bet kokių apsaugos priemonių.
3. Per laikotarpį, kuris 27 g straipsnio 5 dalyje nustatytas pateikti skundai dėl sprendimo paskelbimo vykdytinu, ir iki tokio skundo išnagrinėjimo negalima imtis sprendimo vykdytinumo priemonių, išskyrus apsaugos priemones, nukreiptas į šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti sprendimą, turtą.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 54 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 93 pakeitimą.)

Pakeitimas 96
Pasiūlymas dėl reglamento
27 l straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27l straipsnis**Dalinis vykdytinumas**

1. Kai teismo sprendimas buvo priimtas dėl kelių reikalavimų ir jis negali būti paskelbtas vykdytinu visų šių reikalavimų atžvilgiu, teismas arba kompetentinga institucija paskelbia vykdytinu teismo sprendimą dėl vieno ar dėl kelių reikalavimų.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Pareiškėjas gali prašyti, kad vykdytinomis būtų paskelbtos tik tam tikros teismo sprendimo dalys.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 55 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 94 pakeitimą.)

Pakeitimas 97

Pasiūlymas dėl reglamento

27 m straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27m straipsnis

Teisinė pagalba

Pareiškėjas, kuris kilmės valstybėje narėje pasinaudojo visa ar daline teisine pagalba arba buvo atleistas nuo bylinėjimosi išlaidų, turi teisę bet kokiame procese dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu naudotis vykdymo valstybės narės teisėje nustatytais palankiausiomis teisinės pagalbos arba atleidimo nuo bylinėjimosi išlaidų sąlygomis.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 56 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 95 pakeitimą.)

Pakeitimas 98

Pasiūlymas dėl reglamento

27 n straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27n straipsnis

Garantijos, įsipareigojimo dokumento ar užstato reikalavimo netaikymas

Iš šalies, kuri vienoje iš valstybių narių kreipiasi dėl kitoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo pripažinimo, vykdytinumo ar vykdymo, negali būti reikalaujama pateikti garantijos, įsipareigojimo dokumento ar užstato, kad ir kaip jie būtų apibūdinti, remiantis tuo, kad ši šalis yra užsienio šalies pilietis, arba tuo, kad jos nuolatinė gyvenamoji vieta (angl. domicile) arba gyvenamoji vieta nėra vykdymo valstybėje narėje.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 57 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 96 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 99
Pasiūlymas dėl reglamento
27 o straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

27o straipsnis

Mokesčio, rinkliavos ar atlygio netaikymas

Vykdymo valstybėje narėje procese dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu negali būti nustatomas mokestis, rinkliava ar atlygis, apskaičiuoti pagal ginčo vertę.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 58 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 97 pakeitimą.)

Pakeitimas 100
Pasiūlymas dėl reglamento
28 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Autentiškų dokumentų **pripažinimas**

Autentiškų dokumentų **priėmimas**

1. Vienoje valstybėje narėje **gauti autentiški dokumentai pripažįstami kitose valstybėse narėse, jei šių dokumentų galiojimas nėra užginčijamas pagal taikytiną teisę ir jei jų pripažinimas akivaizdžiai neprieštarauja** valstybės narės, **į kurią kreipiamasi, viešajai tvarkai.**

1. Vienoje iš valstybių narių **sudarytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje turi tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią su sąlyga, kad tai akivaizdžiai nepažeidžia atitinkamos valstybės narės viešosios tvarkos (ordre public).**

Asmuo, pageidaujantis pasinaudoti autentišku dokumentu kitoje valstybėje narėje, gali prašyti institucijos, kuri sudaro autentišką dokumentą kilmės valstybėje narėje, užpildyti formą, nustatytą laikantis 33c straipsnio 2 dalyje nurodytos patarimosios procedūros, aprašant įrodomąją galią, kurią autentiškas dokumentas turi kilmės valstybėje narėje.

1a. Ieškiniai, susiję su autentiško dokumento autentiškumu, pateikiami kilmės valstybės narės teismuose, o sprendimai dėl jų priimami pagal tos valstybės teisę. Užginčytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje neturi jokios įrodomosios galios, kol ieškinys nagrinėjamas kompetentingame teisme.

1b. Ieškiniai, susiję su autentiškuose dokumentuose užfiksuotais teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais, pateikiami teismuose, turinčiuose jurisdikciją pagal šį reglamentą, o sprendimai dėl jų priimami pagal teisę, taikytiną pagal III skyrių arba nustatytą pagal 32 straipsnį. Užginčytas autentiškas dokumentas valstybėje narėje, kuri nėra kilmės valstybė narė, neturi jokios įrodomosios galios užginčyto klausimo atžvilgiu, kol ieškinys nagrinėjamas kompetentingame teisme.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. **Autentiškų dokumentų pripažinimo pasekmė yra ta, kad dokumentų turinys įgyja įrodomąją galią ir jiems taikoma paprasta galiojimo prezumpcija.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 59 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 98 pakeitimą.)

1c. **Jei proceso rezultatai valstybės narės teisme priklauso nuo to, kaip bus išspręstas nepagrindinis klausimas, susijęs su teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais, užfiksuotais su turto teisiniu režimu susijusiame autentiškame dokumente, tas teismas turi jurisdikciją to klausimo atžvilgiu.**

Pakeitimas 101

Pasiūlymas dėl reglamento

29 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. **Pateikus prašymą, vienoje valstybėje narėje parengti ir vykdytini autentiški dokumentai** paskelbiami vykdytiniais kitoje valstybėje narėje **Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [38–57] straipsniuose** numatyta tvarka.

2. Teismas, **kuriam pareiškiamas ieškinys** pagal **Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [43 ir 44] straipsnius, gali atsisakyti priimti arba panaikinti sprendimą, kuriuo konstatuojamas autentiško dokumento vykdytinumas, tik tuomet, jei jo vykdymas akivaizdžiai prieštarauja** valstybės narės, **į kurią kreipiamasi, viešajai tvarkai.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 60 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 99 pakeitimą.)

1. **Autentiški dokumentai, kurie yra vykdytini kilmės** valstybėje narėje, **paskelbiamas vykdytinu** kitoje valstybėje narėje **bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu 27b–27o straipsniuose** numatyta tvarka.

1a. **Taikant 27c straipsnio 3 dalies b punktą, autentišką dokumentą sudariusi institucija bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu išduoda liudijimą, naudodama formą, nustatytą laikantis 33c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.**

2. Teismas, **kuriame pateiktas skundas** pagal **27 g arba 27h** straipsnius, **atsisako paskelbti dokumentą vykdytinu arba tokį paskelbimą atšaukia tik tuo atveju, jei autentiško dokumento vykdymas akivaizdžiai pažeidžia vykdytinumo** valstybės narės **viešąją tvarką (ordre public).**

Pakeitimas 102

Pasiūlymas dėl reglamento

30 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Teisminių susitarimų **pripažinimas ir vykdytinumas**

Teisminių susitarimų vykdytinumas

Teisminiai susitarimai, vykdytini kilmės valstybėje narėje, **bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu pripažįstami ir** paskelbiami vykdytiniais kitoje valstybėje narėje **tokiomis pat sąlygomis, kaip ir autentiški dokumentai.** Teismas, kuriam **pareiškiamas ieškinys** pagal **Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [42 arba 44] straipsnius, atsisako priimti arba panaikina sprendimą, kuriuo konstatuojamas teismo susitarimo vykdytinumas, tik tuomet, jei jo vykdymas akivaizdžiai prieštarauja vykdančiosios valstybės narės viešajai tvarkai.**

1. Teisminiai susitarimai, **kurie yra vykdytini kilmės** valstybėje narėje, paskelbiami vykdytiniais kitoje valstybėje narėje **bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu 27b–27o straipsniuose** numatyta tvarka.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Taikant 27c straipsnio 3 dalies b punktą, susitarimą patvirtinęs teismas arba teismas, kuriame jis buvo sudarytas, bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu išduoda liudijimą, naudodamas formą, nustatytą laikantis 33c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

1b. Teismas, kuriam pateiktas skundas pagal 27 g arba 27h straipsnius, atsisako paskelbti teisinius susitarimus vykdytiniais ar tokį paskelbimą atšaukia tik tuo atveju, jei teisminis susitarimas akivaizdžiai pažeidžia vykdymo valstybės narės viešąją tvarką (ordre public).

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 61 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 100 pakeitimą.)

Pakeitimas 103

Pasiūlymas dėl reglamento

31 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Poveikis tretiesiems asmenims

Trečiųjų asmenų apsauga

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 101 pakeitimą.)

Pakeitimas 104

Pasiūlymas dėl reglamento

31 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Registruotos partnerystės turtinės pasekmės partnerio ir trečiojo asmens teisiniams santykiams reglamentuojamos **15 straipsnyje minėtos partnerystę įregistravusios valstybės teise.**

1. Registruotų partnerių turto teisinio režimo poveikis vieno iš partnerių ir trečiojo asmens teisiniams santykiams reglamentuojamas **teise, kuri pagal šį reglamentą taikytina registruotų partnerių turto teisiniam režimui.**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 105
Pasiūlymas dėl reglamento
31 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Tačiau valstybės narės teisėje gali būti numatyta, kad partneris negali remtis taikytina teise prieš trečiąjį asmenį, jei vienas iš partnerių arba trečiasis asmuo turi įprastinę gyvenamąją vietą šios valstybės narės teritorijoje ir jei neatlikti šios valstybės narės teisėje numatyti registravimo ar viešinimo formalumai, nebent trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti, kurios valstybės teisė taikytina registruotos partnerystės turininėms pasekmėms.

Pakeitimas

2. Tačiau vieno iš partnerių ir trečiojo asmens teisiniuose santykiuose nė vienas iš partnerių negali remtis registruotų partnerių turto teisiniam režimui taikytina teise, jei su trečiuoju asmeniu teisiniais santykiais susieto partnerio ir trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra toje pačioje valstybėje, kuri nėra valstybė, kurios teisė yra taikytina registruotų partnerių turto teisiniam režimui. Tokiais atvejais to partnerio ir to trečiojo asmens įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisė taikoma registruotų partnerių turto teisinio režimo poveikiui trečiajam asmeniui.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 102 pakeitimą.)

Pakeitimas 106
Pasiūlymas dėl reglamento
31 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Be to, valstybės narės, kurioje yra nekilnojamasis turtas, teisėje gali būti numatyta šio straipsnio 2 dalyje nustatytajai analogiška partnerio ir trečiojo asmens teisinių santykių, susijusių su šiuo nekilnojamoju turtu, norma.

Pakeitimas

3. 2 dalis netaikoma, jei:

- a) trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti apie registruotų partnerių turto teisiniam režimui taikytiną teisę arba
- b) buvo laikomasi registruotų partnerių turto teisinio režimo registravimo ir viešinimo reikalavimų pagal trečiojo asmens ir su juo teisiniais santykiais susieto partnerio įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisę, arba
- c) buvo laikomasi registruotų partnerių turto teisinio režimo registravimo ir viešinimo reikalavimų dėl nekilnojamojo daikto pagal nekilnojamojo daikto vietos valstybės teisę.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 103 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 107
Pasiūlymas dėl reglamento
-32 straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-32 straipsnis

Įprastinė gyvenamoji (buveinės) vieta

1. Šiame reglamente įmonių, asociacijų ir kitų juridinio asmens statusą turinčių subjektų įprastinė buveinės vieta yra centrinės jų administracijos buveinės vieta. Fizinio asmens, vykdančio verslą, įprastinė gyvenamoji vieta yra pagrindinė jo verslo vieta.

2. Jei teisiniai santykiai atsiranda veiklą vykdant padaliniiui, atstovybei ar kitam filialui arba jei pagal sutartį vykdymas yra tokio padalinio, atstovybės ar filialo pareiga, įprastinė buveinės vieta laikoma šio padalinio, atstovybės ar kitokio filialo buveinės vieta.

3. Nustatant įprastinę gyvenamąją (buveinės) vietą lemiamas yra sutarties sudarymo momentas.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 104 pakeitimą.)

Pakeitimas 108
Pasiūlymas dėl reglamento
33 straipsnio 1 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) teismų ar institucijų, kurios turi kompetenciją nagrinėti prašymus dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu pagal 27b straipsnio 1 dalį bei skundus dėl teismo sprendimų dėl tokių prašymų pagal 27 g straipsnio 2 dalį, pavadinimus ir kontaktinius duomenis;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 78 straipsnio 1 dalies a punktą ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 105 pakeitimą.)

Pakeitimas 109
Pasiūlymas dėl reglamento
33 straipsnio 1 dalies b b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

bb) teismo sprendimo dėl apeliacinio skundo ginčijimo tvarką, nurodytą 27h straipsnyje;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 110
Pasiūlymas dėl reglamento
33 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Valstybės narės **praneša Komisijai** apie bet kokius vėlesnius **šių nuostatų** pakeitimus.

Pakeitimas

2. Valstybės narės **informuoja Komisiją** apie bet kokius vėlesnius **tos informacijos** pakeitimus.

Pakeitimas 111
Pasiūlymas dėl reglamento
33 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. *Pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis* pateiktą informaciją Komisija viešai paskelbia tinkamomis priemonėmis, visų pirma Europos teisminio tinklo civilinėse ir komercinėse bylose interneto svetainėje.

Pakeitimas

3. *Visą pagal 1 ir 2 dalis* pateiktą informaciją Komisija **paprasta forma** paskelbia viešai naudodama tinkamas priemones, visų pirma per Europos teisminio tinklo civilinėse ir komercinėse bylose interneto svetainę *įvairiomis kalbomis*.

Valstybės narės užtikrina, kad šioje daugiakalbėje interneto svetainėje pateikta informacija būtų prieinama per bet kurią oficialią jų sukurtą svetainę, visų pirma pateikdamos nuorodą į Komisijos interneto svetainę.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 78 straipsnio 3 dalį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 108 pakeitimą.)

Pakeitimas 112
Pasiūlymas dėl reglamento
33 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Komisija pradeda taikyti atitinkamų teismo pareigūnų ir teisininkų informavimo ir mokymo sistemą ir šiuo tikslu sukuria interaktyvų portalą, veikiantį visomis oficialiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis, ir profesinės patirties bei praktikos mainų sistemą.

(Atitinka 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 109 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 113
Pasiūlymas dėl reglamento
33 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

33a straipsnis

2 straipsnio 1a dalyje nurodyto informacijos sąrašo nustatymas ir vėlesnis keitimas

- 1. Komisija, remdamasi valstybių narių pranešimais, nustato 2 straipsnio 1a dalyje nurodytą kitų institucijų ir teisės specialistų sąrašą.**
- 2. Valstybės narės informuoja Komisiją apie bet kokius vėlesnius tame sąraše esančios informacijos pakeitimus. Komisija atitinkamai pataiso šį sąrašą.**
- 3. Šį sąrašą ir visus vėlesnius j o pakeitimus Komisija skelbia Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.**
- 4. Visą pagal 1 ir 2 dalis pateiktą informaciją Komisija paskelbia viešai naudodama visas tinkamas priemones, visų pirma per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 79 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 110 pakeitimą.)

Pakeitimas 114
Pasiūlymas dėl reglamento
33 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

33b straipsnis

27c, 28, 29 ir 30 straipsniuose nurodytų liudijimų ir formų nustatymas ir vėlesnis keitimas

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi ir (arba) vėliau iš dalies keičiami 27c, 28, 29 ir 30 straipsniuose nurodyti liudijimai ir formos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamiosios procedūros.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 80 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 111 pakeitimą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 115
Pasiūlymas dėl reglamento
33 c straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

33c straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 81 straipsnį ir 2011/0059(CNS) procedūros pranešimo 112 pakeitimą.)

Pakeitimas 116
Pasiūlymas dėl reglamento
34 straipsnio 1 dalies 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Savo ataskaitose Komisija ypač ištiria šiuos klausimus:

- **registruotų partnerių naudojimasis galimybe rinktis taikytiną teisę ir jurisdikciją ir praktinis tokio pasirinkimo poveikis,**
- **reikalavimo konsultuotis pasirenkant taikytiną teisę veiksmingumas,**
- **valstybių narių, kurių teisėje registruotos partnerystės institutas nenumatytas, teismų naudojimasis galimybe atsisakyti jurisdikcijos ir praktinis tokio atsisakymo poveikis ir**
- **galimybės toliau derinti šio reglamento nuostatas su [reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais] nuostatomis siekiant didinti statusų vienodumą.**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 117
Pasiūlymas dėl reglamento
35 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. III skyriaus nuostatos taikomas tik **partnerystę įregistruvusiems** partneriams.

Pakeitimas

3. III skyriaus nuostatos taikomos tik **registruotiems** partneriams, **kurie pradėjus taikyti šį reglamentą**

a) **sudarė partnerystę arba**

b) **pasirinko jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę.**

Susitarimas dėl taikytinos teisės, kuris buvo sudarytas iki [šio reglamento taikymo pradžios data], taip pat galioja, jei įvykdytos III skirsnio sąlygos arba jei jis galioja pagal teisę, taikytiną taikytinos teisės pasirinkimo momentu pagal atitinkamas tarptautinės privatinės teisės nuostatas.

Susitarimas dėl taikytinos teisės, kuris buvo sudarytas iki [šio reglamento taikymo pradžios data] atsižvelgiant į šiame reglamente numatytą taikytinos teisės pasirinkimą, tačiau kuris negalioja pagal teisę, taikytiną taikytinos teisės pasirinkimo momentu pagal atitinkamas tarptautinės privatinės teisės normas, nes šioje taikytinoje teisėje nenumatyta galimybė registruotiems partneriams rinktis taikytiną teisę, galioja nuo [šio reglamento įsigaliojimo datos].

P7_TA(2013)0338

Sutuoktinių turto teisinis režimas *

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais pripažinimo ir vykdymo (COM(2011)0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS))

(Speciali teisėkūros procedūra: konsultavimasis)

(2016/C 093/33)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2011)0126),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 81 straipsnio 3 dalį, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C7-0093/2011),
- atsižvelgdamas į Italijos Senato pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo pateiktą pagrįstą nuomonę, kurioje tvirtinama, jog teisėkūros akto projektas neatitinka subsidiarumo principo,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones (A7-0253/2013),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;
 2. ragina Komisiją pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 293 straipsnio 2 dalį atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą;
 3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;
 4. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;
 5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

Pakeitimas 1**Pasiūlymas dėl reglamento****10 konstatuojamoji dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

- (10) Šiame reglamente nagrinėjami su sutuoktinių turto teisiniu režimu susiję klausimai. Jis neapima *santuokos sąvokos, kuri apibrėžiama valstybių narių teise.*

Pakeitimas

- (10) *Šiame reglamente nagrinėjami su sutuoktinių turto teisiniu režimu susiję klausimai. Jis neapima sąvokos „santuoka“, kuri apibrėžiama valstybių narių teise. Šios sąvokos atžvilgiu reglamentas yra neutralus. Šis reglamentas nepažeidžia sąvokos „santuoka“ apibrėžties, įtvirtintos valstybių narių nacionalinėje teisėje;*

Pakeitimas 2**Pasiūlymas dėl reglamento****11 konstatuojamoji dalis***Komisijos siūlomas tekstas*

- (11) Į šio reglamento taikymo sritį turėtų įeiti visi civilinės teisės klausimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu: tiek kasdienis sutuoktinių turto valdymas, tiek jo padalijimas porai gyvenant skyriumi arba mirus vienam iš sutuoktinių.

Pakeitimas

- (11) *Į šio reglamento taikymo sritį turėtų įeiti visi civilinės teisės klausimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu: tiek kasdienis sutuoktinių turto valdymas, tiek jo padalijimas porai gyvenant skyriumi, **nutraukus santuoką** arba mirus vienam iš sutuoktinių;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 9 konstatuojamąją dalį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 3
Pasiūlymas dėl reglamento
11 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (11a) *tačiau šis reglamentas neturėtų būti taikomas kitoms nei sutuoktinių turto teisinis režimas civilinės teisės sritims. Siekiant aiškumo turėtų būti aiškiai nurodyta, kad šis reglamentas netaikomas tam tikriems klausimams, kurie gali būti laikomi susijusiais su sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 11 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl reglamento
12 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (12) **Kadangi** sutuoktiniams tenkančios tarpusavio išlaikymo prievolės reglamentuojamos 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje, **o dovanojimo sandorio galiojimas ir pasekmės nagrinėjami 2008 m. birželio 17 d.** Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I), šis reglamentas neturėtų būti taikomas šiems klausimams.

- (12) sutuoktiniams tenkančios tarpusavio išlaikymo prievolės, **kurios** reglamentuojamos 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje, **ir paveldėjimo klausimai, kurie reglamentuojami 2012 m. liepos 4 d.** Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 650/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo ⁽¹⁾, neturėtų būti įtraukti į šio reglamento taikymo sritį;

⁽¹⁾ OL L 201, 2012 7 27, p. 107.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 5
Pasiūlymas dėl reglamento
13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (13) Šis reglamentas, kaip ir [Europos Parlamento ir Tarybos] reglamentas (ES) Nr. .../... [dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų ir autentiškų aktų, susijusių su paveldėjimu, pripažinimo bei vykdymo ir Europos paveldėjimo pažymėjimo pradėjimo naudoti], neturėtų būti taikomas ir su valstybių narių teisėje nustatytų daiktinių teisių pobūdžiu susijusiems klausimams, pvz., šių teisių viešinimui. Antai valstybės narės, kurioje yra vieno arba abiejų sutuoktinių turtas, teismai gali taikyti daiktinės teisės priemones, susijusias su šio turto perleidimo arba šio turto perleidimo įregistravimu viešajame registre, jei tai numatyta šios valstybės narės teisėje.

(Iš dalies atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 15 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas

- (13) remiantis Reglamento (ES) Nr. 650/2012 pavyzdžiu šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis daiktinių teisių, numatytų kai kurių valstybių narių nacionalinėje teisėje, ribotam skaičiui (numerus clausus). Iš valstybės narės neturėtų būti reikalaujama, kad ji pripažintų daiktinę teisę, susijusią su toje valstybėje narėje esančiu turtu, jei atitinkama daiktinė teisė nėra numatyta jos teisėje;

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl reglamento
13 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (13a) vis dėlto, kad sutuoktiniams būtų suteikta galimybė kitoje valstybėje narėje naudotis teisėmis, kurios buvo sukurtos arba jiems perduotos pagal nustatytą sutuoktinių turto teisinį režimą, šiame reglamente turėtų būti numatytas nežinomos daiktinės teisės pritaikymas pagal panašiausia tos kitos valstybės narės teisėje numatytą lygiavertę daiktinę teisę. Atliekant tokį pritaikymą, turėtų būti atsižvelgta į tikslus ir interesus, kurių siekiama konkrečia daiktine teise, ir su ja siejamas pasekmes. Siekiant nustatyti panašiausia lygiavertę nacionalinę daiktinę teisę, dėl papildomos informacijos apie tos teisės pobūdį ir pasekmes galima kreiptis į valstybės, kurios teisė taikoma sutuoktinių turto teisiniam režimui, institucijas ar kompetentingus asmenis. Tuo tikslu galėtų būti naudojamosi esamais teisminio bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose tinklais, taip pat kitomis turimomis priemonėmis, kurios padeda suprasti užsienio teisę;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 16 konstatuojamąją dalį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 7
Pasiūlymas dėl reglamento
13 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (13b) *šis reglamentas neturėtų būti taikomas reikalavimams įregistruoti registre teisę į nekilnojamąjį arba kilnojamąjį turtą. Todėl įregistravimo teisinės sąlygos ir būdas bei institucijos (pvz., žemės kadastrai arba notarai), kurios privalo tikrinti, kad būtų laikomasi visų reikalavimų ir kad būtų pateikta ar parengta pakankamai dokumentų arba juose pateikta reikiama informacija, turėtų būti nustatomi pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę (nekilnojamojo turto atveju – pagal lex rei sitae).*

(Iš dalies atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 18 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl reglamento
13 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (13c) *šis reglamentas taip pat neturėtų būti taikomas teisės įregistravimo registre pasekmėms. Todėl tai, ar įregistravimas yra, pavyzdžiui, deklaratyvaus, ar sukuriančiojo pobūdžio, turėtų būti nustatoma pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę. Taigi, pavyzdžiui, kai teisei į nekilnojamąjį turtą įgyti reikalingas registravimas registre pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę, siekiant užtikrinti registru poveikį erga omnes arba apsaugoti teisinius sandorius, tokio įgijimo momentas turėtų būti reglamentuojamas pagal tos valstybės narės teisę;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 19 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 9
Pasiūlymas dėl reglamento
13 d konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (13d) *sąvoka „sutuoktinių turto teisinis režimas“, kuria apibrėžiama šio reglamento taikymo sritis, turėtų apimti visas normas, susijusias su turтинiais santykiais tarp sutuoktinių ir trečiųjų asmenų atžvilgiu, atsirandančiais sudarius santuoką ar jai pasibaigus. Šioms normoms priskiriamos ne tik privalomosios taikytinos teisės normos, bet ir kitos galimos papildomos sąlygos, dėl kurių pagal taikytiną teisę susitarė sutuoktiniai;*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 10
Pasiūlymas dėl reglamento
13 e konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(13e) *kaip ir Reglamente (ES) Nr. 650/2012, šiame reglamente turėtų būti atsižvelgta į įvairias sistemas, skirtas sutuoktinių turto teisinio režimo klausimams nagrinėti, kurios taikomos valstybėse narėse. Taikant šį reglamentą terminas „teismas“ turėtų būti aiškinamas plačiai ir taikomas ne tik teismines funkcijas atliekantiems teismams tiesiogine šio žodžio prasme, bet ir notarams ar registravimo tarnyboms kai kuriose valstybėse narėse, kurie tam tikrais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais atlieka teismines funkcijas, kaip antai teismai, ir notarams bei teisės specialistams kai kuriose valstybėse narėse, kurie tam tikroje sutuoktinių turto teisinio režimo byloje atlieka teismines funkcijas, vadovaudamiesi teismo suteiktais įgaliojimais. Visiems šiame reglamente apibrėžtiems teismams turėtų būti privalomos šiame reglamente nustatytos jurisdikcijos taisyklės. Priešingai, terminas „teismas“ neturėtų apimti valstybės narės neteisminių institucijų, kurios pagal nacionalinę teisę turi teisę nagrinėti sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, pavyzdžiui, daugumoje valstybių narių notarai, jei jie, kaip yra įprasta, nevykdo teisminių funkcijų;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 20 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 11
Pasiūlymas dėl reglamento
14 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(14) *Siekiant atsižvelgti į didėjančių porų judumą santuokinio gyvenimo metu ir paskatinti deramą teisingumo vykdymą, šiame reglamente pateiktose jurisdikcijos normose numatoma, kad sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, įskaitant turto padalijimą, susijusius su santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ir santuokos pripažinimo negaliojančia bylomis, nagrinės valstybės narės teismai, kurie pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančių Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000, turi jurisdikciją nagrinėti minėtas bylas.*

(14) *siekiant atsižvelgti į didėjančių porų judumą santuokinio gyvenimo metu ir užtikrinti deramą teisingumo vykdymą, šiame reglamente pateiktose jurisdikcijos taisyklėse numatoma, kad sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, įskaitant turto padalijimą, susijusius su santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ir santuokos pripažinimo negaliojančia bylomis, nagrinės valstybės narės teismai, kurie pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančių Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000, turi jurisdikciją nagrinėti minėtas bylas, **jei abu sutuoktiniai aiškiai išreiškia ar kitokiu būdu pripažino atitinkamo teismo jurisdikciją;***

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 12
Pasiūlymas dėl reglamento
16 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (16) Jei sutuoktinių turto teisinio režimo klausimai nesusiję nei su santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia bylomis, nei su vieno iš sutuoktinių mirtimi, sutuoktiniai gali nuspręsti turto teisinio režimo klausimus teikti nagrinėti valstybės narės, kurios teisę jie pasirinko kaip taikytiną jų turto teisiniam režimui, teismams. **Šis sprendimas išreiškiamas sutuoktinių susitarimu, kuris gali būti sudaromas bet kuriuo metu, net teismo proceso metu.**

Pakeitimas

- (16) jei sutuoktinių turto teisinio režimo klausimai nesusiję nei su santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia bylomis, nei su vieno iš sutuoktinių mirtimi, sutuoktiniai gali nuspręsti turto teisinio režimo klausimus teikti nagrinėti valstybės narės, kurios teisę jie pasirinko kaip taikytiną jų turto teisiniam režimui, teismams. **Tam reikalingas sutuoktinių susitarimas, kurį sutuoktiniai gali sudaryti ne vėliau kaip prieš kreipdamiesi į teismą, o vėliau – pagal teismo vietos teisę (lex fori);**

Pakeitimas 13
Pasiūlymas dėl reglamento
17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (17) Šiuo reglamentu turi būti palikta galioti tam tikros valstybės narės teismų teritorinė jurisdikcija nagrinėti su sutuoktinių turto teisiniu režimu susijusius ieškinius nenagrinėjant palikimo dėl porų gyvenimo skyrium arba vieno iš sutuoktinių mirties bylų, **ir visų pirma numatomas forum necessitatis, kad būtų užkirstas kelias atsakymui vykdyti teisingumą.**

Pakeitimas

- (17) šiuo reglamentu turi būti palikta galioti tam tikros valstybės narės teismų teritorinė jurisdikcija nagrinėti su sutuoktinių turto teisiniu režimu susijusius prašymus nenagrinėjant sutuoktinių gyvenimo skyrium arba paveldėjimo dėl vieno iš sutuoktinių mirties bylų, **remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų, kuriais užtikrinamas glaudus ryšys tarp sutuoktinių ir valstybės narės, kurios teismai turi jurisdikciją, rinkiniu;**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 14
Pasiūlymas dėl reglamento
17 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (17a) *siekiant visų pirma ištaisyti dėl atsakymo vykdyti teisingumą susidariusią padėtį, į šį reglamentą turėtų būti įtraukta nuostata dėl forum necessitatis, pagal kurią valstybės narės teismui išimtinėmis aplinkybėmis būtų leidžiama priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo klausimu, glaudžiai susijusiu su trečiąja valstybe. Gali būti laikoma, kad tokios išimtinės aplinkybės yra tuomet, kai paaiškėja, kad atitinkamoje trečiojoje valstybėje procesas neįmanomas, pavyzdžiui, dėl pilietinio karo, arba kai pagrįstai negalima tikėtis, kad sutuoktinis pradės procesą ar jame dalyvaus toje valstybėje. Vis dėlto jurisdikcija remiantis forum necessitatis turėtų būti naudojama tik tuo atveju, kai sutuoktinių turto teisinio režimo byla yra pakankamai susijusi su teismo, į kurį kreiptasi, valstybe nare;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 31 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 15
Pasiūlymas dėl reglamento
21 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (21) *Jei taikytina teisė nepasirenkama ir siekiant taikytinos teisės numatomumą suderinti su būtinybe užtikrinti teisinę saugumą, pirmiausia atsižvelgiant į santuokinio gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu reikia nustatyti suderintas kolizines normas remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų sąrašu, kuris leistų nustatyti visam sutuoktinių turtui taikytiną teisę. Pirmiausia reikėtų vadovautis sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po santuokos sudarymo kriterijumi, o tik po to – sudarant santuoką sutuoktinių turėtos bendros pilietybės kriterijumi. Jei netenkinamas nė vienas iš šių kriterijų arba jei sudarydami santuoką bendrą dvigubą pilietybę turintys sutuoktiniai neturi pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos, tuomet kaip trečiuoju kriterijumi turėtų būti vadovaujama valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, visų pirma į santuokos sudarymo vietą, abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai sudarant santuoką, teise.*

- (21) *jei taikytina teisė nepasirenkama ir siekiant taikytinos teisės numatomumą suderinti su būtinybe užtikrinti teisinę tikrumą, pirmiausia atsižvelgiant į sutuoktinių gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu reikia nustatyti suderintas kolizines normas remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų sąrašu, kuris leistų nustatyti visam sutuoktinių turtui taikytiną teisę. Pirmiausia reikėtų vadovautis **bendros įprastinės gyvenamosios vietos santuokos sudarymo momentu arba** sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po santuokos sudarymo kriterijumi, o tik po to – sudarant santuoką sutuoktinių turėtos bendros pilietybės kriterijumi. Jei netenkinamas nė vienas iš šių kriterijų arba jei sudarydami santuoką bendrą dvigubą pilietybę turintys sutuoktiniai neturi pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos, tuomet kaip trečiuoju kriterijumi turėtų būti vadovaujama valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai santuokos sudarymo momentu, teise;*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 16
Pasiūlymas dėl reglamento
22 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (22a) *taikant šį reglamentą, t. y. tais atvejais, kai nustatant, kurios valstybės teisę taikyti, jame daroma nuoroda į pilietybę kaip siejamąjį kriterijų, klausimą, kaip elgtis tais atvejais, kai turimos kelios pilietybės, ir ar asmuo laikomas valstybės piliečiu, reglamentuoja nacionalinė teisė, įskaitant, kai taikoma, tarptautines konvencijas, visapusiškai laikantis Europos Sąjungos bendrųjų principų;*

Pakeitimas 17
Pasiūlymas dėl reglamento
24 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (24) *Atsižvelgiant į sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės svarbą, reglamentu reikia numatyti tam tikras garantijas, kad sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai suvoktų pasirinkimo pasekmes. **Pasirinkimas turės būti įformintas pagal pasirinktos valstybės arba dokumento parengimo vietos valstybės vedybų sutartims taikomas teisės nuostatas ir bent jau suformuluotas raštu, datuotas bei pasirašytas abiejų sutuoktinių. Be to, reikės paaisyti galimų papildomų pasirinktoje arba dokumento parengimo vietos valstybės teisėje nustatytų formos reikalavimų dėl tokių sutarčių galiojimo, viešinimo arba registravimo.***

- (24) *atsižvelgiant į sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės svarbą, šiuo reglamentu reikia numatyti tam tikras garantijas, kad sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai suvoktų pasirinkimo pasekmes. **Susitarimas dėl taikytinos teisės turi būti bent rašytinis, jame turi būti nurodyta data ir jis turi būti pasirašytas abiejų sutuoktinių. Taikytinos teisės pasirinkimas turėtų būti įformintas pagal sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės arba pagal valstybės, kurioje buvo sudarytas susitarimas, teisės nuostatas;***

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl reglamento

24 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (24a) *siekiant atsižvelgti į nacionalinės teisės normas, ypač dėl šeimos būsto apsaugos ir dėl sutuoktinių naudojimosi teisių nustatymo, šiuo reglamentu neturėtų būti užkirstas kelias teismui, į kurį buvo kreiptasi, taikyti viršesnes privalomasias normas, taigi turėtų būti leidžiama valstybei narei vietoj kitos valstybės teisės taikyti nacionalinę teisę. Šiame kontekste viršesnės privalomosios normos – tai imperatyviosios nuostatos, kurių, valstybės narės manymu, būtina laikytis, kad būtų apsaugoti jos viešieji interesai, pavyzdžiui, politinė, socialinė ar ekonominė tvarka. Todėl, pavyzdžiui, siekdama apsaugoti šeimos būstą, valstybei narei, kurios teritorijoje yra šis būstas, turėtų būti sudaryta galimybė taikyti savo teisės normas, nepažeidžiant atitinkamoje valstybėje narėje taikomų su taikytinos teisės poveikiu tretiesiems asmenims susijusių apsaugos nuostatų, kurių viršenybė užtikrinama 35 straipsniu;*

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl reglamento

27 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (27) *Kadangi vienas iš šio reglamento tikslų yra valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų tarpusavio pripažinimas, jame turi būti numatytos **Reglamentu (EB) Nr. 44/2001 grindžiamos** teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo normos, **kurios prirėikus būtų priderinamos prie konkrečių šiame reglamente nagrinėjamos srities reikalavimų.***
- (27) *kadangi vienas iš šio reglamento tikslų yra valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų **sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais** tarpusavio pripažinimas, jame turėtų būti numatytos teismo sprendimų pripažinimo, **vykdytinumo** ir vykdymo normos, **panašios į kituose Sąjungos teisės aktuose, susijusiuose su teisiniu bendradarbiavimu civilinėse bylose, numatytas normas;***

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 20
Pasiūlymas dėl reglamento
28 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (28) Siekiant atsižvelgti į *tai, kad su* sutuoktinių turto *teisiniu režimu susiję klausimai valstybėse narėse nagrinėjami skirtingai*, reglamentu turi būti užtikrintas autentiškų dokumentų *pripažinimas ir vykdymas. Tačiau autentiški dokumentai negali būti prilyginti teismo sprendimams, kai kalbama apie jų pripažinimą. Autentiškų aktų pripažinimas reiškia, kad dokumento turinys turi tokią pat įrodomąją galią ir tokias pat pasekmes, kaip ir jų kilmės šalyje, ir jiems taikoma tikrumo prezumpcija, kuri gali būti paneigiama.*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 60 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas

- (28) siekiant atsižvelgti į *skirtingas valstybių narių sistemas, skirtas* sutuoktinių turto *teisinio režimo klausimams nagrinėti*, šiuo reglamentu turėtų būti užtikrintas autentiškų dokumentų *sutuoktinių turto teisinio režimo bylose priėmimas ir vykdytinumas visose valstybėse narėse;*

Pakeitimas 21

Pasiūlymas dėl reglamento
28 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

- (29) Nors sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teise turi būti reglamentuojami sutuoktinio ir trečiojo asmens teisiniai santykiai, šios teisės taikymo sąlygos turėtų būti nustatytos valstybės narės, kurioje yra sutuoktinio ar trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje, kad būtų užtikrinta pastarojo apsauga. Antai šios valstybės narės teisėje galėtų būti numatyta, kad sutuoktinis savo turto teisinio režimo teise prieš trečiuosius asmenis gali remtis tik tuomet, jei įvykdytos šioje valstybėje narėje numatytos registravimo ir viešinimo sąlygos, nebent trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti, kurios valstybės teisė taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui.

Pakeitimas

- (28a) teismo sprendimų pripažinimo, vykdytinumo ir vykdymo, autentiškų dokumentų priėmimo ir vykdytinumo ir teisminių susitarimų vykdytinumo klausimais šiame reglamente turėtų būti numatytos nuostatos, panašios į Reglamento (ES) Nr. 650/2012 nuostatas;

Pakeitimas 22

Pasiūlymas dėl reglamento
29 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (29) Nors sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teise turi būti reglamentuojami sutuoktinio ir trečiojo asmens teisiniai santykiai, šios teisės taikymo sąlygos turėtų būti nustatytos valstybės narės, kurioje yra sutuoktinio ar trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje, kad būtų užtikrinta pastarojo apsauga. Antai šios valstybės narės teisėje galėtų būti numatyta, kad sutuoktinis savo turto teisinio režimo teise prieš trečiuosius asmenis gali remtis tik tuomet, jei įvykdytos šioje valstybėje narėje numatytos registravimo ir viešinimo sąlygos, nebent trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti, kurios valstybės teisė taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui.

Pakeitimas

- (29) vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens teisinius santykius reglamentuoja sutuoktinių turto teisiniam režimui pagal šį reglamentą taikytina teisė. Tačiau, siekiant užtikrinti trečiojo asmens apsaugą, vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens teisiniuose santykiuose nė vienas iš sutuoktinių neturėtų galėti remtis minėtąja teise, jei su trečiuoju asmeniu teisiniais santykiais susieto sutuoktinio ir trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra toje pačioje valstybėje, kuri nėra valstybė, kurios teisė yra taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui. Išimtyje turėtų galioti tuo atveju, kai trečiasis asmuo neatitinka apsaugos sąlygų, taigi kai jis žinojo ar turėjo žinoti apie taikytiną teisę arba kai buvo laikomasi atitinkamoje valstybėje galiojančių registravimo ir viešinimo reikalavimų;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 23
Pasiūlymas dėl reglamento
30 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (30a) *siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl liudijimų ir formų, susijusių su teismo sprendimų, teisminių susitarimų ir autentiškų dokumentų paskelbimo vykdytinais, nustatymo ir vėlesnių dalinių pakeitimų. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojama laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽¹⁾;*

⁽¹⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 78 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 24
Pasiūlymas dėl reglamento
30 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (30b) *patariamoji procedūra Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnyje nustatyta tvarka turėtų būti taikoma įgyvendinimo aktu, kuriais nustatomi ir vėliau iš dalies keičiami šiame reglamente numatyti liudijimai ir formos, priėmimui;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 79 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 25
Pasiūlymas dėl reglamento
32 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (32) Šiuo reglamentu *paįsoma* pagrindinių teisių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos 7, 9, 17, 21 ir 47 straipsniuose dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinės teisės aktus, teisės į nuosavybę, bet kokios diskriminacijos draudimo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą, *pripažintų principų*. Šį reglamentą valstybių narių teismai turi taikyti nepažeisdami šių teisių ir principų.

- (32) šiuo reglamentu *laikomasi* pagrindinių teisių ir principų, įtvirtintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač 7, 9, 17, **20**, 21, **23** ir 47 straipsniuose dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinės teisės aktus, teisės į nuosavybę, **lygybės prieš įstatymą**, bet kokios diskriminacijos draudimo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą *ir teisingą bylos nagrinėjimą*. Šį reglamentą valstybių narių teismai turi taikyti nepažeisdami šių teisių ir principų;

(Iš dalies atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 81 konstatuojamąją dalį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 26
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies a punktas

*Komisijos siūlomas tekstas*a) sutuoktinių *teisnumui* ir veiksnui,

*Pakeitimas*a) sutuoktinių ***bendrajam*** veiksnui;

Pakeitimas 27
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies a a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

*Pakeitimas****aa) santuokos buvimui, galiojimui ar pripažinimui;***

Pakeitimas 28
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies c punktas

*Komisijos siūlomas tekstas*c) *sutuoktinių vieno kitam dovanotoms dovanoms,*

*Pakeitimas****Išbraukta.***

Pakeitimas 29
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies d punktas

*Komisijos siūlomas tekstas*d) *našlio (-ės) paveldėjimo teisėms,*

*Pakeitimas*d) *pergyvenusio sutuoktinio paveldėjimo teisių klausimams,*

Pakeitimas 30
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies e punktas

*Komisijos siūlomas tekstas*e) *bendroms sutuoktinių įmonėms,*

*Pakeitimas*e) ***klausimams, kuriuos reglamentuoja įmonių, asociacijų ir kitų juridinio asmens statusą turinčių subjektų teisė,***

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 1 straipsnio h punktą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 31

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 3 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

f) daiktinių teisių **į turtą** pobūdžiui **ir šių teisių viešinimui**.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 1 straipsnio k punktą.)

Pakeitimas

f) daiktinių teisių pobūdžiui,

Pakeitimas 32

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 3 dalies f a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

fa) visoms registre įregistruotoms teisėms į nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą, įskaitant tokių teisių įregistravimui keliamus teisinius reikalavimus, ir tokių teisių įregistravimo arba jų neįregistravimo registre pasekmėms ir

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 1 straipsnio l punktą.)

Pakeitimas

Pakeitimas 33

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio 3 dalies f b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

fb) klausimams, susijusiems su sutuoktinių ar buvusių sutuoktinių teise į santuokos metu įgytų teisių gauti senatvės arba netekto darbingumo pensiją perkėlimą ar išlyginimą santuokos nutraukimo atveju.

Pakeitimas

Pakeitimas 34

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) sutuoktinių turto teisinis režimas – normų, susijusių su turtiniais santykiais tarp sutuoktinių ir trečiųjų asmenų atžvilgiu, visuma;

Pakeitimas

a) sutuoktinių turto teisinis režimas – normų, taikytinų **sudarius santuoką atsirandantiems** turtiniams santykiams tarp sutuoktinių ir trečiųjų asmenų atžvilgiu, visuma;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 35**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 dalies b punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

b) vedybų sutartis – susitarimas, kuriuo sutuoktiniai nustato **tarpusavio turtinius santykius ir turtinius santykius trečiųjų asmenų atžvilgiu;**

Pakeitimas

b) vedybų sutartis – susitarimas, kuriuo sutuoktiniai **arba būsimi sutuoktiniai nustato savo sutuoktinių turto teisinį režimą;**

Pakeitimas 36**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 dalies c punkto įžanginė dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

c) autentiškas dokumentas – dokumentas, *oficialiai parengtas arba kilmės* valstybėje narėje *kaip autentiškas užregistruotas dokumentas*, kurio autentiškumas:

Pakeitimas

c) autentiškas dokumentas – dokumentas **sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais**, kuris valstybėje narėje buvo *oficialiai parengtas arba įregistruotas kaip autentiškas dokumentas* ir kurio autentiškumas:

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies i punktą.)

Pakeitimas 37**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 dalies d punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

d) teismo sprendimas – valstybės narės teismo priimtas sprendimas sutuoktinių turto teisinio režimo byloje, **nesvarbu, ar** įvardijamas **kaip sprendimas, nutartis, įsakymas ar kt.**, *taip pat teismo kanceliarijos sprendimas dėl teismo proceso išlaidų;*

Pakeitimas

d) teismo sprendimas – valstybės narės teismo priimtas sprendimas sutuoktinių turto teisinio režimo byloje, **neatsižvelgiant į tai, kaip tas sprendimas gali būti** įvardijamas, *įskaitant teismo kanceliarijos sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų nustatymo;*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies g punktą.)

Pakeitimas 38**Pasiūlymas dėl reglamento****2 straipsnio 1 dalies e punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

e) kilmės valstybė narė – valstybė narė, **kurioje, atsižvelgiant į konkretų atvejį,** teismo sprendimas **priimtas, vedybų sutartis sudaryta,** autentiškas dokumentas **parengtas,** teisminis susitarimas **patvirtintas arba bendro turto padalijimo ar kitas dokumentas sudarytas teisminės institucijos ar institucijos, kuriai ši perdavė funkcijas arba kurią ši paskyrė, arba jos akivaizdoje;**

Pakeitimas

e) kilmės valstybė narė – valstybė narė, kurioje **buvo priimtas** teismo sprendimas, **parengtas** autentiškas dokumentas **arba patvirtintas ar sudarytas** teisminis susitarimas;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies e punktą.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 39

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

f) valstybė narė, **i kurią kreipiamasi** – valstybė narė, kurioje prašoma **pripažinti ir (arba)** vykdyti teismo sprendimą, **vedybų sutartį, autentišką dokumentą**, teisminį susitarimą, **bendro turto padalijimo ar kitą dokumentą, sudarytą teisminės institucijos ar institucijos, kuriai ši perdavė funkcijas arba kurią ši paskyrė, arba jos akivaizdoje;**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies f punktą.)

Pakeitimas

f) **vykdymo** valstybė narė – valstybė narė, kurioje prašoma **paskelbti vykdytinu arba** vykdyti teismo sprendimą, teisminį susitarimą **ar autentišką dokumentą;**

Pakeitimas 40

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 dalies g punktas

Komisijos siūlomas tekstas

g) **teismas – valstybių narių teisminė institucija, vykdanči teisminę funkciją sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, taip pat neteisminė institucija arba asmuo, vykdančys jiems valstybių narių teisminės institucijos perduotas arba paskirtas teismų jurisdikcijos funkcijas, numatytas šiame reglamente;**

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 41

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Šiame reglamente terminas „teismas“ reiškia bet kokią teisminę instituciją ir visas kitas institucijas bei teisės specialistus, turinčius kompetenciją sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, kurie atlieka teismines funkcijas arba vykdo veiklą vadovaudamiesi teisminės institucijos suteiktais įgaliojimais, arba vykdo veiklą prižiūrimi teisminės institucijos su sąlyga, kad tokios kitos institucijos ir teisės specialistai suteikia nešališkumo garantijas ir užtikrina visų šalių teisę būti išklaustytiems, ir su sąlyga, kad jų sprendimai pagal valstybės narės, kurioje jie vykdo veiklą, teisę:

a) gali būti apskūsti teisminei institucijai arba jos peržiūrimi ir

b) turi panašią galią ir poveikį kaip ir teisminės institucijos sprendimas dėl to paties klausimo.

Valstybės narės pagal 37a straipsnį praneša Komisijai apie pirmoje pastraipoje nurodytas kitas institucijas ir teisės specialistus.

(Ši nuostata atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 2 dalį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 42
Pasiūlymas dėl reglamento
-3 straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-3 straipsnis

**Kompetencija sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais
valstybėse narėse**

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių institucijų kompetencijai spręsti sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus.

Pakeitimas 43
Pasiūlymas dėl reglamento
3 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Valstybės narės teismai, **kuriems** pagal [Europos Parlamento ir Tarybos] **reglamentą** (ES) Nr. .../... [dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų ir autentiškų aktų, susijusių su paveldėjimu, pripažinimo bei vykdymo ir Europos paveldėjimo pažymėjimo pradėjimo naudoti] **pareikštas ieškinyms dėl vieno iš sutuoktinių palikimo**, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su **ieškiniu** susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais.

Valstybės narės teismai, **į kuriuos kreipiamasi vieno iš sutuoktinių paveldėjimo klausimais** pagal **Reglamentą** (ES) Nr. 650/2012, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su **ta paveldėjimo byla** susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais.

Pakeitimas 44
Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Valstybės narės teismai, **kuriems** pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 **pareikštas ieškinyms** dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium arba santuokos pripažinimo negaliojančia, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su **ieškiniu** susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, **jei sutuoktiniai šiuo tikslu sudaro susitarimą**.

Valstybės narės teismai, pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 **nagrinėjantys ieškinį** dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium arba santuokos pripažinimo negaliojančia, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su **ieškiniu** susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, **jei abu sutuoktiniai aiškiai išreikštu ar kitokiu nedviprasmišku būdu pripažino atitinkamo teismo jurisdikciją**.

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. Jei jis sudaromas prieš teismo procesą, turi būti suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.

Sutuoktiniams nesudarius susitarimo, jurisdikcija reglamentuojama 5 ir kitais straipsniais.

Jei pirmoje pastraipoje nurodyto teismo jurisdikcija nebuvo pripažinta, jurisdikcija reglamentuojama 5 ir kitais straipsniais.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 45
Pasiūlymas dėl reglamento
4 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a straipsnis

Susitarimas dėl jurisdikcijos

1. *Sutuoktiniai gali susitarti, kad jurisdikciją priimti sprendimą jų turto teisinio režimo klausimais turi valstybės narės, kurios teisę jie pasirinko kaip taikytiną jų turto teisiniam režimui pagal 16 straipsnį, teismai. Tokia jurisdikcija yra išimtinė.*

Nedarant poveikio 3 pastraipai, susitarimas dėl jurisdikcijos gali būti sudarytas arba pakeistas bet kuriuo metu, tačiau ne vėliau kaip kreipimosi į teismą momentu.

Jei tai numatyta teismo vietos teisėje, sutuoktiniai gali pakeisti pasirinktą jurisdikciją taip pat ir po to, kai buvo kreiptasi į teismą. Tokiu atveju toks jurisdikcijos pakeitimas įregistruojamas teisme laikantis teismo vietos teisės.

Jei susitarimas sudaromas prieš teismo procesą, jis turi būti sudaromas raštu nurodant datą ir pasirašytas abiejų sutuoktinių. Visi elektroninėmis priemonėmis perduoti pranešimai, kuriais ilgam laikui užfiksuojamas susitarimas, laikomi lygiaverčiais rašytiniam susitarimui.

2. *Sutuoktiniai taip pat gali susitarti, kad jurisdikciją turi valstybės narės, kurios teisė taikytina pagal 17 straipsnį, jei nepasirinkta taikytina teisė, teismai.*

Pakeitimas 46
Pasiūlymas dėl reglamento
4 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4b straipsnis

Jurisdikcija, grindžiama atsakovo įstojimu į teismo procesą

1. *Be jurisdikcijos, kylančios iš kitų šio reglamento nuostatų, jurisdikciją turi valstybės narės, kurios teisė pasirinkta pagal 16 straipsnį arba taikytina pagal 17 straipsnį, teismas, į kurio nagrinėjamą bylą įstojė atsakovas. Ši taisyklė netaikoma, jeigu atsakovas įstojė į bylą siekdamas užginčyti jurisdikciją arba jeigu pagal 3, 4 arba 4a straipsnį jurisdikciją turi kitas teismas.*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. *Prieš prisiimdamas jurisdikciją pagal 1 dalį, teismas užtikrina, kad atsakovas būtų informuotas apie savo teisę ginčyti teismo jurisdikciją ir apie įstojimo ar neįstojimo į bylą pasekmes.*

Pakeitimas 47

Pasiūlymas dėl reglamento

5 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1) *Kitais nei 3 ir 4 straipsniuose numatytais atvejais jurisdikciją priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo bylose turi:*

a) *sutuoktinių bendros įprastinės gyvenamosios vietos* valstybės narės teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

b) *sutuoktinių paskutinės bendros įprastinės gyvenamosios vietos* valstybės narės teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

c) *atsakovo įprastinės gyvenamosios vietos* valstybės narės teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

d) *abiejų sutuoktinių pilietybės* arba – Jungtinės Karalystės ir Airijos atveju – jų bendros gyvenamosios vietos valstybės narės teismai.

2) *Abi šalys gali taip pat susitarti, kad jurisdikciją priimti sprendimą dėl jų turto teisinio režimo klausimų turi valstybės narės, kurios teisę pagal 16 ir 18 straipsnius jie pasirinko kaip taikytiną jų turto teisiniui režimui, teismai.*

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. Jei jis sudaromas prieš teismo procesą, turi būti suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.

(Dėl 2 dalies žiūrėti pakeitimą dėl 4a (naujo) straipsnio. Tekstas pakeistas)

Jei joks teismas neturi jurisdikcijos pagal 3, 4 ir 4a straipsnius, jurisdikciją priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo bylose turi:

a) valstybės narės, *kurios teritorijoje kreipimosi į teismą momentu yra sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta*, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

b) valstybės narės, *kurios teritorijoje buvo sutuoktinių paskutinė įprastinė gyvenamoji vieta, jeigu kreipimosi į teismą momentu vienas iš jų ten tebegyvena*, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

c) valstybės narės, *kurios teritorijoje kreipimosi į teismą momentu yra atsakovo įprastinė gyvenamoji vieta*, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,

d) *valstybės narės, kurios pilietybę kreipimosi į teismą momentu turi abu sutuoktiniai, teismai* arba – Jungtinės Karalystės ir Airijos atveju – jų bendros nuolatinės gyvenamosios vietos (angl. *domicile*) valstybės narės teismai, *arba, jei ši sąlyga netenkinama,*

da) *valstybės narės, kurios pilietybę turi atsakovas, teismai* arba – Jungtinės Karalystės ir Airijos atveju – *atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos (angl. domicile) valstybės narės teismai.*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 48
Pasiūlymas dėl reglamento
6 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Kai nė vienas teismas neturi jurisdikcijos pagal 3, 4 ir 5 straipsnius, valstybės narės teismai turi jurisdikciją, jei vieno arba abiejų sutuoktinių turtas arba jo dalis yra šios valstybės narės teritorijoje; tokiu atveju teismas, į kurį kreiptasi, **turės** priimti sprendimą tik dėl šio turto **ar jo dalies**.

Pakeitimas

Jei joks valstybės narės teismas neturi jurisdikcijos pagal 3, 4, **4a** ir 5 straipsnius, valstybės narės teismai turi jurisdikciją, jei vieno arba abiejų sutuoktinių **nekilnojamas arba registruotas** turtas yra tos valstybės narės teritorijoje; tokiu atveju teismas, į kurį kreiptasi, **turi jurisdikciją priimti** sprendimą tik dėl **nekilnojamojo arba registruoto** turto.

Šiuo atveju valstybės narės teismai turi jurisdikciją priimti sprendimą tik dėl to nekilnojamojo ar registruoto turto, kuris yra jų valstybės narės teritorijoje.

Pakeitimas 49
Pasiūlymas dėl reglamento
7 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Kai nė vienas valstybės narės teismas **neturi jurisdikcijos pagal 3, 4, 5 ir 6 straipsnius**, valstybės narės teismai **gali išimtinė** tvarka **ir su sąlyga, kad** byla glaudžiai susijusi **su šia valstybe nare, priimti sprendimą dėl sutuoktinių turto teisinio režimo, jei dėl pagrįstų priežasčių teismo procesas negali būti pradėtas ar vykdomas arba jei paaiškėja, kad jis neįmanomas trečiojoje valstybėje.**

Pakeitimas

Kai **pagal 3, 4, 4a, 5 ir 6 straipsnius jurisdikcijos neturi** nė vienas valstybės narės teismas, valstybės narės teismai **išimties** tvarka **gali priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo byloje, jeigu procesas pagrįstai negali būti pradėtas ar vykdomas, arba būtų neįmanomas trečiojoje valstybėje, su kuria** byla yra glaudžiai susijusi.

Byla turi būti pakankamai susijusi su valstybe nare, į kurios teismą buvo kreiptasi.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 11 straipsnį.)

Pakeitimas 50
Pasiūlymas dėl reglamento
8 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Teismas, kuriam pareikštas ieškinys **pagal 3, 4, 5, 6 arba 7 straipsnius ir kuriame tebevyksta procesas**, taip pat turi jurisdikciją nagrinėti priešieškinį, jei jis priklauso šio reglamento taikymo sričiai.

Pakeitimas

Teismas, kuriame vyksta teismo procesas **pagal 3, 4, 4a, 5, 6 arba 7 straipsnius**, taip pat turi jurisdikciją nagrinėti priešieškinį, jei jis priklauso šio reglamento taikymo sričiai.

Jei į teismą buvo kreiptasi pagal 6 straipsnį, jis turi jurisdikciją nagrinėti priešieškinį tik dėl nekilnojamojo ar registruoto turto, kuris yra pagrindinis ginčo objektas.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 51
Pasiūlymas dėl reglamento
9 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Laikoma, kad į teismą kreiptasi:

- a) tą dieną, kai teismui pateikiamas bylos iškelimo arba lygiavertis dokumentas, *jei* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių turėjo imtis, kad dokumentas būtų įteiktas atsakovui; **arba**
- b) jei dokumentas turi būti įteiktas prieš jį pateikiant teismui – tą dieną, kai jį gauna už jo įteikimą atsakinga institucija, *jei* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių turėjo imtis, kad dokumentas būtų pateiktas teismui.

Pakeitimas

Taikant šį skyrių, laikoma, kad į teismą kreiptasi:

- a) tą dieną, kai teismui pateikiamas bylos iškelimo arba lygiavertis dokumentas, *su sąlyga, kad* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių jis turėjo imtis, kad dokumentas būtų įteiktas atsakovui;
- b) jei dokumentas turi būti įteiktas prieš jį pateikiant teismui – tą dieną, kai jį gauna už *dokumento* įteikimą atsakinga institucija, *su sąlyga, kad* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių jis turėjo imtis, kad dokumentas būtų pateiktas teismui, **arba**
- ba) jei teismo procesas pradedamas paties teismo iniciatyva – tą dieną, kai teismas priima sprendimą pradėti teismo procesą, arba, jeigu nereikalaujama priimti tokio sprendimo, tą dieną, kai byla įregistruojama teisme.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 14 straipsnį.)

Pakeitimas 52
Pasiūlymas dėl reglamento
12 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Jei skirtingų valstybių narių teismuose **bylos iškeliamos** dėl to paties dalyko, tuo pačiu pagrindu **ir tarp tų pačių šalių**, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, savo iniciatyva sustabdo bylos nagrinėjimą, kol **nustatoma** teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 17 straipsnį.)

Pakeitimas

1. Jeigu skirtingų valstybių narių teismuose **pradedamas procesas byloje tarp sutuoktinių** dėl to paties dalyko **ir** tuo pačiu pagrindu, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, savo iniciatyva sustabdo bylos nagrinėjimą, kol **bus nustatyta** teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 54

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Kai šie ieškiniai nagrinėjami pirmosios instancijos teismuose, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, **vienos iš šalių** prašymu taip pat gali atsisakyti jurisdikcijos, jei jurisdikciją nagrinėti **šiuos ieškinius** turi teismas, į kurį kreiptasi pirmiausia, ir jei pagal jo teisę leidžiama sujungti.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 18 straipsnį.)

Pakeitimas

2. Jeigu šios bylos nagrinėjamos pirmosios instancijos teismuose, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, **vieno iš sutuoktinių** prašymu taip pat gali atsisakyti jurisdikcijos, jei jurisdikciją nagrinėti **šias bylas** turi teismas, į kurį kreiptasi pirmiausia, ir jei pagal jo teisę leidžiama sujungti **tas bylas**.

Pakeitimas 55

Pasiūlymas dėl reglamento

13 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

13a straipsnis

Informacijos teikimas sutuoktiniams

Kompetentinga institucija privalo per pagrįstą laikotarpį informuoti sutuoktinį (-ius) apie visas jiems iškeltas sutuoktinių turto teisinio režimo bylas.

Pakeitimas 56

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Vienos valstybės teismų gali būti **prašoma priimti** šios valstybės narės teisėje numatytas laikinąsias **arba** apsaugos priemonės, net jei pagal šį reglamentą jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės turi kitos valstybės narės teismai.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 19 straipsnį.)

Pakeitimas

Valstybės narės teismuose gali būti **pateiktas prašymas taikyti pagal tos valstybės teisę** numatytas laikinąsias priemonės, **įskaitant** apsaugos priemonės, net jeigu pagal šį reglamentą kitos valstybės narės teismai turi jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės.

Pakeitimas 57

Pasiūlymas dėl reglamento

15 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pagal 16, 17 **ir 18** straipsnius **santuokinių** turto teisiniam režimui taikytina teisė taikoma visam **sutuoktinių** turtui.

Pakeitimas

1. Pagal 16 **ir** 17 straipsnius **sutuoktinių** turto teisiniam režimui taikytina teisė taikoma visam turtui, **kuriam taikomas tas režimas, neatsižvelgiant į turto buvimo vietą.**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 58**Pasiūlymas dėl reglamento****15 straipsnio 1 a dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Nedarant poveikio 1 straipsnio 3 dalies f ir fa punktams, pagal sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę, inter alia, reglamentuojama:

- a) **sutuoktinių turto padalijimas į įvairias kategorijas prieš sudarant santuoką ir po jos sudarymo;**
- b) **turto kategorijos keitimas kita;**
- c) **prireikus, atsakomybė už kitas sutuoktinio skolas;**
- d) **sutuoktinio teisė disponuoti turtu santuokos metu;**
- e) **sutuoktinių turto teisinio režimo panaikinimas bei likvidavimas ir su santuokos nutraukimu susijęs turto padalijimas;**
- f) **sutuoktinių turto teisinio režimo poveikis vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens teisiniams santykiams pagal 35 straipsnį;**
- g) **susitarimo dėl sutuoktinių turto galiojimas materialiuoju požiūriu.**

Pakeitimas 59**Pasiūlymas dėl reglamento****15 a straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

15a straipsnis**Visuotinis taikymas**

Pagal šį reglamentą nustatyta teisė taikoma neatsižvelgiant į tai, ar ši teisė yra valstybės narės teisė, ar ne.

(Žr. 21 straipsnio pakeitimą; tekstas pakeistas)

Pakeitimas 60**Pasiūlymas dėl reglamento****16 straipsnis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai gali **pasirinkti** jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę, jei tai:

- 1. Sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai gali susitarti nustatyti arba pakeisti** jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę, jei tai:

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

- a) *sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių bendros įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisė, arba*
- b) *vieno iš sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių įprastinės gyvenamosios vietos pasirenkant taikytiną teisę valstybės teisė, arba*
- c) valstybės, kurios pilietybę *pasirenkant taikytiną teisę* turi vienas iš sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių, teisė.

Pakeitimas

- a) *valstybės, kurioje yra sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių, arba vieno iš jų įprastinė gyvenamoji vieta susitarimo sudarymo momentu, teisė arba*

- b) valstybės, kurios pilietybę turi vienas iš sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių *susitarimo sudarymo momentu*, teisė.

2. *Išskyrus atvejus, kai sutuoktiniai susitaria kitaip, sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės pakeitimas santuokos metu galioja tik ateityje.*

3. *Jei sutuoktiniai nusprendžia, kad taikytinos teisės pakeitimas galioja atgaline tvarka, galiojimas atgaline tvarka neturi poveikio nei pagal anksčiau taikytą teisę sudarytų susitarimų galiojimui, nei iš anksčiau taikytos teisės kylančioms trečiųjų asmenų teisėms.*

Pakeitimas 61

Pasiūlymas dėl reglamento

17 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Jei *sutuoktiniai nepasirenka taikytinos teisės*, jų turto teisiniam režimui taikytina:

Pakeitimas

1. Jei *pagal 16 straipsnį nebuvo sudarytas susitarimas dėl taikytinos teisės*, sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teisė yra:

Pakeitimas 62

Pasiūlymas dėl reglamento

17 straipsnio 1 dalies a punktą

Komisijos siūlomas tekstas

- a) sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po santuokos sudarymo valstybės teisė, arba

Pakeitimas

- a) valstybės, kurioje yra sutuoktinių *bendra įprastinė gyvenamoji vieta santuokos sudarymo momentu arba* sutuoktinių pirmą bendrą įprastinę gyvenamoji vieta po santuokos sudarymo, teisė arba

Pakeitimas 63

Pasiūlymas dėl reglamento

17 straipsnio 1 dalies c punktą

Komisijos siūlomas tekstas

- c) valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, *visų pirma į santuokos sudarymo vietą*, sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teisė.

Pakeitimas

- c) valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes *santuokos sudarymo momentu, neatsižvelgiant į santuokos sudarymo vietą*, abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teisė.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 64
Pasiūlymas dėl reglamento
18 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

18 straipsnis

Taikytinos teisės keitimas

Santuokiniai gali bet kuriuo santuokinio gyvenimo etapu nuspręsti savo turto teisiniam režimui taikyti kitą nei iki tol taikytą teisę. Jie gali pasirinkti tik vieną iš toliau nurodytų teisių:

- a) vieno iš sutuoktinių įprastinės gyvenamosios vietos pasirinkant taikytiną teisę valstybės teisę, arba*
- b) valstybės, kurios pilietybę pasirenkant taikytiną teisę turi vienas iš sutuoktinių, teisę.*

Sutuoktinių turtui taikytinos teisės keitimas galioja tik ateityje, nebent sutuoktiniai nusprendžia kitaip.

Jei sutuoktiniai nusprendžia, kad taikytinos teisės pakeitimas galioja atgaline data, galiojimas atgaline data neturi poveikio nei pagal anksčiau taikytą teisę sudarytų sandorių galiojimui, nei iš anksčiau taikytos teisės kylančioms trečiųjų asmenų teisėms.

Pakeitimas 65
Pasiūlymas dėl reglamento
19 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

1. *Taikytinos teisės pasirinkimas užfiksuojamas pasirinktos valstybės arba dokumento parengimo vietos valstybės teisėje vedybų sutartims nustatyta forma.*

2. *Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, pasirinkimas turi būti bent aiškiai išreikštas, suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.*

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas

1. *16 straipsnyje nurodytas susitarimas dėl taikytinos teisės turi būti sudaromas raštu nurodant datą ir pasirašytas abiejų sutuoktinių. Visi elektroninėmis priemonėmis perduoti pranešimai, kuriais ilgam laikui užfiksuojamas susitarimas, laikomi lygiaverčiais rašytiniam susitarimui.*

2. *Šis susitarimas turi atitikti formos reikalavimus pagal sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę arba valstybės, kurioje buvo sudarytas susitarimas, teisę.*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Be to, jei valstybės narės, kurioje **pagal šio straipsnio 1 dalį pasirinkdami taikytiną teisę abu sutuoktiniai turi bendrą įprastinę gyvenamąją vietą**, teisėje numatyti papildomi **vedybų sutarties** formos reikalavimai, **jų privaloma laikytis**.

Pakeitimas

3. Tačiau, jei valstybės narės, kurioje **susitarimo dėl taikytinos teisės sudarymo momentu yra abiejų sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta**, teisėje numatyti papildomi **tokių susitarimų ar, tokiems nesant, vedybų sutarčių** formos reikalavimai, **jų privaloma laikytis**.

4. **Jei susitarimo dėl taikytinos teisės sudarymo momentu sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose valstybėse ir tų valstybių teisėje numatyti skirtingi formos reikalavimai, susitarimas formaliai galioja, jei jis atitinka vienos iš tų valstybių narių teisėje numatytus reikalavimus.**

5. **Jei susitarimo sudarymo momentu tik vieno iš sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta yra vienoje iš valstybių narių ir tos valstybės teisėje nustatyta papildomų formalių tokių susitarimų reikalavimų, taikomi šie reikalavimai.**

(Panašus į Reglamento (ES) Nr. 650/2012 5 straipsnio 2 dalį.)

Pakeitimas 66

Pasiūlymas dėl reglamento

20 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Vedybų sutarties formai taikytina teisė

1. **Galioja vedybų sutartis, kurios forma atitinka sutuoktinių turto teisiniui režimui taikytinoje teisėje arba sutarties parengimo vietos valstybės teisėje nustatytus reikalavimus.**

2. **Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, vedybų sutartis turi būti bent sudaroma raštu, datuota ir abiejų sutuoktinių pasirašyta.**

3. **Be to, jei valstybės narės, kurioje sudarydami vedybų sutartį abu sutuoktiniai turi bendrą įprastinę gyvenamąją vietą, teisėje numatyti papildomi šios sutarties formos reikalavimai, jų privaloma laikytis.**

Pakeitimas

Vedybų sutarties formos reikalavimai

Vedybų sutarties formai pagal šį reglamentą atitinkamai taikomas 19 straipsnis. Šiame straipsnyje 19 straipsnio 3 dalyje numatyti papildomi formos reikalavimai taikomi tik vedybų sutartims.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 67
Pasiūlymas dėl reglamento
20 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

20a straipsnis

Daiktinių teisių pritaikymas

Jeigu asmuo remiasi daiktine teise, į kurią jis turi teisę pagal sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę, o valstybės narės, kurioje remiamasi ta teise, teisėje atitinkama daiktinė teisė nėra žinoma, prireikus ir kiek tai įmanoma, ši daiktinė teisė pritaikoma pagal panašiausią tos valstybės teisėje numatytą lygiavertę daiktinę teisę, atsižvelgiant į tikslus ir interesus, kurių siekiama konkrečia daiktine teise, ir su ja siejamas pasekmes.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 31 straipsnį.)

Pakeitimas 68
Pasiūlymas dėl reglamento
21 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

21 straipsnis

Išbraukta.

Kolizinių normų visuotinis taikymas

Pagal šio skyriaus nuostatas nustatyta teisė taikytina net tuomet, jei ji nėra valstybės narės teisė.

Pakeitimas 69
Pasiūlymas dėl reglamento
22 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Šio reglamento nuostatos negalės turėti poveikio imperatyvių normų, kurių laikymąsi valstybė narė laiko tokiu svarbiu jos viešųjų interesų, pavyzdžiui, politinės, socialinės ar ekonominės sistemos, apsaugai, kad ji privalo būti taikoma visais jos taikymo sričiai priklausančiais atvejais, kad ir kokia būtų pagal šį reglamentą sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teisė, taikymui.

1. Viršesnės privalomosios nuostatos – tai nuostatos, kurių nesilaikant būtų akivaizdžiai pažeidžiama atitinkamos valstybės narės viešoji tvarka (ordre public). Kompetentingos institucijos neturėtų aiškinti viešosios tvarkos išimties matetaip, kad tai prieštarautų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama bet kokios formos diskriminacija.

2. Nedarant poveikio pagal 35 straipsnį taikomoms su taikytinos teisės poveikiu tretiesiems asmenims susijusioms apsaugos nuostatoms, šiuo reglamentu neribojamas teismo vietos teisės viršesnių privalomųjų nuostatų taikymas.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 70
Pasiūlymas dėl reglamento
23 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pagal šį reglamentą nustatytos teisės nuostata gali būti netaikoma tik tuomet, jei jos taikymas akivaizdžiai nesuderinamas su ginčo nagrinėjimo vietos viešąja tvarka.

Pakeitimas

Atsisakyti taikyti kurios nors iš šiame reglamente nustatytų valstybių teisės nuostatą galima tik tuo atveju, jeigu toks taikymas yra akivaizdžiai nesuderinamas su teismo vietos viešąja tvarka (*ordre public*).

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 35 straipsnį.)

Pakeitimas 71
Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pagal šį reglamentą nustatytos teisės taikymas reiškia tos teisės normų, o ne jos tarptautinės privatinės teisės normų taikymą.

Pakeitimas

Šiame reglamente įpareigojimas taikyti tam tikros valstybės teisę reiškia įpareigojimą taikyti šioje valstybėje galiojančias teisės normas, išskyrus tarptautinės privatinės teisės normas.

Pakeitimas 72
Pasiūlymas dėl reglamento
25 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybių, turinčių dvi arba daugiau teisės sistemų, teritorinių įstatymų kolizija

Pakeitimas

**Valstybės, kuriose taikoma daugiau nei viena teisės sistema.
Teisės kolizijos teritorijos atžvilgiu**

Jei valstybę sudaro keletas teritorinių vienetų, kurių kiekvienas turi savą teisės sistemą arba savą su šiuo reglamentu reglamentuojamais klausimais susijusių normų rinkinį:

a) nustatant pagal šį reglamentą taikytiną teisę, bet kokia nuoroda į šios valstybės teisę laikoma nuoroda į tam tikrame teritoriniame vienete galiojančią teisę;

1. Jei šiame reglamente nurodyta teisė yra valstybės, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo sutuoktinių turto teisinį režimą reglamentuojančias teisės normas, teisė, pagal tos valstybės vidaus kolizines normas nustatoma, kurio atitinkamo teritorinio vieneto teisės normos turi būti taikomos.

1a. Nesant tokių vidaus kolizinių teisės normų:

a) nustatant taikytiną teisę pagal nuostatas, kuriose daroma nuoroda į sutuoktinių įprastinę gyvenamąją vietą, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame buvo sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta, teisę;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

- b) **bet kokia** nuoroda į **įprastinę gyvenamąją vietą šioje valstybėje laikoma nuoroda į įprastinę gyvenamąją vietą teritoriniame vienetė;**
- c) **bet kokia** nuoroda į **pilietybę laikoma nuoroda į pagal šios valstybės teisę nustatyto teritorinio vieneto, arba, jei taikytinų normų nėra, šalių pasirinkto teritorinio vieneto, arba, jei teritorinis vienetas nepasirinktas, teritorinio vieneto, su kuriuo sutuoktinį (-ius) sieja glaudžiausi ryšiai, pilietybę.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 36 straipsnį.)

Pakeitimas

- b) **nustatant taikytiną teisę pagal nuostatas, kuriose daroma nuoroda į sutuoktinių pilietybę, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, su kuriuo sutuoktiniai glaudžiausiai susiję, teisę;**
- c) **nustatant taikytiną teisę pagal visas kitas nuostatas, kuriose daroma nuoroda į kitus elementus, kurie yra siejamieji kriterijai, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame yra atitinkamas elementas, teisę.**

Pakeitimas 73**Pasiūlymas dėl reglamento****25 a straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

25a straipsnis

**Valstybės, kuriose taikoma daugiau nei viena teisės sistema.
Teisės kolizijos asmenų atžvilgiu**

Valstybės, kuri turi dvi ar daugiau teisės sistemų arba du ar daugiau normų rinkinių, taikomų įvairių kategorijų asmenims sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, atveju visos nuorodos į tos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teisės sistemą arba normų rinkinį, nustatytą pagal toje valstybėje galiojančias normas. Jei tokių normų nėra, taikoma teisės sistema ar normų rinkinys, su kuriuo sutuoktiniai yra glaudžiausiai susiję.

Pakeitimas 74**Pasiūlymas dėl reglamento****25 b straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

25b straipsnis

Šio reglamento netaikymas vidaus teisės kolizijoms

Valstybė narė, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo sutuoktinių turto teisinį režimą reglamentuojančias teisės normas, šio reglamento neprivalo taikyti teisės kolizijoms, atsirandančioms tik tarp tokių vienetų.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 38 straipsnį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 75

Pasiūlymas dėl reglamento

26 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Bet kuri *suinteresuotoji šalis*, kuri teismo sprendimo pripažinimo klausimą *iškelia* kaip pagrindinį ginčo klausimą, gali **Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [38–56] straipsniuose** numatyta tvarka kreiptis dėl šio teismo sprendimo pripažinimo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 39 straipsnį.)

Pakeitimas

2. Bet kuris *suinteresuotasis asmuo*, kuris *iškelia* teismo sprendimo pripažinimo klausimą kaip pagrindinį ginčo klausimą, gali **31b–31o straipsniuose** numatyta tvarka kreiptis dėl to teismo sprendimo pripažinimo.

Pakeitimas 76

Pasiūlymas dėl reglamento

27 straipsnio a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, **į kurią kreipiamasi**, viešajai tvarkai;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 40 straipsnį.)

Pakeitimas

a) toks pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, **kurioje prašoma jį pripažinti**, viešajai tvarkai (*ordre public*);

Pakeitimas 78

Pasiūlymas dėl reglamento

27 straipsnio c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) jis nesuderinamas su valstybėje narėje, **į kurią kreipiamasi**, priimtu teismo sprendimu byloje tarp tų pačių šalių;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 40 straipsnį.)

Pakeitimas

c) jis nesuderinamas su valstybėje narėje, **kurioje prašoma jį pripažinti**, priimtu teismo sprendimu byloje tarp tų pačių šalių;

Pakeitimas 79

Pasiūlymas dėl reglamento

27 straipsnio d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) jis nesuderinamas su anksčiau kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje priimtu teismo sprendimu byloje, **iškeltoje** dėl to paties dalyko, tuo pačiu pagrindu ir tarp tų pačių šalių, jei anksčiau priimtas sprendimas *tenkina* reikiamas jo pripažinimo valstybėje narėje, **į kurią kreipiamasi**, sąlygas.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 40 straipsnį.)

Pakeitimas

d) jis nesuderinamas su anksčiau kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje priimtu teismo sprendimu byloje *tarp tų pačių šalių* dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, *su sąlyga, kad* anksčiau priimtas teismo sprendimas *atitinka* būtinas jo pripažinimo sąlygas valstybėje narėje, **kurioje prašoma jį pripažinti**.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 80
Pasiūlymas dėl reglamento
29 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Jokiu atveju **užsienio** teismo sprendimas negali būti peržiūrimas iš esmės.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 41 straipsnį.)

Pakeitimas

Jokiomis aplinkybėmis **valstybėje narėje priimtas** teismo sprendimas negali būti peržiūrimas iš esmės.

Pakeitimas 81
Pasiūlymas dėl reglamento
30 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės, **į kurią kreiptasi su prašymu** pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, teismas gali sustabdyti bylos nagrinėjimą, jeigu teismo sprendimas apskūstas įprasta tvarka.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 42 straipsnį.)

Pakeitimas

Valstybės narės, **kurioje prašoma** pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, teismas gali sustabdyti bylos nagrinėjimą, jeigu **kilmės valstybėje narėje** šis teismo sprendimas buvo apskūstas įprasta tvarka.

Pakeitimas 82
Pasiūlymas dėl reglamento
31 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Vienoje valstybėje narėje priimti ir **joje** vykdytini teismo sprendimai kitose valstybėse narėse **vykdomi pagal Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [38–56 ir 58] straipsnius**.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 43 straipsnį.)

Pakeitimas

Valstybėje narėje priimti ir **toje valstybėje** vykdytini teismo sprendimai **yra vykdytini ir** kitose valstybėse narėse, **kai kurio nors suinteresuotojo asmens prašymu jie buvo paskelbti vykdytiniais kitoje valstybėje narėje 31b–31o straipsniuose numatyta tvarka**.

Pakeitimas 83
Pasiūlymas dėl reglamento
31 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31a straipsnis

Nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymas

Norėdamas nustatyti, ar laikantis 31b–31o straipsniuose numatytos tvarkos šalies nuolatinė gyvenamoji vieta yra vykdymo valstybėje narėje, teismas, į kurį kreiptasi, taiko tos valstybės narės vidaus teisę.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 44 straipsnį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 84
Pasiūlymas dėl reglamento
31 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31b straipsnis

Teritorinė jurisdikcija

1. *Prašymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pateikiamas vykdymo valstybės narės teisme ar kompetentingoje institucijoje, apie kurį (-ią) ta valstybė narė pranešė Komisijai pagal 37 straipsnį.*

2. *Teritorinė jurisdikcija nustatoma atsižvelgiant į šalies, kurios atžvilgiu reikalaujama vykdyti teismo sprendimą, nuolatinę gyvenamąją vietą arba vykdymo vietą.*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 45 straipsnį.)

Pakeitimas 85
Pasiūlymas dėl reglamento
31 c straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31c straipsnis

Procedūra

1. *Prašymo pateikimo procedūrą reglamentuoja vykdymo valstybės narės teisė.*

2. *Nereikalaujama, kad pareiškėjas vykdymo valstybėje narėje turėtų pašto adresą arba įgaliotą atstovą.*

3. *Prie prašymo pridedami šie dokumentai:*

a) *teismo sprendimo kopija, atitinkanti sąlygas, būtinas jos autentiškumui patvirtinti;*

b) *liudijimas, išduotas kilmės valstybės narės teismo arba kompetentingos institucijos, naudojant formą, nustatytą laikantis 37c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros, nedarant poveikio 31d straipsnio taikymui.*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 46 straipsnį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 86
Pasiūlymas dėl reglamento
31 d straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31d straipsnis**Liudijimo nepateikimas**

1. Nepateikus 31c straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto liudijimo, teismas arba kompetentinga institucija gali nustatyti jo pateikimo terminą arba priimti lygiavertį dokumentą ar, jeigu ji mano, kad turi pakankamai informacijos, leisti nepateikti minėto liudijimo.
2. Jei teismas ar kompetentinga institucija to prašo, pateikiamas dokumentų vertimas raštu. Vertimas raštu turi būti atliktas asmens, turinčio teisę atlikti vertimus raštu vienoje iš valstybių narių.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 47 straipsnį.)

Pakeitimas 87
Pasiūlymas dėl reglamento
31 e straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31e straipsnis**Teismo sprendimo paskelbimas vykdytinu**

Teismo sprendimas paskelbiamas vykdytinu nedelsiant po to, kai užbaigiami 31c straipsnyje numatyti formalumai, neatliekant peržiūros pagal 27 straipsnį. Šalis, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, šiame proceso etape neturi teisės teikti pareiškimų dėl prašymo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 48 straipsnį.)

Pakeitimas 88
Pasiūlymas dėl reglamento
31 f straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31f straipsnis**Pranešimas apie teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu**

1. Apie teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pareiškėjui nedelsiant pranešama vykdyto valstybės narės teisėje nustatyta tvarka.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Pranešimas apie teismo sprendimo paskelbimą vykdytinu įteikiamas šaliai, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, pridedant teismo sprendimą, jei jis šiai šaliai dar nebuvo įteiktas.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 49 straipsnį.)

Pakeitimas 89

Pasiūlymas dėl reglamento

31 g straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31 g straipsnis

Teismo sprendimo dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu apskundimas

1. Bet kuri iš šalių gali apskusti teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu.

2. Skundas pateikiamas teisme, apie kurį atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai pagal 37 straipsnį.

3. Skundas nagrinėjamas laikantis taisyklių, reglamentuojančių ginčo teiseną.

4. Jeigu šalis, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, neįstoja į procesą teisme, kuriame nagrinėjamas pareiškėjo skundas, taikomas 11 straipsnis, net jei šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinė gyvenamoji vieta nėra vienoje iš valstybių narių.

5. Skundas dėl teismo sprendimo dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pateikiamas per 30 dienų nuo sprendimo įteikimo dienos. Jeigu šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje nei valstybė narė, kurioje teismo sprendimas buvo paskelbtas vykdytinu, terminas skundai pateikti yra 60 dienų ir skaičiuojamas nuo teismo sprendimo įteikimo minėtai šaliai asmeniškai arba pristatymo į jos gyvenamąją vietą dienos. Šis terminas negali būti pratęstas dėl atstumo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 50 straipsnį.)

Pakeitimas 90

Pasiūlymas dėl reglamento

31 h straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31h straipsnis

Teismo sprendimo dėl skundo ginčijimo tvarka

Teismo sprendimas dėl skundo gali būti užginčytas tik laikantis procedūros, apie kurią atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai pagal 37 straipsnį.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 51 straipsnį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 91
Pasiūlymas dėl reglamento
31 i straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31i straipsnis

Atsisakymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu ar tokio paskelbimo atšaukimas

Teismas, kuriame pateiktas skundas pagal 31f arba 31h straipsnį, teismo sprendimo paskelbimą vykdytinu atmeta arba atšaukia tik remdamasis vienu iš 27 straipsnyje nustatytų pagrindų. Teismas priima sprendimą nedelsdamas.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 52 straipsnį.)

Pakeitimas 92
Pasiūlymas dėl reglamento
31 j straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31j straipsnis**Proceso sustabdymas**

Teismas, kuriame pateikiamas skundas pagal 31 g arba 31h straipsnį, šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti sprendimą, prašymu sustabdo procesą, jeigu kilmės valstybėje narėje buvo sustabdytas teismo sprendimo vykdymas dėl pateikto skundo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 53 straipsnį.)

Pakeitimas 93
Pasiūlymas dėl reglamento
31 k straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31k straipsnis**Laikinosios priemonės, įskaitant apsaugos priemones**

1. Jei teismo sprendimas turi būti pripažintas pagal šį skyrių, niekas nekliudo pareiškėjui pagal vykdymo valstybės narės teisę pasinaudoti laikinosiomis, įskaitant apsaugos, priemonėmis, nereikalaujant, kad teismo sprendimas būtų paskelbtas vykdytinu pagal 31e straipsnį.

2. Teismo sprendimą paskelbus vykdytinu, įstatymų numatyta tvarka leidžiama imtis bet kokių apsaugos priemonių.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Per laikotarpį, kuris 31 g straipsnio 5 dalyje nustatytas pateikti skundai dėl sprendimo paskelbimo vykdytinu, ir iki tokio skundo išnagrinėjimo negalima imtis sprendimo vykdytumo priemonių, išskyrus apsaugos priemones, nukreiptas į šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti sprendimą, turta.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 54 straipsnį.)

Pakeitimas 94

Pasiūlymas dėl reglamento

31 l straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31l straipsnis

Dalinis vykdytinumas

1. Kai teismo sprendimas buvo priimtas dėl kelių reikalavimų ir jis negali būti paskelbtas vykdytinu visų šių reikalavimų atžvilgiu, teismas arba kompetentinga institucija paskelbia vykdytinu teismo sprendimą dėl vieno ar dėl kelių reikalavimų.

2. Pareiškėjas gali prašyti, kad vykdytinomis būtų paskelbtos tik tam tikros teismo sprendimo dalys.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 55 straipsnį.)

Pakeitimas 95

Pasiūlymas dėl reglamento

31 m straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31m straipsnis

Teisinė pagalba

Pareiškėjas, kuris kilmės valstybėje narėje pasinaudojo visa ar daline teisine pagalba arba buvo atleistas nuo bylinėjimosi išlaidų, turi teisę bet kokiame procese dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu naudotis vykdymo valstybės narės teisėje nustatytais palankiausiomis teisinės pagalbos arba atleidimo nuo bylinėjimosi išlaidų sąlygomis.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 56 straipsnį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 96
Pasiūlymas dėl reglamento
31 n straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31n straipsnis

Garantijos, įsipareigojimo dokumento ar užstato reikalavimo netaikymas

Iš šalies, kuri vienoje iš valstybių narių kreipiasi dėl kitoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo pripažinimo, vykdytinumo ar vykdymo, negali būti reikalaujama pateikti garantijos, įsipareigojimo dokumento ar užstato, kad ir kaip jie būtų apibūdinti, remiantis tuo, kad ši šalis yra užsienio šalies pilietis, arba tuo, kad jos nuolatinė gyvenamoji vieta (angl. domicile) arba gyvenamoji vieta nėra vykdymo valstybėje narėje.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 57 straipsnį.)

Pakeitimas 97
Pasiūlymas dėl reglamento
31 o straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31o straipsnis

Mokesčio, rinkliavos ar atlygio netaikymas

Vykdomo valstybėje narėje procese dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu negali būti nustatomas mokestis, rinkliava ar atlygis, apskaičiuoti pagal ginčo vertę.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 58 straipsnį.)

Pakeitimas 98
Pasiūlymas dėl reglamento
32 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Autentiškų dokumentų **pripažinimas**Autentiškų dokumentų **priėmimas**

1. Vienoje valstybėje narėje **parengti autentiški dokumentai pripažįstami kitose valstybėse narėse, jei šių dokumentų galiojimas nėra užginčijamas pagal taikytiną teisę ir jei jų pripažinimas akivaizdžiai neprieštarauja** valstybės narės, į kurią kreipiamasi, viešajai tvarkai.

1. Vienoje iš valstybių narių **sudarytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje turi tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią su sąlyga, kad tai akivaizdžiai nepažeidžia atitinkamos** valstybės narės viešosios tvarkos (ordre public).

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Asmuo, pageidaujantis pasinaudoti autentišku dokumentu kitoje valstybėje narėje, gali prašyti institucijos, kuri sudaro autentišką dokumentą kilmės valstybėje narėje, užpildyti formą, nustatytą laikantis 37c straipsnio 2 dalyje nurodytos patarimosios procedūros, aprašant įrodomąją galią, kurią autentiškas dokumentas turi kilmės valstybėje narėje.

1a. Ieškiniai, susiję su autentiško dokumento autentiškumu, pateikiami kilmės valstybės narės teismuose, o sprendimai dėl jų priimami pagal tos valstybės teisę. Užginčytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje neturi jokios įrodomosios galios, kol ieškinys nagrinėjamas kompetentingame teisme.

1b. Ieškiniai, susiję su autentiškuose dokumentuose užfiksuotais teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais, pateikiami teismuose, turinčiuose jurisdikciją pagal šį reglamentą, o sprendimai dėl jų priimami pagal teisę, taikytiną pagal III skyrių arba nustatytą pagal 36 straipsnį. Užginčytas autentiškas dokumentas valstybėje narėje, kuri nėra kilmės valstybė narė, neturi jokios įrodomosios galios užginčyto klausimo atžvilgiu, kol ieškinys nagrinėjamas kompetentingame teisme.

1c. Jei proceso rezultatai valstybės narės teisme priklauso nuo to, kaip bus išspręstas nepagrindinis klausimas, susijęs su teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais, užfiksuotais su sutuoktinių turto teisiniu režimu susijusiame autentiškame dokumente, tas teismas turi jurisdikciją to klausimo atžvilgiu.

2. Autentiškų dokumentų pripažinimo pasekmė yra ta, kad dokumentų turinys įgyja įrodomąją galią ir jiems taikoma paprasta galiojimo prezumpcija.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 59 straipsnį.)

Pakeitimas 99

Pasiūlymas dėl reglamento

33 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Pateikus prašymą, vienoje valstybėje narėje parengti ir vykdytini dokumentai paskelbiami vykdytinais kitoje valstybėje narėje Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [38–57] straipsniuose numatyta tvarka.

1. Autentiškas dokumentas, kuris yra vykdytinas kilmės valstybėje narėje, paskelbiamas vykdytinu kitoje valstybėje narėje bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu 31b–31o straipsniuose numatyta tvarka.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Teismas, kuriam pareiškiamas ieškinys pagal Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [43 ir 44] straipsnius, gali atsisakyti priimti arba panaikinti sprendimą, kuriuo konstatuojamas autentiško dokumento vykdytinumas, tik tuomet, jei jo vykdymas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, į kurią kreipiamasi, viešajai tvarkai.

1a. Taikant 31c straipsnio 3 dalies b punktą, autentišką dokumentą sudariusi institucija bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu išduoda liudijimą, naudodama formą, nustatytą laikantis 37c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

2. Teismas, kuriame pateiktas skundas pagal 31 g arba 31h straipsnius, atsisako paskelbti dokumentą vykdytinu arba tokį paskelbimą atšaukia tik tuo atveju, jei autentiško dokumento vykdymas akivaizdžiai pažeidžia vykdymo valstybės narės viešąją tvarką (ordre public).

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 60 straipsnį.)

Pakeitimas 100

Pasiūlymas dėl reglamento

34 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Teisminių susitarimų **pripažinimas** ir vykdytinumas

Teisminių susitarimų vykdytinumas

Teisminiai susitarimai, vykdytini kilmės valstybėje narėje, **bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu pripažįstami** ir paskelbiami vykdytinais kitoje valstybėje narėje **tokiomis pat sąlygomis, kaip ir autentiški dokumentai**. Teismas, kuriam pareiškiamas ieškinys pagal Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [42 arba 44] straipsnius, atsisako **priimti arba panaikina sprendimą, kuriuo konstatuojamas teismo susitarimo vykdytinumas**, tik tuomet, jei jo vykdymas akivaizdžiai prieštarauja vykdančiosios valstybės narės **viešajai tvarkai**.

1. Teisminiai susitarimai, **kurie yra** vykdytini kilmės valstybėje narėje, paskelbiami vykdytinais kitoje valstybėje narėje **bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu 31b–31o straipsniuose** numatyta tvarka.

1a. Taikant 31c straipsnio 3 dalies b punktą, susitarimą patvirtinęs teismas arba teismas, kuriame jis buvo sudarytas, bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu išduoda liudijimą, naudodamas formą, nustatytą laikantis 37c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

1b. Teismas, kuriam pateiktas skundas pagal 31 g arba 31h straipsnius, atsisako paskelbti teismo susitarimus vykdytinais ar tokį paskelbimą atšaukia tik tuo atveju, jei teismo susitarimas akivaizdžiai pažeidžia vykdymo valstybės narės viešąją tvarką (ordre public).

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 61 straipsnį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 101

Pasiūlymas dėl reglamento

35 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas

Poveikis tretiesiems asmenims

Pakeitimas

Trečiųjų asmenų apsauga

Pakeitimas 102

Pasiūlymas dėl reglamento

35 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Tačiau valstybės narės teisėje gali būti numatyta, kad sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teise sutuoktinis negali remtis prieš trečiąjį asmenį, jei vienas ar kitas turi įprastinę gyvenamąją vietą jos teritorijoje ir jei neįvykdytos šioje teisėje numatytos registravimo ar viešinimo sąlygos, nebent trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti, kurios valstybės teisė taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui.

Pakeitimas

2. Tačiau vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens teisiniuose santykiuose nė vienas iš sutuoktinių negali remtis sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teise, jei su trečiuoju asmeniu teisiniais santykiais susieto sutuoktinio ir trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra toje pačioje valstybėje, kuri nėra valstybė, kurios teisė yra taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui. Tokiais atvejais to sutuoktinio ir to trečiojo asmens įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisė taikoma sutuoktinių turto teisinio režimo poveikiui trečiajam asmeniui.

Pakeitimas 103

Pasiūlymas dėl reglamento

35 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Valstybės narės, kurioje yra nekilnojamasis turtas, teisėje gali būti numatyta šio straipsnio 2 dalyje nustatytajai analogiška sutuoktinio ir trečiojo asmens teisinių santykių, susijusių su šiuo nekilnojamuoju turtu, norma.

Pakeitimas

3. 2 dalis netaikoma, jei:

- a) trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti apie sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę arba
- b) buvo laikomasi sutuoktinių turto teisinio režimo registravimo ir viešinimo reikalavimų pagal trečiojo asmens ir su juo teisiniais santykiais susieto sutuoktinio įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisę, arba
- c) buvo laikomasi sutuoktinių turto teisinio režimo registravimo ir viešinimo reikalavimų dėl nekilnojamojo daikto pagal nekilnojamojo daikto vietos valstybės teisę.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 104
Pasiūlymas dėl reglamento
-36 straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-36 straipsnis**Įprastinė gyvenamoji (buveinės) vieta**

1. Šiame reglamente įmonių, asociacijų ir kitų juridinio asmens statusą turinčių subjektų įprastinė buveinės vieta yra centrinės jų administracijos buveinės vieta.

Fizinio asmens, vykdančio verslą, įprastinė gyvenamoji vieta yra pagrindinė jo verslo vieta.

2. Jei teisiniai santykiai atsiranda veiklą vykdant padaliniiui, atstovybei ar kitam filialui arba jei pagal sutartį vykdymas yra tokio padalinio, atstovybės ar filialo pareiga, įprastine buveinės vieta laikoma šio padalinio, atstovybės ar kitokio filialo buveinės vieta.

3. Nustatant įprastinę gyvenamąją (buveinės) vietą lemiamas yra teisinių santykių atsiradimo momentas.

Pakeitimas 105
Pasiūlymas dėl reglamento
37 straipsnio 1 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) teismų ar institucijų, kurios turi kompetenciją nagrinėti prašymus dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu pagal 31b straipsnio 1 dalį bei skundus dėl teismo sprendimų dėl tokių prašymų pagal 31 g straipsnio 2 dalį, pavadinimus ir kontaktinius duomenis;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 78 straipsnio 1 dalies a punktą.)

Pakeitimas 106
Pasiūlymas dėl reglamento
37 straipsnio 1 dalies b b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

bb) teismo sprendimo dėl apeliacinio skundo ginčijimo tvarką, nurodytą 31h straipsnyje;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 108
Pasiūlymas dėl reglamento
37 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis pateiktą informaciją Komisija viešai paskelbia tinkamomis priemonėmis, visų pirma Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose interneto svetainėje.

Pakeitimas

3. Visą pagal 1 ir 2 dalis pateiktą informaciją Komisija **paprasta forma** paskelbia viešai naudodama tinkamas priemones, visų pirma per Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose interneto svetainę įvairiomis kalbomis.

Valstybės narės užtikrina, kad šioje daugiakalbėje interneto svetainėje pateikta informacija būtų prieinama per bet kurią oficialią jų sukurtą svetainę, visų pirma pateikdamos nuorodą į Komisijos interneto svetainę.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 78 straipsnio 3 dalį.)

Pakeitimas 109
Pasiūlymas dėl reglamento
37 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Komisija pradeda taikyti atitinkamų teismo pareigūnų ir teisininkų informavimo ir mokymo sistemą ir šiuo tikslu sukuria interaktyvų portalą, veikiantį visomis oficialiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis, ir profesinės patirties bei praktikos mainų sistemą.

Pakeitimas 110
Pasiūlymas dėl reglamento
37 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

37a straipsnis

2 straipsnio 1a dalyje nurodyto informacijos sąrašo nustatymas ir vėlesnis keitimas

1. Komisija, remdamasi valstybių narių pranešimais, nustato 2 straipsnio 1a dalyje nurodytą kitų institucijų ir teisės specialistų sąrašą.

2. Valstybės narės informuoja Komisiją apie bet kokius vėlesnius tame sąraše esančios informacijos pakeitimus. Komisija atitinkamai pataiso šį sąrašą.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. Šį sąrašą ir visus vėlesnius jo pakeitimus Komisija skelbia Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

4. Visą pagal 1 ir 2 dalis pateiktą informaciją Komisija paskelbia viešai naudodama visas kitas tinkamas priemones, visų pirma per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 79 straipsnį.)

Pakeitimas 111

Pasiūlymas dėl reglamento

37 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

37b straipsnis

31c, 32, 33 ir 34 straipsniuose nurodytų liudijimų ir formų nustatymas ir vėlesnis keitimas

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi ir vėliau iš dalies keičiami 31c, 32, 33 ir 34 straipsniuose nurodyti liudijimai ir formos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 37c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 80 straipsnį.)

Pakeitimas 112

Pasiūlymas dėl reglamento

37 c straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

37c straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 81 straipsnį.)

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Pakeitimas 113
Pasiūlymas dėl reglamento
39 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. III skyriaus nuostatos taikomos tik sutuoktiniams, kurie santuoką **sudarė** arba jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę **pasirinko jau** pradėjus taikyti šį reglamentą.

Pakeitimas

3. III skyriaus nuostatos taikomos tik sutuoktiniams, kurie pradėjus taikyti šį reglamentą

a) **sudarė** santuoką arba

b) **pasirinko** jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę.

Susitarimas dėl taikytinos teisės, kuris buvo sudarytas iki [šio reglamento taikymo pradžios data], taip pat galioja, jei įvykdytos III skirsnio sąlygos arba jei jis galioja pagal teisę, taikytiną taikytinos teisės pasirinkimo momentu pagal atitinkamas tarptautinės privatinės teisės nuostatas.

P7_TA(2013)0340

Teisė turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir teisė susisiekti po sulaikymo *I**

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir teisės susisiekti po sulaikymo (COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/34)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2011)0326),

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 82 straipsnio 2 dalį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0157/2011),

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,

— atsižvelgdamas į Bulgarijos parlamento, Italijos Senato ir Portugalijos parlamento pateiktas pastabas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto projekto,

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 7 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,
 - pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
 - atsižvelgdamas į Tarybos atstovo 2013 m. birželio 4 d. laišku prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir Teisės reikalų komiteto nuomonę (A7-0228/2013),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TC1-COD(2011)0154

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/.../ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Direktyvą 2013/48/ES.)

P7_TA(2013)0341

Kredito sutartys dėl gyvenamosios paskirties nuosavybės *I**

2013 m. rugsėjo 10 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nuosavybės (COM(2011)0142 – C7-0085/2011 – 2011/0062(COD))⁽¹⁾

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/35)

[117 pakeitimas]

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI (*)

Komisijos pasiūlymas

⁽¹⁾ OL C 43, 2012 2 15, p. 51.

⁽¹⁾ Klausimas buvo gražintas iš naujo nagrinėti atsakingam komitetui pagal Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą (A7-0202/2012).

(*) Pakeitimai: naujas ar pakeistas tekstas žymimas pusuodžiu kursyvu, o išbrauktas tekstas nurodomas simboliu ■.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2013/.../ES

dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties *nekilnojamojo* turto, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/48/EB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) 2003 m. kovo mėn. Komisija pradėjo procesą siekdama nustatyti ir įvertinti klūčių kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vidaus rinkai poveikį. 2007 m. gruodžio 18 d. ji priėmė Baltąją knygą dėl ES hipotekinių kreditų rinkų integracijos. Baltojoje knygoje pranešta apie Komisijos ketinimą įvertinti, be kita ko, galimų politikos sprendimų, susijusių su ikisutartine informacija, kreditų duomenų bazėmis, kreditingumu, bendros kredito kainos metine norma (toliau – BKKMN) ir konsultavimu **kredito sutarčių klausimais**, poveikį. Komisija įsteigė Skolinimosi istorijų ekspertų grupę, kuri skirta padėti Komisijai rengti priemones, skirtas kreditų duomenų prieinamumui, palyginamumui ir išsamumui gerinti. Taip pat buvo pradėti kredito sutartis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto teikiančių kredito tarpininkų ir ne kredito įstaigų vaidmens ir operacijų tyrimai;
- (2) pagal Sutartį **dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV)** vidaus rinką sudaro erdvė be vidaus sienų, kurioje užtikrinamas laisvas prekių bei paslaugų judėjimas ir įsisteigimo laisvė. Skaidresnės ir veiksmingesnės kreditų rinkos plėtojimas toje erdvėje yra itin svarbus tarpvalstybinės veiklos vystymui skatinti ir kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vidaus rinkai kurti. Įvairių valstybių narių įstatymų nuostatos, susijusios su verslo etika sudarant kredito sutartis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, labai skiriasi, taip pat labai skiriasi kredito sutartis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto teikiančių kredito tarpininkų ir ne kredito įstaigų reguliavimas ir priežiūra. Dėl tokių skirtumų atsiranda klūčių, kuriomis ribojamas tarpvalstybinės veiklos mastas pasiūlos ir paklausos atžvilgiu, o dėl to mažėja konkurencija ir pasirinkimas rinkoje, didėja skolinimo sąnaudų paslaugos teikėjams ir net užkertamas kelias jiems vykdyti veiklą;
- (3) finansų krizė parodė, kad neatsakingas rinkos dalyvių elgesys gali pažeisti finansų sistemos pagrindus ir lemti visų šalių, visų pirma vartotojų, pasitikėjimo trūkumą ir turėti galimų rimtų socialinių bei ekonominių pasekmių. Daugelis vartotojų prarado pasitikėjimą finansų sektoriais, o skolininkams paskolos tapo vis brangesnės – **dėl to padaugėjo išpareigojimų neįvykdymo ir priverstinio pardavimo atvejų. Todėl G20 gavo Finansinio stabilumo valdybos pavidimą parengti patikimų kreditavimo standartų, susijusių su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, principus. Nors su kai kuriomis didžiausiomis finansų krizės problemomis buvo susidurta už Sąjungos ribų, Sąjungos vartotojų įsiskolinimas yra didelis ir didelę šio įsiskolinimo dalį sudaro gyvenamosios paskirties nekilnojamajam turtui įsigyti paimti kreditai. Todėl tikslinga užtikrinti, kad Sąjungos reguliavimo sistema šioje srityje būtų tvirta, neprieštarautų tarptautiniams principams ir joje būtų tinkamai naudojama**

⁽¹⁾ OL C 240, 2011 8 18, p. 3.

⁽²⁾ OL C 318, 2011 10 29, p. 133.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

įvairiomis turimomis priemonėmis, kurios gali apimti minimalaus paskolos ir turto vertės santykio, paskolos ir pajamų santykio, įsiskolinimo ir pajamų santykio arba panašių santykių taikymą, kai esant už šiuos minimalius santykius žemesniam lygiui joks kreditas nebūtų laikomas priimtinas, arba kitas kompensacines priemones, taikomas tais atvejais, kai egzistuojanti rizika yra vartotojų atžvilgiu didesnė, arba kai reikia užkirsti kelią pernelyg dideliame namų ūkių įsiskolinimui. Atsižvelgdama į finansų krizės metu išryškėjusias problemas ir siekdama užtikrinti veiksmingą bei konkurencingą vidaus rinką, kuria būtų prisidedama prie finansinio stabilumo, 2009 m. kovo 4 d. komunikate „Europos ekonomikos atkūrimo skatinimas“ Komisija pasiūlė tam tikrų priemonių, susijusių su kredito sutartimis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, įskaitant patikimą kredito tarpininkavimo sistemą, siekdama prisidėti prie atsakingų bei patikimų ateities rinkų sukūrimo ir vartotojų pasitikėjimo atkūrimo. 2011 m. balandžio 13 d. komunikate „Bendrosios rinkos aktas. Dvylika svertų augimui skatinti ir pasitikėjimui stiprinti“ Komisija dar kartą patvirtino įsipareigojimą siekti sukurti veiksmingą ir konkurencingą vidaus rinką;

- (4) Sąjungos hipotekinių kreditų rinkose nustatyta problemų, susijusių su neatsakingu skolinimu ir skolinimusi bei galimybėmis, kad rinkos dalyviai, įskaitant kredito tarpininkus ir ne kredito įstaigas, elgsis neatsakingai. Kai kurios problemos buvo susijusios su kreditais užsienio valiuta, kurias vartotojai ėmė ta valiuta siekdami pasinaudoti siūloma skolinimosi norma, tačiau neturėdami tinkamos informacijos arba supratimo apie susijusią valiutos kurso riziką. Tų problemų kyla dėl rinkos ir reguliavimo trūkumų, taip pat kitų veiksnių, pavyzdžiui, bendrų ekonomikos sąlygų ir menko finansinio raštingumo. Kitos problemos susijusios su neveiksminga, nenuoseklia arba nesama kreditus gyvenamosios paskirties nekilnojamajam turtui įsigyti teikiantiems kredito tarpininkams ir ne kredito įstaigoms taikoma tvarka. Nustatytos problemos gali turėti didelį šalutinį makroekonominį poveikį, būti žalingos vartotojams, sudaryti ekonominių arba teisinių kliūčių tarpvalstybinei veiklai ir sukurti nevienodas rinkos subjektų veiklos sąlygas;
- (5) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas sukurti sklandžiai veikiančią vidaus rinką, kurioje būtų užtikrinta aukšto lygio vartotojų apsauga kredito sutarčių dėl nekilnojamojo turto srityje, ir siekiant užtikrinti, kad vartotojai, norintys sudaryti tokias kredito sutartis, galėtų tą padaryti tvirtai žinodami, kad įstaigos, su kuriomis jie susiduria, veiklą vykdo profesionaliai ir atsakingai, keliose srityse reikia nustatyti tinkamai suderintą Sąjungos teisinę sistemą, atsižvelgiant į kredito sutarčių skirtumus, kurių atsiranda visų pirma dėl nacionalinių ir regioninių nekilnojamojo turto rinkų skirtumų;
- (6) todėl šia direktyva turėtų būti sukurta skaidresnė, veiksmingesnė ir konkurencingesnė vidaus rinką, kurioje būtų naudojamos nuoseklios, lanksčios ir teisingos kredito sutartys dėl nekilnojamojo turto, kartu skatinant tvarų skolinimą ir skolinimąsi bei finansinę įtrauktį, taigi užtikrinant aukšto lygio vartotojų apsaugą;
- (7) siekiant sukurti tikrą vidaus rinką, kurioje būtų užtikrinta aukšto ir lygiaverčio lygio vartotojų apsauga, šioje direktyvoje nustatomos kuo labiau suderintos nuostatos, reglamentuojančios ikisutartinės informacijos teikimą naudojant Europos standartinio informacijos lapo (toliau – ESIL) standartinę formą ir BKKMN apskaičiavimą. Tačiau atsižvelgiant į kredito sutarčių dėl nekilnojamojo turto specifiką ir rinkos pokyčių bei sąlygų skirtumus valstybėse narėse, visų pirma susijusių su rinkos struktūra ir rinkos dalyviais, turimų produktų kategorijomis ir kreditų suteikimo proceso procedūromis, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama palikti galioti arba nustatyti griežtesnes nei šioje direktyvoje įtvirtintas nuostatas tose srityse, kurios aiškiai nenurodytos kaip sritys, kurioms taikomas kuo didesnis suderinimas. Toks tikslinis požiūris būtinas, kad būtų išvengta neigiamo poveikio vartotojų apsaugos lygiui dėl kredito sutarčių, kurios patenka į šios direktyvos taikymo sritį. Valstybėms narėms turėtų, pavyzdžiui, būti leista palikti galioti arba priimti griežtesnių nuostatų dėl darbuotojams keliamų žinių bei gebėjimų reikalavimų ir ESIL užpildymo instrukcijų;
- (8) šia direktyva reikėtų gerinti vidaus rinkos sukūrimo ir veikimo sąlygas suderinant valstybių narių įstatymus ir nustatant tam tikrų paslaugų kokybės standartus, visų pirma susijusių su kreditorių ir kredito tarpininkų vykdomu kreditų platinimu bei teikimu ir skatinant rėmimąsi gerąja praktika. Nustatant kreditų teikimo paslaugų kokybės standartus būtina turi būti nustatytos tam tikros nuostatos dėl įgaliojimo, priežiūros ir rizikos ribojimo reikalavimų;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- (9) tose srityse, kuriose ši direktyva netaikoma, valstybėms narėms **leidžiama** palikti galioti arba priimti nacionalinės teisės aktus. **Visų pirma** valstybės narės gali palikti galioti arba nustatyti nacionalines nuostatas, be kita ko, tokiose srityse kaip antai sutarčių teisės kredito sutarčių galiojimo srityje, nuosavybės teisės, žemės sklypų registravimo, sutartinės informacijos ir posutartinių klausimų, **kai šie klausimai nėra reglamentuojami šioje direktyvoje. Valstybės narės gali nustatyti, kad šalyse tarpusavy susitarimu gali pasirinkti vertintoją, vertinimo bendrovę arba notarą. Atsižvelgiant į gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto pirkimo arba pardavimo procesų skirtumus valstybėse narėse, yra galimybė, kad kreditoriai arba kredito tarpininkai sieks gauti iš vartotojų išankstinius mokėjimus, motyvuodami tuo, kad tokie mokėjimai galėtų padėti garantuoti kredito sutarties sudarymą arba nekilnojamojo turto įsigijimą ar pardavimą, ir kad tokia praktika bus piktnaudžiaujama visų pirma tais atvejais, kai vartotojai nežino reikalavimų ir įprastos praktikos toje valstybėje narėje. Todėl tikslinga leisti valstybėms narėms nustatyti tokiems mokėjimams taikomus apribojimus;**
- (10) ši direktyva turėtų būti taikoma neatsižvelgiant į tai, ar kreditorius arba kredito tarpininkas yra juridinis ar fizinis asmuo. Vis dėlto ši direktyva neturėtų turėti įtakos valstybių narių teisei, laikantis Sąjungos teisės, apriboti pagal šią direktyvą kreditoriaus arba kredito tarpininko atliekamo vaidmens, jį taikant tik juridiniams asmenims arba tam tikroms juridinių asmenų rūšims;
- (11) **kadangi** vartotojų ir įmonių padėtis skiriasi, jiems nereikia vienodo apsaugos lygio. Nors svarbu užtikrinti vartotojų teises **nustatant** nuostatas, nuo kurių negalima nukrypti sudarant sutartį, pagrįsta leisti įmonėms ir organizacijoms sudaryti kitas sutartis;
- (12) termino „vartotojas“ apibrėžtis turėtų apimti fizinius asmenis, kurie siekia su jų komercine veikla, verslu arba profesija nesusijusių tikslų. Tačiau dvigubos paskirties sutarčių atveju, kai sutartis sudaroma iš dalies asmens komercinės veiklos, verslo arba profesiniais tikslais ir iš dalies ne komercinės veiklos, verslo arba profesiniais tikslais, ir jeigu, atsižvelgiant į bendras sutarties sąlygas, komercinės veiklos, verslo arba profesinis tikslas yra ribotas ir nepagrindinis, tas asmuo taip pat turėtų būti laikomas vartotoju;
- (13) nors šia direktyva reglamentuojamos kredito sutartys, kurios yra išimtinai arba labiausiai susijusios su gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, valstybėms narėms nedraudžiama išplėsti laikantis šios direktyvos priimtų priemonių siekiant apsaugoti vartotojus kredito sutarčių, susijusių su kitų rūšių nekilnojamojo turto, atveju arba kitais būdais reguliuoti tokias kredito sutartis;
- (14) šioje direktyvoje nustatytose terminų apibrėžtyse nustatyta suderinimo apimtis. Todėl valstybių narių pareigos perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų būti apribotos jos taikymo sritimi, kaip nustatyta tose terminų apibrėžtyse. Pavyzdžiui, valstybių narių pareigos perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę yra susijusios tik su kredito sutartimis, sudarytomis su vartotojais, t. y. fiziniais asmenimis, kurie, vykdydami sandorius, kuriems taikoma ši direktyva, siekia su jų komercine veikla, verslu arba profesija nesusijusių tikslų. Analogiškai, valstybės narės į nacionalinę teisę privalo perkelti šios direktyvos nuostatas, reglamentuojančias asmenų, veikiančių kaip kredito tarpininkai, kaip apibrėžta šioje direktyvoje, veiklą. Vis dėlto šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių šios direktyvos taikymui, laikantis Sąjungos teisės, srityse, kurios nepatenka į jos taikymo sritį. Be to, šioje direktyvoje nustatytais terminų apibrėžtimis neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių galimybei pagal nacionalinę teisę konkrečiais tikslais priimti smulkesnes terminų apibrėžtis, jei šios apibrėžtys tebėra suderinamos su šioje direktyvoje nustatytais apibrėžtimis. Pavyzdžiui, valstybėms narėms turėtų būti leista pagal nacionalinę teisę nustatyti kredito tarpininkų pakategorės, kurios nėra nurodytos šioje direktyvoje, kai tokios pakategorės yra būtinos nacionaliniu lygiu, pavyzdžiui, siekiant diferencijuoti žinių ir gebėjimų reikalavimų, kurių turi laikytis įvairūs kredito tarpininkai, lygį;
- (15) šios direktyvos tikslas – užtikrinti, kad vartotojams sudarant kredito sutartis dėl nekilnojamojo turto būtų užtikrinta aukšto lygio apsauga. Todėl ji turėtų būti taikoma nekilnojamojo turto užtikrintiems kreditams, nepriklausomai nuo kredito paskirties, refinansavimo sutartims ar kitoms kredito sutartims, kurios padėtų savininkui ar bendrasavininkui išlaikyti teises į nekilnojamojo turto arba žemės nuosavybę, ir kreditams, kurie naudojami nekilnojamojam turtui kai kuriose valstybėse narėse įsigyti, įskaitant kreditus, kurių atveju nereikia grąžinti pagrindinės paskolos sumos, arba, išskyrus atvejus, kai valstybės narės yra įdiegusios atitinkamą alternatyvią sistemą, paskolas, kurių paskirtis – suteikti laikiną finansavimą laikotarpiu tarp vieno nekilnojamojo turto objekto pardavimo ir kito objekto įsigijimo, bei užtikrintiems kreditams, skirtiems gyvenamosios paskirties nekilnojamam turtui renovuoti ;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- (16) ši direktyva neturėtų būti taikoma tam tikroms kredito sutartims, **pagal kurias kreditorius sumoka vienkartinę įmoką, moka periodines įmokas arba kitų formų kredito įmokas mainais už pinigų sumą, kuri bus gauta pardavus** nekilnojamojo turto objektą, ir kurių pirminė paskirtis – palengvinti vartojimą, pavyzdžiui, pajamų iš įkeisto turto produktams arba kitiems lygiaverčiams specializuotiems produktams. Tokioms kredito sutartims būdingos konkrečios ypatybės, kurioms ši direktyva netaikoma. Pavyzdžiui, nėra svarbu įvertinti vartotojo kreditingumą, nes mokėjimus atlieka kreditorius vartotojui, o ne atvirkščiai. Sudarant tokių sandorių reikėtų, *inter alia*, iš esmės skirtingos ikisutartinės informacijos. Be to, teikiant kitus produktus, pavyzdžiui, perleidžiant būsto nuosavybės teises už rentą, kuriems būdingos panašios funkcijos kaip ir atvirkštinei hipotekai arba hipotekai iki gyvos galvos, kreditas nėra teikiamas, todėl jiems ši direktyva nebūtų taikoma; █
- (17) ši direktyva taip pat neturėtų būti taikoma kitoms aiškiai nurodytoms specializuotų kredito sutarčių rūšims, kurios nuo standartinių hipotekos kreditų skiriasi savo pobūdžiu ir susijusia rizika, ir todėl joms turi būti taikomas pritaikytas požiūris, o visų pirma kredito sutartims, sudarytoms dėl teisme ar kitoje valstybės institucijoje pasiekto susitarimo ir tam tikroms kredito sutarčių rūšims, kai kreditą darbuotojui tam tikromis sąlygomis suteikia jo darbdavys, kaip jau nustatyta 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių⁽¹⁾. Tikslinga leisti valstybėms narėms šios direktyvos netaikyti tam tikroms kredito sutartims, pavyzdžiui, sudaromoms su tam tikros visuomenės dalies atstovais palankiomis sąlygomis, arba kurias suteikė kredito unijos, su sąlyga, kad yra įdiegtos tinkamos alternatyvios priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad politikos tikslus, susijusius su finansiniu stabilumu ir vidaus rinka, būtų galima pasiekti neribojant finansinės įtraukties ir galimybės gauti kreditą. Kredito sutartys dėl nekilnojamojo turto, kurio vartotojas arba vartotojo šeimos narys neturi naudoti kaip namo, buto arba kitos gyvenamosios vietos ir kuris yra naudojamas kaip namas, butas arba kita gyvenamoji vieta remiantis nuomos sutartimi, yra rizikingos ir joms būdingos kitos ypatybės nei standartinėms kredito sutartims, todėl joms gali reikėti geriau pritaikytos sistemos. Todėl valstybės narės turėtų galėti šios direktyvos netaikyti tokioms kredito sutartims tais atvejais, kai šioms sutartims taikoma tinkama nacionalinė sistema;
- (18) neužtikrintoms kredito sutartims, kurių tikslas – renovuoti gyvenamosios paskirties nekilnojamąjį turtą, kurio bendra suma sudaro daugiau nei 75 000 EUR, turėtų būti taikoma Direktyva 2008/48/EB, siekiant užtikrinti vienodą apsaugos lygį tiems vartotojams ir išvengti reguliavimo spragų tarp tos ir šios direktyvų. Todėl Direktyva 2008/48/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista;
- (19) siekiant teisinio tikrumo, Sąjungos **teisinė** sistema kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto srityje turėtų atitikti ir papildyti kitus Sąjungos aktus, visų pirma vartotojų apsaugos ir rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros srityse. Tam tikros esminės terminų apibrėžtys, **įskaitant** terminų █ „vartotojas“ █ ir „patvarioji laikmena“, **apibrėžtis**, ir pagrindinės sąvokos, vartojamos standartinėje informacijoje finansinėms kredito savybėms nurodyti, **įskaitant**, terminus „bendra vartotojo mokama suma“ ir █ „kredito palūkanų norma“ █ turėtų atitikti Direktyvoje 2008/48/EB nustatytas apibrėžtis, kad tais pačiais terminais būtų nurodomi tos pačios rūšies faktai, nepriklausomai nuo to, ar kreditas yra vartojimo kreditas, ar kreditas, susijęs su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu. Todėl valstybės narės, šią direktyvą perkeldamos į nacionalinę teisę, turėtų užtikrinti **šių esminių terminų apibrėžčių ir pagrindinių sąvokų** taikymo ir aiškinimo nuoseklumą;
- (20) siekiant užtikrinti nuoseklią sistemą vartotojams kreditų srityje ir kuo labiau sumažinti administracinę našta kreditoriams ir kredito tarpininkams, pagrindinė šios direktyvos sistema turėtų atitikti Direktyvos 2008/48/EB struktūrą, **kai įmanoma** – visų pirma nuostatas, kad reklamoje pateikiama informacija apie kredito sutartis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vartotojui █ būtų teikiama naudojant tipinį pavyzdį, išsami ikisutartinė informacija jam █ būtų pateikiama standartiniame informacijos lape, vartotojas **gautų** tinkamų paaiškinimų prieš

⁽¹⁾ OL L 133, 2008 5 22, p. 66.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

sudarydamas kredito sutartį, **būtų nustatyta BKKMN apskaičiavimo bendra bazė, neįskaitant notaro mokesčių**, o kreditoriai **įvertintų** vartotojo kreditingumą prieš **suteikdami** kreditą. Panašiai turėtų būti užtikrinta galimybė kreditoriams nediskriminuojamai gauti prieigą prie atitinkamų kreditų duomenų bazių siekiant sudaryti vienodas veiklos sąlygas pagal nuostatas, kurios nustatytos Direktyvoje 2008/48/EB. Panašiai kaip Direktyva 2008/48/EB, šia direktyva turėtų būti užtikrintas tinkamas visų kreditorių, teikiančių kredito sutartis dėl **nekilnojamojo turto, įgaliojimo procesas** bei priežiūra ir turėtų būti nustatyti reikalavimai nustatyti neteisminio ginčų sprendimo mechanizmus ir suteikti galimybę jais pasinaudoti;

- (21) šia direktyva turėtų būti papildyta 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis⁽¹⁾, kurioje reikalaujama, kad **nuotolinėje prekyboje** vartotojas būtų informuotas apie tai, ar jis turi teisę atsisakyti sutarties ar tokios teisės neturi, ir numatoma teisė atsisakyti sutarties. Vis dėlto, nors Direktyvoje 2002/65/EB numatyta galimybė tiekėjui ikisutartinę informaciją pateikti po sutarties sudarymo, o tai netiktų kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto atveju atsižvelgiant į vartotojo prisiimamo finansinio išpareigojimo dydį. **Šia direktyva neturėtų būti daroma įtaka nacionalinei bendrajai sutarčių teisei, pavyzdžiui, sutarties galiojimą, sudarymą arba poveikį reglamentuojančioms taisyklėms, tiek, kiek bendrosios sutarčių teisės aspektai nėra reglamentuojami šia direktyva;**
- (22) be to, svarbu atsižvelgti į kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto ypatumus, dėl kurių yra pagrindo taikyti diferencijuotą požiūrį. Atsižvelgiant į kredito sutarties dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto pobūdį ir galimas pasekmes vartotojui, į reklaminę medžiagą ir asmeniškai pritaikytą ikisutartinę informaciją reikėtų įtraukti **atitinkamus** įspėjimus apie konkrečią riziką, pavyzdžiui, apie **galimą valiutos kursų svyravimų poveikį sumai, kurią vartotojas turi grąžinti, ir jei, valstybių narių nuomone, tinkama, apie** užstato pateikimo pobūdį ir pasekmes. Atsižvelgiant į tai, ką jau dabar savanoriškai daro šio sektoriaus subjektai teikdami būsto paskolas, bendro pobūdžio ikisutartinė informacija turėtų būti visuomet pateikiama kartu su asmeniškai pritaikyta ikisutartine informacija. Be to, yra **pagrindo** taikyti diferencijuotą požiūrį siekiant atsižvelgti į patirtį, įgytą per finansų krizę, ir siekiant užtikrinti, kad kreditas būtų suteiktas tinkamai. Šiuo atžvilgiu kreditingumo vertinimo nuostatos turėtų būti sugriežtintos, palyginti su vartojimo kreditu, kredito tarpininkai turėtų teikti tikslesnę informaciją apie savo statusą ir ryšį su kreditoriais, kad atskleistų galimus interesų konfliktus, o visiems subjektams, dalyvaujantiems sudarant kredito sutartis dėl nekilnojamojo turto, turėtų būti taikoma tinkama įgaliojimų išdavimo ir priežiūros tvarka;
- (23) **būtina reglamentuoti kai kurias papildomas sritis, siekiant atsižvelgiant į kreditų, susijusių su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, specifiką. Atsižvelgiant į sandorio svarbą būtina užtikrinti, kad vartotojai turėtų pakankamai laiko (bent septynias dienas) jo padariniams apsvarstyti. Valstybėms narėms turėtų būti suteikta lankstumo nustatyti šį pakankamą laiko tarpą, jį įvardijant kaip svarstymo laikotarpį prieš sudarant kredito sutartį, laikotarpį atsisakyti sutarties po kredito sutarties sudarymo arba abiejų šių laikotarpių derinį. Tikslinga valstybėms narėms suteikti lankstumo nustatyti, kad vartotojui būtų privaloma pasinaudoti ne ilgesniu nei 10 dienų svarstymo laikotarpiu, tačiau kitais atvejais vartotojai, kurie svarstymo laikotarpio metu nori tęsti procesą, turėtų galėti tą daryti, ir siekiant teisinio tikrumo sandoriuose su turtu, valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad svarstymo laikotarpis arba teisė atsisakyti sutarties turėtų baigtis tais atvejais, kai vartotojas imasi veiksmų, kuriais pagal nacionalinę teisę sukuriama arba perduodama teisė į turto nuosavybę, susijusi su lėšomis, gautomis pagal kredito sutartį, arba su tų lėšų naudojimu, arba atitinkamais atvejais – su lėšų perdavimu trečiajam šaliai;**

⁽¹⁾ OL L 271, 2002 10 9, p. 16.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- (24) atsižvelgiant į tam tikras su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu susijusių kredito sutarčių ypatybes, įprasta, kad kreditoriai siūlo vartotojams produktų arba paslaugų, kurios gali būti įsigytos kartu su kredito sutartimi, rinkinį. Todėl, atsižvelgiant į tokių sutarčių svarbą vartotojams, tikslinga nustatyti konkrečias taisykles dėl siejimo. Kredito sutarties ir vienos ar kelių kitų finansinių paslaugų arba produktų susiejimas į rinkinius yra vienas iš būdų kreditoriams įvairinti savo pasiūlą ir konkuruoti tarpusavyje su sąlyga, kad tokio rinkinio dalis taip pat galima įsigyti atskirai. Nors kredito sutarčių ir vienos ar daugiau kitų finansinių paslaugų arba produktų susiejimas į rinkinius gali būti naudingas vartotojams, tai gali turėti neigiamos įtakos vartotojų judumui ir jų galimybėms priimti pagrįstus sprendimus, nebent tokio rinkinio dalis taip pat galima įsigyti atskirai. Svarbu užkirsti kelią tokiai veiklai, pavyzdžiui, tam tikrų produktų siejimui, dėl kurio vartotojai gali būti įtikinti sudaryti kredito sutartis, kurios nėra jiems naudingos, tačiau neriboti produktų grupavimo, kuris gali būti naudingas vartotojams. Vis dėlto valstybės narės turėtų tęsti mažmeninių finansinių paslaugų rinkų glaudžią stebėseną siekdamas užtikrinti, kad grupavimu nebūtų iškraipomos vartotojų pasirinkimo galimybės ir konkurencija rinkoje;
- (25) paprastai siejimas neturėtų būti leidžiamas, nebent finansinės paslaugos arba produkto, kurie siūlomi kartu su kredito sutartimi, nebūtų galima pasiūlyti atskirai, nes jie yra visiškai neatsiejama kredito dalis, pavyzdžiui, garantija užtikrinto sąskaitos lėšų pereinimo atveju. Vis dėlto kitais atvejais, gali būti pateisinama, kad kreditoriai siūlytų ar parduotų kredito sutartį, susietą su mokėjimo sąskaita, taupomąja sąskaita, investiciniu produktu ar pensijų produktu, pavyzdžiui, tais atvejais, kai lėšos sąskaitoje naudojamos kreditui grąžinti, arba yra būtina sąlyga lėšoms sukaupti norint gauti kreditą, arba tais atvejais, kai, pavyzdžiui, investicinis produktas arba privačių pensijų produktas panaudojamas kaip papildoma kredito garantija. Nors pateisinama, kad kreditoriai galėtų reikalauti, jog vartotojas turėtų atitinkamą draudimo liudijimą, kuriuo būtų garantuojamas kredito grąžinimas arba užtikrinama garantijos vertė, vartotojas turėtų turėti galimybę pasirinkti draudiką, jei to draudiko liudijimu suteikiama tokio paties lygio garantija kaip kreditoriaus pateiktu ar pasiūlytu draudimo liudijimu. Be to, valstybės narės gali visiškai arba iš dalies standartizuoti draudimo sutarčių draudimo aprėptį, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos palyginti pateiktus skirtingus pasiūlymus tiems vartotojams, kurie nori atlikti tokius palyginimus;
- (26) svarbu užtikrinti, kad prieš sudarant kredito sutartį, ypač tais atvejais, kai vertinimas turi įtakos vartotojo likutinei pareigai įsipareigojimų nevykdymo atveju, gyvenamosios paskirties nekilnojamas turtas būtų tinkamai įvertintas. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų įdiegti patikimi vertinimo standartai. Siekiant, kad vertinimo standartai būtų laikomi patikimais, juose turėtų būti atsižvelgta į tarptautiniu lygiu pripažintus vertinimo standartus, ypač Tarptautinio vertinimo standartų komiteto, Europos vertintojų asociacijų grupės arba Royal Institution of Chartered Surveyors (Karališkojo atestuotųjų matininkų instituto) parengtus standartus. Tie tarptautiniu mastu pripažinti standartai apima aukšto lygio principus, pagal kuriuos reikalaujama, kad kreditoriai, be kita ko, patvirtintų tinkamus vidaus rizikos valdymo ir garantijų valdymo procesus, kurie apimtų patikimus vertinimo procesus, ir jų laikytųsi, nustatytų vertinimo standartus ir metodus, kurių laikantis būtų gaunami tikroviški ir pagrįsti turto įvertinimai, siekiant užtikrinti, kad visas įvertinimo ataskaitas rengtų tinkamų profesinių gebėjimų turintys atidūs vertintojai, atitinkantys tam tikrus kvalifikacinius reikalavimus, ir saugotų atitinkamus įvertinimo dokumentus, susijusius su garantijomis, kurie būtų visapusiški ir patikimi. Šiuo atžvilgiu pageidautina užtikrinti tinkamą gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto rinkos stebėseną ir numatyti, kad tokiomis nuostatomis nustatyti mechanizmai atitiktų 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros⁽¹⁾. Šios direktyvos nuostatos dėl nuosavybės vertinimo standartų gali būti įvykdomos, pavyzdžiui, teisės pagalba arba vykdant savireguliaciją;
- (27) atsižvelgiant į svarbius teisių naudotis turtu atėmimo padarinius kreditoriams, vartotojams ir galbūt finansiniam stabilumui, tikslinga skatinti kreditorius aktyviai spręsti atsirandančios kredito rizikos problemas ankstyvajame etape ir įdiegti būtinas priemones siekiant užtikrinti, kad kreditoriai demonstruotų deramą pakantumą ir dėjų pagrįstas pastangas padėčiai ištaisyti imdamiesi kitų priemonių prieš inicijuojant teisių

⁽¹⁾ OL L 176, 2013 6 27, p. 338.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

naudotis turtu atėmimo procedūrai. Kai įmanoma turėtų būti randami sprendimai, kuriais būtų atsižvelgta į vartotojo praktines aplinkybes ir pagrįstą poreikį padengti pragyvenimo išlaidas. Tais atvejais, kai po teisių naudotis turtu atėmimo procedūros lieka negrąžinta skola, valstybės narės turėtų užtikrinti minimalių gyvenimo sąlygų apsaugą ir įdiegti priemones, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos grąžinti skolą ir kartu išvengta ilgalaikio pernelyg didelio įsiskolinimo. Bent tais atvejais, kai už nekilnojamąjį turtą gauta kaina turi įtakos sumai, kurią yra skolingas vartotojas, valstybės narės turėtų skatinti kreditorius imtis pagrįstų priemonių, kad už nekilnojamąjį turtą, naudojimosi kuriuo teisės buvo atimtos, būtų gauta geriausia rinkos sąlygomis įmanoma kaina. Valstybės narės neturėtų kliudyti kredito sutarties šalims aiškiai susitarti, kad norint grąžinti kreditą kreditoriui pakanka perduoti garantiją;

- (28) tarpininkai dažnai vykdo **ne tik** kredito tarpininkavimo, bet ir kitą veiklą, visų pirma draudimo tarpininkavimo arba investicinių paslaugų teikimo veiklą. Todėl šia direktyva taip pat reikėtų užtikrinti tam tikrą nuoseklumą su 2002 m. gruodžio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/92/EB dėl draudimo tarpininkavimo ⁽¹⁾ ir 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų ⁽²⁾. **Visų pirma kredito įstaigos, turinčios veiklos leidimą pagal Direktyvą 2013/36/ES, ir kitos finansų įstaigos, kurioms taikoma lygiavertė įgaliojimo tvarka pagal nacionalinę teisę, neturėtų reikalauti atskiro įgaliojimo kredito tarpininko veiklai vykdyti** siekiant supaprastinti kredito tarpininko įsteigimo procesą ir veikimą tarpvalstybiniu lygiu. **Visapusiška ir besąlygiška atsakomybė, tenkanti kreditoriams ir kredito tarpininkams už susietųjų kredito tarpininkų arba paskirtųjų atstovų veiklą, turėtų apimti tik tą veiklą, kuriai taikoma ši direktyva, išskyrus atvejus, kai valstybės narės nusprendžia šią atsakomybę išplėsti kitose srityse;**
- (29) **siekdamos išplėsti vartotojų galimybes patiems priimti pagrįstus sprendimus dėl atsakingo skolinimosi ir skolos valdymo, valstybės narės turėtų skatinti priemones, kuriomis būtų remiamas vartotojų švietimas atsakingo skolinimosi ir skolos valdymo klausimais, ypač susijusiais su hipotekinio kredito sutartimis. Itin svarbu teikti gaires vartotojams, kurie hipotekinį kreditą ima pirmą kartą. Tuo atžvilgiu Komisija turėtų nustatyti geriausių praktikos pavyzdžius, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos toliau plėtoti vartotojų informuotumo finansiniais klausimais didinimo priemones;**
- (30) **dėl didelės rizikos, susijusios su skolinimusi užsienio valiuta, būtina numatyti priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad vartotojai suvoktų prisiimamą riziką ir turėtų galimybę apriboti jiems kylančią valiutų kurso riziką kredito grąžinimo laikotarpiu. Ši rizika galėtų būti apribota suteikiant vartotojui teisę konvertuoti kredito valiutą arba taikant kitas priemones, kaip antai viršutines ribas arba tais atvejais, kai jų pakanka valiutos kurso rizikai apriboti – įspėjimus;**
- (31) taikant teisinę sistemą vartotojams turėtų būti suteikta tikrumo, kad kreditoriai, kredito tarpininkai ir paskirtieji atstovai atsižvelgia į vartotojo interesus, **remiantis informacija, su kuria tuo metu gali susipažinti kreditorius, kredito tarpininkas ir paskirtasis atstovas, ir pagrįstomis prielaidomis apie vartotojui atitinkamoje padėtyje kylančią riziką siūlomos kredito sutarties galiojimo laikotarpiu. Tai, be kita ko, galėtų reikšti, kad kreditoriai neturėtų siūlyti kreditų taip, kad šia rinkodaros veikla būtų arba galėtų būti labai pakenkta vartotojo sugebėjimui atidžiai apsvaistyti kredito ėmimo aspektus, arba tai, kad kreditorius neturėtų naudoti kredito suteikimo kaip vieno iš pagrindinių savo prekybos veiklos metodų parduodamas prekes, paslaugas arba nekilnojamąjį turtą vartotojams.** Vienas iš pagrindinių tokio vartotojų pasitikėjimo užtikrinimo aspektų – reikalavimas užtikrinti šio sektoriaus subjektų aukšto lygio sąžiningumą, garbingumą ir profesionalumą, **tinkamą interesų konfliktų, įskaitant tuos, kurie kyla dėl darbo užmokesčio, valdymą ir reikalauti, kad būtų teikiamos vartotojui naudingos konsultacijos;**
- (32) **tinkama užtikrinti, kad atitinkami kreditorių, kredito tarpininkų ir paskirtųjų atstovų darbuotojai turėtų tinkamo lygio žinių ir gebėjimų, kad būtų pasiektas aukšto lygio profesionalumas. Todėl šioje direktyvoje turėtų būti reikalaujama, kad bendrovės lygiu būtų įrodytos atitinkamos žinios ir gebėjimai, remiantis šioje direktyvoje nustatytais būtiniaisiais žinių ir gebėjimų reikalavimais.** Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti arba palikti galioti tokius reikalavimus atskiriems fiziniams asmenims. **Valstybės narės turėtų galėti leisti kreditoriams,**

⁽¹⁾ OL L 9, 2003 1 15, p. 3.

⁽²⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

kredito tarpininkams ir paskirtiesiems atstovams diferencijuoti būtinausių žinių reikalavimų lygius pagal darbuotojų funkcijas teikiant konkrečias paslaugas arba vykdant konkrečius procesus. Šiame kontekste darbuotojams priskiriami užsakomąsias paslaugas teikiantys darbuotojai, dirbantys kreditoriui, kredito tarpininkui ar paskirtiesiems atstovams arba su kreditoriumi, kredito tarpininku ar paskirtaisiais atstovais taip pat jų darbuotojai. Šios direktyvos tikslais darbuotojams, tiesiogiai vykdančioms veiklą pagal šią direktyvą, turėtų būti priskirti su klientais dirbantys ir administracijos darbuotojai, įskaitant vadovybę, kuriems tenka svarbus vaidmuo kredito sutarčių procese. Pagalbines su kredito sutarčių procesu nesusijusias funkcijas atliekantys asmenys (pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių ir informacinių ir komunikacijos technologijų skyrių darbuotojai) neturėtų būti laikomi darbuotojais pagal šią direktyvą;

- (33) tais atvejais, kai kreditorius arba kredito tarpininkas, naudodamasis laisve teikti paslaugas, teikia paslaugas kitos valstybės narės teritorijoje, buveinės valstybė narė turėtų būti atsakinga už darbuotojams taikomų būtinausių žinių ir gebėjimų reikalavimų nustatymą. Vis dėlto priimančiosios valstybės narės, kurios mano tai esant reikalinga, turėtų galėti tam tikrose apibrėžtose srityse nustatyti savo gebėjimų reikalavimus, taikomus kreditoriams ir kredito tarpininkams, teikiantiems paslaugas tos valstybės narės teritorijoje naudojantis laisve teikti paslaugas;
- (34) atsižvelgdamos į tai, kad svarbu užtikrinti, jog žinių ir gebėjimų reikalavimai būtų taikomi ir jų būtų laikomasi praktikoje, valstybės narės turėtų reikalauti, kad kompetentingos valdžios institucijos prižiūrėtų kreditorius, kredito tarpininkus bei paskirtuosius atstovus ir suteiktų jiems įgaliojimus gauti tuos duomenis, kurių jiems reikia patikimam reikalavimų laikymuisi įvertinti;
- (35) tai, kaip kreditoriai, kredito tarpininkai ir paskirtieji atstovai moka darbo užmokestį savo darbuotojams, turėtų būti vienas pagrindinių vartotojų pasitikėjimo finansų sektoriumi užtikrinimo aspektų. Šioje direktyvoje nustatytos taisyklės dėl darbuotojų darbo užmokesčio, kad būtų ribojami neapdairaus kredito teikimo atvejai ir užtikrinta, kad tai, kaip darbuotojams mokamas darbo užmokestis, nekliudytų laikytis pareigos atsižvelgti į vartotojo interesus. Visų pirma kreditoriai, kredito tarpininkai ir paskirtieji atstovai neturėtų rengti tokios darbo užmokesčio politikos, pagal kurią darbuotojai būtų skatinami sudaryti tam tikrą kredito sutarčių skaičių ar tam tikros rūšies kredito sutartis, ar pasiūlyti tam tikras papildomas paslaugas vartotojams, deramai neatsižvelgiant į vartotojų interesus ar poreikius. Šiame kontekste valstybės narės gali padaryti išvadą, jog būtina priimti sprendimą, kad tam tikri veiksmai, pavyzdžiui, susietųjų tarpininkų imami mokesčiai, prieštarauja vartotojo interesams. Valstybės narės taip pat turėtų galėti patikslinti, kad darbuotojų darbo užmokestis nepriklauso nuo kredito sutarčių, sudarytų su vartotoju, skaičiaus ir rūšies;
- (36) šioje direktyvoje numatomos suderintos taisyklės dėl tų sričių žinių ir gebėjimų, kuriuos kreditorius, kredito tarpininkų ir paskirtųjų atstovų darbuotojai turėtų turėti kredito sutarties parengimo, siūlymo, suteikimo ir su šiomis sutartimis susijusio tarpininkavimo srityse. Šioje direktyvoje nenumatoma konkreti tvarka, tiesiogiai susijusi su profesinių kvalifikacijų, kurias asmuo įgijo vienoje valstybėje narėje, pripažinimu žinių ir gebėjimų reikalavimų atitiktis tikslais kitoje valstybėje narėje. Todėl 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo⁽¹⁾ turėtų būti toliau taikoma pripažinimo sąlygoms ir kompensacinėms priemonėms, kurių gali reikalauti priimančioji valstybė narė iš asmens, kurio kvalifikacija išduota ne jos jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje;
- (37) kreditoriai ir kredito tarpininkai dažnai naudoja reklamą, kurioje dažnai nurodomos specialios sąlygos, kad konkrečiu produktu priviliotų vartotojus. Todėl vartotojai turėtų būti apsaugoti nuo nesąžiningos ar klaidinančios reklamavimo praktikos ir turėtų turėti galimybę palyginti reklamas. Būtina nustatyti konkrečias nuostatas dėl kredito sutarčių reklamavimo ir punktų, kurie turi būti įtraukti į vartotojams skirtą reklamą ir rinkodaros medžiagą, **kai tokioje reklamoje tiksliai nurodomi kredito palūkanų normos arba duomenys apie kredito kainą**, sąrašą, kad

(¹) OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

▼
vartotojai galėtų palyginti įvairius pasiūlymus. ▼ Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama savo nacionalinės teisės aktuose nustatyti arba palikti galioti informacijos atskleidimo reikalavimus dėl reklamos, kurioje **nenurodoma palūkanų norma arba nepateikiama jokių duomenų apie kredito kainą. Visuose tokiuose reikalavimuose turėtų būti atsižvelgta į kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto ypatybes. Bet kuriuo atveju pagal 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje** ⁽¹⁾ turėtų būti užtikrinta, kad kredito sutarčių reklama nebūtų kuriamas klaidinantis šio produkto įspūdis;

- (38) reklamoje paprastai daugiausia dėmesio skiriama vienam ar keliems konkrečioms produktams, tačiau vartotojai turėtų galėti priimti sprendimus žinodami viską apie įvairius siūlomus kredito produktus. **Tuo atžvilgiu svarbus vaidmuo tenka bendro pobūdžio informacijai, kurioje vartotojui paaiškinama apie įvairiausių turimų produktus ir paslaugas** ▼ ir jų pagrindines ypatybes. Todėl vartotojai turėtų visuomet turėti galimybę susipažinti su bendro pobūdžio informacija apie turimus kredito produktus. **Tais atvejais, kai šis reikalavimas netaikomas nesusietiesiems kredito tarpininkams, tai neturėtų daryti poveikio jų pareigai teikti vartotojams asmeniškai pritaikytą ikisutartinę informaciją;**
- (39) siekiant užtikrinti vienodas veiklos sąlygas ir tam, kad vartotojo sprendimas būtų pagrįstas informacija apie siūlomus kredito produktus, o ne priklausytų nuo jų platinimo kanalo, kuriuo sužinoma apie tokius kredito produktus, vartotojai turėtų gauti informaciją apie kreditą nepaisant to, ar jie kreipiasi tiesiogiai į kreditorius, ar į kredito tarpininką;
- (40) **be to, vartotojai asmeniškai pritaikytą informaciją turėtų gauti likus pakankamai laiko prieš sudarant kredito sutartį, kad jie galėtų palyginti kredito produktų ypatybes ir jas apsvarstyti. Remiantis 2001 m. kovo 1 d. Komisijos rekomendacija 2001/193/EB dėl ikisutartinės informacijos, kurią vartotojams turi suteikti paskolų būstui pirkti teikėjai** ⁽²⁾, **Komisija išpareigojo stebėti kaip laikomasi Savanoriškojo elgesio kodekso, susijusio su informacija, pateiktina iki būsto paskolos sutarties pasirašymo, kuriame pateiktas ESIL** ▼, **kuriame pateikiama vartotojui asmeniškai pritaikyta informacija apie teikiamą kredito sutartį.** ▼ Komisijos surinkti faktai parodė, kad reikia patikslinti ESIL turinį ir pateikimą siekiant užtikrinti, kad jis būtų aiškus, suprantamas ir jame būtų pateikta visa informacija, kuri laikoma svarbia vartotojams. ESIL turinys ir išdėstymas turėtų atspindėti būtinus patobulinimus, nustatytus vartotojų tyrimuose visose valstybėse narėse. ESIL struktūrą ▼, visų pirma informacijos punktų tvarką ▼, reikėtų patikslinti, jo formuluotės turėtų būti paprastesnės, o kai kuriuos skirsnius, kaip antai „Nominalioji palūkanų norma“ ir „Bendros kredito kainos metinė norma“, reikėtų sujungti, taip pat reikėtų įtraukti naujų skirsnių, pavyzdžiui, skirsnių, skirtą **lanksčioms sutarčių ypatybėms. Kai kreditas grindžiamas atidėtu kredito mokėjimu, kuriuo pagrindinės skolos sumos grąžinimas pradiniu laikotarpiu atidedamas ar kai visai kredito sutarties trukmei kredito palūkanų norma yra fiksuotoji, ESIL vartotojams turėtų būti pateikiama paaiškinamoji amortizavimo lentelė. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad tokia paaiškinamoji amortizavimo lentelė ESIL nėra privaloma kitų kredito sutarčių atveju;**
- (41) vartotojų tyrimuose buvo pabrėžta, kad teikiant vartotojams informaciją svarbu vartoti paprastą ir suprantamą kalbą. Todėl terminai, kurie vartojami ESIL, nebūtinai tiksliai atitinka šioje direktyvoje apibrėžtus teisinius terminus, tačiau jie turi tą pačią prasmę;
- (42) ESIL pateikiami reikalavimai kredito sutartims neturėtų daryti poveikio Sąjungos ar nacionaliniams reikalavimams, taikomiems informacijai apie kitus produktus ar paslaugas, kaip antai draudimą nuo gaisro ar gyvybės draudimą arba investicinius produktus, kurie gali būti siūlomi su kredito sutartimi kaip antai sąlygos kredito sutarčiai dėl nekilnojamojo turto sudaryti arba siūlomi siekiant sutartį sudaryti taikant mažesnę skolinimosi normą. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama palikti galioti arba priimti nacionalinės teisės aktus kai suderintų nuostatų nėra, pavyzdžiui reikalavimus dėl informacijos apie tai, kokios palūkanų normos yra lupikiškos, teikimo ikisutartiniu laikotarpiu arba dėl informacijos, kuri gali būti naudinga finansinio švietimo tikslais ar sprendžiant ginčus neteisėtine tvarka. Tačiau bet kokia papildoma informacija turėtų būti teikiama

⁽¹⁾ OL L 149, 2005 6 11, p. 22.

⁽²⁾ OL L 69, 2001 3 10, p. 25.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

atskiru dokumentu, kurį galima pateikti kaip ESIL priedą. Valstybės narės turėtų turėti galimybę keisti ESIL formuluotes savo nacionalinėmis kalbomis, nepakeičiant jo turinio ir informacijos pateikimo tvarkos, kai to reikia siekiant naudoti vartotojui lengviau suprantamas formuluotes;

- (43) *siekiant užtikrinti, kad ESIL būtų pateikta visa vartotojui reikiama informacija, jog jis galėtų priimti informacija pagrįstą sprendimą, kreditorius, užpildydamas ESIL, turėtų laikytis šioje direktyvoje pateiktų instrukcijų. Valstybės narės turėtų galėti išplėtoti ar labiau patikslinti ESIL pildymo instrukcijas, remdamosi šioje direktyvoje nustatytais instrukcijomis. Pavyzdžiui, valstybės narės turėtų galėti papildomai patikslinti, kokia informacija turi būti pateikiama apibūdinant „kredito palūkanų normos rūšį“, kad būtų atsižvelgta į nacionalinių produktų ir rinkos ypatumus. Tačiau tokie papildomi patikslinimai neturėtų prieštarauti šioje direktyvoje pateiktoms instrukcijoms ir neturėtų sudaryti prielaidos atlikti ESIL modelio teksto pakeitimus; kreditorius turėtų išlaikyti šį modelį. Valstybės narės, atsižvelgdamos į savo nacionalinę rinką ir praktiką, turėtų galėti pateikti kitus įspėjimus dėl kredito sutarčių, jeigu tokie įspėjimai dar nėra aiškiai įtraukti į ESIL. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad ESIL pateikta informacija kreditoriams yra privalomojo pobūdžio, jeigu kreditorius nusprendžia suteikti kreditą;*
- (44) *vartotojas turėtų palyginti kredito produktų ypatybes ir jas apsvarstyti bei prireikus pasikonsultuoti su trečiąja šalimi, po to, kai vartotojas pateikia reikiamą informaciją apie savo poreikius, finansinę padėtį ir pageidavimus, nepagrįstai nedelsiant jam turėtų būti pateikta informacija pasitelkiant ESIL; ši informacija turėtų būti pateikta likus pakankamai laiko iki to momento, kai kredito sutartis ar pasiūlymas tampa įpareigojantys. Visų pirma, tais atvejais, kai vartotojui pateikiamas įpareigojantis pasiūlymas, kartu turėtų būti pateikiamas ir ESIL, išskyrus atvejus, kai ESIL jau buvo pateiktas vartotojui, o pasiūlymo ypatybės atitinka anksčiau pateiktą informaciją. Tačiau valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad ESIL privaloma pateikti ir prieš pateikiant bet kokią įpareigojantį pasiūlymą, ir kartu su įpareigojančiu pasiūlymu tais atvejais, kai ESIL, kuriame pateikiama ta pati informacija, anksčiau nebuvo pateiktas. Nors ESIL pateikta informacija turėtų būti asmeniškai pritaikyta ir atspindėti vartotojo pareikštus pageidavimus, tokios asmeniškai pritaikytos informacijos teikimas neturėtų reikšti, kad privaloma teikti konsultacijas. Kredito sutartys turėtų būti sudarytos tik tuo atveju, jeigu vartotojas turėjo pakankamai laiko pasiūlymams palyginti, jų pasekmėms įvertinti, prireikus pasikonsultuoti su trečiąja šalimi ir priėmė informacija pagrįstą sprendimą, ar priimti pasiūlymą;*
- (45) *jeigu vartotojas yra pasirašęs užtikrintą kredito sutartį nekilnojamajam turtui ar žemei įsigyti ir tos garantijos trukmė yra ilgesnė nei kredito sutarties trukmė, ir jeigu vartotojas gali vėl skolintis grąžintą pagrindinę paskolos sumą pasirašydamas naują kredito sutartį, tam vartotojui prieš naujos kredito sutarties pasirašymą turi būti pateiktas naujas ESIL su nurodyta BKKMN, pagrįstas konkrečiomis naujos kredito sutarties ypatybėmis;*
- (46) *bent tais atvejais, kai netaikoma teisė atsisakyti sutarties, kreditorius arba, kai taikoma, kredito tarpininkas arba paskirtasis atstovas kreditorių įpareigojančio pasiūlymo pateikimo metu vartotojui turėtų pateikti kredito sutarties projekto kopiją. Kitais atvejais įpareigojančio pasiūlymo pateikimo metu vartotojui turėtų būti benti pasiūloma pateikti kredito sutarties projekto kopiją;*
- (47) *siekiant užtikrinti kuo didesnę skaidrumą ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui dėl galimų interesų konfliktų vartotojams naudojantis kredito tarpininkų paslaugomis, pastariesiems turėtų būti taikomos tam tikros informacijos suteikimo prieš teikiant savo paslaugas pareigos. Tai turėtų būti informacija apie jų tapatybę ir ryšius su kreditoriais, pavyzdžiui, tai, ar jie pasiūlo labai įvairių kreditorių ar tik kai kurių kreditorių produktus. Prieš atliekant bet kokią kredito tarpininkavimo veiklą vartotojams turėtų būti pateikta informacija apie komisinius arba kitas paskatas, kuriuos pagal kredito sutartį kreditoriai arba trečiosios šalys turi mokėti kredito tarpininkui, ir vartotojams tuo laikotarpiu turėtų būti pranešta arba tokių mokėjimų suma, jei ji yra žinoma, arba tai, kad informacija apie tą sumą bus pateikta vėlesniu ikisutartiniu laikotarpiu pasitelkiant ESIL, ir tai, kad jie turi teisę tuo laikotarpiu*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

gauti informaciją apie tokių mokėjimų lygį. Vartotojai turi būti informuojami apie visus mokesčius, kuriuos jie privalo sumokėti kredito tarpininkams už jų suteiktas paslaugas. Nedarant poveikio konkurencijos teisės nuostatoms valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti arba palikti galioti nuostatas, kuriomis vartotojų mokesčių mokėjimas tam tikros kategorijos ar visų kategorijų kredito tarpininkams yra draudžiamas;

- (48) vartotojui vis tiek gali prireikti papildomos pagalbos, kad jis galėtų nuspręsti, kuri kredito sutartis iš siūlomų produktų geriausiai atitinka jo poreikius ir finansinę padėtį. Kreditoriai ir, kai taikytina, kredito tarpininkai turėtų teikti tokią pagalbą, susijusią su kredito produktais, kuriuos jie siūlo vartotojui, vartotojui asmeniškai pritaikytu būdu **paaiškindami** svarbią informaciją, **įskaitant visų pirma** esmines siūlomų produktų savybes, kad jis galėtų suprasti, koks gali būti tų produktų poveikis jo ekonominei padėčiai. **Kreditoriai ir, kai taikoma, kredito tarpininkai** tokių paaiškinimų **teikimo būdą turėtų pritaikyti pagal** aplinkybes, kuriomis siūlomas kreditas, **ir pagal** pagalbą vartotojui poreikį, **atsižvelgiant į vartotojo žinias ir patirtį kreditų srityje bei** į atskirų kredito produktų pobūdį. **Tokie paaiškinimai neturėtų būti asmeninė rekomendacija;**
- (49) siekiant paskatinti vidaus rinkos kūrimą ir veikimą bei užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį visoje Sąjungoje, būtina **vienodai** užtikrinti informacijos apie BKKMN palyginamumą visoje Sąjungoje;
- (50) bendra kredito kaina vartotojui turėtų apimti visas su kredito sutartimi susijusias išlaidas, kurias turi sumokėti vartotojas **ir kurios kreditoriui yra žinomos**. Todėl į tą kainą turėtų būti įskaičiuotos palūkanos, komisiniai, mokesčiai, mokesčiai už kredito tarpininkų paslaugas, **turto vertinimo išlaidos hipotekos atveju ir visi kiti mokesčiai, išskyrus notaro mokesčius**, būtini norint gauti kreditą, **pavyzdžiui, gyvybės draudimo paslaugų išlaidos, arba norint kreditą gauti** reklamuojamomis sąlygomis, **pavyzdžiui, draudimo nuo gaisro paslaugų išlaidos**. Šios direktyvos nuostatos dėl papildomų produktų ir paslaugų (pavyzdžiui, nuostatos dėl banko sąskaitos atidarymo ir išlaikymo išlaidų) neturėtų daryti poveikio Direktyvos 2005/29/EB ir 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais⁽¹⁾ nuostatoms. Į bendrą kredito kainą vartotojui neturėtų būti įtrauktos su nekilnojamojo turto ar žemės pirkimu susijusios išlaidos, kurias turi sumokėti vartotojas, pavyzdžiui, susiję mokesčiai ir išlaidos notarui ar žemės sklypo registravimo išlaidos. Tai, ar išlaidos kreditoriui yra faktiškai žinomos, turėtų būti įvertinama objektyviai, atsižvelgiant į profesinio atidumo reikalavimus. Tuo atžvilgiu daroma prielaida, kad kreditorius turi žinoti, kokios yra papildomų paslaugų, kurias jis pats arba trečiosios šalies vardu siūlo vartotojui, išlaidos, išskyrus atvejus, kai jų kaina priklauso nuo konkrečių su vartotoju susijusių ypatybių ar jo padėties;
- (51) jeigu naudojami apytiksliai įvertinti duomenys, vartotojas turi tai žinoti, taip pat tai, kad manoma, jog pateikta informacija yra tipinė atitinkamai sutarties ar praktikos rūšiai. Papildomomis prielaidomis, skirtomis apskaičiuoti BKKMN, siekiama užtikrinti, kad BKKMN būtų apskaičiuojama nuosekliai, ir užtikrinti palyginimo galimybę. Tam tikrų kredito sutarčių rūšių atveju yra būtinos papildomos prielaidos, pavyzdžiui, tais atvejais, kai kredito suma, trukmė ar kaina nėra tiksliai žinoma ar kinta priklausomai nuo to, kaip sutartis vykdoma. Jeigu vien šių nuostatų nepakanka siekiant apskaičiuoti BKKMN, kreditorius turėtų naudotis I priede nustatytais papildomomis prielaidomis. Vis dėlto atsižvelgiant į tai, kad BKKMN apskaičiavimas priklausys nuo konkrečios kredito sutarties sąlygų, turėtų būti naudojamosi tik tomis prielaidomis, kurios yra būtinos ir aktualios konkrečiam kreditui;
- (52) siekiant ir toliau užtikrinti dideles galimybes palyginti įvairių kreditorių pasiūlymų BKKMN, apskaičiavime naudojami laikotarpiai tarp datų neturėtų būti išreikšti dienomis, kai juos galima išreikšti sveikuoju metų, mėnesių ar savaitžių skaičiumi. Tokiomis aplinkybėmis daroma prielaida, kad jeigu BKKMN formulėje naudojami tam tikri laikotarpiai, tie laikotarpiai turėtų būti naudojami siekiant nustatyti toje formulėje naudojamas palūkanų ir kitų mokesčių sumas. Todėl kreditoriai mokėtinų mokesčių apskaičiavimui turėtų naudoti I priede

⁽¹⁾ OL L 95, 1993 4 21, p. 29.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

aprašytą laikotarpių matavimo metodą. Vis dėlto tai taikytina tik BKKMN apskaičiavimo tikslais ir nedaro įtakos faktiškai kreditoriui pagal kredito sutartį mokėtinų sumų. Kai minėtos sumos skiriasi, gali prireikti jas paaiškinti vartotojui, kad vartotojas nebūtų suklaidintas. Tai reiškia, kad nesant ne palūkanų mokesčių ir darant prielaidą, kad naudotas identiškas apskaičiavimo metodas, BKKMN bus lygi faktinei kredito palūkanų normai;

- (53) kadangi BKKMN *reklamavimo* laikotarpiu gali būti nurodyta tik kaip pavyzdys, toks pavyzdys turėtų būti tipinis. Todėl ji turėtų atitikti, pavyzdžiui, pagal atitinkamos rūšies kredito sutartis suteikto kredito vidutinę trukmę ir bendrą sumą. Nustatant, kokį tipinį pavyzdį pateikti, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kokios tam tikros kredito sutarčių rūšys vyrauja tam tikroje konkrečioje rinkoje. Gali būti pageidautina, kad kiekvienas kreditorius tipinį pavyzdį pagrįstų kredito suma, kuri yra tipinė to kreditoriaus siūlomų produktų ir numatomos klientų bazės atžvilgiu, nes šie parametrai pagal skirtingus kreditorius gali labai skirtis. ESIL pateikiant BKKMN, kai įmanoma, turėtų būti atsižvelgta į vartotojo pareikštus pageidavimus ir pateiktą informaciją, o kreditorius arba kredito tarpininkas turėtų aiškiai nurodyti, ar pateikta informacija yra paaiškinamojo pobūdžio, ar atspindi pareikštus pageidavimus ir pateiktą informaciją. Visais atvejais tipiniai pavyzdžiai neturėtų prieštarauti Direktyvos 2005/29/EB reikalavimams. Svarbu, kad atitinkamais atvejais ESIL būtų aiškiai nurodoma vartotojui, kad BKKMN yra pagrįsta prielaidomis ir gali kisti; taip vartotojas turės galimybę į tai atsižvelgti palygindamas produktus. Svarbu, kad apskaičiuota BKKMN apimtų visus tiesiogiai vartotojui ar trečiajai šaliai vartotojo vardu vykdomus lėšų išmokėjimus pagal kredito sutartį;
- (54) *siekiant užtikrinti, kad įvairių kredito rūšių BKKMN apskaičiavimas būtų nuoseklus, panašaus pobūdžio kredito sutarčių tikslais naudojamos prielaidos apskritai turėtų būti nuoseklios. Šiuo požiūriu, turėtų būti įtrauktos prielaidos, kurios yra numatytos 2011 m. lapkričio 14 d. Komisijos direktyvoje 2011/90/ES, kuria iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/48/EB I priedo II dalis, kurioje numatomos bendros kredito kainos metinės normos apskaičiavimo papildomos prielaidos⁽¹⁾, ir kuriomis keičiamos BKKMN apskaičiavimo tikslais naudojamos prielaidos. Nors nebūtinai visos prielaidos bus taikomos dabar naudojamoms kredito sutartims, produktų inovacijos šiame sektoriuje diegiamos aktyviai, todėl būtina, kad prielaidos būtų parengtos. Be to, BKKMN apskaičiavimo tikslais nustatant, koks yra dažniausiai taikomas lėšų išmokėjimo mechanizmas, turėtų būti remiamasi pagrįstais lūkesčiais, grindžiamais mokėjimo mechanizmu, kuris yra dažniausiai vartotojų naudojamos tokio tipo produkto, kurį siūlo tas konkretus kreditorius, atveju. Esamų produktų atveju lūkesčiai turėtų būti grindžiami ankstesnio 12 mėnesių laikotarpio vertėmis;*
- (55) *labai svarbu prieš sudarant kredito sutartį įvertinti ir patikrinti vartotojo gebėjimą ir ketinimą išmokėti kreditą. Atliekant tą kreditingumo vertinimą turėtų būti atsižvelgiama į visus būtinus ir reikšmingus veiksmus, kurie galėtų daryti poveikį vartotojo gebėjimui išmokėti kreditą per visą sutarties galiojimo laikotarpį. Visų pirma, vertinant vartotojo gebėjimą mokėti palūkanas ir iki galo išmokėti kreditą turėtų būti atsižvelgiama į būsimas įmokas arba į įmokų padidinimą, kurio reikia dėl neigiamos amortizacijos ar dėl atidėtų pagrindinės paskolos sumos arba palūkanų mokėjimų, ir turėtų būti atsižvelgiama į kitas reguliarias išlaidas, skolas ir kitus finansinius įsipareigojimus, taip pat į pajamas, santaupas ir turtą. Reikėtų deramai atsižvelgti į būsimus įvykius per siūlomos kredito sutarties trukmės laikotarpį, pavyzdžiui, pajamų sumažėjimą, kai kredito terminas sueina po išėjimo į pensiją, arba, tam tikrais atvejais, skolinimosi normos padidėjimą arba neigiamus valiutos kurso pokyčius. Nors nekilnojamojo turto vertė yra svarbus elementas nustatant kredito, kuris gali būti suteiktas vartotojui, sumą pagal užtikrintą kredito sutartį, vertinant kreditingumą dėmesys turėtų būti sutelkiamas į vartotojo gebėjimą vykdyti savo įsipareigojimus pagal kredito sutartį. Vadinasi tai, kad nekilnojamojo turto vertė galėtų viršyti kredito sumą arba galėtų padidėti ateityje, apskritai neturėtų būti pakankamas pagrindas atitinkamam kreditui suteikti. Vis dėlto, tais atvejais, kai kredito sutartis sudaroma siekiant statyti ar renovuoti esamą nekilnojamąjį turtą, kreditorius turėtų galėti atsižvelgti į šią galimybę. Valstybės narės turėtų galėti teikti*

⁽¹⁾ OL L 296, 2011 11 15, p. 35.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

papildomas gaires dėl *tų ar papildomų* kriterijų ir dėl vartotojo kreditingumo vertinimo *metodų*, pavyzdžiui, nustatydamos paskolos ir turto vertės santykio arba paskolos ir pajamų santykio ribas, *ir turėtų būti skatinamos įgyvendinti Finansų stabilumo tarybos nustatytus Gyvenamosios paskirties nuosavybės hipotekos kreditų garantavimo tinkamos praktikos principus;*

- (56) *gali prireikti specialių nuostatų, kad būtų galima atsižvelgti į įvairias aplinkybes vertinant kreditingumą tam tikrų rūšių kredito sutarčių atveju. Pavyzdžiui, kredito sutarčių dėl nekilnojamojo turto atveju, kai tose sutartyse aiškiai nurodoma, kad nekilnojamasis turtas vartotojo ar vartotojo šeimos nario nebus naudojamas kaip namas, butas arba kita gyvenamoji vieta (sutartys dėl pirkimo nuomos tikslais), valstybės narės turėtų galėti nuspręsti patikslinti, kad vertinant vartotojo gebėjimą grąžinti kreditą būtų atsižvelgiama į būsimas pajamas iš nuomos. Valstybėse narėse, kuriose toks patikslinimas nacionalinėmis nuostatomis nenustatytas, kreditoriai gali nuspręsti įtraukti rizikos ribojimo principais pagrįstą būsimų pajamų iš nuomos vertinimą. Atliekamas kreditingumo įvertinimas neturėtų reikšti, kad kreditoriui perkeliama atsakomybė už bet kokius atvejus, kai vėliau vartotojas nesilaiko savo įsipareigojimų pagal kredito sutartį;*
- (57) *kreditoriaus sprendimas dėl kredito suteikimo neturi prieštarauti kreditingumo vertinimo rezultatams. Pavyzdžiui, kreditoriaus galimybės perkelti dalį kredito rizikos trečiajai šaliai neturėtų jo paskatinti nepaisyti kreditingumo vertinimo išvadų ir pasiūlyti kredito sutartį vartotojui, kuris, tikėtina, negalės to kredito grąžinti. Valstybės narės turėtų galėti perkelti į savo nacionalinę teisę šį principą reikalaujamas, kad kompetentingos institucijos imtųsi atitinkamų veiksmų vykdydamos priežiūros veiklą ir stebėtų, kaip laikomasi kreditorių kreditingumo vertinimo procedūrų. Vis dėlto, teigiamas kreditingumo vertinimas neturėtų reikšti, kad kreditorius privalo suteikti kreditą;*
- (58) *vadovaujantis Finansų stabilumo tarybos rekomendacijomis, kreditingumo vertinimas turėtų būti grindžiamas informacija apie vartotojo finansinę ir ekonominę padėtį, įskaitant pajamas ir išlaidas. Ta informacija gali būti gaunama iš įvairių šaltinių, įskaitant vartotoją, o kreditorius, prieš suteikdamas kreditą, turėtų tinkamai patikrinti tokią informaciją. Tuo aspektu vartotojai turėtų pateikti informaciją, kad būtų lengviau įvertinti kreditingumą, nes to nepadarius gali būti atsisakyta suteikti jų prašomą kreditą, nebent informacija gali būti gauta iš kitur. Nedarant poveikio privačiosios sutarčių teisės nuostatoms, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kreditoriai negalėtų nutraukti kredito sutarties dėl to, kad po kredito sutarties pasirašymo jie suprato, kad kreditingumo vertinimas buvo atliktas neteisingai dėl tokio vertinimo rengimo metu turėtos nepakankamos informacijos. Tačiau tai neturėtų daryti poveikio valstybių narių galimybei leisti kreditoriams nutraukti kredito sutartį tais atvejais, kai gali būti nustatyta, kad kreditingumo vertinimo metu vartotojas sąmoningai pateikė netikslią ar suklastotą informaciją arba apgalvotai nepateikė informacijos, kuria remiantis galėjo būti parengtas neigiamas kreditingumo įvertinimas, arba tais atvejais, kai esama kitų pagrįstų priežasčių, suderinamų su Sąjungos teise. Nors būtų netinkama taikyti sankcijas vartotojams, jeigu jie negali pateikti tam tikros informacijos ar vertinimų arba jei jie nusprendžia nebetęsti paraiškos teikimo kreditui gauti proceso, valstybės narės turėtų galėti numatyti sankcijas dėl tų atvejų, kai vartotojai tyčia pateikia neišsamią arba neteisingą informaciją, kad jų kreditingumo įvertinimas būtų teigiamas, ypač tais atvejais, kai pateikus išsamią ir teisingą informaciją būtų buvęs gautas neigiamas kreditingumo įvertinimas ir kai vartotojas vėliau negali vykdyti sutarties sąlygų;*
- (59) *naudingas kreditingumo vertinimo elementas – kreditų duomenų bazės tikrinimas. Kai kurios valstybės narės reikalauja, kad kreditoriai įvertintų vartotojų kreditingumą atlikę patikrinimą atitinkamoje duomenų bazėje. Kreditoriai taip pat turėtų turėti galimybę tikrinti kreditų duomenų bazę kredito sutarties galiojimo laikotarpiu, išimtinai tik kad nustatytų ir įvertintų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę. Tokiam kreditų duomenų bazės tikrinimui turėtų būti taikomos tinkamos apsaugos priemonės siekiant užtikrinti, kad ja būtų naudojamosi vartotojo interesais atliekamo kredito rizikos ankstyvojo nustatymo ir jos pašalinimo tikslais, o ne renkant informaciją komercinėms deryboms. Vadovaudamiesi 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo⁽¹⁾ kreditoriai turėtų informuoti vartotojus apie kreditų duomenų bazės patikrinimą prieš atlikdami toki patikrinimą, vartotojai taip pat turėtų turėti teisę susipažinti su tokioje kreditų duomenų bazėje apie juos saugoma informacija, kad prireikus galėtų ištaisyti, ištrinti ar užblokuoti savo asmens duomenis, tvarkomus toje duomenų bazėje, jeigu jie neteisingi arba tvarkomi neteisėtai;

- (60) siekiant išvengti kreditorių konkurencijos iškraipymo, visiems kreditoriams, įskaitant kredito įstaigas arba ne kredito įstaigas, teikiančias kredito sutartis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, nediskriminacinėmis sąlygomis turėtų būti užtikrinta prieiga prie visų viešųjų arba privačiųjų kreditų duomenų bazių, susijusių su vartotojais. Atitinkamai, šios sąlygos neturėtų apimti reikalavimo **kreditoriams** būti įsisteigusiems kaip kredito įstaigoms. **Turėtų** ir toliau būti taikomos tokios prieigos sąlygos, kaip mokama **prieiga prie duomenų bazės** arba reikalavimai **abipusiškumo principo pagrindu teikti** informaciją **duomenų bazei**. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nustatyti, ar jų teritorijoje kredito tarpininkams gali būti suteikiama prieiga prie tokių duomenų bazių;
- (61) jei sprendimas, kuriuo atmetama paraiška gauti kreditą, yra paremtas duomenimis, gautais atlikus patikrinimą duomenų bazėje, arba tuo, kad joje trūksta duomenų, kreditorius turėtų apie tai informuoti vartotoją **ir pateikti** duomenų bazės, kurioje atliktas patikrinimas, pavadinimą ir jam pranešti visą kitą informaciją, kurios reikalaujama pagal Direktyvą 95/46/EB, kad vartotojas galėtų pasinaudoti teise susipažinti su toje duomenų bazėje tvarkomais savo asmens duomenimis ir, **jei yra pagrindo**, juos ištaisyti, ištrinti ar užblokuoti. Jei sprendimas, kuriuo atmetama paraiška gauti kreditą, **yra grindžiamas neigiamu kreditingumo įvertinimu**, kreditorius turėtų **nepagrįstai nedelsdamas apie atmetimą** pranešti vartotojui. **Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nuspręsti, ar jos reikalaus kreditorių pateikti papildomų paaiškinimų dėl atmetimo priežasčių**. Vis dėlto iš kreditoriaus neturėtų būti reikalaujama pateikti tokią informaciją, jeigu tai draudžiama pagal kitus Sąjungos teisės aktus, kaip antai nuostatas dėl pinigų plovimo ar terorizmo finansavimo. **Tokia** informacija **neturėtų** būti pateikiama, jei tai prieštarautų viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo tikslams, pavyzdžiui, nusikaltimų prevencijos, tyrimo, nustatymo ar patraukimo baudžiamajon atsakomybėn tikslams;
- (62) šioje direktyvoje asmens duomenų naudojimas aptariamas vartotojų kreditingumo vertinimo kontekste. Siekiant užtikrinti asmens duomenų apsaugą, atliekant tokius vertinimus vykdomai duomenų tvarkymo veiklai turėtų būti taikoma Direktyva 95/46/EB; █
- (63) **konsultacijų teikimas asmeniškai pritaikytos rekomendacijos forma yra atskira veiklos rūšis, kuri gali, bet neprivalo būti derinama su kitais kredito suteikimo arba tarpininkavimo jį suteikiant aspektais. Todėl** tam, kad vartotojai galėtų suprasti **jiems teikiamų paslaugų** pobūdį, jie turėtų būti informuoti, **ar jiems teikiamos ar gali būti suteiktos konsultacinės paslaugos, bei kokiais atvejais tos paslaugos neteikiamos, taip pat ką tos paslaugas apima. Atsižvelgiant į tai, kokią svarbą vartotojai teikia vartojamiems terminams „konsultacija“ ir „konsultantai“, tikslinga, kad valstybėms narėms būtų leista uždrausti vartoti tuos ar panašius terminus, kai vartotojams teikiamos konsultacinės paslaugos. Tikslinga užtikrinti, kad valstybės narės nustatytų apsaugos priemonės dėl tų atvejų, kai konsultacijos apibūdinamos kaip nepriklausomos, siekiant užtikrinti, kad aptartų produktų spektras ir užmokesčio sąlygos būtų proporcingi su tokiomis konsultacijomis siejamiems vartotojų lūkesčiams;**
- (64) **konsultacines paslaugas** teikiantys asmenys turėtų laikytis **tam tikrų** standartų siekiant užtikrinti, kad vartotojui būtų pristatyti █ produktai, atitinkantys jo poreikius ir aplinkybes. **Konsultacinės paslaugos** turėtų būti pagrįstos sąžininga ir pakankamai išsamia **siūlomų** produktų analize, **kai konsultacines paslaugas suteikia kreditoriai arba susietieji kredito tarpininkai, arba rinkoje esančių produktų analize, kai konsultacines paslaugas suteikia**

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

nesusietieji kredito tarpininkai. Konsultacines paslaugas teikiantys asmenys turėtų išmanyti tam tikrus nišinius produktus, kaip antai, trumpalaikes paskolas, su sąlyga, kad pasiūlomas tam tikras tos specialios nišos produktų asortimentas ir kad tai, jog jie specializuojasi tų nišinių produktų srityje, būtų išaiškinama vartotojui. Bet kuriuo atveju kreditoriai ir kredito tarpininkai turėtų atskleisti vartotojui, ar rekomendacija pagrįsta tik jų pačių siūlomu produktų asortimentu, ar plačiu visoje rinkoje siūlomų produktų asortimentu, kad vartotojas suprastų, kuo grindžiama rekomendacija;

- (65) *konsultacinės paslaugos turėtų būti pagrįstos tinkamu vartotojo finansinės padėties, pageidavimų ir tikslų žinojimu, grindžiamu reikalinga naujausia informacija ir pagrįstomis prielaidomis dėl rizikos, susijusios su vartotojo aplinkybėmis kredito sutarties galiojimo laikotarpiu. Valstybės narės turėtų galėti išaiškinti, kaip turi būti vertinamas tam tikro produkto tinkamumas teikiant konsultacines paslaugas;*
- (66) *galimybė vartotojui grąžinti kreditą prieš pasibaigiant galioti kredito sutarčiai gali būti svarbi skatinant konkurenciją vidaus rinkoje ir laisvą Sąjungos piliečių judėjimą, taip pat padedant per visą kredito sutarties galiojimo laikotarpį suteikti lankstumo, kurio reikia siekiant skatinti finansinį stabilumą, kaip nurodoma Finansų stabilumo tarybos rekomendacijose. Tačiau yra reikšmingų skirtumų tarp nacionalinių principų ir sąlygų, kuriais remdamiesi vartotojai gali grąžinti savo kreditą, taip pat sąlygų, kuriomis toks išankstinis kredito grąžinimas gali vykti. Nors pripažįstama, kad hipotekinio finansavimo mechanizmų ir siūlomų produktų esama daug ir įvairių, labai svarbu Sąjungos lygmeniu nustatyti tam tikrus išankstinio kredito grąžinimo standartus siekiant užtikrinti, kad vartotojai turėtų galimybę įvykdyti savo įsipareigojimus iki kredito sutartyje sutartos datos ir galėtų pasitikėdami palyginti pasiūlymus siekiant rasti geriausiai jų poreikius atitinkančius produktus. Todėl valstybės narės, priimdamos teisės aktus arba taikydamos kitas priemones, pavyzdžiui, įvesdamos sutartines nuostatas, turėtų užtikrinti, kad vartotojai turėtų teisę kreditą grąžinti anksčiau. Vis dėlto valstybės narės turėtų turėti galimybę apibrėžti pasinaudojimo tokia teise sąlygas. Šios sąlygos gali apimti naudojimosi šia teise laiko apribojimus, skirtingas sąlygas priklausomai nuo kredito palūkanų normos rūšies arba apribojimus, susijusius su aplinkybėmis, kuriomis galima pasinaudoti šia teise. Tais atvejais, kai išankstinis grąžinimas atliekamas per tą laikotarpį, kuriam yra nustatyta fiksuotoji palūkanų norma, galimybė pasinaudoti šia teise gali priklausyti nuo to, ar vartotojas turi kurį nors iš teisėtų interesų, apibrėžiamų atitinkamos valstybės narės. Toks teisėtas interesas gali atsirasti, pavyzdžiui, skyrybų ar nedarbo atveju. Valstybių narių nustatytose sąlygose gali būti numatyta, kad kreditorius turi teisę į teisingą ir objektyviai pagrįstą kompensaciją už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu. Tais atvejais, kai valstybės narės numato, kad kreditorius turi teisę į kompensaciją, tokia kompensacija turėtų būti teisinga ir objektyviai pagrįsta kompensacija už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, pagal nacionalines taisykles dėl kompensavimo. Kompensacija neturėtų viršyti kreditoriaus finansinių nuostolių;*
- (67) *svarbu užtikrinti pakankamą skaidrumą, kad vartotojams būtų paaiškinama, kokio pobūdžio yra prisiimti įsipareigojimai finansinio stabilumo užtikrinimo tikslais, ir kokių yra lankstumo galimybių per kredito sutarties galiojimo laikotarpį. Be to, informacija apie kredito palūkanų normą vartotojui turėtų būti teikiama sutartinių santykių laikotarpiu ir ikisutartiniu laikotarpiu. Valstybės narės turėtų galėti palikti galioti arba priimti apribojimus ar draudimus kreditoriui vienašališkai keisti kredito palūkanų normą. Valstybės narės taip pat turėtų galėti nustatyti, kad tais atvejais, kai kredito palūkanų norma kinta, vartotojas turi teisę gauti patikslintą amortizavimo lentelę;*
- (68) *nors kredito tarpininkai atlieka pagrindinį vaidmenį platinant kredito sutartis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto Sąjungoje, tebėra reikšmingų skirtumų tarp nacionalinių verslo etikos ir kredito tarpininkų priežiūros nuostatų, dėl kurių atsiranda kliūčių norint vidaus rinkoje pradėti ir vykdyti kredito tarpininkų veiklą. Tai, kad kredito tarpininkai negali laisvai veikti visoje Sąjungoje, trukdo tinkamai funkcionuoti kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vidaus rinkai. Nors pripažįstama, kad kredito tarpininkavimo veikloje dalyvauja daug įvairių rūšių subjektų, labai svarbu Sąjungos lygmeniu turėti tam tikrus standartus siekiant užtikrinti aukšto lygio profesionalumą ir paslaugas;*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- (69) **prieš kredito tarpininkams pradedant vykdyti savo veiklą, jų atžvilgiu jų buveinės valstybės narės kompetentinga valdžios institucija turėtų pritaikyti įgaliojimo procesą ir jie turėtų būti nuolat prižiūrimi, siekiant užtikrinti, kad jie atitinka** griežtus profesinius reikalavimus, susijusius **bent** su jų gebėjimais, gera reputacija ir profesinės civilinės atsakomybės draudimu. Tokie reikalavimai turėtų būti taikomi bent įstaigos lygmeniu. Vis dėlto valstybės narės gali išaiškinti, ar tokie **įgaliojimo** reikalavimai taikomi atskiriems to kredito tarpininko darbuotojams. **Buveinės valstybė narė gali nustatyti papildomus reikalavimus, pavyzdžiui, kad kredito tarpininko akcininkai būtų geros reputacijos arba kad susietasis kredito tarpininkas gali būti susietas tik su vienu kreditoriumi, kai tie reikalavimai yra proporcingi ir suderinami su Sąjungos teise. Atitinkama informacija apie įgaliojimus kredito tarpininkus taip pat turėtų būti įrašoma į viešą registrą. Susietieji kredito tarpininkai, kurie dirba tik su vienu kreditoriumi visiškai ir besąlygine jo atsakomybe, turėtų turėti galimybę būti kompetentingos valdžios institucijos įgaliojami globojant kreditoriumi, kurio vardu jie veikia. Valstybės narės turėtų turėti teisę palikti galioti arba nustatyti apribojimus, susijusius su tam tikrų kredito tarpininkų teisine forma – ar tarpininkams leidžiama veikti tik kaip juridiniams ar kaip fiziniams asmenims. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nuspręsti, ar visi kredito tarpininkai įtraukiami į vieną registrą, ar reikia skirtingų registrų priklausomai nuo to, ar kredito tarpininkas yra susietasis, ar veikia kaip nepriklausomas kredito tarpininkas. Be to, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama palikti galioti arba nustatyti apribojimus, susijusius su vieno ar kelių kreditoriaus (-ių) atžvilgiu susietų kredito tarpininkų galimybe imti iš vartotojų mokesčius;**
- (70) **kai kuriose valstybėse narės kredito tarpininkai gali nuspręsti naudotis paskirtųjų atstovų paslaugomis veiklai jų vardu vykdyti. Valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti šioje direktyvoje nustatytą specialią tvarką dėl paskirtųjų atstovų. Tačiau valstybėms narėms turėtų būti leidžiama nenustatyti tokios tvarkos arba leisti kitiems subjektams atlikti panašias į paskirtųjų atstovų funkcijas, jeigu tiems subjektams taikoma tokia pat tvarka, kaip kredito tarpininkams. Pagal šioje direktyvoje nustatytas paskirtųjų atstovų taisykles valstybės narės neįpareigojamos leisti paskirtiesiems atstovams vykdyti veiklą jų teritorijoje, išskyrus atvejus, kai tokie paskirtieji atstovai pagal šią direktyvą laikomi kredito tarpininkais;**
- (71) **siekiant užtikrinti, kad kompetentingų valdžios institucijų vykdoma priežiūra būtų veiksminga, kredito tarpininkai, turintys juridinio asmens statusą, turėtų būti įgaliojami valstybėje narėje, kurioje jie turi savo registruotąją būstinę. Kredito tarpininkas, kuri nėra juridinis asmuo, turėtų būti įgaliojamas valstybėje narėje, kurioje yra jo pagrindinė buveinė. Be to, valstybės narės turėtų reikalauti, kad kredito tarpininko pagrindinė buveinė visuomet būtų buveinės valstybėje narėje ir kad kredito tarpininkas faktiškai veiktų šioje valstybėje narėje;**
- (72) **įgaliojimo** reikalavimai turėtų sudaryti sąlygas kredito tarpininkams veikti kitose valstybėse narėse pagal įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas principus, jeigu kompetentingos valdžios institucijos vadovavosi atitinkama pranešimų teikimo tvarka. Net tais atvejais, kai valstybės narės nusprendžia **įgaliojti** visus atskirus kredito tarpininko darbuotojus, pranešimas apie ketinimą teikti paslaugas turėtų būti teikiamas kredito tarpininko, o ne atskiro darbuotojo lygmeniu. **Vis dėlto nors šioje direktyvoje nustatomi visų įgaliojimų kredito tarpininkų, įskaitant tik su vienu kreditoriumi susietuosius kredito tarpininkus, veiklos visoje Sąjungoje principai, šia direktyva nėra nustatomi paskirtųjų atstovų veiklos principai. Todėl paskirtieji atstovai, norintys vykdyti veiklą kitoje valstybėje narėje, turėtų atitikti šioje direktyvoje nustatytus kredito tarpininkų įgaliojimo reikalavimus;**
- (73) **kai kuriose valstybėse narėse kredito tarpininkai gali vykdyti veiklą, susijusią su kredito sutartimis, kurias siūlo tiek ne kredito įstaigos, tiek kredito įstaigos. Įgaliojusiems kredito tarpininkams iš esmės turėtų būti leidžiama vykdyti veiklą visoje Sąjungos teritorijoje. Tačiau buveinės valstybės narės kompetentingų valdžios institucijų įgaliojimu kredito tarpininkams neturėtų būti leidžiama teikti paslaugų, susijusių su ne kredito įstaigų siūlomomis kredito sutartimis, vartotojui toje valstybėje narėje, kur tokių ne kredito įstaigų veikla nėra leidžiama;**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- (74) valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad asmenims, kurie greta profesinės veiklos atsitiktiniais atvejais vykdo kredito tarpininkavimo veiklą, pavyzdžiui, advokatams arba notarams, nėra taikoma šioje direktyvoje nustatyta įgaliojimo procedūra, su sąlyga, kad ta profesinė veikla yra reglamentuota ir atitinkamomis taisyklėmis nedraudžiama atsitiktiniais atvejais greta atlikti ir kredito tarpininkavimo veiklą. Vis dėlto toks šioje direktyvoje nustatytos įgaliojimo procedūros netaikymas turėtų reikšti, kad minėtiems asmenims negalima pasinaudoti šioje direktyvoje nustatyta paso tvarka. Asmenys, kurie greta savo profesinės veiklos atsitiktiniais atvejais tik pristato ar nukreipia vartotoją kreditoriui arba kredito tarpininkui, pavyzdžiui, nurodo vartotojui, kad yra tam tikras kreditorius ar kredito tarpininkas, tam tikro kreditoriaus ar kredito tarpininko siūlomas tam tikros rūšies produktas, ir plačiau nereklamuoja arba nepristato, nesiūlo, neatlieka parengiamojo darbo dėl kredito sutarties ir jos nesudaro, neturėtų būti laikomi kredito tarpininkais pagal šią direktyvą. Skolininkai, kurie subrogacijos tvarka tik perduoda kredito sutartį vartotojui ir nevykdo jokios kredito tarpininkavimo veiklos, taip pat neturėtų būti laikomi kredito tarpininkais pagal šią direktyvą;
- (75) siekdamas užtikrinti vienodas kreditorių veiklos sąlygas ir skatinti finansinį stabilumą bei atsižvelgdamos į būsimą tolesnį derinimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos tinkamos priemonės, taikomos ne kredito įstaigų, teikiančių kredito sutartis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, **įgaliojimui** ir priežiūrai. **Laikantis proporcingumo principo šioje direktyvoje neturėtų būti nustatomos išsamios sąlygos, taikomos kreditorių, kurie teikia tokias sutartis ir kurie nėra kredito įstaigos, kaip apibrėžta 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms⁽¹⁾, įgaliojimui** ar priežiūrai; tokių įstaigų, veiklą vykdančių **Sąjungoje**, skaičius šiuo metu yra nedidelis, taip pat nedidelė ir jų rinkos dalis bei valstybių narių, kuriose jos veikia, skaičius, ypač prasidėjus finansų krizei. Be to, dėl tos pačios priežasties šioje direktyvoje nereikėtų numatyti paso tvarkos, taikytinos tokioms įstaigoms;
- (76) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl **sankcijų**, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, ir užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Nors **sankcijų** nustatymas paliekamas valstybių narių nuožiūrai, numatytos **sankcijos** turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios;
- (77) vartotojai turėtų turėti galimybę pasinaudoti neteisminiu skundų pateikimo ir teisių gynimo tvarka kreditorių ir vartotojų, taip pat kredito tarpininkų ir vartotojų ginčams, kilusiems dėl šioje direktyvoje nustatytų teisių ir pareigų, spręsti. **Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dalyvavimas tokiose alternatyviose ginčų sprendimo procedūrose kreditoriams ir kredito tarpininkams nebūtų neprivalomas. Siekdamas užtikrinti sklandų alternatyvių ginčų sprendimo procedūrų veikimą tarpvalstybinės veiklos byloje valstybės narės turėtų reikalauti ir skatinti, kad įstaigos, atsakingos už neteisminį skundų sprendimą ir teisių gynimą, bendradarbiautų. Tokiomis aplinkybėmis valstybių narių neteisminio skundų pateikimo ir teisių gynimo įstaigos turėtų būti skatinamos dalyvauti nacionalinių neteisminio sprendimo sistemų finansinių ginčų sprendimo tinkle (FIN-NET), skirtame spręsti vartotojų ir finansinių paslaugų teikėjų ginčus;**
- (78) siekiant užtikrinti nuoseklų derinimą ir atsižvelgti į kredito **sutarčių** rinkų, kredito produktų raidos **ar** ekonominių **sąlygų** pokyčius, ir kad būtų galima **papildomai nustatyti tam tikrus reikalavimus šioje direktyvoje**, pagal SESV 290 straipsnį **Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl dalinio standartinės formuluotės arba ESIL pildymo instrukcijų keitimo ir dėl dalinio pastabų pakeitimo arba prielaidų, naudojamų apskaičiuoti BKKMN, atnaujinimo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;**

⁽¹⁾ OL L 176, 2013 6 27, p. 1.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- (79) siekiant palengvinti kredito tarpininkų galimybes teikti savo paslaugas tarpvalstybiniu mastu, kompetentingų valdžios institucijų tarpusavio bendradarbiavimo, informacijos mainų ir ginčų sprendimo tikslais kompetentingos valdžios institucijos, atsakingos už kredito tarpininkų **įgaliojimą**, turėtų būti tos institucijos, kurių veiklą koordinuoja **Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija) (toliau – EBI)**, kaip nustatyta 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija ⁽¹⁾), **arba kitos nacionalinės valdžios institucijos, jeigu jos bendradarbiauja su valdžios institucijomis koordinuojant EBI jų pareigoms pagal šią direktyvą atlikti;**
- (80) **valstybės narės turėtų paskirti kompetentingas valdžios institucijas, įgaliotas užtikrinti šios direktyvos vykdymą, ir užtikrinti, kad joms būtų suteikti tyrimo ir vykdymo užtikrinimo įgaliojimai bei tinkami išteklių, būtini jų pareigoms atlikti. Kompetentingos valdžios institucijos turėtų galėti dėl tam tikrų šios direktyvos aspektų imtis veiksmų kreipdamosi į kompetentingus priimti teisinį sprendimą teismus, įskaitant, atitinkamais atvejais, pateikiant apeliaciją. Tai valstybėms narėms galėtų sudaryti galimybę, visų pirma tuo atveju, kai šios direktyvos nuostatos yra perkeltos į civilinę teisę, šių nuostatų vykdymo užtikrinimą patikėti pirmiau nurodytoms įstaigoms ir teismams. Valstybės narės turėtų turėti teisę paskirti įvairias kompetentingas valdžios institucijas, kad būtų užtikrintas įvairių šioje direktyvoje nustatytų įsipareigojimų vykdymas. Pavyzdžiui, kai kurių nuostatų atžvilgiu valstybės narės galėtų paskirti kompetentingas valdžios institucijas, atsakingas už vartotojų apsaugos vykdymo užtikrinimą, o kitų nuostatų atžvilgiu jos galėtų nuspręsti paskirti rizikos ribojimo priežiūros institucijas. Įvairių kompetentingų valdžios institucijų paskyrimo galimybė neturėtų daryti poveikio pareigoms dėl nuolatinės priežiūros ir kompetentingų valdžios institucijų bendradarbiavimo, kaip numatyta šioje direktyvoje;**
- (81) veiksmingą šios direktyvos veikimą, taip pat pažangą kuriant kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vidaus rinką, kurioje teikiama aukšto lygio vartotojų apsauga, reikės peržiūrėti. Atliekant peržiūrą, be kitų dalykų, turėtų būti **vertinama atitiktis šiai direktyvai ir jos poveikis, vertinama, ar direktyvos taikymo sritis tebėra tinkama, analizuojama, kaip ne kredito įstaigos teikia kredito sutartis**, ir vertinama, ar reikia papildomų priemonių, įskaitant paso tvarkos taikymą ne kredito įstaigoms, poreikio nustatyti **papildomas** teises ir pareigas, susijusias su kredito sutarčių posutartiniu laikotarpiu, nagrinėjimą **;**
- (82) valstybėms narėms veikiant atskirai greičiausiai būtų sukurtos skirtingos taisyklės, kurios galėtų pakenkti vidaus rinkos veikimui arba jam sukelti naujų kliūčių. Kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. sukurti veiksmingą ir konkurencingą kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vidaus rinką, tuo pačiu metu užtikrinant aukšto lygio vartotojų apsaugą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo veiksmingumo to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi **Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis)** 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (83) **valstybės narės gali nuspręsti tam tikrus šioje direktyvoje reguliuojamus aspektus, pavyzdžiui, vartotojo kreditingumo vertinimą, į nacionalinę teisę perkelti rizikos ribojimo teisės aktais, o kitus aspektus – civilinės ar baudžiamosios teisės aktais, pavyzdžiui, pareigas, susijusias su atsakingu skolinimusi;**
- (84) **pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽²⁾ valstybės narės pagrįstais atvejais įsipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;**

⁽¹⁾ OL L 331, 2010 12 15, p. 12.

⁽²⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- (85) vadovaujantis 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾ 28 straipsnio 2 dalimi Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas pateikė nuomonę 2011 m. liepos 25 d. ⁽²⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 skyrius

Dalykas, taikymo sritis, terminų apibrėžtis ir kompetentingos valdžios institucijos

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomi bendri principai, skirti valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų tam tikriems aspektams, susijusiems su **vartojimo kredito sutartimis, užtikrintomis hipoteka ar kitomis priemonėmis**, susijusiomis su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu, **įskaitant pareigą prieš suteikiant kreditą atlikti kreditingumo vertinimą, kurie yra pagrindas veiksmingiems kreditų garantavimo gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu standartams parengti valstybėse narėse, ir skirti tam tikriems rizikos ribojimo ir priežiūros reikalavimams, įskaitant kredito tarpininkų, paskirtųjų atstovų ir ne kredito įstaigų įsisteigimo ir priežiūros reikalavimus.**

2 straipsnis

Suderinimo lygis

1. Šia direktyva valstybėms narėms netrukdoma toliau palikti galioti arba priimti griežtesnių nuostatų, kuriomis siekiama apsaugoti vartotojus su sąlyga, kad tokios nuostatos yra suderinamos su jų įsipareigojimais pagal Sąjungos teisę.

2. Nepaisant 1 dalies, valstybės narės nepalieka galioti arba nepriima savo nacionalinėje teisėje nuostatų, kurios skiriasi nuo nustatytųjų 14 straipsnio 2 dalyje ir II priedo A dalyje dėl standartinės ikisutartinės informacijos teikimo naudojant Europos standartinę informacijos lapą (toliau – ESIL) ir nustatytųjų 17 straipsnio 1–5 dalyse, 7 dalyje bei 8 dalyje ir I priede dėl bendro suderinto Sąjungos standarto, taikomo apskaičiuojant bendros kredito kainos metinę normą (toliau – BKKMN).

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma ■ :

- a) kredito sutartims, užtikrintoms hipoteka arba kita panašia valstybėje narėje įprastai naudojama garantija gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu arba užtikrintoms su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu susijusia teise; ir
- b) kredito sutartims, kurių paskirtis – įgyti arba išlaikyti teises į žemės arba esamo ar projektuojamo ■ statinio nuosavybę.

⁽¹⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁽²⁾ OL C 377, 2011 12 23, p. 5.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

2. Ši direktyva netaikoma:

a) *pajamų iš įkeisto turto* kredito sutartims, *pagal kurias kreditorius:*

i) *atlieka vienkartinį mokėjimą, moka periodines išmokas arba kitos formos kredito išmoką mainais už pinigų sumą, kuri bus gauta ateityje pardavus gyvenamosios paskirties nekilnojamąjį turtą, arba su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu susijusią teisę; ir*

ii) *nereikalauja, kad kreditas būtų grąžintas iki vieno ar daugiau nurodytų vartotojo gyvenimo įvykių, kaip apibrėžė valstybės narės, išskyrus tuos atvejus, kai vartotojas pažeidžia savo sutartinius įsipareigojimus, dėl kurių kreditorius gali nutraukti kredito sutartį;*

b) *kredito* sutartims, kai savo darbuotojams kreditą suteikia darbdavys, kuriam kreditavimas yra nepagrindinė veikla, ir kai tokia kredito sutartis siūloma be palūkanų arba su mažesne nei rinkoje vyraujanti BKKMN ir paprastai nėra siūloma visuomenei;

c) *kredito* sutartims, pagal kurias kreditas suteikiamas be palūkanų ir jokių kitų mokesčių, išskyrus tuos, kuriais padengiamos tiesiogiai su kredito užtikrinimu susijusios išlaidos;

d) *kredito* sutartims, kurios yra sudarytos kredito su galimybe pereikvoti sąskaitos lėšas forma, ir pagal kurias kreditas turi būti grąžintas per vieną mėnesį;

e) *kredito* sutartims, kurios yra sudarytos pagal susitarimą, pasiektą teisme arba kitoje valstybės institucijoje;

f) *kredito* sutartims, kurios yra susijusios su nemokamai atidėtu esamos skolos mokėjimu ir kurioms netaikomas 1 dalies a punktas.

3. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti:

a) 11 ir 14 straipsnių ir II priedo vartojimo kredito sutartims, užtikrintoms hipoteka arba kita panašia valstybėje narėje įprastai naudojama garantija gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu arba užtikrintoms su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu susijusia teise, kurių paskirtis nėra įgyti arba išlaikyti teisę į gyvenamosios paskirties nekilnojamąjį turtą, su sąlyga, kad tos valstybės narės tokioms kredito sutartims taiko Direktyvos 2008/48/EB 4 straipsnį, 5 straipsnį ir II bei III priedus;

b) šios direktyvos kredito sutartims dėl turto, kai kredito sutartyje nustatyta, kad šio nekilnojamojo turto vartotojas arba vartotojo šeimos narys negali bet kuriuo metu naudoti kaip namo, buto arba kitos gyvenamosios vietos ir kad jis turi būti naudojamas kaip namas, butas arba kita gyvenamoji vieta pagal nuomos sutartį;

c) šios direktyvos kredito sutartims dėl kreditų, kurie pagal įstatymų nuostatą, kuria siekiama bendro intereso, suteikiami tam tikros visuomenės dalies atstovams be palūkanų arba taikant mažesnę nei rinkoje vyraujančią skolinimosi normą, arba kitomis sąlygomis, kurios vartotojui yra palankesnės nei rinkoje vyraujančios sąlygos, ir kurios suteikiamos taikant ne didesnę nei rinkoje vyraujančią skolinimosi normą;

d) šios direktyvos trumpalaikėms paskoloms;

e) šios direktyvos kredito sutartims, kai kreditorius yra organizacija, kuriai taikoma Direktyvos 2008/48/EB 2 straipsnio 5 dalis.

4. Valstybės narės, kurios naudojasi 3 dalies b punkte nurodyta galimybe, užtikrina, kad nacionaliniu lygiu šios rūšies kreditui būtų taikomi tinkami principai.

5. Valstybės narės, kurios naudojasi 3 dalies c arba e punkte nurodyta galimybe, užtikrina, kad būtų taikomos atitinkamos alternatyvios priemonės, kuriomis užtikrinama, jog ikisutartiniu laikotarpiu vartotojai laiku gautų informaciją apie tokių kredito sutarčių pagrindines ypatybes, riziką ir išlaidas ir kad tokių kredito sutarčių reklama būtų teisinga, aiški ir neklaidinanti.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

4 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) vartotojas – vartotojas, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio a punkte;
- 2) kreditorius – fizinis arba juridinis asmuo, kuris vykdydamas komercinę veiklą, verslo arba profesinę veiklą teikia arba išsipareigoja suteikti kreditą, **kuriam taikomas** 3 straipsnis;
- 3) kredito sutartis – sutartis, pagal kurią kreditorius ■ suteikia arba išsipareigoja suteikti vartotojui kreditą, kuriam **taikomas** 3 straipsnis, atidėtojo mokėjimo, paskolos ar kito panašaus finansinio susitarimo forma;
- 4) papildoma paslauga – ■ paslauga, kuri siūloma vartotojui ■ kartu su kredito sutartimi;
- 5) kredito tarpininkas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris veikia ne kaip kreditorius **arba notaras ir kuris veikia ne vien tiesiogiai ar netiesiogiai pristatydamas vartotoją kreditoriui arba kredito tarpininkui**, bei kuris vykdydamas komercinę veiklą, verslo arba profesinę veiklą už **užmokestį**, kuris gali būti mokamas pinigais arba bet kuria kita sutarta finansinio atlygio forma:
 - a) **pateikia arba** siūlo kredito sutartis ■ vartotojams;
 - b) padeda vartotojams atlikti kredito sutarčių ■ parengiamąjį darbą arba **kitą ikisutartinį administravimą**, neu numatyta a punkte; **arba**
 - c) sudaro kreditoriaus vardu kredito sutartis ■ su vartotojais;
- 6) grupė – kreditorių, kurie turi **būti sujungiami** siekiant **parengti** konsoliduotąsias ataskaitas, kaip apibrėžta **2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/34/ES dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų** ⁽¹⁾, grupė;
- 7) susietasis kredito tarpininkas – kredito tarpininkas, kuris veikia:
 - a) tik vieno kreditoriaus,
 - b) **tik** vienos grupės; **arba**
 - c) **tam tikro skaičiaus kreditorių ar grupių, kurie nesudaro daugumos rinkoje;**
- 8) **paskirtasis atstovas – fizinis arba juridinis asmuo, vykdamas 5 punkte nurodytą veiklą ir veikiantis tik vieno kredito tarpininko vardu ir visiškai bei besąlygiškai jo atsakomybe;**
- 9) kredito įstaiga – kredito įstaiga, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
- 10) ne kredito įstaiga – **kreditorius, kuris nėra kredito įstaiga;**
- 11) darbuotojai ■ :
 - a) **fizinis asmuo, dirbantis** kreditoriui arba kredito tarpininkui, **tiesiogiai** dalyvaujantis veikloje, kuriai taikoma ši direktyva **arba palaikantis ryšius su vartotojais vykdamas veiklą, kuriai taikoma ši direktyva;**
 - b) **fizinis asmuo, dirbantis paskirtajam atstovui, palaikantis ryšius su vartotojais vykdamas veiklą, kuriai taikoma ši direktyva;**

⁽¹⁾ OL L 182, 2013 6 29, p. 19.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- c) *fizinis asmuo, tiesiogiai vadovaujantis a ir b punktuose nurodytiems fiziniams asmenims arba prižiūrintis jų darbą;*
- 12) *bendra kredito suma – visa kredito suma, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio l punkte;*
- 13) *bendra kredito kaina vartotojui – visos su kreditu susijusios išlaidos vartotojui, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio g punkte, įskaitant nuosavybės vertinimo išlaidas, kai toks vertinimas būtinas kreditui gauti, bet neįskaitant nekilnojamojo turto nuosavybės teisių perleidimo registracijos mokesčių. Ji neapima mokesčių, kuriuos vartotojas moka už kredito sutartyje nustatytų įsipareigojimų nevykdymą;*
- 14) *bendra vartotojo mokama suma – bendra vartotojo mokama suma, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio h punkte;*
- 15) *bendros kredito kainos metinė norma (BKKMN) – bendra kredito kaina vartotojui, išreikšta metine bendros kredito sumos, prireikus įskaičiuavus išlaidas, nurodytas 12 straipsnio 2 dalyje, procentine dalimi; ši norma apskaičiuojama kasmet ir ją sudaro visa būsimų arba esamų kreditoriaus ir vartotojo sutartų įsipareigojimų (išmokėtų lėšų, grąžinimo įmokų ir mokesčių) esama vertė;*
- 16) *kredito palūkanų norma – kredito palūkanų norma, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio j punkte;*
- 17) *kreditavimo vertinimas – galimybės, kad bus vykdomi sudarant kredito sutartį priimti skoliniai įsipareigojimai, vertinimas;*
- 18) *patvarioji laikmena – patvarioji laikmena, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/48/EB 3 straipsnio m punkte;*
- 19) *buveinės valstybė narė:*
- a) *kai kreditorius arba kredito tarpininkas yra fizinis asmuo – valstybė narė, kurioje yra jo pagrindinė buveinė;*
- b) *kai kreditorius arba kredito tarpininkas yra juridinis asmuo – valstybė narė, kurioje yra jo registruotoji buveinė, arba, jeigu pagal savo nacionalinę teisę jis registruotosios buveinės neturi, – valstybė narė, kurioje yra jo pagrindinė buveinė;*
- 20) *priimančioji valstybė narė – valstybė narė, kuri nėra buveinės valstybės narė ir kurioje kreditorius arba kredito tarpininkas turi filialą arba teikia paslaugas;*
- 21) *konsultacinės paslaugos – asmeninių rekomendacijų teikimas vartotojui dėl vieno ar daugiau sandorių, susijusių su kredito sutartimis, kuris yra veikla, atskira nuo kredito suteikimo ir nuo 5 punkte nustatytos kredito tarpininkavimo veiklos;*
- 22) *kompetentinga valdžios institucija – valdžios institucija, kurią valstybės narės paskiria kompetentinga pagal 5 straipsnį;*
- 23) *trumpalaikė paskola – neterminuota kredito arba kredito, kuris turi būti grąžintas per 12 mėnesių, sutartis, kuria vartotojas naudojasi kaip laikina finansavimo priemonė, kol sudarys kitą su nekilnojamoju turtu susijusį finansinį susitarimą;*
- 24) *neapibrėžtasis įsipareigojimas arba garantija – kredito sutartis, kuri yra garantija kitam atskiram, bet papildomam sandoriui, ir kai nekilnojamoju turtu užtikrinta pagrindinė paskolos suma išmokama tik sutartyje nurodyto įvykio ar įvykių atveju;*
- 25) *bendros nuosavybės kredito sutartis – kredito sutartis, pagal kurią grąžintina pagrindinė paskolos suma grindžiama sutartimi nustatyta nekilnojamojo turto vertės pagrindinės paskolos sumos grąžinimo arba grąžinimo įmokų procentine dalimi mokėjimo metu;*
- 26) *siejimas – kredito sutarties siūlymas arba pardavimas pakete kartu su kitais skirtingais finansiniais produktais arba paslaugomis, kai vartotojas negali atskirai sudaryti kredito sutarties;*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- 27) grupavimas – kredito sutarties siūlymas arba pardavimas pakete kartu su kitais atskirais finansiniais produktais arba paslaugomis, kai kredito sutartį taip pat galima su vartotoju sudaryti atskirai, tačiau nebūtinai tomis pačiomis sąlygomis nei siūloma sugrupuojant su papildomomis paslaugomis;
- 28) paskola užsienio valiuta – kredito sutartis, kai kreditas yra:
- a) išreikštas kita valiuta, nei valiuta, kuria vartotojas gauna pajamas arba turi turto, iš kurių bus grąžinamas kreditas; arba
 - b) išreikštas kita valiuta, nei valstybės narės, kurioje nuolat gyvena vartotojas, valiuta.

5 straipsnis

Kompetentingos valdžios institucijos

1. Valstybės narės paskiria **nacionalines** kompetentingas valdžios institucijas, įgaliotas užtikrinti šios direktyvos **taikymą ir vykdymą**, ir užtikrina, kad joms būtų suteikti **tyrimo ir vykdymo užtikrinimo** įgaliojimai **bei tinkami ištekliai**, būtini **veiksmingai ir efektyviai** atlikti jų pareigas.

Pirmoje pastraipoje nurodytos valdžios institucijos yra viešosios valdžios institucijos arba įstaigos, pripažįstamos nacionalinės teisės aktais arba nacionalinės teisės aktais šiam tikslui aiškiai įgaliotų valdžios institucijų. Jos nėra kreditoriai, kredito tarpininkai arba paskirtieji atstovai.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos valdžios institucijos, visi kompetentingose valdžios institucijose dirbantys arba dirbę asmenys, taip pat kompetentingų valdžios institucijų nurodymu veikiantys auditoriai ir ekspertai būtų įpareigoti saugoti profesinę paslaptį. Jokia konfidenciali informacija, kurią jie gali gauti atlikdami savo pareigas, išskyrus informacijos suvestines arba apibendrintą informaciją, negali būti atskleista jokiame asmeniui arba institucijai; tai nedaro poveikio atvejams, kuriems taikoma baudžiamoji teisė arba ši direktyva. Vis dėlto tai netrukdo kompetentingoms valdžios institucijoms keistis konfidencialia informacija arba ją perduoti pagal nacionalinę bei Sąjungos teisę.

3. Valstybės narės užtikrina, kad institucijos, paskirtos kompetentingomis užtikrinti šios direktyvos **9, 29, 32, 33, 34 ir 35** straipsnių **taikymą ir vykdymą**, būtų viena ar kelios iš toliau išvardytų:

a) kompetentingos valdžios institucijos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 4 straipsnio 2 dalyje;

b) valdžios institucijos, kurios nėra a punkte nurodytos kompetentingos valdžios institucijos, jei nacionaliniuose įstatymuose ar kituose teisės aktuose reikalaujama, kad tos valdžios institucijos, kai būtina, bendradarbiautų su a punkte nurodytomis kompetentingomis valdžios institucijomis siekdamos vykdyti savo pareigas pagal šią direktyvą, be kita ko, bendradarbiavimo su Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija) (toliau – EBI), kaip reikalaujama pagal šią direktyvą, tikslais.

4. Valstybės narės informuoja Komisiją ir EBI apie kompetentingų valdžios institucijų paskyrimą bei **bet kokius susijusius pakeitimus**, nuroydamas atitinkamų pareigų paskirstymą tarp skirtingų kompetentingų valdžios institucijų. Pirmas toks pranešimas pateikiamas kuo greičiau ir ne vėliau kaip ... (*).

5. Kompetentingos valdžios institucijos naudojasi savo įgaliojimais pagal nacionalinę teisę:

a) tiesiogiai pačios arba prižiūrimos teisminių institucijų; arba

(*) Dveji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

b) kreipdamosi į teismus, kurie turi kompetenciją priimti reikiamą sprendimą, įskaitant, kai tinkama, pateikdamos apeliaciją, jei prašymas priimti reikiamą sprendimą yra nesėkmingas, išskyrus dėl 9, 29, 32, 33, 34 ir 35 straipsnių.

6. Kai valstybių narių teritorijose yra daugiau nei viena kompetentinga valdžios institucija, valstybės narės užtikrina, kad tų institucijų **atitinkamos pareigos būtų aiškiai apibrėžtos ir kad** jos glaudžiai bendradarbiautų tam, kad galėtų veiksmingai atlikti savo atitinkamas pareigas.

7. **Komisija bent kartą per metus skelbia kompetentingų valdžios institucijų sąrašą Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir jį nuolat atnaujina savo interneto svetainėje.**

2 skyrius

Finansinis švietimas

6 straipsnis

Vartotojų finansinis švietimas

1. Valstybės narės skatina priemones, kuriomis remiamas vartotojų švietimas apie atsakingą skolinimąsi ir skolų valdymą, visų pirma hipotekos kredito sutarčių atveju. Turi būti teikiama aiški ir bendro pobūdžio informacija apie kreditų teikimo procesą siekiant padėti vartotojams, ypač tiems, kurie hipotekos kreditą ima pirmą kartą. Taip pat būtina informacija apie pagalbą, kurią tos vartotojų organizacijos ir nacionalinės valdžios institucijos gali suteikti vartotojams.

2. Komisija skelbia valstybėse narėse vartotojams teikiamo finansinio švietimo įvertinimą ir nurodo geriausios praktikos pavyzdžius, kurie galėtų būti plėtojami toliau siekiant didinti finansinį vartotojų informuotumą.

3 skyrius

Kreditoriams, kredito tarpininkams ir paskirtiesiems atstovams taikytinos sąlygos

7 straipsnis

Verslo etikos pareigų vykdymas teikiant kreditą vartotojams

1. Valstybės narės reikalauja, kad **rengdami kredito gaminius** arba sudarydami, tarpininkaudami arba **teikdami** su kreditu susijusias **konsultacines paslaugas** ir, kai taikoma, papildomas paslaugas vartotojams **arba vykdydami kredito sutartį**, kreditoriai, kredito tarpininkai **arba paskirtieji** atstovai veiktų garbingai, sąžiningai, **skaidriai** ir profesionaliai, **atsižvelgdami į vartotojų teises ir interesus. Sudarymo, tarpininkavimo ar konsultacinių ir, kai tinkama, papildomų su kreditu susijusių paslaugų teikimo veikla vykdoma remiantis informacija apie vartotojo aplinkybes bei visus konkrečius poreikius, apie kuriuos praneša vartotojas, ir pagrįstomis prielaidomis dėl su vartotojo padėtimi susijusios rizikos kredito sutarties galiojimo laikotarpiu. Kiek tai susiję su tokių konsultacinių paslaugų teikimo veikla, papildomai ji turi būti grindžiama informacija, kurios reikalaujama pagal 22 straipsnio 3 dalies a punktą.**

2. Valstybės narės užtikrina, kad kreditoriai mokėtų atlyginimą savo darbuotojams ir kredito tarpininkams, o kredito tarpininkai mokėtų atlyginimą savo darbuotojams ir **paskirtiesiems atstovams** tokiu būdu, kad tai netrukdytų jiems vykdyti **1 dalyje nustatytos** pareigos **1** .

3. Valstybės narės užtikrina, kad nustatydami ir taikydami atlyginimų politiką darbuotojams, atsakingiems už kreditingumo vertinimą, kreditoriai laikytųsi toliau nurodytų principų tokiu būdu ir mastu, kuris atitinka jų įstaigos dydį, vidaus organizaciją bei jų veiklos pobūdį, apimtį ir sudėtingumą:

a) atlyginimų politika dera su patikimu ir veiksmingu rizikos valdymu ir skatina tokį valdymą, bet neskatina prisiimti rizikos, kuri viršytų kreditoriaus priimtinos rizikos lygį;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

b) atlyginimų politika dera su kreditoriaus verslo strategija, tikslais, vertybėmis ir ilgalaikiais interesais, ir apima priemones, skirtas išvengti interesų konfliktų, visų pirma nustatant, kad atlyginimas nepriklauso nuo patvirtintų paraiškų skaičiaus ar santykinės dalies.

4. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, kai kreditoriai, kredito tarpininkai ar paskirtieji atstovai teikia konsultacines paslaugas, atlyginimų šioje veikloje dalyvaujantiems darbuotojams struktūra neturėtų įtakos jų gebėjimui veikti taip, kad vartotojo interesai būtų tenkinami geriausiu būdu, ir visų pirma nepriklausytų nuo pardavimo planų. Kad pasiektų tą tikslą, valstybės narės gali papildomai uždrausti kreditoriams mokėti komisinius kredito tarpininkams.

5. Valstybės narės gali uždrausti vartotojo mokėjimus kreditoriui ar kredito tarpininkui prieš sudarant kredito sutartį arba nustatyti tokių mokėjimų apribojimus.

8 straipsnis

Pareiga nemokamai teikti informaciją vartotojams

Valstybės narės užtikrina, kad kai vartotojui teikiama informacija laikantis šioje direktyvoje nustatytų reikalavimų, tokią informaciją vartotojas gautų nemokamai.

9 straipsnis

Žinių ir gebėjimų reikalavimai darbuotojams

1. Valstybės narės užtikrina, kad kreditoriai, kredito tarpininkai ir paskirtieji atstovai reikalaują, jog jų darbuotojai turėtų tinkamo lygio žinių ir gebėjimų, susijusių su kredito sutarčių rengimu, siūlymu ar sudarymu arba 4 straipsnio 5 punkte nustatytos kredito tarpininkavimo veiklos vykdymu ar konsultacinių paslaugų teikimu, ir jas atnaujintų. Kai kredito sutarties sudarymas apima papildomą paslaugą, reikalaujama turėti tinkamų žinių ir gebėjimų, susijusių su ta papildoma paslauga.

2. Išskyrus 3 dalyje nurodytas aplinkybes, buveinės valstybės narės nustato būtiniausias žinių ir gebėjimų reikalavimus kreditorių, kredito tarpininkų ir paskirtųjų atstovų darbuotojams pagal III priede nustatytus principus.

3. Kai kreditorius ar kredito tarpininkas teikia savo paslaugas vienos ar daugiau valstybių narių teritorijoje:

i) per filialą – priimančioji valstybė narė atsako už filialo darbuotojams taikytiną būtiniausių žinių ir gebėjimų reikalavimų nustatymą;

ii) naudodamasis laisve teikti paslaugas – buveinės valstybė narė atsako už darbuotojams taikytiną būtiniausių žinių ir gebėjimų reikalavimų nustatymą pagal III priedą, vis dėlto priimančioji valstybė narė gali nustatyti būtiniausias žinių ir gebėjimų reikalavimus dėl tų reikalavimų, kurie nurodyti III priedo 1 dalies b, c, e ir f punktuose.

4. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos valdžios institucijos vykdytų 1 dalies reikalavimų laikymosi priežiūrą ir kad kompetentingos valdžios institucijos turėtų įgaliojimus reikalauti, jog kreditoriai, kredito tarpininkai ir paskirtieji atstovai pateiktų tokius įrodymus, kurie, kompetentingos valdžios institucijos nuomone, yra reikalingi tokiai priežiūrai užtikrinti.

5. Kad būtų vykdoma veiksminga kreditorių ir kredito tarpininkų, kurie teikia savo paslaugas kitų valstybių narių teritorijoje naudodamiesi laisve teikti paslaugas, priežiūra, priimančiosios ir buveinės valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos glaudžiai bendradarbiauja, siekdamos užtikrinti veiksmingą priimančiosios valstybės narės būtiniausių žinių ir gebėjimų reikalavimų laikymosi priežiūrą ir vykdymo užtikrinimą. Tuo tikslu jos gali perduoti užduotis ir pareigas viena kitai.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

4 skyrius

Informavimas ir praktika ■ prieš sudarant kredito sutartį

10 straipsnis

Bendrosios reklamai ir rinkodarai taikytinos nuostatos

Nedarant poveikio Direktyvai 2005/29/EB, valstybės narės reikalauja, kad visi reklaminiai ir rinkodaros pranešimai, susiję su kredito sutartimis, ■ būtų teisingi, aiškūs ir neklaidinantys ■. Visų pirma draudžiama vartoti formuluotes, dėl kurių vartotojas gali turėti nepagrįstų lūkesčių dėl kredito prieinamumo arba kainos.

11 straipsnis

Standartinė informacija, kuri turi būti nurodyta reklamoje

1. Valstybės narės užtikrina, kad kredito sutarčių reklamoje ■, kurioje nurodoma palūkanų norma arba su kredito kaina vartotojui susiję skaičiai, būtų pateikiama standartinė informacija pagal šį straipsnį.

Valstybės narės gali nustatyti, kad pirma pastraipa netaikoma tais atvejais, kai nacionalinėje teisėje reikalaujama, kad reklamoje apie kredito sutartis, kurioje nenurodomos palūkanos arba su kredito kaina vartotojui susiję skaičiai, kaip apibrėžta pirmoje pastraipoje, būtų nurodyta BKKMN.

2. Standartinėje informacijoje ■ aiškiai, glaustai ir gerai matomu būdu ■ nurodoma:

- a) kreditoriaus arba, kai taikoma, kredito tarpininko **arba paskirtojo atstovo** tapatybė;
- b) **kai taikoma**, kad ■ kredito sutartis **bus** užtikrinta ■ hipoteka arba kita panašia valstybėje narėje įprastai naudojama garantija gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu arba su gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu susijusia teise;
- c) kredito palūkanų norma, nurodant, ar ji yra fiksuotoji, kintamoji arba jų derinys, kartu su duomenimis apie visus mokesčius, įtrauktus į bendrą kredito kainą vartotojui;
- d) bendra kredito suma;
- e) BKKMN, kuri **reklamoje nurodoma bent tokiu pačiu gerai matomu būdu kaip ir bet kuri palūkanų norma**;
- f) **kai taikoma** – kredito sutarties trukmė;
- g) **kai taikoma** – dalinių įmokų suma;
- h) **kai taikoma** – bendra vartotojo mokama suma;
- i) **kai taikoma** – dalinių įmokų skaičius;
- j) **kai taikoma** – **įspėjimas, kad galimi valiutos kurso svyravimai gali turėti įtakos vartotojo mokamai sumai.**

3. 2 dalyje išvardyta informacija, išskyrus jos a, b ar i punktuose išvardytą informaciją, nurodoma pateikiant tipinį pavyzdį ir ji turi visiškai atitikti tą pavyzdį. Valstybės narės patvirtina tipinio pavyzdžio nustatymo kriterijus.

4. Jei sutarties dėl papildomos paslaugos ■, ypač draudimo, sudarymas yra privalomas kreditui gauti arba jam gauti pagal skelbiamas nuostatas ir sąlygas, ir tos paslaugos kainos negalima nustatyti iš anksto, kartu su BKKMN aiškiai, glaustai ir gerai matomu būdu nurodoma pareiga sudaryti tą sutartį.

■

5. 2 ir 4 dalyse nurodyta informacija turi būti atitinkamai lengvai įskaitoma arba aiškiai girdima, priklausomai nuo reklamai naudojamos laikmenos.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

6. Valstybės narės gali reikalauti pateikti glaustą ir proporcingą įspėjimą dėl su kredito sutartimis susijusios būdingos rizikos. Jos nedelsdamos praneša apie tuos reikalavimus Komisijai.

7. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis Direktyvai 2005/29/EB.

12 straipsnis

Siejimas ir grupavimas

1. Valstybės narės leidžia vykdyti grupavimą, bet draudžia vykdyti siejimą.

2. Nepaisant 1 dalies, valstybės narės gali nustatyti, kad kreditoriai gali reikalauti, jog vartotojas, vartotojo šeimos narys arba artimas giminaitis:

- a) atidarytų arba išlaikytų mokėjimo arba taupomąją sąskaitą, kai vienintelis tokios sąskaitos tikslas yra kaupti kapitalą siekiant grąžinti kreditą, aptarnauti kreditą arba sutelkti lėšas kreditui gauti arba suteikti papildomą garantiją kreditoriui mokėjimo įsipareigojimų nevykdymo atveju;
- b) įsigytų arba saugotų investicinį produktą arba privatų pensijos produktą, kai toks produktas, kuris visų pirma teikia pajamas investuotojui išėjus į pensiją, taip pat suteikia papildomą garantiją kreditoriui įsipareigojimų nevykdymo atveju arba yra skirtas kaupti kapitalą siekiant grąžinti kreditą, aptarnauti kreditą arba sutelkti lėšas kreditui gauti;
- c) tam, kad gautų kreditą, sudarytų atskirą kredito sutartį kartu su bendros nuosavybės kredito sutartimi.

3. Nepaisant 1 dalies, valstybės narės gali leisti vykdyti siejimą, kai kreditorius gali savo kompetentingai valdžios institucijai įrodyti, kad susieti produktai arba produktų kategorijos, siūlomi panašiomis sąlygomis vieni kitų atžvilgiu, kurių negalima įsigyti atskirai, suteikia akivaizdžios naudos vartotojams, deramai atsižvelgiant į atitinkamų siūlomų produktų prieinamumą ir kainas rinkoje. Ši dalis taikoma tik naujiems produktams, kuriais prekiaujama po ... (*).

4. Valstybės narės gali leisti kreditoriams reikalauti, kad vartotojas turėtų atitinkamą su kredito sutartimi susijusį draudimo liudijimą. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad kreditorius priimtų draudimo liudijimą iš kito tiekėjo, nei to, kuriam jis teikia pirmenybę, jeigu toks liudijimas suteikia lygiavertes garantijas, kokias pasiūlė kreditoriaus pasiūlytas teikėjas.

13 straipsnis

Bendro pobūdžio informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad kreditoriai arba, kai taikoma, susietieji kredito tarpininkai arba jų paskirtieji atstovai visuomet aiškiai ir suprantamai teiktų bendro pobūdžio informaciją apie kredito sutartis popieriuje arba kitoje patvarioje laikmenoje ar elektronine forma. Be to, valstybės narės gali nustatyti, kad nesusietieji kredito tarpininkai teiktų bendro pobūdžio informaciją.

Tokioje bendro pobūdžio informacijoje pateikiami bent šie duomenys:

- a) informacijos teikėjo tapatybė ir geografinis adresas;
- b) tikslai, kuriems gali būti naudojamas kreditas;
- c) garantijos formos, įskaitant, kai taikoma, galimybę įkeisti kitoje valstybėje narėje esantį turtą;

(*) Šios direktyvos įsigaliojimo data.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- d) **galima** kredito sutarčių trukmė;
- e) siūlomos **kredito palūkanų normos** rūšys, **nurodant, ar ji yra fiksuotoji, kintamoji arba jų derinys**, ir pateikiant trumpą fiksuotosios ir kintamosios palūkanų normos aprašymą, įskaitant susijusias pasekmes vartotojui;
- f) **jei paskolos teikiamos užsienio** valiuta – **nurodoma užsienio valiuta arba valiutos**, įskaitant pasekmių vartotojui, jei kreditas išreikštas užsienio valiuta, paaiškinimą;
- g) **tipinis** bendros **kredito sumos, bendros** kredito kainos **vartotojui, bendros** vartotojo **mokamos sumos** ir BKKMN pavyzdys;
- h) **nurodomos galimos kitos su kredito sutartimi susijusios apmokėtinios išlaidos, neįtrauktos į bendrą kredito kainą vartotojui;**
- i) **įvairios** galimybės grąžinti kreditą kreditoriui (įskaitant reguliarių grąžinimo dalinių įmokų skaičių, periodiškumą ir sumą);
- j) **kai taikoma, aiškus ir glaustas teiginys, kad kredito sutarties sąlygų vykdymas neužtikrina, jog visos kredito sumos bus grąžintos pagal kredito sutartį;**
- k) su išankstiniu grąžinimu **tiesiogiai susijusių** sąlygų aprašymas;
- l) ar būtinas turto vertinimas ir, kai taikoma, **kas yra atsakingas užtikrinti, kad vertinimas būtų atliktas, ir ar vartotojas turės su tuo susijusių išlaidų;**
- m) **nurodomos papildomos paslaugos, kurias vartotojas privalo pirkti kreditui gauti arba jam gauti pagal skelbiamas nuostatas ir sąlygas, ir, kai taikoma, paaiškinimas, kad papildomas paslaugas galima pirkti iš paslaugų teikėjo, kuris nėra kreditorius; ir**
- n) **bendro pobūdžio įspėjimas dėl galimų su kredito sutartimis susijusių įsipareigojimų neįvykdymo pasekmių.**

2. Valstybės narės gali įpareigoti kreditorius pateikti kitokių rūšių perspėjimus, kurie aktualūs atitinkamoje valstybėje narėje. Jos nedelsdamos praneša apie tuos reikalavimus Komisijai.

14 straipsnis

Ikisutartinė informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad kreditorius ir, kai taikoma, kredito tarpininkas **arba paskirtasis atstovas** teiktų vartotojui jam pritaikytą informaciją, reikalingą palyginti rinkoje esančius kreditus, įvertinti jų pasekmes ir priimti informacija pagrįstą sprendimą, ar sudaryti kredito sutartį:

- a) **nedelsdamas po to, kai vartotojas pagal 20 straipsnį pateikė reikiamą informaciją apie savo poreikius, finansinę padėtį ir pageidavimus; ir**
- b) **likus pakankamai laiko iki tol, kol kredito sutartis arba pasiūlymas vartotojui tampa įpareigojančiu.**

2. 1 dalyje nurodyta **pritaikyta** informacija popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje pateikiama naudojant II priede nustatytą ESIL.

3. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojui pateikiant kreditorių įpareigojantį pasiūlymą, jis būtų **pateikiamas popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje ir** prie jo būtų pridedamas ESIL, **kai:**

- a) **ESIL nebuvo vartotojui pateiktas anksčiau; arba**
- b) **pasiūlymo ypatybės skiriasi nuo informacijos, nurodytos anksčiau pateiktame ESIL.**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

4. Valstybės narės gali nustatyti, kad prieš pateikiant kreditorių įpareigojantį pasiūlymą būtų privaloma pateikti ESIL. Kai valstybė narė taip nustato, ji reikalauja, kad vėl pateikti ESIL būtų reikalaujama tik tuo atveju, kai laikomasi 3 dalies b punkto.

5. Valstybės narės, kurios anksčiau nei ... (*) įdiegė informacijos lapą, atitinkantį lygiaverčius informacijos teikimo reikalavimus tiems, kurie nustatyti II priede, šio straipsnio tikslais gali toliau jį naudoti iki ... (**).

6. Valstybės narės nustato ne mažiau kaip septynių dienų laikotarpį, per kurį vartotojas turės pakankamai laiko palyginti ■ pasiūlymus, įvertinti jų pasekmes ir priimti informacija pagrįstą sprendimą ■ .

Valstybės narės nustato, kad pirmoje pastraipoje nurodytas laikotarpis yra arba apsvarstymo laikotarpis prieš sudarant kredito sutartį, arba laikotarpis, skirtas pasinaudoti teise atsisakyti sutarties po kredito sutarties sudarymo ar abiejų galimybių derinys.

Kai valstybė narė nustato, kad minėtas laikotarpis yra apsvarstymo laikotarpis prieš sudarant kredito sutartį:

a) pasiūlymas yra įpareigojantis kreditoriui apsvarstymo laikotarpiu; ir

b) vartotojas gali priimti pasiūlymą bet kuriuo apsvarstymo laikotarpio metu.

Valstybės narės gali nustatyti, kad vartotojai negali priimti pasiūlymo per laikotarpį, neviršijantį pirmųjų 10 apsvarstymo laikotarpio dienų.

Kai pasiūlymui taikytina skolinimosi norma arba kitos išlaidos nustatomos remiantis pagrindinių obligacijų arba kitų ilgalaikių finansavimo priemonių pardavimo rezultatais, valstybės narės gali nustatyti, kad skolinimosi norma arba kitos išlaidos gali skirtis nuo nurodytųjų pasiūlyme pagal pagrindinių obligacijų arba kitų ilgalaikių finansavimo priemonių vertę.

Kai vartotojas turi teisę atsisakyti sutarties pagal šios dalies antrą pastraipą, Direktyvos 2002/65/EB 6 straipsnis netaikomas.

7. Laikoma, kad vartotojui ESIL patekęs kreditorius ir, kai taikoma, kredito tarpininkas arba paskirtasis atstovas įvykdė reikalavimus dėl informacijos teikimo vartotojui prieš nuotolinės sutarties sudarymą, kaip nustatyta Direktyvos 2002/65/EB 3 straipsnio 1 dalyje, ir laikoma, kad jie įvykdė tos direktyvos 5 straipsnio 1 dalies reikalavimus tik tuo atveju, jeigu prieš sutarties sudarymą jie pateikė bent ESIL.

8. Valstybės narės nedaro kitų pakeitimų ESIL pavyzdyje, išskyrus kai tai numatyta II priede. Visa papildoma informacija, kurią kreditorius arba, kai taikoma, kredito tarpininkas arba paskirtasis atstovas pagal nacionalinę teisę gali arba privalo pateikti vartotojui, pateikiama atskirame dokumente, kuris gali būti pridėtas prie ESIL.

9. Komisijai pagal 40 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama II priedo A dalyje pateikta standartinė formuluotė arba jo B dalyje pateiktos instrukcijos, atsižvelgiant į poreikį pateikti informaciją ir įspėjimus apie naujus produktus, kurie nebuvo parduodami anksčiau nei ... (**). Vis dėlto tokiais deleguotaisiais aktais neturi būti keičiama ESIL struktūra arba formatas.

10. Kai informacija teikiama pasitelkiant balso telefoniją, kaip nurodyta Direktyvos 2002/65/EB 3 straipsnio 3 dalyje, pagrindinių finansinės paslaugos, kuri bus teikiama, ypatybių apibūdinimas pagal tos direktyvos 3 straipsnio 3 dalies b punkto antrą įtrauką apima bent dalykus, nurodytus šios direktyvos II priedo A dalies 2–5 skirsniuose.

(*) Šios direktyvos įsigaliojimo data.

(**) Penkeri metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

(***) Šios direktyvos įsigaliojimo data.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

11. Valstybės narės užtikrina, kad **bent tuo atveju, kai netaikoma teisė atsisakyti sutarties**, kreditorius arba, **kai taikoma**, kredito tarpininkas **arba paskirtasis atstovas, kreditorių įpareigojančio pasiūlymo pateikimo metu** vartotojui pateiktų kredito sutarties projekto kopiją. **Kai teisė atsisakyti sutarties taikoma valstybės narės užtikrina, kad kreditorius arba, kai taikoma, kredito tarpininkas arba paskirtasis atstovas, kreditorių įpareigojančio pasiūlymo pateikimo metu vartotojui pasiūlytų pateikti kredito sutarties projekto kopiją.**

15 straipsnis

Informavimo reikalavimai kredito tarpininkams **ir paskirtiesiems atstovams**

1. **Valstybės narės užtikrina, kad likus pakankamai laiko iki** bet kurios iš 4 straipsnio 5 punkte nustatytos tarpininkavimo veiklos **atlikimo**, kredito tarpininkas **arba paskirtasis atstovas popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje** pateikia vartotojui bent šią informaciją:

- a) kredito tarpininko tapatybę ir geografinį adresą;
- b) registrą, kuriame jis įregistruotas, **kai taikoma, registracijos numerį ir tokios registracijos patikrinimo būdą;**
- c) **ar kredito tarpininkas yra susietas tik su vienu ar keliais kreditoriais arba dirba tik vienam ar keliems kreditoriams. Kai kredito tarpininkas yra susietas tik su vienu arba keliais kreditoriais arba dirba tik vienam arba keliems kreditoriams, jis nurodo kreditoriaus (-ių), kurio (-ių) vardu jis veikia, pavadinimą (-us). Kredito tarpininkas gali pateikti informaciją, kad jis yra nepriklausomas, jeigu jis vykdo sąlygas, nustatytas pagal 22 straipsnio 4 dalį;**
- d) **ar kredito tarpininkas siūlo konsultacines paslaugas;**
- e) **kai taikoma, mokesčių, kurių vartotojas moka kredito tarpininkui už jo paslaugas, arba jeigu to neįmanoma padaryti, mokesčio apskaičiavimo metodą;**
- f) procedūras, pagal kurias vartotojai **arba** kiti suinteresuotieji asmenys gali pateikti **vidaus** skundus dėl kredito tarpininkų veiksmų, ir prireikus neteisminio skundų nagrinėjimo ir teisių gynimo priemones;
- g) **kai taikoma, esamus komisinius arba kitas paskatas, kuriuos kreditoriai arba trečiosios šalys moka kredito tarpininkui už su kredito sutartimi susijusias jų paslaugas, ir, jei žinoma, jų sumą. Kai informacijos pateikimo metu suma nežinoma, kredito tarpininkas informuoja vartotoją, kad faktinė suma bus nurodyta ESIL vėlesniame etape.**

2. Kredito tarpininkai, kurie nėra susietieji, **bet kurie gauna komisinius iš vieno ar kelių kreditorių**, vartotojui paprašius, pateikia informaciją apie įvairius komisinių, kuriuos moka įvairūs kreditoriai, teikiantys vartotojams siūlomas kredito sutartis, dydžius. Vartotojas informuojamas, kad jis turi teisę prašyti tokios informacijos.

3. **Kai kredito tarpininkas ima mokesčių iš vartotojo ir papildomai gauna komisinius iš kreditoriaus arba trečiosios šalies, kredito tarpininkas vartotojui paaiškina, ar komisiniai bus iš dalies arba visiškai išskaičiuoti iš mokesčio.**

4. **Valstybės užtikrina, kad apie vartotojo kredito tarpininkui už jo paslaugas mokamą mokesčių, kai jis taikomas, kredito tarpininkas praneštų kreditoriui, kad būtų apskaičiuota BKKMN.**

5. **Valstybės narės reikalauja, kad kredito tarpininkai užtikrintų, jog susisiekdamas arba prieš pradėdamas tartis su vartotoju jų paskirtasis atstovas suteiktų vartotojui ne tik šiame straipsnyje reikalaujamą informaciją, bet ir nurodytų savo veiklos įgaliojimus bei kredito tarpininką, kuriam jis atstovauja.**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

16 straipsnis

Tinkami paaiškinimai

1. Valstybės narės užtikrina, kad kreditoriai ir, kai taikoma, kredito tarpininkai **arba paskirtieji atstovai** vartotojui pateiktų tinkamus paaiškinimus apie siūlomas kredito sutartis ir papildomas paslaugas, kad vartotojas galėtų įvertinti, ar siūlomos kredito sutartys **ir papildomos paslaugos** yra pritaikytos jo poreikiams ir finansinei padėčiai. ■

Paaiškinimuose, **kai taikoma, nurodoma visų pirma ši informacija:**

a) ikisutartinė informacija, kuri turi būti teikiama:

i) **kreditorių atveju pagal 14 straipsnį;**

ii) **kredito tarpininkų arba paskirtųjų atstovų atveju pagal 14 ir 15 straipsnius;**

b) **pagrindinės siūlomų produktų ypatybės;**

c) **konkretus poveikis, kurį siūlomi produktai gali sukelti vartotojui, be kita ko, ■ jo mokėjimo įsipareigojimų neįvykdymo pasekmės; ir**

d) **kai papildomos paslaugos grupuojamos su kredito sutartimi, ar kiekvieną sugrupuoto paketo sudedamąją dalį galima atskirai nutraukti ir tokio nutraukimo pasekmės vartotojui.**

2. Valstybės narės gali pritaikyti 1 dalyje nurodytų paaiškinimų teikimo būdą ir apimtį bei reikalavimus dėl jų teikiančių subjektų pagal konkrečias aplinkybes, kuriomis siūloma kredito sutartis, asmenis, kuriems ji siūloma, ir siūlomo kredito pobūdį.

5 skyrius

Bendros kredito kainos metinė norma

17 straipsnis

BKKMN skaičiavimas

1. BKKMN ■ apskaičiuojama pagal I priede pateikiamą matematinę formulę.

2. **Specialios sąskaitos atidarymo ir išlaikymo**, mokėjimo priemonių naudojimo ■ operacijoms vykdyti ir lėšoms išmokėti iš tos sąskaitos ■ ir kitos su mokėjimo operacijomis susijusios išlaidos įskaičiuojamos į bendrą kredito kainą vartotojui, **kai atidaryti arba išlaikyti sąskaitą yra privaloma kreditui gauti arba jam gauti pagal skelbiamas nuostatas ir sąlygas.**

3. BKKMN apskaičiuojama remiantis prielaida, kad kredito sutartis galios sutartą laikotarpį ir kad kreditorius bei vartotojas vykdys savo įsipareigojimus pagal kredito sutartyje nustatytas sąlygas ir terminus.

4. Tais atvejais, kai į kredito sutartis įtrauktos sąlygos, pagal kurias leidžiami kredito palūkanų normos ir, kai taikoma, mokesčių, įskaičiuojamų į BKKMN, pokyčiai, kurių negalima kiekybiškai įvertinti apskaičiavimo metu, BKKMN apskaičiuojama remiantis prielaida, kad kredito palūkanų norma ir kiti mokesčiai **išliks tokie pat** kaip ir sutarties **sudarymo** metu.

■

5. **Kredito sutarčių, kuriose ne mažiau kaip penkerių metų pradiniam galiojimo laikotarpiui nustatoma fiksuotoji kredito palūkanų norma, o to laikotarpio pabaigoje deramasi dėl kredito palūkanų normos siekiant nustatyti naują kredito palūkanų normą tolesniam konkrečiam laikotarpiui, atveju papildoma paaiškinamoji BKKMN, pateikiama ESIL, apima tik pradinį fiksuotosios palūkanų normos galiojimo laikotarpį ir yra apskaičiuojama darant prielaidą, kad fiksuotosios kredito palūkanų normos galiojimo laikotarpio pabaigoje grąžinama negrąžinta pagrindinė paskolos suma;**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

6. Jeigu pagal kredito sutartį leidžiama keisti kredito palūkanų normą, valstybės narės užtikrina, kad vartotojas bent pateikiant ESIL būtų informuotas apie galimą pakeitimų poveikį mokėtinoms sumoms ir BKKMN. Tai daroma pateikiant vartotojui papildomą BKKMN, kurioje atsispindi galima rizika, susijusi su dideliu kredito palūkanų normos padidėjimu. Jeigu kredito palūkanų norma neribojama, ši informacija pateikiama kartu su įspėjimu, kad bendra kredito kaina vartotojui, atspindima BKKMN, gali pasikeisti. Ši nuostata netaikoma kredito sutartims, kuriose kredito palūkanų norma yra nustatoma ne mažiau kaip penkerių metų pradiniam galiojimo laikotarpiui, kuriam pasibaigus deramasi dėl kredito palūkanų normos siekiant nustatyti naują fiksuotąją kredito palūkanų normą tolesniam konkrečiam laikotarpiui, ir kurių atveju ESIL yra pateikiama papildoma paaiškinamoji BKKMN.

7. Kai taikoma, apskaičiuojant BKKMN naudojamosi I priede nustatytais papildomomis prielaidomis.

8. Komisijai pagal 40 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant iš dalies keisti pastabas arba atnaujinti prielaidas, naudojamas BKKMN apskaičiuoti, nustatytas I priede, visų pirma jei šiame straipsnyje ir I priede nustatytų pastabų arba prielaidų nepakanka BKKMN vienodai apskaičiuoti arba tos pastabos ir prielaidos nebeatitinka komercinės padėties rinkoje.

6 skyrius

Kreditingumo vertinimas

18 straipsnis

Pareiga įvertinti vartotojo kreditingumą

1. Valstybės narės užtikrina, kad prieš sudarant kredito sutartį kreditorius atliktų išsamų vartotojo kreditingumo vertinimą. Atliekant tą vertinimą tinkamai atsižvelgiama į veiksnius, kurie svarbūs tikrinant, ar vartotojas galės įvykdyti savo įsipareigojimus pagal kredito sutartį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad procedūros ir informacija, kuriomis grindžiamas vertinimas, būtų nustatytos, pagrįstos dokumentais ir išlaikytos.

3. Tačiau kreditingumo vertinimas neturi būti grindžiamas vien tik tuo, kad gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vertė viršija kredito sumą, arba prielaida, kad gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vertė didės, išskyrus atvejus, kai kredito sutarties tikslas – statyti arba renovuoti gyvenamosios paskirties nekilnojamąjį turtą.

4. Valstybės narės užtikrina, kad jeigu kreditorius sudaro kredito sutartį su vartotoju, kreditorius po to kredito sutarties neatsisakytų arba nekeistų vartotojo nenaudai remdamasis tuo, kad kreditingumo vertinimas buvo netinkamai atliktas. Ši dalis netaikoma, jeigu įrodoma, kad vartotojas sąmoningai nuslėpė arba suklastojo informaciją, kaip apibrėžta 20 straipsnyje.

5. Valstybės narės užtikrina, kad:

a) kreditorius suteiktų vartotojui kreditą tik tuo atveju, jei kreditingumo vertinimo rezultatai rodo, jog pagal kredito sutartį prisiimti įsipareigojimai, tikėtina bus įvykdyti taip, kaip reikalaujama pagal tą sutartį;

b) vadovaudamasis Direktyvos 95/46/EB 10 straipsniu, kreditorius iš anksto praneštų vartotojui, kad bus tikrinama duomenų bazė;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- c) jei paraiška gauti kreditą atmetama, kreditorius nedelsdamas vartotojui praneštų apie jos atmetimą ir, kai taikoma, kad sprendimas priimamas remiantis automatine duomenų analize. Jeigu paraiška atmesta remiantis duomenų bazės patikrinimo rezultatais, kreditorius vartotojui praneša tokio patikrinimo rezultatus ir duomenis apie duomenų bazę, kurioje atliktas patikrinimas.

6. Valstybės narės užtikrina kad, prieš bet kokią žymų bendros kredito sumos padidinimą po kredito sutarties sudarymo vartotojo kreditingumas būtų iš naujo įvertintas remiantis atnaujinta informacija, išskyrus atvejus, kai toks papildomas kreditas buvo numatytas ir jį atsižvelgta pradiniam kreditingumo įvertinime.

7. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis Direktyvai 95/46/EB.

19 straipsnis

Turto vertinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad hipotekos paskolų teikimo tikslais jų teritorijoje būtų parengti patikimi gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto vertinimo standartai. Valstybės narės reikalauja, kad kreditoriai užtikrintų, kad tie standartai būtų taikomi jiems atliekant turto vertinimą arba kad jie imtųsi atsakingų veiksmų užtikrinti, kad tie standartai būtų taikomi, kai vertinimą atlieka trečioji šalis. Jeigu nacionalinės valdžios institucijos yra atsakingos už turto vertinimus atliekančių nepriklausomų vertintojų veiklos reguliavimą, jos užtikrina, kad jie laikytųsi galiojančių nacionalinių taisyklių.

2. Valstybės narės užtikrina, kad turto vertinimus atliekantys vidaus ir išorės vertintojai turėtų tinkamą profesinę kvalifikaciją ir būtų pakankamai nepriklausomi nuo kreditų garantavimo proceso, kad jie galėtų pateikti nešališką ir objektyvų vertinimą, kuris turi būti pagrįstas dokumentais, pateiktais patvariojoje laikmenoje, ir kurio duomenis kreditorius turi įregistruoti.

20 straipsnis

Vartotojo informacijos pateikimas ir tikrinimas

1. 18 straipsnyje nurodytas kreditingumo vertinimas atliekamas remiantis informacija apie vartotojo pajamas bei išlaidas ir kitas finansines bei ekonomines aplinkybes, kuri yra reikalinga, pakankama ir proporcinga. Kreditorius gauna informaciją iš atitinkamų vidaus arba išorės šaltinių, įskaitant vartotoją, ir įskaitant informaciją, pateiktą kredito tarpininkui arba paskirtajam atstovui paraiškos kreditui gauti pateikimo metu. Informacija turi būti tinkamai patikrinama, be kita ko, prireikus remiantis nešališkai patikrinamais dokumentais.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kredito tarpininkai arba paskirtieji atstovai atitinkamam kreditoriui tiksliai pateiktų iš vartotojo gautą reikiamą informaciją, kad būtų galima atlikti kreditingumo vertinimą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kreditoriai ikisutartiniu laikotarpiu aiškiai ir paprastai nurodytą reikiamą informaciją ir nešališkai patikrinamus įrodymus, kuriuos vartotojas turi pateikti, bei laikotarpį, per kurį vartotojas turi pateikti informaciją. Toks prašymas pateikti informaciją turi būti proporcingas ir jame prašoma tik informacijos, kuri reikalinga tinkamam kreditingumo vertinimui atlikti. Valstybės narės leidžia kreditoriams prireikus prašyti paaiškinti informaciją, gautą pagal tą prašymą, kad būtų galima atlikti kreditingumo vertinimą.

Valstybės narės neleidžia kreditoriui nutraukti kredito sutarties remiantis tuo, kad prieš sudarant kredito sutartį vartotojo pateikta informacija buvo neišsami.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Antra pastraipa netrukdo valstybėms narėms leisti kreditoriui nutraukti kredito sutartį, jeigu įrodoma, kad vartotojas sąmoningai nuslėpė arba suklastojo informaciją.

4. Valstybės narės nustato priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad vartotojai žinotų, jog būtina pateikti teisingą informaciją gavus 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą prašymą, ir kad tokia informacija būtų tiek išsami, kiek reikia tinkamam kreditingumo vertinimui atlikti. Kreditorius, kredito tarpininkas arba paskirtasis atstovas perspėja vartotoją, kad jeigu kreditorius negali atlikti kreditingumo vertinimo, nes vartotojas nusprendžia nepateikti informacijos, arba negali atlikti patikrinimo, reikalingo atlikti kreditingumo vertinimą, kreditas negali būti suteiktas. Tas išpėjimas gali būti teikiamas standartizuota forma.

5. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis Direktyvai 95/46/EB, visų pirma jos 6 straipsniui.

7 skyrius

Prieiga prie duomenų bazių

21 straipsnis

Prieiga prie duomenų bazių

1. Kiekviena valstybė narė visiems **visų valstybių narių** kreditoriams užtikrina **■** prieigą prie duomenų bazių, naudojamų toje valstybėje narėje vartotojų kreditingumui įvertinti ir **tik siekiant** stebėti, ar vartotojai vykdo su kreditu susijusius įsipareigojimus kredito sutarties galiojimu laikotarpiu. **Tokios prieigos sąlygos turi būti nediskriminuojančios.**

2. **1 dalis taikoma ir duomenų bazėms, kurias** administruoja privačios kredito įstaigos arba kredito informacijos teikimo įmonės, ir viešiesiems registrams.

■

3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis Direktyvai 95/46/EB.

8 skyrius

Konsultacinės paslaugos

22 straipsnis

Konsultacinių paslaugų standartai

■

1. Valstybės narės užtikrina, kad kreditorius, kredito tarpininkas **arba paskirtasis atstovas** konkretaus sandorio atžvilgiu **aiškiai** informuotų vartotoją, ar **vartotojui yra arba gali būti teikiamos konsultacinės paslaugos.**

2. Valstybės narės užtikrina, kad prieš teikdami konsultacines paslaugas arba, kai taikoma, prieš sudarant sutartį dėl konsultacinių paslaugų teikimo, kreditorius, kredito tarpininkas arba paskirtasis atstovas popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje vartotojui pateiktų šią informaciją:

a) ar rekomendacija bus parengta remiantis tik jų pačių produktų grupės analize pagal 2b dalies b punktą ar įvairių visoje rinkoje siūlomų produktų grupės analize pagal 2b dalies c punktą, kad vartotojas galėtų suprasti, kuo remiantis parengta rekomendacija;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- b) kai taikoma, už konsultacines paslaugas vartotojo mokamą mokesį arba, jei informacijos pateikimo metu sumos nustatyti neįmanoma, taikomą sumos apskaičiavimo metodą.

Pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodyta informacija vartotojui gali būti teikiama kaip papildoma ikisutartinė informacija.

3. Kai vartotojams teikiamos konsultacinės paslaugos, valstybės narės, be 7 ir 9 straipsniuose nustatytų reikalavimų, užtikrina, kad:

- a) kreditoriai, kredito tarpininkai arba paskirtieji atstovai gautų reikiamą informaciją apie vartotojo asmeninę ir finansinę padėtį, pageidavimus ir tikslus, kad galėtų rekomenduoti tinkamas kredito sutartis. Toks vertinimas grindžiamas tuo momentu turima naujausia informacija ir jame atsižvelgiama į pagrįstas prielaidas apie vartotojo padėčiai gresiančią riziką siūlomos kredito sutarties galiojimo laikotarpiu;
- b) kreditoriai, susietieji kredito tarpininkai arba susietųjų kredito tarpininkų paskirtieji atstovai apsvarstyti galimybę pasiūlyti pakankamai daug kredito sutarčių savo produktų grupėje ir rekomenduotų tinkamą kredito sutartį arba kelias tinkamas kredito sutartis savo produktų grupėje pagal vartotojo poreikius, finansinę padėtį ir asmenines aplinkybes;
- c) nesusietieji kredito tarpininkai arba nesusietųjų kredito tarpininkų paskirtieji atstovai išanalizuotų pakankamai daug rinkoje siūlomų kredito sutarčių ir rekomenduotų rinkoje siūlomą tinkamą kredito sutartį arba kelias tinkamas kredito sutartis pagal vartotojo poreikius, finansinę padėtį ir asmenines aplinkybes;
- d) kreditoriai, kredito tarpininkai arba paskirtieji atstovai veiktų taip, kad vartotojo interesai būtų tenkinami geriausiu būdu:
- i) patys gaudami informaciją apie vartotojo poreikius ir aplinkybes; ir
- ii) rekomenduodami tinkamas kredito sutartis pagal a, b ir c punktus; ir
- e) kreditoriai, kredito tarpininkai arba paskirtieji atstovai pateiktų vartotojui popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje įrašytą pateiktą rekomendaciją;

4. Valstybės narės gali uždrausti vartoti terminus „konsultacija“ ir „konsultantas“ ar panašius terminus, kai konsultacines paslaugas vartotojams teikia kreditoriai, susietieji kredito tarpininkai arba susietųjų kredito tarpininkų paskirtieji atstovai.

Kai valstybės narės nedraudžia vartoti terminų „konsultacija“ ir „konsultantas“, jos nustato toliau nurodytas sąlygas konsultacines paslaugas teikiantiems kreditoriams, kredito tarpininkams arba paskirtiesiems atstovams dėl terminų „nepriklausoma konsultacija“ arba „nepriklausomas konsultantas“ vartojimo:

- a) kreditoriai, kredito tarpininkai arba paskirtieji atstovai apsvarsto galimybę pasiūlyti pakankamai daug rinkoje siūlomų kredito sutarčių; ir
- b) kreditoriams, kredito tarpininkams arba paskirtiesiems atstovams už tas konsultacines paslaugas neatlyginama.

Antros pastraipos b punktas taikomas tik kai pasiūlytų kreditorių skaičius yra mažesnis nei dauguma rinkoje.

Valstybės narės gali nustatyti griežtesnius reikalavimus kreditoriams, kredito tarpininkams arba paskirtiesiems atstovams dėl terminų „nepriklausoma konsultacija“ arba „nepriklausomas konsultantas“ vartojimo, įskaitant draudimą gauti iš kreditoriaus atlyginimą.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

5. Valstybės narės gali numatyti pareigą kreditoriams, kredito tarpininkams ir paskirtiesiems atstovams perspėti vartotoją, kai, atsižvelgiant į vartotojo finansinę padėtį, dėl kredito sutarties gali kilti konkreti rizika vartotojui.

6. Valstybės narės užtikrina, kad konsultacines paslaugas teiktų tik kreditoriai, kredito tarpininkai arba paskirtieji atstovai.

Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti pirmos pastraipos asmenims:

- a) vykdančioms 4 straipsnio 5 punkte nurodytą kredito tarpininkavimo veiklą arba teikiančioms konsultacines paslaugas, jei ta veikla vykdoma ar paslaugos teikiamos greta profesinės veiklos atsitiktiniais atvejais ir reguliuojama teisinių ar norminių nuostatų arba šios profesijos veiklą reglamentuojančio etikos kodekso, nedraudžiančių vykdyti tos veiklos ar teikti tų paslaugų;
- b) teikiančioms konsultacines paslaugas, susijusias su esamos skolos valdymu, kurie yra nemokumo specialistai, kai tą veiklą reguliuoja teisinės arba norminės nuostatos, arba teikiančioms viešąsias ar savanoriškas konsultacines paslaugas, kurios nėra teikiamos komerciniais tikslais; arba
- c) teikiančioms konsultacines paslaugas, kurie nėra kreditoriai, kredito tarpininkai arba paskirtieji atstovai, kai tokius asmenis įgalioja ir jų veiklą prižiūri kompetentingos valdžios institucijos remdamosi pagal šią direktyvą kredito tarpininkams taikomais reikalavimais.

Asmenys, besinaudojantys antroje pastraipoje numatyta netaikymo sąlyga, nesinaudoja 32 straipsnio 1 dalyje nurodyta teise teikti paslaugas visoje Sąjungos teritorijoje.

7. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis 16 straipsniui ir valstybių narių kompetencijai užtikrinti, kad vartotojams būtų teikiamos paslaugos siekiant padėti jiems suprasti savo finansinius poreikius ir kurios rūšies produktai gali padėti tuos poreikius patenkinti.

9 skyrius

Paskolos užsienio valiuta ir kintamosios palūkanų normos

23 straipsnis

Paskolos užsienio valiuta

1. Valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, kai kredito sutartis susijusi su paskola užsienio valiuta, kredito sutarties sudarymo metu veiktų tinkama reguliavimo sistema siekiant užtikrinti bent kad:

- a) vartotojas turėtų teisę kredito sutartį konvertuoti į kitą valiutą nustatytais sąlygomis; arba
- b) būtų įdiegtos kitos priemonės siekiant apriboti valiutos kursą, kuri pagal kredito sutartį kyla vartotojui.

2. 1 dalies a punkte nurodyta kita valiuta yra:

- a) valiuta, kuria vartotojas iš pradžių gauna pajamas arba turi turto, iš kurių bus grąžinamas kreditas, nurodyta tuo metu, kai buvo atliktas naujausias kreditingumo vertinimas dėl kredito sutarties; arba
- b) valstybės narės, kurioje vartotojas nuolat gyvena kredito sutarties sudarymo metu arba kurioje šiuo metu nuolat gyvena, valiuta.

Valstybės narės gali nustatyti, ar vartotojas gali naudotis abiem galimybėmis, nurodytomis pirmos pastraipos a ir b punktuose, ar tik viena iš jų, arba gali leisti kreditoriams nustatyti, ar vartotojas gali pasinaudoti abiem galimybėmis, nurodytomis pirmos pastraipos a ir b punktuose, ar tik viena iš jų.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

3. Kai vartotojas turi teisę kredito sutartį konvertuoti į kitą valiutą pagal 1 dalies a punktą, valstybė narė užtikrina, kad valiutos kursas, pagal kurį atliekamas konvertavimas, būtų rinkos valiutos kursas, taikomas konvertavimo taikymo dieną, išskyrus, kai kredito sutartyje numatyta kitaip.

4. Valstybės narės užtikrina, kad kai vartotojas yra paėmęs paskolą užsienio valiuta, kreditorius vartotoją reguliariai popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje pateiktą įspėjimą bent tuo atveju, kai vartotojo mokėtinos ir išlikusios negrąžintos paskolos sumos arba periodinių dalinių įmokų bendra vertė skiriasi daugiau nei 20 % nuo vertės, kuri būtų, jeigu būtų taikomas kredito sutarties valiutos ir valstybės narės valiutos keitimo kursas, taikytas kredito sutarties sudarymo metu. Įspėjime vartotojas informuojamas apie bendros vartotojo mokėtinos sumos padidėjimą, ir, kai taikoma, nurodoma teisė į konvertavimą į kitą valiutą bei konvertavimo sąlygos ir paaiškinamas bet kuris kitas taikytinas vartotojui kylančios valiutos kurso ribojimo mechanizmas.

5. Valstybės narės gali išsamiau reguliuoti paskolas užsienio valiuta, su sąlyga, kad toks reguliavimas nebūtų taikomas atgaline data.

6. Apie priemones, taikytinas pagal šį straipsnį, vartotojas informuojamas ESIL ir kredito sutartyje. Jeigu kredito sutartyje nėra nuostatos dėl valiutos kurso rizikos, kylančios vartotojui, kai valiutos kurso pokytis yra mažesnis nei 20 % valiutos kurso, ribojimo, ESIL pateikiamas paaiškinamasis pavyzdys, kokį poveikį gali turėti 20 % valiutos kurso pokytis.

24 straipsnis

Kintamosios kreditų palūkanų normos

Kai kredito sutartis sudaroma dėl kredito su kintamąja palūkanų norma, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) apskaičiuojant kredito palūkanų normą taikomi bet kurie indeksai arba orientacinės palūkanų normos būtų aiškūs, prieinami, objektyvūs ir juos galėtų patikrinti kredito sutarties šalys bei kompetentingos valdžios institucijos; ir
- b) ankstesnius duomenis apie indeksus, naudojamus apskaičiuoti kredito palūkanų normas, išsaugotų arba šiuos indeksus skelbiančios įstaigos, arba kreditoriai.

10 skyrius

Patikimas kredito sutarčių ir susijusių teisių taikymas

25 straipsnis

Išankstinis grąžinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojas turėtų teisę savo įsipareigojimus pagal kredito sutartį **visiškai arba iš dalies** įvykdyti nepasibaigus tos sutarties galiojimui. Tokiais atvejais **vartotojas** turi teisę į bendros kredito kainos vartotojui sumažinimą, kurį sudarytų likusio sutarties trukmės laikotarpio palūkanos ir išlaidos.

2. Valstybės narės gali nustatyti, kad galimybei pasinaudoti 1 dalyje nurodyta teise taikomos tam tikros sąlygos. Tokios sąlygos gali apimti laiko apribojimus norint pasinaudoti šia teise, skirtingas sąlygas pagal kredito palūkanų normos rūšį, **laiką, kada vartotojas naudojasi šia teise**, ar su aplinkybėmis, kurioms esant galima pasinaudoti šia teise, susijusius apribojimus.

3. Valstybės narės gali nustatyti, kad kreditorius turi teisę į teisingą ir **objektyvią** kompensaciją, **kai ji pagrįsta**, už galimas išlaidas, tiesiogiai susijusias su išankstiniu kredito grąžinimu, **bet netaiko vartotojui sankcijos. Tuo atžvilgiu kompensacija neturi viršyti kreditoriaus finansinių nuostolių. Atsižvelgiant į tas sąlygas valstybės narės gali nustatyti, kad kompensacija negali viršyti tam tikro lygio arba ją leidžiama taikyti tik tam tikro laikotarpiu atžvilgiu.**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

4. Kai vartotojas siekia įvykdyti savo įsipareigojimus pagal kredito sutartį npaesibaigus sutarties galiojimui, gavęs prašymą kreditorius nedelsdamas popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje pateikia vartotojui informaciją, reikalingą šiai galimybei apsvarstyti. Toje informacijoje nurodomos bent skaičiais išreikštos vartotojo įsipareigojimų įvykdymo nepasibaigus kredito sutarties galiojimui pasekmės vartotojui ir aiškiai nustatomos visos naudojamos prielaidos. Visos naudojamos prielaidos turi būti tinkamos ir pagrindžiamos.

5. Kai išankstinis grąžinimas atliekamas per laikotarpį, kuriam yra nustatyta fiksuotoji palūkanų norma, valstybės narės gali nustatyti, kad pasinaudoti 1 dalyje nurodyta teise būtų galima, jei vartotojas turi teisėtą interesą.

26 straipsnis

Lanksčios ir patikimos rinkos

1. Valstybės narės įdiegia tinkamus mechanizmus, kad užtikrintų galimybę kreditoriui arba jo vardu realizuoti garantiją užtikrintą reikalavimą. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad kreditoriai tinkamai registruotų duomenis apie nekilnojamąjį turtą, priimtą kaip garantija, taip pat apie susijusią taikytą hipotekos kreditų garantavimo strategiją.

2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti tinkamą statistinę gyvenamosios paskirties turto rinkos stebėseną, be kita ko, rinkos priežiūros tikslais, prireikus skatinant konkrečių kainų indeksų, kurie gali būti vieši ar privatūs arba abiejų rūšių, rengimą ir naudojimą.

27 straipsnis

Informavimas apie kredito palūkanų normos pokyčius

1. Valstybės narės užtikrina, kad kreditorius vartotoją popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje informuotų apie kredito palūkanų normos pokyčius iki pokyčio įsigaliojimo. Informacijoje nurodoma bent įmokų, kurios turi būti atliekamos po naujos kredito palūkanų normos įsigaliojimo, suma ir, jei keičiasi įmokų skaičius ir periodiškumas, atitinkami duomenys apie tokį pasikeitimą.

2. Vis dėlto valstybės narės gali leisti šalims kredito sutartyje susitarti, kad 1 dalyje nurodyta informacija vartotojui būtų teikiama periodiškai, kai kredito palūkanų normos pokytis siejamas su orientacinės normos pokyčiu, o naujoji orientacinė norma viešai paskelbiama tinkamomis priemonėmis, ir informaciją apie naująją orientacinę normą galima gauti kreditoriaus patalpose ir ji vartotojui asmeniškai pranešama kartu su naujų periodinių dalinių įmokų suma.

3. Kreditoriai gali toliau periodiškai informuoti vartotojus, kai kredito palūkanų normos pokytis nesiejamas su orientacinės normos pokyčiu, jeigu tai leidžiama pagal nacionalinę teisę anksčiau nei ... (*).

4. Jeigu kredito palūkanų normos pokyčiai nustatomi aukcione kapitalo rinkose ir todėl kreditorius negali informuoti vartotojo apie jokių pasikeitimą iki pokyčio įsigaliojimo, kreditorius likus pakankamai laiko iki aukciono popieriuje arba kitoje patvariojoje laikmenoje informuoja vartotoją apie būsimą procedūrą ir nurodo, kokį poveikį tai gali turėti kredito palūkanų normai.

28 straipsnis

Įsiskolinimai ir teisės naudotis turtu atėmimas

1. Valstybės patvirtina priemonės, kuriomis kreditoriai skatinami prieš pradėdant teisės naudotis turtu atėmimo procedūrą demonstruoti pakantumą.

(*) Šios direktyvos įsigaliojimo data.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

2. Valstybės narės reikalauja, kad tuo atveju, kai kreditorius gali vartotojui nustatyti ir taikyti mokesčius, susijusius su įsipareigojimų neįvykdymu, tie mokesčiai būtų ne didesni, nei būtina kompensuoti kreditoriui dėl įsipareigojimų neįvykdymo jo patirtas išlaidas.
3. Valstybės narės gali leisti kreditoriams įsipareigojimų neįvykdymo atveju nustatyti papildomus mokesčius vartotojui. Tuo atveju valstybės narės nustato tokių mokesčių ribas.
4. Valstybės narės nekliaudo kredito sutarties šalims aiškiai susitarti, kad norint grąžinti kreditą pakanka kreditoriui grąžinti arba perduoti garantiją arba pardavus garantiją gautas pajamas.
5. Jeigu už nekilnojamąjį turtą gauta suma turi įtakos vartotojo grąžintinai sumai, valstybės narės nustato procedūras arba priemones, kad būtų suteikta galimybė gauti geriausią įmanomą kainą už nekilnojamąjį turtą, kuriuo naudotis atimta teisė.

Tais atvejais, kai užbaigus teisės naudotis turtu atėmimo procedūrą lieka negrąžinta skola, valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatytos priemonės sudaryti palankesnes sąlygas grąžinti skolą, kad būtų apsaugoti vartotojai.

11 skyrius

Kredito tarpininkų ir paskirtųjų atstovų steigimo ir priežiūros reikalavimai

29 straipsnis

Kredito tarpininkų įgaliojimas

1. Kad kredito tarpininkai galėtų vykdyti visą arba dalį 4 straipsnio 5 punkte nustatytą kredito tarpininkavimo veiklą arba teikti konsultacines paslaugas juos tinkamai **įgalioja** jų buveinės valstybės narės kompetentinga valdžios institucija **█**. Kai pagal 31 straipsnį valstybė narė leidžia skirti paskirtuosius atstovus, pagal šį straipsnį tokio paskirtojo atstovo neturi reikėti įgalioti kredito tarpininku.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kredito tarpininkai būtų įgalioti, kai jie įvykdė ne tik 9 straipsnyje numatytus reikalavimus, bet ir bent toliau nurodytus profesinius reikalavimus:

- a) Kredito tarpininkai apsidraudžia profesinės civilinės atsakomybės draudimu, galiojančiu teritorijose, kuriose jie teikia paslaugas, arba pasirūpina kuria nors kita panašia garantija nuo atsakomybės už profesinį aplaidumą. Tačiau susietųjų kredito tarpininkų atveju buveinės valstybė narė gali nustatyti, kad tokį draudimą arba panašią garantiją gali suteikti kreditorius, suteikęs kredito tarpininkui įgaliojimus veikti.

Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti ir prireikus iš dalies keisti techninius reguliavimo standartus, kuriais nustatoma šio punkto pirmoje pastraipoje nurodyto profesinės civilinės atsakomybės draudimo arba panašios garantijos minimali piniginių suma. Tie techniniai reguliavimo standartai priimami vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 10–14 straipsniais.

Ne vėliau kaip ...(*) EBI parengia techninių reguliavimo standartų, kuriais nustatoma šio punkto pirmoje pastraipoje nurodyto profesinės civilinės atsakomybės draudimo arba panašios garantijos minimali piniginių suma, projektus, kurie pateikiami Komisijai. Pirmą kartą ne vėliau kaip ...(**)*, o vėliau kas dvejus metus EBI peržiūri ir prireikus parengia techninių reguliavimo standartų, kuriais iš dalies keičiama šio punkto pirmoje pastraipoje nurodyto profesinės civilinės atsakomybės draudimo arba panašios garantijos minimali piniginių suma, projektus, kurie pateikiami Komisijai.

(*) 6 mėnesiai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

(**) 4 metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- b) Kaip kredito tarpininkas įsisteigęs fizinis asmuo, kaip juridinis asmuo įsisteigusio kredito tarpininko valdybos nariai arba kredito tarpininko, kuris yra juridinis asmuo, bet neturi valdybos, ir įstaigoje lygiavertės užduotis vykdantys fiziniai asmenys turi turėti gerą reputaciją. Būtiniausi reikalavimai – neturėti teistumo arba jokio kito teistumui pagal nacionalinius įstatymus prilyginamo įrašo dėl sunkios nusikalstamos veikos, susijusios su nusikaltimais nuosavybei arba kitais nusikaltimais, susijusiais su finansine veikla, ir neturi būti anksčiau paskelbti bankrutavusiais, išskyrus tuos atvejus, kai jie buvo reabilituoti pagal nacionalinę teisę.
- c) Kaip kredito tarpininkas įsisteigęs fizinis asmuo, kaip juridinis asmuo įsisteigusio kredito tarpininko valdybos nariai arba kredito tarpininkui, kuris yra juridinis asmuo, bet neturi valdybos, ir lygiavertės užduotis vykdantys fiziniai asmenys turi turėti tinkamo lygio žinių ir gebėjimų kredito sutarčių srityje. Buveinės valstybė narė tinkamą žinių ir gebėjimų lygį nustato vadovaudamasi III priede nustatytais principais.
3. Valstybės narės užtikrina, kad nustatyti kriterijai, kad kredito tarpininkai arba kreditorių darbuotojai atitiktų profesinius reikalavimus, būtų skelbiami.
4. Valstybės narės užtikrina, kad visi **įgaliojami** kredito tarpininkai, įsisteigę kaip fiziniai arba juridiniai asmenys, būtų **įtraukti į jų buveinės valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos registrą**. Valstybės narės užtikrina, kad kredito tarpininkų registras būtų nuolat atnaujinamas ir viešai skelbiamas internete.

Kredito tarpininkų registre nurodoma bent ši informacija:

- a) vadovybei priklausančių asmenų, kurie atsako už tarpininkavimo veiklą, vardai ir pavardės. Valstybės narės gali reikalauti, kad būtų registruojami visi fiziniai asmenys, tiesiogiai **dirbantys** su klientais įmonėje, kuri užsiima kredito tarpininkavimo veikla;
- b) valstybės narės, **kuriose kredito tarpininkas vykdo** veiklą pagal įsisteigimo laisvės arba laisvės teikti paslaugas taisyklės ir **apie kurią kredito tarpininkas** informavo buveinės valstybės narės **kompetentingą valdžios instituciją pagal 32 straipsnio 3 dalį**; ■
- c) **ar kredito tarpininkas yra susietasis ar ne**.

Valstybės narės, kurios nusprendžia pačios pasinaudoti 30 straipsnyje nurodyta galimybe, užtikrina, kad registre būtų nurodytas kreditorius, kurio vardu veikia susietasis kredito tarpininkas.

Valstybės narės, kurios nusprendžia pačios pasinaudoti 31 straipsnyje nurodyta galimybe, užtikrina, kad registre būtų nurodytas kredito tarpininkas arba susietojo kredito tarpininko paskirtojo atstovo atveju – kreditorius, kurio vardu veikia paskirtasis atstovas.

5. Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) kiekvienas kredito tarpininkas, kuris yra juridinis asmuo, savo pagrindinę buveinę turėtų toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra jo registruotoji būstinė, jeigu pagal savo nacionalinę teisę jis turi registruotąją būstinę;
- b) kiekvienas kredito tarpininkas, kuris nėra juridinis asmuo, arba kiekvienas kredito tarpininkas, kuris yra juridinis asmuo, tačiau pagal savo nacionalinę teisę neturi registruotosios būstinės, savo pagrindinę buveinę turėtų toje valstybėje narėje, kurioje jis faktiškai vykdo savo pagrindinę veiklą.

6. **Kiekviena** valstybė narė įsteigia vieną bendrą informacinį centrą, kuris sudarytų galimybes visuomenei greitai ir lengvai gauti nacionaliniame registre elektroniniu būdu kaupiamą ir nuolat atnaujinamą informaciją. Šiuose informaciniuose centruose turi būti teikiama kiekvienos valstybės narės kompetentingų valdžios institucijų identifikavimo informacija.

EBI savo interneto svetainėje skelbia nuorodas arba saitus į tą informacinį centrą.

7. Buveinės valstybės narės užtikrina, kad visi **įgaliojami** kredito tarpininkai ir paskirtieji atstovai nuolat vykdytų 2 dalyje nustatytus reikalavimus. Šia dalimi nedaromas poveikis 30 ir 31 straipsniams.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

8. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šio straipsnio asmenims, vykdančiams 4 straipsnio 5 punkte nustatytą kredito tarpininkavimo veiklą, jei ta veikla vykdoma greta profesinės veiklos atsitiktiniais atvejais ir reguliuojama teisinių ar norminių nuostatų arba šios profesijos veiklą reglamentuojančio etikos kodekso, nedraudžiančių vykdyti tos veiklos.

9. Šis straipsnis netaikomas kredito įstaigoms, kurioms suteiktas leidimas pagal Direktyvą 2013/36/ES, arba kitoms finansų įstaigoms, kurioms pagal nacionalinę teisę taikoma lygiavertė leidimų išdavimo ir priežiūros tvarka.

30 straipsnis

Tik su vienu kreditoriumi susieti kredito tarpininkai

1. Nedarant poveikio 31 straipsnio 1 daliai, valstybės narės gali leisti, kad susietuosius kredito tarpininkus, kurie nurodyti 4 straipsnio 7 punkto a papunktyje, kompetentingos valdžios institucijos įgaliotų per kreditorių, kurio vieno vardu veikia susietasis kredito tarpininkas.

Tokiais atvejais kreditorius lieka visiškai ir besąlygiškai atsakingas už visus susietojo kredito tarpininko, veikiančio kreditoriaus vardu, veiksmus ar neveikimą šia direktyva reguliuojamose srityse. Valstybės narės reikalauja, kad kreditorius užtikrintų, kad tie susietieji kredito tarpininkai vykdytų bent 29 straipsnio 2 dalyje nustatytus profesinius reikalavimus.

2. Nedarant poveikio 34 straipsniui, kreditoriai stebi 4 straipsnio 7 punkto a papunktyje nurodytų susietųjų kredito tarpininkų veiklą, siekiant užtikrinti, kad jie nuolat laikytųsi šios direktyvos reikalavimų. Visų pirma kreditorius yra atsakingas už susietojo kredito tarpininko ir jo darbuotojų žinių ir gebėjimų reikalavimų vykdymo stebėseną.

31 straipsnis

Paskirtieji atstovai

1. Valstybės narės gali nuspręsti leisti kredito tarpininkui skirti paskirtuosius atstovus.

Kai paskirtąjį atstovą paskyrė 4 straipsnio 7 punkto a papunktyje nurodytas susietasis kredito tarpininkas, kreditorius tebėra visiškai ir besąlygiškai atsakingas už visus paskirtojo atstovo, veikiančio to susietojo kredito tarpininko vardu, veiksmus ar neveikimą šia direktyva reguliuojamose srityse. Kitais atvejais kredito tarpininkas tebėra visiškai ir besąlygiškai atsakingas už visus paskirtojo atstovo, veikiančio kredito tarpininko vardu, veiksmus ar neveikimą šia direktyva reguliuojamose srityse.

2. Kredito tarpininkai užtikrina, kad jų paskirtieji atstovai vykdytų bent 29 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus. Tačiau buveinės valstybė narė gali nustatyti, kad profesinės civilinės atsakomybės draudimą arba panašią garantiją gali suteikti kredito tarpininkas, kurio vardu paskirtasis atstovas yra įgaliotas veikti.

3. Nedarant poveikio 34 straipsniui, kredito tarpininkai stebi savo paskirtųjų atstovų veiklą, siekiant užtikrinti, kad jie visiškai laikytųsi šios direktyvos reikalavimų. Visų pirma kredito tarpininkai yra atsakingi už paskirtųjų atstovų ir jų darbuotojų žinių ir gebėjimų reikalavimų laikymosi stebėseną.

4. Valstybės narės, kurios nusprendžia leisti kredito tarpininkui paskirti paskirtuosius atstovus, sukuria viešąjį registrą, kuriame pateikiama bent 29 straipsnio 4 dalyje nurodyta informacija. Paskirtieji atstovai registruojami valstybės narės, kurioje jie yra įsteigti, viešajame registre. Tas registras nuolat atnaujinamas. Visuomenė su juo gali susipažinti internete.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

32 straipsnis

Kredito tarpininkų įsisteigimo laisvė ir laisvė teikti paslaugas

1. Kredito tarpininko įgaliojimas, suteiktas jo buveinės valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos, kaip nustatyta 29 straipsnio 1 dalyje, galioja visoje Sąjungos teritorijoje, nereikalaujant papildomo priimančiųjų valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų įgaliojimo vykdyti veiklą ir teikti paslaugas, kurioms suteiktas tas įgaliojimas, jei įgaliojimas apima veiklą, kurią kredito tarpininkas ketina vykdyti priimančiojoje valstybėje narėje. Tačiau kredito tarpininkai negali vartotojams teikti savo paslaugų, susijusių su kredito sutartimis, kurias siūlo ne kredito įstaigos, valstybėje narėje, kurioje tokios ne kredito įstaigos neturi leidimo vykdyti veiklą.

2. Valstybėse narėse paskirti paskirtieji atstovai, kurie pasinaudoja galimybe pagal 31 straipsnį, negali vykdyti dalies arba visos 4 straipsnio 5 punkte nustatytos kredito tarpininkavimo veiklos ar teikti konsultacinių paslaugų valstybėse narėse, kuriose tokie paskirtieji atstovai neturi leidimo veikti.

3. Įgaliotieji kredito tarpininkai, kurie ketina pirmą kartą vykdyti veiklą vienoje ar daugiau valstybėse narėse naudodamiesi laisve teikti paslaugas ar įsteigdami filialą, apie tai informuoja savo buveinės valstybės narės kompetentingas valdžios institucijas.

Gavusios tokią informaciją, per vieną mėnesį tos kompetentingos valdžios institucijos apie kredito tarpininko ketinimą praneša atitinkamų priimančiųjų valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms ir tuo pačiu metu apie tą pranešimą informuoja atitinkamą kredito tarpininką. Jos praneša atitinkamų priimančiųjų valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms apie kreditorius, su kuriais yra susietas kredito tarpininkas, ir ar kreditorius prisiima visišką ir besąlygišką atsakomybę už kredito tarpininko veiklą. Priimančioji valstybė narė naudojasi informacija, gauta iš buveinės valstybės narės, kad įvestų reikiamą informaciją į savo registrą.

Kredito tarpininkas veiklą gali pradėti praėjus vienam mėnesiui nuo tos dienos, kurią jį buveinės valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos jį informavo apie antroje pastraipoje nurodytą pranešimą.

4. Prieš kredito tarpininko filialui pradėdant savo veiklą arba per du mėnesius nuo to laiko, kai buvo gautas 3 dalies antroje pastraipoje nurodytas pranešimas, priimančiojos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos kredito tarpininko priežiūros tikslais pagal 34 straipsnį parengia ir, jei būtina, kredito tarpininkai nurodo sąlygas, kuriomis Sąjungos teisėje nesuderintose srityse ši veikla turi būti vykdoma priimančiojoje valstybėje narėje.

33 straipsnis

Kredito tarpininkų įgaliojimo atšaukimas

1. Buveinės valstybės narės kompetentinga valdžios institucija gali atšaukti kredito tarpininkui pagal 29 straipsnį suteiktą įgaliojimą tais atvejais, kai toks kredito tarpininkas:

- a) aiškiai atsisako įgaliojimo arba per pastaruosius šešis mėnesius nevykdė 4 straipsnio 5 dalyje nustatytos kredito tarpininkavimo veiklos ir neteikė konsultacinių paslaugų, išskyrus atvejus, kai atitinkama valstybė narė numatė, kad tokiais atvejais įgaliojimas netenka galios;
- b) įgaliojimą gavo pateikęs klaidingą arba klaidinančią informaciją ar pasinaudojęs kitomis netinkamomis priemonėmis;
- c) nebeatitinka reikalavimų, pagal kuriuos buvo suteiktas įgaliojimas;
- d) priskiriamas vienam iš atvejų, kuriais pagal nacionalinę teisę į šios direktyvos taikymo sritį nepatenkančių klausimų atžvilgiu numatytas įgaliojimo atšaukimas;
- e) rimtai ir sistemingai pažeidinėjo pagal šią direktyvą priimtas nuostatas, reglamentuojančias kredito tarpininkų veiklos sąlygas.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

2. Tais atvejais, kai kredito tarpininko įgaliojimą buveinės valstybės narės kompetentinga valdžios institucija atšaukia, **pastaroji** apie tokį atšaukimą kuo greičiau ir ne vėliau kaip per **14 dienų** bet kokiais tinkamomis priemonėmis praneša priimančiųjų valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kredito tarpininkai, kurių įgaliojimas atšauktas, būtų nepagrįstai nedelsiant išbraukti iš registro.

34 straipsnis

Kredito tarpininkų ir paskirtųjų atstovų priežiūra

1. Valstybės narės užtikrina, kad kredito tarpininkų vykdomą veiklą prižiūrėtų buveinės valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos.

Buveinės valstybės narės numato, kad susietieji kredito tarpininkai turi būti prižiūrimi tiesiogiai arba atliekant kreditoriaus, kurio vardu jie veikia, priežiūrą, kai kreditorius yra kredito įstaiga, kuriai suteiktas leidimas pagal Direktyvą 2013/36/ES, ar kita finansų įstaiga, kuriai pagal nacionalinę teisę taikoma lygiavertė leidimų išdavimo ir priežiūros tvarka. Vis dėlto kai susietasis kredito tarpininkas teikia paslaugas kitoje valstybėje narėje nei buveinės valstybė narė, tuomet susietasis kredito tarpininkas yra tiesiogiai prižiūrimas.

Buveinės valstybės narės, kurios leidžia kredito tarpininkams paskirti atstovus pagal 31 straipsnį, užtikrina, kad tokie paskirtieji atstovai būtų prižiūrimi tiesiogiai arba atliekant kredito tarpininko, kurio vardu jis veikia, priežiūrą.

2. Valstybės (-ių) narės (-ių), kurioje (-se) kredito tarpininkas turi filialą, kompetentingos valdžios institucijos atsako už tai, kad būtų užtikrinta, jog paslaugos, kurias kredito tarpininkas teikia jos teritorijoje, atitiktų 7 straipsnio 1 dalyje, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 22 ir 39 straipsniuose ir pagal šiuos straipsnius patvirtintose priemonėse nustatytas pareigas.

Tais atvejais, kai priimančiosios valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos nustato, kad jos teritorijoje filialą turintis kredito tarpininkas pažeidžia toje valstybėje narėje vadovaujantis šios direktyvos 7 straipsnio 1 dalimi ir 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 22 ir 39 straipsniais priimtas priemones, šios institucijos reikalauja, kad atitinkamas kredito tarpininkas pažeidimą nutrauktų.

Jeigu atitinkamas kredito tarpininkas nesiima reikiamų veiksmų, priimančiosios valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos imasi visų tinkamų veiksmų siekdamos užtikrinti, kad atitinkamas kredito tarpininkas pažeidinėjimą nutrauktų. Buveinės valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms pranešama apie tų veiksmų pobūdį.

Jeigu, nepaisant veiksmų, kurių ėmėsi priimančioji valstybė narė, kredito tarpininkas ir toliau pažeidinėja priimančiojoje valstybėje narėje galiojančias priemones, nurodytas pirmoje pastraipoje, priimančioji valstybė narė, pranešusi apie tai buveinės valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms, gali imtis tinkamų veiksmų, kad užkirstų kelią kitiems pažeidimams arba už juos nubaustų ir, jei būtina, neleistų kredito tarpininkui inicijuoti kitų operacijų jos teritorijoje. Apie tokius veiksmus nepagrįstai nedelsiant pranešama Komisijai.

Kai buveinės valstybės narės kompetentinga valdžios institucija nepritaria tokiems veiksams, kurių ėmėsi priimančioji valstybė narė, ji gali perduoti klausimą EBI ir prašyti jos pagalbos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 19 straipsnį. Tokiu atveju EBI gali imtis veiksmų pagal tuo straipsniu jai suteiktus įgaliojimus.

3. Valstybių narių, kuriose veikia filialas, kompetentingos valdžios institucijos turi teisę tikrinti filialo taikomą tvarką ir reikalauti atlikti tokius pakeitimus, kurie būtinai reikalingi 2 dalyje nurodytoms filialo pareigoms atlikti, ir sudaryti sąlygas buveinės valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms užtikrinti, kad būtų vykdomos pareigos pagal 7 straipsnio 2, 3 ir 4 dalis bei priemonės, patvirtintos pagal tą straipsnio dalį ir taikomos filialo teikiamoms paslaugoms.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

4. Kai priimančiosios valstybės narės kompetentinga valdžios institucija turi akivaizdžių ir pagrįstų priežasčių daryti išvadą, kad, naudodamasis laisve teikti paslaugas, kredito tarpininkas, vykdamas savo veiklą jos teritorijoje, pažeidžia iš pagal šią direktyvą patvirtintų priemonių išplaukiančias pareigas, arba kad kredito tarpininkas, turintis jos teritorijoje filialą, pažeidžia pagal šią direktyvą priimtose priemonėse įtvirtintas pareigas, išskyrus nurodytąsias 2 dalyje, ji apie šią išvadą praneša buveinės valstybės narės kompetentingai valdžios institucijai, kuri imasi tinkamų veiksmų.

Kai buveinės valstybės narės kompetentinga valdžios institucija per vieną mėnesį nuo tada, kai ji padarė minėtą išvadą, nesiima jokių veiksmų, arba tais atvejais, kai, nepaisant veiksmų, kurių ėmėsi buveinės valstybės narės kompetentinga valdžios institucija, kredito tarpininkas ir toliau vykdo veiklą akivaizdžiai kenkdamas priimančiosios valstybės narės vartotojų interesams arba tinkamam rinkų veikimui, priimančiosios valstybės narės kompetentinga valdžios institucija:

- a) informavusi buveinės valstybės narės kompetentingą valdžios instituciją, imasi visų tinkamų veiksmų, reikalingų vartotojams apsaugoti ir tinkamam rinkų veikimui užtikrinti, be kita ko, neleisdama pažeidimus darančiam kredito tarpininkui inicijuoti jokių tolesnių operacijų jos teritorijoje. Apie tokius veiksmus nepagrįstai nedelsiant pranešama Komisijai ir EBI;
- b) gali perduoti klausimą EBI ir prašyti jos pagalbos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 19 straipsnį. Tokiu atveju EBI gali imtis veiksmų pagal tuo straipsniu jai suteiktus įgaliojimus.

5. Valstybės narės nustato, kad kitoje valstybėje narėje įgaliotam kredito tarpininkui įsteigus filialą jos teritorijoje, buveinės valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos, vykdydamos savo pareigas ir pranešusios apie tai priimančiosios valstybės narės kompetentingoms valdžios institucijoms, gali tame filiale atlikti patikras vietoje.

6. Šiame straipsnyje nustatytas užduočių paskirstymas tarp valstybių narių nedarą poveikio valstybių narių kompetencijai srityse, kurioms ši direktyva netaikoma, laikantis Sąjungos teisės aktuose nustatytų pareigų.

12 skyrius

Ne kredito įstaigų įgaliojimas ir priežiūra

35 straipsnis

Ne kredito įstaigų įgaliojimas ir priežiūra

Valstybės narės užtikrina, kad ne kredito įstaigoms kompetentinga valdžios institucija taikytų tinkamą įgaliojimo procesą, įskaitant ne kredito įstaigos įtraukimą į registrą, taip pat priežiūros tvarką.

13 skyrius

Skirtingų valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų bendradarbiavimas

36 straipsnis

Pareiga bendradarbiauti

1. Skirtingų valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos tarpusavyje bendradarbiauja, kai to reikia vykdamas šioje direktyvoje nustatytas pareigas, naudodamasi šioje direktyvoje arba nacionalinėje teisėje nustatytais savo įgaliojimais.

Kompetentingos valdžios institucijos teikia pagalbą kitų valstybių narių kompetentingoms valdžios institucijoms. Visų pirma, jos keičiasi informacija ir bendradarbiauja vykdydamos tyrimus ar priežiūros veiklą.

Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiavimui, ypač keitimuisi informacija, ir jį paspartinti, šios direktyvos tikslais valstybės narės vieną kompetentingą valdžios instituciją paskiria kontaktiniu centru. Valstybės narės praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms institucijų, paskirtų pagal šią dalį gauti prašymus dėl keitimosi informacija ir dėl bendradarbiavimo, pavadinimus.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

2. Valstybės narės imasi visų būtinų administracinių ir organizacinių priemonių, siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas 1 dalyje numatytos pagalbos teikimui.

3. Šios direktyvos tikslais kontaktiniais centrais pagal 1 dalį paskirtos valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos nepagrįstai nedelsdamos suteikia viena kitai informaciją, būtiną, kad pagal 5 straipsnį paskirtos kompetentingos valdžios institucijos galėtų atlikti pagal šią direktyvą priimtose priemonėse numatytas pareigas.

Kompetentingos valdžios institucijos keisdamosi informacija su kitomis kompetentingomis valdžios institucijomis pagal šią direktyvą, perduodamos informaciją gali nurodyti, kad tos informacijos negalima atskleisti nesant aiškaus jų sutikimo, todėl tokia informacija gali būti keičiamasi tik tokiais tikslais, kuriais tos institucijos davė sutikimą.

Kontaktiniu centru paskirta kompetentinga valdžios institucija gautą informaciją gali perduoti kitoms kompetentingoms valdžios institucijoms, tačiau šios informacijos kitoms įstaigoms arba fiziniams ar juridiniams asmenims ji neperduoda neturėdama aiškaus jų atskleidusių kompetentingų valdžios institucijų sutikimo ir tik tokiais tikslais, kuriais tos institucijos davė sutikimą, išskyrus tinkamai pagrįstas aplinkybes, kuriomis jis nedelsdamas apie tai praneša informaciją pateikusiam kontaktiniam centrui.

4. Kompetentinga valdžios institucija gali atsisakyti vykdyti prašymą bendradarbiauti atliekant tyrimą ar priežiūrą arba keistis informacija, kaip numatyta 3 dalyje, tik tais atvejais, kai:

- a) toks tyrimas, patikra vietoje, priežiūra arba keitimasis informacija gali pakenkti pašymą gavusios valstybės narės suverenitetui, saugumui ar viešajai tvarkai;
- b) prašymą gavusios valstybės narės institucijose jau pradėtas teismo procesas dėl tų pačių veiksmų ir tų pačių asmenų atžvilgiu;
- c) prašymą gavusioje valstybėje narėje jau priimtas galutinis teismo sprendimas dėl tų pačių asmenų ir tų pačių veiksmų.

Tokio atsisakymo atveju kompetentinga valdžios institucija atitinkamai apie tai praneša prašymą pateikusiai kompetentingai valdžios institucijai, pateikdama kuo išsamesnę informaciją.

37 straipsnis

Atskirų valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų nesutarimų sprendimas

Kompetentingos valdžios institucijos gali perduoti klausimą EBI, kai prašymas dėl bendradarbiavimo, ypač dėl keitimosi informacija, atmetamas arba į jį neatsižvelgiama per pagrįstą laikotarpį, ir prašyti EBI pagalbos pagal Reglamento (ES) Nr. 1093/2010 19 straipsnį. Tokiais atvejais EBI gali imtis veiksmų pagal tuo straipsniu jai suteiktus įgaliojimus ir visi EBI pagal tą straipsnį priimti privalomi sprendimai yra privalomi atitinkamoms kompetentingoms valdžios institucijoms neatsižvelgiant į tai, ar tos kompetentingos institucijos yra EBI narės.

█

14 skyrius

Baigiamosios nuostatos

38 straipsnis

Sankcijos

1. Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų už nacionalinių nuostatų, priimtų remiantis šia direktyva, pažeidimus, ir imasi visų jų įgyvendinimui užtikrinti būtinų priemonių. Tos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

2. Valstybės narės nustato, kad kompetentinga valdžios institucija gali viešai paskelbti apie administracines sankcijas, kurios bus paskirtos už priemonių, priimtų perkeliant šią direktyvą į nacionalinę teisę, pažeidimą, nebent toks viešas paskelbimas galėtų sukelti rimtą grėsmę finansų rinkoms arba pernelyg pakenkti susijusioms šalims.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

39 straipsnis

Ginčų sprendimo *mechanizmai*

1. Valstybės narės užtikrina, kad prireikus naudojantis esamomis įstaigomis būtų nustatytos tinkamos ir veiksmingos skundų pateikimo ir teisių gynimo procedūros dėl **su kredito sutartimis susijusių ginčų tarp vartotojų ir kreditorių**, kredito tarpininkų ir **paskirtųjų tarpininkų** sprendimo neteismine tvarka. Valstybės narės užtikrina, kad **tokios procedūros būtų taikomos** kreditoriams ir kredito tarpininkams **bei apimtų paskirtųjų atstovų veiklą**.
2. Valstybės narės **reikalauja**, kad įstaigos, atsakingos už vartotojų ginčų sprendimą neteismine tvarka, bendradarbiautų, **jog būtų galima spręsti** tarpvalstybinius ginčus **dėl kredito sutarčių**.

40 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. **Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.**
2. 14 straipsnio 9 dalyje ir **17 straipsnio 8 dalyje nurodyti įgaliojimai** priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui **nuo ... (*)**.
3. **Europos Parlamentas ir Taryba gali bet kada atšaukti 14 straipsnio 9 dalyje ir 17 straipsnio 8 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui.**
4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
5. **Pagal 14 straipsnio 9 dalį ir 17 straipsnio 8 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per tris mėnesius** nuo pranešimo **Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos** nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų, **arba jeigu** dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, **kad prieštaravimų nereikš**. Europos Parlamento arba Tarybos **iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas trimis mėnesiais**.

41 straipsnis

Privalomas šios direktyvos pobūdis

Valstybės narės užtikrina, kad:

- a) vartotojai negalėtų atsisakyti teisių, kurios jiems suteikiamos pagal nacionalinę teisę, kuria perkeliama ši direktyva;
- b) priemonių, kurias jos priima **perkeldamos** šią direktyvą **į nacionalinę teisę**, laikymosi negalėtų būti išvengiama, **jeigu dėl to vartotojai galėtų netekti šia direktyva suteikiamos apsaugos** dėl to, kaip suformuluojamos sutarčių nuostatos, visų pirma dėl kredito sutarčių, kurioms taikoma ši direktyva, įtraukimo į kredito sutartis, kurių pobūdis arba tikslas suteiktų galimybę išvengti **tų priemonių** taikymo.

42 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip ... (**) **priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.**

(*) **Šios direktyvos įsigaliojimo data.**

(**) Dveji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

Kai dokumentų, kuriuos valstybės narės pateikia kartu su pranešimu apie perkėlimo į nacionalinę teisę nuostatas, nepakanka tam, kad būtų visapusiškai įvertinta tų nuostatų atitikties tam tikroms šios direktyvos nuostatomis, Komisija, gavusi EBI prašymą pastarajai vykdant savo funkcijas pagal Reglamentą (ES) Nr. 1093/2010, arba savo pačios iniciatyva, gali paprašyti valstybių narių pateikti išsamesnę informaciją apie šios direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę ir tų nuostatų įgyvendinimą.

2. **1 dalyje nurodytas nuostatas valstybės narės** taiko nuo ... (*).

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

43 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. **Ši direktyva netaikoma kredito sutartims, sudarytoms anksčiau nei ... (**).**

2. **Kredito tarpininkai, kurie anksčiau nei ... (***) jau vykdo 4 straipsnio 5 punkte nustatytą kredito tarpininkavimo veiklą ir kurie pagal buveinės valstybės narės, kuri perkelia šią direktyvą į nacionalinę teisę, nacionalinėje teisėje nustatytas sąlygas, dar nebuvo įgalinti, gali toliau vykdyti šią veiklą laikydamiesi nacionalinės teisės iki ... (****). Jeigu kredito tarpininkas remiasi šia nukrypti leidžiančia nuostata, jis gali vykdyti veiklą tik savo buveinės valstybėje narėje, išskyrus atvejus, jei jis taip pat atitinka būtinus teisinius priimančiųjų valstybių narių reikalavimus.**

3. **Kreditoriai, kredito tarpininkai ir paskirtieji atstovai, vykdančys šioje direktyvoje reguliuojamą veiklą anksčiau nei ... (*****) turi įvykdyti nacionalinės teisės reikalavimus dėl 9 straipsnio perkėlimo į nacionalinę teisę ne vėliau kaip ... (****).**

44 straipsnis

Nuostata dėl peržiūros

1. Komisija ne vėliau kaip ... (*****) atlieka **šios direktyvos** peržiūrą. Per peržiūrą vertinamas nuostatų dėl vartotojų ir vidaus rinkos veiksmingumas ir tinkamumas.

Peržiūra apima šiuos aspektus:

- a) **naudojimosi** ESIL ir vartotojų **supratimo bei** pasitenkinimo įvertinimą;
- b) kitos atskleidžiamos ikisutartinės informacijos **analizę**;
- c) kredito tarpininkų ir kreditorių vykdomos tarpvalstybinės veiklos analizę;
- d) ne kredito įstaigų, siūlančių kredito sutartis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, rinkos raidos analizę;
- e) papildomų priemonių, įskaitant ne kredito įstaigų, siūlančių kredito sutartis dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, pasą, poreikio įvertinimą;
- f) **poreikio** nustatyti **papildomas** teises ir pareigas, susijusias su kredito sutarčių posutartiniu laikotarpiu, nagrinėjimą;

(*) Dveji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

(**) Dveji metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

(***) **2 metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.**

(****) **3 metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.**

(*****) **Šios direktyvos įsigaliojimo data.**

(*****) 5 metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- g) įvertinimą, ar šios direktyvos taikymo sritis tebėra tinkama, atsižvelgiant į jos poveikį kitoms, pakaitinėms kredito formoms;
- h) įvertinimą, ar reikia papildomų priemonių siekiant užtikrinti gyvenamosios paskirties nekilnojamoju turtu užtikrintų kredito sutarčių atsekamumą;
- i) gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto kainų tendencijų duomenų prieinamumo įvertinimą ir įvertinimą, kiek šiuos duomenis galima palyginti;
- j) įvertinimą, ar tebėra tinkama taikyti Direktyvą 2008/48/EB neužtikrintiems kreditams, kai kredito paskirtis yra gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto renovavimas, kai bendra kredito suma viršija didžiausios sumos ribą, nurodytą tos direktyvos 2 straipsnio 2 dalies c punkte;
- k) įvertinimą, ar skelbimo apie sankcijas tvarka pagal 38 straipsnio 2 dalį yra užtikrinamas pakankamas skaidrumas;
- l) 11 straipsnio 6 dalyje ir 13 straipsnio 2 dalyje nurodytų įspėjimų proporcingumo ir papildomo įspėjimų apie riziką suderinimo galimybių įvertinimą.

45 straipsnis

Papildomos iniciatyvos dėl atsakingo skolinimo ir skolinimosi

Ne vėliau kaip ... (*) Komisija pateikia išsamią ataskaitą, kurioje įvertinamos privataus tiesiogiai su kreditų veikla susijusio pernelyg didelio įsiskolinimo bendros problemos. Ji taip pat išnagrinėja poreikį prižiūrėti kredito registrus ir galimybę plėtoti lankstesnes ir patikimesnes rinkas. Su ta ataskaita prireikus pateikiami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

46 straipsnis

Direktyvos 2008/48/EB pakeitimas

Direktyvos 2008/48/EB 2 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„2a. Nepaisant 2 dalies c punkto, ši direktyva taip pat taikoma neužtikrintoms kredito sutartims, kurių paskirtis yra gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto renovavimas, kai bendra kredito suma viršija 75 000 EUR.“

47 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

48 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas

(*) 5 metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

I PRIEDAS

BENDROS KREDITO KAINOS METINĖS NORMOS (BKKMN) SKAIČIAVIMAS

I. Pagrindinė lygtis, kuria išreiškiamas išmokėtų lėšų ir grąžinimo įmokų bei mokesčių lygiavertiškumas.

Pagrindine lygtimi, pagal kurią nustatoma bendros kredito kainos metinė norma (BKKMN), sulyginama kiekvienų metų bendra dabartinė išmokėtų lėšų ir bendra dabartinė grąžinimo įmokų ir mokesčių įmokų vertė, t. y.:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1+X)^{-s_l}$$

kur:

- X – BKKMN,
- m – paskutinio lėšų išmokėjimo eilės numeris,
- k – lėšų išmokėjimo eilės numeris, todėl $1 \leq k \leq m$,
- C_k – lėšų išmokėjimo k suma,
- t_k – intervalas, išreiškiamas metais ir metų dalimis, nuo pirmo lėšų išmokėjimo dienos iki kiekvieno kito lėšų išmokėjimo dienos, taigi $t_1 = 0$,
- m' – paskutinės grąžinimo įmokos ar mokesčių įmokos eilės numeris,
- l – grąžinimo įmokos arba mokesčių įmokos eilės numeris,
- D_l – grąžinimo įmokos arba mokesčių įmokos suma,
- s_l – intervalas, išreiškiamas metais ir metų dalimis, nuo pirmo lėšų išmokėjimo dienos iki kiekvienos grąžinimo įmokos arba mokesčių įmokos dienos.

Pastabos:

- a) Abiejų sutarties šalių skirtingu metu sumokėtos sumos nebūtinai turi būti vienodo dydžio ir nebūtinai turi būti mokamos vienodais intervalais.
- b) Pradžios data yra pirmo lėšų išmokėjimo data.
- c) Apskaičiuojant naudojami laiko intervalai tarp datų išreiškiami metais arba metų dalimis. Remiamasi prielaida, kad metus sudaro 365 dienos (arba 366 dienos keliamaisiais metais), 52 savaitės arba 12 vienodos trukmės mėnesių. Remiamasi prielaida, kad vienodos trukmės mėnesį sudaro 30,41666 dienų (t. y. 365/12), neatsižvelgiant į tai, ar metai keliamieji.

Jei apskaičiuojant naudojami laiko intervalai tarp datų negali būti išreiškiami sveikuoju savaitių, mėnesių ar metų skaičiumi, laiko intervalai išreiškiami sveikuoju vieno iš tų laikotarpių skaičiumi kartu su dienų skaičiumi. Jei naudojamos dienos:

- i) skaičiuojama kiekviena diena, įskaitant savaitgalius ir šventines dienas;
- ii) vienodo ilgio laikotarpiai ir po to dienos skaičiuojami atgaline tvarka iki pradinio lėšų išmokėjimo datos;
- iii) laikotarpio trukmė dienomis apskaičiuojama neįskaitant pirmos dienos ir įskaitant paskutinę dieną ir išreiškiami metais, šį laikotarpį padalijant iš visų metų dienų skaičiaus (365 arba 366 dienų), skaičiuojant atgaline tvarka nuo paskutinės dienos iki tos pačios praėjusių metų dienos.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- d) Skaičiavimo rezultatas išreiškiamas bent dešimtosios dalies po kablelio tikslumu. Jeigu skaitmuo, einantis po dešimtosios dalies, yra lygus 5 arba yra didesnis, **prieš jį esantis** tos dešimtosios dalies skaitmuo padidinamas vienetu.
- e) Lygtį galima perrašyti naudojant vieną sumą ir srautų (A_k) sąvoką; šie srautai bus teigiami arba neigiami, kitaip tariant, sumokėti arba gauti laikotarpiais nuo 1 iki n , kurie išreiškiami metais, t. y.:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-tk},$$

S yra dabartinis srautų balansas. Jeigu tikslas yra išlaikyti srautų lygiavertiškumą, ši vertė bus lygi nuliui.

II. Papildomos prielaidos, skirtos BKKMN apskaičiuoti:

- a) jeigu kredito sutartyje vartotojui suteikiama teisė į laisvą lėšų išmokėjimą, laikoma, kad bendra kredito suma išmokėtina iš karto ir visa;
- b) jeigu kredito sutartyje numatomi skirtingi lėšų išmokėjimo būdai su skirtingais mokesčiais arba kredito palūkanų normomis, laikoma, kad bendra kredito suma išmokėtina taikant didžiausius mokesčius ir kredito palūkanų normas, kurios taikomos daugiausiai naudojamam lėšų išmokėjimo mechanizmui pagal šios kategorijos kredito sutartį;
- c) jeigu kredito sutartyje vartotojui iš esmės suteikiama teisė į laisvą lėšų išmokėjimą, tačiau **kartu** su skirtingais lėšų išmokėjimo būdais taip pat numatomi **kredito** sumos ir laikotarpio apribojimai, laikoma, kad kredito suma išmokėtina anksčiausią **kredito** sutartyje numatytą datą laikantis minėtų apribojimų, taikomų lėšų išmokėjimui; █
- d) jei ribotam laikotarpiui ar sumai siūlomos skirtingos skolinimosi normos ir mokesčiai, laikoma, kad didžiausia skolinimosi norma ir mokesčiai yra visos kredito sutarties galiojimo trukmės skolinimosi norma ir mokesčiai; █
- e) kredito sutarčių, kurių pradiniam laikotarpiui nustatoma fiksuotoji kredito palūkanų norma, o to laikotarpio pabaigoje nustatoma nauja kredito palūkanų norma, kuri vėliau periodiškai koreguojama taikant sutartą rodiklį arba **vidinę orientacinę normą**, atveju BKKMN apskaičiuojama darant prielaidą, kad fiksuotosios kredito palūkanų normos galiojimo laikotarpio pabaigoje kredito palūkanų norma yra tokia pati kaip ir tuo metu, kai, remiantis sutarto rodiklio verte **ar vidine orientacine norma** tuo metu, **apskaičiuojama** BKKMN, **bet ne mažesnė nei fiksuotoji kredito palūkanų norma**;
- f) **jeigu dėl kreditui taikytinos viršutinės ribos dar nesusitarta, laikoma, kad viršutinė riba yra 170 000 EUR. Kredito sutarčių, kurių paskirtis nėra įgyti arba išlaikyti teisę į nekilnojamąjį turtą arba žemę, kitais nei neapibrėžtųjų įsipareigojimų ar garantijų atvejais, lėšų pereinamojo, atidėto debeto kortelių ar kredito kortelių atžvilgiu laikoma, kad ši viršutinė riba yra 1 500 EUR;**
- g) **kredito sutarčių, kitais nei lėšų pereinamojo, trumpalaikių paskolų, bendros nuosavybės kredito sutarčių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų ar garantijų ir neterminuotų kredito sutarčių atvejais, kaip nustatyta i, j, k, l ir m punktuose pateiktose prielaidose:**
- i) **jeigu negalima nustatyti pagrindinės paskolos sumos grąžinimo datos ar sumos, kurią vartotojas turi mokėti, laikoma, kad grąžinimo įmoka sumokama anksčiausią kredito sutartyje numatytą datą ir grąžinama mažiausia kredito sutartyje numatyta suma;**
- ii) **jeigu negalima nustatyti intervalo tarp pradinio lėšų išmokėjimo datos ir pirmosios įmokos, kurią turi sumokėti vartotojas, datos, laikoma, kad intervalas yra trumpiausias naudojamas intervalas;**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- h) jei, remiantis kredito sutartimi arba g, i, j, k, l ir m punktuose pateiktomis prielaidomis, negalima nustatyti įmokos, kurią vartotojas turi mokėti, datos ar sumos, laikoma, kad įmoka mokama iki kreditoriaus nurodytų datų bei jo nustatytais sąlygomis, o kai jos nežinomos:
- i) palūkanų mokesčiai mokami kartu su pagrindinės paskolos sumos grąžinimo įmokomis;
 - ii) kaip atskira suma apskaičiuoti ne palūkanų mokesčiai sumokami kredito sutarties sudarymo dieną;
 - iii) kaip keletas įmokų apskaičiuoti nepalūkanų mokesčiai mokami reguliariais intervalais, pradedant nuo pirmosios pagrindinės paskolos sumos grąžinimo įmokos dienos; jeigu tokių įmokų sumos nėra žinomos, laikoma, kad jos yra vienodo dydžio;
 - iv) galutine įmoka padengiamas pagrindinės paskolos sumos, palūkanų ir kitų mokesčių, jeigu jų yra, likutis;
- i) kredito su galimybe pereikvoti sąskaitos lėšas atveju laikoma, kad bendra kredito suma turi būti visiškai išmokėta per visą kredito sutarties trukmę. Jeigu kredito su galimybe pereikvoti sąskaitos lėšas trukmė nėra žinoma, BKKMN apskaičiuojama darant prielaidą, kad kredito trukmė yra trys mėnesiai;
- j) trumpalaikės paskolos atveju laikoma, kad bendra kredito suma turi būti visiškai išmokėta per visą kredito sutarties trukmę. Jeigu kredito sutarties trukmė nėra žinoma, BKKMN apskaičiuojama darant prielaidą, kad kredito trukmė yra 12 mėnesių;
- k) neterminuotos kredito, išskyrus kreditą su galimybe pereikvoti sąskaitos lėšas ir trumpalaikę paskolą, sutarties atveju laikoma, kad:
- i) kredito sutarčių, kurių paskirtis – įgyti arba išlaikyti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą, atveju kreditas suteikiamas 20 metų laikotarpiui, skaičiuojant nuo pradinio lėšų išmokėjimo, ir kad galutine vartotojo įmoka padengiamas pagrindinės paskolos sumos, palūkanų ir kitų mokesčių, jeigu jų yra, likutis; kredito sutarčių, kurių paskirtis nėra įgyti arba išlaikyti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą arba kurių lėšos yra išmokamos naudojant atidėto debeto korteles ar kredito korteles, atveju šis laikotarpis yra vieneri metai;
 - ii) pagrindinę paskolos sumą vartotojas grąžina mokėdamas vienodas mėnesines įmokas, pradedamas mokėti praėjus vienam mėnesiui nuo pradinio lėšų išmokėjimo dienos. Tačiau tais atvejais, kai pagrindinė paskolos suma turi būti visiškai grąžinta sumokant tik vieną įmoką per kiekvieną mokėjimo laikotarpį, laikoma, kad lėšos vėliau išmokamos ir vartotojas visą pagrindinę paskolos sumą grąžina per vienerius metus. Palūkanos ir kiti mokesčiai taikomi atsižvelgiant į minėtą lėšų išmokėjimą ir pagrindinės paskolos sumos grąžinimo įmokas bei į kredito sutarties nuostatas.
- Taikant šį punktą, neterminuota kredito sutartis laikoma neterminuotos trukmės kredito, įskaitant kreditą, kuris turi būti visiškai grąžintas per nustatytą laikotarpį arba jam pasibaigus, tačiau jį grąžinus lėšos gali būti vėl išmokėtos, sutartimi;
- l) neapibrėžtųjų įsipareigojimų arba garantijų atveju:
- i) laikoma, kad bendra kredito suma turi būti visiškai išmokėta sumokant vieną sumą ankstesnę iš šių datų:
 - a) vėliausią pagal kredito sutartį, kuri yra galimas neapibrėžtojo įsipareigojimo arba garantijos pagrindas, leidžiamą lėšų išmokėjimo datą; arba
 - b) kredito sutarties atnaujinimo atveju – pradinio laikotarpio pabaigoje, prieš atnaujinant sutartį;
- m) bendros nuosavybės kredito sutarčių atveju:
- i) laikoma, kad vartotojų įmokos sumokėtos vėliausią pagal kredito sutartį leidžiamą datą ar datas;

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- ii) laikoma, kad nekilnojamojo turto, kuriuo užtikrinama bendros nuosavybės kredito sutartis, vertės procentinis padidėjimas ir sutartyje nurodyto infliacijos indekso dydis yra procentinis dydis, lygus didesniajam esamam centrinio banko tiksliniam infliacijos lygiui arba infliacijos lygiui valstybėje narėje, kurioje nekilnojamas turtas yra kredito sutarties sudarymo metu, arba 0 %, jei tie procentiniai dydžiai yra neigiami.

II PRIEDAS

Europos standartinis informacijos lapas (ESIL)

A DALIS

Šio pavyzdžio tekstas pateikiamas Europos standartiniame informacijos lape. Nuorodos laužtiniuose skliaustuose pakeičiamos atitinkama informacija. Instrukcijos **kreditoriui arba, kai taikoma, kredito tarpininkui**, kaip užpildyti ESIL, pateikti B dalyje.

Kai yra žodžiai „kai taikoma“, kreditorius **pateikia reikiamą** informaciją, jei informacija yra svarbi kredito sutarčiai. Jei informacija yra nesvarbi, kreditorius išbraukia šią informaciją ar visą skirsnį (**pavyzdžiui, tais atvejais, kai skirsnis netaikomas**). **Tais atvejais, kai išbraukiamas visas skirsnis**, ESIL dalių numeracija atitinkamai pakeičiama.

Toliau nurodyta **informacija** pateikiama viename dokumente. Naudojamas šriftas turi būti aiškiai įskaitomas. Informacijos elementams paryškinti naudojamas pusjuodis šriftas, kitos spalvos fonas arba didesnės raidės. **Visi taikomi įspėjimai apie riziką paryškunami**.

ESIL pavyzdys

(Įvadas)
<p>Šis dokumentas parengtas [kam, vartotojo vardas, pavardė] [dabartinė data].</p> <p>Šis dokumentas parengtas remiantis informacija, kurią mums pateikėte, ir atsižvelgiant į esamas sąlygas finansų rinkoje.</p> <p>Toliau pateikta informacija galioja [galiojimo data], (kai taikoma) išskyrus palūkanų normą ir kitas išlaidas. Po tos dienos informacija gali keistis pagal rinkos sąlygas.</p> <p>(Kai taikoma) Šis dokumentas neįpareigoja kreditoriaus [kreditoriaus pavadinimas] suteikti paskolą.</p>
I. Skolintojas
<p>[Pavadinimas]</p> <p>[Telefono numeris]</p> <p>[Geografinis adresas]</p> <p>(Neprivaloma) [E. pašto adresas]</p> <p>(Neprivaloma) [Fakso numeris]</p> <p>(Neprivaloma) [Interneto svetainės adresas]</p> <p>(Neprivaloma) [Kontaktinis asmuo/centras]</p> <p>(Kai taikoma, informacija, ar suteikiamos ir konsultacinės paslaugos:) [(Įvertinę Jūsų poreikius ir padėtį, rekomenduojame jums paimti šį kreditą./Nerekomenduojame Jums paimti šio konkretaus kredito. Vis dėlto atsižvelgdami į Jūsų atsakymus į kai kuriuos klausimus, suteikiame Jums informaciją apie šį kreditą, kad galėtumėte patys pasirinkti.)]</p>

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

2. (Kai taikoma) Kredito tarpininkas

[Pavadinimas]

[Telefono numeris]

[Geografinis adresas]

(Neprivaloma) [E. pašto adresas]

(Neprivaloma) [Fakso numeris]

(Neprivaloma) [Interneto svetainės adresas]

(Neprivaloma) [Kontaktinis asmuo/centras]

(Kai taikoma, [informacija, ar suteikiamos ir konsultacinės paslaugos]) [(Įvertinę Jūsų poreikius ir padėję rekomenduojame jums paimti šį kreditą./Nerekomenduojame Jums paimti šio konkretaus kredito. Vis dėlto atsižvelgdami į Jūsų atsakymus į kai kuriuos klausimus, suteikiame Jums informaciją apie šį kreditą, kad galėtumėte patys pasirinkti.)]

[Atlyginimas]

3. Pagrindiniai paskolos ypatumai

Suteikiamos paskolos suma ir valiuta: [vertė] [valiuta]

(Kai taikoma) Ši paskola suteikiama ne [nacionalinė skolininko valiuta].

(Kai taikoma) Jūsų paskolos vertė, išreikšta [nacionalinė skolininko valiuta], gali pasikeisti.

(Kai taikoma) Pavyzdžiui, jeigu [nacionalinė skolininko valiuta] vertė sumažėtų 20 % palyginti su [kredito valiuta], Jūsų paskolos vertė padidėtų iki [įrašyti sumą nacionaline skolininko valiuta]. Tačiau padidėti gali ir daugiau, jeigu [nacionalinė skolininko valiuta] vertė sumažės daugiau kaip 20 %.

(Kai taikoma) Didžiausia Jūsų paskolos vertė bus [įrašyti sumą nacionaline skolininko valiuta]. (Kai taikoma) Jeigu Jūsų kredito suma pasieks [įrašyti sumą nacionaline skolininko valiuta], Jūs gausite įspėjimą. (Kai taikoma) Jūs turėsite galimybę [nurodyti teisę iš naujo derėtis dėl paskolos užsienio valiuta sąlygų arba teisę konvertuoti paskolos valiutą į [atitinkama valiuta].

Paskolos trukmė: [trukmė]

[Paskolos rūšis]

[Taikomos palūkanų normos rūšis]

Visa grąžintina suma

Tai reiškia, kad turėsite sumokėti [suma] už kiekvieną pasiskolintą [valiutos vienetą].

(Kai taikoma) Šios paskolos sutarties galiojimo laikotarpiu [laikotarpio dalį] mokėsite tik palūkanas. Kredito termino pabaigoje Jūs vis dar būsite skolingas [įrašyti paskolos, pagal kurios sutartį mokamos tik palūkanos, sumą].

(Kai taikoma) Turto vertė, į kurią atsižvelgiama rengiant šį informacijos lapą: [įrašyti sumą]

(Kai taikoma) Didžiausia galima paskolos suma pagal turto vertę [įrašyti koeficientą] arba mažiausia turto vertė, kurios reikia pavyzdyje nurodytai sumai pasiskolinti [įrašyti sumą].

(Kai taikoma) [Garantija]

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

4. Palūkanų norma ir kitos išlaidos

Bendros kredito kainos metinė norma (BKKMN) yra bendra paskolos kaina, išreikšta metiniu procentiniu dydžiu. BKKMN nurodoma, kad jums būtų lengviau palyginti skirtingus pasiūlymus.

Jūsų paskolai taikoma BKKMN yra [BKKMN].

Ją sudaro:

Palūkanų norma [vertė procentais arba, kai taikoma, nurodoma orientacinė norma ir procentinis kreditoriaus maržos dydis]

[Kiti BKKMN komponentai]

Vienkartinės išlaidos

(Kai taikoma) Jūs turėsite sumokėti mokesį šiai paskolai užregistruoti. [Įrašyti mokesčio sumą, jei žinoma, arba skaičiavimo būdą.]

Periodinės išlaidos

(Kai taikoma) Ši BKKMN apskaičiuojama remiantis prielaidomis dėl palūkanų normos.

(Kai taikoma) Kadangi Jūsų paskola [Jūsų paskolos dalis] yra kintamosios palūkanų normos paskola, faktinė BKKMN gali skirtis nuo šios BKKMN, jeigu pasikeičia Jūsų paskolos palūkanų norma. Pavyzdžiui, jeigu palūkanų norma padidėtų iki [B dalyje aprašytas scenarijus], BKKMN galėtų padidėti iki [įrašyti paaiškinamąjį BKKMN pagal tą scenarijų].

(Kai taikoma) Atkreipkite dėmesį į tai, kad ši BKKMN apskaičiuojama remiantis prielaida, kad palūkanų norma per visą sutarties trukmę išliks tokio lygio, koks nustatytas pradiniam laikotarpiui.

(Kai taikoma) Toliau nurodytos išlaidos skolintojui nėra žinomos, todėl į BKKMN jos neįtrauktos: [Išlaidos]

(Kai taikoma) Jūs turėsite sumokėti mokesį šiai paskolai užregistruoti.

Įsitikinkite, ar žinote apie visus kitus mokesčius ir išlaidas, susijusius su Jūsų paskola.

5. Įmokų periodiškumas ir skaičius

Grąžinimo įmokų periodiškumas: [periodiškumas]

Įmokų skaičius [skaičius]

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

6. Kiekvienos dalinės įmokos suma

[suma] [valiuta]

Jūsų pajamos gali keistis. Pagalvokite, ar tuo atveju, jeigu Jūsų pajamos sumažėtų, vis dar galėtumėte mokėti [periodiškumas] grąžinimo dalines įmokas.

(Kai taikoma) Kadangi šios paskolos sutarties trukmės laikotarpiu [laikotarpio dalį] mokėsite tik palūkanas, jums reikės atskirai pasirūpinti, kaip grąžinti [įrašyti paskolos, pagal kurios sutartį mokamos tik palūkanos, sumą] – kurią vis dar būsite skolingas suėjus kredito terminui. Nepamirškite pridėti papildomų mokėjimų, kuriuos turėsite atlikti, kad sumokėtumėte čia nurodytą dalinės įmokos sumą.

(Kai taikoma) Šios paskolos [šios paskolos dalies] palūkanų norma gali keistis. Tai reiškia, kad Jūsų dalinių įmokų suma gali padidėti arba sumažėti. Pavyzdžiui, jeigu palūkanų norma padidėtų iki [B dalyje aprašytas scenarijus], Jūsų įmokos gali padidėti iki [įrašyti dalinės įmokos sumą pagal scenarijų].

(Kai taikoma) Jūsų mokėtinos sumos vertė, išreikšta [nacionalinė skolininko valiuta], gali keistis kiekvieną [dalinės įmokos periodiškumas]. (Kai taikoma) Jūsų įmokos gali padidėti iki [įrašyti didžiausią sumą nacionaline skolininko valiuta] kiekvieną [įrašyti laikotarpį]. (Kai taikoma) Pavyzdžiui, jeigu [nacionalinė skolininko valiuta] vertė sumažėtų 20 % palyginti su [kredito valiuta], Jūs turėtumėte papildomai mokėti [įrašyti sumą nacionaline skolininko valiuta] kiekvieną [įrašyti laikotarpį]. Jūsų įmokos gali padidėti dar labiau.

(Kai taikoma) Valiutos kursas, kuriuo remiamasi konvertuojant Jūsų grąžinimo įmoką [kredito valiuta] į [nacionalinė skolininko valiuta] bus [data] [valiutos kursą skelbiančios įstaigos pavadinimas] paskelbtas kursas, arba jis bus [data] apskaičiuojamas pagal [įrašyti lyginamojo standarto ar skaičiavimo metodo pavadinimą].

(Kai taikoma) [Informacija apie susietuosius taupymo produktus, atidėtu palūkanų mokėjimu grindžiamas paskolas]

7. (Kai taikoma) Paaiškinamoji grąžinimo įmokų lentelė

Šioje lentelėje nurodytos įmokos, kurias reikės mokėti kas [periodiškumas].

Šios dalinės įmokos (skiltis [atitinkamas Nr.]) yra mokėtinų palūkanų suma (skiltis [atitinkamas Nr.]), kai taikoma, sumokėta pagrindinė paskolos suma (skiltis [atitinkamas Nr.]) ir, kai taikoma, kitos išlaidos (skiltis [atitinkamas Nr.]). (Kai taikoma) Kitoje išlaidų skiltyje nurodytos išlaidos yra susijusios su [išlaidų sąrašas]. Negrąžinta pagrindinė paskolos suma (skiltis [atitinkamas Nr.]) – likusi negrąžinta paskolos dalis po kiekvienos dalinės įmokos.

[Lentelė]

8. Papildomos pareigos

Kad galėtų pasinaudoti šiame dokumente apibūdintomis skolinimo sąlygomis, paskolos gavėjas privalo vykdyti šias pareigas.

[Pareigos]

(Kai taikoma) Atkreipkite dėmesį į tai, kad nevykdant šių pareigų šiame dokumente apibūdintos skolinimo sąlygos (įskaitant palūkanų normą) gali keistis.

(Kai taikoma) Prašome atkreipti dėmesį į tai, kokios galimos pasekmės, jei vėlesniame etape nebeteikiamos tam tikros su paskola susijusios papildomos paslaugos:

[Pasekmės]

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

9. Išankstinis grąžinimas

Turite galimybę šią paskolą, visą arba dalimis, grąžinti anksčiau.

(Kai taikoma) [Sąlygos]

(Kai taikoma) Sutarties pabaigos mokestis: [įrašyti sumą arba, jei neįmanoma, nurodyti skaičiavimo metodą]

(Kai taikoma) Jeigu nuspręstumėte šią paskolą grąžinti anksčiau, prašome susisiekti su mumis, kad sužinotumėte konkretų sutarties pabaigos mokestį, galiojantį tuo metu.

10. Lanksčios sutarčių ypatybės

(Kai taikoma) [Informacija apie perkeliamumą (subrogaciją)] Jūs galite perleisti paskolą kitam [skolintojui] [arba] [turtui]. [Įrašyti sąlygas]

(Kai taikoma) Jūs galite perleisti paskolą kitam [skolintojui] [arba] [turtui].

(Kai taikoma) Papildomi ypatumai: [įrašyti B dalyje išvardytų papildomų ypatumų paaiškinimą ir (neprivaloma) kitų skolininko siūlomų, į kredito sutartį įtraukiamų ypatumų, nepamintų ankstesniuose skirsniuose, paaiškinimą].

11. Kitos skolininko teisės

(Kai taikoma) Nuo [apsvarstymo laikotarpio pradžios laikas] Jūs galite [apsvarstymo laikotarpio trukmė] svarstyti, ar priimti atsakomybę imti šią paskolą. (Kai taikoma) Kai iš skolintojo gaunate kredito sutartį, galite jos nepriimti iki [apsvarstymo laikotarpio trukmė].

(Kai taikoma) Po [laikas, kai prasideda sutarties atsisakymo laikotarpis] [sutarties atsisakymo laikotarpio ilgis] galite pasinaudoti savo teise atsisakyti sutarties. [sąlygos] [įrašyti procedūrą]

(Kai taikoma) Jeigu per tą laikotarpį perkate arba parduodate turtą, susijusį su šia kredito sutartimi, galite netekti savo teisės atsisakyti sutarties.

(Kai taikoma) Jeigu nuspręstumėte pasinaudoti teise atsisakyti [kredito sutarties], prašom patikslinti, ar jums tebebus privalomos Jūsų kitos su paskola susijusios pareigos [įskaitant [8 skirsnyje nurodytas] su paskola susijusias papildomas paslaugas].

12. Skundai

Jeigu turite skundą, prašom kreiptis į [nurodyti vidaus kontaktinį centrą ir informacijos apie procedūrą teikėją].

(Kai taikoma) Ilgiausia skundo nagrinėjimo trukmė [trukmė]

(Kai taikoma) [Jeigu Jūsų netenkina mūsų pasiūlytas skundo sprendimo būdas,] galite taip pat kreiptis į: [įrašyti išorės įstaigos, į kurią galima kreiptis neteisminio ginčų sprendimo ir teisių gynimo klausimais, pavadinimą] (kai taikoma) arba galite kreiptis į FIN-NET informacijos apie atitinkamą įstaigą Jūsų šalyje.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

13. Pasekmės paskolos gavėjui su paskola susijusių įsipareigojimų nevykdymo atveju

[[Įsipareigojimų nevykdymo rūšys]

[Finansinės ir (arba) teisinės pasekmės]

Jeigu Jums kiltų sunkumų mokant [periodines] įmokas, nedelsdami su mumis susisiekitė, kad ieškotume galimų sprendimų.

(Kai taikoma) Jeigu nemokėsite įmokų, kraštutiniu atveju jūsų namai gali būti perimti.

(Kai taikoma) 14. Papildoma informacija ■

(Kai taikoma) [Nurodoma kredito sutarčiai taikoma teisė].

(Jeigu skolintojas ketina naudoti kitą nei ESIL kalbą) Informacija ir sutarties sąlygos bus išdėstytos [kalba]. Kredito sutarties galiojimo laikotarpiu, jums sutikus, mes ketiname siųsti pranešimus [kalba/kalbomis].

[Įrašyti pareiškimą dėl teisės atitinkamai gauti kredito sutarties projektą arba pasiūlymą jį pateikti.]

15. Priežiūros institucija

Skolintoją prižiūri [priežiūros institucijos (-ų) pavadinimas (-ai) ir interneto svetainės adresas (-ai)]

(Kai taikoma) Šį kredito tarpininką prižiūri [priežiūros institucijos pavadinimas ir interneto svetainės adresas].

B DALIS

ESIL pildymo instrukcijos

Pildant ESIL laikomasi *bent* šių instrukcijų. *Vis dėlto valstybės narės gali patikslinti ar nustatyti išsamesnes ESIL pildymo instrukcijas.*

Skirsnis „Įvadas“

- 1) Galiojimo data yra tinkamai paryškinaama. Šiame skirsnyje „galiojimo data“ reiškia laikotarpį, per kurį ESIL pateikta informacija pvz., skolinimosi norma, liks nepakeista ir taikoma, jei kreditorius nuspręstų per šį laikotarpį suteikti kreditą. Tais atvejais, kai taikoma skolinimosi norma ir kitos išlaidos priklauso nuo pagrindinių obligacijų pardavimo rezultatų, skolinimosi norma ir kitos išlaidos gali skirtis nuo nurodytųjų. Tik tokiomis aplinkybėmis yra nurodoma, kad galiojimo data nebegalioja skolinimosi normai ir kitoms išlaidoms pridėdant žodžius: „išskyrus palūkanų normą ir kitas išlaidas“.

„1 skirsnis. Skolintojas“

- 1) ■ Kreditoriaus pavadinimas, telefono numeris ir geografinis adresas yra *kontaktinė informacija, kurią vartotojas gali naudoti būsimam susirašinėjimui.*
- 2) Neprivaloma nurodyti *e. pašto adreso, fakso numerio, interneto svetainės adreso ir kontaktinio asmens/centro.*
- 3) Pagal Direktyvos 2002/65/EB 3 straipsnį, jei siūlomas nuotolinis sandoris, kreditorius nurodo, kai taikoma, *vartotojo gyvenamosios vietos valstybėje narėje įsisteigusio savo atstovo pavadinimą ir geografinį adresą. Nurodyti kredito teikėjo atstovo telefono numerį, e. pašto adresą ir tinklalapio adresą nėra privaloma.*

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- 4) Jeigu 2 skirsnis netaikomas, kreditorius, naudodamas A dalyje pateiktą formuluotę, informuoja vartotoją, ar teikiamos konsultacinės paslaugos ir kokių pagrindų jos teikiamos.

(Kai taikoma) „2 skirsnis. Kredito tarpininkas“

Jeigu kredito tarpininkas vartotojui teikia informaciją apie produktą, tas tarpininkas pateikia ir šią informaciją:

- 1) Kredito tarpininko pavadinimas, telefono numeris ir geografinis adresas – kontaktinė informacija, kurią vartotojas gali naudoti būsimam susirašinėjimui.
- 2) Neprivaloma nurodyti e. pašto adreso, fakso numerio, interneto svetainės adreso ir kontaktinio asmens/centro.
- 3) Kreditoriaus tarpininkas, naudodamas A dalyje pateiktas formuluotes, informuoja vartotoją, ar teikiamos konsultacinės paslaugos ir kokių pagrindų jos yra teikiamos.
- 4) Paaiškinimas, kaip mokamas atlyginimas kredito tarpininkui. Jeigu gaunami komisiniai iš kreditoriaus, tai yra suma ir, kai skiriasi nuo 1 skirsnyje nurodyto pavadinimo, nurodomas kreditoriaus pavadinimas.

„3 skirsnis. Pagrindiniai paskolos ypatumai“

- 1) Šiame skirsnyje aiškiai paaiškinami pagrindiniai kredito ypatumai, be kita ko, vertė ir valiuta ir galima rizika, susijusi su skolinimosi norma, įskaitant kreditus, nurodytus 8 punkte, ir amortizavimo struktūrą.
- 2) Jeigu kredito valiuta skiriasi nuo vartotojo nacionalinės valiutos, kreditorius nurodo, kad vartotojui bus reguliariai teikiami įspėjimai bent kai valiutos kursas pakis daugiau nei 20 %, kai taikoma, nurodoma teisė konvertuoti kredito sutarties valiutą arba vartotojo galimybė iš naujo derėtis dėl vartotojui nustatytų sąlygų ir kitų nuostatų, kad būtų sumažintas valiutos kurso poveikis šioms sąlygoms ir nuostatoms. Kai kredito sutartyje yra nuostata dėl valiutos kurso rizikos ribojimo, kreditorius nurodo didžiausią sumą, kurią vartotojas turi grąžinti. Kai kredito sutartyje nėra nuostatos dėl valiutos kurso rizikos, kylančios vartotojui, kai valiutos kurso pokytis yra mažesnis nei 20 % ribojimo, kreditorius kaip pavyzdį nurodo, kokį poveikį kredito vertei turės vartotojo nacionalinės valiutos vertės sumažėjimas 20 % kredito valiutos atžvilgiu.
- 3) Kredito trukmė **išreiškiamą** metais arba mėnesiais, atsižvelgiant į tai, kas tinkamiausia. Tais atvejais, kai kredito trukmė sutarties **galiojimo laikotarpiu** gali keistis, kreditorius paaiškina, kada ir kokiomis sąlygomis taip gali atsitikti. **Jei kreditas yra neterminuotas, pavyzdžiui, užtikrintosios kredito kortelės atveju, kreditorius tai aiškiai nurodo.**
- 4) **Aiškiai nurodoma kredito rūšis (pvz., kreditas, būsto paskola, užtikrintoji kredito kortelė).** Kredito rūšies aprašyme aiškiai nurodoma, kaip grąžinama pagrindinė paskolos suma ir palūkanos per kredito sutarties galiojimo laikotarpį (t. y. **amortizavimo struktūra**), **aiškiai nurodant, ar kredito sutartis pagrįsta pagrindinės paskolos sumos grąžinimu ar vien palūkanų mokėjimu, ar apima abu būdus.**
- 5) **Jeigu kredito sutarties galiojimo laikotarpiu ar laikotarpio dalį mokamos tik palūkanos, tai turi būti aiškiai nurodyta šio skirsnio pabaigoje, naudojant A dalyje pateiktas formuluotes.**
- 6) Šiame skirsnyje paaiškinama, ar **kredito palūkanų** norma yra fiksuotoji, ar kintamoji, ir, kai taikoma, laikotarpiai, per kuriuos ji liks fiksuotoji; vėlesnių koregavimų periodiškumas ir ar yra skolinimosi normos dydžio kintamumo ribos, pvz., viršutinės arba apatinės.

Paaiškinama formulė, kuri naudojama koreguojant kredito **palūkanų normą ir skirtingas jos sudedamąsias dalis (pvz., orientacinę normą, palūkanų normų skirtumą)**. Kreditorius nurodo, **pvz., pateikdamas interneto svetainės adresą**, kur galima gauti daugiau informacijos apie formulėje naudojamus indeksus ir normas, **pvz., EURIBOR arba centrinio banko orientacinę normą.**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- 7) *Jeigu skirtingomis aplinkybėmis taikomos skirtingos kredito palūkanų normos, pateikiama informacija apie visas taikomas normas.*
- 8) „Visa grąžintina suma“ *atitinka bendrą vartotojo mokamą sumą. Ji nurodoma kaip suma, gauta prie kredito sumos pridėdant bendrą kredito kainą vartotojui. Jei kredito palūkanų norma sutarties trukmei nėra fiksuotoji, pabrėžiama, kad ši suma yra paaiškinamoji ir gali keistis, ypač atsižvelgiant į kredito palūkanų normos pokyčius.*
- 9) *Jei kreditas bus užtikrintas turto hipoteka, kita panašia garantija arba su nekilnojamoju turtu susijusia teise, kreditorius į tai atkreipia vartotojo dėmesį. Kai taikoma, kreditorius nurodo, kokia yra numanoma nekilnojamojo turto ar kitos garantijos, naudojamos šiam informacijos lapui parengti, vertė.*
- 10) *Kai taikoma, kreditorius nurodo arba:*
 - a) „*didžiausią* galimą paskolos sumą pagal turto vertę“ *nurodydamas* paskolos ir vertės santykį. Be šio santykio taip pat absoliučiąja verte pateikiamas didžiausios sumos, kurią galima pasiskolinti pagal konkrečią turto vertę, pavyzdys; *arba*
 - b) „*kreditoriaus reikalaujamą mažiausią turto vertę pavyzdyje nurodytai sumai pasiskolinti*“.
- 11) *Jeigu kreditai yra sudėtiniai (pvz., vienu metu dalis su fiksuotosiomis, dalis su kintamosiomis palūkanų normomis), šis faktas nurodomas nurodant kredito rūšį ir apie kiekvieną kredito dalį pateikiama reikiama informacija.*

„4 skirsnis. Palūkanų norma ir kitos išlaidos“

- 1) Nuoroda į „*palūkanų normą*“ yra nuoroda į kredito palūkanų normą ar normas.
- 2) Skolinimosi norma nurodoma kaip procentinė vertė. Jeigu skolinimosi norma yra kintamoji ir pagrįsta orientacine norma, kreditorius gali nurodyti skolinimosi normą, nurodydamas orientacinę normą ir kreditoriaus palūkanų normų skirtumo procentinį dydį. Tačiau kreditorius nurodo orientacinės normos vertę, galiojančią ESIL pateikimo dieną.

Kai skolinimosi norma yra kintamoji, informacija apima: a) prielaidas, naudojamos apskaičiuojant BKKMN; b) jei tinkama, taikomas viršutines ir žemutines ribas; ir c) įspėjimą, kad kintamumas gali daryti poveikį faktiniam BKKMN lygiui. Siekiant atkreipti vartotojo dėmesį įspėjimo tekstas pateikiamas didesniu šriftu ir turi būti aiškiai matomas pagrindiniame ESIL tekste. Kartu su šiuo įspėjimu turėtų būti pateiktas BKKMN paaiškinamasis pavyzdys. Kai kredito palūkanų normai nustatyta viršutinė riba, pavyzdyje daroma prielaida, kad kredito palūkanų riba atsiradus pirmai galimybei padidėja iki aukščiausio lygio, kaip nustatyta kredito sutartyje. Jeigu aukščiausia riba nenustatyta, pavyzdyje paaiškinama BKKMN esant didžiausiai kredito palūkanų normai bent per pastaruosius 20 metų, arba, jeigu turima pagrindžiančių duomenų apie trumpesnį nei 20 metų laikotarpio kredito palūkanų normos apskaičiavimą – per ilgiausią laikotarpį, apie kurį turima duomenų, remiantis išorinės orientacinės normos, naudojamos, kai taikoma, apskaičiuojant palūkanų normą, didžiausia verte arba, jeigu kreditorius nenaudoja išorinės orientacinės normos, kompetentingos institucijos ar EBI nustatytos atskaitinės normos didžiausia verte. Tokie reikalavimai netaikomi kredito sutartims, pagal kurias kredito palūkanų norma yra fiksuota konkrety pradinį kelių metų laikotarpį, o vėliau kreditoriaus ir vartotojo derybų pagrindu gali būti nustatyta fiksuota palūkanų norma tolesniam laikotarpiui. Kredito sutarčių, pagal kurias kredito palūkanų norma yra fiksuota konkrety pradinį kelių metų laikotarpį, o vėliau kreditoriaus ir vartotojo derybų pagrindu gali būti nustatyta fiksuota palūkanų norma tolesniam laikotarpiui, atveju informacija apima įspėjimą, kad BKKMN yra apskaičiuojama remiantis pradinio laikotarpio kredito palūkanų norma. Su įspėjimu pateikiama papildoma paaiškinamoji BKKMN, apskaičiuota pagal 17 straipsnio 4 dalį. Jeigu kreditai yra sudėtiniai (pvz., vienu metu dalis su fiksuotosiomis, dalis su kintamosiomis palūkanų normomis), ši informacija pateikiama apie kiekvieną kredito dalį.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- 3) skirsnyje „kitos BKKMN dalys“ išvardijamos visos kitos į BKKMN įtrauktos išlaidos, įskaitant vienkartinės išlaidas, pavyzdžiui, administravimo mokesčius, reguliarias išlaidas, pavyzdžiui, metinius administravimo mokesčius. Kreditorius išvardija visas išlaidas pagal kategorijas (vienkartinės išlaidos; išlaidos, mokamos reguliariai ir įtrauktos į dalines įmokas; išlaidos, mokamos reguliariai, tačiau neįtrauktos į dalines įmokas), nurodydamas jų sumą, kam jas reikia sumokėti ir kada. Tai neturi apimti išlaidų, patirtų dėl sutartinių įsipareigojimų nesilaikymo. Jei suma nėra žinoma, kreditorius, jei įmanoma, nurodo sumą, o jei neįmanoma, nurodo, kaip suma bus apskaičiuojama, ir patikslina, kad pateikta suma yra tik orientacinė. Jeigu tam tikros išlaidos nėra įtrauktos į BKKMN dėl to, kad jos nežinomos kreditoriui, tai aiškiai nurodoma.

Jeigu vartotojas pranešė kreditoriui apie vieną ar daugiau jo pageidaujamo kredito aspektų, pavyzdžiui, kredito sutarties trukmę ir bendrą kredito sumą, kreditorius, jei įmanoma, įtraukia tuos aspektus; jeigu kredito sutartyje numatomi skirtingi lėšų išmokėjimo būdai su skirtingais mokesčiais ar kredito palūkanų normomis, ir kreditorius remiasi I priedo II dalyje pateiktomis prielaidomis, jis nurodo, kad dėl kitų lėšų išmokėjimo mechanizmų šios rūšies kredito sutartyje BKKMN gali padidėti. Jeigu BKKMN apskaičiuoti naudojamos lėšų išmokėjimui taikomos sąlygos, kreditorius aiškiai nurodo mokesčius, susijusius su kitais lėšų išmokėjimo mechanizmais, kurie nebūtinai yra tokie patys, kaip BKKMN apskaičiuoti naudojami mechanizmai.

- 4) Jeigu už hipotekos registravimą turi būti mokamas mokestis arba pateikiama panašios vertės garantija, tas faktas nurodomas šiame skirsnyje kartu nurodant sumą, jei žinoma, arba, jeigu tai neįmanoma, nurodant sumos apskaičiavimo pagrindą. Jeigu mokesčiai žinomi ir įtraukti į BKKMN, esamas mokestis ir suma nurodomi skiltyje „Vienkartinės išlaidos“. Jeigu mokesčiai kreditoriui nežinomi ir todėl neįtraukti į BKKMN, esamas mokestis aiškiai nurodomas išlaidų, kurios nežinomos kreditoriui, sąraše. Bet kuriuo atveju atitinkamose dalyse naudojamos A dalyje nurodytos standartinės formulės.

„5 skirsnis. Įmokų periodiškumas ir skaičius“

- 1) Jei įmokos **mokamos** reguliariai, nurodomas įmokų periodiškumas (pvz., kas mėnesį). Jei įmokos bus mokamos nereguliariai, tai aiškiai paaiškinama vartotojui.
- 2) Nurodomas per visą kredito sutarties trukmę sumokamų įmokų skaičius.

„6 skirsnis. Kiekvienos dalinės įmokos suma“

- 1) Kredito valiuta **ir dalinių įmokų valiuta** aiškiai nurodomos.
- 2) Jei dalinių įmokų suma kredito sutarties galiojimo laikotarpiu gali keistis, kreditorius nurodo laikotarpį, per kurį pradinė dalinės įmokos suma **nesikeis**, taip pat kada ir kaip dažnai po to ji keisis.
- 3) Jeigu **kredito sutarties galiojimo laikotarpiu ar dalį laikotarpio mokamos tik palūkanos**, tai turi būti aiškiai nurodyta šio skirsnio pabaigoje, naudojant A dalyje pateiktas formules.

Jeigu tam, kad būtų suteikta hipoteka ar kitu panašiu turtu užtikrintas kreditas, pagal kurio sutartį mokamos tik palūkanos, yra nustatytas reikalavimas vartotojui įsigyti susietąjį taupymo produktą, nurodoma pagal šį produktą mokėtinų įmokų suma ir periodiškumas.

- 4) Kai skolinimosi norma yra kintamoji, informacijoje pateikiama pareiškimas nurodant šį faktą, naudojant A dalyje pateiktas formules, ir pateikiamas didžiausios dalinės įmokos sumos pavyzdys. Kai nustatyta viršutinė riba, pavyzdyje pateikiama iki viršutinės ribos padidėjusios skolinimosi normos dydžiu pagrįsta dalinių įmokų suma. Kai viršutinės ribos nėra, blogiausio atvejo scenarijuje nurodomas dalinių įmokų lygis pagal aukščiausių kredito palūkanų normos lygį per pastaruosius 20 metų, arba, jeigu turima pagrindžiančių duomenų apie trumpesnį nei 20 metų laikotarpio kredito palūkanų normos apskaičiavimą – per ilgiausią laikotarpį, apie kurį turima tokių duomenų, remiantis išorinės orientacinės normos, naudojamos, kai taikoma, apskaičiuojant palūkanų normą, didžiausia verte arba, jeigu kreditorius nenaudoja išorinės orientacinės normos, kompetentingos institucijos ar EBI nustatytos atskaitinės normos didžiausia verte. Tokie reikalavimai pateikti paaiškinamąjį pavyzdį netaikomi kredito sutartims, pagal kurias kredito palūkanų norma yra fiksuota konkrečiam pradiniam kelių metų laikotarpiui, o vėliau kreditoriaus ir vartotojo derybų pagrindu gali būti nustatyta fiksuotoji palūkanų norma tolesniam laikotarpiui. Jeigu kreditai yra sudėtiniai (pvz., vienu metu dalis su fiksuotomis, dalis su kintamosiomis palūkanų normomis), ši informacija pateikiama apie kiekvieną kredito dalį ir bendrai.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- 5) (Kai taikoma) Kai kredito valiuta yra kita nei vartotojo nacionalinė valiuta arba kreditas indeksuojamas pagal kitą valiutą, nei vartotojo nacionalinė valiuta, kreditorius, naudodamas A dalyje pateiktas formuluotes, pateikia ir pavyzdį skaičiais, kuriuo aiškiai parodoma, kokią poveikį atitinkamo valiutos kurso pokyčiai gali turėti dalinių įmokų dydžiui. **Tas pavyzdys pagrindžiamas vartotojo nacionalinės valiutos vertės 20 % sumažėjimu, pateikiant gerai matomą pareiškimą, kad dalinės įmokos galėtų padidėti daugiau, nei tame pavyzdyje nurodyta suma. Kai nustatoma viršutinė riba, kuria tas padidėjimas ribojamas, kad neviršytų 20 %, tuomet nurodomos didžiausio dydžio įmokos vartotojo valiuta, o pareiškimas, kad dalinės įmokos gali padidėti dar daugiau, nepateikiamas.**
- 6) **Kai kreditas visiškai ar iš dalies yra kintamosios palūkanų normos kreditas ir taikomas 3 punktas, pateikiamas 5 punkte nurodytas pavyzdys remiantis 1 punkte nurodyta dalinės įmokos suma.**
- 7) Kai dalinių įmokų mokėjimui naudojama valiuta yra kita nei kredito valiuta **arba jeigu kiekvienos dalinės įmokos suma, išreikšta vartotojo nacionaline valiuta, priklauso nuo atitinkamos sumos kita valiuta, šiame skirsnyje nurodoma data, kada apskaičiuojamas taikytinas valiutos kursas ir nurodomas arba valiutos kursas, arba pagrindas, kuriuo remiantis jis bus apskaičiuotas ir jo patikslinimo periodiškumas. Kai taikoma, tokioje nuorodoje pateikiamas institucijos, kuri skelbia valiutos kursą, pavadinimas.**
- 8) **Kai kreditas yra atidėtu palūkanų mokėjimu grindžiamas kreditas, pagal kurį mokėtinos palūkanos nėra visiškai grąžinamos dalinėmis įmokomis, o pridėdamos prie likusios bendros sumos, pateikiamas paaiškinimas: kaip ir kada atidėtos palūkanos pridėdamos prie kredito kaip grynujų pinigų suma; ir ką tai reiškia vartotojui negrąžintos skolos atžvilgiu.**

„7 skirsnis. Paaiškinamoji grąžinimo įmokų lentelė“

- 1) **Šis skirsnis įtraukiamas, jeigu kreditas yra atidėtu palūkanų mokėjimu grindžiamas kreditas, pagal kurį mokėtinos palūkanos nėra visiškai grąžinamos dalinėmis įmokomis, o pridėdamos prie bendros negrąžintos kredito sumos, arba pagal kurią kredito sutarties galiojimo kredito palūkanų norma yra nustatoma visai kredito sutarties trukmei. Valstybės narės gali nustatyti, kad kitais atvejais privaloma pateikti paaiškinamąją amortizavimo lentelę.**

Kai vartotojas turi teisę gauti koreguotą amortizavimo lentelę, tai nurodoma kartu pateikiant sąlygas, kuriomis vartotojas gali naudotis šia teise.

- 2) **Valstybės narės gali reikalauti, kad tais atvejais, kai skolinimosi norma kredito sutarties galiojimo laikotarpiu gali kisti, kreditorius nurodytų, kokią laikotarpį ši pradinė skolinimosi norma liks nepakitusi.**
- 3) Šiame skirsnyje pateikiamoje lentelėje turi būti šios skiltys: „grąžinimo grafikas“ (pvz., 1 mėnuo, 2 mėnuo, 3 mėnuo), „dalinės įmokos suma“, „palūkanos vienai daliai įmokai“, „kitos į dalinę įmoką įtrauktos išlaidos“ (kai taikoma), „dalinė įmoka grąžinta pagrindinė paskolos suma“ ir „negrąžinta pagrindinė paskolos suma po kiekvienos dalinės įmokos“.
- 4) Informacija dėl pirmųjų paskolos grąžinimo metų pateikiama pagal kiekvieną dalinę įmoką ir tarpinė suma nurodoma kiekvienoje skiltyje tų pirmųjų metų pabaigoje. Dėl tolesnių metų smulkesnę informaciją galima pateikti už kiekvienių metų. Lentelės pabaigoje pateikiama eilutė „Iš viso“, kurioje kiekvienoje skiltyje nurodoma bendra suma. Aiškiai nurodoma ir tiksliai kaip tokia formuluojama vartotojo mokėtina bendra **kredito kaina** (t.y. bendra suma skiltyje „dalinės įmokos suma“).
- 5) Jei skolinimosi norma gali būti koreguojama ir dalinės įmokos suma po kiekvieno koregavimo nėra žinoma, kreditorius amortizavimo lentelėje gali nurodyti tą pačią dalinės įmokos sumą visu kredito suteikimo laikotarpiu. Tokiu atveju kreditorius vartotojo dėmesį į tai atkreipia vizualiai atskirdamas žinomas ir numanomas sumas (pvz., skirtingu šriftu, rėmeliuose arba naudojant kitos spalvos foną). Be to, aiškiai įskaitomu tekstu paaiškinama, kuriais laikotarpiais lentelėje pateiktos sumos gali keistis ir kodėl.

„8 skirsnis. Papildomos pareigos“

- 1) Kreditorius šiame skirsnyje daro nuorodą į tokias **pareigas**, kaip antai pareiga apdrausti nekilnojamąjį turtą, įsigyti gyvybės draudimą, pareiga, kad **darbo užmokestis būtų pervedamas į kreditoriaus sąskaitą**, arba pirkti kitą produktą ar paslaugą. Kreditorius nurodo, kieno atžvilgiu ir iki kada reikia įvykdyti kiekvieną pareigą.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- 2) Kreditorius nurodo pareigos trukmę, pvz., iki kredito sutarties pabaigos. Kreditorius kiekvienos pareigos atžvilgiu tiksliai nurodo, kokias į BKKMN neįtrauktas išlaidas vartotojas turi padengti.
- 3) Kreditorius nurodo, ar vartotojui privaloma naudotis papildomomis paslaugomis, kad gautų kreditą nurodytomis sąlygomis, ir jeigu privaloma, ar vartotojas privalo jas pirkti iš kreditoriaus pageidaujamo paslaugų teikėjo, ar jas galima pirkti iš vartotojo pasirinkto teikėjo. Jeigu tokia galimybė priklauso nuo to, ar papildomos paslaugos atitinka tam tikrus būtiniausias reikalavimus, šie reikalavimai aprašomi šiame skirsnyje.

Jeigu kredito sutartis grupuojama su kitais produktais, kreditorius nurodo svarbiausias šių kitų produktų ypatybes ir aiškiai nurodo, ar vartotojas turi teisę nutraukti kredito sutartį arba susietus produktus atskirai, tokio nutraukimo sąlygas ir pasekmes ir, kai taikoma, galimas papildomų paslaugų, kurių reikalaujama pagal kredito sutartį, nutraukimo pasekmes.

„9 skirsnis. Išankstinis grąžinimas“

- 1) Kreditorius nurodo, kokiomis sąlygomis vartotojas gali **anksčiau laiko grąžinti visą kreditą ar jo dalį**.
- 2) Skirsnyje dėl sutarties pabaigos mokesčio kreditorius atkreipia vartotojo dėmesį į sutarties pabaigos mokesť arba kitas išlaidas, kurias reikia padengti išankstinio grąžinimo atveju, kad būtų kompensuojamos išlaidos kreditoriui ir, jei įmanoma, nurodyti jų sumą. Jeigu kompensavimo suma priklausytų nuo kelių veiksnių, pavyzdžiui, grąžintos sumos arba išankstinio grąžinimo metu galiojančios palūkanų normos, kreditorius nurodo, kaip bus apskaičiuojama kompensacija, ir nurodo maksimalų galimą tokio mokesčio dydį arba, jei tai neįmanoma, pateikia paaiškinamąjį pavyzdį, kad parodytų vartotojui kompensacijos lygį įvairių scenarijų atveju.

„10 skirsnis. Lanksčios sutarčių ypatybės“

- 1) Kai taikoma, kreditorius paaiškina kredito perleidimo kitam kreditoriui ar nekilnojamajam turtui galimybę ir sąlygas.
- 2) (Kai taikoma) Papildomos ypatybės: jeigu produktui būdinga bent viena iš 5 punkte išvardytų ypatybių, šiame skirsnyje turi būti išvardytos šios ypatybės ir pateiktas trumpas paaiškinimas: aplinkybių, kuriomis vartotojas gali naudotis ypatybe; su ypatybe siejamų sąlygų; ar tai, kad ypatybė yra hipoteka ar panašia garantija užtikrinto kredito dalis, reiškia, kad vartotojas netenka įstatymu nustatytos ar kitos apsaugos, paprastai siejamos su ypatybe; kuri įmonė siūlo ypatybę (jei ne kreditorius).
- 3) Jei ypatybėje numatytas papildomas kreditas, šiame skirsnyje vartotojui turi būti paaiškinta: bendra kredito suma (įskaitant hipoteka arba panašia garantija užtikrintą kreditą); ar papildomas kreditas yra užtikrintas; kokios yra atitinkamos skolinimosi normos; ir ar jis reglamentuojamas. Tokia papildoma kredito suma yra arba įtraukiama į pradinį kreditingumo vertinimą, arba, jeigu neįtraukiama, šiame skirsnyje aiškiai nurodoma, kad papildomos sumos suteikimas priklauso nuo vartotojo galimybių grąžinti kreditą papildomo įvertinimo rezultato.
- 4) Jei ypatybė susijusi su taupymo priemone, turi būti paaiškinta atitinkama palūkanų norma.
- 5) Galimos papildomos ypatybės yra: „permokos/nepriemokos“ [mokama daugiau arba mažiau, nei įprastai pagal amortizavimo struktūrą reikalaujama dalinė įmoka]; „paskolos grąžinimo sustabdymas“ [laikotarpiai, kai iš vartotojo nereikalaujama įmoku]; „atgalinis skolinimas“ [galimybė vartotojui vėl skolintis lėšas, kurios jau buvo išmokėtos ir grąžintos]; „papildomas skolinimasis nereikalaujant naujo patvirtinimo“; „papildomas užtikrintas arba neužtikrintas skolinimasis“ [pagal 3 punktą]; „kredito kortelė“; „susieta einamoji sąskaita“ ir „susieta taupomoji sąskaita“.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- 6) **Kreditorius gali įtraukti kitas, pirmesniuose skirsniuose nepaminėtas ypatybes, kurias kreditorius siūlo su kredito sutartimi.**

„11 skirsnis. *Kitos skolininko teisės*“

- 1) **Kreditorius paaiškina** teisę (-es), pvz., sutarties atsisakymo **ar apsvarstymo ir, kai taikoma, kitas esamas teises, kaip antai perkeliamumo (įskaitant subrogaciją)**, nurodo konkrečias sąlygas, taikomas šiai (-oms) teisei (-ėms), procedūrą, kurios vartotojas turės laikytis, kad ja (**jomis**) pasinaudotų, *inter alia*, adresą, kuriuo reikia siųsti pranešimą dėl sutarties atsisakymo, ir atitinkamus mokesčius (kai taikoma).
- 2) **Jeigu vartotojui nustatomas apsvarstymo laikotarpis ar taikoma teisė atsisakyti sutarties, tai aiškiai nurodoma.**
- 3) Pagal Direktyvos 2002/65/EB 3 straipsnį, kai siūlomas nuotolinis sandoris, vartotojas informuojamas apie tai, kad galioja arba negalioja teisė atsisakyti sutarties.

„12 skirsnis. *Skundai*“

- 1) **Šiame skirsnyje nurodomas vidaus kontaktinis centras [atitinkamo skyriaus pavadinimas] ir susisiekti su juo skundo pateikimo tikslu būdas [geografinis adresas] arba [telefono numeris] arba [kontaktinis asmuo:] [kontaktiniai duomenys] ir saitas į atitinkamame interneto svetainės tinklalapyje pateiktą skundų nagrinėjimo procedūrą ar panašų informacijos šaltinį.**
- 2) **Jame nurodomas atitinkamos išorės įstaigos, į kurią galima kreiptis neteisminio ginčų sprendimo ir teisių gynimo klausimais, pavadinimas, o jeigu kreiptis į tą įstaigą galima su sąlyga, kad pirmiausia pasinaudojama vidaus skundų nagrinėjimo procedūra, tai nurodoma naudojant A dalyje pateiktas formuluotes.**
- 3) **Jeigu kredito sutartis sudaroma su vartotoju, kuris nuolat gyvena kitoje valstybėje narėje, kreditorius turi informuoti apie FIN-NET (http://ec.europa.eu/internal_market/fin-net/).**

„13 skirsnis.

Su kreditu susijusių įsipareigojimų nevykdymas:

pasekmės skolininkui“

- 1) Kai vartotojo įsipareigojimų, susijusių su kreditu, nesilaikymas gali turėti finansinių ar teisinių pasekmių vartotojui, šiame skirsnyje kreditorius apibūdina **pagrindinius** skirtingus atvejus (pvz., mokėjimo vėlavimas ir (arba) įsipareigojimų neįvykdymas, 8 skirsnyje „Papildomos pareigos“ nustatytų pareigų nevykdymas) **ir nurodo, kur galima gauti daugiau informacijos.**
- 2) Kiekvienu šių atvejų kreditorius aiškia, **lengvai** suprantama kalba nurodo sankcijas ar pasekmes, kurios gali atsirasti. Informacija apie rimtas pasekmes **turi** būti paryškinta.
- 3) **Kai vartotojui nevykdant įsipareigojimų kreditui užtikrinti naudojamas nekilnojamas turtas gali būti gražinamas arba perduodamas kreditoriui, šiame skirsnyje pateikiamas šį faktą nurodantis pareiškimas, naudojant A dalyje pateiktas formuluotes.**

„14 skirsnis. Papildoma informacija“

- 1) Nuotolinės prekybos atveju šiame skirsnyje pateikiamos **visos** nuostatos, kuriomis nurodoma kredito sutarčiai taikoma teisė arba kompetentingas teismas.
- 2) **Jeigu kreditorius kredito sutarties galiojimo laikotarpiu pranešimus vartotojui ketina siųsti kita kalba, nei ESIL kalba, šis faktas yra nurodomas ir nurodoma, kokia kalba bus naudojama pranešimams. Tai nedaro poveikio Direktyvos 2002/65/EB 3 straipsnio 1 dalies 3 punkto g papunkčiui.**

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

- 3) Kreditorius arba kredito tarpininkas nurodo vartotojo teisę, kad jam būtų pateiktas kredito sutarties projekto egzempliorius ar atitinkamai pasiūlyta jį pateikti bent tada, kai pateikiamas kreditorių įpareigojantis pasiūlymas.

„15 skirsnis. Priežiūros institucija“

- 1) Nurodoma atitinkama priežiūros skolinimo ikisutartiniu laikotarpiu institucija ar institucijos.

III PRIEDAS

Būtiniausi žinių ir gebėjimų reikalavimai

1. 9 straipsnyje nurodyti būtiniausi žinių ir gebėjimų reikalavimai kreditorių, kredito tarpininkų ir paskirtųjų atstovų darbuotojams ir asmenims, dalyvaujantiems kredito tarpininkų ar paskirtųjų atstovų, nurodytų 29 straipsnio 2 dalies c punkte ir 31 straipsnio 2 dalyje, valdyme, turi apimti bent:

- a) tinkamas žinias apie kredito produktus, kuriems taikomas 3 straipsnis, ir papildomas paslaugas, kurios paprastai siūlomos su tais produktais;
- b) tinkamą su vartotojams skirtomis kredito sutartimis susijusių įstatymų išmanymą, visų pirma vartotojų apsaugos srityje;
- c) tinkamas žinias apie nekilnojamojo turto įsigijimo procesą ir jo supratimą;
- d) tinkamas žinias apie garantijos įvertinimą;
- e) tinkamas žinias apie žemės registrų tvarkymą ir veikimą;
- f) tinkamas žinias apie rinkas atitinkamoje valstybėje narėje;
- g) deramą verslo etikos standartų supratimą;
- h) tinkamas žinias apie vartotojo kreditingumo vertinimo procesą arba, kai taikoma, gebėjimus vartotojų kreditingumo vertinimo srityje;
- i) deramą gebėjimų finansų ir ekonomikos srityse lygį.

2. Valstybės narės, nustatydamos būtiniausius žinių ir gebėjimų reikalavimus, gali nustatyti skirtingų lygių ir rūšių reikalavimus kreditorių, kredito tarpininkų ar paskirtųjų atstovų darbuotojams ir kredito tarpininkų ar paskirtųjų atstovų vadovybei.

3. Valstybės narės nustato tinkamą žinių ir gebėjimų lygį remdamosi:

- a) profesine kvalifikacija, pvz., diplomais, kvalifikaciniais laipsniais, mokymais, gebėjimų patikrinimais; arba

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

b) *profesine patirtimi, kuri gali būti apibrėžiama kaip mažiausias darbo kredito produktų kūrimo, platinimo ir tarpininkavimo srityse metų skaičius.*

Po ... () tinkamo žinių ir gebėjimų lygio nustatymas neturi būti pagrįstas vien pirmos pastraipos b punkte išvardytais metodais.*

P7_TA(2013)0342

Prekyba vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimas rinka (piktnaudžiavimas rinka) *I**

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka) (COM(2011)0651 – C7-0360/2011 – 2011/0295(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/36)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Parlamentui ir Tarybai (COM(2011)0651) ir į iš dalies pakeistą Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2012)0421),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir į 114 straipsnį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0360/2011),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. kovo 22 d. Europos Centrinio Banko nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. kovo 28 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 26 d. Tarybos atstovo laišku prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą ir į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto bei Teisės reikalų komiteto nuomones (A7-0347/2012),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

(*) **5 metai po šios direktyvos įsigaliojimo dienos.**

⁽¹⁾ OL C 161, 2012 6 7, p. 3.

⁽²⁾ OL C 181, 2012 6 21, p. 64.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

P7_TC1-COD(2011)0295

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2014 dėl piktnaudžiavimo rinka (Piktnaudžiavimo rinka reglamentas) ir kuriuo panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB ir Komisijos direktyvos 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinę teisės aktą, Reglamentą (ES) Nr. 596/2014.)

P7_TA(2013)0343

Tarybos reglamento (EB) Nr. 2187/2005 dėl žuvų išteklių apsaugos techninėmis priemonėmis Baltijos jūroje, Baltų ir Zundo sąsiauriuose dalinis keitimas *I**

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2187/2005 dėl žuvų išteklių apsaugos techninėmis priemonėmis Baltijos jūroje, Baltų ir Zundo sąsiauriuose (COM(2012)0591 – C7-0332/2012 – 2012/0285(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/37)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2012)0591),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 294 straipsnio 2 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį, pagal kurios Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0332/2012),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. liepos 11 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto pranešimą (A7-0259/2013),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁽¹⁾ OL C 44, 2013 2 15, p. 157.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

P7_TC1-COD(2012)0285

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 10 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2187/2005 dėl žuvų išteklių apsaugos techninėmis priemonėmis Baltijos jūroje, Beltų ir Zundo sąsiauriuose

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2187/2005 ⁽³⁾ Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinti kai kurias to reglamento nuostatas;
- (2) įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, Komisijai Reglamentu (EB) Nr. 2187/2005 suteiktus įgaliojimus reikia suderinti su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 ir 291 straipsniais;
- (3) Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai siekiant užtikrinti vienodas Reglamento (EB) Nr. 2187/2005 nuostatų dėl priemonių, kurias valstybės narės taiko tik su jų vėliava plaukiojantiems žvejybos laivams, įgyvendinimo sąlygas;
- (4) įgaliojimai priimti išsamias Reglamento (EB) Nr. 2187/2005 įgyvendinimo taisykles neberekalingi. Todėl nuostata, kuria tie įgaliojimai suteikiami, turėtų būti išbraukta;
- (5) siekiant iš dalies pakeisti taisykles dėl tam tikrų žvejybos įrankių konstrukcijos, Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį. Tokie pakeitimai turėtų būti atliekami atsižvelgiant į žvejybos selektyvumo modelių pokyčius, naujas technines žinias apie konstrukcines medžiagas arba žvejybos įrankių įrengimo pakeitimus, dėl kurių gali padidėti žvejybos įrankių selektyvumas;
- (6) itin svarbu, kad Komisija, atlikdama paruošiamuosius deleguotųjų aktų priėmimo darbus, tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Rengdama ir sudarydama deleguotuosius aktus, Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai tuo pačiu metu, laiku ir tinkamai būtų perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (7) todėl Reglamentas (EB) Nr. 2187/2005 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

⁽¹⁾ OL C 44, 2013 2 15, p. 157.

⁽²⁾ 2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento pozicija.

⁽³⁾ 2005 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2187/2005 dėl žuvų išteklių apsaugos techninėmis priemonėmis Baltijos jūroje, Beltų ir Zundo sąsiauriuose, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1434/98 ir panaikinant Reglamentą (EB) Nr. 88/98 (OL L 349, 2005 12 31, p. 1).

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 2187/2005 iš dalies keičiamas taip:

1) 26 straipsnio 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Jeigu Komisija nusprendžia, kad priemonės neatitinka 1 dalyje nustatytų sąlygų, ji priima įgyvendinimo ~~sprendimą~~ **aktą**, kuriuo valstybė narė įpareigojama nustoti taikyti priemones arba jas pakeisti.“ **[1 pakeit.]**

2) 28 straipsnis išbraukiamas.

3) 29 straipsnis pakeičiamas taip:

„29 straipsnis

II priedo 1 ir 2 priedėlių pakeitimai

Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 29a straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies keičiami arba papildomi II priedo 1 ir 2 priedėliai siekiant, kad žvejybos įrankių specifikacijos būtų tikslinamos atsižvelgiant į:

- a) selektyvumo pokyčius;
- b) geresnes technines žinias apie naujas žvejybos įrankių konstrukcines medžiagas;
- c) žvejybos įrankių įrengimo pakeitimus, dėl kurių padidėja žvejybos įrankių selektyvumas.“

4) Įterpiamas šis straipsnis:

„29a straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. 29 straipsnyje nurodyti įgaliojimai **priimti deleguotuosius aktus** Komisijai suteikiami ~~neribotam laikui~~ **trejų metų** laikotarpiui nuo ... (*). **Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki trejų metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaimė pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.** [2 pakeit.]

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 29 straipsnyje nurodytą įgaliojimų delegavimą. Sprendimu panaikinti įgaliojimus nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojantiems deleguotiesiems aktams.

4. Priėmusi deleguotąjį aktą, Komisija vienu metu apie jį praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 29 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie tą aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba neišreiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba praneša Komisijai, kad neprieštaraus. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“

(*) Šio reglamento įsigaliojimo data.

2013 m. rugsėjo 10 d., antradienis

4a) Įterpiamas šis straipsnis:

„31a straipsnis

Bendras įvertinimas ir peržiūra

Ne vėliau kaip ... (*) Komisija peržiūri, ar pagal šį reglamentą nustatytos priemonės veiksmingos, ir prireikus pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, skirto šiam reglamentui iš dalies pakeisti, siekiant užtikrinti, kad jis būtų suderinamas su ... Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. .../2013 dėl bendros žuvininkystės politikos¹.⁽¹⁾

[3 pakeit.]

⁽¹⁾ ... Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. .../2013 dėl bendros žuvininkystės politikos (OL L ...), (**)

(*) Vieneri metai po Reglamento (ES) Nr. .../2013 [dėl bendros žuvininkystės politikos] įsigaliojimo. Dokumentą 2011/0195 (COD).

(**) Nuoroda į dokumentą 2011/0195(COD).

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas

P7_TA(2013)0349

Luigi Berlinguerio skyrimas į pagal SESV 255 straipsnį steigiamą komitetą

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento sprendimas siūlyti paskirti Luigi Berlinguerį komiteto, įsteigto pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 255 straipsnį, nariu (2013/2161(INS))

(2016/C 093/38)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 255 straipsnio antrąją pastraipą,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 107a straipsnį,

A. kadangi Luigi Berlinguer atitinka sąlygas, išdėstytas SESV 255 straipsnio antroje pastraipoje;

1. siūlo Luigi Berlinguerį paskirti komiteto nariu;
2. paveda Pirmininkui perduoti šį sprendimą Teisingumo Teismo pirmininkui.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

P7_TA(2013)0352

Taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projektas. Prognozuojamos didesnės kitos įplaukos, gaunamos iš baudų ir nuobaudų. Mokėjimų asignavimų didinimas**2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2013 finansinių metų taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projekto, III skirsnis – Komisija (11693/2013 – C7-0245/2013 – 2013/2056 (BUD))**

(2016/C 093/39)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį ir į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,
 - atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2013 finansinių metų bendrąjį biudžetą, galutinai priimtą 2012 m. gruodžio 12 d. ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į bendras deklaracijas dėl 2012 m. ir 2013 m. mokėjimų, kurias 2012 m. gruodžio mėn. pasirašė Parlamentas, Taryba ir Komisija,
 - atsižvelgdamas į 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimą Nr. 2007/436/EB (Euratomas) dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projektą, kurį Komisija pateikė 2013 m. kovo 27 d. (COM(2013)0183),
 - atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 9 d. priimtą Tarybos poziciją dėl taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projekto (11693/2013 – C7-0245/2013),
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl Europos Vadovų Tarybos vasario 7–8 d. susitikimo išvadų dėl daugiametės finansinės programos ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. liepos 3 d. rezoliuciją dėl politinio susitarimo dėl 2014–2020 m. daugiametės finansinės programos ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 75b ir 75e straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A7-0287/2013),
- A. kadangi 2013 m. bendrojo biudžeto Taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projekte, siekiant iki metų pabaigos patenkinti mokėjimų poreikius įgyvendinant su ankstesniais ir dabartiniais įsipareigojimais susijusias pareigas, siūloma daugiametės finansinės programos (DFP) 1a, 1b, 2, 3a, 3b ir 4 išlaidų kategorijose 290 mln. EUR didinti prognozes dėl pajamų iš baudų ir nuobaudų ir 11,2 mlrd. EUR didinti mokėjimų asignavimus;

⁽¹⁾ OL L 298, 2012 10 26, p. 1.⁽²⁾ OL L 66, 2013 3 8.⁽³⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.⁽⁴⁾ OL L 163, 2007 6 23, p. 17.⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0078.⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0304.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- B. kadangi bendra mokėjimo prašymų suma, 2012 m. pabaigoje susidariusi sanglaudos politikos srityje (2007–2013 m.), sudaranti 16,2 mlrd. EUR, turėjo būti perkelta į 2013 m.; taigi sumažėja 2013 m. biudžeto mokėjimų, skirtų patenkinti tų metų mokėjimų poreikius;
- C. kadangi Parlamentas, Taryba ir Komisija 2012 m. gruodžio mėn. priėmė bendrą deklaraciją ir įsipareigojo padengti visus nepatenkintus 2012 m. mokėjimo prašymus, 2013 m. pradžioje priimdami Taisomąjį biudžetą;
- D. kadangi į politinį susitarimą dėl 2014–2020 m. DFP, 2013 m. birželio 27 d. pasiektą aukščiausiuoju lygmeniu tarp Parlamento, Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės ir Komisijos, įtrauktas Tarybos įsipareigojimas imtis visų reikalingų veiksmų, kad būtų užtikrinta, kad būtų visiškai įvykdyti Sąjungos 2013 m. įsipareigojimai, oficialiai patvirtinti Taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projekte nurodytą 7,3 mlrd. EUR sumą, taip pat nedelsiant priimti tolesnius taisomuosius biudžetus, kuriuos Komisija turėtų pasiūlyti rudens pradžioje, siekiant išvengti bet kokių nepagrįstų mokėjimų asignavimų trūkumų;
- E. kadangi 2013 m. liepos 9 d. Taryba oficialiai priėmė savo poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projekto ir patvirtino 7,3 mlrd. EUR sumą, kuri bus skirta neatliktų mokėjimų poreikiams patenkinti pagal išlaidų kategorijas: 1a, 1b, 2, 3a, 3b ir 4;
- F. kadangi Parlamentas savo 2013 m. liepos 3 d. rezoliucijoje nurodo, kad Taryba priims tolesnius taisomuosius biudžetus rudens pradžioje priimant DFP reglamentą arba 2014 m. biudžetą;
1. atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlytą Taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projektą ir į Tarybos poziciją dėl jo, pastaroji atitinka politinį susitarimą, pasiektą per derybas dėl 2014–2020 m. DFP;
 2. supranta, kad bendras 11,2 mlrd. EUR padidinimas Komisijos iš pradžių buvo pasiūlytas siekiant neviršyti 2013 m. DFP mokėjimų viršutinės ribos, taigi išvengti dabartinės DFP persvarstymo; vis dėlto baiminasi, kad to gali nepakakti visiems mokėjimo prašymams, pateiktiems iki 2013 m. pabaigos, patenkinti; visų pirma primena, kad valstybės narės didžiąją sąskaitų faktūrų pagal 1b išlaidų kategoriją dalį paprastai pateikia kiekvienų finansinių metų pabaigoje siekdamos užkirsti kelią galimiems įsipareigojimų panaikinimams dėl $n+2$ ir $n+3$ taisyklių taikymo;
 3. pabrėžia, kad 2012 m. gruodžio mėn. bendros deklaracijos yra sudėtinė susitarimo dėl 2013 m. biudžeto dalis ir reiškia oficialų trijų institucijų įsipareigojimą, kuris turi būti visapusiškai vykdomas užtikrinant abipusį pasitikėjimą ir lojalų bendradarbiavimą; vis dėlto supranta valstybių narių patiriamus finansinius apribojimus, todėl pritaria tam, kad neatlikti mokėjimai iki 2013 m. pabaigos (Komisijos vertinimu, 11,2 mlrd. EUR) būtų įvykdyti dviem vienas po kito einančiais etapais;
 4. primena Tarybai Parlamento aiškiai reikalautą oficialų įsipareigojimą, kuris yra politinio susitarimo dėl 2014–2020 m. DFP dalis, taip pat užtikrinti antros neatliktų mokėjimų dalies finansavimą, ir tai užtikrins galimybę išspręsti mokėjimų klausimą prieš prasidedant naujos DFP laikotarpiui; primygtinai ragina Komisiją rudens pradžioje pateikti vien tik šiam klausimui skirtą taisomąjį biudžetą;
 5. pakartoja savo 2013 m. liepos 3 d. rezoliucijoje dėl politinio susitarimo dėl 2014–2020 m. DFP išdėstytą poziciją, kad Parlamentas nepritaris DFP reglamentui arba 2014 m. biudžetui, kol Taryba nepriims viso naujo taisomojo biudžeto, apimančio likusį mokėjimų deficitą, kurį nustatė Komisija;
 6. mano, kad 11,2 mlrd. EUR suma yra visiškai minimali siekiant iki 2013 m. pabaigos patenkinti dabartinius poreikius; ragina visas tris institucijas pateikti konkretų privalomą sprendimą, jei Taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projekto abiejose dalyse siūlomų padidinimų nepakaktų ir jais nebūtų visiškai užkirstas kelias bet kokiam mokėjimų perkėlimui į kitą DFP;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

7. mano, kad Komisija yra vienintelė institucija, galinti biudžeto valdymo institucijai pateikti tiksliai duomenis apie tikėtinius mokėjimų poreikius, paremtus valstybių narių N metų prašymais ir jų sąmatomis $n+1$ metams; pabrėžia, kad Taryba neturi jokio objektyvaus pagrindo abejoti Komisijos pateiktais skaičiais, kurie paremti duomenų iš 27 valstybių narių apibendrinimu; primena, kad kiekviena valstybė narė atsakinga tik už savo duomenis, todėl tai vieninteliai skaičiai, kuriuos ji gali ginčyti;
8. primena, kad priėmus Taisomojo biudžeto Nr. 3/2013 projektą sumažėtų valstybių narių BNP įnašai į Sąjungos biudžetą, todėl iš dalies būtų kompensuojamas jų įnašas į Taisomąjį biudžetą Nr. 2/2013; todėl pabrėžia, kad abiejų dokumentų priėmimo tvarkaraštis bendras, nes jie glaudžiai susiję politiniu požiūriu;
9. patvirtina Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projekto;
10. paveda Pirmininkui paskelbti, kad Taisomasis biudžetas Nr. 2/2013 yra galutinai priimtas, ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
11. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TA(2013)0353

Taisomojo biudžeto Nr. 3/2013 projektas. Perteklius, susidaręs vykdant 2012 m. biudžetą**2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2013 finansinių metų taisomojo biudžeto projekto Nr. 3/2013, III skirsnis – Komisija (11694/2013 – C7-0246/2013 – 2013/2070 (BUD))**

(2016/C 093/40)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 ⁽¹⁾, ypač į jo 18 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2013 finansinių metų bendrąjį biudžetą, galutinai priimtą 2012 m. gruodžio 12 d. ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimą Nr. 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Taisomojo biudžeto projektą Nr. 3/2013, kurį Komisija pateikė 2013 m. balandžio 15 d. (COM(2013) 0224),

⁽¹⁾ OL L 298, 2012 10 26, p. 1.⁽²⁾ OL L 66, 2013 3 8.⁽³⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.⁽⁴⁾ OL L 163, 2007 6 23, p. 17.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 9 d. priimtą Tarybos poziciją dėl taisomojo biudžeto Nr. 3/2013 projekto (11694/2013 – C7-0246/2013),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 75b ir 75e straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A7-0284/2013),
- A. kadangi Taisomojo biudžeto Nr. 3/2013 projekto tikslas – 2012 finansinių metų biudžeto perviršį, kuris siekia 1 023,3 mln. EUR, įtraukti į 2013 m. biudžetą,
- B. kadangi pagrindinės šio perviršio dalys yra nepanaudota išlaidoms numatyta 244,3 mln. EUR suma, didesnės nei planuota pajamos, siekiančios daugiau nei 719,1 mln. EUR, ir teigiami 59,9 mln. EUR valiutos keitimo kurso skirtumai,
- C. kadangi pajamos padidėjo daugiausia dėl grąžinimų ir įnašų, susijusių su Sąjungos susitarimais ir programomis (350 mln. EUR), dėl faktiškai surinktų nuosavų išteklių padidėjimo, palyginti su į biudžetą įtrauktais ištekliais (231 mln. EUR), ir dėl baudų ir delspinigių už pavėluotus mokėjimus (159 mln. EUR),
- D. kadangi nepanaudota išlaidoms numatyta suma siekia 244 mln. EUR, iš kurių 168 mln. EUR susiję su 2012 m. biudžeto asignavimais, o 76 mln. EUR – su perkėlimais iš 2011 m.,
1. atkreipia dėmesį į Taisomojo biudžeto Nr. 3/2013 projektą, kuris skirtas tik 2012 m. perviršiui, kurį sudaro 1 023,3 mln. EUR suma, įtraukti į biudžetą vadovaujantis Finansinio reglamento 18 straipsniu ir Tarybos pozicija šiuo klausimu;
 2. primena, kad priėmus šį taisomojo biudžeto projektą sumažės valstybių narių BNP įnašai į Sąjungos biudžetą, todėl iš dalies bus kompensuojamas jų įnašas į Taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 finansavimą; todėl pabrėžia, kad abiejų dokumentų priėmimo tvarkaraštis bendras, nes jie glaudžiai susiję politiniu požiūriu;
 3. patvirtina Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 3/2013 projekto;
 4. paveda Pirmininkui paskelbti, kad Taisomasis biudžetas Nr. 3/2013 yra galutinai priimtas, ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
 5. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TA(2013)0355

Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimas. Potvyniai Slovėnijoje, Kroatijoje ir Austrijoje 2012 m. rudenį

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo pagal 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo 26 punktą (COM(2013)0259 – C7-0116/2013 – 2013/2085(BUD))

(2016/C 093/41)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2013)0259 – C7-0116/2013),

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ⁽¹⁾, ypač į jo 26 punktą,
 - atsižvelgdamas į 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į bendrą Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos deklaraciją dėl Solidarumo fondo, priimtą per 2008 m. liepos 17 d. taikinimo posėdį,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto laišką,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A7-0283/2013),
1. pritaria prie šios rezoliucijos pridedamam sprendimui;
 2. paveda Pirmininkui pasirašyti šį sprendimą su Tarybos pirmininku ir užtikrinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
 3. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir jos priedą Tarybai ir Komisijai.

PRIEDAS**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS**

dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo pagal 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo 26 punktą

(Šio priedo tekstas čia nepateikiamas, nes jis atitinka galutinį aktą – Sprendimą 2013/714/ES.)

P7_TA(2013)0356

Taisomojo biudžeto Nr. 5/2013 projektas. Solidarumo fondo lėšų mobilizavimas po 2012 m. potvynių Slovėnijoje, Kroatijoje ir Austrijoje

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2013 finansinių metų taisomojo biudžeto Nr. 5/2013 projekto, III skirsnis – Komisija (11697/2013 – C7-0248/2013 – 2013/2086 (BUD))

(2016/C 093/42)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,

⁽¹⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

⁽²⁾ OL L 311, 2002 11 14, p. 3.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2013 finansinių metų bendrąjį biudžetą, galutinai priimtą 2012 m. gruodžio 12 d. ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ⁽³⁾, ypač į jo 26 punktą,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, kuriuo iš dalies keičiamas 2006 m. gegužės 17 d. Tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo, kad daugiametėje finansinėje programoje būtų atsižvelgta į išlaidų poreikius, atsiradusius dėl Kroatijos stojimo į Europos Sąjungą ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2013 finansinių metų taisomojo biudžeto Nr. 5/2013 projektą, kurį Komisija priėmė 2013 m. gegužės 2 d. (COM(2013)0258),
 - atsižvelgdamas į poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 5/2013 projekto, kurią Taryba priėmė 2013 m. liepos 15 d. (11697/2013 – C7-0248/2013),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 75b ir 75e straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A7-0286/2013),
- A. kadangi Taisomojo biudžeto Nr. 5/2013 projekte numatyta iš Europos Sąjungos solidarumo fondo (ESSF) mobilizuoti 14 607 942 EUR išpareigojimų ir mokėjimų asignavimų dėl didelių liūčių ir po to kilusių didelių potvynių, nuo kurių 2012 m. rudenį nukentėjo Slovėnija, Kroatija ir Austrija;
- B. kadangi pagal Taisomojo biudžeto Nr. 5/2013 projektą siekiama oficialiai įtraukti šį biudžeto pakeitimą į 2013 m. biudžetą;
1. atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą Taisomojo biudžeto Nr. 5/2013 projektą ir į Tarybos poziciją dėl jo;
 2. pabrėžia, kad reikia nedelsiant leisti panaudoti paramą, teikiamą iš ESSF, šalims, nukentėjusioms nuo šios gaivalinės nelaimės; apgailestauja, kad Taryba, prieš priimdama savo poziciją dėl šio taisomojo biudžeto, dar kartą nusprendė nesiremti skubos priemonėmis ir nesutrumpinti aštuonių savaičių laikotarpio, skirto nacionaliniams parlamentams informuoti, nors Sutarties protokolo Nr. 1 4 straipsnyje aiškiai numatyta tokia galimybė;
 3. palankiai vertina Tarybos poziciją, kurioje pritariama Komisijos pasiūlymui be pakeitimų, taigi taip užtikrinama, kad Taisomajame biudžete Nr. 5/2013 bus numatyta naujų asignavimų; pabrėžia, kad dėl mokėjimų asignavimų, numatytų 2013 m., trūkumo, kuris buvo pradinė Taisomojo biudžeto Nr. 2/2013 projekto pateikimo priežastis, iš anksto aišku, kad išteklių Taisomajam biudžetui Nr. 5/2013 negalima gauti perskirstant turimas lėšas;
 4. patvirtina Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 5/2013 projekto;

⁽¹⁾ OL L 298, 2012 10 26, p. 1.

⁽²⁾ OL L 66, 2013 3 8.

⁽³⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 209, 2013 8 3, p. 14.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

5. paveda Pirmininkui paskelbti, kad Taisomasis biudžetas Nr. 5/2013 yra galutinai priimtas, ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
6. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TA(2013)0357

Degalų kokybės direktyva ir atsinaujinančių išteklių energija *I**

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ir Direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (COM(2012)0595 – C7-0337/2012 – 2012/0288(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/43)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2012)0595),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį, 192 straipsnio 1 dalį ir į 114 straipsnį pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0337/2012),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 17 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
 - pasikonsultavęs su Regionų komitetu,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą ir į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, Vystymosi komiteto, Tarptautinės prekybos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto bei Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomones (A7-0279/2013);
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁽¹⁾ OL C 198, 2013 7 10, p. 56.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

P7_TC1-COD(2012)0288

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/.../ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ir Direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 punktą kartu su 114 straipsniu, siejant su 1 straipsnio 2–9 dalimis ir 2 straipsnio 5–7 dalimis,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB ⁽³⁾ 3 straipsnio 4 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad 2020 m. jų atsinaujinančių išteklių energijos dalis, sunaudojama visų rūšių transporte, sudarytų bent 10 % tų valstybių narių transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo. Biodegalų maišymas – vienas iš metodų, kuriais valstybės narės gali naudotis šiam tikslui pasiekti; manoma, kad jis bus svarbiausias. **Kiti būdai šiam tikslui pasiekti yra energijos suvartojimo mažinimas, kuris yra būtinas, nes tikėtina, kad bus vis sunkiau tvariai pasiekti privalomą energijos iš atsinaujinančių išteklių procentinį rodiklį, jei toliau didės bendra energijos transportui paklausa, ir elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių naudojimas; [123 pakeit.]**
- (2) atsižvelgiant į Sąjungos tikslą toliau mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą ir į tai, kad kelių transporte naudojami degalai smarkiai prisideda prie tokio dujų išmetimo, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/70/EB ⁽⁴⁾ 7a straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad tiekėjai mažintų patiektų kuro ir energijos būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energijos vienetui („šiltnamio efektą sukeliančių dujų intensyvumą“) bent 6 % ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d., kai degalai Sąjungoje naudojami kelių transporto priemonėse, ne keliais judančiose mašinose, žemės ar miškų ūkio traktoriuose arba pramoginiuose laivuose, kai jie ne jūroje. Biodegalų, **neišskiriančių į aplinką šiltnamio efektą sukeliančių dujų arba jų išskiriančių nedaug, ir kitų degalų, gautų iš neišvengiamų atliekinių dujų, naudojant anglies dioksido surinkimą ir panaudojimą transporto reikmėms, maišymas – vienas iš metodų priskiriamas metodams**, kuriais gali naudotis iškastinio kuro tiekėjai, siekdami sumažinti tiekiamų iškastinio kuro šiltnamio efektą sukeliančių dujų intensyvumą; [2 pakeit.]
- (3) Direktyvos 2009/28/EB 17 straipsniu nustatyti tvarumo kriterijai, kuriuos turi atitikti biodegalai ir skystieji bioproduktai, kad juos būtų galima įskaičiuoti siekiant direktyvoje nustatytų planinių rodiklių ir kad jiems būtų galima taikyti viešosios paramos schemas. Šie kriterijai apima reikalavimus dėl minimalaus išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo, pasiekiamo naudojant biodegalus ir skystuosius bioproduktus, palyginti su iškastiniu kuru. Tokie pat tvarumo kriterijai biodegalams nustatyti pagal Direktyvos 98/70/EB 7b straipsnį;

⁽¹⁾ OL C 198, 2013 7 10, p. 56.

⁽²⁾ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento pozicija.

⁽³⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

⁽⁴⁾ 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/12/EEB (OL L 350, 1998 12 28, p. 58).

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- (3a) **nors direktyvose 98/70/EB ir 2009/28/EB vartojami terminai „biodegalai ir skystieji bioproduktai“, jų nuostatos, įskaitant atitinkamus tvarumo kriterijus, taikomos visam atsinaujinančiam kurui, apibūdintam šiose direktyvose; [4 pakeit.]**
- (4) kai ganyklos ar žemės ūkio paskirties žemė, anksčiau naudotos maisto, pašarų ir pluošto rinkų reikmėms tenkinti, pradedamos naudoti biodegalų gamybai, minėtų ne degalų sektorių paklausa vis tiek turės būti patenkinta intensyvinant dabartinę gamybą arba gamybos reikmėms pradedant naudoti kitą ne žemės ūkio paskirties žemę. Pastarasis atvejis reiškia netiesioginį žemės paskirties keitimą, o kai tai susiję su dideles anglies atsargas turinčios žemės paskirties keitimu, gali labai padidėti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas. ~~Todėl direktyvose 98/70/EB ir 2009/28/EB turėtų būti įtrauktos nuostatos dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, atsižvelgiant į tai, kad dabartiniai biodegalai daugiausiai gaminami iš pasėlių, auginamų žemės ūkio paskirties žemėje; [124 pakeit.]~~
- (4a) **pagal Direktyvos 2009/28/EB 19 straipsnio 7 dalį ir Direktyvos 98/70/EB 7d straipsnio 6 dalį reikalaujama, kad būtų imtasi atitinkamų priemonių siekiant sumažinti netiesioginės žemės paskirties keitimo poveikį išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui ir kartu deramai paisant poreikio apsaugoti jau padarytas investicijas; [126 pakeit.]**
- (5) remiantis valstybių narių pateiktomis biodegalų paklausos prognozėmis ir numatomu kiekiu, išmetamu dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo naudojant skirtingas biodegalų žaliavas, ~~tikėtina, kad šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo yra didelis ir kad tuo būdu gali būti bus~~ prarasta visa nauda, susijusi su tuo, kad naudojant atskirus biodegalus išmetama mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ar jos dalis. Taip yra dėl to, kad **iš žemės ūkio kultūrų gaminamiems biodegalams suteikta daug viešųjų subsidijų (10 mlrd. EUR per metus), todėl**, kaip tikimasi, 2020 m. beveik visi biodegalai bus gaminami iš pasėlių, auginamų žemėje, kuri galėtų būti naudojama maisto ir pašarų rinkų reikmėms tenkinti. **Biodegalų gamyba iš maistingų pasėlių prisideda prie maisto kainų svyravimų ir daro didelį neigiamą socialinį poveikį žmonių pragyvenimui ir galimybei įgyvendinti žmogaus teises, įskaitant teisę į maistą ar galimybėms skurstančioms Sąjungai nepriklausančių šalių vietos bendruomenėms naudotis žeme.** Siekiant sumažinti tokį išmetimą ir sušvelninti tokius neigiamus socialinius padarinius aprūpinimui maistu, tikslinga skirti pasėlių grupes, tokias kaip ~~aliejiniai augalai, javai, cukrūs ir kiti krakmolingi augalai~~ **ypač susitelkti ties numatyto žemės plotuose auginamų biodegalų gamybai skirtų augalų kiekio mažinimu bei atsižvelgti į netiesioginio žemės naudojimo paskirties keitimo poveikį, apskaičiuojant išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetamo kiekio mažinimą, kuris būtinas laikantis tvarumo kriterijų, nustatytų direktyvose 2009/28/EB ir 98/70/EB. Be to, siekiant rasti vidutinės trukmės ir ilgalaikių sprendimų, reikia skatinti mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą naujuose pažangiuose biodegalų sektoriuose, kurie nekonkuruoja su maistinėmis kultūromis, ir toliau tirti įvairių kultūrų grupių poveikį ir tiesioginiam, ir netiesioginiam žemės paskirties keitimui; [8 pakeit.]**
- (6) ~~tikėtina, kad iš atsinaujinančių šaltinių pagaminti skystieji degalai bus reikalingi transporto sektoriui, kad jame būtų galima sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą. Pažangieji biodegalai, pvz., gaminami iš atliekų ir dumblių, padeda smarkiai sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą, o su jų naudojimu susijęs netiesioginio žemės paskirties keitimo pavojus yra mažas; be to, juos gaminant tiesiogiai nekonkuruojama su maisto ir pašarų rinkomis dėl žemės ūkio paskirties žemės. Todėl tikslinga skatinti gaminti daugiau tokių pažangiųjų biodegalų, nes šiuo metu jie nėra plačiai prieinami rinkoje; iš dalies tai lemia konkurencija dėl viešųjų subsidijų su įsitvirtinusiomis biodegalų gamybos technologijomis, kurios grindžiamos maistinėmis kultūromis. Papildomos paskatos turėtų būti suteikiamos didinant, palyginti su įprastiniais biodegalais, pažangiųjų biodegalų dalį siekiant Direktyvoje 2009/28/EB transportui nustatyto 10 % planinio rodiklio. Todėl kuriant atsinaujinančiosios energijos politikos sistemą po 2020 m. turėtų būti remiami tik pažangieji biodegalai, su kuriais susijęs numatomas netiesioginio žemės paskirties keitimo poveikis yra nedidelis ir kuriuos naudojant labai sumažinamas bendras šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas;~~
- (6a) **siekiant užtikrinti skatinamųjų priemonių, ypač tų, kuriomis siekiama skatinti pažangiuosius biodegalus, veiksmingumą būtina, jog valstybių narių nustatomomis paramos politikos priemonėmis ir mechanizmais būtų užtikrinta biodegalų kiekio nustatymo, autentiškumo patvirtinimo ir kokybės kontrolė, skirta užkirsti kelią melagingai ar klaidinančiai informacijai apie biodegalų produkto kilmę ir atgrasinti nuo kelių biodegalų kiekių deklaracijų pateikimo pagal dvi ar daugiau nacionalines sistemas ar tarptautines akreditacijos schemas; [11 pakeit.]**

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- (6b) *nors biodegalai ir skystieji bioproduktai, pagaminti iš atliekų ir likučių, suteikia galimybių labai sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir turi nedidelį neigiamą poveikį aplinkai bei socialinį ir ekonominį poveikį, reikėtų atlikti išsamesnį jų prieinamumo, naudos ir rizikos vertinimą, siekiant, be kita ko, pateikti informacijos rengiant politikos programą po 2020 m. Tuo pat metu, reikia išsamesnės informacijos apie įprastinių ir pažangiųjų biodegalų privalumus energetinio saugumo požiūriu, ypač jei jiems gaminti tiesiogiai arba netiesiogiai naudojamas iškastinis kuras. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai pateikti ataskaitą ir, jei reikia, teikti su šiais klausimais susijusius pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai. Ataskaitoje turėtų būti atsižvelgiama į aplinkosaugines, socialines ir ekonomines žaliavų naudojimo kitais nei biodegalų ir skystųjų produktų gamybos tikslais pakaitines sąnaudas, siekiant užtikrinti, kad ataskaitoje atsispindėtų bendri teigiami ir neigiami padariniai; [12 pakeit.]*
- (6c) *visų valstybių narių rinkose turėtų būti prieinami tos pačios aukštos kokybės tradiciniai ir pažangieji biodegalai. Norėdama padėti pasiekti šį tikslą, Komisija turėtų Europos standartizacijos komitetui (CEN) skubiai suteikti aiškius įgaliojimus parengti pažangiųjų biodegalų bei galutinių kuro mišinių techninių charakteristikų standartus ir, jei reikia, persvarstyti tradicinių biodegalų standartus, kad būtų užtikrinta, jog dėl galutinės degalų produkto kokybės neturės neigiamos įtakos išmetamųjų CO₂ dujų kiekio normoms arba transporto priemonių bendros eksploatacinėms savybėms; [13 pakeit.]*
- (7) *siekiant užtikrinti ilgalaikį biologinių pramonės sektorių konkurencingumą, pagal 2012 m. Komunikatą „Inovacijos vardan tvaraus augimo. Bioekonomika Europai“ ir pagal Efektyvaus išteklių naudojimo Europos planą, kuriais skatinama integruotų ir diversifikuotų biologinio produktų perdirbimo įmonių statyba Europoje, didesnės paskatos pagal Direktyvą 2009/28/EB turėtų būti užtikrinamos taip, kad pirmenybė būtų teikiama biomasės žaliavų, kurios neturi didelės ekonominės vertės ne biodegalų gamybos reikmėms, arba kurių poveikis aplinkai nėra toks, kad būtų pakenkta vietos ekosistemoms atimant žemę ir vandenį, reikalingą maistinėms kultūroms auginti, naudojimui; [129 pakeit.]*
- (7a) *turėtų būti pagerintas Direktyvos 98/70/EB, Direktyvos 2009/28/EB ir kitų Sąjungos politikos sričių teisės aktų suderinamumas siekiant užtikrinti tarpusavio sąveiką ir sustiprinti teisinį tikrumą. Direktyvose 98/70/EB ir 2009/28/EB naudojamos atliekų ir likučių apibrėžtys turėtų būti suderintos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/98/EB⁽¹⁾ pateiktomis apibrėžtimis. Siekiant palengvinti šių direktyvų taikymą valstybių narių kompetentingoms institucijoms, direktyvose 98/70/EB ir 2009/28/EB išvardyti atliekų ir likučių šrautai turėtų būti geriau identifikuojami atliekų kodais, nurodytais Europos atliekų kataloge, kuris buvo patvirtintas Komisijos sprendimu 2000/532/EB⁽²⁾. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų skatinimo priemonės pagal Direktyvą 98/70/EB ir Direktyvą 2009/28/EB turėtų atitikti Direktyvos 2008/98/EB tikslus ir paskirtį. Siekiant įgyvendinti Europos Sąjungos tikslą sukurti atliekas perdirbančią visuomenę, turi būti visiškai įgyvendinta Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje nustatyta atliekų hierarchija. Tam, kad šis procesas būtų palengvintas, atliekų ir likučių naudojimas biokuro ir skystųjų bioproduktų gamybai turėtų būti įtrauktas į atliekų tvarkymo planus ir atliekų prevencijos programas, kurias, remdamosi Direktyvos 2008/98/EB V skyriaus nuostatomis, parengia valstybės narės. Direktyvų 98/70/EB ir 2009/28/EB taikymas neturėtų trukdyti visapusiškai įgyvendinti Direktyvą 2008/98/EB; [16 pakeit.]*
- (8) *naujuose įrenginiuose pagamintiems biodegalams ir skystiesiems bioproduktams taikomas minimalaus išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo slenkstis turėtų būti padidintas nuo 2014 m. liepos 1 d., siekiant užtikrinti geresnį jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio bendrą balansą, taip pat skatinti atsisakyti tolesnių investicijų į įrenginius, kurių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo rodikliai yra nepakankami. Toks padidinimas padėtų užtikrinti investicijų į biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos pajėgumus apsaugą pagal Direktyvos 2009/28/EB 19 straipsnio 6 dalies antrą pastraipą;*

⁽¹⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

⁽²⁾ 2000 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendimu 2000/532/EB, keičiančiu sprendimą 94/3/EB, kuriuo buvo patvirtintas atliekų sąrašas, pasiremiant Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų 1 straipsnio a punktu ir Tarybos sprendimu 94/904/EB, kuriuo patvirtinamas pavojingų atliekų sąrašas pagal Tarybos direktyvos dėl pavojingų atliekų 91/689/EEB (OL L 226, 2000 9 6, p. 3).

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- (8a) *skatinant atsinaujinančiųjų energijos nešiklių ir degalų rinkos plėtrą, reikėtų atsižvelgti į jų poveikį ne tik klimatui, bet ir regioninės ir vietos plėtros galimybėms bei užimtumui. Antrosios kartos ir pažangiųjų biodegalų gamyba gali prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir augimo skatinimo, ypač kaimo vietovėse. Sąjungos regionų pajėgumas patiems apsirūpinti energija ir energijos tiekimo saugumas taip pat yra atsinaujinančiųjų energijos šaltinių ir degalų rinkos skatinimo tikslai; [17 pakeit.]*
- (9) siekiant pasirengti perėjimui prie pažangiųjų biodegalų ir sumažinti bendrą netiesioginio žemės paskirties keitimo poveikį iki 2020 m., tikslinga apriboti iš maistinių kultūrų, nurodytų Direktyvos 2009/28/EB VIII priedo A dalyje ir Direktyvos 98/70/EB V priedo A dalyje, gaminamų biodegalų ir skystųjų bioproduktų, kuriuos galima įskaiciuoti siekiant Direktyvos 2009/28/EB planinių rodiklių, kiekį. Neapribojant bendro tokių biodegalų naudojimo reikėtų užtikrinti, kad biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų iš javų ir kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų, kuriuos galima įskaiciuoti siekiant Direktyvos 2009/28/EB planinių rodiklių, dalis neviršytų 2011 m. naudotos biodegalų ir skystųjų bioproduktų dalies;
- (10) Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 4 dalies d punktu nustatyta ~~5~~ **6** % riba neapribojamos valstybių narių galimybės pačioms spręsti, kaip užtikrinti šią nustatytą įprastų biodegalų dalį siekiant bendro 10 % planinio rodiklio; Todėl galimybė rinkai pateikti biodegalus, pagamintus įrenginiuose, kurie veikia iki 2013 m. pabaigos, neapribojama. Taigi ši iš dalies keičianti direktyva neturi įtakos teisėtiems tokių įrenginių operatorių lūkesčiams; **[183 pakeit.]**
- (10a) *siekiant skatinti elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių panaudojimą transporto sektoriuje, turėtų būti teikiamos paskatos. Be to, būtina skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir jos taupymą transporto sektoriuje; [133 pakeit.]*
- (11) Apie numatomą kiekį, išmetamą dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, turėtų būti nurodoma ataskaitose apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą naudojant biodegalus, pagal direktyvas 98/70/EB ir 2009/28/EB. Biodegalams, gaminamiems iš žaliavų, kurioms nereikia papildomos žemės (pvz., iš atliekų), turėtų būti nustatytas nulinis išmetimo veiksnys;
- (11a) *taip pat valstybėms narėms turėtų būti leidžiama finansinius išteklius, šiuo metu skiriamus visiškai ar iš dalies pasiekti savo energijos, gaunamos iš biokuro, pagaminto iš jų teritorijoje auginamų javų ar kitų daug krakmolo ir cukraus turinčių pasėlių, aliejinių augalų ir kitų energetinių augalų, skirti atsinaujinančiosios energijos, visų pirma vėjo, saulės, potvynių ir geoterminės energijos, kuri, kaip įrodyta, yra atsinaujinanti ir tvari, gamybai didinti; [22 pakeit.]*
- (11b) *Europos Komisijos pripažintos savanoriškos schemas yra pagrindinės priemonės, kurias naudoja ekonominių operacijų vykdytojai norėdami įrodyti, kad laikosi Direktyvos 98/70/EB 7b straipsnyje ir Direktyvos 2009/28/EB 17 straipsnyje nustatytų tvarumo kriterijų. Tačiau kriterijai, kuriuos turėtų atitikti tos schemas, kad būtų pripažintos, nenustatyti. Taigi reikėtų nustatyti aiškesnes taisykles. Šią direktyvą atitinkančiomis turėtų būti laikomos tik tos schemas, pagal kurias numatyti veiksmingi auditų nepriklausomumo ir patikimumo bei vietos ir čiabuvių bendruomenių dalyvavimo užtikrinimo mechanizmai. Tos schemas turėtų taip pat apimti aiškias ir privalomas taisykles dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų pašalinimo iš siuntų tuo atveju, kai šie produktai neatitinka direktyvos nuostatų. Siekiant kontroliuoti ir užtikrinti veiksmingą tų schemų veikimą, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su visais atitinkamais dokumentais, kurie gali kelti abejonių dėl to, ar veikla vykdoma teisingai, ir juos atskleisti; [23 pakeit.]*
- (11c) *Direktyvoje 98/70/EB ir Direktyvoje 2009/28/EB nėra jokių savanoriškų schemų pripažinimo proceso nuostatų, taigi neįmanoma įsitikinti, ar tos schemas veiksmingai užtikrina tvarumo ir skaidrumo kriterijų laikymąsi. Taigi reikėtų, kad Komisija nustatytų minimalius privalomus toms schemoms taikytinus reikalavimus, kad tuos reikalavimus atitinkančios schemas galėtų būti laikomos atitinkančiomis tvarumo kriterijus; [24 pakeit.]*
- (11d) *dėl žemės paskirties keitimo siekiant auginti biodegalų gamybai naudojamus augalus neturėtų būti perkeliamos vietos ir čiabuvių bendruomenės. Taigi čiabuvių bendruomenių žemei turėtų būti taikoma ypatinga apsauga; [25 pakeit.]*

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- (11e) *pagal direktyvas 98/70/EB ir 2009/28/EB žaliavoms taikoma skirtinga tvarka priklausomai nuo to, ar jos klasifikuojamos kaip atliekos, liekanos ar šalutiniai produktai. Tačiau dėl to, kad šiuo metu nesama šių kategorijų apibrėžčių, sukuriamas netikrumas, kuris gali būti kliūtis efektyviam taikymui ir laikymuisi. Todėl turėtų būti nustatytas nurodomasis žaliavų, priskiriamų šioms skirtingoms kategorijoms, sąrašas; [27 pakeit.]*
- (12) kiekio, išmetamo dėl žemės paskirties keitimo, veiksmų apskaičiavimo metodiką, pateiktą atitinkamai direktyvų 2009/28/EB ir 98/70/EB VIII ir V prieduose, Komisija turėtų peržiūrėti atsižvelgdama į prisiderinimą prie mokslo ir technikos pažangos. Tuo tikslu, jei tai pagrįsta naujausiais turimais moksliniais duomenimis, Komisija turėtų įvertinti galimybę persvarstyti siūlomus pasėlių grupių netiesioginio žemės paskirties keitimo veiksmus, taip pat nustatyti veiksmius tolesnio išskaidymo lygmenimis ir įtraukti papildomas vertes, jei rinkai būtų pateikiamos naujos biodegalų žaliavos;
- (13) Direktyvos 2009/28/EB 19 straipsnio 8 dalyje ir Direktyvos 98/70/EB 7d straipsnio 8 dalyje pateiktos nuostatos, kuriomis skatinama gaminti biodegalus labai nualintoje ir labai užterštoje žemėje, yra tarpinė priemonė švelninant netiesioginio žemės paskirties keitimo padarinius. Dabartinės formos nuostatos nebeatitinka poreikių, todėl jos turi būti suderintos su šioje direktyvoje pateiktu požiūriu, kad visi veiksmai, kuriais siekiama mažinti teršalų išmetimą dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, būtų nuoseklūs;
- (14) tikslinga suderinti numatytyjų verčių naudojimo taisykles, kad būtų užtikrintas vienodas požiūris į gamintojus, kad ir kur būtų vykdoma gamyba. Nors trečiosioms šalims leidžiama naudoti numatytąsias vertes, ES gamintojai privalo taikyti faktines vertes, kai jos yra didesnės už numatytąsias vertes arba kai valstybės narė nepateikė ataskaitos ir dėl to padidėjo jų administracinė našta. Todėl dabartinės taisyklės turėtų būti supaprastintos, kad numatytosios vertės būtų naudojamos ne tik Sąjungos vietovėse, įtrauktose į Direktyvos 2009/28/EB 19 straipsnio 2 dalyje ir Direktyvos 98/70/EB 7d straipsnio 2 dalyje minimus sąrašus;
- (14a) *siekiant atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo transporto srityje planinio rodiklio kuo labiau sumažinant neigiamą poveikį, susijusį su netiesioginiu žemės paskirties keitimu, turėtų būti skatinama elektros iš atsinaujinančiųjų išteklių gamyba, perėjimas prie kitų rūšių, dažnesnis visuomeninio transporto naudojimas ir energijos vartojimo efektyvumas. Todėl vadovaujantis baltąja knyga dėl transporto valstybės narės turėtų stengtis didinti energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti bendrą energijos suvartojimą transporto srityje skatindamos elektrinių transporto priemonių skverbimąsi į rinką ir elektros iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojimą transporto sistemose; [29 ir 139 pakeit.]*
- (15) ~~šios direktyvos tikslų, t. y. šia direktyva turėtų būti siekiama užtikrinti kelių transporto priemonių ir ne keliais judančių mašinų naudojamų~~ **sektorius priemonėms skirtų** degalų bendrą rinką ir užtikrinti, kad **gaminant tokius degalus ir juos naudojant** būtų laikomasi minimalių aplinkos apsaugos kriterijų **ir vengiama daryti neigiamą poveikį apsirūpinimui maistu ir teisei į žemės naudojimą.** ~~naudojant tokius degalus,~~ **Kadangi šių tikslų** valstybės narės negali deramai pasiekti, o tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, Sąjunga gali patvirtinti priemones laikydamosi Sutarties dėl Europos Sąjungos Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti; [30 pakeit.]
- (16) įsigaliojus Sutarčiai dėl Europos Sąjungos veikimo, pagal direktyvas 2009/28/EB ir 98/70/EB Komisijai suteiktus įgaliojimus būtina suderinti su tos sutarties 290 straipsniu;
- (17) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tie įgaliojimai turėtų būti įgyvendinami pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾;

⁽¹⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- (18) siekiant sudaryti sąlygas Direktyvą 98/70/EB priderinti prie techninės ir mokslinės pažangos, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėjimo ir mažinimo mechanizmo; metodinių principų ir verčių, kurios būtinos norint įvertinti, ar tenkinami su biodegalais susiję tvarumo kriterijai; kriterijų ir arealų, siekiant nustatyti labai įvairias pievas; būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo ir atsiskaitymo apie jį metodikos; kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, apskaičiavimo metodikos; metalų priedų degaluose leidžiamo lygio; leidžiamų analitinių metodų, susijusių su degalų specifikacijomis, ir benzino, kurio sudėtyje yra bioetanolio, leidžiamo garų slėgio nuokrypio;
- (19) siekiant sudaryti sąlygas Direktyvą 2009/28/EB priderinti prie techninės ir mokslinės pažangos, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl biodegalų žaliavų, kurios keletą kartų skaičiuojamos siekiant 3 straipsnio 4 dalyje nustatyto planinio rodiklio, sąrašo; transporto degalų energetinės vertės; biologiškai labai įvairios pievos nustatymo kriterijų ir arealų; kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, apskaičiavimo metodikos ir metodinių principų ir verčių, kurie būtini norint įvertinti, ar tenkinami su biodegalais ir skystaisiais bioproduktais susiję tvarumo kriterijai;
- (20) Komisija turėtų įvertinti, ar, remiantis geriausiais ir naujausiais turimais moksliniais duomenimis, šia direktyva nustatytomis priemonėmis efektyviai ribojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, ir ieškoma galimybių tą poveikį toliau mažinti, tuo tikslu nuo 2021 m. sausio 1 d. galbūt nustatant kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, veiksnius pagal tvarumo schemą;
- (21) ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi dėl direktyvos taikymo, taip pat ir su ekspertais. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius teisės aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų tuo pačiu metu laiku ir tinkamai persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (22) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. priimtą valstybių narių ir Komisijos bendrą politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų, valstybės narės išipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimo apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atžvilgiu teisės aktų leidėjas mano, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas.
- (23) Todėl direktyvos 98/70/EB ir 2009/28/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistos,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 98/70/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 98/70/EB iš dalies keičiama taip:

-1. 2 straipsnis papildomas šiais punktais:

„9a. nemaistinės celiuliozės medžiagos – žemėje auginami nemaistiniai energetiniai augalai bioenergijos gamybai, įskaitant miskantus, kitus energijai gaminti skirtus žolinius augalus, kai kurias pramoninių sorgų ir kanapių veisles, išskyrus daug lignino turinčius pasėlius, pvz., medžius. [34 pakeit.]

9b. nemaistinės lignoceliuliozės medžiagos – žemėje auginami energetiniai augalai, kaip antai, trumpalaikiai atžalynai ir trumpalaikiai miškų ūkio augalai. [35 pakeit.]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

9c. tiesioginis žemės paskirties keitimas – žemės naudojimo pakeitimas tarp iš vienos iš šešių Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos žemės dangos kategorijų (miško žemės, pievų, šlapžemių, gyvenviečių ar kitos žemės) ir septintosios daugiamečių pasėlių kategorijos, visų pirma apimančios daugiamečius augalus, kurių stiebai paprastai nenukertami kasmet, pvz., trumpalaikę miškininkystę ir palmių aliejų, žemės į kitą. [36 pakeit.]

9d. iš atsinaujinančių išteklių pagaminti nebiologinės kilmės skystieji ir dujiniai degalai – kitas nei biodegalai dujinis ir skystasis kuras, kurio energijos kiekis sukaupiamas iš kitų atsinaujinančių energijos šaltinių nei biomase ir kuris yra naudojamas transporte.“

[37 pakeit.]

-1a. 3 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Valstybės narės reikalauja, kad tiekėjai užtikrintų, jog iki 2018 m. pabaigos į rinką būtų tiekiamas benzinas, turintis daugiausia 2,7 % deguonies bei daugiausia 5 % etanolio, ir jos gali reikalauti, kad toks benzinas būtų tiekiamas į rinką ilgiau, jei mano, kad to reikia. Jos užtikrina, kad vartotojams tiesiogiai prie degalų pildymo siurblio būtų teikiama tinkama informacija apie biodegalų dalį benzine ir ypač apie tai, kaip tinkamai naudoti įvairius benzino mišinius. Šiuo atžvilgiu visose Sąjungos degalinėse turi būti laikomasi EN228:2012 žymėjimo rekomendacijų.“

[38 pakeit.]

-1b. 4 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Kai riebiųjų rūgščių metilo esterių (FAME) mišinio dalis dyzeliniuose degaluose viršija 7 % tūrio, valstybės narės užtikrina, kad vartotojams tiesiogiai prie degalų pildymo siurblio būtų teikiama tinkama informacija, susijusi su FAME turiniu.“

[39 pakeit.]

1. 7a straipsnis iš dalies keičiamas taip:

-a) 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Valstybės narės leidžia aviacijoje naudojamų biodegalų tiekėjams prisidėti siekiant 2 dalyje nustatyto mažinimo tikslo, jeigu tiekiami biodegalai atitinka 7b straipsnyje nustatytus tvarumo kriterijus.“

[40 pakeit.]

-aa) 2 dalis papildoma šia pastraipa:

„Valstybės narės užtikrina, kad didžiausia biodegalų, pagamintų iš javų ir kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų arba specialiai tam skirtų energetinių augalų, dalis, siekiant laikytis pirmoje pastraipoje nurodyto planinio rodiklio, neviršytų didžiausio leistino kiekio, nustatyto Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 4 dalies d punkte.“

[184/rev pakeit.]

a) 5 dalies įžanginiai žodžiai pakeičiami taip:

„5. Komisijai pagal 10a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl, be kita ko:“

b) papildoma šia dalimi:

„6. Iki kiekvienų metų kovo 31 d. degalų tiekėjai informuoja valstybės narės paskirtą instituciją apie biodegalų gamybos būdą, kiekį ir būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energijos vienetui, įskaitant V priede nurodytą numatomą kiekį, išmetamą dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo; valstybės narės šiuos duomenis perduoda Komisijai.“

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

2. 7b straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų, pagamintų įrenginiuose, kurių eksploatavimas pradedamas po 2014 m. liepos 1 d., naudojimo, į kurį atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, sudaro mažiausiai 60 %. Laikoma, kad įrenginys eksploatuojamas, jei faktinė biodegalų gamyba jau vykdoma.

Dėl biodegalų, pagamintų įrenginiuose, kurie jau buvo eksploatuojami 2014 m. liepos 1 d. ar anksčiau, naudojimo, į kurį atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki 2017 m. gruodžio 31 d. sumažinamas bent 35 %, o nuo 2018 m. sausio 1 d. – bent 50 %.

Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų naudojimo apskaičiuojamas pagal 7d straipsnio 1 dalį.“

b) 3 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Komisija įgaliojama priimti deleguotuosius teisės aktus pagal 10a straipsnį dėl kriterijų ir arealų, kad galėtų nustatyti, kurioms pievoms taikomas pirmos pastraipos c punktas.“

ba) įterpiama ši dalis:

„4a. Biodegalai ir skystieji bioproductai, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, nebent būtų laikomasi trečiųjų šalių su naudojimu susijusių juridinės teisės nuostatų ir nebūtų pažeidžiama nuosavybės teisė, taip pat būtų gautas jų laisvas, išankstinis ir informuotumu pagrįstas sutikimas ir dalyvautų joms atstovaujančios institucijos.“

[49 pakeit.]

bb) 7 dalies antros pastraipos pirmas sakiny s pakeičiamas taip:

„Komisija kas du metus teikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitas dėl didesnės biodegalų paklausos poveikio socialiniam tvarumui Sąjungoje bei trečiosiose šalyse, dėl biodegalų gamybos indėlio mažinant augalinių baltymų stygių Sąjungoje ir dėl Sąjungos biodegalų politikos poveikio galimybei, visų pirma besivystančių šalių gyventojams, įsigyti maisto produktų prieinamomis kainomis, ir dėl platesnių vystymosi klausimų.“

[50 pakeit.]

2a. 7c straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Komisija pagal 11 straipsnio 3 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą nustato pirmose dviejose pastraipose nurodytos tinkamos bei svarbios informacijos sąrašą. Ji siekia kiek įmanoma griežčiau laikytis šioje dalyje nustatytų esminių prievolių ir kartu mažinti ekonominės veiklos vykdytojams, ypač mažesniesiems, tenkančią per didelę administracinę naštą.“

[53 pakeit.]

b) 3 dalies penkta pastraipa pakeičiama taip:

„Valstybės narės pateikia Komisijai šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos suvestinę, įskaitant nepriklausomų auditorių atliktų auditų ataskaitas. Komisija tą informaciją paskelbia Direktyvos 2009/28/EB 24 straipsnyje nurodytoje skaidrumo platformoje.“

[54 pakeit.]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

c) 4 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Sąjunga siekia sudaryti dvišalius ar daugiašalius susitarimus su trečiosiomis šalimis, kuriuose būtų numatyta privalomų įsipareigojimų dėl tvarumo kriterijų, atitinkančių šios direktyvos nuostatas. Tokiuose susitarimuose taip pat turėtų būti nustatytos taisyklės siekiant užtikrinti, kad dėl trečiųjų šalių muitinės procedūrų nebūtų sukčiaujama importuojant ir eksportuojant biodegalus ir skystuosius bioproduktus, taip pat nuostatos dėl prekybos lengvinimo. Sąjunga taip pat siekia su trečiosiomis šalimis sudaryti susitarimus, kuriuose būtų numatyta įsipareigojimų dėl TDO konvencijų ir daugiašalių aplinkos apsaugos susitarimų (DAS) ratifikavimo ir vykdymo, kaip nurodyta 7 b straipsnio 7 dalyje. Kai Sąjunga sudaro susitarimus, kuriuose numatyta privalomų įsipareigojimų dėl nuostatų, susijusių su aspektais, kuriems taikomi 7b straipsnio 2–5 dalyse nustatyti tvarumo kriterijai, Komisija gali nuspręsti, kad tais susitarimais įrodoma, jog iš tose šalyse išaugintų žaliavų pagaminti biodegalai ir skystieji bioproduktai atitinka atitinkamus tvarumo kriterijus. Sudarant tuos susitarimus tinkamas dėmesys skiriamas priemonėms, kurių imtasi teritorijoms, kurios teikia pagrindines ekosistemos paslaugas (pvz., vandenskyros apsauga ir erozijos kontrolė) kritinėse situacijose, taip pat dirvožemiui, vandeniui ir orui apsaugoti, netiesioginiams žemės paskirties pokyčiams ir nualintai žemei atkurti, užkirsti kelią tam, kad vietovėse, kuriose vandens yra mažai, vanduo būtų vartojamas netaupiai ir 7b straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje nurodytiems aspektams.“

[55 pakeit.]

d) papildoma šiomis dalimis:

„9a. Per vienus metus [nuo šios direktyvos įsigaliojimo] Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje apžvelgiamas susitarimų arba savanoriškų schemų, dėl kurių priimtas sprendimas pagal 4 dalį, veikimas, ir nustato geriausių praktiką. Rengiant ataskaitą remiamasi geriausia turima informacija, įskaitant informaciją, gautą konsultuojantis su suinteresuotaisiais subjektais, ir praktine susitarimų arba schemų taikymo patirtimi. Ataskaitoje atsižvelgiama į atitinkamų tarptautiniu mastu pripažintus standartus ir gaires, įskaitant Tarptautinės standartizacijos organizacijos ir Tarptautinės socialinio ir aplinkosauginio akreditavimo ir ženklavimo sąjungos (ISEAL) parengtus standartus ir gaires. Ataskaitoje, be kita ko, analizuojami šie kiekvieno susitarimo arba kiekvienos schemos aspektai:

- auditų nepriklausomumas, pobūdis ir dažnumas;
- naudojami reikalavimų nesilaikymo nustatymo ir elgesio tokiais atvejais metodai ir jų taikymo patirtis;
- skaidrumas, ypač atsižvelgiant į schemos prieinamumą, vertimų į oficialias šalių ar regionų, iš kurių atvežtos žaliavos, kalbas prieinamumas, sertifikuotų operatorių ir atitinkamų sertifikatų sąrašo ir audito ataskaitų prieinamumas;
- suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas, ypač konsultacijų su čiabuvių ir vietos bendruomenėmis vykdymas rengiant ir persvarstant schemas ir atliekant auditus;
- bendras schemos patikimumas, ypač atsižvelgiant į akreditavimo taisykles, auditorių ir atitinkamų schemos institucijų kvalifikaciją ir nepriklausomumą;
- schemos pritaikymas rinkai.

Jei atsižvelgiant į ataskaitą manoma, kad to reikia, Komisija Europos Parlamentui ir Komisijai pateikia pasiūlymą iš dalies pakeisti šios direktyvos nuostatas, susijusias su savanoriškomis schemomis, siekiant skatinti geriausių patirtį.

[58 pakeit.]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

9b. Komisijai pagal 10a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl taisyklių, reglamentuojančių nepriklausomą atitikties atliekų hierarchijai, nustatytai Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2008/98/EB (*) 4 straipsnyje, tikrinimą ir sertifikavimą. Tie deleguotieji aktai priimami ne vėliau kaip 2016 m. birželio 30 d.

[59 pakeit.]

(*) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).“

3. 7d straipsnis iš dalies keičiamas taip:

-a) 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Siekiant 7a straipsnio tikslų, nuo 2020 m. ir vėliau šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų naudojant degalus, būvio ciklas bus apskaičiuojamas pridodant atitinkamas V priede nurodytas vertes prie vadovaujantis pirmąja pastraipa apskaičiuoto rezultato.“

[60 pakeit.]

-aa) įterpiama ši dalis:

„1a. Komisijai pagal 10 a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį kurą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo procedūros įtraukimo į IV priedą, kad būtų galima patikrinti, ar jais nepažeidžiamos 7b straipsnio nuostatos. Tie deleguotieji aktai priimami ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d.“

[61 pakeit.]

a) 3–6 dalys pakeičiamos taip:

„3. Apie tipinį išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kuris susidaro auginant žemės ūkio žaliavas, Komisijai gali būti pranešama ataskaitose, kurias valstybės narės teikia pagal 7d straipsnio 2 dalį, taip pat atitinkamose ataskaitose, kurios rengiamos apie teritorijas už Sąjungos ribų.

4. Pagal 11 straipsnio 3 punkte nurodytą patariamąją procedūrą priimdama įgyvendinimo aktą Komisija gali nuspręsti, kad 3 dalyje nurodytose ataskaitose pateikiami duomenys yra tikslūs siekiant apskaičiuoti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susijusį su biodegalų žaliavų, kurios paprastai tose vietovėse auginamos 7b straipsnio 2 dalyje nurodytoms reikmėms, auginimu.

5. Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. Komisija parengia, o po to kas dvejus metus rengia **ir skelbia** ataskaitą apie IV priedo B ir E dalyse pateiktas apskaičiuotas tipines ir numatytąsias vertes, ypač atkreipdama dėmesį į transporto ir perdirbimo pramonės išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. [62 pakeit.]

Komisija pagal 10a straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus dėl IV priedo B ir E dalyse nurodytų apskaičiuotų tipinių ir numatytųjų verčių koregavimo.

6. Komisijai pagal 10a straipsnį punktą suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl V priedo priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos, be kita ko, persvarstant siūlomas pasėlių grupės netiesioginio žemės paskirties keitimo vertes; ~~nustatant naujas vertes.~~ Siekdama įvertinti ekonominius modelius, naudojamus nustatant tokio netiesioginio žemės paskirties keitimo vertes, Komisija į savo peržiūrą įtraukia naujausią prieinamą informaciją, susijusią su pagrindinėmis prielaidomis, turinčiomis įtakos modelių taikymo rezultatams, įskaitant išmatuojamas žemės ūkio derliaus ir našumo tendencijas, priskyrimą šalutiniams produktams, pastebimą pasaulinį žemės paskirties keitimą ir miškų naikinimo apimtį. Komisija užtikrina, kad suinteresuotieji subjektai būtų įtraukti į minėtos peržiūros procesą. Pirmoji peržiūra baigiama ne vėliau kaip 2016 m. birželio 30 d.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

Prireikus Komisija pasiūlo naujas **netiesioginio žemės paskirties keitimo vertes** tolesnio išskaidymo lygmenimis; įtraukiant papildomas vertes, jei naujos biodegalų žaliavos tinkamai pateikiamos rinkai; peržiūrint kategorijas, kurių biodegalams nustatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, yra lygus nuliui; ir nustatant žaliavų iš nemaistinių celiuliozės ir lignoceliuliozės medžiagų veiksnius.“

[189 pakeit.]

b) 7 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„7. Komisija pagal 10a straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus dėl IV priedo priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos, be kita ko, papildant jį kitų biodegalų gamybos būdų, kai naudojamos tos pačios ar kitos žaliavos, vertėmis ir pakeičiant C dalyje nustatytą metodiką.“

c) 8 dalis išbraukiama.

ca) **papildoma šia dalimi:**

„8a. Komisija pagal 10a straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kad būtų nustatytos išsamios apibrėžtys, įskaitant technines specifikacijas, reikalingas IV priedo C dalies 9 punkte nustatytoms kategorijoms.“

[65 pakeit.]

4. 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės stebi, kad benzinas ir dyzelinas atitiktų 3 ir 4 straipsnių reikalavimus, remiantis atitinkamai Europos standartų EN 228 ir EN 590 galiojančioje versijoje nurodytais analizės metodais.“

b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Valstybės narės iki kiekvienų metų birželio 30 d. pateikia praėjusių kalendorinių metų nacionalinių degalų kokybės duomenų ataskaitą. Pagal 11 straipsnio 3 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą priimdama įgyvendinimo aktą, Komisija nustato nacionalinės degalų kokybės santraukos pateikimo bendrą formatą. Pirmoji ataskaita pateikiama iki 2002 m. birželio 30 d. Nuo 2004 m. sausio 1 d. šios ataskaitos forma turi atitikti aprašytąją atitinkamame Europos standarte. Be to, valstybės narės praneša apie visą jų teritorijoje parduotą benzino ir dyzelino kiekį ir apie parduoto bešvinio benzino ir dyzelino, kurių didžiausia sieros dalis – 10 mg/kg, kiekį. Valstybės narės kasmet informuoja ir apie tai, ar jų teritorijoje, vadovaujantis tinkamai suderintu geografiniu principu, galima įsigyti benzino ir dyzelino, kurių didžiausia sieros dalis – 10 mg/kg.“

5. 8a straipsnio 3 dalis iš pakeičiama taip:

„3. Komisija pagal 10a straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus dėl 2 dalyje nurodyto degalų MMT kiekio ribos persvarstymo. Persvarstymas vykdomas remiantis vertinimo, atlikto naudojantis 1 dalyje nurodyta testavimo metodika, rezultatais. Ji gali būti sumažinta iki nulio, jeigu tai pateisinama atsižvelgiant į rizikos vertinimą. Jos negalima padidinti, nebent tai pateisinama remiantis rizikos vertinimu.“

5a. **9 straipsnis papildomas šia dalimi:**

„2a. Komisija turėtų tikrinti biodegalų naudojimą visomis Sąjungoje susidarančiomis sezoninėmis sąlygomis, kad būtų užtikrinta, jog dėl transporto priemonėse naudojamų biodegalų kokybės nepadidėja išmetamų teršalų, CO₂ kiekis ir apskritai nepabloginamas transporto priemonių veikimas.“

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

Jei reikia, Komisijai pagal 10a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl šios direktyvos I ir II priedų priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos siekiant nustatyti specifinius parametrus, bandymų ribas ir bandymo metodus.“

[66 pakeit.]

6. 10 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Komisija pagal 10a straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus dėl I, II ir III prieduose nurodytų leidžiamų analitinių metodų priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos.“

7. Įterpiamas šis straipsnis:

„10a straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 7a straipsnio 5 dalyje, 7b straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 7d straipsnio 5 dalyje, ~~7d straipsnio 6 dalyje~~, 7d straipsnio 7 dalyje, **7d straipsnio 8a dalyje**, 8a straipsnio 3 dalyje ir 10 straipsnio 1 dalyje nurodytas įgaliojimų delegavimas taikomas neribotą laikotarpį nuo šios direktyvos įsigaliojimo datos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 7a straipsnio 5 dalyje, 7b straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 7d straipsnio 5 dalyje, ~~7d straipsnio 6 dalyje~~, 7d straipsnio 7 dalyje, **7d straipsnio 8a dalyje**, 8a straipsnio 3 dalyje ir 10 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 7a straipsnio 5 dalį, 7b straipsnio 3 dalies antrą pastraipą, 7d straipsnio 5 dalį, ~~7d straipsnio 6 dalį~~, 7d straipsnio 7 dalį, **7d straipsnio 8a dalį**, 8a straipsnio 3 dalį ir 10 straipsnio 1 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius po to, kai apie tą aktą pranešama Europos Parlamentui ir Tarybai, nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu iki šio laikotarpio pabaigos ir Europos Parlamentas, ir Taryba pranešė Komisijai, kad neprieštaraus. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis gali būti pratęstas dviem mėnesiais.“

[149 pakeit.]

8. 11 straipsnio 4 dalis išbraukiama.
9. Priedai iš dalies keičiami taip, kaip nurodyta šios direktyvos I priede.

2 straipsnis

Direktyvos 2009/28/EB pakeitimai

Direktyva 2009/28/EB iš dalies keičiama taip:

1. 2 straipsnis papildomas šiais punktais:

„p) atliekos – apibrėžiamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB (*) 3 straipsnio 1 dalį. Šiai kategorijai nepriskiriamos medžiagos, kurios sąmoningai modifikuojamos ar užteršiamos, kad atitiktų tą apibrėžtį;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- q) *nemaistinės celiuliozės medžiagos – žemėje auginami nemaistiniai energetiniai augalai bioenergijos gamybai, įskaitant miskantus, kitus energijai gaminti skirtus žolinius augalus, kai kurias pramoninių sorgų ir kanapių veisles, išskyrus daug lignino turinčius pasėlius, pvz., medžius; [69 pakeit.]*
- r) *nemaistinės lignoceliuliozės medžiagos – žemėje auginami energetiniai augalai, kaip antai, trumpalaikiai atžalynai ir trumpalaikiai miškų ūkio augalai; [70 pakeit.]*
- s) *šalutiniai produktai – žaliavos, kurios turi komercinę vertę arba kurias galima alternatyviai panaudoti, ir medžiagos, kurios sudaro didelę proceso dalį atsižvelgiant į ekonominę vertę, arba atvejais, kai pagrindinis procesas tikslingai pakeičiamas, kad būtų gaminamas didesnis medžiagos kiekis ar kitokios kokybės medžiaga pagrindinio produkto gamybos sąskaita; [71 pakeit.]*
- t) *atsinaujinantis nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis kuras – dujinis ir skystasis kuras, išskyrus biodegalus, pagamintas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir naudojamas transporto srityje; [72 pakeit.]*
- u) *tiesioginis žemės paskirties keitimas – bet koks žemės naudojimo pakeitimas iš vienos iš šešių Tarpvyriausybinių klimato kaitos komisijos žemės dangos kategorijų į kitą (miško žemė, pasėlių žemė, pieva, šlapžemė, gyvenvietė, kita žemė), taip pat iš septintosios daugiamečių pasėlių kategorijos, visų pirma apimančios daugiamečius augalus, kurių stiebai paprastai nenukertami kasmet, pvz., trumpalaikius atžalynus ir alyvpalmes, ir į ją; [74 pakeit.]*
- v) *anglies dioksido surinkimas ir panaudojimas transporto tikslais – daug anglies (CO/CO₂) turinčių atliekų ir dujų srautų iš neatsinaujinančiųjų energijos išteklių surinkimo ir jų pavertimo į transporto sektoriuje naudojamus degalus procesas; [75 pakeit.]*
- w) *perdirbimo liekanos – medžiaga, kurios kaip galutinio (-ių) produkto (-ų) nesiekama tiesiogiai pagaminti per gamybos procesą. Jos nėra pirminis gamybos proceso tikslas ir procesas nėra sąmoningai pakeistas tam, kad jos būtų gaminamos.*

(*) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinamosios, kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).“ [76 pakeit.]

2. 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo privalomi nacionaliniai planiniai rodikliai ir priemonės.“

b) 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Siekiant laikytis pirmoje pastraipoje nurodyto planinio rodiklio, didžiausia bendra biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų iš javų bei kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų, dalis yra ne didesnė nei energijos kiekis, atitinkantis didžiausią 3 straipsnio 4 dalies d punkte nustatytą dalį.“

c) 4 dalis iš dalies keičiama taip:

-i) *pirma pastraipa papildoma šiuo sakiniu:*

„Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad 2020 m. jos atsinaujinančių išteklių elektros energijos dalis benzino sektoriuje, sudarytų bent 7,5 % tos valstybės narės benzino sektoriaus galutinio energijos suvartojimo.“

-ii) *po pirmos pastraipos įterpiamos šios pastraipos:*

„2016 m. mažiausiai 0,5 % galutinio transporto sektoriuje suvartojamo energijos kiekio turi sudaryti iš pažangiųjų biodegalų pagaminta energija.

2020 m. mažiausiai 2,5 % galutinio transporto sektoriuje suvartojamo energijos kiekio turi sudaryti iš pažangiųjų biodegalų pagaminta energija.“

[152/rev pakeit.]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- i) antros pastraipos b punktas papildomas šia fraze:

„Šis punktas nedaro poveikio 17 straipsnio 1 dalies a punktui ir šios dalies d punktui;“

- ii) antra pastraipa papildoma šiais punktais:

„d) apskaičiuojant biodegalus skaitiklyje, iš javų bei kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų **ir kitų žemėje auginamų energetinių augalų** pagamintų biodegalų energijos dalis yra ne didesnė nei ~~5~~ **6** % (numatoma dalis 2011 m. pabaigoje) galutinio transporto sektoriuje 2020 m. suvartojamo energijos kiekio.

Iš pažangiųjų biodegalų, išvardytų IX priedo A ir C dalyse, pagaminta energijos dalis yra ne mažesnė nei 2,5 % galutinio transporto sektoriuje 2020 m. sunaudojamo energijos kiekio.

[181 pakeit.]

- e) Laikoma, kad:

- i) biodegalų, pagamintų iš IX priedo A dalyje išvardytų žaliavų, dalis yra ~~keturis kartus didesnė už jų energetinę vertę~~ **lygi jų energetinei vertei**;
- ii) biodegalų, pagamintų iš IX priedo B dalyje išvardytų žaliavų, dalis yra du kartus didesnė už jų energetinę vertę;
- iii) ~~atsinaujinančio nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio kuro~~ **biodegalų, pagamintų iš IX priedo C dalyje išvardytų žaliavų**, dalis yra keturis kartus didesnė už jų energetinę vertę.

Valstybės narės užtikrina, kad jokios žaliavos nebūtų sąmoningai modifikuojamos siekiant jas priskirti i–iii kategorijoms.

Siekdamos sumažinti riziką, susijusią su pavienėmis siuntomis, dėl kurių Sąjungoje būtų ne kartą būtų reikiamos pretenzijos, valstybės narės ir Komisija deda pastangas, kad sustiprintų bendradarbiavimą tarp nacionalinių sistemų, taip pat tarp nacionalinių sistemų ir savanoriškų schemų, nustatytų pagal 18 straipsnį, įskaitant, kai tinkama, keitimąsi duomenimis. Siekiant neleisti, kad medžiagos būtų tikslingai keičiamos tam, kad joms būtų taikomos IX priedo nuostatos, valstybės narės ragina plėtoti ir naudoti sistemas, kuriomis būtų galima atsekti ir stebėti žaliavas ir iš jų pagamintus biodegalus visoje vertės grandinėje. Valstybės narės užtikrina, kad būtų imamasi atitinkamų veiksmų tais atvejais, kai aptinkamas sukčiavimas.

IX priede pateiktas žaliavų sąrašas gali būti priderintas prie mokslo ir techninės pažangos, siekiant užtikrinti tinkamą šioje direktyvoje išdėstytų apskaitos taisyklių įgyvendinimą. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 25b straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl IX priede pateikto žaliavų sąrašo.“

[185 pakeit.]

- ca) papildoma šia dalimi:

„4a. Ne vėliau kaip [vieni metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija pateikia rekomendacijas dėl papildomų priemonių, kurių valstybė narė gali imtis, siekdama remti ir skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir energijos taupymą transporto sektoriuje. Šiose rekomendacijose pateikiamas apytikriai apskaičiuotas energijos, kurių galima sutaupyti įgyvendinant kiekvieną iš šių priemonių, kiekis. Į energijos kiekį, atitinkantį valstybių narių įgyvendintas priemones, atsižvelgiama siekiant atlikti skaičiavimus, nurodytus b punkte.“

[153 pakeit.]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

2a. 4 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3a. Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip [vieni metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] paskelbia prognozių dokumentą, kuriame nurodomos papildomos priemonės, kurių ji ketina imtis, laikydamasi 3 straipsnio 4a dalies nuostatų, ir praneša apie šį dokumentą Komisijai.“

[154 pakeit.]

3. 5 straipsnio 5 dalies paskutinis sakiny s pakeičiamas taip:

„Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 25b straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl III priede nurodyto transporto kuro energetinės vertės priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos.“

4. 6 straipsnio 1 dalies antra pastraipa išbraukiama.

4a. 15 straipsnio 2 dalies ketvirta pastraipa pakeičiama taip:

„Kilmės garantija neatlieka jokios funkcijos valstybės narės atitikties 3 straipsnio pirmos dalies reikalavimams požiūriu. Kilmės garantijų perdavimas kartu ar atskirai su fiziniu energijos perdavimu nedaro jokio poveikio valstybių narių sprendimui naudoti statistinius perdavimus, bendrus projektus ar bendras paramos schemas laikantis planinių rodiklių arba pagal 5 straipsnį apskaičiuojant bendrą galutinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą.“

[88 pakeit.]

5. 17 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

-a) 1 dalies pirmos pastraipos įžanginė dalis pakeičiama taip:

„1. Nepaisant to, ar žaliavos buvo išaugintos Bendrijos teritorijoje, ar už jos ribų, į energiją iš biodegalų ir skystųjų bioproduktų a, b ir c punktuose nurodytais tikslais atsižvelgiama tik tuo atveju, jei jie atitinka šio straipsnio 2–7 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus ir neviršija 3 straipsnio 4 dalies d punkte nustatytų dalių:“

[89 pakeit.]

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų įrenginiuose, kurių eksploatavimas pradedamas po 2014 m. liepos 1 d., naudojimo, į kurį atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, turi sudaryti mažiausiai 60 %. Įrenginys eksploatuojamas, jei faktinė biodegalų arba skystųjų bioproduktų gamyba jau vykdoma.

Dėl biodegalų ir skystųjų biodegalų, pagamintų įrenginiuose, kurie jau buvo eksploatuojami 2014 m. liepos 1 d. ar anksčiau, naudojimo, į kurį atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki 2017 m. gruodžio 31 d. sumažinamas bent 35 %, o nuo 2018 m. sausio 1 d. – bent 50 %.

Išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo apskaičiuojamas pagal 19 straipsnio 1 dalį.“

b) 3 dalies antra pastraipa pakeičiama taip:

„Komisija įgaliojama priimti deleguotuosius teisės aktus pagal 25b straipsnį, kad galėtų apibrėžti kriterijus ir arealus ir nustatyti, kurioms pievoms taikomas pirmos pastraipos c punktas.“

ba) įterpiama ši dalis:

„4a. Biodegalai ir skystieji bioproduktai, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, negaminami iš žaliavų, gautų iš žemės, nebent būtų laikomasi trečiųjų šalių su naudojimu susijusių teisinių nuostatų ir nebūtų pažeidžiama nuosavybės teisė, be kita ko, būtų gautas jų laisvas, išankstinis ir informuotumu pagrįstas sutikimas ir dalyvautų joms atstovaujanti institucijos.“

[96 pakeit.]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

bb) įterpiama ši dalis:

„5a. Žaliavos, naudojamos biodegalams ir skystiesiems produktams 1 dalies tikslais, gaminamos taikant tinkamą ir tvarią žemėtvarkos praktiką.“

[97 pakeit.]

6. 18 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiamos šios dalys:

„2a. Eurostatas renka ir skelbia išsamią informaciją apie prekybą biodegalais, pagamintais iš maistinių kultūrų, tokių kaip javai ir kiti krakmolingi augalai, cukrūs ir aliejiniai augalai. Turima informacija – tai suskirstyti duomenys apie prekybą etanoliumi ir prekybą biodegalais, kadangi šiuo metu duomenys apie etanolio ir biodegalų importą ir eksportą skelbiami kartu bendroje duomenų suvestinėje, pavadintoje „biodegalai“. Pateikiant importo ir eksporto duomenis nurodoma importuotų ir valstybėse narėse suvartotų biodegalų rūšis ir apimtis. Taip pat nurodoma kilmės šalis ar šalis, iš kurios šie produktai eksportuojami į Sąjungą. Pateikiami geresni duomenys apie biologinių žaliavų ar pusgaminių importą ir eksportą, nes Eurostatas renka ir skelbia informaciją apie žaliavų importą ir eksportą, rūšį ir kilmės šalį, įskaitant prekybą žaliavomis vidaus rinkoje ar prekybą žaliavų dalimi. [98 pakeit.]

2b. Eurostatas renka ir skelbia išsamius duomenis apie užimtumą, t. y. skaičius, trukmę ir darbo užmokestį, susijusius su tiesioginėmis, netiesioginėmis ir papildomomis darbo vietomis Sąjungos biodegalų pramonės srityje. Europos Komisija turėtų parengti sutartą darbo vietų skaičiavimo metodiką, pagal kurią būtų sistemingai vertinamas ir stebimas užimtumo lygis valstybėse narėse ir Sąjungos lygmeniu. Duomenys apie užimtumą turėtų būti skirstomi pagal etanolio ir biodyzelio sektorius ir nustatoma darbo vietos pozicija biodegalų tiekimo grandinėje. Šiuo metu duomenys apie užimtumą biodegalų sektoriuje nėra įtraukti į oficialiąją statistiką, o politikos kūrėjams prieinami užimtumo sąmatų duomenys skiriasi priklausomai nuo konkrečiame tyrime naudojamos pagrindinės apibrėžties ar metodikos, taikomo darbo vietų skaičiavimo metodo ir apimties, kuria tyrimuose žemės ūkio veikla susiejama su biodegalų pramonės sritimi. Vykstant oficialų procesą, kai reikalaujama skaičius apie užimtumą pateikti su pagrindžiamaisiais duomenimis ir skaidriomis prielaidomis, būtų pagerintas informacijos prieinamumas.“

[99 pakeit.]

b) 4 dalies pirma ir antra pastraipos pakeičiamos taip:

„4. Sąjunga siekia sudaryti dvišalius ar daugiašalius susitarimus su trečiosiomis šalimis, kuriuose būtų numatyta privalomų įsipareigojimų, susijusių nuostatomis dėl tvarumo kriterijų, atitinkančiomis šios direktyvos nuostatas. Tokiuose susitarimuose taip pat turėtų būti nustatytos taisyklės siekiant užtikrinti, kad dėl trečiųjų šalių muitinės procedūrų nebūtų sukčiaujama importuojant ir eksportuojant biodegalus ir skystuosius bioproduktus, taip pat nuostatos dėl prekybos lengvinimo. Sąjunga taip pat siekia su trečiosiomis šalimis sudaryti susitarimus, kuriuose būtų numatyta įsipareigojimų dėl TDO konvencijų ir daugiašalių aplinkos apsaugos susitarimų (DAS) ratifikavimo ir vykdymo, kaip nurodyta 17 straipsnio 7 dalyje. Kai Sąjunga sudaro susitarimus, kuriuose numatyta privalomų įsipareigojimų dėl nuostatų, susijusių su aspektais, kuriems taikomi 17 straipsnio 2–7 dalyse nustatyti tvarumo kriterijai, Komisija gali nuspręsti, kad tais susitarimais įrodoma, jog iš tose šalyse išaugintų žaliavų pagaminti biodegalai ir skystieji bioproduktai atitinka atitinkamus tvarumo kriterijus. Sudarant tuos susitarimus tinkamas dėmesys skiriamas priemonėms, kurių imtasi teritorijoms, kurios teikia pagrindines ekosistemos paslaugas (pvz., vandenskyros apsauga ir erozijos kontrolė) kritinėse situacijose, taip pat dirvožemiui, vandeniui ir orui apsaugoti, netiesioginiams žemės paskirties pokyčiams ir nualintai žemei atkurti, užkirsti kelią tam, kad vietovėse, kuriose vandens yra mažai, vanduo būtų vartojamas netaupiai ir 17 straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje nurodytiems aspektams. [100 pakeit.]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

Komisija gali nuspręsti **priima sprendimą**, ar 17 straipsnio 2 dalies tikslais savanoriškų nacionalinių ar tarptautinių biomasės produktų gamybos standartus nustatančių schemų duomenys yra tikslūs arba kad jais remiantis biodegalų ar skystųjų bioproduktų siuntos atitinka 17 straipsnio ~~3–5~~ **3–5a** dalyse nustatytus tvarumo kriterijus **ir ar medžiagos nebuvo sąmoningai keičiamos taip, kad būtų priskiriamos 3 straipsnio 4 dalies e punkto i–iii papunkčiuose nurodytoms medžiagoms**. Komisija gali nuspręsti, kad tų schemų duomenys yra tikslūs siekiant pateikti informaciją apie priemones, kurių imtasi teritorijoms, kurios teikia pagrindines ekosistemos paslaugas (pvz., vandenskyros apsauga ir erozijos kontrolė) kritinėse situacijose, taip pat dirvožemiui, vandeniui ir orui apsaugoti, nualintai žemei atkurti, užkirsti kelią netaupiam vandens vartojimui vietovėse, kuriose vandens yra mažai, ir apie 17 straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje nurodytus aspektus.

17 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunkčio tikslais Komisija taip pat gali pripažinti retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių apsaugos vietoves, pripažintas pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktas į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus. **[101 pakeit.]**

Komisija ir valstybės narės užtikrina patikros schemų, kuriomis užtikrinama biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitiktis tvarumo kriterijams, abipusį pripažinimą tais atvejais, kai atitinkamos sistemos sukurtos pagal šią direktyvą.

[102 pakeit.]

c) *papildoma šia dalimi:*

„9a. Per trejus metus [nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje apžvelgiamas savanoriškų schemų, dėl kurių priimtas sprendimas pagal 4 dalį, veikimas, ir nustato geriausią praktiką. Rengiant ataskaitą remiamasi geriausia turima informacija, įskaitant informaciją, gautą konsultuojantis su suinteresuotaisiais subjektais, ir praktine schemų taikymo patirtimi. Ataskaitoje atsižvelgiama į atitinkamų tarptautiniu mastu pripažintų standartų ir gairių, įskaitant Tarptautinės standartizacijos organizacijos ir Tarptautinės socialinio ir aplinkosauginio akreditavimo ir ženklinimo sąjungos (ISEAL) parengtus standartus ir gaires, pokyčius. Ataskaitoje, be kita ko, analizuojami šie kiekvienos schemos aspektai:

- **auditų nepriklausomumas, pobūdis ir dažnumas;**
- **naudojami reikalavimų nesilaikymo nustatymo ir elgesio tokiais atvejais metodai ir jų taikymo patirtis;**
- **skaidrumas, ypač atsižvelgiant į schemos prieinamumą, vertimų į oficialias šalių ar regionų, iš kurių atvežtos žaliavos, kalbas prieinamumas, sertifikuotų operatorių ir atitinkamų sertifikatų sąrašo ir audito ataskaitų prieinamumas;**
- **suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas, ypač konsultacijų su čiabuviais ir vietos bendruomenėmis vykdymas rengiant ir persvarstant schemas ir atliekant auditus;**
- **bendras schemos patikimumas, ypač atsižvelgiant į akreditavimo taisykles, auditorių ir atitinkamų schemos institucijų kvalifikaciją ir nepriklausomumą;**
- **schemos pritaikymas rinkai.**

Jei atsižvelgiant į ataskaitą matoma, kad to reikia, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia pasiūlymą iš dalies pakeisti 18 straipsnio 5 dalyje išvardytus kriterijus.

[103 pakeit.]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

7. 19 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

-a) *įterpiama ši dalis:*

„1a. Komisijai pagal 25b straipsnio punktą suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, susidarancio naudojant atsinaujinantį nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį kurą, apskaičiavimo procedūros įtraukimo į V priedą, kad būtų galima patikrinti, ar laikomasi 17 straipsnio nuostatų. Šie deleguotieji aktai priimami iki 2015 m. gruodžio 31 d.“

[106 pakeit.]

a) 3 ir 4 dalys pakeičiamos taip:

„3. Apie tipinį išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kuris susidaro auginant žemės ūkio žaliavas, Komisijai gali būti pranešama ataskaitose, kurias valstybės narės teikia pagal 19 straipsnio 2 dalį, taip pat atitinkamose ataskaitose, kurios rengiamos apie teritorijas už Sąjungos ribų.

4. Pagal 25 straipsnio 3 punkte nurodytą patariamąją procedūrą priimdama įgyvendinimo aktą Komisija gali nuspręsti, kad 3 dalyje nurodytose ataskaitose pateikiami duomenys yra tikslūs siekiant apskaičiuoti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susijusį su biodegalų ir skystųjų biodegalų žaliavų, kurios paprastai tose vietovėse auginamos 17 straipsnio 2 dalyje nurodytoms reikmėms, auginimu.“

b) 5 dalies paskutinis sakiny s pakeičiamas taip:

„Tuo tikslu Komisijai pagal 25b straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus.“

c) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Komisijai pagal 25b straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl VIII priedo priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos, be kita ko, persvarstant siūlomas pasėlių grupės netiesioginio žemės paskirties keitimo vertes; ~~nustatant~~. **Siekdama įvertinti ekonominius modelius, naudojamus nustatant tokio netiesioginio žemės paskirties keitimo vertes, Komisija į savo peržiūrą įtraukia naujausią prieinamą informaciją, susijusią su pagrindinėmis prielaidomis, turinčiomis įtakos modelių taikymo rezultatams, įskaitant išmatuojamas žemės ūkio derliaus ir našumo tendencijas, priskyrimą šalutiniams produktams, pastebimą pasaulinį žemės paskirties keitimą ir miškų naikinimo apimtį. Komisija užtikrina, kad suinteresuotieji subjektai būtų įtraukti į minėtos peržiūros procesą. Pirmoji peržiūra baigiama ne vėliau kaip 2016 m. birželio 30 d.**

Prireikus Komisija pasiūlo naujas **netiesioginio žemės paskirties keitimo** vertes tolesnio išskaidymo lygmenimis (~~t. y. žaliavų lygmeniu~~); įtraukiant papildomas vertes, jei naujos biodegalų žaliavos tinkamai pateikiamos rinkai; ir nustatant žaliavų iš nemaistinių celiuliozės ir lignoceliuliozės medžiagų veiksnus.

Komisijai pagal 25b straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant, kad VIII priede būtų nustatytos vertės, susijusios su dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo išmetamu kiekiu, kurį lemia žaliavos iš nemaistinių celiuliozės ir lignoceliuliozės medžiagų, ir įtraukia šias vertes į biodegalų ir skystųjų bioproduktų lemiamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo metodiką, kaip numatyta šiame straipsnyje. Tie deleguotieji aktai priimami ne vėliau kaip 2016 m. birželio 30 d.“

[107 ir 190 pakeit.]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

d) 7 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„7. Komisija pagal 25b straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus dėl V priedo priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos, be kita ko, papildant jį kitų biodegalų gamybos būdų, kai naudojamos tos pačios ar kitos žaliavos, vertėmis ir pakeičiant C dalyje nustatytą metodiką.“

e) 8 dalis išbraukiama.

8. 21 straipsnis išbraukiamas.

9. 22 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Apskaičiuodama grynąjį sumažintą išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, valstybė narė, teikdama 1 dalyje nurodytas ataskaitas, gali naudoti tipines V priedo A ir B dalyse nurodytas vertes ir prideda duomenis apie bet kurį numatomą kiekį, išmetamą dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, kuris turi būti nustatytas VIII priede.“

9a. 23 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„8a. Komisija iki 2015 m. gruodžio 31 d. pateikia ataskaitą dėl teigiamo ir neigiamo poveikio aplinkai ir ekonomikai, padaryto naudojant biodegalus, pagamintus iš atliekų, liekanų, šalutinių produktų ar žaliavų, kurioms išgauti nereikalinga žemė. Atliekant poveikio aplinkai vertinimus atsižvelgiama į išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, biologinę įvairovę, vandenį ir dirvožemio derlingumą. Atsižvelgiama į galimą naudą ar nuostolius naudojantis šiomis žaliavomis kitais tikslais, visų pirma produktams gaminti. Atliekant poveikio ekonomikai vertinimus atsižvelgiama į gamybos išlaidas, alternatyvias sąnaudas naudojantis žaliavomis kitais tikslais ir gyvavimo ciklo energetinę grąžą, susijusią su investicijomis, kurių galima gauti naudojant žaliavas pažangiesiems biodegalams ar skystiesiems bioproduktams gaminti.“

[109 pakeit.]

10. 25 straipsnio 4 dalis išbraukiama.

11. Įterpiamas šis straipsnis:

„25b straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus pagal šiame straipsnyje nustatytas sąlygas.

2. 3 straipsnio 4 dalies d punkte, 5 straipsnio 5 dalyje, 17 straipsnio 3 dalies c punkto trečioje pastraipoje ir 19 straipsnio 1, 5, 6 bei 7 dalyse nurodytas įgaliojimų delegavimas Komisijai taikomas neribotą laikotarpį nuo [šios direktyvos įsigaliojimo data].

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 3 straipsnio 4 dalies d punkte, 5 straipsnio 5 dalyje, 17 straipsnio 3 dalies c punkto trečioje pastraipoje, 19 straipsnio 5 dalyje, 19 straipsnio 6 dalyje ir 19 straipsnio 7 dalyje nurodytą įgaliojimų delegavimą. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodyto įgaliojimo delegavimas. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui.

4. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 3 straipsnio 4 dalies d punktą, 5 straipsnio 5 dalį, 17 straipsnio 3 dalies c punkto trečią pastraipą, 19 straipsnio 5 dalį, 19 straipsnio 6 dalį ir 19 straipsnio 7 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius po to, kai apie tą aktą pranešama Europos Parlamentui ir Tarybai, nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu iki šio laikotarpio pabaigos ir Europos Parlamentas, ir Taryba pranešė Komisijai, kad jie neprieštarau. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis gali būti pratęstas dviem mėnesiais.“

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

12. Priedai iš dalies keičiami taip, kaip nurodyta šios direktyvos II priede.

3 straipsnis

Peržiūra

Iki 2017 m. gruodžio 31 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje, remiantis naujausiais geriausiais turimais moksliniais duomenimis, apžvelgiamas šia direktyva nustatytų priemonių efektyvumas ribojant su biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamyba susijusį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo. Prireikus prie ataskaitos pridėdamas teisinis pasiūlymas, pagrįstas geriausiais turimais moksliniais duomenimis, siekiant numatomo kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, veiksnius įtraukti į atitinkamus tvarumo kriterijus, taikytinus nuo 2021 m. sausio 1 d.,

Ataskaitoje taip pat **pateikiama** pagal Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 4 dalies d punktą numatytų paskatų, taikytinų biodegalams, gaminamiems iš žaliavų, kurioms išgauti nereikalinga žemė, ir iš nemaistinių kultūrų, apžvalga. **Pateikiamas šių biodegalų prieinamumo ir jų poveikio aplinkai ir ekonomikai bei socialinio poveikio vertinimas. Be kita ko, įvertinamas biodegalų gamybos poveikis medienos kaip išteklių prieinamumui ir sektoriams, kuriuose naudojama biomasė.**

Prireikus prie ataskaitos pridėdamas teisinis pasiūlymas dėl atitinkamų tvarumo kriterijų, taikytinų biodegalams, gaminamiems iš žaliavų, kurioms išgauti nereikalinga žemė, ir iš nemaistinių kultūrų, nustatymo.

Investuotojai atsižvelgia į tai, kad biodegalų gamybos technologijos vis dar vystomos, ir vėlesniu etapu gali būti priimtos tolesnės priemonės siekiant sušvelninti neigiamą poveikį. [111 pakeit.]

4 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [dvylika mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

5 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

6 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

I PRIEDAS

Direktyvos 98/70/EB priedai iš dalies keičiami taip:

1) IV priedo C dalis iš dalies keičiama taip:

a) 7 punktą pakeičiamas taip:

„7. Dėl anglies sancaupų kitimo, susijusio su žemės naudojimo paskirties keitimu, per metus išmetamas kiekis (e_l) apskaičiuojamas bendrą per 20 metų išmetamą kiekį padalijant į lygias dalis. Išmetamam kiekiui apskaičiuoti turi būti taikoma tokia taisyklė:

$$e_l = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P,$$

kai:

e_l – metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės paskirties keitimu, kiekis (išmatuotas kaip CO₂ ekvivalento masė (gramais) biodegalų energijos vienetai (megadžauliais));

CS_R – su etalonine žemės paskirtimi susijusios anglies atsargos ploto vienetai (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetai, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Etaloninė žemės paskirtis yra žemės naudojimas 2008 m. sausio mėn. arba, jei atitinkama data yra vėlesnė, 20 metų iki žaliavos gavimo;

CS_A – su faktine žemės paskirtimi susijusios anglies atsargos ploto vienetai (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetai, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Tais atvejais, kai anglies sancaupos susikaupia per daugiau kaip vienerius metus, CS_A vertė yra numatomos sancaupos ploto vienetai po 20 metų arba, jei tai įvyksta anksčiau, pasėliams pasiekus brandą; ir

P – pasėlių našumas (išmatuotas kaip biodegalų energija ploto vienetai per metus).“

b) 8 ir 9 punktai išbraukiami.

2) Papildoma šiuo priedu:

„V priedas

A dalis. Numatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo naudojant biodegalus

Žaliavų grupė	Numatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo (gCO _{2eq} /M)
Javai ir kiti krakmolingi augalai	12
Cukrūs	13
Aliejiniai augalai	55

B dalis. Biodegalai, kuriuos naudojant laikoma, kad numatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, yra lygus nuliui

Bus laikoma, kad numatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, bus lygus nuliui, kai naudojami biodegalai, pagaminti iš toliau nurodytų kategorijų žaliavų:

a) žaliavų, kurios neįtrauktos į šio priedo A dalį;

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- b) žaliavų, kurių gamyba lėmė tiesioginį žemės paskirties pakeitimą, t. y. pakeitimą iš vienos Tarpyvyriausybines klimato kaitos komisijos žemės dangos kategorijų (miško žemės, pievų, šlapžemių, gyvenviečių ar kitos žemės) žemės į pasėlius ar daugiamečius pasėlius ⁽¹⁾. Tokiu atveju „kiekio, išmetamo dėl tiesioginio žemės paskirties keitimo, vertė (e_i)“ turėjo būti apskaičiuota pagal IV priedo C dalies 7 punktą.“

⁽¹⁾ Daugiamečiai augalai apibrėžiami kaip daugiamečiai augalai, kurių stiebai nėra kasmet nupjaunami, pvz., kuro miškas ir alyvpalmės, kaip apibrėžta (2010/C 160/02).

II PRIEDAS

Direktyvos 2009/28/EB priedai iš dalies keičiami taip:

1) V priedo C dalis iš dalies keičiama taip:

a) 7 punktą pakeičiamas taip:

„7. Dėl anglies sankaupų kitimo, susijusio su žemės naudojimo paskirties keitimu, per metus išmetamas kiekis (e_i) apskaičiuojamas bendrą per 20 metų išmetamą kiekį padalijant į lygias dalis. Išmetamam kiekiui apskaičiuoti turi būti taikoma tokia taisyklė:

$$e_i = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P,$$

kai:

e_i – metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės paskirties keitimu, kiekis (išmatuotas kaip CO₂ ekvivalento masė (gramais) biodegalų energijos vienetai (megadžauliais));

CS_R – su etalonine žemės paskirtimi susijusios anglies atsargos ploto vienetai (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetai, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Etaloninė žemės paskirtis yra žemės naudojimas 2008 m. sausio mėn. arba, jei atitinkama data yra vėlesnė, 20 metų iki žaliavos gavimo;

CS_A – su faktine žemės paskirtimi susijusios anglies atsargos ploto vienetai (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetai, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Tais atvejais, kai anglies sankaupos susikaupia per daugiau kaip vienerius metus, CS_A vertė yra numatomos sankaupos ploto vienetai po 20 metų arba, jei tai įvyksta anksčiau, pasėliams pasiekus brandą; ir

P – pasėlių našumas (išmatuotas kaip biodegalų ar skystųjų bioproduktų energija ploto vienetai per metus).“

b) 8 ir 9 punktai išbraukiami.

2) Pridedamas toks VIII priedas:

„VIII priedas

A dalis. Su biodegalų naudojimu susijęs numatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo

Žaliavų grupė	Numatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo (gCO _{2eq} /Mj)
Javai ir kiti krakmolingi augalai	12
Čukrūs	13
Alicijiniai augalai	55

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

~~B dalis. Biodegalai ir skystieji biodegalai, kuriuos naudojant laikoma, kad numatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, yra lygus nuliui~~

~~Bus laikoma, kad naudojant iš toliau nurodytų kategorijų žaliavų pagamintus biodegalus ir skystuosius bioproduktus numatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, bus lygus nuliui:~~

- ~~a) iš žaliavų, kurios neįtrauktos į šio priedo A dalį;~~
- ~~b) iš žaliavų, kurių gamyba lėmė tiesioginį žemės paskirties pakeitimą, t. y. pakeitimą iš vienos Tarptautinės klimato kaitos komisijos žemės dangos kategorijos (miško žemės, pievų, šlapžemių, gyvenviečių ar kitos žemės) žemės į pasėlius ar daugiamečius pasėlius⁽¹⁾. Tokiu atveju „kiekio, išmetamo dėl tiesioginio žemės paskirties keitimo, vertė (e) turėtų būti apskaičiuota pagal V priedo C dalies 7 punktą.“~~

⁽¹⁾ Daugiamečiai augalai apibrėžiami kaip daugiamečiai augalai, kurių stiebai nėra kasmet nupjaunami, pvz., kuro miškas ir alyvpalmės, kaip apibrėžta (2010/C 160/02).

[164 pakeit.]

3) Papildoma šiuo IX priedu:

„IX priedas

A dalis. **Iš atliekų ir liekanų gautos** žaliavos, kurių dalis siekiant 3 straipsnio 4 dalyje nurodyto planinio rodiklio laikoma lygiaverte jų energetinei vertei **ir kuriomis prisidedama siekiant 3 straipsnio 4 dalies antros pastraipos d punkte nurodyto 2,5 % planinio rodiklio.**

- a) ~~Dūmbliai.~~
- b) ~~Nerūšiuotų komunalinių atliekų (išskyrus rūšiuotas namų ūkių atliekas, kurioms taikomi perdirbimo planiniai rodikliai **arba atskiro surinkimo reikalavimai** pagal Direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies a punktą) biomasės dalis; **valstybės narės gali taikyti leidžiančias nukrypti nuostatas dėl atskirai renkamų biologinių atliekų, jei šių procesų metu galima gaminti ir kompostą, ir biodegalus.**~~
- c) **Biologiškai skaidi** pramoninių atliekų biomasės, **mažmeninės ir didmeninės prekybos atliekų (išskyrus atliekas, kurioms taikomi atskiro surinkimo reikalavimai pagal Direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnio 1 dalį) dalis, jei laikomasi atliekų hierarchijos ir pakopinio naudojimo principo.**
- d) Šiaudai.
- e) Mėšlas ir nuotekų šlamas.
- f) ~~Alyvpalmių aliejaus gamyklų nuotekos ir tuščios alyvpalmių vaisių kekės.~~
- g) Talo alyvos derva.
- h) Neapdorotas glicerinas.
- i) Išspaudos.
- j) Vynuogių išspaudos ir vyno nuosėdos.
- k) Riešutų kevalai.
- l) Pelai.
- m) Burbuolių kotai.
- n) Žievės, šakos, lapai, pjuvenos ir medienos drožlės.
- na) Lignoceliuliozės medžiagos, išskyrus pjaustytinus rąstus ir fanermedį.**

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

B dalis. **Iš atliekų ir liekanų gautos** žaliavos, kurių dalis siekiant 3 straipsnio 4 dalyje nurodyto planinio rodiklio laikoma du kartus didesne už jų energetinę vertę

- a) Naudotas kepimo aliejus.
- b) Gyvūniniai riebalai, priskiriami I ir II kategorijoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1774/2002 (*).
- c) ~~Nemaistinės celiuliozės medžiagos.~~
- d) ~~Lignoceliuliozės medžiagos, išskyrus pjaustytinus rąstus ir fanermedį.~~

C dalis. Žaliavos, kurių dalis siekiant 3 straipsnio 4 dalyje nurodyto planinio rodiklio laikoma keturis kartus didesne už jų energetinę vertę ir kuriomis prisidedama siekiant 3 straipsnio 4 dalies antros pastraipos d punkte nurodyto 2,5 % planinio rodiklio

- a) **Dumbliai (autotrofiniai).**
- b) **Atsinaujinantis nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis kuras.**
- c) **Anglies dioksido surinkimas ir panaudojimas transporto tikslais.**
- d) **Bakterijos.**

(*) 2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1774/2002, nustatantis sveikatos taisykles gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms (OL L 273, 2002 10 10, p. 1).“

[186 pakeit.]

P7_TA(2013)0358

Priemonės europinių ungurių ištekliams atkurti *I**

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1100/2007, nustatantis priemonės europinių ungurių ištekliams atkurti (COM(2012)0413 – C7-0202/2012 – 2012/0201(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/44)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2012)0413),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0202/2012),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 14 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto pranešimą (A7-0242/2013),

⁽¹⁾ OL C 11, 2013 1 15, p. 86.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TC1-COD(2012)0201

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1100/2007, nustatantis priemones europinių ungurių ištekliams atkurti

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (-1) **Komisija, remdamasi informacija, kurią turi pateikti valstybės narės, turėtų parengti ungurių išteklių valdymo planų įgyvendinimo rezultatų ataskaitą ir prireikus skubos tvarka pasiūlyti atitinkamas priemones europinių ungurių ištekliams patikimai atkurti; [1 pakeit.]**
- (1) Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1100/2007 ⁽³⁾ Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinti kai kurias to reglamento nuostatas;
- (2) įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, Reglamentu (EB) Nr. 1100/2007 Komisijai suteiktus įgaliojimus reikia suderinti su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 ir 291 straipsniais **straipsniu; [2 pakeit.]**
- (3) siekiant įgyvendinti Reglamento (EB) Nr. 1100/2007 nuostatas, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kad būtų galima imtis priemonių, kai labai sumažėja ištekliams atkurti skirtų ungurių vidutinės rinkos kainos, palyginti su kitais tikslais naudojamų ungurių išteklių kainomis. **Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą, Komisija remtųsi naujausiais moksliniais patarimais ir rekomendacijomis ir tinkamai konsultuotųsi, visų pirma su ekspertais, siekdama, kad jos turima informacija būtų nešališka, tiksli, išsami ir naujausia. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai; [3 pakeit.]**

⁽¹⁾ OL C 11, 2013 1 15, p. 86.

⁽²⁾ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento pozicija.

⁽³⁾ 2007 m. rugsėjo 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1100/2007, nustatantis priemones europinių ungurių ištekliams atkurti (OL L 248, 2007 9 22, p. 17).

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- (4) ~~itin svarbu, kad Komisija, atlikdama parengiamuosius deleguotųjų aktų priėmimo darbus, tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais; [tekstas išbraukiamas dėl 3 pakeitimo priėmimo]~~
- (5) ~~rengdama ir sudarydama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduoti Europos Parlamentui ir Tarybai; [4 pakeit.]~~
- (6) siekiant užtikrinti vienodas Reglamento (EB) Nr. 1100/2007 įgyvendinimo sąlygas, susijusias su ungurių išteklių valdymo planais, kuriuos Komisija, atsižvelgusi į ~~techninius ir mokslinius duomenis~~ **geriausių ir naujausių turimą techninę bei mokslinę informaciją**, patvirtino, įgyvendinimo įgaliojimai turėtų būti suteikti Komisijai. Šiais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾; [5 pakeit.]
- (6a) **ICES turėtų pateikti naują ir išsamesnę rekomendaciją dėl ungurių išteklių padėties 2013 m. Rengdama šią rekomendaciją, ICES turėtų atsižvelgti į visas ungurių išteklių sumažėjimo priežastis, įskaitant susijusias su nerštvietėmis. Jei ICES patvirtintų, kad ungurių išteklių padėtis išlieka kritiška, Komisija turėtų kuo skubiau pateikti pasiūlymą dėl naujo reglamento dėl europinių ungurių išteklių atkūrimo. Tame reglamente turėtų būti taip pat numatyti ilgalaikiai sprendimai, pvz., būdai, kaip atlaisvinti migracijos kelius; [6 pakeit.]**
- (7) dėl to, kad kai kurios valstybės narės pavėluotai pateikė atitinkamą informaciją, Komisija negalės iki 2011 m. liepos 1 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti apie išteklių atkūrimo priemones, įskaitant rinkos kainų kitimą. Todėl ataskaitos pateikimo terminas nukeltas iki 2012 m. gruodžio 31 d.;
- (7a) **norint parengti išsamų ir moksliskai patikimą europinių ungurių padėties aprašymą svarbu, kad Komisija taikytų sankcijas valstybėms narėms, kurios nepateikė arba neišanalizavo visų jų turimų duomenų; [7 pakeit.]**
- (8) pagal Reglamento (EB) Nr. 1100/2007 nuostatą, susijusią su įgaliojimais priimti alternatyvias priemones pageidaujama neršto migracijos lygiui užtikrinti, įgaliojimai iš dalies pakeisti šį neesminį to reglamento elementą suteikiami Tarybai. Pagal SESV tokia sprendimų priėmimo procedūra nebeįmanoma, todėl ši nuostata turėtų būti išbraukta;
- (9) Komisijos sprendimu 2008/292/EB⁽²⁾ nustatyta, kad taikant Reglamentą (EB) Nr. 1100/2007, Juodoji jūra ir su ja susijusios upių sistemos nėra natūrali europinių ungurių buveinė. Todėl to reglamento 1 straipsnio 2 dalis tapo nebeaktuali ir turėtų būti išbraukta;
- (10) Komisijos sprendimu 2009/310/EB⁽³⁾ patvirtinti Kipro, Maltos, Austrijos, Rumunijos ir Slovakijos prašymai netaikyti prievolės parengti ungurių išteklių valdymo planą. Šiuo metu nėra neišnagrinėtų prašymų netaikyti šios prievolės. Todėl Reglamento (EB) Nr. 1100/2007 3 straipsnis tapo nebeaktualus ir turėtų būti išbrauktas;
- (11) todėl Reglamentas (EB) Nr. 1100/2007 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

- ⁽¹⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).
- ⁽²⁾ 2008 m. balandžio 4 d. Komisijos sprendimas 2008/292/EB, kuriuo, taikant Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1100/2007, nustatoma, kad Juodoji jūra ir su ja susijusios upių sistemos nėra natūrali europinių upinių ungurių buveinė (OL L 98, 2008 4 10, p. 14).
- ⁽³⁾ 2009 m. balandžio 2 d. Komisijos sprendimas 2009/310/EB, kuriuo tvirtinami Kipro, Maltos, Austrijos, Rumunijos ir Slovakijos prašymai netaikyti prievolės parengti ungurių išteklių valdymo planą pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1100/2007 (OL L 91, 2009 4 3, p. 23).

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 1100/2007 iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnio 2 dalis išbraukiama.

1a) 2 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės nustato ir apibrėžia jų nacionalinėje teritorijoje esančius atskirus upių baseinus, kurie yra europinių ungurių natūralios buveinės (toliau – ungurių upės baseinai), tarp kurių gali būti jūrų vandenys.“

[9 pakeit.]

1b) 2 straipsnio 10 dalis pakeičiama taip:

„10. Ungurių išteklių valdymo plane kiekviena valstybė narė numato kuo greičiau įgyvendinti atitinkamas priemones, skirtas ungurių mirtingumui, kurį sukelia kiti nei žvejyba veiksniai, įskaitant hidroelektrinių turbinas ir siurblius, sumažinti. Prireikus būtina imtis papildomų priemonių, siekiant sumažinti kitų veiksnių sukeltą mirtingumą, kad būtų pasiekta plane numatytų tikslų.“

[10 pakeit.]

2) 3 straipsnis išbraukiamas.

3) 5 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Ungurių išteklių valdymo planus įgyvendinimo aktais, priimtais pagal 12b straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą, patvirtina Komisija.“

3a) 5 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Valstybės narės, ne vėliau kaip 2008 m. gruodžio 31 d. pateikusios ungurių išteklių valdymo planus Komisijai tvirtinti, kurių Komisija negali patvirtinti pagal 1 dalį arba kurie neatitinka 9 straipsnyje nurodytų ataskaitų rengimo ir įvertinimo sąlygų, sumažina žvejybos pastangas mažiausiai 50 %, palyginti su vidutinėmis žvejybos pastangomis 2004–2006 m., arba sumažina žvejybos pastangas siekdamos užtikrinti, kad sugaunamų ungurių kiekis sumažės mažiausiai 50 %, palyginti su vidutiniu sugaunamu kiekiu 2004–2006 m., sutrumpindamos ungurių žvejybos sezoną, arba pasitelkdamos kitas priemones. Tiek sumažinama per tris mėnesius nuo sprendimo nepatvirtinti plano priėmimo dienos arba per tris mėnesius nuo praleisto ataskaitos pateikimo termino dienos.“

[11 pakeit.]

3b) 5 straipsnis papildomas šia dalimi:

„7. Nuo 2014 m. sausio 1 d. visi ungurių išteklių valdymo planai persvarstomi ir atnaujinami kas dvejus metus atsižvelgiant į naujausias mokslines rekomendacijas.“

[12 pakeit.]

4) 7 straipsnio 6 ir 7 dalys pakeičiamos taip:

„6. Jeigu ištekliams atkurti naudojamų ungurių vidutinės rinkos kainos, palyginti su kitais tikslais naudojamų ungurių išteklių kainomis, labai sumažėja, atitinkama valstybė narė apie tai praneša Komisijai. Siekdamas imtis veiksmų susidariusiomis aplinkybėmis, Komisija deleguotaisiais aktais, priimtais pagal 12a straipsnį, ištekliams atkurti skirtų ungurių procentinę dalį, nurodytą 2 dalyje, gali laikinai sumažinti, jei ungurių išteklių valdymo planas atitinka 2 straipsnio 4 dalį.

7. Komisija ne vėliau kaip 2012 m. 2013 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje įvertinamos išteklių atkūrimo priemonės, įskaitant atsižvelgiant į naujausias mokslines rekomendacijas dėl sąlygų, kuriomis išteklių atkūrimas gali padėti padidinti neršiančių žuvų biomasę. Tokioje ataskaitoje Komisija apžvelgia rinkos kainų kitimą.“

[13 pakeit.]

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

4a) 7 straipsnio 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Išteklių atkūrimas laikomas apsaugos priemone taikant Reglamento (ES) Nr. .../... [EJRŽF] 38 straipsnio 2 dalį, jeigu:

- tai yra ungurių išteklių valdymo plano, nustatyto pagal 2 straipsnį, dalis,
- tai taikoma unguriams, pagautiems ir valdomiems naudojantis metodais ir įranga, kuria užtikrinamas mažiausias galimas mirtingumas gaudant, laikant, pervežant ir veisiant,
- tai vykdoma srityse, kuriose egzistuoja didelė išgyvenimo ir migracijos tikimybė,
- tai padeda pasiekti 40 % siekiamo neršto migracijos lygio, kaip nurodyta 2 straipsnio 4 dalyje ir
- unguriai patalpinami į karantiną, siekiant išvengti ligų arba parazitų išplitimo.“

[14 pakeit.]

5) ~~9~~ straipsnio ~~3~~ dalis išbraukiama. ~~9~~ straipsnis pakeičiamas taip:

„9 straipsnis

Ataskaitų rengimas ir įvertinimas

1. Valstybės narės renka mokslinių tyrimų duomenis, kad būtų galima kiekybiškai įvertinti ungurių ištekliams taikytų priemonių poveikį, nustatyti rizikos mažinimo priemones ir rekomenduoti valdymo tikslus. Valstybės narės teikia Komisijai ataskaitas iš pradžių kas trejus metus pirmąją ataskaitą pateikiant iki 2012 m. birželio 30 d., ir sudaro galimybę su šia informacija susipažinti paskirtoms mokslo įstaigoms. Pateikus pirmąją trejų metų ataskaitą, vėliau ataskaitos teikiamos kas dvejus metus. Ataskaitose apibūdinama vykdyta stebėseną, įgyvendinimas, veiksmingumas ir rezultatai, visų pirma pateikiami geriausi turimi duomenys apie:

- a) kiekvienoje valstybėje narėje – sidabrinių ungurių biomasės dalį, kuri pasiekia jūros nerštavietes, arba sidabrinių ungurių biomasės dalį, kuri migruodama jūros link neršti palieka tos valstybės narės teritoriją, palyginti su 2 straipsnio 4 dalyje nustatytu siekiamu neršto migracijos lygiu;
- b) ungurių žvejybos pastangų kiekvienais metais dydį ir pagal 4 straipsnio 2 dalį bei 5 straipsnio 4 dalį įvykdytą sumažinimą;
- c) kitų nei žvejyba mirtingumo veiksnių lygį ir pagal 2 straipsnio 10 dalį įvykdytą sumažinimą;
- d) sugautų trumpesnių nei 12 cm ilgio ungurių kiekį ir jo dalių, kurios naudojamos skirtingais tikslais, santykį;
- e) ungurių, kurių ištekliai atkuriami, išgyvenimo rodiklį vykdant žvejybą, juos pervežant, atkuriant jų išteklius arba jiems migruojant neršti į Sargaso jūrą;
- f) savanorišku pagrindu nurodomas sugautų ungurių veisimosi teritorijas.

2. Komisija ne vėliau kaip 2013 m. spalio 31 d. Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje pateikiamas statistinis ir mokslinis ungurių išteklių valdymo planų įgyvendinimo rezultatų įvertinimas ir prie kurios pridėjama Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komiteto nuomonė. Remdamasi tokios ataskaitos išvadomis, Komisija gali pateikti pasiūlymus, kuriais būtų siekiama išplėsti reglamento taikymo apimtį, įtraukiant kitus nei žuvininkystė ungurių mirtingumo veiksnius.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

3. Komisija ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. pateikia Sąjungos ir tarptautinės prekybos europiniais unguriais įvertinimą, ypatingą dėmesį skirdama Sąjungos įsipareigojimų vykdymui pagal CITES ir apytikriam neteisėtos prekybos europiniais unguriais valstybėse narėse įvertinimui. Tokioje ataskaitoje nustatomi įvairių turimų duomenų rinkinių nesuderinamumo atvejai ir siūlomos priemonės, kaip pagerinti prekybos stebėseną, įskaitant esamų muitinių kodų modifikavimą, kad galėtų būti vykdoma veiksmingesnė stebėseną.

[15 pakeit.]

5a) Įterpiamas šis straipsnis:

„9a straipsnis

Tolesnės priemonės

Komisija, atsižvelgdama į 7 straipsnio 7 dalyje ir 9 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų ataskaitų išvadas, taip pat į bet kokią naują ir išsamesnę ICES pateiktą rekomendaciją dėl europinių ungurių išteklių padėties 2013 m., ne vėliau kaip 2014 m. kovo 31 d. Parlamentui ir Tarybai pateikia naują pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama patikimai atkurti europinių ungurių išteklius. Įmdamasi šių veiksmų, Komisija gali apsvarstyti galimybes išplėsti reglamento taikymo apimtį, įtraukiant kitus nei žuvininkystė ungurių mirtingumo veiksnius.“

[16 pakeit.]

6) Įterpiami šie straipsniai:

„12a straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 7 straipsnio 6 dalyje nurodyti įgaliojimai **priimti deleguotuosius aktus** Komisijai ~~perduodami~~ suteikiami ~~neribotam laikui~~ **trejų metų laikotarpiui nuo...** (*) Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki trejų metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaiame pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

[17 pakeit.]

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu panaikinti 7 straipsnio 6 dalyje nurodytus įgaliojimus priimti deleguotuosius aktus. Sprendimu dėl įgaliojimų panaikinimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojantiems deleguotiesiems teisės aktams.

4. Priėmusi deleguotąjį aktą, Komisija apie jį vienu metu praneša ir Europos Parlamentui, ir Tarybai.

5. Pagal 7 straipsnio 6 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per 2 mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba praneša Komisijai, kad neprieštaraus. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas 2 mėnesiais.

12b straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Reglamento (EB) Nr. 2371/2002 30 straipsniu įsteigtas Žuvininkystės ir akvakultūros komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011. (**)

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

2. Jei daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

(*) **Šio reglamento įsigaliojimo data.**

(**) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

P7_TA(2013)0359

Sąjungos muitinės kodeksas ***I

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (Nauja redakcija) (COM(2012)0064 – C7-0045/2012 – 2012/0027(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: nauja redakcija)

(2016/C 093/45)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2012)0064),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 33, 114 bei 207 straipsnius, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0045/2012),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į tai, kad teisės akto projektas perduotas nacionaliniams parlamentams,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 23 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2001 m. lapkričio 28 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. liepos 12 d. Teisės reikalų komiteto raštą Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetui vadovaujantis Darbo tvarkos taisyklių 87 straipsnio 3 dalimi,

⁽¹⁾ OL C 229, 2012 7 31, p. 68

⁽²⁾ OL C 77, 2002 3 28, p. 1.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 22 d. Tarybos atstovo laišku priimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 87 ir 55 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto pranešimą ir Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę (A7-0006/2013),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją, atsižvelgęs į Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės rekomendacijas;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TC1-COD(2012)0027**Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas**

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinę teisės aktą, Reglamentą (ES) Nr. 952/2013.)

P7_TA(2013)0360

Žemės ūkio valdų pajamų ir ūkinės veiklos apskaitos duomenų rinkimo tinklo Europos bendrijoje sukūrimas *I**

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1217/2009, sukuriantis žemės ūkio valdų pajamų ir ūkinės veiklos apskaitos duomenų rinkimo tinklą Europos bendrijoje (COM(2011)0855 – C7-0468/2011 – 2011/0416(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/46)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2011)0855),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0468/2011),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto 2012 m. vasario 22 d. nuomonę ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ OL C 143, 2012 5 22, p. 149.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 27 d. Tarybos atstovo laišku priimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą (A7-0179/2012),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TC1-COD(2011)0416

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1217/2009, sukuriantis žemės ūkio valdų pajamų ir ūkinės veiklos apskaitos duomenų rinkimo tinklą Europos bendrijoje

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) Nr. 1318/2013.)

P7_TA(2013)0361

Maisto saugos direktyvų nuostatų dėl Komisijai suteikiamų įgaliojimų dalinis keitimas *I**

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvų 1999/4/EB, 2000/36/EB, 2001/111/EB, 2001/113/EB ir 2001/114/EB nuostatos dėl Komisijai suteikiamų įgaliojimų (COM(2012)0150 – C7-0089/2012 – 2012/0075(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/47)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2012)0150),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį, 43 straipsnio 2 dalį ir 114 straipsnio 1 dalį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0089/2012),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į Austrijos Federalinės Tarybos pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo pateiktą pagrįstą nuomonę, kurioje tvirtinama, jog teisėkūros procedūra priimamo akto projektas neatitinka subsidiarumo principo,

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 23 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 28 d. Tarybos atstovo laišku priimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pranešimą (A7–0045/2013),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TC1-COD(2012)0075

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 11 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 1999/4/EB ir 2000/36/EB ir Tarybos direktyvų 2001/111/EB, 2001/113/EB ir 2001/114/EB nuostatos, susijusios su Komisijai suteikiamais įgaliojimais

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) Nr. 1021/2013.)

P7_TA(2013)0362

Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimas dėl paprastesnės trumpalaikių vizų išdavimo Žaliojo Kyšulio Respublikos ir Europos Sąjungos piliečiams tvarkos sudarymo ***

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimo dėl paprastesnės trumpalaikių vizų išdavimo Žaliojo Kyšulio Respublikos ir Europos Sąjungos piliečiams tvarkos sudarymo projekto (05674/2013 – C7-0110/2013 – 2012/0271(NLE))

(Pritarimo procedūra)

(2016/C 093/48)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (05674/2013),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimo dėl paprastesnės trumpalaikių vizų išdavimo Žaliojo Kyšulio Respublikos ir Europos Sąjungos piliečiams tvarkos projektą (14203/2012),

⁽¹⁾ OL C 229, 2012 7 31, p. 143.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Tarybos prašymą dėl pritarimo, pateiktą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 77 straipsnio 2 dalies a punktą ir 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punktą (C7–0110/2013),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 81 straipsnį ir 90 straipsnio 7 dalį,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto rekomendaciją (A7-0266/2013),
1. pritaria susitarimo sudarymui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių ir Žaliojo Kyšulio Respublikos parlamentams ir vyriausybėms.

P7_TA(2013)0363

Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimas dėl neteisėtai esančių asmenų readmisijos sudarymo ***

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimo dėl neteisėtai esančių asmenų readmisijos sudarymo projekto (14546/2012 – C7-0109/2013 – 2012/0268(NLE))

(Pritarimo procedūra)

(2016/C 093/49)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarybos sprendimo projektą (14546/2012),
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio Respublikos susitarimo dėl neteisėtai esančių asmenų readmisijos projektą (14759/2012),
 - atsižvelgdamas į Tarybos prašymą dėl pritarimo, pateiktą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 79 straipsnio 3 dalį ir 218 straipsnio 6 dalies antros pastraipos a punktą (C7–0109/2013),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 81 straipsnį ir 90 straipsnio 7 dalį,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto rekomendaciją (A7-0267/2013),
1. pritaria susitarimo sudarymui;
 2. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių ir Žaliojo Kyšulio Respublikos parlamentams ir vyriausybėms.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

P7_TA(2013)0354

Taisomojo biudžeto Nr. 4/2013 projektas. Europos GNSS agentūros personalas. Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) personalas. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo personalas

2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tarybos pozicijos dėl Europos Sąjungos 2013 finansinių metų taisomojo biudžeto Nr. 4/2013 projekto, III skirsnis – Komisija, IV skirsnis – Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (11696/2013 – C7-0247/2013 – 2013/2084(BUD))

(2016/C 093/50)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnį ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį,
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 ⁽¹⁾, ypač į jo 41 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos 2013 finansinių metų bendrąjį biudžetą, galutinai priimtą 2012 m. gruodžio 12 d. ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimą Nr. 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į Taisomojo biudžeto Nr. 4/2013 projektą, kurį Komisija pateikė 2013 m. balandžio 29 d. (COM(2013) 0254),
- atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 15 d. priimtą Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 4/2013 projekto (11696/2013 – C7-0247/2013),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 75b ir 75e straipsnius,
- atsižvelgdamas į Kultūros komiteto laišką,
- atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A7-0285/2013),

A. kadangi Taisomojo biudžeto Nr. 4/2013 projekte siekiama iš dalies pakeisti Europos GNSS agentūros personalo planą ir, atsižvelgiant į agentūrai pavestas naujas užduotis, papildyti jį 20 etatų, taip pat Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomosios įstaigos (angl. EACEA) personalo planą, atsižvelgiant į išplėstus įstaigos įgaliojimus, papildyti 2 laikiniais darbuotojais ir 13 pagal sutartis dirbančių darbuotojų, o Europos Sąjungos Teisingumo Teismo personalo planą papildyti 7 etatais, kurie reikalingi paskyrus papildomą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo generalinį advokatą,

⁽¹⁾ OL L 298, 2012 10 26, p. 1.

⁽²⁾ OL L 66, 2013 3 8.

⁽³⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 163, 2007 6 23, p. 17.

2013 m. rugsėjo 11 d., trečiadienis

- B. kadangi siūlomas darbuotojų skaičiaus padidinimas nedaro įtakos biudžetui, nes išlaidas planuojama padengti atlikus atitinkamus sumažinimus Komisijos biudžeto skirsnyje, o Europos Sąjungos Teisingumo Teismo darbuotojų skaičiaus padidinimą planuojama padengti panaudojant jo skirsnyje turimus asignavimus,
- C. kadangi Europos GNSS agentūroje reikia skubiai įdarbinti minėtus 20 darbuotojų siekiant sudaryti sąlygas agentūrai pasirėngti vykdyti naujas užduotis nuo 2014 m. sausio mėn.,
- D. kadangi į šį taisomojo biudžeto projektą įtraukta tik dalis pradinio Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prašymo, kuris paremtas Deklaracija Nr. 38, pridėta prie Tarpvyriausybinės konferencijos, kurioje priimta Lisabonos sutartis, galutinio akto, ir neįtraukti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo reikalauti 9 teismo tarnautojai,
- E. kadangi papildomi teismo tarnautojai galėtų palengvinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo darbo krūvį, padidėjusį dėl to, kad Taryba iki šiol nepritarė jokiai Bendrojo Teismo teisėjų papildymo sistemai (nepaisant to, kad neabejojama tokios reformos būtinybe), kadangi šie etatai iš tiesų buvo įtraukti į Komisijos pateiktą 2014 m. biudžeto projektą,
1. atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą Taisomojo biudžeto Nr. 4/2013 projektą ir į Tarybos poziciją dėl jo;
 2. pažymi, kad Europos GNSS agentūros darbuotojų skaičiaus padidinimo atveju kompensavimas mažinant Komisijos darbuotojų skaičių neprasidės nedelsiant 2013 m., bet bus visiškai užbaigtas per kitos DFP laikotarpį;
 3. yra susirūpinęs dėl šio klaidinančio išlaidų sutaupymo, susijusio su Komisijos personalo planu, pateikimo; pažymi, kad sumažinta 13 pagal sutartis dirbančių darbuotojų ir 2 etatai išlaisvinti Komisijos tiesioginėse tarnybose, tačiau įtraukti į EACEA personalo planą; pažymi, kad visos vykdomosios įstaigos sudaro dalį Komisijos administracijos, todėl negalima įžvelgti jokio pateikto Komisijos biudžeto sumažinimo; žino, kad vykdomosiose įstaigose įdarbintų darbuotojų atlyginimai mokami vien tik iš veiklos lėšų;
 4. ketina vykdant 2014 m. metinę biudžeto procedūrą pritarti papildomiems Europos Sąjungos Teisingumo Teismo etatams, kuriuos Komisija neįtraukė į šį projektą;
 5. patvirtina Tarybos poziciją dėl Taisomojo biudžeto Nr. 4/2013 projekto;
 6. paveda Pirmininkui paskelbti, kad Taisomasis biudžetas Nr. 4/2013 yra galutinai priimtas, ir pasirūpinti, kad jis būtų paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
 7. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.
-

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

P7_TA(2013)0369

Europos ombudsmeno 2012 m. veikla

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl metinio pranešimo apie Europos ombudsmeno 2012 m. veiklą (2013/2051(INI))

(2016/C 093/51)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į metinį pranešimą apie Europos ombudsmeno 2012 m. veiklą,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 24 straipsnio trečią pastraipą, 228 ir 298 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 ir 43 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į savo 2008 m. birželio 18 d. rezoliuciją⁽¹⁾ dėl Europos Parlamento sprendimo, iš dalies keičiančio 1994 m. kovo 9 d. Sprendimą 94/262/EAPB, EB, Euratomas dėl ombudsmeno pareigų atlikimą reglamentuojančių nuostatų ir bendrųjų sąlygų, patvirtinimo⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į 2006 m. kovo 15 d. sudarytą ir 2006 m. balandžio 1 d. įsigaliojusį Europos Parlamento ir Europos ombudsmeno pagrindų susitarimą dėl bendradarbiavimo,
 - atsižvelgdamas į 2009 m. sausio 1 d. Europos ombudsmeno statuto įgyvendinimo nuostatas⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Europos ombudsmeno veiklos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 205 straipsnio 2 dalies antrą ir trečią sakinius,
 - atsižvelgdamas į Peticijų komiteto pranešimą (A7–0257/2013),
- A. kadangi 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento Pirmininkui oficialiai pateiktas metinis pranešimas apie Europos ombudsmeno 2012 m. veiklą, o 2013 m. gegužės 28 d. ombudsmenas Nikiforos Diamandouros Briuselyje pristatė savo pranešimą Peticijų komitetui,
- B. kadangi 2012 m. metinis pranešimas yra paskutinis N. Diamandouros, kaip Europos ombudsmeno, metinis pranešimas, nes 2013 m. kovo 14 d. jis pranešė Europos Parlamento Pirmininkui apie savo ketinimą išeiti į pensiją 2013 m. spalio 1 d.; kadangi N. Diamandouros pirmą kartą buvo išrinktas Europos ombudsmenu 2003 m. ir vėliau vėl išrinktas 2005 ir 2010 m.,
- C. kadangi N. Diamandouros ėjo Europos ombudsmeno pareigas dešimt metų; kadangi kitas asmuo bus renkamas ombudsmeno pareigoms eiti nuo 2013 m. spalio 1 d. iki Europos Parlamento rinkimų 2014 m., po kurių naujasis Parlamentas turės pradėti naują rinkimų procedūrą,
- D. kadangi SESV 24 straipsnyje nurodoma, kad „kiekvienas Sąjungos pilietis gali kreiptis į ombudsmeną, kurio pareigybė įsteigta pagal 228 straipsnį“,
- E. kadangi SESV 228 straipsnyje Europos ombudsmenas įgaliojamas priimti skundus dėl netinkamo ES institucijų, įstaigų, tarnybų ir agentūrų veiklos administravimo, išskyrus atvejus, susijusius su Europos Sąjungos Teisingumo Teismo vykdomomis teismo funkcijomis,

⁽¹⁾ OL C 286 E, 2009 11 27, p. 172.

⁽²⁾ OL L 113, 1994 5 4, p. 15.

⁽³⁾ Priimtas 2002 m. liepos 8 d. ir iš dalies pakeistas 2004 m. balandžio 5 d. ir 2008 m. gruodžio 3 d. ombudsmeno sprendimais.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- F. kadangi pagal SESV 298 straipsnį ES institucijos, įstaigos, tarnybos ir agentūros „remiasi atvira, veiksminga ir nepriklausoma Europos administracija“ ir kadangi tame pačiame straipsnyje numatyta, kad šiuo tikslu turi būti priimti specialūs antriniai teisės aktai visoms ES administracijos sritims taikytinų reglamentų pavidalu,
- G. kadangi Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje teigiama, kad „kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kiek įmanomai trumpesnę laiką“,
- H. kadangi ES 2013 metus paskelbė „Europos piliečių metais“, taip pažymėdama 20-ąją ES pilietybės jubiliejų,
- I. kadangi Pagrindinių teisių chartijos 43 straipsnyje teigiama, kad „kiekvienas Sąjungos pilietis ir kiekvienas fizinis asmuo, kuris gyvena bet kurioje valstybėje narėje, ar juridinis asmuo, kurio registruota buveinė yra valstybėje narėje, turi teisę kreiptis į Europos ombudsmeną su skundu dėl netinkamų Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų administravimo veiksmų, išskyrus Europos Sąjungos Teisingumo Teismo vykdomas teismo funkcijas“,
- J. kadangi Parlamentas savo 2001 m. rugsėjo 6 d. rezoliucijoje patvirtino ombudsmeno parengtą tinkamo administravimo elgesio kodeksą,
- K. kadangi netinkamas administravimas apibrėžtas kaip viešosios įstaigos nesugebėjimas veikti pagal taisykles ar principus, kurių ji privalo laikytis,
- L. kadangi šia apibrėžtimi prie netinkamo administravimo priskiriami ne tik tie atvejai, kai pažeidžiama teisiškai privaloma taisyklė ar principas; kadangi gero administravimo principais numatomas didesnis išsipareigojimas nei įstatymu ir jais reikalaujama, kad ES institucijos ne tik laikytųsi savo teisinių išsipareigojimų, bet drauge kurtų paslaugumo aplinką ir užtikrintų, kad su visais visuomenės atstovais būtų elgiamasi sąžiningai, nešališkai ir oriai ir kad jie galėtų visapusiškai naudotis savo teisėmis,
- M. kadangi 2012 m. ombudsmenas gavo 2 442 skundus (2011 m. – 2 510) ir išnagrinėjo 2 460 skundų (2011 m. – 2 544); kadangi 740 skundų (30 proc.) priklausė ombudsmeno įgaliojimų sričiai,
- N. kadangi dauguma skundų (56 proc.) gaunami elektroniniu formatu – užregistruojami sąveikioje Europos ombudsmeno interneto svetainėje, prieinamoje visomis 23 oficialiomis kalbomis,
- O. kadangi ombudsmenas skundų pagrindu pradėjo 450 tyrimų (2011 m. – 382); kadangi jų skaičius padidėjo 18 proc., palyginti su 2011 m.; kadangi ombudsmenas pradėjo 15 tyrimų savo iniciatyva (2011 m. – 14) ir pateikė vieną specialiąją ataskaitą Parlamentui,
- P. kadangi ombudsmenas baigė 390 tyrimų (įskaitant 10 tyrimų, pradėtų savo iniciatyva), iš kurių 206 pradėti 2012 m., 113 – 2011 m. ir 71 – ankstesniais metais; kadangi 85,3 proc. (324) baigtų tyrimų atlikti iš piliečių gautų skundų pagrindu, o 14,7 proc. – remiantis skundais, gautais iš įmonių, asociacijų ir kitų juridinių subjektų,
- Q. kadangi 1 467 gauti skundai buvo priskirti Europos ombudsmenų tinklo nario kompetencijai; kadangi šį tinklą sudaro nacionalinių ir regionų ombudsmenų biurai ir panašios įstaigos ES, EEE valstybėse narėse, Šveicarijoje ir šalyse kandidatėse; kadangi Parlamento Peticijų komitetas yra tikrasis šio tinklo narys; kadangi ombudsmenas perdavė 63 skundus šiam komitetui,
- R. kadangi 52,7 proc. 2012 m. pradėtų tyrimų buvo susiję su Europos Komisija, 5,2 proc. – su Europos Parlamentu, 3 proc. – su Europos išorės veiksnių tarnyba, 1,5 proc. – su Europos investicijų banku ir 20,9 proc. – su kitomis ES institucijomis, agentūromis arba įstaigomis,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- S. kadangi pagrindinės 2012 m. tirta tariamai netinkamo administravimo rūšys buvo susijusios su teisėtumu (27,7 proc.), informacijos prašymais (12,5 proc.), sąžiningumu (10,3 proc.), sprendimų priėmimo terminais (8 proc.) ir prašymais suteikti galimybę susipažinti su dokumentais (6,7 proc.),
- T. kadangi 76 baigtų tyrimų atvejais (19 proc.) ombudsmenas nenustatė netinkamo administravimo, o 56 atvejais (14 proc.) netinkamas administravimas buvo nustatytas,
- U. kadangi tie atvejai, kai nenustatomas netinkamas administravimas, nėra laikomi neigiamu rezultatu, nes skundo pateikėjui gali būti naudingas išsamus susijusios institucijos paaiškinimas ir ombudsmeno atlikta nepriklausoma atvejo analizė, o rezultatai yra įrodymas, kad institucija veikė laikydamasi gero administravimo principų,
- V. kadangi 2012 m. 80 atvejų susijusi institucija sutiko su draugišku sprendimu arba išsprendė klausimą; kadangi tais atvejais, kai ombudsmenas nenustato netinkamo administravimo arba kai nėra pagrindo tęsti tyrimą, jis gali pateikti papildomą pastabą; kadangi teikiant papildomą pastabą siekiama padėti institucijai pagerinti jos piliečiams teikiamų paslaugų kokybę,
- W. kadangi 47 tyrimai, kuriuos atlikdamas ombudsmenas nustatė netinkamą administravimą, baigti institucijai pateikiant kritines pastabas; kadangi 9 atvejais susijusi institucija sutiko su rekomendacijos projektu,
- X. kadangi ombudsmenas pateikia kritinę pastabą, kai:
- i) atitinkama institucija jau negali ištaisyti netinkamo administravimo atvejo,
 - ii) paaiškėja, kad netinkamo administravimo atvejis neturi visuotinių padarinių, ir
 - iii) atrodo, kad tolesni Europos ombudsmeno veiksmai nereikalingi; kadangi ombudsmenas taip pat teikia kritinę pastabą, jei mano, kad rekomendacijos projektas būtų nenaudingas, taip pat tais atvejais, kai institucija nesutinka su rekomendacijos projektu arba kai jis nemano, kad reikėtų pateikti specialųjį pranešimą,
- Y. kadangi ombudsmenas pateikia rekomendacijos projektą, kai susijusi institucija gali ištaisyti netinkamo administravimo atvejį arba kai netinkamo administravimo atvejis yra ypač rimtas ar turi visuotinių padarinių; kadangi 2012 m. ombudsmenas paskelbė 17 rekomendacijų projektų,
- Z. kadangi 2012 m. ombudsmenas pateikė vieną specialųjį pranešimą Europos Parlamentui; kadangi šis specialusis pranešimas buvo susijęs su Komisijos nagrinėtu skundu, kurį pateikė piliečių iniciatyvą remiančios organizacijos, kovojančios su, jų manymu, neigiamais Vienos oro uosto plėtros padariniais; kadangi specialusis pranešimas Parlamentui yra veiksmingiausia ir paskutinė priemonė, kurios ombudsmenas gali imtis nagrinėdamas atvejį,
- AA. kadangi Parlamento pranešimo dėl specialiosios ataskaitos išvadose nurodyta, kad ombudsmeno susirūpinimas dėl galimo netinkamo administravimo buvo pagrįstas,
- AB. kadangi ombudsmenas kasmet viešai skelbia savo tyrimo išvadas dėl veiksmų, kurių institucijos ėmėsi dėl kritinių ir papildomų pastabų; kadangi 2011 m. tyrimas parodė, kad 84 proc. atvejų dėl kritinių ir papildomų pastabų imtasi tinkamų veiksmų,
- AC. kadangi 2012 m. ombudsmenas ypač daug dėmesio skyrė įvairaus neįgalumo lygio asmenų integracijai; kadangi ombudsmenas kartu su Parlamento Peticijų komitetu, Europos Komisija, Pagrindinių teisių agentūra ir Europos neįgalųjų forumu dirba siekdami ginti, skatinti ir įgyvendinti ES struktūrą pagal JT neįgalųjų teisių konvenciją; kadangi ši konvencija yra pirmoji ES ratifikuota žmogaus teisių sutartis,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

AD. kadangi ES Taryba patvirtino pasiūlymą dėl ES lygmens sistemos, apimančios Ombudsmeną ir Peticijų komitetą ir skirtos JT neįgalųjų teisių konvencijos įgyvendinimui kontroliuoti,

AE. kadangi 2012 m. Europos kokybės valdymo fondas oficialiai pripažino Ombudsmeną kaip instituciją, įsipareigojusią siekti aukščiausio rezultato,

1. patvirtina Europos ombudsmeno pateiktą 2012 m. metinį pranešimą; atsižvelgia į tai, kad N. Diamandouros išeis į pensiją 2013 m. spalio 1 d.;

2. reiškia padėką N. Diamandourui už jo pavyzdinį darbą pastarąjį dešimtmetį einant Europos ombudsmeno pareigas ir už rezultatus, kurių jis pasiekė stengdamasis užtikrinti, kad ES taptų teisingesnė ir skaidresnė; linki jam geros sveikatos ir sėkmės tolesnėje veikloje;

3. pripažįsta, kad ombudsmenas atliko puikų darbą stiprindamas ir plėtodamas dialogą su piliečiais, pilietine visuomene, institucijomis ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis visais lygmenimis;

4. atsižvelgdamas į tai, jog pusė Europos piliečių sutinka, kad antra pagal svarbą piliečių teisė yra teisė į gerą administravimą, mano, kad nuolatinėmis pastangomis didinti Europos Sąjungoje atvirumą, skaidrumą ir atskaitomybę sprendimų priėmimo procesų ir administravimo srityje ombudsmenas neabejotinai prisidėjo kuriant Sąjungą, kurioje sprendimai priimami ir įgyvendinami „kuo atviriau ir kuo labiau priartinant juos prie piliečio“, kaip numatyta pagal Europos Sąjungos sutarties 1 straipsnį; ragina kitą Europos ombudsmeną tęsti gerą savo pirmtako darbą siekiant šių svarbių tikslų;

5. su pagarba pripažįsta, kad ombudsmenas nenuilstamai siekė padėti piliečiams ir užtikrinti, kad jie žinotų savo teises pagal Sutartį, taip pat skatinti ES institucijų ir įstaigų administracijas tapti skaidresnes ir didžiausią dėmesį skirti paslaugų teikimui;

6. mano, kad ombudsmenas visada aktyviai ir proporcingai naudojo savo įgaliojimus, ir dėkoja jam už puikius darbo santykius ir bendradarbiavimą su Parlamentu, ypač Parlamento Peticijų komitetu;

7. atkreipia dėmesį į tai, kad 52 proc. Europos piliečių mano, jog svarbiausia ombudsmeno pareiga – užtikrinti, kad ES piliečiai žinotų savo teises ir žinotų, kaip jomis naudotis, ir kad todėl ombudsmenas turi palaikyti geresnius ryšius su Europos piliečiais ir aktyviau bendradarbiauti su Europos ombudsmenų tinklu;

8. ragina imtis reikiamų veiksmų skundų nagrinėjimo, tyrimų atlikimo ir sprendimų priėmimo procedūroms paspartinti;

9. primena, kad 42 proc. Europos piliečių nepatenkinti ES administravimo skaidrumo lygiu, ir pabrėžia, kad ombudsmenas turi toliau stengtis padėti ES institucijoms tapti atviresnėmis, veiksmingiau dirbti ir draugiškiau bendrauti su piliečiais, kad būtų plėtojami piliečių ir institucijų ryšiai;

10. pažymi, kad ombudsmenas visada laikė su skaidrumu susijusius skundus prioritetiniais; taip pat pažymi, kad tokių skundų dėl tariamo neskaidrumo, kurių dalis 2008 m. buvo didžiausia (36 proc.), 2012 m. sumažėjo iki 21,5 proc.; mano, kad tai – ženklas, jog ES institucijos labai pasistengė tapti skaidresnės; ragina ES institucijas, agentūras ir įstaigas prisidėti toliau mažinant tokių skundų skaičių – bendradarbiauti su Europos ombudsmenu ir įgyvendinti jo rekomendacijas; tačiau ir toliau yra susirūpinęs dėl vis dar didelio skaičiaus skundų atvirumo, prieinamumo visuomenei ir asmens duomenų klausimais, nes dėl problemų šiose srityse blogėja tarpinstitucinis dialogas, ES įvaizdis visuomenėje ir visuomenės požiūris į ES;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

11. pakartoja, kad skaidrumas, atvirumas, galimybė susipažinti su informacija ir pagarba piliečių teisėms yra būtinos sąlygos siekiant išsaugoti piliečių ir institucijų tarpusavio pasitikėjimą ir kad šis pasitikėjimas be galo svarbus Europos integracijos ateičiai, ypač dabartinėmis sudėtingomis ekonominėmis aplinkybėmis;

12. ragina ES institucijas, turint mintyje vis platesnį viešojo administravimo sektoriaus skaitmeninimą, atsizvelgti į konkrečius vyresniojo amžiaus žmonių, kurių dauguma nemoka naudotis šiuolaikinėmis informacinėmis ir ryšių technologijomis, poreikius ir kompensuoti šį jų mokėjimų trūkumą sukurtomis patogiomis naudoti taikomosiomis programomis, praktiškais internetinėmis pagalbinėmis programomis ir lengvai prieinamomis neskaitmeninėmis susisiekimo galimybėmis;

13. pažymi, kad 2012 m. ombudsmenas užregistravo 2 442 skundus ir kad tai buvo rekordiniai metai ir pradėtų tyrimų (465, tai yra 18 proc. daugiau, palyginti su 2011 m.), ir baigtų tyrimų (390, tai yra 23 proc. daugiau) skaičiaus požiūriu;

14. su pasitenkinimu atkreipia dėmesį į dešimtį ombudsmeno pristatytų pavyzdinių administracinės praktikos atvejų įvairiose ES institucijose, daugelyje įvairių sričių;

15. mano, kad 2012 m. sumažėjęs visų ombudsmenui pateiktų skundų skaičius yra dar vienas ombudsmeno svetainėje pateikto jo „Interaktyvaus vadovo“ sėkmės įrodymas, nes tai labai veiksminga priemonė, padedanti užtikrinti, kad į ombudsmeną dėl netinkamų prižasčių kreiptųsi mažiau piliečių, ir pagerinti galimybes patarti jiems, kam jie turėtų pateikti savo skundą; pažymi, kad šia tendencija patvirtinama, jog dėl tinkamų prižasčių į Europos ombudsmeną besikreipiančių žmonių daugėja; rekomenduoja Europos Parlamento nariams, ES institucijoms, įstaigoms ir agentūroms bei Europos ombudsmenų tinklo nariams savo svetainėse ir socialinės žiniasklaidos kanaluose pateikti tiesioginę nuorodą į šį „Interaktyvų vadovą“;

16. pabrėžia, kad ombudsmeno įgaliojimų sričiai nepriklausančių skundų skaičius (1 720) buvo mažiausias per visą dešimtmetį; ragina ombudsmeną ir toliau stengtis mažinti šių atvejų skaičius;

17. pripažįsta svarbų Europos ombudsmenų tinklo indėlį ir pabrėžia veiksmingo bendradarbiavimo naudą Europos piliečiams; pažymi, kad 60 proc. ombudsmeno 2012 m. išnagrinėtų skundų priklausė tinklo nario kompetencijai; primena, kad Peticijų komitetas yra tikrasis šio tinklo narys; pažymi, kad 2012 m. ombudsmenas perdavė šiam komitetui 63 skundus; sveikina Europos ombudsmeną, sėkmingai koordinavusį tinklo veiklą; mano, kad tai yra labai svarbi ombudsmeno veiklos funkcija ir kad bendradarbiavimas tinkle turėtų būti plėtojamas, siekiant pagerinti ES teisės administravimą nacionaliniu lygmeniu; rekomenduoja tinklą išplėsti į jį įtraukiant atitinkamas nacionalines įstaigas; mano, kad ombudsmeno dalyvavimas Europos ir tarptautinių ombudsmenų asociacijų veikloje turėtų būti tęsiamas ir jo vaidmuo stiprinamas;

18. pažymi, kad daugiausia ombudsmeno pradėtų tyrimų, kaip ir ankstesniais laikotarpiais, buvo susiję su Komisija (52,7 proc.); palyginti su 2011 m., su Europos Parlamentu susijusių 2012 m. Europos ombudsmeno pradėtų tyrimų skaičius išaugo beveik du kartus; ragina EP sekretoriatą visapusiškai bendradarbiauti su ombudsmenu ir užtikrinti, kad būtų nuosekliai laikomasi jo rekomendacijų ir pastabų dėl administravimo praktikos;

19. pabrėžia, kad kiekvienas baigtas tyrimas yra žingsnis tinkama linkme ir gera galimybė patobulinti sritis, kurias visuomenė nurodė ir reikalauja tobulinti – tai būdas įgyvendinti Europos pilietybės koncepciją, paremtą kuo didesniu dalyvavimu Europos teisėkūros procese;

20. giria ombudsmeną dėl jo iniciatyvos paskelbti viešojo administravimo principų rinkinį, kuriuo turėtų vadovautis ES tarnautojai; primena, kad šie penki viešojo administravimo principai yra: išipareigojimas Europos Sąjungai ir jos piliečiams, sąžiningumas, objektyvumas, pagarba kitiems ir skaidrumas; ragina ES institucijas, agentūras ir įstaigas įtraukti šiuos principus į visas savo veiklos sritis;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

21. teigiamai vertina tai, kad 2013 m. birželio mėn. ombudsmenas, atsižvelgdamas į Europos teismų praktikoje taikomus Europos administracinės teisės principus, išleido naujos redakcijos Europos gero administracinio elgesio kodeksą;
22. džiaugiasi, kad ombudsmenas dalyvavo daugelyje įvairių konferencijų geresnio viešojo administravimo klausimais ir vieną iš jų pats surengė kartu su ES administracinės teisės mokslinių tyrimų tinklu (ReNEUAL);
23. pakartoja raginimą, paskelbtą savo 2013 m. sausio 15 d. EP rezoliucijoje⁽¹⁾, kad Komisija patvirtintų ES administravimo srityje taikytinas bendras privalomas administravimo procedūros taisykles ir principus ir šiuo tikslu pateiktų reglamento projektą, remdamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 298 straipsniu; ligšiolinė ombudsmeno patirtį ir atitinkamas jo publikacijas vertina kaip tinkamas tokio teisės akto pasiūlymo turinio gaires; mano, kad tai – geriausias būdas užtikrinti ilgalaikius ES institucijų administravimo kultūros pokyčius;
24. džiaugdamasis pažymi, kad institucijos ėmėsi 98 atsakomųjų veiksmų į 120 pastabų ir rekomendacijų, kurias ombudsmenas pateikė pagal savo tyrimus 2012 m., o tai reiškia, kad 82 proc. atvejų ES institucijos laikosi ombudsmeno pasiūlymų; ragina visas ES institucijas, agentūras ir įstaigas padaryti viską, kas įmanoma, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi ombudsmeno pastabų ir rekomendacijų, ir padėti ombudsmenui greitai reaguojant į jo tyrimus ir šiuo tikslu, *inter alia*, bendradarbiauti su ombudsmenu siekiant sutrumpinti tyrimo proceso terminus;
25. primena, kad 2012 m. ombudsmenas pateikė vieną specialųjį pranešimą Parlamentui, kuris buvo susijęs su Komisijos nesugebėjimu išspręsti interesų konflikto sprendžiant Vienos oro uosto plėtros klausimą, su tuo, kad nebuvo atliktas oro uosto plėtros poveikio aplinkai vertinimas (PAV) ir kad asmenys, pateikę skundų dėl statybos projekto ir neatlikto PAV, neturėjo galimybės pasinaudoti peržiūros procedūra; atsižvelgdamas į šiuos konkrečius klausimus pripažįsta minėto pranešimo tinkamumą; primena, kad, atsižvelgdamas į šį specialųjį pranešimą, Peticijų komitetas pateikė į ateitį nukreiptus pasiūlymus dėl vykstančios PAV direktyvos peržiūros ir Sąjungos administracinės teisės;
26. mano, kad žinia, jog kita priemonė gali būti specialusis pranešimas Parlamentui, ypač kai parengiamas rekomendacijos projektas, dažnai padeda įtikinti susijusią instituciją ar įstaigą pakeisti savo nuomonę;
27. atkreipia dėmesį į tai, kad ankstesni ombudsmenai ir dabartinis ombudsmenas per septyniolika su puse metų pateikė tik 18 specialiųjų pranešimų; mano, kad tai įrodo, jog ES institucijos daugeliu atvejų vadovaujasi bendradarbiavimu grindžiamu požiūriu; pripažįsta, kokios svarbios šios specialiosios ataskaitos, ir ragina ombudsmeną tais atvejais, kai nustatomi reikšmingi netinkamo administravimo faktai, susiję su ES institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis, imtis tolesnių veiksmų;
28. pabrėžia, kad rugsėjo 28 d. minima Tarptautinė teisės žinoti diena yra iniciatyva, kuria didinamas ombudsmeno žinomumas Europos visuomenėje ir kuri yra gerosios patirties pavyzdys;
29. teigiamai vertina tai, kad ombudsmenas kartu su Parlamento Peticijų komitetu, Europos neįgaliųjų forumu, Komisija ir Pagrindinių teisių agentūra įtraukti į ES lygmens struktūrą, sukurtą pagal JT neįgaliųjų teisių konvencijos 33 straipsnio 2 dalį, siekiant ginti, skatinti ir prižiūrėti šios konvencijos įgyvendinimą; ragina ombudsmeną savo darbe itin daug dėmesio skirti labai pažeidžiamų socialinių grupių, įskaitant neįgaliuosius, poreikiams;
30. teigiamai vertina ombudsmeno pastangas, be kita ko, savo iniciatyva vykdomais tyrimais užtikrinti, kad ES institucijos įgyvendintų Pagrindinių teisių chartiją; numato, kad ombudsmenui bus nustatyta kita panaši pareiga, kai Sąjunga prisijungs prie Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, kaip reikalaujama pagal Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnį;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0004.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

31. pabrėžia, kokie svarbūs ombudsmeno tyrimai savo iniciatyva – juos atlikdamas jis gali išspręsti klausimus, kurie kitu būdu nesulauktų jo dėmesio, nes visuomenei trūksta būtinos informacijos arba išteklių, kad galėtų į ją kreiptis; mano, jog svarbu didinti Europos ombudsmeno tarnybos pastebimumą;

32. teigiamai vertina tai, kad Turkijoje 2012 m. priimtas įstatymas, kuriuo šioje valstybėje įsteigta ombudsmeno institucija; pripažįsta Europos ombudsmeno paramos ir konsultacijų vaidmenį siekiant tai atlikti; džiaugiasi, kad visos šalys kandidatės dabar turi nacionaliniu lygmeniu įsteigtą ombudsmeno instituciją; mano, jog patirtis rodo, kad ombudsmenas yra labai naudinga tarnyba tobulinant gerą administravimą, stiprinant teisinę valstybę ir ginant žmogaus teises ir kad ombudsmeno institucijos dar neįsteigusios valstybės narės turėtų aktyviai apsvarstyti galimybę tai padaryti; ragina Europos ombudsmeną ir toliau padėti būsimums šalims kandidatėms to siekti;

33. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir Peticijų komiteto pranešimą Tarybai, Komisijai ir Europos ombudsmenui, taip pat valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei jų ombudsmenams arba panašioms kompetentingoms tarnyboms.

P7_TA(2013)0370

Trečiosios šalys, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas *I**

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (COM(2011)0290 – C7-0135/2011 – 2011/0138(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/52)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2011)0290),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 77 straipsnio 2 dalies a punktą, pagal kurios Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0135/2011),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į 2013 m. liepos 18 d. Tarybos atstovo laišku prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą ir Užsienio reikalų komiteto nuomonę (A7-0139/2013),

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TC1-COD(2011)0138

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 12 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) Nr. 1289/2013.)

P7_TA(2013)0371

Europos bankininkystės institucija ir rizikos ribojimu pagrįsta kredito įstaigų priežiūra *I**

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamento (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), nuostatos dėl jo sąsajų su Tarybos reglamentu (ES) Nr. .../..., kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedamos specialios užduotys, susijusios su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (COM(2012)0512 – C7-0289/2012 – 2012/0244(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/53)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2012)0512),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 114 straipsnį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0289/2012),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 27 d. Europos Centrinio Banko nuomonę ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. lapkričio 15 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

⁽¹⁾ OL C 30, 2013 2 1, p. 6.

⁽²⁾ OL C 11, 2013 1 15, p. 34.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 18 d. Tarybos atstovo laišku priimtą įsipareigojimą pritarti Europos Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto laišką,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą ir Biudžeto komiteto bei Konstitucinių reikalų komiteto nuomones (A7-0393/2012),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją ⁽¹⁾;
 2. atsižvelgia į Europos Parlamento Pirmininko ir Europos Centrinio Banko Pirmininko bendrą pareiškimą, pridėtą prie šios rezoliucijos;
 3. pabrėžia, kad pratęsiant Europos bankininkystės institucijos įgaliojimus turėtų būti taikomas 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo 47 punktą; pabrėžia, kad kiekvienas teisėkūros institucijos sprendimas, kuriuo pritariama tokiam įgaliojimų pratęsimui, neturi daryti poveikio biudžeto valdymo institucijos sprendimams vykdant metinę biudžeto sudarymo procedūrą;
 4. prašo, kad Komisija pateiktų finansinę ataskaitą, kurioje būtų visapusiškai atsižvelgiama į Europos Parlamento ir Tarybos teisėkūros susitarimo užtikrinti, kad būtų patenkinti Europos bankininkystės institucijos, Komisijos tarnybų ir pagal galimybes Europos Centrinio Banko poreikiai, susiję su biudžetu ir darbuotojais, rezultatai;
 5. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jo tekstą nauju tekstu;
 6. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TC1-COD(2012)0244

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 12 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), nuostatos, susijusios su specialiu uždaviniu pavedimu Europos Centriniam Bankui pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1024/2013

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) Nr. 1022/2013.)

⁽¹⁾ Ši pozicija pakeičia 2013 m. gegužės 22 d. priimtus pakeitimus (Priimti tekstai, P7_TA(2013)0212).

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Teisėkūros rezoliucijos priedas

Pareiškimas kurį Europos Parlamento pirmininkas ir Europos Centrinio Banko pirmininkas paskelbė EP balsuojant dėl Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika, priėmimo

Laikydami Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, ypač jo 20 straipsnio, nuostatų, mes, Europos Parlamento ir Europos Centrinio Banko pirmininkai, pareiškiame, kad visapusiškai remiame Europos Parlamento ir Europos Centrinio Banko tarpinstitucinio susitarimo dėl bendradarbiavimo vykdan su bendru priežiūros mechanizmu susijusias procedūras projektą, dėl kurio susitarė atitinkamos mūsų derybų grupės. Taigi raginame mūsų abi institucijas kuo greičiau oficialiai priimti šį tarpinstitucinį susitarimą.

Susitarime numatyta, kad ECB, vykdydamas savo užduotis pagal bendrą priežiūros mechanizmą, yra stipriai atskaitingas Europos Parlamentui, taip pat numatytos tinkamos priemonės konfidencialios informacijos apsaugai užtikrinti. Pirmiausia tarpinstitucinio susitarimo projekte numatyta tvirta ECB priežiūros užduočių parlamentinė kontrolė, paremta nuolatiniu keitimusi nuomonėmis su Parlamento atsakingu komitetu, konfidencialiomis diskusijomis žodžiu su to komiteto biuru ir kita prieiga prie informacijos, įskaitant Priežiūros valdybos protokolus. Taip pat užtikrinamas ECB bendradarbiavimas su Europos Parlamentu pastarajam vykdan tyrimus.

Be to, šiame tarpinstitucinio susitarimo projekte numatomas Parlamento dalyvavimas Priežiūros valdybos pirmininko atrankos procedūroje. Atsižvelgiant į mūsų bendrą tikslą kuo greičiau sukurti bendrą priežiūros mechanizmą, kuris yra svarbus etapas siekiant visapusiškos bankų sąjungos, mūsų abi institucijos ketina nedelsdamos pradėti pirmąją atrankos procedūrą, kad būtų paskirtas Priežiūros valdybos pirmininkas.

Strasbūras ir Frankfurtas, 2013 m. rugsėjo 12 d.

Martin Schulz

Mario Draghi

P7_TA(2013)0372

Specialių uždavinių susijusių su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika, pavedimas Europos Centriniam Bankui *

2013 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedamos specialios užduotys, susijusios su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (COM(2012)0511 – C7-0314/2012 – 2012/0242(CNS))

(Speciali teisėkūros procedūra: konsultavimasis)

(2016/C 093/54)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2012)0511),
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 6 dalį, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C7-0314/2012),
- atsižvelgdamas į Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto protokolą Nr. 4,

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto laišką,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto laišką,
 - atsižvelgdamas į Švedijos parlamento pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo pateiktą pagrįstą nuomonę, kurioje tvirtinama, jog teisėkūros procedūra priimamo akto projektas neatitinka subsidiarumo principo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą ir Konstitucinių reikalų komiteto nuomonę (A7-0392/2012),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais ⁽¹⁾;
 2. atsižvelgia į Europos Parlamento Pirmininko ir Europos Centrinio Banko Pirmininko bendrą pareiškimą, pridėtą prie šios rezoliucijos;
 3. ragina Komisiją pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 293 straipsnio 2 dalį atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą;
 4. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;
 5. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;
 6. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P7_TC1-CNS(2012)0242

Europos Parlamento pozicija, priimta 2013 m. rugsėjo 12 d., siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. .../2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika

(Kadangi Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą, Parlamento pozicija atitinka galutinį teisės aktą, Reglamentą (ES) Nr. 1024/2013.)

Teisėkūros rezoliucijos priedas

Pareiškimas kurį Europos Parlamento pirmininkas ir Europos Centrinio Banko pirmininkas paskelbė EP balsuojant dėl Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika, priėmimo

Laikydami Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, ypač jo 20 straipsnio, nuostatų, mes, Europos Parlamento ir Europos Centrinio Banko pirmininkai, pareiškiame, kad visapusiškai remiame Europos Parlamento ir Europos Centrinio Banko tarpinstitucinio susitarimo dėl bendradarbiavimo vykdant su bendru priežiūros mechanizmu susijusias procedūras projektą, dėl kurio susitarė atitinkamos mūsų derybų grupės. Taigi raginame mūsų abi institucijas kuo greičiau oficialiai priimti šį tarpinstitucinį susitarimą.

⁽¹⁾ Ši pozicija pakeičia 2013 m. gegužės 22 d. priimtus pakeitimus (Priimti tekstai, P7_TA(2013)0213).

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Susitarime numatyta, kad ECB, vykdydamas savo užduotis pagal bendrą priežiūros mechanizmą, yra stipriai atskaitingas Europos Parlamentui, taip pat numatytos tinkamos priemonės konfidencialios informacijos apsaugai užtikrinti. Pirmiausia tarpinstitucinio susitarimo projekte numatyta tvirta ECB priežiūros užduočių parlamentinė kontrolė, paremta nuolatiniu keitimusi nuomonėmis su Parlamento atsakingu komitetu, konfidencialiomis diskusijomis žodžiu su to komiteto biuru ir kita prieiga prie informacijos, įskaitant Priežiūros valdybos protokolus. Taip pat užtikrinamas ECB bendradarbiavimas su Europos Parlamentu pastarajam vykdant tyrimus.

Be to, šiame tarpinstitucinio susitarimo projekte numatomas Parlamento dalyvavimas Priežiūros valdybos pirmininko atrankos procedūroje. Atsižvelgiant į mūsų bendrą tikslą kuo greičiau sukurti bendrą priežiūros mechanizmą, kuris yra svarbus etapas siekiant visapusiškos bankų sąjungos, mūsų abi institucijos ketina nedelsdamos pradėti pirmąją atrankos procedūrą, kad būtų paskirtas Priežiūros valdybos pirmininkas.

Strasbūras ir Frankfurtas, 2013 m. rugsėjo 12 d.

Martin Schulz

Mario Draghi

P7_TA(2013)0373

Galimybė naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimas Sąjungoje *I**

2013 m. rugsėjo 12 d. priimti Europos Parlamento pakeitimai dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo Sąjungoje (COM(2012)0576 – C7-0322/2012 – 2012/0278(COD))⁽¹⁾

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

(2016/C 093/55)

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento

-1 nurodomoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

atsižvelgdamas į Biologinės įvairovės konvenciją ir į Nagojos protokolą dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo;

⁽¹⁾ Klausimas buvo grąžintas iš naujo nagrinėti atsakingam komitetui pagal Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą (A7-0263/2013).

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento

-1 konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (-1) *Sąjunga yra priėmusi ES biologinės įvairovės strategiją iki 2020 m., pagal kurią yra įsipareigojusi dėti didesnes pastangas, kad iki 2020 m. būtų užkirstas kelias biologinės įvairovės praradimui pasaulyje;*

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento

1 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (1) įvairūs Sąjungos **subjektai**, kaip antai mokslininkai akademikai ir įvairių pramonės sektorių įmonės, naudojami genetiniams ištekliams mokslinių tyrimų, plėtros ir komerciniais tikslais; kai kurie taip pat naudojami su genetiniams ištekliams susijusiomis tradicinėmis žiniomis;
- (1) įvairūs Sąjungos **naudotojai ir tiekėjai**, kaip antai mokslininkai akademikai ir įvairių pramonės sektorių įmonės, naudojami genetiniams ištekliams mokslinių tyrimų, plėtros ir komerciniais tikslais; kai kurie taip pat naudojami su genetiniams ištekliams susijusiomis tradicinėmis žiniomis; **mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veikla reiškia ne tik genetinės ar biocheminės genetinių išteklių sudėties tyrimą ir analizę, bet ir inovacijų ir praktinio taikymo kūrimo priemones; sėkmingas Nagojos protokolo įgyvendinimas taip pat priklauso nuo to, kaip genetinių išteklių ar su genetiniams ištekliams susijusių tradicinių žinių naudotojai ir tiekėjai sugebės derėtis dėl suderintų biologinės įvairovės skatinimo sąlygų pagal ES biologinės įvairovės strategiją iki 2020 m.;**

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl reglamento

2 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (2) genetiniai ištekliai apima tiek laukinių, tiek sukultūrintų arba naminių egzempliorių genofondą ir yra svarbūs bei vis daugiau naudojami daugelyje ūkio sektorių, įskaitant maisto gamybą, miškų ūkį, vaistų kūrimą **ir** biologinės kilmės **atsinaujinančiosios** energijos išteklių plėtrą;
- (2) genetiniai ištekliai apima tiek laukinių, tiek sukultūrintų arba naminių egzempliorių genofondą ir yra svarbūs bei vis daugiau naudojami daugelyje ūkio sektorių, įskaitant maisto gamybą, miškų ūkį, **biotechnologijas**, vaistų **ir kosmetikos** kūrimą **ir gamybą ar** biologinės kilmės energijos išteklių plėtrą; **genetiniai ištekliai atlieka svarbų vaidmenį įgyvendinant strategijas, skirtas pažėistoms ekosistemos atkurti ir nykstančioms rūšims apsaugoti;**

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 5**Pasiūlymas dėl reglamento****2 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (2a) *Sąjunga pripažįsta tai, kad visos šalys tarpusavyje yra priklausomos genetinių išteklių maisto pramonei ir žemės ūkiui atžvilgiu, taip pat pripažįsta genetinių išteklių ypatingą pobūdį ir svarbą, siekiant aprūpinimo maistu saugumo visame pasaulyje ir tvaraus žemės ūkio vystymosi, kartu mažinant skurdą ir kovojant su klimato kaita, ir patvirtina Tarptautinės sutarties dėl maisto ir žemės ūkio paskirties augalų genetinių išteklių ir Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) maisto ir žemės ūkio paskirties genetinių išteklių komisijos pagrindinį su tuo susijusį vaidmenį;*

Pakeitimas 6**Pasiūlymas dėl reglamento****2 b konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (2b) *genetinių išteklių moksliniai tyrimai palaipsniui taikomi vis naujose srityse, ypač vandenynuose, kurie tebėra mažiausiai tyrinėti ir mažiausiai žinoma planetos terpė. Vandenynų gelmės – tai nežinoma planetos dalis, kuri kelia vis didesnę susidomėjimą, turint mintyje išteklių mokslinius tyrimus, žvalgybą ir tyrinėjimą. Šiomis aplinkybėmis didžiulės biologinės įvairovės, kuri slypi jūrų gelmių ekosistemose, tyrimas – tai nauja daug žadanti mokslinių tyrimų sritis siekiant rasti genetinių išteklių, kurie galėtų būti taikomi labai įvairiai;*

Pakeitimas 7**Pasiūlymas dėl reglamento****2 c konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (2c) *keitimasis visais augalų genetiniais ištekliais maisto pramonei ir žemės ūkiui mokslinių tyrimų, veisimo ir rengimo tikslais yra pripažinta praktika pagal Standartinę medžiagų perdavimo susitarimą (angl. SMTA), sudarytą pagal Tarptautinę sutartį dėl augalų genetinių išteklių maisto pramonei ir žemės ūkiui (angl. ITPGR-FA), kaip nustatyta Susitarimo memorandume dėl Europos genų banko integruotos sistemos (angl. AEGIS) steigimo. Pagal Nagojos protokolo 4 straipsnio 3 dalį pripažįstama, kad tokia praktika ne prieštarauja, o padeda konvencijos ir Nagojos protokolo įgyvendinimui;*

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl reglamento
3 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (3) čiabuvių ir vietos bendruomenių tradicinės žinios gali labai padėti mokslininkams atrasti **įdomių** genetinių arba biocheminių genetinių išteklių savybių;

Pakeitimas

- (3) čiabuvių ir vietos bendruomenių tradicinės žinios gali labai padėti mokslininkams atrasti **potencialiai vertingų** genetinių arba biocheminių genetinių išteklių savybių, **taip pat sužinoti, kokios tradicinį gyvenimo būdą įkūnijančių čiabuvių ir vietos bendruomenių žinios, inovacijos ir praktika galėtų būti svarbios siekiant išsaugoti ir tvariai naudoti biologinę įvairovę. Tokių bendruomenių teisės, nustatytos Tarptautinės darbo organizacijos 169 konvencijoje dėl čiabuvių tautų ir gentimis gyvenančių žmonių ir 2007 m. JT Generalinės Asamblėjos priimtoje JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių, turėtų būti gerbiamos ir tam turėtų padėti Sąjungos įgyvendinimo priemonės;**

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl reglamento
3 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (3a) svarbu priminti, kad pagal Europos patentų konvenciją augalų ir gyvūnų veislės ir biologiniai augalų ir gyvūnų produkavimo būdai yra nepatentabilūs. Kai išradimai grindžiami genetiniais ištekliais ar genetinių išteklių elementais, paraiškose gauti patentą, kuris, be kita ko, apima tuos išteklius, produktus, įskaitant išvestinius produktus ir būdus, sukurtus naudojant biotechnologijas ar su genetiniais ištekliais susijusias tradicines žinias, turėtų būti nurodomi ištekliai, o informacija apie jų kilmę turėtų būti pateikiama atitinkamoms valdžios institucijoms ir perduodama kompetentingai institucijai. Toks pats įpareigojimas turėtų būti taikomas naujas augalų veislių teisinei apsaugai;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 10
Pasiūlymas dėl reglamento
3 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (3b) *atsakomybė už praktinį priemonių, kuriomis taikant galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir naudos pasidalijimo tvarką apsaugomos čiabuvių ir vietos bendruomenės Sąjungoje, įgyvendinimą ir atitinkami įgaliojimai tenka valstybėms narėms ir jų teismams;*

Pakeitimas 11
Pasiūlymas dėl reglamento
4 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (4a) *genetiniai ištekliai turėtų būti saugomi vietoje ir tvariai naudojami, o juos panaudojant gauta nauda turėtų būti dalijamasi sąžiningai ir teisingai. Biologinės įvairovės konvencijos Nagojos protokolo dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo (Nagojos protokolas), kurį 2010 m. spalio 29 d. priėmė konvencijos šalys, preambulėje patvirtinama, kad taip būtų prisidėta prie skurdo panaikinimo, taigi ir prie Jungtinių Tautų tūkstantmečio vystymosi tikslų siekio. Sąjunga ir dauguma jos valstybių narių, kaip konvencijos šalys, pasirašė Nagojos protokolą. Turėtų būti remiamas gebėjimas veiksmingai įgyvendinti šį protokolą;*

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl reglamento

4 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (4b) *naudos pasidalijimo klausimas turėtų būti svarstomas atsižvelgiant į tai, kad daugiausia genetinių išteklių teikia besivystančios šalys, kuriose yra didelė biologinė įvairovė, tuo tarpu naudotojai daugiausia yra iš išsivysčiusių šalių. Išteklių prieinamumas ir naudos pasidalijimas gali ne tik padėti saugoti biologinę įvairovę ir tvariai ją naudoti, bet ir padėti naikinti skurdą bei tvariai tvarkyti aplinką, o tuo pačiu padėti siekti Tūkstantmečio vystymosi tikslų, kaip nurodyta Nagojos protokolo preambulėje. Įgyvendinant Nagojos protokolą taip pat turėtų būti siekiama pasinaudoti šiomis galimybėmis;*

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl reglamento

4 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (4c) *teisė į maistą, nustatyta Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 25 straipsnyje ir Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto 11 straipsnyje, taip pat teisė į aukščiausio įmanomo lygio sveikatos apsaugą, nustatyta Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto 12 straipsnyje, yra itin svarbios ir visada turėtų būti saugomos;*

Pakeitimas 14

Pasiūlymas dėl reglamento

4 d konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (4d) *kaip ir genetiniai ištekliai, tradicinės žinios daugiausia sutelktos besivystančiose šalyse, ypač čiabuvių ir vietos bendruomenėse. Tokių bendruomenių teisės, nustatytos Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) 169 konvencijoje dėl čiabuvių ir gentimis gyvenančių tautų ir 2007 m. JT generalinės asamblėjos priimtoje JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių, turėtų būti gerbiamos ir turėtų būti padedama jų laikytis taikant Sąjungos įgyvendinimo priemones;*

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 15
Pasiūlymas dėl reglamento
5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (5) Konvencijoje pripažįstama, kad valstybės turi suverenias teises į jų jurisdikcijoje esančius gamtos išteklius ir galią nustatyti galimybes naudotis joms priklausančiais genetiniais ištekliais. Konvencija visos Šalys įpareigotos sudaryti palankias sąlygas naudotis joms suvereniai priklausančiais genetiniais ištekliais. Visos jos Šalys taip pat įpareigojamos sąžiningai bei teisingai su genetinius išteklius teikiančia Šalimi pasidalyti genetinių išteklių mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatais bei tuos išteklius naudojant komerciniais bei kitais tikslais gaunama nauda. Dalijamasi **pagal abipusiai susitartas sąlygas**. Konvencijoje taip pat yra nuostatos dėl galimybės naudotis tradicinėmis čiabuvių ir vietos bendruomenių žiniomis, naujovėmis ir veiklos metodais, susijusiais su biologinės įvairovės išsaugojimu ir tvariu naudojimu, ir naudos, gaunamos jas naudojant, pasidalijimo;

Pakeitimas

- (5) Konvencijoje pripažįstama, kad valstybės turi suverenias teises į jų jurisdikcijoje esančius gamtos išteklius ir galią nustatyti galimybes naudotis joms priklausančiais genetiniais ištekliais. Konvencija visos Šalys įpareigotos sudaryti palankias sąlygas **kitoms šalims aplinkos požiūriu pagrįstais tikslais** naudotis joms suvereniai priklausančiais genetiniais ištekliais. Visos jos Šalys taip pat įpareigojamos sąžiningai bei teisingai su genetinius išteklius teikiančia Šalimi pasidalyti genetinių išteklių mokslinių tyrimų ir plėtros rezultatais bei išteklius naudojant komerciniais bei kitais tikslais gaunama nauda. Dalijamasi **laikantis šių išteklių kilmės šalies sutikimo, duodamo iš anksto gavus visą reikiamą informaciją, reikalavimą, o nauda grindžiama bendrai sutartomis sąlygomis**. Konvencijoje taip pat yra nuostatos dėl galimybės naudotis tradicinėmis čiabuvių ir vietos bendruomenių žiniomis, naujovėmis ir veiklos metodais, susijusiais su biologinės įvairovės išsaugojimu ir tvariu naudojimu, ir naudos, gaunamos jas naudojant, pasidalijimo. **Tik tuomet, kai genetiniais ištekliais naudojama darniai ir tvariai ir šiuo tikslu teisėtai įtraukiamos vietos bendruomenės, užtikrinama, kad dėl naudojimosi ištekliais atsirandančiomis galimybėmis, naujovėmis ir nauda teisingai ir sąžiningai pasidalys visos Šalys;**

Pakeitimas 16
Pasiūlymas dėl reglamento
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (6) Biologinės įvairovės konvencijos Nagojos protokolas dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo (Nagojos protokolas) yra 2010 m. spalio 29 d. Konvencijos Šalių priimta tarptautinė sutartis. Nagojos protokole **gerokai išplečiamos** bendrosios Konvencijos taisyklės dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais bei su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis ir **susijusios naudos pasidalijimo**;

Pakeitimas

- (6) Biologinės įvairovės konvencijos Nagojos protokolas dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo (Nagojos protokolas) yra 2010 m. spalio 29 d. Konvencijos Šalių priimta tarptautinė sutartis. Nagojos protokole **išsamiau pateikiamos** bendrosios Konvencijos taisyklės dėl galimybės naudotis **ir susijusios piniginės ir nepiniginės naudos pasidalijimo, taikomos naudojimosi** genetiniais ištekliais bei su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis ir **galimos tolesnės jų komercializacijos tikslais**;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 17

Pasiūlymas dėl reglamento

7 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (7a) *Nagojos protokolas taikomas genetiniams ištekliams, kurie patenka į Konvencijos 15 straipsnio taikymo sritį, o ne į platesnę Konvencijos 4 straipsnio taikymo sritį. Tai reiškia, kad Nagojos protokolas neapima visos 4 straipsnio jurisdikcinės taikymo srities, pvz., veiklos, kuri vykdoma nacionalinei jurisdikcijai nepriklausančiose jūrinėse teritorijose. Nepaisant to, pagal Nagojos protokolą šalims nesudaromos jokios kliūtys taikyti jo principus tokiose jūrinėse teritorijose vykdomai veiklai;*

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl reglamento

8 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8) svarbu nustatyti aiškią ir patikimą Nagojos protokolo įgyvendinimo sistemą, **kuri turėtų suteikti daugiau galimybių Sąjungos gamtos moksliniams tyrimams ir plėtrai. Taip pat būtina užkirsti kelią** neteisėtai įgytų genetinių išteklių ar su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių naudojimui Sąjungoje **ir skatinti veiksmingą naudos pasidalijimo įsipareigojimų, nustatytų tiekėjų ir naudotojų abipusiai susitartose sąlygose, įgyvendinimą;**

- (8) svarbu nustatyti aiškią ir patikimą Nagojos protokolo įgyvendinimo sistemą **ir atitinkamas Konvencijos nuostatas, kuriomis turėtų būti remiamasi siekiant pagrindinio protokolo tikslo, būtent išsaugoti biologinę įvairovę, tvariai panaudoti jos elementus ir sąžiningai ir teisingai pasidalyti naudą, gaunamą naudojant genetinius išteklius. Tai apima kelio užkirtimą** neteisėtai įgytų genetinių išteklių ar su tokiais ištekliais susijusių tradicinių žinių naudojimui Sąjungoje. **Taip pat būtina padidinti gamtos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklos galimybes Sąjungoje, ypač gerinant teisinio tikrumo, susijusio su genetinių išteklių ir tradicinių žinių naudojimu, reikalavimus;**

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl reglamento

8 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8a) *turėtų būti draudžiamas neteisėtai įsigytų genetinių išteklių naudojimas ar paskesnis produktų, kurių pagrindą sudaro šie ištekliai arba susijusios tradicinės žinios, komercializavimas;*

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 20

Pasiūlymas dėl reglamento

8 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (8b) pagal šį reglamentą sukurta sistema iš tikrųjų reikalinga ir tam, kad būtų išlaikytas ir didinamas šalių, čia buvių ir vietos bendruomenių, taip pat suinteresuotųjų subjektų grupių, susijusių su galimybėmis naudotis genetiniais ištekliais ir naudotis, gautos juos naudojant, dalybomis, tarpusavio pasitikėjimas;

Pakeitimas 21

Pasiūlymas dėl reglamento

9 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (9) siekiant teisinio aiškumo, svarbu, kad Nagojos protokolo įgyvendinimo taisyklės būtų taikomos tik genetiniams ištekliams ir su genetiniais ištekliais susijusioms tradicinėms žinioms, **gaunamiems** po Nagojos protokolo įsigaliojimo Sąjungoje;
- (9) siekiant teisinio aiškumo, svarbu, kad Nagojos protokolo įgyvendinimo taisyklės būtų taikomos tik **naujai įsigyjamiems ar naujai panaudojamiems** genetiniams ištekliams ir su genetiniais ištekliais susijusioms tradicinėms žinioms, **kai ši veikla vykdoma ar pradama vykdyti** po Nagojos protokolo įsigaliojimo Sąjungoje;

Pakeitimas 22

Pasiūlymas dėl reglamento

11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (11) remiantis Nagojos protokolu, svarbu apibrėžti, kad **genetinių išteklių naudojimas** – tai su Nagojos protokolo Šalyje gautos genetinės medžiagos genetinė arba biocheminė sudėtimi susijusi mokslinių tyrimų ir plėtos veikla, **apimanti iš genetinės medžiagos išskirtų atskirų sudedamųjų dalių mokslinius tyrimus ir plėtrą;**
- (11) remiantis Nagojos protokolu, svarbu apibrėžti, kad **naudojimas genetiniais ištekliais** – tai su **genetinių išteklių** genetinė arba biocheminė sudėtimi susijusi mokslinių tyrimų ir **technologinės** plėtos veikla. **Moksliniai tyrimai ir plėtra turėtų būti suprantami kaip genetinių išteklių genetinės ar biocheminės sudėties tyrimai ir analizė siekiant nustatyti faktus ir padaryti išvadas, taip pat kurti inovacijas ir praktinio taikymo priemones;**

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl reglamento

14 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (14) siekiant užtikrinti veiksmingą Nagojos protokolo įgyvendinimą, visi genetinių išteklių ir su tokiais ištekliais susijusių žinių naudotojai turėtų tinkamomis atsargumo priemonėmis užtikrinti, kad jų naudojami genetiniai ištekliai ir su jais susijusios tradicinės žinios buvo gauti laikantis taikomų teisinių reikalavimų ir, **jei taikoma**, būtų dalijamasi nauda. Vis dėlto, atsižvelgiant į naudotojų įvairovę Sąjungoje, nederėtų visų naudotojų įpareigoti imtis vienodų tinkamo atsargumo priemonių. **Todėl turėtų būti nustatyti tik būtiniausi tinkamo atsargumo priemonių aspektai.** Konkrečios naudotojų pasirinktos tinkamo atsargumo priemonės turėtų būti remiamos pripažįstant geriausią patirtį ir **kitais** sektoriaus elgesio **kodeksų rėmimo būdais**, nustatant standartines susitarimo nuostatas ir parengiant gaires, kurios suteiktų teisinio tikrumo ir padėtų sumažinti išlaidas. Naudotojai turėtų būti įpareigoti saugoti su galimybe naudotis ir naudos pasidalijimu susijusią informaciją tik tam tikrą laikotarpį, kurio trukmė nustatoma atsižvelgiant į laikotarpį, per kurį gali atsirasti naujovių;

Pakeitimas

- (14) siekiant užtikrinti veiksmingą Nagojos protokolo įgyvendinimą, visi genetinių išteklių ir su tokiais ištekliais susijusių žinių naudotojai turėtų tinkamomis atsargumo priemonėmis užtikrinti, kad jų naudojami genetiniai ištekliai ir su jais susijusios tradicinės žinios buvo gauti laikantis taikomų teisinių reikalavimų ir kad būtų dalijamasi nauda. Vis dėlto, atsižvelgiant į naudotojų įvairovę Sąjungoje, nederėtų visų naudotojų įpareigoti imtis vienodų tinkamo atsargumo priemonių. Konkrečios naudotojų pasirinktos tinkamo atsargumo priemonės turėtų būti remiamos pripažįstant geriausią patirtį ir sektoriaus elgesio **kodeksus**, nustatant standartines susitarimo nuostatas ir parengiant gaires, kurios suteiktų teisinio tikrumo ir padėtų sumažinti išlaidas. Naudotojai turėtų būti įpareigoti saugoti su galimybe naudotis ir naudos pasidalijimu susijusią informaciją tik tam tikrą laikotarpį, kurio trukmė nustatoma atsižvelgiant į laikotarpį, per kurį gali atsirasti naujovių;

Pakeitimas 24

Pasiūlymas dėl reglamento

14 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (14a) **sėkmingas Nagojos protokolo įgyvendinimas priklauso nuo to, ar genetinių išteklių ar su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių naudotojai ir teikėjai derėdamiesi abipusiai susitars dėl sąlygų, kuriomis būtų galima ne tik sąžiningai pasidalyti naudą, bet ir prisidėti prie Nagojos protokolo platesnio tikslo skatinti biologinės įvairovės išsaugojimą;**

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 25
Pasiūlymas dėl reglamento
16 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (16) nustatant tinkamo atsargumo priemones, kurios ypač tinka norint užtikrinti atitiktį Nagojos protokolo įgyvendinimo sistemai didelio teisinio tikrumo sąlygomis ir nedidelėmis sąnaudomis, svarbus vaidmuo turėtų tekti naudotojų geriausiai patirčiai. Naudotojai turėtų galėti pasinaudoti esamais akademiniam sektoriui ir įvairioms ūkio šakoms parengtais galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir tradicinėmis žiniomis bei naudoti pasidalijimo elgesio kodeksais. Naudotojų asociacijos turėtų galėti paprašyti Komisijos nustatyti, ar konkretus asociacijos prižiūrimas procedūrų, priemonių ar mechanizmų derinys gali būti pripažintas geriausia patirtimi. Valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų laikytis požiūrio, kad jei naudotojas įgyvendina pripažintą geriausių patirtį, mažėja to naudotojo neatitikties reikalavimams rizika ir dėl to pagrįstai galima sumažinti atitikties patikrinimų skaičių. Tas pats principas turėtų būti taikomas Nagojos protokolo Šalių kolektyviai priimtiems geriausios patirties pavyzdžiams;

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 26
Pasiūlymas dėl reglamento
17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (17) nustatytais naudojimo veiklos etapais naudotojai turėtų pranešti apie taikytas tinkamo atsargumo priemones. Tinkami **etapai tokiems pranešimams yra tuomet, kai** gaunamos moksliniams tyrimams skirtos **viešosios** lėšos, prašoma leidimo teikti rinkai produktą, sukurtą naudojantis genetiniais ištekliais, arba komercializacijos etapas, jei leidimas teikti rinkai nereikalingas. Pareiškimas, pateiktas tuo metu, kai teikiamas leidimo teikti rinkai prašymas, nebūtų paties leidimo išdavimo procedūros dalis – toks pareiškimas būtų perduodamas pagal šį reglamentą įsteigtoms kompetentingoms institucijoms;

Pakeitimas

- (17) nustatytais naudojimo veiklos etapais naudotojai turėtų pranešti apie taikytas tinkamo atsargumo priemones **ir pateikti jų taikymo įrodymą**. Tinkami **tokių pranešimų punktai yra šie: duodamas sutikimas, iš anksto gavus visą reikiamą informaciją, ir bendrai susitariama dėl sąlygų**, gaunamos moksliniams tyrimams skirtos lėšos, **atitinkamoms nacionalinėms, regioninėms ar tarptautinėms institucijoms pateikiamas prašymas suteikti intelektinės nuosavybės teises**, prašoma leidimo teikti rinkai produktą, sukurtą naudojantis genetiniais ištekliais, arba komercializacijos etapas, jei leidimas teikti rinkai nereikalingas. Pareiškimas, pateiktas tuo metu, kai teikiamas **prašymas suteikti intelektinės nuosavybės teises ar teikiamas** leidimo teikti rinkai prašymas, nebūtų paties leidimo išdavimo procedūros dalis – toks pareiškimas būtų perduodamas pagal šį reglamentą įsteigtoms kompetentingoms institucijoms;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 27
Pasiūlymas dėl reglamento
18 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (18) laukinėje gamtoje genetinius išteklius daugiausia nekomerciniams tikslams renka **universitetuose** dirbantys tyrėjai ar **rinkėjai**. Labai dažnai ir beveik visuose sektoriuose naujai surinkti genetiniai išteklių gaunami per tarpininkus, iš kolekcijų ar agentų, kurie genetinius išteklius įsigyja trečiosiose šalyse;

Pakeitimas

- (18) laukinėje gamtoje genetinius išteklius daugiausia **komerciniais tikslais renka privatūs rinkėjai ir įmonės, taip pat** nekomerciniams tikslams renka **mokslo institucijose dirbantys** tyrėjai ar **mokslo įstaigos**. Labai dažnai ir beveik visuose sektoriuose naujai surinkti genetiniai išteklių gaunami per tarpininkus, iš kolekcijų ar agentų, kurie genetinius išteklius **komerciniu arba nekomerciniu būdu** įsigyja trečiosiose šalyse. **Šiuo reglamentu turėtų būti užtikrinta, kad visos susijusios šalys laikytųsi bendrai sutartų sąlygų nuostatos, taikomos pirminiam naudojimui, susijusiam su perdavimu trečiajai šaliai. Daugeliu atvejų paskesniame panaudojimui ar komercializacijai gali reikėti naujų iš anksto bendrai sutartų sąlygų;**

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 28
Pasiūlymas dėl reglamento
19 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

- (19) **kolekcijos** yra **svarbūs** Sąjungoje naudojamų genetinių išteklių ir su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių šaltiniai. **Reikėtų** sukurti Sąjungos **patikimų** kolekcijų sistemą. Ja **būtų** užtikrinama, kad **į** Sąjungos **patikimų kolekcijų registrą įtrauktų** kolekcijų atžvilgiu būtų veiksmingai taikomos priemonės, pagal kurias genetinių išteklių pavyzdžiai tretiesiems asmenims būtų teikiami tik su dokumentais, kuriais įrodomas teisėtas įsigijimas, o prireikus ir nustatant abipusiai susitartas sąlygas. Sukūrus Sąjungos **patikimų** kolekcijų sistemą turėtų gerokai sumažėti neteisėtai įgytų genetinių išteklių naudojimo Sąjungoje **riziką**. Valstybių narių kompetentingos institucijos patikrintų, ar kolekcija atitinka pripažinimo Sąjungos patikima kolekcija reikalavimus. Turėtų būti laikoma, kad naudotojai, kurie įsigyja genetinius išteklius iš kolekcijos, įtrauktos į Sąjungos registrą, ėmėsi tinkamo atsargumo priemonių visai reikiamai informacijai surinkti. Tokia nuostata turėtų būti itin naudinga mokslininkams akademikams ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms;

Pakeitimas

- (19) **daugelis kolekcijų** yra **prieinamiausi** Sąjungoje naudojamų genetinių išteklių ir su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių šaltiniai. **Kaip šaltiniai jie gali atlikti svarbų vaidmenį padėdami kitiems saugojimo grandinės naudotojams laikytis savo įsipareigojimų. Siekiant to, reikėtų** sukurti Sąjungos **registruotų** kolekcijų sistemą. Ja užtikrinama, kad Sąjungos **lygmeniu registruotų** kolekcijų atžvilgiu būtų veiksmingai taikomos priemonės, pagal kurias genetinių išteklių pavyzdžiai tretiesiems asmenims būtų teikiami tik su dokumentais, kuriais įrodomas teisėtas įsigijimas, o prireikus ir nustatant abipusiai susitartas sąlygas. Sukūrus Sąjungos **registruotų** kolekcijų sistemą turėtų gerokai sumažėti neteisėtai įgytų genetinių išteklių naudojimo Sąjungoje **rizika**. Valstybių narių kompetentingos institucijos patikrintų, ar kolekcija atitinka pripažinimo Sąjungos **registruota** kolekcija reikalavimus, **įskaitant rodomą pajėgumą atsižvelgti į plačius Nagojos protokolo tikslus, susijusius su sąžiningo ir teisingo naudos, kuri gaunama naudojant genetinius išteklius ir kuria prisidedama prie biologinės įvairovės išsaugojimo, pasidalijimo užtikrinimu**. Turėtų būti laikoma, kad naudotojai, kurie įsigyja genetinius išteklius iš kolekcijos, įtrauktos į Sąjungos registrą, ėmėsi tinkamo atsargumo priemonių visai reikiamai informacijai surinkti. Tokia nuostata turėtų būti itin naudinga mokslininkams akademikams ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 29

Pasiūlymas dėl reglamento

19 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (19a) *Sąjungos registruotos kolekcijos turėtų atitikti Nagojos protokolo tikslą. Jos turėtų prisidėti prie informuotumo didinimo ir pajėgumų stiprinimo, pagal Protokolo 21 ir 22 straipsnius, jeigu jų turimi išteklių suteikia galimybę tai daryti. Kompetentingos valdžios institucijos gali apsvarstyti galimybę teikti finansavimą tokiai kolekcijų veiklai. Visos Sąjungos registruotos kolekcijos turėtų siekti tinkamai prisidėti prie pastangų, bendradarbiaujant su čiabuvių ir vietos bendruomenėmis, valdžios institucijomis, antropologais ir kitais veikėjais, dokumentuose fiksuoti tradicines žinias, susijusias su genetiniais ištekliais. Reikėtų visiškai gerbti susijusias tokių žinių teises. Informacija apie tokias žinias turėtų būti skelbiama tuomet, kai tai naudinga saugant atitinkamas teises ir kai tai nepažeidžia tokios apsaugos ar jai netrukdo;*

Pakeitimas 30

Pasiūlymas dėl reglamento

20 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (20) valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų patikrinti, ar naudotojai vykdo jiems nustatytus įpareigojimus. Tuo tikslu kompetentingos institucijos turėtų tarptautiniu mastu pripažintus atitikties sertifikatus laikyti tinkamu įrodymu, kad atitinkami genetiniai išteklių įgyti teisėtai ir kad buvo nustatytos abipusiai susitartos sąlygos. Kompetentingos institucijos turėtų saugoti patikrinimų įrašus, o atitinkama informacija turėtų būti prieinama pagal 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką;
- (20) valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų patikrinti, ar naudotojai vykdo jiems nustatytus įpareigojimus. Tuo tikslu kompetentingos institucijos turėtų tarptautiniu mastu pripažintus atitikties sertifikatus laikyti tinkamu įrodymu, kad atitinkami genetiniai išteklių įgyti teisėtai ir kad buvo nustatytos abipusiai susitartos sąlygos. **Jei tarptautiniu mastu pripažinto sertifikato nėra, pakankamu įrodymu, kad atitinkami genetiniai išteklių įgyti teisėtai ir kad buvo nustatytos abipusiai susitartos sąlygos, derėtų laikyti kitus teisiškai priimtinius atitikties patvirtinimo būdus.** Kompetentingos institucijos turėtų saugoti patikrinimų įrašus, o atitinkama informacija turėtų būti prieinama pagal 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 31

Pasiūlymas dėl reglamento

22 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (22a) *Sąjunga turėtų aktyviau užtikrinti, kad būtų pasiekti Nagojos protokolo tikslai, susiję su tarptautiniais daugiašaliais naudos pasidalijimo mechanizmais, kad būtų padidinti išteklių, skirti biologinės įvairovės išsaugojimui ir tvariam jos komponentų naudojimui pasaulyje;*

Pakeitimas 33

Pasiūlymas dėl reglamento

23 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- (23) sukūrus **galimybės naudotis klausimų** Sąjungos **grupę** būtų sudarytos sąlygos diskutuoti ir prisidėti **prie** galimybių naudotis **valstybėse narėse vienodinimo**, taip pat spręsti **tokius** klausimus **kaip galimybės naudotis suteikimo tvarkos organizavimas ir veikimas, supaprastinta galimybė** naudotis vykdant nekomercinius mokslinius tyrimus, **galimybių** naudotis Sąjungos kolekcijomis **praktika**, Sąjungos suinteresuotųjų šalių **galimybės** naudotis genetiniais ištekliais ir tradicinėmis žiniomis trečiojoje šalyse ir **dalijimasis** geriausia patirtimi;

- (23) sukūrus **Sąjungos forumą dėl galimybių naudotis ištekliais ir dėl sąžiningo ir teisingo naudos pasidalijimo** būtų sudarytos sąlygos diskutuoti ir prisidėti **vienodinant** galimybių naudotis **ištekliais sąlygas valstybėse narėse**, taip pat spręsti **galimybių naudotis ištekliais suteikimo tvarkos ir naudos pasidalijimo organizavimo ir veikimo** klausimus, **sudarytos supaprastintos galimybės** naudotis **ištekliais** vykdant nekomercinius mokslinius tyrimus **ir galimybė dalytis jų teikiama nauda Sąjungoje, taip pat galimybės** naudotis Sąjungos kolekcijomis **ir dalytis jų teikiama nauda, užtikrinta** Sąjungos suinteresuotųjų šalių **galimybė** naudotis genetiniais ištekliais ir tradicinėmis žiniomis trečiojoje šalyse **ir galimybė dalytis jų teikiama nauda bei** geriausia patirtimi. **Sąjungos grupė turėtų visapusiškai atsivelti į valstybės narės kompetenciją ir prireikus siekti užtikrinti čiabuvių ir vietos bendruomenių dalyvavimą remiantis Nagojos protokolu;**

Pakeitimas 34

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio pirma pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Šiuo reglamentu nustatomos galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis ir juos naudojant gautos naudos pasidalijimo taisyklės, laikantis Biologinės įvairovės konvencijos Nagojos protokolo dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo (toliau – Nagojos protokolas) nuostatų.

Šiuo reglamentu nustatomos galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis ir juos naudojant gautos naudos pasidalijimo **atitikties** taisyklės, laikantis Biologinės įvairovės konvencijos Nagojos protokolo dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo (toliau – Nagojos protokolas) nuostatų.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 35

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio pirma a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Šio reglamento tikslas – sąžiningas ir teisingas naudoti, gaunamos naudojant genetinius išteklius, pasidalijimas, taip prisidedant prie biologinės įvairovės išsaugojimo ir tvaraus jos sudedamųjų dalių naudojimo atsižvelgiant į Biologinės įvairovės konvencijos (toliau – Konvencija) tikslus.

Pakeitimas 36

Pasiūlymas dėl reglamento

1 straipsnio pirma b pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Šiame reglamente nustatyti genetinių išteklių ir su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių naudotojų įpareigojimai. Šiuo reglamentu sukurta Nagojos protokolo įgyvendinimo sistema taip pat apima susitarimų dėl naudotojams teikiamos pagalbos, susijusios su įsipareigojimų laikymusi, ir stebėsenos ir kontrolės susitarimų sistemos gerinimu ir įgyvendinimu Sąjungos valstybėse narėse. Šis reglamentas taip pat apima nuostatas, kuriomis skatinama susijusių veikėjų veikla, skirta sąmoningumui, susijusiam su genetiniais ištekliais ir susijusiais prieinamumo ir naudoti pasidalijimo klausimais susijusių tradicinių žinių svarba ir veikla, kuria prisidedama prie pajėgumų didinimo besivystančiose šalyse, didinti, remiantis Nagojos protokolo nuostatomis.

Pakeitimas 37

Pasiūlymas dėl reglamento

2 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Šis reglamentas taikomas genetiniams ištekliams, į kuriuos valstybės turi suverenias teises, ir su genetiniais ištekliais susijusioms tradicinėms žinioms, kuriais naudotis galimybė suteikiama po to, kai Sąjungai įsigalioja Nagojos protokolas. Jis taip pat taikomas **naudojant** tokius genetinius išteklius gaunami naudai ir su genetiniais ištekliais susijusioms tradicinėms žinioms.

Šis reglamentas taikomas genetiniams ištekliams, į kuriuos valstybės turi suverenias teises, ir su genetiniais ištekliais susijusioms tradicinėms žinioms, **kurių gauti** galimybė suteikiama po to, kai Sąjungai įsigalioja Nagojos protokolas. Jis taip pat taikomas **panaudojant** tokius genetinius išteklius gaunami naudai ir su genetiniais ištekliais susijusioms tradicinėms žinioms.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Šis reglamentas netaikomas genetiniams ištekliams, kurių naudojimo galimybės ir susijusios naudos pasidalijimas reglamentuojamas specialia tarptautine teisine priemone, kurios šalimi yra Sąjunga.

Pakeitimas

Šis reglamentas netaikomas genetiniams ištekliams, kurių naudojimo galimybės ir susijusios naudos pasidalijimas reglamentuojamas specialia tarptautine teisine priemone, kurios šalimi yra Sąjunga.

Šis reglamentas netaikomas genetiniams ištekliams iš kilmės šalies, kuri nusprendė nepatvirtinti šalies taisyklių dėl galimybės naudotis tais ištekliais, atitinkančių galiojančius Nagojos protokolo reikalavimus, arba apskritai prekybos biržos prekėmis taisyklių. Reikėtų skirti deramą dėmesį vykdomai naudingai ir svarbiai veiklai arba praktikai kitose tarptautinėse organizacijose.

Pakeitimas 38

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 3 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

3) genetiniai ištekliai – genetinė medžiaga, turinti faktinės ar potencialios vertės;

Pakeitimas

3) genetiniai ištekliai – genetinė medžiaga, turinti faktinės ar potencialios vertės, **ar jos dariniai**;

Pakeitimas 39

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 3 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a) darinys – gamtoje randamas biocheminis junginys, atsirandantis iš biologinių ar genetinių išteklių genetinės ekspresijos ar metabolizmo, net jei jame nėra funkcinų paveldimumo vienetų;

Pakeitimas 40

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 5 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

5) naudotojas – fizinis arba juridinis asmuo, naudojantis genetinius išteklius arba su genetiniais ištekliais susijusias tradicines žinias;

Pakeitimas

5) naudotojas – fizinis arba juridinis asmuo, naudojantis genetinius išteklius arba su genetiniais ištekliais susijusias tradicines žinias **ar vėliau parduodantis genetinius išteklius ar produktus, sukurtus naudojantis genetiniais ištekliais arba su jais susijusiomis tradicinėmis žiniomis**;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 41

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 6 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

6) genetinių išteklių **naudojimas** – genetinių išteklių genetinės arba biocheminės sudėties moksliniai tyrimai ir plėtra;

Pakeitimas

6) genetinių išteklių **panaudojimas** – genetinių išteklių genetinės arba biocheminės sudėties moksliniai tyrimai ir plėtra, **taip pat ir taikant biotechnologijas**;

Pakeitimas 42

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 6 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

6a) **komercializavimas (šiuo reglamente) – produkto pateikimas Sąjungos rinkai pirmą kartą**;

Pakeitimas 43

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 6 b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

6b) **biotechnologija – bet kuri technologija, susijusi su biologinių sistemų, gyvų organizmų arba darinių iš jų naudojimu produktams kurti arba modifikuoti ar konkretiems procesams kurti**;

Pakeitimas 44

Pasiūlymas dėl reglamento

3 straipsnio 8 a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

8a) **neteisėtai įgyti genetiniai išteklių – genetiniai išteklių ir su genetiniais išteklių susijusios tradicinės žinios, gautos pažeidžiant taikomą tarptautinę ir nacionalinę teisę, susijusių su prieinamumu ir naudos pasidalijimu kilmės šalyje**;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 45
Pasiūlymas dėl reglamento
3 straipsnio 11 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

- 11) tarptautiniu mastu pripažintas atitikties sertifikatas – pagal Nagojos protokolo 6 straipsnio 3 dalies e punktą kompetentingos nacionalinės institucijos išduotas galimybę naudoti suteikiantis leidimas arba jam lygiavertis dokumentas, perduotas galimybės naudotis ir naudos pasidalijimo tarpininkavimo centrui;

Pakeitimas

Dėl šio pakeitimo tekstas lietuvių kalba nekeičiamas.

Pakeitimas 46
Pasiūlymas dėl reglamento
3 straipsnio 12 punktą

Komisijos siūlomas tekstas

- 12) galimybės naudotis ir naudos pasidalijimo tarpininkavimo centras – pasaulinis informacijos mainų portalas, sukurtas pagal Nagojos protokolo 14 straipsnio 1 dalį.

Pakeitimas

Dėl šio pakeitimo tekstas lietuvių kalba nekeičiamas.

Pakeitimas 47
Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio - 1 dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-1. Sąjungoje draudžiama turėti ir panaudoti neteisėtai įgytus genetinius išteklius.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 48
Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Naudotojai imasi tinkamo atsargumo priemonių, kad įsitikintų, jog galimybė naudotis genetiniais ištekliais ir su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis buvo gauta **laikantis taikomų** galimybės naudotis ir naudos pasidalijimo teisės **aktų** arba **norminių reikalavimų** ir kad, **jei taikoma**, nauda būtų sąžiningai bei teisingai pasidalijama pagal **abipusiai sutartas** sąlygas. Naudotojai siekia gauti, saugo ir tolesniems naudotojams perduoda su galimybe naudotis ir naudos pasidalijimu susijusią informaciją.

Pakeitimas

1. Naudotojai imasi tinkamo atsargumo priemonių, kad įsitikintų, jog galimybė naudotis genetiniais ištekliais ir su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis buvo gauta **turint sutikimą, duotą iš anksto gavus visą reikiamą informaciją, ir grindžiama abipusiai sutartomis sąlygomis, kaip apibrėžta** galimybės naudotis ir naudos pasidalijimo teisės **aktais** arba **norminiais reikalavimais**, ir kad nauda būtų sąžiningai bei teisingai pasidalijama pagal **tas** sąlygas. Naudotojai siekia gauti, saugo ir tolesniems naudotojams perduoda **visą** su galimybe naudotis ir naudos pasidalijimu **bei šio reglamento nuostatų atitiktimi** susijusią informaciją **ir dokumentus**.

Pakeitimas 49
Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Genetiniai ištekliai ir susijusios tradicinės žinios perduodamos kitiems naudotojams tik jei tai daroma remiantis tarptautiniu mastu pripažintu atitikties sertifikatu ir abipusiai sutartomis sąlygomis arba išankstiniu informacija pagrįstu sutikimu ir abipusiai susitartomis sąlygomis. Jeigu nėra abipusiai susitartų sąlygų arba jei tolesni naudotojai ketina naudoti genetinius išteklius arba tradicines žinias pagal į pradines sąlygas neįtrauktas sąlygas, reikalaujama, kad tie naudotojai prieš bet kokį naują panaudojimą siektų su kilmės šalimi abipusiai susitartų sąlygų.

Pakeitimas 51
Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Naudotojai:

2. Naudotojai:

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) siekia gauti, saugo ir tolesniems naudotojams perduoda tokią informaciją:

- 1) galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis įgijimo datą;
- 2) naudojamų genetinių išteklių arba su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių apibūdinimą, įskaitant esamus unikaliuosius atpažinties numerius;
- 3) šaltinį, iš kurio tiesiogiai gauti ištekliai arba žinios, ir tolesnius genetinių išteklių arba su tokiais ištekliais susijusių tradicinių žinių naudotojus;
- 4) tai, ar yra (arba nėra) su galimybe naudotis ir naudoti pasidalijimu susijusių teisių ir įpareigojimų;
- 5) **sprendimus dėl galimybės naudotis ir dėl abipusiai susitartų sąlygų**, jei taikoma;

b) gauna papildomos informacijos arba įrodymų, jei yra neaiškumų dėl galimybės naudotis ir naudojimo teisėtumo; taip pat

c) gauna galimybę naudotis suteikiantį reikiamą leidimą, nustato abipusiai susitartas sąlygas arba nutraukia naudojimą, jei pasirodo, kad galimybė naudotis suteikta nesilaikant taikomų galimybės naudotis ir naudoti pasidalijimo teisės aktų arba norminių reikalavimų.

a) siekia gauti, saugo ir tolesniems naudotojams perduoda tokią informaciją **apie tarptautiniu mastu pripažintą atitikties sertifikatą, jei genetiniai ištekliai įsigyti Nagojos protokolo šalyse, kurios reguliuoja galimybę naudotis savo genetiniais ištekliais pagal Nagojos protokolo 6 straipsnį, taip pat apie abipusiai susitartų sąlygų turinį ir tokią informaciją:**

- 1) galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis įgijimo datą;
- 2) naudojamų genetinių išteklių arba su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių apibūdinimą, įskaitant esamus unikaliuosius atpažinties numerius;
- 3) šaltinį, iš kurio tiesiogiai gauti ištekliai arba žinios, ir tolesnius genetinių išteklių arba su tokiais ištekliais susijusių tradicinių žinių naudotojus;
- 4) tai, ar yra (arba nėra) su galimybe naudotis ir naudoti pasidalijimu susijusių teisių ir įpareigojimų;
- 5) **leidimus naudotis ir abipusiai susitartas sąlygas, įskaitant naudoti pasidalijimo susitarimus**, jei taikoma;

6) taikomus galimybės naudotis ir naudoti pasidalijimo reikalavimus pagal specialias tarptautines priemones 2 straipsnio prasmė, pagal kurias gali būti apribojami arba sumažinami naudotojų įsipareigojimai pagal šį reglamentą. Tokiu atveju informacijoje taip pat nurodoma, kad panaudojimui taikomos specialios priemonės;

b) gauna papildomos informacijos arba įrodymų, jei yra neaiškumų dėl galimybės naudotis ir naudojimo teisėtumo; taip pat

c) gauna galimybę naudotis suteikiantį reikiamą leidimą, nustato abipusiai susitartas sąlygas arba nutraukia naudojimą, jei pasirodo, kad galimybė naudotis suteikta nesilaikant taikomų galimybės naudotis ir naudoti pasidalijimo teisės aktų arba norminių reikalavimų.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 52

Pasiūlymas dėl reglamento

4 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Naudotojai su galimybe naudotis ir naudos pasidalijimu susijusią informaciją saugo dvidešimt metų po **naudojimo** laikotarpio pabaigos.

Pakeitimas

3. Naudotojai su galimybe naudotis ir naudos pasidalijimu susijusią informaciją saugo dvidešimt metų po **panaudojimo ar tolesnio pardavimo** laikotarpio pabaigos.

Pakeitimas 53

Pasiūlymas dėl reglamento

4 straipsnio 4 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a. Komisijai pagal 14a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais ne vėliau kaip ...⁽¹⁾ nustatomos naudos pasidalijimo taisyklės pagal 4a dalį. Pagal tas taisykles reikalaujama pasidalyti naudą bent jau geriausios patirties lygmeniu atitinkamame sektoriuje ir nustatyti nepiniginės naudos pasidalijimo sąlygas.

⁽¹⁾ Šeši mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos.

Pakeitimas 54

Pasiūlymas dėl reglamento

4 straipsnio 4 b dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4b. Naudotojai, derėdamiesi dėl abipusiai susitartų sąlygų su genetinių išteklių ar su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių teikėjais, siekia užtikrinti, kad tokiomis sąlygomis būtų prisidėta prie biologinės įvairovės išsaugojimo ir tausaus jos komponentų naudojimo, taip pat prie technologijų perdavimo besivystančioms šalims.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 55
Pasiūlymas dėl reglamento
5 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

5 straipsnis

Sąjungos patikimos kolekcijos

1. Komisija sukuria ir prižiūri Sąjungos patikimų kolekcijų registrą. Tas registras yra internetinis, lengvai prieinamas naudotojams ir jame pateikiamos genetinių išteklių kolekcijos, atitinkančios Sąjungos patikimoms kolekcijoms taikomus kriterijus.

2. Kiekviena valstybė narė, gavusi prašymą, susijusį su jos jurisdikcijoje esančia kolekcija, apvarsto tos kolekcijos įtraukimą į Sąjungos patikimų kolekcijų registrą. Jei patikrinus paaiškėja, kad kolekcija atitinka 3 dalyje nustatytus kriterijus, valstybė narė nedelsdama praneša Komisijai tos kolekcijos pavadinimą, kontaktinius duomenis ir tipą. Komisija tokią gautą informaciją nedelsdama įtraukia į Sąjungos patikimų kolekcijų registrą.

3. Kad kolekcija būtų įtraukta į Sąjungos patikimų kolekcijų registrą, tos kolekcijos savininkas turi įrodyti, kad jis pajėgus:

- a) taikyti standartizuotą genetinių išteklių pavyzdžių ir susijusios informacijos mainų su kitomis kolekcijomis tvarką ir tiekti genetinių išteklių pavyzdžius bei susijusią informaciją tretiesiems asmenims naudoti;
- b) genetinių išteklių pavyzdžius ir susijusią informaciją tiekti tretiesiems asmenims naudoti tik kartu su dokumentais, kuriais įrodoma, kad galimybė naudotis ištekliais ir informacija suteikta laikantis taikomų teisinių reikalavimų ir, jei taikoma, abipusiai susitartų sąžiningo bei teisingo naudos pasidalijimo sąlygų;
- c) saugoti įrašus apie visus tretiesiems asmenims naudoti pateiktus genetinių išteklių pavyzdžius ir susijusią informaciją;
- d) sukurti arba naudoti tretiesiems asmenims pateiktų genetinių išteklių pavyzdžių unikaliuosius atpažinties numerius;
- e) naudoti tinkamas atsekimo ir stebėsenos priemonės, skirtas keistis genetinių išteklių pavyzdžiais ir susijusia informacija su kitomis kolekcijomis.

Pakeitimas

Išbraukta.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4. Valstybės narės reguliariai tikrina, ar kiekvienos jų jurisdikcijoje esančios į Sąjungos patikimų kolekcijų registrą įtrauktos kolekcijos atžvilgiu veiksmingai taikomos 3 dalyje nustatytos priemonės.

Valstybės narės nedelsdamos informuoja Komisiją, jei jų jurisdikcijoje esanti į Sąjungos registrą įtraukta kolekcija nebeatitinka 3 dalies nuostatų.

5. Jei yra įrodymų, kad į Sąjungos patikimų kolekcijų registrą įtrauktos kolekcijos atžvilgiu netaikomos 3 dalyje nustatytos priemonės, atitinkama valstybė narė nedelsdama, tardamasi su kolekcijos savininku, nustato taisomuosius veiksmus.

Komisija pašalina kolekciją iš Sąjungos patikimų kolekcijų registro, jei, ypač remdamasi pagal 4 dalį gauta informacija, nustato, kad esama didelių arba nuolatinių į Sąjungos patikimų kolekcijų registrą įtrauktos kolekcijos atitikties 3 dalies nuostatoms užtikrinimo sunkumų.

6. Komisija įgaliojama priimti įgyvendinimo aktus, kad nustatytų šio straipsnio 1–5 dalių įgyvendinimo tvarką. Šie įgyvendinimo aktai priimami taikant 15 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

Pakeitimas 56

Pasiūlymas dėl reglamento

6 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Komisija viešai paskelbia, įskaitant internete, kompetentingų institucijų sąrašą. Komisija šį sąrašą nuolat atnaujina.

2. Komisija viešai paskelbia, įskaitant internete, kompetentingų institucijų sąrašą. Komisija šį sąrašą nuolat atnaujina. **Ypatingas dėmesys skiriamas atokiausiems regionams, atsižvelgiant į jų teritorijose esančių genetinių išteklių svarbą ir pažeidžiamumą ir siekiant, kad juos naudojant nebūtų piktnaudžiaujama.**

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 57

Pasiūlymas dėl reglamento

6 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. 3 dalyje nurodytas Komisijos paskirtas koordinavimo centras užtikrina konsultacijas su pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 338/97 įsteigtomis atitinkamomis Sąjungos įstaigomis ir tą reglamentą įgyvendinančiomis nacionalinėmis valdžios institucijomis⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OL L 61, 1997 3 3, p. 1.

Pakeitimas 58

Pasiūlymas dėl reglamento

6 straipsnio 3 b dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3b. Kompetentingos institucijos ir galimybės naudotis bei naudos pasidalijimo klausimų koordinavimo centrai teikia konsultacijas visuomenei ir potencialiems naudotojams, ieškantiems informacijos apie šio reglamento ir atitinkamų Konvencijos ir Nagojos protokolo nuostatų įgyvendinimą Sąjungoje.

Pakeitimas 59

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Valstybės narės ir Komisija reikalauja, kad visi viešojo finansavimo genetinių išteklių ir su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių moksliniams tyrimams gavėjai pateiktų pareiškimą, kad jie imsis tinkamo atsargumo priemonių pagal 4 straipsnį.

Išbraukta.

Pakeitimas 60

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Pareiškimą, kad **taikytos tinkamo atsargumo priemonės** pagal 4 straipsnį, naudotojai pateikia pagal 6 straipsnio 1 dalį įsteigtoms kompetentingoms institucijoms tuomet, kai teikia prašymą dėl leidimo teikti rinkai produktą, sukurtą naudojant genetinius išteklius arba su tokiais ištekliais susijusias tradicines žinias, arba komercializacijos etape, jei leidimas teikti rinkai nereikalingas.

2. Pareiškimą, kad **įvykdė įsipareigojimus** pagal 4 straipsnį, naudotojai pateikia pagal 6 straipsnio 1 dalį įsteigtoms kompetentingoms institucijoms **ir pateikia susijusią informaciją** tuomet, kai:

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- a) duodamas sutikimas, duodamas iš anksto gavus visą reikiamą informaciją, ir nustatomos bendrai sutartos sąlygos;
- b) gaunamas finansavimas moksliniams tyrimams, kuriuose bus naudojami genetiniai išteklių ir su genetiniais išteklių susijusios tradicinės žinios;
- c) teikiamos paraiškos dėl patentų ir naujos augalų rūšies teisių atitinkamoms nacionalinėms, regiono ar tarptautinėms institucijoms, kurios, be kita ko, apima prieinamus genetinius išteklius, produktus, įskaitant darinius, ir procesus, susijusius su biotechnologijų naudojimu, arba tradicines žinias, susijusias su genetiniais išteklių;
- d) teikia prašymą dėl leidimo tiekti rinkai produktą, sukurtą naudojant genetinius išteklius arba su tokiais išteklių susijusias tradicines žinias, arba
- e) komercializacijos etape, jei leidimas tiekti rinkai nereikalingas.

Pakeitimas 61

Pasiūlymas dėl reglamento

7 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Kompetentingos institucijos pagal 1 ir 2 dalį gautą informaciją Komisijai **perduoda kas dvejus metus**. Komisija gautą informaciją apibendrina ir **perduoda galimybės naudotis ir naudoti pasidalijimo tarpininkavimo centrui**.

Pakeitimas

Kompetentingos institucijos **patikrina** pagal 2 dalies b–e punktus pateiktą informaciją ir per tris mėnesius perduoda galimybės naudotis ir naudoti pasidalijimo tarpininkavimo centrui, Komisijai ir, jei taikytina, atitinkamos valstybės kompetentingoms institucijoms pagal šį straipsnį gautą informaciją. Komisija per tris mėnesius gautą informaciją apibendrina ir **paskelbia ją internete visuomenei lengvai prieinamu, atviru, internetiniu formatu**.

Pakeitimas 62

Pasiūlymas dėl reglamento

8 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Geriausia patirtis

Bet kokia naudotojų asociacija gali Komisijai pateikti prašymą, kad tos asociacijos sukurtas ir prižiūrimas tvarkos, priemonių ar mechanizmų derinys būtų pripažintas geriausia patirtimi. Prašymas grindžiamas įrodymais ir informacija.

Pakeitimas

Išbraukta.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Jei išnagrinėjusi naudotojų asociacijos pateiktą informaciją ir įrodymus Komisija nustato, kad faktiškai įgyvendinęs tam tikrą tvarkos, priemonių ar mechanizmų derinį naudotojas gali įvykdyti 4 ir 7 straipsniuose nustatytus įpareigojimus, ji tokį derinį pripažįsta geriausia patirtimi.

Naudotojų asociacija Komisijai praneša apie visus pagal 2 dalį pripažintos geriausios patirties pakeitimus arba atnaujinimus.

Jei, remiantis valstybių narių kompetentingų institucijų turimais ar iš kitų šaltinių gautais įrodymais, matyti, kad geriausia patirtį įgyvendinantys naudotojai pakartotinai neįvykdo šiuo reglamentu jiems nustatytų įpareigojimų, Komisija, tardamasi su atitinkama naudotojų asociacija, ištiria, ar pakartotiniai neatitikties atvejai rodo galimus geriausios patirties trūkumus.

Komisija panaikina geriausios patirties pripažinimą, jei nustato, kad dėl geriausios patirties pakeitimų kyla pavojus, kad naudotojas negalės įgyvendinti 4 ir 7 straipsnių reikalavimų, arba kai pakartotiniai naudotojų neatitikties atvejai yra susiję su geriausios patirties trūkumais.

Komisija sudaro ir nuolat atnaujina internetinį pripažintos geriausios patirties pavyzdžių registrą. Tame registre vienoje skiltyje išvardijami pagal šio straipsnio 2 dalį Komisijos pripažintos geriausios patirties pavyzdžiai, o kitoje – pagal Nagojos protokolo 20 straipsnio 2 dalį priimti geriausios patirties pavyzdžiai.

Komisija įgaliojama priimti įgyvendinimo aktus, kad nustatytų šio straipsnio 1–5 dalių įgyvendinimo tvarką. Šie įgyvendinimo aktai priimami taikant 15 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

Pakeitimas 63

Pasiūlymas dėl reglamento

9 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Kompetentingos institucijos atlieka patikrinimus, kad įsitikintų, ar naudotojai laikosi 4 ir 7 straipsniuose nustatytų reikalavimų.

1. Kompetentingos institucijos atlieka patikrinimus, kad įsitikintų, ar naudotojai laikosi 4 ir 7 straipsniuose nustatytų reikalavimų.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Šio straipsnio 1 dalyje minimi patikrinimai vykdomi pagal periodiškai peržiūrimą planą ir vadovaujantis rizika grindžiamu metodu. **Rengdamos tokį rizika grindžiamą metodą valstybės narės laiko, kad naudotojo neatitikties rizika yra mažesnė, jei naudotojas taiko pagal šio reglamento 8 straipsnio 2 dalį arba pagal Nagojos protokolo 20 straipsnio 2 dalį pripažintą geriausią patirtį.**

3. **Patikrinimai gali būti** atliekami, kai kompetentinga institucija turi atitinkamos informacijos, įskaitant pagrįstus trečiųjų šalių skundus, dėl naudotojo neatitikties šio reglamento reikalavimams.

4. 1 dalyje nurodyti patikrinimai apima bent:

a) tinkamo atsargumo priemonių, kurių naudotojas ėmėsi pagal 4 straipsnį, nagrinėjimą;

b) dokumentų ir įrašų, kuriais įrodoma, kad dėl tam tikros naudojimo veiklos imtasi tinkamo atsargumo priemonių pagal 4 straipsnį, nagrinėjimą;

c) patikrinimus vietoje, įskaitant vietoje atliekamus auditus;

d) atvejų, kai naudotojas turėjo pateikti pareiškimus pagal 7 straipsnį, tyrimą.

5. Kompetentingos institucijos tarptautiniu mastu pripažintą atitikties sertifikatą laiko įrodymu, kad galimybė naudotis tame sertifikate nurodytais genetiniais ištekliais suteikta pagal sutikimą, duodamą iš anksto gavus visą reikiamą informaciją, ir kad buvo nustatytos abipusiai susitartos sąlygos, kaip reikalaujama pagal nacionalinius Nagojos protokolo šalies, duodančios sutikimą, teisės aktus arba norminius reikalavimus, reglamentuojančius galimybę naudotis ir naudos pasidalijimą.

6. Naudotojai suteikia visą reikiamą pagalbą 1 dalyje nurodytiems patikrinimams atlikti, visų pirma sudaro sąlygas pateikti į patalpas ir pateikia dokumentus ar įrašus.

Pakeitimas

2. Šio straipsnio 1 dalyje minimi patikrinimai vykdomi pagal periodiškai peržiūrimą planą ir vadovaujantis rizika grindžiamu metodu, **kurio pagrindinius principus nustato Komisija pagal 15 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą.**

3. **Papildomi patikrinimai** atliekami, kai kompetentinga institucija turi atitinkamos informacijos, įskaitant pagrįstus trečiųjų šalių skundus, dėl naudotojo neatitikties šio reglamento reikalavimams.

4. 1 dalyje nurodyti patikrinimai apima bent:

a) tinkamo atsargumo priemonių, kurių naudotojas ėmėsi pagal 4 straipsnį, nagrinėjimą;

b) dokumentų ir įrašų, kuriais įrodoma, kad dėl tam tikros naudojimo veiklos imtasi tinkamo atsargumo priemonių pagal 4 straipsnį, nagrinėjimą;

c) patikrinimus vietoje, įskaitant vietoje atliekamus auditus;

d) atvejų, kai naudotojas turėjo pateikti pareiškimus pagal 7 straipsnį, tyrimą.

5. Kompetentingos institucijos tarptautiniu mastu pripažintą atitikties sertifikatą laiko įrodymu, kad galimybė naudotis tame sertifikate nurodytais genetiniais ištekliais suteikta pagal sutikimą, duodamą iš anksto gavus visą reikiamą informaciją, ir kad buvo nustatytos abipusiai susitartos sąlygos, kaip reikalaujama pagal nacionalinius Nagojos protokolo šalies, duodančios sutikimą, teisės aktus arba norminius reikalavimus, reglamentuojančius galimybę naudotis ir naudos pasidalijimą. **Jei tarptautiniu mastu pripažinto sertifikato nėra, pakankamu įrodymu, kad atitinkami genetiniai ištekliai įgyti teisėtai ir kad buvo nustatytos abipusiai susitartos sąlygos, laikomi kiti teisėškai priimtini atitikties patvirtinimo būdai.**

6. Naudotojai suteikia visą reikiamą pagalbą 1 dalyje nurodytiems patikrinimams atlikti, visų pirma sudaro sąlygas pateikti į patalpas ir pateikia dokumentus ar įrašus.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

7. Nepažeidžiant 11 straipsnio, kai, atlikus šio straipsnio **1 dalyje** nurodytus patikrinimus, nustatomi trūkumai, kompetentingos institucijos pateikia pranešimą, kokių taisomųjų veiksmų turi imtis naudotojas.

Be to, atsižvelgdamos į nustatytų trūkumų pobūdį, valstybės narės gali imtis neatidėliotinių laikinų priemonių, įskaitant, *inter alia*, neteisėtai įgytų genetinių išteklių konfiskavimą ir konkrečios naudojimo veiklos sustabdymą.

8. Komisija **igaliojama** priimti **įgyvendinimo** aktus, **kad nustatytų** šio straipsnio 1–7 dalių įgyvendinimo **tvarką**. Šie **įgyvendinimo aktai priimami taikant 15 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą**.

Pakeitimas

7. Nepažeidžiant 11 straipsnio, kai, atlikus šio straipsnio **1 ir 3 dalyse** nurodytus patikrinimus **arba pateikus patvirtinimą pagal 7 straipsnio 2 dalį**, nustatomi trūkumai, kompetentingos institucijos pateikia pranešimą, kokių taisomųjų veiksmų turi imtis naudotojas.

Jei naudotojas nepateikia jokio teigiamo ar patenkinamo atsakymo, atsižvelgdamos į nustatytų trūkumų pobūdį, valstybės narės gali imtis neatidėliotinių laikinų priemonių, įskaitant, *inter alia*, neteisėtai įgytų genetinių išteklių konfiskavimą ir konkrečios naudojimo veiklos, **įskaitant produktų, sukurtų naudojantis genetiniais ištekliais ir susijusiomis tradicinėmis žiniomis, komercializaciją, sustabdymą**. Tokios laikinos priemonės turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

8. Komisijai **pagal 14a straipsnį suteikiami igaliojimai** priimti **deleguotuosius** aktus, **kuriomis nustatoma** šio straipsnio 1–7 dalių įgyvendinimo **tvarka, ir nustatyti procedūroms taikomos procesines apsaugos priemonės, pavyzdžiui, teisę pateikti apeliaciją dėl 7 straipsnio ir 9–11 straipsnių nuostatų**.

Pakeitimas 64

Pasiūlymas dėl reglamento

10 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama pagal Direktyvą 2003/4/EB.

Pakeitimas

2. 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama **internetu lengvai prieinamu ir atviru formatu** pagal Direktyvą 2003/4/EB.

Pakeitimas 65

Pasiūlymas dėl reglamento

11 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Tos sankcijos gali būti:

a) baudos;

Pakeitimas

2. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Tos sankcijos gali būti:

a) baudos, **kurios yra proporcingos su atitinkamais genetiniais ištekliais susijusios naudojimo veiklos vertei, kurias taikant atsakingas už pažeidimą asmuo mažiausiai netenka ekonominės naudos, gautos įvykdžius pažeidimą;**

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

b) neatidėliotinas konkrečios naudojimo veiklos sustabdymas;

c) neteisėtai įgytų genetinių išteklių konfiskavimas.

Pakeitimas

b) neatidėliotinas konkrečios naudojimo veiklos sustabdymas, **įskaitant produktų, sukurtų naudojantis genetiniais išteklių ir susijusiomis tradicinėmis žiniomis, komercializacijos sustabdymą;**

c) neteisėtai įgytų genetinių išteklių konfiskavimas.

Pakeitimas 66

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Siekdamas užtikrinti, kad naudotojai laikytųsi šio reglamento, kompetentingos institucijos bendradarbiauja tarpusavyje, su trečiųjų valstybių administracinėmis institucijomis bei Komisija.

Pakeitimas

1. Siekdamas **pagerinti veiksmingą koordinavimą** ir užtikrinti, kad naudotojai laikytųsi šio reglamento, kompetentingos institucijos bendradarbiauja tarpusavyje, su trečiųjų valstybių administracinėmis institucijomis bei Komisija. **Bendradarbiavimas taip pat vykdomas su kitais susijusiais veikėjais, įskaitant kolekcijas, nevyriausybinės organizacijas ir čiabuvių ir vietos bendruomenių atstovus, kai tai svarbu tinkamo Nagojos protokolo ir šio reglamento įgyvendinimo reikmėms.**

Pakeitimas 67

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Kompetentingos institucijos su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis bei Komisija keičiasi informacija apie didelius trūkumus, nustatytus atliekant 9 straipsnio **1 dalyje** nurodytus patikrinimus, ir apie sankcijų, paskirtų pagal 11 straipsnį, rūšis.

Pakeitimas

2. Kompetentingos institucijos su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis bei Komisija keičiasi informacija apie **savo patikrinimo sistemos, kurią taikant stebima, kaip naudotojai laikosi šio reglamento, organizavimą ir apie** didelius trūkumus, nustatytus atliekant 9 straipsnio **4 dalyje ir 10 straipsnio 1 dalyje** nurodytus patikrinimus, ir apie sankcijų, paskirtų pagal 11 straipsnį, rūšis.

Pakeitimas 68

Pasiūlymas dėl reglamento

12 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Komisija siekia sudaryti susitarimus su Europos patentų tarnyba ir Pasauline intelektinės nuosavybės organizacija siekdama užtikrinti, kad registruojant patentus būtų pateiktos nuorodos į genetinius išteklius ir jų kilmę.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 69

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio antraštinė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Galimybės naudotis klausimų Sąjungos grupė

Pakeitimas

Sąjungos forumas dėl galimybės naudotis ištekliais ir naudos pasidalijimo

Pakeitimas 70

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. **Sukuriama** galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis **klausimų Sąjungos grupė**.

Pakeitimas

1. **Sukuriamas Sąjungos forumas dėl** galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis **ir dėl sąžiningo bei teisingo naudos pasidalijimo. Valstybės narės, kurios numato priimti galimybių naudotis genetiniais ištekliais taisykles, pirmiausia atlieka šių taisyklių poveikio vertinimą ir pateikia jo rezultatus Sąjungos grupei, kad jie būtų apsvarstyti pagal šio straipsnio 5 dalyje numatytą procedūrą.**

Pakeitimas 71

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Sąjungos **grupė** prisideda prie galimybės naudotis sąlygų racionalizavimo Sąjungos lygmeniu, **aptardama** susijusius klausimus, įskaitant valstybių narių nustatytos tvarkos organizavimą ir veikimą, supaprastintas naudojimosi galimybes vykdant nekomercinius mokslinius tyrimus, galimybės naudotis Sąjungos kolekcijomis praktika, Sąjungos suinteresuotųjų šalių naudojimosi galimybės trečiojoje šalyse **ir** geriausios patirties **mainus**.

Pakeitimas

2. Sąjungos **forumas** prisideda prie galimybės naudotis sąlygų racionalizavimo Sąjungos lygmeniu, **aptardamas** susijusius klausimus, įskaitant valstybių narių nustatytos tvarkos organizavimą ir veikimą, **mokslinių tyrimų, kuriais prisidedama prie biologinės įvairovės apsaugos ir tvaraus naudojimo, skatinimą ypač besivystančiose šalyse, įskaitant** supaprastintas naudojimosi galimybes vykdant nekomercinius mokslinius tyrimus, galimybės naudotis Sąjungos kolekcijomis praktika, Sąjungos suinteresuotųjų šalių naudojimosi galimybės trečiojoje šalyse **pagal bendrai sutartas sąlygas gavus sutikimą, duodamą iš anksto gavus visą reikiamą informaciją, naudos pasidalijimo praktika, geriausios patirties igyvendinimą ir tolesnę vystymą ir ginčų sprendimo taisyklių veikimą.**

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 72

Pasiūlymas dėl reglamento

13 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Sąjungos grupė gali teikti neprivalomas rekomendacijas, gaires ar nuomones jos kompetencijai priskirtais klausimais.

Pakeitimas

3. Sąjungos grupė gali teikti neprivalomas rekomendacijas, gaires ar nuomones jos kompetencijai priskirtais klausimais. **Bet kokiose tokiose rekomendacijose, gairėse ar nuomonėse tinkamai atsižvelgiama į reikalavimą įtraukti atitinkamas susijusias čiabuvių ir vietos bendruomenes.**

Pakeitimas 73

Pasiūlymas dėl reglamento

14 straipsnio da, db, dc, dd, de ir df punktai (nauji)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

- da) imasi priemonių siekdamas paremti, be kita ko, pagal vykdomas mokslinių tyrimų programas, kolekcijas, kurios prisideda prie biologinės ir kultūros įvairovės išsaugojimo, bet jų savininkai neturi pakankamų priemonių, kad įregistruotų savo kolekcijas Sąjungos registre;
- db) užtikrina, kad, kai genetiniai išteklių ir susijusios tradicinės žinios naudojami neteisėtai arba nesivadovaujant iš anksto pateiktu sutikimu ar bendrai sutartomis sąlygomis, tiekėjai, kuriems tenka kompetencija suteikti prieigą prie genetinių išteklių ir pasirašyti bendrai sutartas sąlygas, turėtų teisę pareikšti ieškinį siekiant užkirsti kelią tokiam naudojimui arba jį sustabdyti ir siekti gauti kompensaciją už žalą patirtą dėl tokio naudojimo, taip pat, jei reikia, siekti, kad būtų konfiskuoti susiję genetiniai išteklių;
- dc) skatina naudotojus ir tiekėjus skirti naudą, gaunamą naudojant ar vėliau komercializavus genetinius išteklius, biologinės įvairovės išsaugojimui ir tvariam jos sudedamųjų dalių naudojimui;
- dd) gavus prašymą, remia, be kita ko, pajėgumų didinimo priemonėmis, regionų bendradarbiavimą naudos pasidalijimo, susijusios su tarpvalstybiniais genetinėmis išteklių ir susijusiomis tradicinėmis žiniomis, klausimu;
- de) apsvarsto būtinybę sudaryti turimų originalių genetinių išteklių iš kiekvienos valstybės narės katalogą pagal Konvencijos 7 straipsnį, siekiant padidinti žinias apie biologinę įvairovę;

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

df) remia mokslinius tyrimus ir genetinių išteklių katalogų rengimą Sąjungoje ir trečiojoje šalyse.

Pakeitimas 74**Pasiūlymas dėl reglamento****14 a straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

14a straipsnis**Igaliojimų delegavimas**

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 4 straipsnio 4b dalyje ir 9 straipsnio 8 dalyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo ...⁽¹⁾. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą. Igaliojimai savaimė pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 4 straipsnio 4a dalyje ir 9 straipsnio 8 dalyje nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 4 straipsnio 4a dalį ir 9 straipsnio 8 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

⁽¹⁾ 17 straipsnio 1 dalyje nurodyta data.

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 75
Pasiūlymas dėl reglamento
15 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

15a straipsnis

Konsultacijų forumas

Komisija užtikrina, kad įgyvendinant šį reglamentą būtų užtikrintas valstybių narių atstovų ir susijusių tiekėjų organizacijų, naudotojų asociacijų, tarpvyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų ir čiabuvių ir vietos bendruomenių atstovų dalyvavimas. Šios šalys ypač prisideda prie deleguotųjų aktų nustatymo ir peržiūros pagal 4 straipsnio 4ą dalį ir 9 straipsnio 8 dalį ir 5, 7 ir 8 straipsnių įgyvendinimo ir vėlesnio bendrai sutartų sąlygų nustatymo gairių parengimo. Šios šalys susitinka konsultacijų forume. Forumo darbo tvarkos taisyklės nustato Komisija.

Pakeitimas 76
Pasiūlymas dėl reglamento
16 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Kas **dešimt metų** po pirmosios savo ataskaitos pateikimo Komisija, remdamasi gautomis ataskaitomis ir reglamento taikymo patirtimi, persvarsto šio reglamento veikimą ir veiksmingumą. Savo ataskaitose Komisija visų pirma įvertina administracines pasekmes valstybinėms mokslinių tyrimų įstaigoms, mažosioms bei vidutinėms įmonėms ir labai mažoms įmonėms. Ji taip pat apsveria, ar reikia tolesnių Sąjungos veiksmų, susijusių su galimybe naudotis genetiniais ištekliais ir su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis.

Pakeitimas

3. Kas **penkerius metus** po pirmosios savo ataskaitos pateikimo Komisija, remdamasi gautomis ataskaitomis ir reglamento taikymo patirtimi, persvarsto šio reglamento veikimą ir veiksmingumą. Savo ataskaitose Komisija visų pirma įvertina administracines pasekmes **konkreiems sektoriams**, valstybinėms mokslinių tyrimų įstaigoms, mažosioms bei vidutinėms įmonėms ir labai mažoms įmonėms. Ji taip pat apsveria, **ar reikia peržiūrėti, kaip įgyvendinamos šio reglamento nuostatos dėl su genetiniais ištekliais susijusių tradicinių žinių, atsižvelgiant į tendencijas kitose svarbiose tarptautinėse organizacijose**, ir ar reikia tolesnių Sąjungos veiksmų, susijusių su galimybe naudotis genetiniais ištekliais ir su genetiniais ištekliais susijusiomis tradicinėmis žiniomis, **siekiant visiškai įgyvendinti Nagojos protokolo 5 straipsnio 2 dalį, 6 straipsnio 2 dalį, 7 ir 12 straipsnius ir gerbti čiabuvių ir vietos bendruomenių teises.**

2013 m. rugsėjo 12 d., ketvirtadienis

Pakeitimas 77
Pasiūlymas dėl reglamento
16 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

16a straipsnis**Direktyvos 2008/99/EB dalinis keitimas**

2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę ⁽¹⁾ iš dalies keičiama, kaip toliau nurodyta, ir šis pakeitimas įsigalioja nuo ... ^(*):

1) 3 straipsnis papildomas šiuo punktu:

„j) neteisėtas genetinių išteklių įsigijimas.“

2) A priedas papildomas šia įtrauka:

„— ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. .../2013 dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudosis, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo Sąjungoje“.

⁽¹⁾ OL L 328, 2008 12 6, p. 28.

^(*) Vieni metai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

Pakeitimas 78
Pasiūlymas dėl reglamento
17 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. **4, 7 ir 9 straipsniai** taikomi praėjus vieniems metams po šio reglamento įsigaliojimo.

2. **4 straipsnio 1-4 dalys, 7 ir 9 straipsniai** taikomi praėjus vieniems metams po šio reglamento įsigaliojimo dienos.

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LUXEMBURGAS

LT